

МІНІСТЕРСТВО РОЗВИТКУ ГРОМАД ТА ТЕРИТОРІЙ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНА ДОПОВІДЬ ПРО ЯКІСТЬ ПИТНОЇ ВОДИ ТА СТАН ПИТНОГО ВОДОПОСТАЧАННЯ ТА ВОДОВІДВЕДЕННЯ В УКРАЇНІ У 2023 році

КИЇВ - 2024

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	5
1 ПРОТОКОЛ ПРО ВОДУ ТА ЗДОРОВ'Я ДО КОНВЕНЦІЇ ПРО ОХОРОНУ ТА ВИКОРИСТАННЯ ТРАНСКОРДОННИХ ВОДОТОКІВ ТА МІЖНАРОДНИХ ОЗЕР ТА ЙОГО ВПРОВАДЖЕННЯ В УКРАЇНІ	6
1.1 Вода і здоров'я.....	7
2 ДЖЕРЕЛА ПИТНОГО ВОДОПОСТАЧАННЯ	10
2.1 Ресурси підземних вод та їх використання (за інформацією Держгеонадра України).....	10
2.2 Результати моніторингу стану водних об'єктів, які є джерелами питного водопостачання в цілому по Україні та регіонах (порівняння з попереднім роком) ...	22
2.3 Забір та використання води, скидання зворотних вод та забруднюючих речовин у водні об'єкти.....	28
2.4 Інтегроване управління водними ресурсами (за інформацією Міндовкілля та Держводагентства)	33
3 СТАН СИСТЕМ ЦЕНТРАЛІЗОВАНОГО ВОДОПОСТАЧАННЯ ТА ЦЕНТРАЛІЗОВАНОГО ВОДОВІДВЕДЕННЯ.....	38
3.1 Інформація щодо спричинених руйнувань об'єктів водопостачання та водовідведення за звітний 2023 рік (за інформацією обласних державних (військових) адміністрацій).....	38
3.2 Забезпечення населених пунктів та населення централізованим водопостачанням та централізованим водовідведенням	43
3.3 Застосування привізної води для населення	49
3.4 Системи централізованого водопостачання.....	51
3.5 Системи централізованого водовідведення.....	58
3.6 Розрахунки за спожиту в системах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення електроенергію	68
3.7 Собівартість послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення	72
3.8 Тарифи на централізоване водопостачання та централізоване водовідведення	73
3.9 Заходи з розвитку, здійснені у системах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення	78
3.10 Проблеми якості питної води та охоплення населення централізованим питним водопостачанням та централізованим водовідведенням	80
3.11 Стан реформування та розвитку централізованого водопостачання та централізованого водовідведення. Розвиток законотворчої та нормативно-правової бази.....	83

3.12 Оцінка збитків, потреби в реконструкції та відновлення галузі централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення.....	83
3.13 Рекомендації щодо розвитку підприємств питного водопостачання та централізованого водовідведення.....	90
4 ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САНІТАРНО-ЕПІДЕМІОЛОГІЧНОГО БЛАГОПОЛУЧЧЯ НАСЕЛЕННЯ ..	91
4.1 За інформацією МОЗ України	91
4.2 За інформацією Держпродспоживслужби України	104
4.3 За інформацією Держекоінспекції.....	111
5. СТАН СИСТЕМ ЦЕНТРАЛІЗОВАНОГО ВОДОПОСТАЧАННЯ ТА ЦЕНТРАЛІЗОВАНОГО ВОДОВІДВЕДЕННЯ У РЕГІОНАХ УКРАЇНИ	114
5.1 Автономна Республіка Крим, м. Севастополь.....	114
5.2 Вінницька область.....	114
5.3 Волинська область	124
5.4 Дніпропетровська область.....	135
5.5 Донецька область.....	148
5.6 Житомирська область	159
5.7 Закарпатська область	170
5.8 Запорізька область	181
5.9 Івано-Франківська область	191
5.10 Київська область.....	200
5.11 Кіровоградська область	216
5.12 Луганська область.....	228
5.13 Львівська область	228
5.14 Миколаївська область.....	241
5.15 Одеська область	259
5.16 Полтавська область.....	274
5.17 Рівненська область.....	285
5.18 Сумська область	295
5.19 Тернопільська область	304
5.20 Харківська область	314
5.21 Херсонська область	325
5.22 Хмельницька область.....	335
5.23 Черкаська область	345
5.24 Чернівецька область	357
5.25 Чернігівська область.....	368

5.26 Місто Київ	380
6 СТАН ВІДОМЧИХ СИСТЕМ ПИТНОГО ВОДОПОСТАЧАННЯ ТА ВОДОВІДВЕДЕННЯ.	386
6.1 За інформацією Міноборони України	386
6.2 За інформацією Мінінфраструктури України	392
6.3 За інформацією Держводагентства України.....	402
7. НАДЗВИЧАЙНІ СИТУАЦІЇ У СФЕРІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАСЕЛЕННЯ ПИТНОЮ ВОДОЮ ТА У СИСТЕМАХ ВОДОВІДВЕДЕННЯ.....	403
7.1 Загальна характеристика рівня техногенної та екологічної безпеки об'єктів водопровідно-каналізаційного господарства у 2023 році	403
7.2 Довідка про виникнення надзвичайних ситуацій на водопровідних мережах та мережах централізованого водовідведення у звітному році.....	403
7.3 Довідка про розпорядження Кабінету Міністрів України щодо виділення коштів з резервного фонду державного бюджету у звітному році для ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій на водопостачальних мережах та мережах водовідведення	406
ОСНОВНІ ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ.....	407
Додаток «Населені пункти, що користувалися питною водою з відхиленнями за санітарно-хімічними та мікробіологічними показниками якості питної води за 2023 рік»	407

ПЕРЕДМОВА

Національна доповідь про якість питної води та стан питного водопостачання та водовідведення в Україні у 2023 році підготовлена відповідно до ст. 9 Закону України «Про питну воду та питне водопостачання», на виконання постанови Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2004 р. № 576 (зі змінами).

Національна доповідь ґрунтується на офіційних даних про стан поверхневих і підземних джерел питної води, систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, якість питної води за результатами її моніторингу, склад стічних вод, що скидаються у водойми та їхній вплив на довкілля, результати державного санітарного нагляду за системами питного водопостачання, надзвичайні ситуації в системах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, їхні причини, наслідки та вжиті заходи, стан реформування та розвитку систем питного водопостачання та централізованого водовідведення, впровадження нових форм управління підприємствами, удосконалення нормативно-правової та фінансово-економічної бази підприємств питного водопостачання та централізованого водовідведення, шляхи взаємодії з громадськістю, досвід передових підприємств галузі, даних щодо господарської діяльності підприємств, що надають послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

Національна доповідь підготовлена **Міністерством розвитку громад та територій України за фінансування ЮНІСЕФ Україна** на підставі офіційних матеріалів, наданих Міністерством охорони здоров'я України, Міністерством захисту довкілля та природних ресурсів України, Міністерством оборони України, Міністерством енергетики України, Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП), Державною службою України з надзвичайних ситуацій (ДСНС), Державною службою геології та надр України, Державним агентством водних ресурсів України, Державною службою України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів, Державною екологічною інспекцією України, обласними (військовими) і Київською міською (військовою) державними адміністраціями, органами місцевого самоврядування.

Систематизацію матеріалів, їх упорядкування та підготовку до оприлюднення Національної доповіді про якість питної води та стан питного водопостачання та водовідведення в Україні у 2023 році виконано під загальною редакцією **Державного підприємства «Науково-дослідний та конструкторсько-технологічний інститут міського господарства»** (ДП «НДКТІ МГ», м. Київ).

1 ПРОТОКОЛ ПРО ВОДУ ТА ЗДОРОВ'Я ДО КОНВЕНЦІЇ ПРО ОХОРОНУ ТА ВИКОРИСТАННЯ ТРАНСКОРДОННИХ ВОДОТОКІВ ТА МІЖНАРОДНИХ ОЗЕР ТА ЙОГО ВПРОВАДЖЕННЯ В УКРАЇНІ

З 2003 р. Україна є стороною Протоколу про воду та здоров'я (Закон України від 09 липня 2003 р. № 1066-IV «Про ратифікацію Протоколу про воду та здоров'я до Конвенції про охорону та використання транскордонних водотоків та міжнародних озер 1992 року»). Відповідальним за впровадження Протоколу центральним органом влади є Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України (Міндовкілля). У 2017 році було призначено другого координатора від Міністерства охорони здоров'я України (МОЗ).

У 2011 р. за підтримки українсько-норвезького проекту міжнародної допомоги було встановлено до 10 цільових областей 15 національних цільових показника (НЦП) та 32 індикатора з термінами їх досягнення, які були затверджені наказом Міндовкілля від 14 вересня 2011 р. № 324.

У 2017 – 2019 роках було здійснено перегляд та підготовано проєкти оновлених національних цільових показників до Протоколу та Плану заходів з їх досягнення за допомоги з боку ЄЕК ООН-Секретаріату Протоколу в рамках проекту «Водна ініціатива ЄС плюс». Запропоновано 40 НЦП і 76 індикаторів прогресу до всіх 20 цільових областей Протоколу, які узгоджені з цілями сталого розвитку та завданнями Угоди про асоціацію Україна-ЄС. Проєкт оновлених НЦП було підтримано Міжвідомчою робочою групою з координації впровадження Протоколу у березні 2019 року.

У 2020 р. експертною групою оновлено проєкт Національних цільових показників до Протоколу про воду та здоров'я та проєкт Плану заходів з впровадження Україною Протоколу про воду та здоров'я на 2019 – 2030 роки.

Оновлені Національні цільові показники до Протоколу про воду та здоров'я як Ціль 1 «Забезпечення рівного доступу до якісної і безпечної для здоров'я людини питної води і належних санітарно-профілактичних заходів» увійшли до переліку стратегічних цілей та показників їх досягнення Водної стратегії України на період до 2050 року (далі – Водна стратегія) та Операційного плану реалізації у 2022 – 2024 роках зазначеної Водної стратегії, які було схвалено та затверджено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 09 грудня 2022 р. № 1134.

Україна виконала зобов'язання щодо звітування про прогрес впровадження Протоколу та підготувала Короткий звіт щодо прогресу впровадження Протоколу про воду і здоров'я в Україні у 2019 – 2021 роках, з яким можна ознайомитися [за посиланням](#).

Зведену щорічну інформацію щодо НЦП готує Міндовкілля за участі МОЗ, Мінінфраструктури, Мінагрополітики, МОН, Міністерства молоді та спорту, Держпродспоживслужби, ДСНС.

Також у 2023 р. українською делегацією з представників Міндовкілля та МОЗ взято участь у Стратегічному круглому столі щодо підвищення стійкості до зміни клімату у секторі водопостачання та санітарії згідно з Протоколом про воду та здоров'я (далі – Стратегічний круглий стіл), яке організоване спільно Конвенцією про охорону та використання транскордонних водотоків та міжнародних озер ЄЕК ООН та Європейським регіональним бюро Всесвітньої організації охорони здоров'я.

Під час засідання Стратегічного круглого столу, організованого під керівництвом Італії та Нідерландів за підтримки ЄЕК ООН та ВООЗ/Європа, були розглянуті наступні питання:

- визначення ключових потреб і обмін передовою практикою щодо підготовки та реагування на екстремальні погодні явища та повільні, довгострокові зміни у секторі водопостачання та санітарії, у тому числі за допомогою нормативних інструментів і дій комунальних підприємств;
- визначення відповідних викликів і передового досвіду міжсекторального співробітництва з питань клімату, води та санітарії на національному рівні;
- визначення стратегічних напрямів і пріоритетів для країн європейського регіону в розробці національних і регіональних планів дій, у тому числі у зв'язку зі встановленням цілей і звітністю згідно з Протоколом про воду та здоров'я;
- огляд потреб і пріоритетних дій для загальноєвропейського регіону, які можуть здійснюватися згідно з Протоколом про воду та здоров'я, включаючи інструменти, необхідні для підтримки дій на рівні країни, діяльності з розбудови потенціалу та інших сфер міжнародного співробітництва;
- визначення відповідної синергії між структурою Протоколу про воду та здоров'я та іншими глобальними процесами, такими як Національний політичний діалог;
- вплив зміни клімату на послуги водопостачання і санітарії;
- проблеми досягнення загального та справедливого доступу до безпечної питної води та санітарії;
- вирішення спільних пріоритетів для підвищення стійкості секторів водопостачання, санітарії та гігієни;
- підвищення стійкості до спричинених кліматом екстремальних погодних явищ і довгострокових змін.

1.1 Вода і здоров'я

У підрозділі використовується інформація з [«Короткого звіту щодо прогресу впровадження Протоколу про воду і здоров'я в Україні у 2019 – 2021 роках»](#).

Функції із здійснення нагляду та контролю в галузі дотримання санітарно-епідеміологічного законодавства, включно з контролем якості води, виконує Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів (Держпродспоживслужба) після ліквідації Державної санітарно-епідеміологічної служби МОЗ (Держсанепідслужба) у 2016 році Територіальні районні структури було скорочено та реформовано у міжрегіональні та обласні Лабораторні центри МОЗ, які у 2021 році перейменовано у Центри контролю та профілактики хвороб (ЦКПХ) МОЗ, до компетенцій яких належить проведення моніторингу якості вод, в тому числі джерел питного водопостачання, питної води, водойм I та II категорій, проведення розслідувань причин і умов виникнення інфекційних захворювань, отруєнь.

Узагальнена на національному та обласному рівні інформація щодо доступу та якості питної води щорічно публікується у Національній доповіді про якість питної води та стан питного водопостачання та водовідведення на веб сторінці Мінінфраструктури. З 2018 року до Національної доповіді введено главу, присвячену Протоколу про воду та здоров'я.

За звітний період спостерігається зниження кількості людей, що постраждали від хвороб, пов'язаних з водою (ХПВ). У 2021 році було зареєстровано 3 спалахи ХВП (на ротавірусну інфекцію, гострі кишкові інфекції (ГКІ) встановленої та невстановленої етіології), пов'язаних з вживанням недоброякісної питної води, постраждало 52 осіб, з них 47 дітей. У попередній період у 2018 році зареєстровано було 3 спалахи ХПВ (вірусний гепатит А, ротавірусну інфекцію, один випадок захворювання на холеру (0,002 на 100 тис. населення) у Запорізькій області), постраждало 180 мешканців, з них 70 дітей.

Україна не переглянула системи нагляду за ХПВ, як того вимагає Стаття 8 Протоколу. Також не внесені необхідні зміни до відповідних законів стосовно виконання функцій контролю та нагляду, до форм звітування про ХПВ, не виділяється окремо і не ведеться офіційна статистика щодо неінфекційних захворювань (водно-нітратної метгемоглобінемії, флюорозу тощо).

У звітний період розвивалася законодавча база сектору водопостачання та водовідведення. Розроблено законопроект про водовідведення стічних вод населених пунктів, який визначає правові, економічні та організаційні засади функціонування систем централізованого та нецентралізованого водовідведення в Україні і сприятиме впровадженню європейських стандартів щодо захисту довкілля від негативного впливу скидів стічних вод. 07 серпня 2023 р. Закон України «Про водовідведення та очищення стічних вод» набрав чинності.

Розроблено проєкт Державних санітарних норм та правил 2.2.4-171-20 «Гігієнічні вимоги до питної води, призначеної для споживання людиною» з урахуванням імплементації Директиви 98/83/ЄС від 3 листопада 1998 року про якість води, призначеної для споживання людиною та поетапного впровадження вимог нової Директиви (EU) 2020/2184 від 16 грудня 2020 р. щодо якості води, призначеної для споживання людиною (Directive (EU) 2020/2184 of the European Parliament and of the Council of 16 December 2020 on the quality of water intended for human consumption).

За останні роки збільшився доступ до централізованого водопостачання у селища міського типу: з 87,2 % у 2016 році до 91,2 % у 2020 році. В містах рівень охоплення централізованим водопостачанням трохи зменшився: з 99,3 % у 2016 році до 99,0 % у 2020 році. Викликає стурбованість тенденція щодо подальшого регресу доступу сіл до централізованого водопостачання: у 2016 році рівень охоплення складав 29,2 %, у 2020 році знизився до 26,8 % (без врахування територій, окупованих та анексованих рф з 2014 року). До того ж, станом на 2020 рік у 8 областях 252,7 тис. осіб у 790 населених пунктах користувалось привізною водою.

Ситуація з доступом до централізованого водовідведення дещо покращилася в містах та селища (сmt) за звітний період: у 2020 році 96,6 % міст, 63,9 % сmt мали доступ до централізованого водовідведення, у 2016 році ці показники склали, відповідно, 94,1 % та 60,4 %. Тоді як у селах спостерігається подальший регрес: у 2020 році доступ до централізованого водовідведення мали лише 1,8 % сіл, тоді як у 2016 році – 2 %.

За даними Держпродспоживслужби та МОН, у дошкільних та шкільних навчальних закладах визначається прогрес щодо доступу до покращених джерел водопостачання – централізованих систем водопостачання за рахунок скорочення використання колодязної та привізної води, при цьому більшого прогресу вдалося досягти для закладів загальної та середньої освіти (ЗЗСО) у порівнянні з 2015 роком. Разом з тим, за даними МОЗ, попри покращання доступу до централізованого водопостачання у ЗЗСО (з 91,3 %

у 2018 до 93,9 % у 2021 роках) спостерігалось скорочення гарячого водопостачання ЗЗСО з 51,6 % - у 2018 до 48 % - у 2021 році.

Також, за даними МОЗ, не покращується ситуація з якістю питної води у дитячих навчальних закладах. При загальному скороченні програми (кількості об'єктів та досліджень) моніторингу якості питної води у цих закладах останні роки спостерігається досить значна питома вага нестандартних проб питної води за санітарно-хімічними та мікробіологічними показниками: у 2020 році становила 20,8 % та 12,5 % відповідно (у 2018 – 20,8 % та 11,3 %).

За даними Держпродспоживслужби, значне покращання санітарних умов дитячих навчальних закладів відбулося у 2021 році у порівнянні з попередніми роками. В результаті виконаних заходів рівень доступу до покращеної санітарії (систем централізованого водовідведення та каналізованих на вигріб) у дошкільних та шкільних навчальних закладів наблизився до 100 %. За даними МОН, темпи підключення до каналізації були вищими за підключення до водопроводу ЗЗСО упродовж 2018-2021 років і дозволило майже досягти рівня доступу до водогону. Контроль та моніторинг забезпечення водою та санітарією навчальних закладів проводять різні ЦОБВ, потрібна координація/уніфікація звітності за НЦП 6 та 8.

За звітний період спостерігається позитивна тенденція щодо скорочення скидів забруднених стічних вод у водні об'єкти, об'єм скидів забруднених стічних вод у 2021 році у загальному скиді стічних вод у водні об'єкти в порівнянні з 2015 роком скоротився на 33 %.

У 2022 році з початком повномасштабної агресії РФ в Україні зруйновано мережі водо- та електропостачання, водовідведення та очисні споруди в місцях активних воєнних дій та ракетних обстрілів. За оцінкою ЮНІСЕФ, понад 4,6 млн людей мають обмежений доступ до води, понад 6 мільйонів людей в Україні щодня стикаються з проблемами доступу до питної води. Кризовою є ситуація з водопостачанням міст: Маріуполь, Рубіжне, Лиман, Сєвєродонецьк, Лисичанськ, Волноваха, Ізюм і значні проблеми – в Миколаєві та Херсоні.

Більш детально щодо впливу якості води на здоров'я подано у розділі 4 Національної доповіді.

У Додатку до Національної доповіді розміщено Перелік населених пунктів, де якість питної води не відповідає встановленим нормативам протягом 2023 року (за даними від обласних (військових) адміністрацій).

2 ДЖЕРЕЛА ПИТНОГО ВОДОПОСТАЧАННЯ

2.1 Ресурси підземних вод та їх використання (за інформацією Держгеонадра України)

Загальні прогнозні ресурси підземних вод України складають 61 689,2 тис. м³/добу, з яких 57 458,1 тис. м³/добу з мінералізацією до 1,5 г/дм³. Забезпеченість прогнозними ресурсами питних підземних вод населення України по регіонах знаходиться в межах 0,3-5,5 тис. м³/добу, а в середньому – 1,3 тис. м³/добу на одну особу. Розподілені прогнозні ресурси підземних вод по регіонах нерівномірно, що зумовлено відмінністю геолого-структурних і фізико-географічних умов різних регіонів України. Переважаюча частина прогнозних ресурсів зосереджена у північних та західних областях України, ресурси південного регіону обмежені. Найбільша кількість прогнозних ресурсів зосереджена в Чернігівській області – 8 326,7 тис. м³/добу, найменша – в Кіровоградській (404,6 тис. м³/добу), Чернівецькій (405,3 тис. м³/добу) і Миколаївській (441,6 тис. м³/добу) областях.

Упродовж 2023 року було затверджено 9 нових ділянок родовищ підземних питних і технічних вод у: Дніпропетровській (1), Запорізькій (1 Львівській (3), Рівненській (1), Харківській (1), Хмельницькій (1), Черкаській (1) областях. Була також проведена переоцінка запасів на 12 раніше розвіданих ділянках у: Вінницькій (1), Полтавській (2) Рівненській (1) Сумській (6) Черкаській (2) областях. На 1 ділянці (Запорізька область) в затверджені раніше запаси були внесені зміни, з вилученням з них запасів на користь нової ділянки. Шість ділянок знято з обліку в зв'язку з проведенням повної переоцінки запасів підземних питних вод на родовищах Гребінківське (Полтавська область) та Сумське (Сумська область).

Загальна кількість балансових експлуатаційних запасів підземних питних і технічних вод у 2023 році зменшилась на 109,985 тис. м³/добу, з них кількість запасів категорій А+В+С1 зменшилась на 93,285 тис.м³/добу та категорії С2 на 16,700 тис. м³/добу. Загальна кількість розвіданих ділянок збільшилась на 3.

Станом на 01 січня 2024 р. розвідано і затверджено ДКЗ СРСР, Укр ТКЗ та ДКЗ України 745 родовища підземних питних і технічних вод, які включають 1528 ділянок, в тому числі: 1 523 ділянки – з балансовими експлуатаційними запасами, 3 ділянки з позабалансовими запасами, 2 ділянки з балансовими та позабалансовими запасами. У 2023 р. розроблялось 490 ділянок, видобування підземних вод з позабалансових запасів не здійснювалось.

Загальні експлуатаційні запаси підземних питних і технічних вод України складають 16 241,155 тис. м³/добу, з них балансових запасів – 16 162,370 тис. м³/добу, в т. ч. за категоріями А+В+С1 – 15 183,226 тис. м³/добу, за категорією С2 – 979,144 тис.м³/добу; позабалансових запасів – 78,785 тис. м³/добу.

Розподіл розвіданих ділянок родовищ підземних вод та їх балансових запасів по території України за 2023 рік наведений у табл. 2.1.

Видобуток підземних вод з експлуатаційних запасів склав у 2023 році 982,862 тис. м³/добу; використання – 915,411 тис. м³/добу.

Інформація щодо видобутку підземних вод по адміністративних областях та Україні в цілому наведена у табл. 2.1, 2.2.

Підземні питні і технічні води, що видобувались в 2023 році в Україні, використовувались на господарсько-питні, виробничо-технічні, потреби, на зрошення і промисловий розлив, а також передачу вторинним користувачам. Частина видобутих підземних вод, що відкачується з надр (переважно з гірничих виробок під час видобутку корисних копалин), скидається без використання. Ця частина загального видобутку підземних вод у 2023 році складала 67,451 тис. м³/добу або 6,86% від загального видобутку.

У 2023 році використання підземних вод на господарсько-питні потреби становило 812,412 тис. м³/добу, на виробничо-технічні потреби – 98,162 тис. м³/добу, на зрошення – 0,565 тис. м³/добу, на промисловий розлив – 4,231 тис. м³/добу, передача вторинним користувачам – 0,041 тис. м³/добу.

Інформація щодо використання підземних вод по адміністративних областях та Україні в цілому наведена у табл. 2.2 та табл. 2.3.

Примітка: Інформація щодо видобування підземних вод у 2023 році по Автономній республіці Крим не наводиться у зв'язку з анексією АР Крим.

Таблиця 2.1

Зведені дані експлуатаційних запасів питних і технічних підземних вод по адміністративних одиницях на 01 січня 2024 р.

№	Адміністративна одиниця	Кількість родовищ	Кількість ділянок				Експлуатаційні запаси, тис. м ³ /добу					Видобуток, тис. м ³ /добу за 2023 р.		% використання запасів А+В+С1	
			всього	в т.ч. поза-бал.	в т.ч. роз-роб.	в т.ч. розроб. позаб.	балансові			поза-балансові	всього	в т.ч. скид			
							А+В+С1	С2	в т.ч. розробляються						
									А+В+С1				С2		
1.	АР Крим	15	89				945.826	158.922							
2.	Вінницька	30	63		22		141.978	10.166	24.263	0.166		6.973	0.978	4.22	
3.	Волинська	10	26		15		332.289	21.800	192.552			67.675	2.342	19.66	
4.	Дніпропетровська	20	32		7		662.563	45.000	42.611			6.802		1.03	
5.	Донецька	57	120	1	4		1011.934	143.050	167.460	66.700	5.700	19.754	0.988	1.85	
6.	Житомирська	26	42		9		209.699		36.580			3.508	0.184	1.59	
7.	Закарпатська	23	31	2	12		349.570		172.564		43.010	20.646	0.005	5.90	
8.	Запорізька	20	41		1		316.273		3.480			1.084		0.34	
9.	Івано-Франківська	21	36	1	8	1	289.843		14.308		0.075	3.950	0.364	1.24	
10.	Київська	54	124		40		1025.169	227.400	150.049			54.053	4.573	4.83	
11.	Кіровоградська	22	43		7		224.951		39.910			7.313	0.052	3.23	
12.	Луганська	37	103				1897.862	17.513							
13.	Львівська	63	105		62		1258.287	45.000	805.544	30.000		259.621	15.109	19.43	
14.	Миколаївська	12	16		4		102.459	0.423	11.544	0.423		2.994		2.92	
15.	Одеська	29	44		15		488.500	0.400	152.190	0.400		23.654	0.052	4.83	
16.	Полтавська	54	100	1	55	1	708.555	0.050	276.562		30.000	86.183	1.555	11.94	
17.	Рівненська	20	47		23		435.789		208.454			60.569	12.095	11.12	
18.	Сумська	27	47		27		565.148	0.250	297.222			68.208	11.452	10.04	
19.	Тернопільська	17	27		9		296.820		147.815			38.340	0.154	12.87	
20.	Харківська	66	98		40		1018.372	73.600	182.548			13.443	0.001	1.32	
21.	Херсонська	23	56		2		792.840	137.700	44.193			0.292		0.04	
22.	Хмельницька	32	60		32		350.242	22.100	199.881			79.812	16.700	18.02	
23.	Черкаська	29	76		44		334.544	3.600	181.593	3.600		29.947	0.050	8.94	
24.	Чернівецька	7	15		4		174.061		31.900			15.526	0.266	8.77	
25.	Чернігівська	18	41		24		465.650	69.300	271.895			50.650	0.434	10.78	
26.	м. Київ	7	36		24		695.399		547.035			61.865	0.097	8.88	
27.	м. Севастополь	6	10				88.603	2.800							
	Всього по Україні	745	1 528	5	490	2	15 183.226	979.144	4 202.153	101.289	78.785	982.862	67.451	6.03	

Таблиця 2.2

**Видобуток і використання експлуатаційних запасів питних і технічних підземних вод по Україні
станом на 01 січня 2024 р.**

№	Адміністративна одиниця	Експлуатаційні запаси, тис. м ³ /добу			Позабалансові запаси, тис. м ³ /добу	Видобуток, тис.м ³ /добу за 2023 р.	Використання, тис. м ³ /добу	в тому числі						Скид без використання	Передача вторин. користувачам
		Балансові запаси, тис. м ³ /добу						господарсько- питне	виробничо- технічне	сільсько- господарське	зрошення	виготовлення напоїв	розлив		
		A+B+C	C2	Всього											
1.	АР Крим	945.826	158.922	1 104.818											
2.	Вінницька	141.978	10.166	152.144		6.973	5.995	3.352	1.845			0.798	0.978		
3.	Волинська	332.289	21.800	354.089		67.675	65.333	64.180	1.148			0.005	2.342		
4.	Дніпропетровська	662.563	45.000	707.563		6.802	6.802	0.470	6.332				0.000		
5.	Донецька	1 011.934	143.050	1 154.984	5.700	19.754	18.766	15.136	3.630				0.988		
6.	Житомирська	209.699		209.699		3.508	3.324	2.193	1.090				0.184	0.041	
7.	Закарпатська	349.570		349.570	43.010	20.646	20.641	20.634	0.001			0.006	0.005		
8.	Запорізька	316.273		316.273		1.084	1.084	1.084							
9.	Івано-Франківська	289.843		289.843	0.075	3.950	3.586	3.527	0.027			0.032	0.364		
10.	Київська	1 025.169	227.400	1 252.569		54.053	49.480	35.883	11.629			1.968	4.573		
11.	Кіровоградська	224.951		224.951		7.313	7.261	5.598	1.663				0.052		
12.	Луганська	1 897.862	17.513	1 915.375											
13.	Львівська	1 258.287	45.000	1 303.287		259.621	244.512	231.162	13.339			0.011	15.109		
14.	Миколаївська	102.459	0.423	102.882		2.994	2.994	1.439	1.555						
15.	Одеська	488.500	0.400	488.900		23.654	23.602	20.807	2.788			0.007	0.052		
16.	Полтавська	708.555	0.050	708.605	30.000	86.183	84.628	78.128	6.407			0.093	1.555		
17.	Рівненська	435.789		435.789		60.569	48.474	44.367	4.095			0.012	12.095		
18.	Сумська	565.148	0.250	565.398		68.208	56.756	47.074	9.649			0.033	11.452		
19.	Тернопільська	296.820		296.820		38.340	38.186	37.826	0.050			0.310	0.154		
20.	Харківська	1 018.372	73.600	1 091.972		13.443	13.442	10.379	2.417		0.565	0.081	0.001		
21.	Херсонська	792.840	137.700	930.540		0.292	0.292	0.285	0.007			0.000			
22.	Хмельницька	350.242	22.100	372.342		79.812	63.112	56.946	5.936			0.230	16.700		
23.	Черкаська	334.544	3.600	338.144		29.947	29.897	14.931	14.357			0.609	0.050		

Національна доповідь про якість питної води та стан питного водопостачання та водовідведення в Україні у 2023 р.

№	Адміністративна одиниця	Експлуатаційні запаси, тис. м ³ /добу			Позабалансові запаси, тис. м ³ /добу	Видобуток, тис.м ³ /добу за 2023 р.	Використання, тис. м ³ /добу	в тому числі						Скид без використання	Передача вторин. користувачам
		Балансові запаси, тис. м ³ /добу						господарсько- питне	виробничо- технічне	сільсько- господарське	зрошення	виготовлення напоїв	розлив		
		A+B+C	C2	Всього											
24.	Чернівецька	174.061		174.061		15.526	15.260	15.260						0.266	
25.	Чернігівська	465.650	69.300	534.950		50.650	50.216	48.247	1.947				0.022	0.434	
26.	м. Київ	695.399		695.399		61.865	61.768	53.504	8.250				0.014	0.097	
27.	м. Севастополь	88.603	2.800	91.403											
	Всього по Україні	15 183.226	979.144	16 162.370	78.785	982.862	915.411	812.412	98.162		0.565		4.231	67.451	0.041

Таблиця 2.3

Співставлення обсягів підземних питних і технічних вод в межах адміністративних областей України

Показники	Обсяги		Збільшення (+), зменшення (-) до 2022 р.
	2022 р.	2023 р.	
ВІННИЦЬКА ОБЛАСТЬ			
	тис. м ³ /добу		
1 Водобуток підземних вод	8.400	6.973	- 1.427
2 Використання підземних вод	6.921	5.995	- 0.926
3 Господарсько-питне	4.318	3.352	- 0.966
4 Виробничо-технічне	1.800	1.845	+ 0.045
5 Для промислового розливу без обробки	0.803	0.798	- 0.005
6 Скид без використання	1.479	0.978	- 0.501
	тис. м ³		
1 Водобуток підземних вод	3 065.618	2 544.992	- 520.626
2 Використання підземних вод	2 525.612	2 187.679	- 337.933
3 Господарсько-питне	1 576.374	1 223.195	- 353.179
4 Виробничо-технічне	656.307	673.274	+ 16.967
5 Для промислового розливу без обробки	292.931	291.210	- 1.721
6 Скид без використання	540.006	357.313	- 182.693
ВОЛИНСЬКА ОБЛАСТЬ			
	тис. м ³ /добу		
1 Водобуток підземних вод	66.529	67.675	+ 1.146
2 Використання підземних вод	62.512	65.333	+ 2.821
3 Господарсько-питне	61.252	64.180	+ 2.928
4 Виробничо-технічне	1.255	1.148	- 0.107
5 Для промислового розливу без обробки	0.005	0.005	0.000
6 Скид без використання	4.017	2.342	- 1.675
	тис. м ³		
1 Водобуток підземних вод	24 282.195	24 701.224	+ 419.029
2 Використання підземних вод	22 816.278	23 846.024	+ 1 029.746
3 Господарсько-питне	22 356.831	23 425.479	+ 1 068.648
4 Виробничо-технічне	457.547	418.745	- 38.802
5 Для промислового розливу без обробки	1.900	1.800	- 0.100
6 Скид без використання	1 465.917	855.200	- 610.717
ДНІПРОПЕТРОВСЬКА ОБЛАСТЬ			
	тис. м ³ /добу		
1 Водобуток підземних вод	4.725	6.802	+ 2.077
2 Використання підземних вод	4.725	6.802	+ 2.077
3 Господарсько-питне	0.345	0.470	+ 0.125
4 Виробничо-технічне	4.380	6.332	+ 1.952
	тис. м ³		
1 Водобуток підземних вод	1 724.680	2 482.894	+ 758.214
2 Використання підземних вод	1 724.680	2 482.815	+ 758.135
3 Господарсько-питне	126.070	171.418	+ 45.348
4 Виробничо-технічне	1 598.610	2 311.397	+ 712.787
5 Скид без використання	0.000	0.079	+ 0.079

Показники	Обсяги		Збільшення (+), зменшення (-) до 2022 р.
	2022 р.	2023 р.	
ДОНЕЦЬКА ОБЛАСТЬ			
	тис. м ³ /добу		
1 Видобуток підземних вод	27.165	19.754	- 7.411
2 Використання підземних вод	26.414	18.766	- 7.648
3 Господарсько-питне	21.751	15.136	- 6.615
4 Виробничо-технічне	4.663	3.630	- 1.033
5 Скид без використання	0.751	0.988	+ 0.237
	тис. м ³		
1 Видобуток підземних вод	9 915.218	7 209.912	- 2 705.306
2 Використання підземних вод	9 641.276	6 849.312	- 2 791.964
3 Господарсько-питне	7 939.764	5 524.293	- 2 415.471
4 Виробничо-технічне	1 701.512	1 325.019	- 376.493
5 Скид без використання	273.942	360.600	+ 86.658
ЖИТОМИРСЬКА ОБЛАСТЬ			
	тис. м ³ /добу		
1 Видобуток підземних вод	2.655	3.508	+ 0.853
2 Використання підземних вод	2.433	3.324	+ 0.891
3 Господарсько-питне	1.646	2.193	+ 0.547
4 Виробничо-технічне	0.787	1.090	+ 0.303
5 Скид без використання	0.222	0.184	- 0.038
6 Передача води вторинним користувачам	0.000	0.041	+ 0.041
	тис. м ³		
1 Видобуток підземних вод	969.161	1 280.266	+ 311.105
2 Використання підземних вод	888.261	1 213.166	+ 324.905
3 Господарсько-питне	601.034	800.350	+ 199.316
4 Виробничо-технічне	287.227	397.816	+ 110.589
5 Скид без використання	80.900	67.100	- 13.800
6 Передача води вторинним користувачам	0.000	15.000	+ 15.000
ЗАКАРПАТСЬКА ОБЛАСТЬ			
	тис. м ³ /добу		
1 Видобуток підземних вод	25.714	20.646	- 5.068
2 Використання підземних вод	25.705	20.641	- 5.064
3 Господарсько-питне	25.690	20.634	- 5.056
4 Виробничо-технічне	0.006	0.001	- 0.005
5 Для промислового розливу без обробки	0.009	0.006	- 0.003
6 Скид без використання	0.009	0.005	- 0.004
	тис. м ³		
1 Видобуток підземних вод	9 385.238	7 536.657	- 1 848.581
2 Використання підземних вод	9 382.008	7 534.937	- 1 847.071
3 Господарсько-питне	9 376.988	7 531.850	- 1 845.138
4 Виробничо-технічне	2.145	0.490	- 1.655
5 Для промислового розливу без обробки	2.875	2.597	- 0.278
6 Скид без використання	3.230	1.720	- 1.510
ЗАПОРІЗЬКА ОБЛАСТЬ			
	тис. м ³ /добу		
1 Видобуток підземних вод	1.865	1.084	- 0.781
2 Використання підземних вод	1.865	1.084	- 0.781

Національна доповідь про якість питної води та стан питного водопостачання та водовідведення в Україні у 2023 р.

Показники	Обсяги		Збільшення (+), зменшення (-) до 2022 р.
	2022 р.	2023 р.	
3 Господарсько-питне	1.821	1.084	- 0.737
4 Виробничо-технічне	0.044	0.000	- 0.044
тис. м ³			
1 Видобуток підземних вод	680.815	395.840	- 284.975
2 Використання підземних вод	680.815	395.840	- 284.975
3 Господарсько-питне	664.810	395.840	- 268.970
4 Виробничо-технічне	16.005	0.000	- 16.005
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА ОБЛАСТЬ			
тис. м ³ /добу			
1 Видобуток підземних вод	3.892	3.950	+ 0.058
2 Використання підземних вод	3.532	3.586	+ 0.054
3 Господарсько-питне	3.478	3.527	+ 0.049
4 Виробничо-технічне	0.026	0.027	+ 0.001
5 Для промислового розливу без обробки	0.028	0.032	+ 0.004
6 Скид без використання	0.360	0.364	+ 0.004
тис. м ³			
1 Видобуток підземних вод	1 421.252	1 441.406	+ 20.154
2 Використання підземних вод	1 289.886	1 308.535	+ 18.649
3 Господарсько-питне	1 270.169	1 287.075	+ 16.906
4 Виробничо-технічне	9.325	9.754	+ 0.429
5 Для промислового розливу без обробки	10.392	11.706	+ 1.314
6 Скид без використання	131.366	132.871	+ 1.505
КИЇВСЬКА ОБЛАСТЬ			
тис. м ³ /добу			
1 Видобуток підземних вод	61.613	54.053	- 7.560
2 Використання підземних вод	56.707	49.480	- 7.227
3 Господарсько-питне	42.498	35.883	- 6.615
4 Виробничо-технічне	12.543	11.629	- 0.914
5 Для промислового розливу без обробки	1.666	1.968	+ 0.302
6 Скид без використання	4.906	4.573	- 0.333
тис. м ³			
1 Видобуток підземних вод	22 490.489	19 730.340	- 2 760.149
2 Використання підземних вод	20 699.637	18 061.341	- 2 638.296
3 Господарсько-питне	15 512.431	13 097.422	- 2 415.009
4 Виробничо-технічне	4 578.916	4 245.842	- 333.074
5 Для промислового розливу без обробки	608.290	718.077	+ 109.787
6 Скид без використання	1 790.852	1 668.999	- 121.853
КИРОВОГРАДСЬКА ОБЛАСТЬ			
тис. м ³ /добу			
1 Видобуток підземних вод	7.249	7.313	+ 0.064
2 Використання підземних вод	6.075	7.261	+ 1.186
3 Господарсько-питне	4.536	5.598	+ 1.062
4 Виробничо-технічне	1.539	1.663	+ 0.124
5 Скид без використання	1.174	0.052	- 1.122
тис. м ³			
1 Видобуток підземних вод	2 645.861	2 668.949	+ 23.088
2 Використання підземних вод	2 217.227	2 650.006	+ 432.779

Національна доповідь про якість питної води та стан питного водопостачання та водовідведення в Україні у 2023 р.

Показники	Обсяги		Збільшення (+), зменшення (-) до 2022 р.
	2022 р.	2023 р.	
3 Господарсько-питне	1 655.727	2 043.495	+ 387.768
4 Виробничо-технічне	561.500	606.511	+ 45.011
5 Скид без використання	428.634	18.943	- 409.691
ЛЬВІВСЬКА ОБЛАСТЬ			
	тис. м ³ /добу		
1 Водобуток підземних вод	258.990	259.621	+ 0.631
2 Використання підземних вод	244.504	244.512	+ 0.008
3 Господарсько-питне	233.172	231.162	- 2.010
4 Виробничо-технічне	11.320	13.339	+ 2.019
5 Для промислового розливу без обробки	0.012	0.011	- 0.001
6 Скид без використання	14.486	15.109	+ 0.623
	тис. м ³		
1 Водобуток підземних вод	94 531.083	94 761.854	+ 230.771
2 Використання підземних вод	89 243.986	89 247.513	+ 3.527
3 Господарсько-питне	85 107.651	84 374.043	- 733.608
4 Виробничо-технічне	4 132.197	4 868.893	+ 736.696
5 Для промислового розливу без обробки	4.138	4.577	+ 0.439
6 Скид без використання	5 287.097	5 514.341	+ 227.244
МИКОЛАЇВСЬКА ОБЛАСТЬ			
	тис. м ³ /добу		
1 Водобуток підземних вод	0.967	2.994	+ 2.027
2 Використання підземних вод	0.967	2.994	+ 2.027
3 Господарсько-питне	0.058	1.439	+ 1.381
4 Виробничо-технічне	0.909	1.555	+ 0.646
	тис. м ³		
1 Водобуток підземних вод	352.980	1092.546	+ 739.566
2 Використання підземних вод	352.980	1092.546	+ 739.566
3 Господарсько-питне	21.257	525.041	+ 503.784
4 Виробничо-технічне	331.723	567.505	+ 235.782
ОДЕСЬКА ОБЛАСТЬ			
	тис. м ³ /добу		
1 Водобуток підземних вод	21.433	23.654	+ 2.221
2 Використання підземних вод	21.381	23.602	+ 2.221
3 Господарсько-питне	18.481	20.807	+ 2.326
4 Виробничо-технічне	2.890	2.788	- 0.102
5 Для промислового розливу без обробки	0.010	0.007	- 0.003
6 Скид без використання	0.052	0.052	0.000
	тис. м ³		
1 Водобуток підземних вод	7 824.310	8 635.545	+ 811.235
2 Використання підземних вод	7 805.108	8 616.582	+ 811.474
3 Господарсько-питне	6 746.261	7 595.530	+ 849.269
4 Виробничо-технічне	1 055.085	1 018.241	- 36.844
5 Для промислового розливу без обробки	3.762	2.811	- 0.951
6 Скид без використання	19.202	18.963	- 0.239
ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСТЬ			
	тис. м ³ /добу		
1 Водобуток підземних вод	87.260	86.183	- 1.077

Національна доповідь про якість питної води та стан питного водопостачання та водовідведення в Україні у 2023 р.

Показники	Обсяги		Збільшення (+), зменшення (-) до 2022 р.
	2022 р.	2023 р.	
2 Використання підземних вод	87.060	84.628	- 2.432
3 Господарсько-питне	80.278	78.128	- 2.150
4 Виробничо-технічне	6.559	6.407	- 0.152
5 Для промислового розливу без обробки	0.223	0.093	- 0.130
6 Скид без використання	0.200	1.555	+ 1.355
тис. м ³			
1 Видобуток підземних вод	31 851.351	31 459.326	- 392.025
2 Використання підземних вод	31 778.134	30 891.402	- 886.732
3 Господарсько-питне	29 303.117	28 519.106	- 784.011
4 Виробничо-технічне	2 393.624	2 338.471	- 55.153
5 Для промислового розливу без обробки	81.393	33.825	- 47.568
6 Скид без використання	73.217	567.924	+ 494.707
РІВНЕНЬКА ОБЛАСТЬ			
тис. м ³ /добу			
1 Видобуток підземних вод	37.902	60.569	+ 22.667
2 Використання підземних вод	32.805	48.474	+ 15.669
3 Господарсько-питне	30.249	44.367	+ 14.118
4 Виробничо-технічне	2.542	4.095	+ 1.553
5 Для промислового розливу без обробки	0.014	0.012	- 0.002
6 Скид без використання	5.097	12.095	+ 6.998
тис. м ³			
1 Видобуток підземних вод	13 834.476	22 107.683	+ 8 273.207
2 Використання підземних вод	11 974.269	17 693.006	+ 5 718.737
3 Господарсько-питне	11 041.857	16 194.036	+ 5 152.179
4 Виробничо-технічне	927.225	1 494.329	+ 567.104
5 Для промислового розливу без обробки	5.187	4.641	- 0.546
6 Скид без використання	1 860.207	4 414.677	+ 2 554.470
СУМСЬКА ОБЛАСТЬ			
тис. м ³ /добу			
1 Видобуток підземних вод	60.673	68.208	+ 7.535
2 Використання підземних вод	46.781	56.756	+ 9.975
3 Господарсько-питне	38.712	47.074	+ 8.362
4 Виробничо-технічне	8.069	9.649	+ 1.580
5 Для промислового розливу без обробки	0.000	0.033	+ 0.033
6 Скид без використання	13.892	11.452	- 2.440
тис. м ³			
1 Видобуток підземних вод	22 146.114	24 896.186	+ 2 750.072
2 Використання підземних вод	17 075.312	20 716.143	+ 3 640.831
3 Господарсько-питне	14 129.165	17 181.962	+ 3 052.797
4 Виробничо-технічне	2 946.147	3 522.067	+ 575.920
5 Для промислового розливу без обробки	0.000	12.114	+ 12.114
6 Скид без використання	5 070.802	4 180.043	- 890.759
ТЕРНОПІЛЬСЬКА ОБЛАСТЬ			
тис. м ³ /добу			
1 Видобуток підземних вод	39.451	38.340	- 1.111
2 Використання підземних вод	39.327	38.186	- 1.141
3 Господарсько-питне	38.929	37.826	- 1.103

Національна доповідь про якість питної води та стан питного водопостачання та водовідведення в Україні у 2023 р.

Показники	Обсяги		Збільшення (+), зменшення (-) до 2022 р.
	2022 р.	2023 р.	
4 Виробничо-технічне	0.369	0.050	- 0.319
5 Для промислового розливу без обробки	0.029	0.310	+ 0.281
6 Скид без використання	0.124	0.154	+ 0.030
тис. м ³			
1 Видобуток підземних вод	14 399.806	13 994.558	- 405.248
2 Використання підземних вод	14 354.751	13 938.429	- 416.322
3 Господарсько-питне	14 209.760	13 806.742	- 403.018
4 Виробничо-технічне	134.571	18.382	- 116.189
5 Для промислового розливу без обробки	10.420	113.305	+ 102.885
6 Скид без використання	45.055	56.129	+ 11.074
ХАРКІВСЬКА ОБЛАСТЬ			
тис. м ³ /добу			
1 Видобуток підземних вод	14.613	13.443	- 1.170
2 Використання підземних вод	14.612	13.442	- 1.170
3 Господарсько-питне	11.841	10.379	- 1.462
4 Виробничо-технічне	2.179	2.417	+ 0.238
5 Для промислового розливу без обробки	0.054	0.081	+ 0.027
6 Зрошення	0.538	0.565	+ 0.027
7 Скид без використання	0.001	0.001	0.000
тис. м ³			
1 Видобуток підземних вод	5 333.438	4 907.671	- 425.767
2 Використання підземних вод	5 333.070	4 907.285	- 425.785
3 Господарсько-питне	4 320.935	3 788.749	- 532.186
4 Виробничо-технічне	795.470	882.453	+ 86.983
5 Для промислового розливу без обробки	20.339	29.930	+ 9.591
6 Зрошення	196.326	206.153	+ 9.827
7 Скид без використання	0.368	0.386	+ 0.018
ХЕРСОНСЬКА ОБЛАСТЬ			
тис. м ³ /добу			
1 Видобуток підземних вод	0.351	0.292	- 0.059
2 Використання підземних вод	0.351	0.292	- 0.059
3 Господарсько-питне	0.115	0.285	+ 0.170
4 Виробничо-технічне	0.236	0.007	- 0.229
тис. м ³			
1 Видобуток підземних вод	127.782	106.447	- 21.335
2 Використання підземних вод	127.782	106.447	- 21.335
3 Господарсько-питне	41.803	103.729	+ 61.926
4 Виробничо-технічне	85.939	2.620	- 83.319
5 Для промислового розливу без обробки	0.040	0.098	+ 0.058
ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСТЬ			
тис. м ³ /добу			
1 Видобуток підземних вод	81.181	79.812	- 1.369
2 Використання підземних вод	63.210	63.112	- 0.098
3 Господарсько-питне	57.790	56.946	- 0.844
4 Виробничо-технічне	5.241	5.936	+ 0.695
5 Для промислового розливу без обробки	0.179	0.230	+ 0.051
6 Скид без використання	17.971	16.700	- 1.271

Національна доповідь про якість питної води та стан питного водопостачання та водовідведення в Україні у 2023 р.

Показники	Обсяги		Збільшення (+), зменшення (-) до 2022 р.
	2022 р.	2023 р.	
тис. м ³			
1 Видобуток підземних вод	29 632.158	29 131.933	- 500.225
2 Використання підземних вод	23 072.817	23 035.768	- 37.049
3 Господарсько-питне	21094.773	20 784.986	- 309.787
4 Виробничо-технічне	1 912.451	2 166.575	+ 254.124
5 Для промислового розливу без обробки	65.593	84.207	+ 18.614
6 Скид без використання	6 559.341	6 096.165	- 463.176
ЧЕРКАСЬКА ОБЛАСТЬ			
тис. м ³ /добу			
1 Видобуток підземних вод	28.510	29.947	+ 1.437
2 Використання підземних вод	28.446	29.897	+ 1.451
3 Господарсько-питне	14.547	14.931	+ 0.384
4 Виробничо-технічне	13.362	14.357	+ 0.995
5 Для промислового розливу без обробки	0.537	0.609	+ 0.072
6 Скид без використання	0.064	0.050	- 0.014
тис. м ³			
1 Видобуток підземних вод	10 405.297	10 930.448	+ 525.151
2 Використання підземних вод	10 382.076	10 911.617	+ 529.541
3 Господарсько-питне	5 308.434	5 449.476	+ 141.042
4 Виробничо-технічне	4 877.741	5 240.288	+ 362.547
5 Для промислового розливу без обробки	195.901	221.853	+ 25.952
6 Скид без використання	23.221	18.831	- 4.390
ЧЕРНІВЕЦЬКА ОБЛАСТЬ			
тис. м ³ /добу			
1 Видобуток підземних вод	15.547	15.526	- 0.021
2 Використання підземних вод	15.264	15.260	- 0.004
3 Господарсько-питне	15.188	15.260	+ 0.072
4 Виробничо-технічне	0.076	0.000	- 0.076
5 Скид без використання	0.283	0.266	- 0.017
тис. м ³			
1 Видобуток підземних вод	5 674.702	5 667.021	- 7.681
2 Використання підземних вод	5 571.302	5 569.821	- 1.481
3 Господарсько-питне	5 543.561	5 569.821	+ 26.260
4 Виробничо-технічне	27.741	0.000	- 27.741
5 Скид без використання	103.400	97.200	- 6.200
ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛАСТЬ			
тис. м ³ /добу			
1 Видобуток підземних вод	48.781	50.650	+ 1.869
2 Використання підземних вод	48.186	50.216	+ 2.030
3 Господарсько-питне	44.746	48.247	+ 3.501
4 Виробничо-технічне	0.956	1.947	+ 0.991
5 Для промислового розливу без обробки	2.484	0.022	- 2.462
6 Скид без використання	0.595	0.434	- 0.161
тис. м ³			
1 Видобуток підземних вод	17 804.779	18 486.786	+ 682.007
2 Використання підземних вод	17 587.719	18 328.187	+ 740.468
3 Господарсько-питне	16 332.064	17 609.705	+ 1 277.641

Показники	Обсяги		Збільшення (+), зменшення (-) до 2022 р.
	2022 р.	2023 р.	
4 Виробничо-технічне	348.773	710.338	+ 361.565
5 Для промислового розливу без обробки	906.882	8.144	- 898.738
6 Скид без використання	217.060	158.599	- 58.461
м. КИЇВ			
	тис. м ³ /добу		
1 Вибудуток підземних вод	51.867	61.865	+ 9.998
2 Використання підземних вод	51.770	61.768	+ 9.998
3 Господарсько-питне	44.582	53.504	+ 8.922
4 Виробничо-технічне	7.188	8.250	+ 1.062
5 Для промислового розливу без обробки	0.000	0.014	+ 0.014
6 Скид без використання	0.097	0.097	0.000
	тис. м ³		
1 Вибудуток підземних вод	18 929.434	22 580.489	+ 3 651.055
2 Використання підземних вод	18 894.350	22 544.916	+ 3 650.566
3 Господарсько-питне	16 271.571	19 528.244	+ 3 256.673
4 Виробничо-технічне	2 622.779	3 011.428	+ 388.649
5 Для промислового розливу без обробки	0.000	5.244	+ 5.244
6 Скид без використання	35.084	35.573	+ 0.489
Всього по Україні			
	тис. м ³ /добу		
1 Вибудуток підземних вод	957.333	982.862	+ 25.529
2 Використання підземних вод	891.553	915.411	+ 23.858
3 Господарсько-питне	796.023	812.412	+ 16.389
4 Виробничо-технічне	88.939	98.162	+ 9.223
5 Для промислового розливу без обробки	6.053	4.231	-1.822
6 Зрошення	0.538	0.565	+ 0.027
7 Скид без використання	65.78	67.451	+ 1.671
8 Передача води вторинним користувачам	0	0.041	+ 0.041
	тис. м ³		
1 Вибудуток підземних вод	349 428.237	358 750.973	+ 9 322.736
2 Використання підземних вод	325 419.336	334 129.317	+ 8 709.981
3 Господарсько-питне	290 552.407	296 531.587	+ 5 979.18
4 Виробничо-технічне	32 460.56	35 830.438	+ 3 369.878
5 Для промислового розливу без обробки	2 210.043	1 546.139	-663.904
6 Зрошення	196.326	206.153	+ 9.827
7 Скид без використання	24 008.901	24 621.656	+ 612.755
8 Передача води вторинним користувачам	0	15	+ 15

2.2 Результати моніторингу стану водних об'єктів, які є джерелами питного водопостачання в цілому по Україні та регіонах (порівняння з попереднім роком)

Моніторинг якісного стану водних об'єктів України у 2023 році здійснювався відповідно до Програми державного моніторингу вод (у частині діагностичного та операційного моніторингу поверхневих вод), затвердженої наказом Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 17 січня 2023 р. № 27 (далі – Програма).

Програмою передбачено виконання вимірювань якісного стану масивів поверхневих вод у 583 пунктах моніторингу, з них 96 – на масивах поверхневих вод, забір води з яких здійснюється для задоволення питних потреб населення.

Держводагентством забезпечено виконання програми державного моніторингу вод з урахуванням військової ситуації. Моніторингом охоплено 84 % пунктів спостережень

В умовах військових дій моніторинг масивів поверхневих вод виконано:

- у басейнах Дністра, Дунаю, Вісли та Південного Бугу – у повному обсязі;
- у басейнах Дніпра, Дону та Причорномор'я – частково, у зв'язку з обмеженим доступом внаслідок військових дій;

- у басейні річок Приазов'я – тимчасово не виконується, у зв'язку із тимчасовою окупацією території України.

У масивах поверхневих вод, забір води з яких здійснюється для задоволення питних та господарсько-побутових потреб населення, виконання вимірювань здійснювалося за фізико-хімічними, пріоритетними та басейновими специфічними показниками.

Аналіз якісного стану поверхневих вод згідно із результатами моніторингу у системі Держводагентства за 2023 рік у розрізі гідрографічного районування наведено нижче.

Район басейну річки Дніпро

Моніторинг якісного стану масивів поверхневих вод у басейні Дніпра виконано у 140 пунктах спостережень, з них 28 – у місцях питних водозаборів (70 % від кількості передбаченої Програмою).

Згідно із результатами моніторингу стан масивів поверхневих вод у місцях розташування питних водозаборів знаходився на задовільному рівні:

- **р. Десна (питний водозабір м. Київ):** спостерігалось коливання вмісту біогенних сполук в межах норми¹: амоній-іони – 0,38 - 0,99 мг/дм³ (норма¹ – 1,28 мг/дм³), фосфат-іони – 0,32 - 0,51 мг/дм³ (норма¹ – 3,50 мг/дм³). Показники органічного забруднення знаходилися в межах середньорічних концентрацій, із коливанням вмісту БСК₅ – 1,2 - 6,0 мгО₂/дм³ (норма¹ – 3 мгО₂/дм³), ХСК – 17,1 – 40,9 мгО/дм³ (норма¹ – 15 мгО/дм³). Спостерігалось перевищення норми¹ по вмісту марганцю у 1,5 рази. У квітні зафіксовано перевищення екологічних нормативів якості (ЕНЯ²) по вмісту нікелю у 4,5 рази.

- **р. Дніпро (питний водозабір м. Київ):** спостерігалось коливання вмісту біогенних сполук в межах норми¹: амоній-іони – 0,23 – 1,22 мг/дм³ (норма¹ – 1,28 мг/дм³), фосфат-іони – 0,11 - 0,46 мг/дм³ (норма¹ – 3,50 мг/дм³). Показники органічного забруднення знаходилися в межах середньорічних концентрацій, із коливанням вмісту БСК₅ – 1,1 - 6,5 мгО₂/дм³ (норма¹ – 3 мгО₂/дм³), ХСК – 13,30 – 40,90 мгО/дм³ (норма¹ – 15 мгО/дм³). У липні зафіксовано перевищення екологічних нормативів якості (ЕНЯ²) по вмісту кадмію у 2,2 рази.

- **Кременчуцьке в-ще (питні водозабори міст Черкаси, Кременчук, Світловодськ):** спостерігалось коливання вмісту біогенних сполук в межах норми¹: амоній-іони – 0,06 – 0,80 мг/дм³ (норма¹ – 1,28 мг/дм³), фосфат-іони – 0,01 - 0,91 мг/дм³ (норма¹ – 3,50 мг/дм³). Показники органічного забруднення знаходилися в межах середньорічних концентрацій, із коливанням вмісту БСК₅ – 2,5 – 5,1 мгО₂/дм³ (норма¹ – 3 мгО₂/дм³), ХСК – 30,0 – 49,0 мгО/дм³ (норма¹ – 15 мгО/дм³). Фіксувалися разові перевищення екологічних нормативів якості (ЕНЯ²) по вмісту кадмію у 4,1 рази, нікелю у 1,1 - 4,2 рази.

- **Кам'янське в-ще (питні водозабори міст Горішні Плавні, Верхньодніпровськ, Кам'янське):** біогенні показники в межах норми¹. Спостерігалось незначне перевищення вмісту показників органічного забруднення, а саме: біохімічного споживання кисню (БСК₅) – 1,9 – 4,8 мгО₂/дм³ (норма¹ – 3,0 мгО₂/дм³) та хімічного споживання кисню (ХСК) – 29,0 – 40,5 мгО/дм³ (норма¹ – 15,0 мгО/дм³). Спостерігалось перевищення норми¹ по вмісту марганцю у 1,4 - 2,1 рази та ЕНЯ по вмісту нікелю в 1,5 – 3,0 рази. Зафіксоване разове перевищення норми¹ по вмісту арсену у 1,6 рази. Спостерігалось перевищення нормативів по вмісту нафтопродуктів у 1,1 – 1,5 рази (ОБРВ³ – 0,050 мг/дм³)

- **Дніпровське в-ще (питні водозабори міст Дніпро, Запоріжжя):** показники біогенного та органічного забруднення були в межах норми¹, з незначним перевищенням хімічного споживання кисню (ХСК) – 29,1 – 35,1 мгО/дм³ (норма¹ – 15,0 мгО/дм³). Спостерігалось перевищення норми¹ по вмісту марганцю у 1,2 – 5,7 рази та міді у 3,0 – 19,0 разів. Зафіксоване разове перевищення норми¹ по вмісту ртуті у 1,5 рази. Спостерігалось перевищення нормативів по вмісту нафтопродуктів у 1,2 – 1,6 рази (ОБРВ³ – 0,050 мг/дм³). Зафіксовано перевищення середньорічної концентрації по вмісту трихлорметану (хлороформ) у 3 рази.

- **р. Рось (питні водозабори міст Біла Церква, Богуслав, Корсунь-Шевченківський):** спостерігалось перевищення вмісту показників органічного та біогенного забруднення в межах: амоній-іонів – 1,61 - 2,93 мг/дм³ (норма¹ – 1,28 мг/дм³), фосфат-іонів – 3,51 – 3,52 мг/дм³ (норма¹ – 3,5 мг/дм³), біохімічного споживання кисню (БСК₅) – 1,49 – 8,32 мгО₂/дм³ (норма¹ – 3,0 мгО₂/дм³) та хімічного споживання кисню (ХСК) – 15,6 – 60,0 мгО/дм³ (норма¹ – 15,0 мгО/дм³). Спостерігалось перевищення норми¹ по вмісту марганцю у 1,1 – 2,2 рази та ЕНЯ² по вмісту кадмію в 2,8 – 5,9 рази та нікелю в 5,2 – 6,7 рази.

- **р. Случ (питні водозабори міст Хмельницький, Новоград-Волинський):** спостерігалось коливання вмісту біогенних сполук із перевищенням норми¹ по вмісту амоній-іонів – 0,10 - 2,04 мг/дм³ (норма¹ – 1,28 мг/дм³). Показники органічного забруднення знаходилися в межах середньорічних концентрацій, із коливанням вмісту БСК₅ – 1,4 – 3,5 мгО₂/дм³ (норма¹ – 3 мгО₂/дм³), ХСК – 11,7 – 62,8 мгО/дм³ (норма¹ – 15 мгО/дм³). Спостерігалось перевищення норми¹ по вмісту марганцю у 1,1 – 4,8 рази.

У рамках досліджень хімічних (пріоритетних та басейнових специфічних) речовин на масивах поверхневих вод, забір води з яких здійснюється для задоволення питних потреб населення, зафіксовано вміст показників летких органічних сполук (трихлорметан, дихлорметан, тетрахлорметан), поліароматичних вуглеводнів (флуорантен), та пестицидів (тербутрин, ацетохлор, тербутиазин).

Виявлені показники не перевищували екологічних нормативів якості для пріоритетних речовин (ЕНЯ²).

Район басейну річки Дністер

У районі басейну річки Дністер спостереження здійснювались у 93 пунктах моніторингу, з них 20 – у місцях питних водозаборів (100% від кількості передбаченої Програмою).

Згідно із результатами моніторингу показники стану масивів поверхневих вод у місцях розташування питних водозаборів були наступними:

- **р. Дністер (питні водозабори міст Кам'янець-Подільський, Чернівці, Одеса):** органічні та біогенні показники знаходилися в межах норми¹. Спостерігалось перевищення хімічного споживання кисню (ХСК) до 42,8 мгО/дм³ (норма¹ – 15,0 мгО/дм³). Зафіксовано разове перевищення норми¹ по вмісту міді у 3 рази. Спостерігався вміст нафтопродуктів та нікелю без перевищень екологічних нормативів якості (ЕНЯ²).

- **р. Бистриця Надвірнянська та р. Бистриця Солотвинська (питні водозабори м. Івано-Франківськ):** показники якісного стану знаходяться в межах нормативних значень. Вмісту хімічних (пріоритетних та басейнових специфічних) речовин не виявлено.

- **р. Серет (питний водозабір м. Тернопіль):** органічні та біогенні показники знаходилися в межах норми¹, спостерігалось незначне перевищення ХСК до 23,0 мгО/дм³ (норма¹ – 15,0 мгО/дм³). Зафіксовано перевищення норми¹ по вмісту міді у 3 – 4 рази.

- **р. Слониця, (водозабір ТзОВ «Трускавецьводоканал»):** органічні та біогенні показники знаходилися в межах норми¹, спостерігалось перевищення ХСК до 28,0 мгО/дм³ (норма¹ – 15,0 мгО/дм³). Зафіксовано разове перевищення норми¹ по вмісту марганцю у 1,5 рази.

У рамках досліджень хімічних (пріоритетних та басейнових специфічних) речовин на масивах поверхневих вод, забір води з яких здійснюється для задоволення питних потреб населення, виявлено дихлорметан, трихлорметан, метолахлор, атразин, ацетохлор, тербутилазин.

Вміст виявлених показників пестицидів, поліароматичних вуглеводних та летких органічних сполук не перевищував екологічних нормативів якості (ЕНЯ²).

Район басейну річки Дон

У районі басейну річки Дон спостереження здійснювались у 35 пунктах моніторингу, з них 5 – у місцях питних водозаборів (50 % від кількості передбаченої Програмою).

Згідно із результатами моніторингу показники стану масивів поверхневих вод **р. Сіверський Донець (питні водозабори м. Харків, м. Слов'янськ)** характеризувалися підвищеним вмістом показників органічного забруднення, зокрема: біохімічне споживання кисню (БСК₅) – 2,1 – 3,6 мгО₂/дм³ (норма¹ – 3,0 мгО₂/дм³) та хімічне споживання кисню (ХСК) – 17,2 - 25,0 мгО/дм³ (норма¹ – 15,0 мгО/дм³). Біогенні показники знаходилися в межах норми¹.

Спостерігалось перевищення по вмісту марганцю – до 0,13 мг/дм³ (норма¹ – 0,1 мг/дм³), міді – до 0,017 мг/дм³ (норма¹ – 0,001 мг/дм³) та нафтопродуктів – до 0,062 мг/дм³ (ОБРВ³ – 0,050 мг/дм³).

В межах екологічних нормативів якості (ЕНЯ²) виявлено вміст нікелю, свинцю, літію, флуорантену, дихлорметану, трихлорметану, тербутилазину, тербутрину.

Район басейну річки Дунаю

У районі басейну річки Дунай спостереження здійснювались у 101 пункті моніторингу, з них 11 – у місцях питних водозаборів (100 % від кількості передбаченої Програмою).

Згідно із результатами моніторингу показники стану масивів поверхневих вод у місцях розташування питних водозаборів були наступними:

- **р. Дунай (питні водозабори м. Вилкове, м. Кілія):** органічні та біогенні показники знаходилися в межах норми¹, окрім вмісту амоній-іонів – 0,10 – 3,37 мг/дм³ (норма¹ – 1,28 мг/дм³). Спостерігалось разове перевищення норми¹ по вмісту міді в 3 рази та ЕНЯ² по вмісту кадмію в 1,3 рази та свинцю в 7,5 разів.

- **р. Тиса (питний водозабір м. Тячів):** органічні та біогенні показники знаходилися в межах норми¹. Зафіксовано перевищення норми¹ по вмісту міді в 3-7 разів.

- **р. Прут (питний водозабір м. Чернівці):** органічні та біогенні показники знаходилися в межах норми¹. Спостерігалися разові перевищення норми¹ по вмісту міді у 3 рази. Зафіксовано вміст нікелю в межах ЕНЯ².

У рамках досліджень хімічних (пріоритетних та басейнових специфічних) речовин на масивах поверхневих вод, забір води з яких здійснюється для задоволення питних потреб населення, виявлено алахлор, дихлорметан, метолахлор, тербутилазин, трихлорметан та флуорантен.

Вміст виявлених показників пестицидів, поліароматичних вуглеводних та летких органічних сполук не перевищував екологічних нормативів якості (ЕНЯ²).

Район басейну річки Вісла

У районі басейну річки Вісла спостереження здійснювались у 23 пунктах моніторингу (100 % від кількості передбаченої Програмою).

Поверхневі води басейну не використовуються для питного водопостачання. Потреби населення у питній воді задовольняються за рахунок запасів підземних вод.

Основний вплив на якісний стан поверхневих вод басейну здійснюють комунальні та промислові підприємства Львівської області. Вплив підприємств Волинської області на якісний стан р. Західний Буг незначний.

У рамках досліджень хімічних пріоритетних речовин на масивах поверхневих вод басейну Вісли виявлено перевищення екологічних нормативів якості (ЕНЯ²) по вмісту важких металів, таких як кадмій (у 1,3 рази) та свинець (разове перевищення у 1,4 рази на р. Західний Буг – м. Кам'янка Бузька) та пестицидів (дихлофосу, циперметрину, тербутилазину).

Без перевищень ЕНЯ² виявлено вміст показників алахлору, атразину, антрацену, поліароматичних вуглеводнів, тетрахлорметану, тербутилазину, трихлорметану, флуорантену та дикофолу.

Річка Полтва, ліва притока Західного Бугу, є найбільш забрудненою річкою басейну, оскільки є колектором стічних вод м. Львова.

Згідно із результатами моніторингу у р. Полтва (с. Кам'янопіль) фіксується перевищення норми¹ по вмісту показників органічного та біогенного забруднення, зокрема біохімічного споживання кисню (БСК) до 21 рази, хімічного споживання кисню (ХСК) до 12 разів, амоній-іонів до 42 разів, фосфат-іонів до 3 разів. Фіксується перевищення металів – марганцю до 5 разів та міді до 16 разів.

У рамках досліджень хімічних пріоритетних речовин фіксується високий вміст летких органічних сполук (трихлорметан, трихлоретилен, дихлорметан), поліароматичні вуглеводні (флуорантен, антрацен) та пестицидів (алахлор, ацетохлор, метолахлор,

тербутилазин, тербутрин). Перевищення екологічних нормативів якості зафіксовано за вмістом важких металів (ртуть, кадмій, нікель) та пестицидів (дихлофос).

Район басейну річки Південний Буг

У районі басейну річки Південний Буг спостереження здійснювались у 50 пунктах моніторингу, з них 15 – у місцях питних водозаборів (100 % від кількості передбаченої Програмою).

Згідно із результатами моніторингу показники стану масивів поверхневих вод у місцях розташування питних водозаборів були наступними:

- **р. Південний Буг (питні водозабори міст Вінниця, Ладижин, Хмільник):** фіксується перевищення норми¹ по вмісту показників органічного та біогенного забруднення – біохімічного споживання кисню (БСК₅) – до 14,7 мгО₂/дм³ (норма¹ – 3,0 мгО₂/дм³), хімічного споживання кисню (ХСК) – до 69,3 мгО/дм³ (норма¹ – 15,0 мгО/дм³) та амоній-іонів – до 1,69 мг/дм³ (норма¹ – 1,28 мг/дм³). Зафіксовано перевищення по вмісту нафтопродуктів у 3,4 рази та разові перевищення норми¹ по марганцю в 1,4 рази та міді у 5 разів.

- **р. Інгул (питний водозабір м. Кропивницький):** показники біогенного забруднення знаходяться в межах норми¹, органічного – з незначним перевищенням в 1,2 – 3,4 рази. Зафіксовано разове перевищення ЕНЯ² по вмісту кадмію у 1,3 рази.

У рамках досліджень хімічних (пріоритетних та басейнових специфічних) речовин на масивах поверхневих вод, забір води з яких здійснюється для задоволення питних потреб населення, виявлено алахлор, дихлорметан, тербутилазин, трихлорметан та металохлор. Вміст виявлених показників був в межах екологічних нормативів якості (ЕНЯ²).

Район басейну річок Причорномор'я

У районі басейну річок Причорномор'я спостереження здійснювались у 12 пунктах моніторингу (75 % від кількості передбаченої Програмою).

Поверхневі води басейну не використовуються для питного водопостачання. Потреби населення у питній воді задовольняються за рахунок запасів підземних вод.

Для басейну річок Причорномор'я характерними є високі значення показників сольового складу – сухого залишку, сульфатів та хлоридів внаслідок регіональних аспектів.

У рамках моніторингу небезпечних забруднюючих речовин виявлено перевищення максимальних допустимих норм (ЕНЯ²) по вмісту кадмію у 1,1 - 2 рази, флуорантену у 1 - 3 рази, антрацену у 1,9 разів та поліароматичних вуглеводнів бензо(b)флуорантену у 1,7 разів, бензо(g,h,i)перілен у 4,3 рази, бензо(k)флуорантен у 1,4 - 3 рази.

Без перевищень екологічних нормативів якості (ЕНЯ²) виявлено вміст показників нікелю, алахлору, тетрахлорметану, трихлорметану, триклозану, бензолу, дихлорметану, хлорпірифосу та дикофолу.

Район басейну річок Приазов'я

У зв'язку із військовою ситуацією моніторинг масивів поверхневих вод у басейні річок Приазов'я з березня 2022 року не здійснювався.

Посилання по тексту розділу:

¹Гігієнічні нормативи якості води водних об'єктів для задоволення питних, господарсько-побутових та інших потреб населення, затверджені наказом Міністерства охорони здоров'я України від 02 травня 2022 р. № 721.

²Екологічні нормативи якості для пріоритетних речовин, визначені наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 14 січня 2019 р. № 5.

³Орієнтовно безпечні рівні впливу.

2.3 Забір та використання води, скидання зворотних вод та забруднюючих речовин у водні об'єкти

Основні показники використання водних ресурсів в Україні за 2023 рік вказані з урахуванням подання звітності відповідно до норм Закону України «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни» від 29 грудня 2022 р. № 2115-IX, а також без водокористувачів тимчасово окупованої російською федерацією території України.

У 2023 році з природних джерел забрано 5 666,995 млн куб. м води (прісної – 5 657,596 млн куб. м), з них 813,202 млн куб. м – з підземних водних джерел, у тому числі 203,631 млн куб. м шахтно-кар'єрних вод.

Найбільше води забрано у Одеській (1 293,27 млн куб. м), Дніпропетровській (813,145 млн куб. м), Київській (720,669 млн куб. м), Донецькій (350,352 млн куб. м) областях та у м. Київ (526,298 млн куб. м), на які припадає 65 % сумарного обсягу забору води.

У басейновому розрізі забрано води у басейні Дніпра – 3 280,546 млн куб. м, Дунаю – 953,02 млн куб. м, Дону – 434,269 млн куб. м, Дністра – 424,496 млн куб. м, Південного Бугу – 254,447 млн куб. м, річок Причорномор'я – 251,954 млн куб. м, Вісли – 68,263 млн куб. м.

За видами економічної діяльності у 2023 році основними водоспоживачами були підприємства секції Е (Водопостачання; каналізація, поводження з відходами), якими забиралося 1 773,796 млн куб. м води або 31,3 % від загального забору по країні, секції D (Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря) – 1 711,2 млн куб. м води (30,2 %), секції А (Сільське господарство, лісове господарство та рибне господарство) – 1 606,299 млн куб. м води (28,34 %), секції С (Переробна промисловість) – 271,354 млн куб. м води (4,79 %), та іншими секціями – 304,346 млн куб. м води (5,37%).

У цілому використання прісної води у 2023 році на різні потреби становило 3 572,905 млн куб. м, із них питної – 1 162,951 млн куб. м та технічної – 2 409,953 млн куб. м, 355,214 млн куб. м води питної якості використано на виробничі потреби, із них 94,059 млн куб. м із комунальних водопроводів (тобто, води спеціально підготовленої до питної якості).

У 2023 році використано 19,421 млн куб. м зворотних вод, 17,72 млн куб. м колекторно-дренажних вод та 45,181 млн куб. м шахтно-кар'єрних вод.

У системах оборотного та повторно-послідовного водопостачання налічувалось 18 835,3 млн. куб. м води.

Втрати при транспортуванні на власні потреби склали 597,251 млн. куб. м води (10,54 % від забраної).

Більше половини обсягів води, які втрачаються, припадає на клас 36.00 секції Е видів економічної діяльності (560,453 млн куб. м води, або 93,84 % від усіх втрат).

За результатами узагальнення даних державного обліку водокористування у 2023 році у поверхневій водні об'єкти скинуто 3 198,805 млн куб. м стічних вод, у тому числі: забруднені складають 375,647 млн куб. м (11,74 %), нормативно-очищені – 1 089,091 млн куб. м (34,05 %) та нормативно-чисті без очистки – 1 734,067 млн куб. м (54,21 %).

Таблиця 2.4

Порівняльні характеристики скидів зворотних (стічних) вод за 2022 і 2023 роки

Обсяги скинутих зворотних вод, млн м³	2022 р.	2023 р.
Усього	2 979,474	3 198,805
Забруднені	374,027	375,647
Без очищення	79,887	62,047
Недостатньо очищені	294,14	313,6
Нормативно-очищені	1 054,864	1 089,091
Нормативно-чисті без очистки	1 550,584	1 734,067
Не категоровані води	0	0
Потужність очисних споруд	4 425,619	4 699,569

Основними причинами забруднення поверхневих вод є скид забруднених комунально-побутових і промислових стічних вод безпосередньо у водні об'єкти та через систему міської каналізації, а також надходження до водних об'єктів забруднюючих речовин у процесі поверхневого стоку води із забудованих територій та сільгоспугідь.

У територіальному розрізі найбільше забруднених стічних вод скидається у Львівській (118,51 млн. куб. м, що складає 77,87% від загального обсягу скидів у області), Дніпропетровській (106,636 млн куб. м, що складає 20,67 % від загального обсягу скидів у області), Донецькій (33,315 млн куб. м, що складає 11,88 % від загального обсягу скидів у області), Кіровоградській (16,289 млн куб. м, що складає 48,48 % від загального обсягу скидів у області), Полтавській (15,643 млн куб. м, що складає 22,1 % від загального обсягу скидів у області), областях.

За результатами узагальнення звітів про використання води за 2023 рік у галузевому розрізі найбільшими забруднювачами є секція Е (Водопостачання; каналізація, поводження з відходами) видів економічної діяльності, якими скинуто 287,62 млн куб. м забруднених стічних вод у поверхневій водні об'єкти, що складає 76,57 % від загального скиду забруднених стічних вод.

Підприємствами секції В (Добувна промисловість і розроблення кар'єрів) скинуто 50,179 млн куб. м забруднених стічних вод, секції А (Сільське господарство, лісове господарство та рибне господарство) скинуто 19,374 млн куб. м забруднених стічних вод та секції С (Переробна промисловість) скинуто 10,576 млн куб. м забруднених стічних вод.

Скид зворотних (стічних) вод за видами економічної діяльності у поверхневій водні об'єкти наведено у табл. 2.5.

Таблиця 2.5

Скид зворотних (стічних) вод за видами економічної діяльності у 2023 році

Назва виду діяльності	Скинуто зворотних (стічних) вод, млн куб. м					
	Всього	Забруднених			Нормативно чистих без очистки	Нормативно очищених на очисних спорудах
		усього	без очистки	недостатньо очищених		
Всього по Україні	3 198,805	375,647	62,047	313,6	1 734,067	1 089,091
[A] Сільське господарство лісове господарство та рибне господарство	190,615	19,374	19,359	0,016	166,219	5,022
[B] Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	120,551	50,179	6,067	44,112	43,747	26,624
[C] Переробна промисловість	227,574	10,576	4,808	5,768	30,266	186,733
[D] Постачання електроенергії газу пари та кондиційованого повітря	1 460,049	3,029	1,887	1,142	1 441,43	15,595
[E] Водопостачання; каналізація повождення з відходами	1 181,817	287,62	27,687	259,933	46,948	847,249
[F] Будівництво	0,493	0,006	-	0,006	0,266	0,221
[G] Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	1,19	0,07	-	0,07	0,862	0,258
[H] Транспорт складське господарство поштова та кур'єрська діяльність	5,194	1,092	0,93	0,161	0,719	3,384
[I] Тимчасове розміщування й організація харчування	0,45	0,044	-	0,044	0,279	0,127
[J] Інформація та телекомунікації	0,006	0,004	-	0,004	-	0,001
[K] Фінансова та страхова діяльність	-	-	-	-	-	-

Назва виду діяльності	Скинуто зворотних (стічних) вод, млн куб. м					
	Всього	Забруднених			Нормативно чистих без очистки	Нормативно очищених на очисних спорудах
		усього	без очистки	недостатньо очищених		
[L] Операції з нерухомим майном	2,137	0,149	0,021	0,127	0,422	1,566
[M] Професійна наукова та технічна діяльність	2,795	0,241	0,002	0,239	2,554	-
[N] Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	2,127	1,861	1,041	0,82	-	0,265
[O] Державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування	1,258	0,65	0,231	0,419	0,146	0,462
[P] Освіта	0,312	0,308	-	0,308	-	0,004
[Q] Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	1,194	0,352	0,014	0,339	0,129	0,713
[R] Мистецтво спорт розваги та відпочинок	0,993	0,093	-	0,093	0,05	0,85
[S] Надання інших видів послуг	0,052	-	-	-	0,035	0,017
[T] Діяльність домашніх господарств	-	-	-	-	-	-

У басейновому розрізі об'єми скидів забруднених стічних вод розподіляються у такому порядку: у басейні Дніпра – 192,537 млн куб. м, Вісли – 112,923 млн куб. м (у тому числі у суббасейні р. Західний Буг – 112,701 млн куб. м та суббасейн р. Сян – 0,222 млн куб. м), Дону (суббасейн р. Сіверського Дінця) – 22,07 млн куб. м, Південного Бугу – 19,324 млн куб. м, Дунаю – 17,854 млн куб. м, Дністра – 9,434 млн куб. м, річок Причорномор'я – 1,505 млн куб. м.

На якість поверхневих вод негативно впливає також скид шахтно-кар'єрних вод, які практично без очистки скидаються у поверхневі водні об'єкти.

Разом із стічними водами до поверхневих водних об'єктів у 2023 році скинуто 16,798 тис. тон завислих речовин, 109,7 тон нафтопродуктів, 4,77 тис. тон азоту амонійного, 36,23 тис. тон нітратів, 1,78 тис. тон нітритів, 134,4 тон СПАР, 290,28 тон заліза, 4343,7 тон фосфатів тощо. Крім того, сумарний показник ХСК дорівнював 62,64 тис. тон та БСК₅ – 14,41 тис. тон.

Інформація щодо використання води в Україні за даними державного обліку водокористування за формою 2ТП-водгосп (річна)

Показники	2022 р.*	2023 р.*	+/- до 2022 р.
1. Забір води з природних джерел, млн м³:			
- всього	4 883,42	5 666,995	+783,58
- у тому числі прісної води	4 860,96	5 657,596	+796,63
- у тому числі з підземних водних джерел (вкл. шахтно-кар'єрні)	786,54	813,202	+26,66
- у тому числі морської води	4,64	3,64	-1,00
2. Забезпечення валових потреб у воді у відсотках за рахунок			
- забору прісних вод з поверхневих джерел	83,43	85,48	+2,05
- забору вод з підземних джерел	16,11	14,35	-1,76
- у тому числі забору шахтно-кар'єрних вод	3,79	3,59	-0,20
- забору морської води	0,09	0,06	-0,03
- використання води в оборотних та повторно-послідовних системах	388,83	332,37	-56,47
3. Використано води всього, млн м³:			
- на питні та санітарно-гігієнічні потреби	753,203	767,091	+13,89
- на виробничі потреби	2 391,98	2 511,839	+119,86
- на зрошення	143,17	192,329	+49,16
- на сільськогосподарське водопостачання	53,224	48,834	-4,39
4. Використано підземних вод:			
- у тис. м ³ /добу	1 373,77	1 437,184	+63,41
- у відсотках від забору підземних вод	63,75	64,51	+0,76
5. У тому числі використано підземних вод, тис. м³/добу			
- на питні та санітарно-гігієнічні потреби	804,60	845,65	+41,05
- на виробничі потреби	377,40	412,90	+35,50
- на зрошення	9,05	12,51	+3,46
- на сільськогосподарське водопостачання	141,73	129,88	-11,85
6. Використано підземних вод, млн м³:			
- на питні та санітарно-гігієнічні потреби	293,679	308,661	+14,98
- на виробничі потреби	137,751	150,71	+12,96
- на зрошення	3,303	4,565	+1,26
- на сільськогосподарське водопостачання	51,73	47,405	-4,33
7. Скинуто підземних вод без використання (шахтно-кар'єрні):			
- у тис.м ³ /добу	406,50	399,12	-7,39
- у відсотках від забору підземних вод	18,86	17,91	-0,95
8. Використано стічних вод, млн м³	24,06	19,421	-4,64
9. Використано колекторно - дренажних вод, млн м³	16,13	17,72	+1,59
10. Оборотно та повторно - послідовне водозабезпечення, млн м³	18 988,43	18 835,3	-153,13

* Дані державного обліку водокористування за 2022-2023 рік надаються з урахуванням подання звітності відповідно до норм Закону України «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни» від 29 грудня 2022 р. № 2115-IX, а також без водокористувачів тимчасово окупованої російською федерацією території України.

2.4 Інтегроване управління водними ресурсами (за інформацією Міндовкілля та Держводагентства)

З метою наближення національного законодавства до законодавства ЄС, зокрема Директив ЄС 2000/60/ЄС від 23 жовтня 2000 р. про встановлення рамок діяльності Співтовариства у сфері водної політики (далі - ВРД) та Директиви 2007/60/ЄС Європейського парламенту та Ради від 23 жовтня 2007 р. про оцінку та управління ризиками затоплення, Верховною Радою України прийнято Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо впровадження інтегрованих підходів в управлінні водними ресурсами за басейновим принципом» від 04 жовтня 2016 р. № 1641-VIII (далі – Закон № 1641-VIII).

На виконання Закону № 1641-VIII Держводагентством спільно з Мінприроди протягом 2017 – 2019 років та спільно з Міндовкіллям протягом 2020 – 2023 років розроблено низку нормативно-правових актів, які започатковують нові підходи в управлінні водними ресурсами, зокрема накази Мінприроди:

✓ від 26 січня 2017 р. № 23 «Про затвердження Типового положення про басейнові ради», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 17 лютого 2017 р. за № 231/30099;

✓ від 26 січня 2017 р. № 25 «Про виділення суббасейнів та водогосподарських ділянок у межах встановлених районів річкових басейнів», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 14 лютого 2017 р. за № 208/30076;

✓ від 26 січня 2017 р. № 26 «Про затвердження Порядку розроблення водогосподарських балансів», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 17 лютого 2017 р. за № 232/30100;

✓ від 06 лютого 2017 р. № 45 «Про затвердження Переліку забруднюючих речовин для визначення хімічного стану масивів поверхневих і підземних вод та екологічного потенціалу штучного або істотно зміненого масиву поверхневих вод», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 20 лютого 2017 р. за № 235/30103;

✓ від 03 березня 2017 р. № 103 «Про затвердження Меж районів річкових басейнів, суббасейнів та водогосподарських ділянок», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 29 березня 2017 р. за № 421/30289;

✓ від 14 січня 2019 р. № 4 «Про затвердження методики визначення масивів поверхневих та підземних вод», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 22 березня 2019 р. за № 287/33258, зі змінами, внесеними наказом Міндовкілля від 12 січня 2023 р. та зареєстрованими в Міністерстві юстиції України 06 січня 2023 р. за № 27/39083;

✓ від 14 січня 2019 р. № 5 «Про затвердження Методики віднесення масиву поверхневих вод до одного з класів екологічного та хімічного станів масиву поверхневих вод, а також віднесення штучного або істотно зміненого масиву поверхневих вод до одного з класів екологічного потенціалу штучного або істотно зміненого масиву поверхневих вод», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 05 лютого 2019 р. за № 127/33098;

✓ від 27 листопада 2020 р. № 313 (із змінами) «Про затвердження планів-графіків процесу розробки планів управління річковими басейнами»;

✓ від 31 грудня 2020 р. № 410 «Про затвердження програм державного моніторингу вод»;

✓ від 05 січня 2022 р. № 1 «Про затвердження Програми державного моніторингу вод (у частині діагностичного та операційного моніторингу поверхневих вод) на 2022 рік»;

✓ від 17 січня 2022 р. № 27 «Про затвердження Програми державного моніторингу вод (у частині діагностичного та операційного моніторингу поверхневих вод) на 2023 рік»;

✓ від 05 січня 2022 р. № 2 «Про затвердження Програм державного моніторингу вод (у частині діагностичного моніторингу прибережних і морських вод Чорного та Азовського морів) на період до 2026 року»;

✓ від 05 січня 2022 р. № 3 «Про затвердження Програми державного моніторингу вод (у частині діагностичного моніторингу підземних вод) на 2022 рік»;

✓ від 15 квітня 2021 р. № 244 «Про затвердження Методики визначення зон, вразливих до (накопичення) нітратів», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 10 червня 2021 р. за № 776/36398.

Крім того, Кабінетом Міністрів України прийнято постанови та розпорядження:

✓ від 18 травня 2017 р. № 336 (із змінами) «Про затвердження Порядку розроблення плану управління річковим басейном»;

✓ від 31 травня 2017 р. № 372 Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 08 квітня 1996 р. № 413 «Про затвердження Порядку ведення державного водного кадастру» і від 20 серпня 2014 р. № 393 «Про затвердження Положення про Державне агентство водних ресурсів України»;

✓ від 04 квітня 2018 р. № 247 «Про затвердження Порядку розроблення плану управління ризиками затоплення»;

✓ від 19 вересня 2018 р. № 758 (із змінами) «Про затвердження Порядку здійснення державного моніторингу вод»;

✓ від 02 червня 2021 р. № 575 «Про внесення змін до Технічного регламенту мийних засобів»;

✓ від 02 серпня 2022 р. № 678-р «Про затвердження Плану заходів щодо державного ринкового нагляду та державного контролю продукції щодо відповідності мийних засобів вимогам Технічного регламенту мийних засобів».

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 09 грудня 2022 р. № 1134-р схвалено [Водну стратегію України на період до 2050 року](#) та операційний план реалізації у 2022-2024 роках Водної стратегії України на період до 2050 року.

Для забезпечення впровадження Директиви 2007/60/ЄС Європейського парламенту та Ради від 23 жовтня 2007 р. про оцінку та управління ризиками затоплення прийнято розпорядження Кабінету Міністрів України від 08 жовтня 2022 р. № 895-р «Про затвердження планів управління ризиками затоплення на окремих територіях у межах районів басейнів річок». З 2023 року, з урахуванням фінансових ресурсів, розпочато реалізацію заходів планів управління ризиками затоплення.

У 2023 році Міндовкілля спільно з іншими центральними органами виконавчої влади продовжувало роботу з впровадження в Україні положень Директиви 2000/60/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 23 жовтня 2000 р. про встановлення рамок діяльності Співтовариства у сфері водної політики із змінами та доповненнями, внесеними Рішенням 2455/2001/ЄС (ВРД), на виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони.

У зв'язку з отриманням Україною 23 червня 2022 р. статусу країни кандидата на членство в ЄС, що вимагає повного впровадження норм та стандартів ЄС, у тому числі у сфері водних ресурсів.

У рамках розділу 27 «Навколишнє середовище» оцінка рівня відповідності у сфері водних ресурсів передбачає аналіз законодавства, зокрема щодо підготовки планів управління річковими басейнами (далі – ПУРБ). ПУРБ розробляються Держводагентством разом з Держгеонадра, ДСНС, центральними та місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування з урахуванням рішень відповідних басейнових рад та мають бути затверджені Урядом України у 2024 році. На даний час підготовлені перші проєкти ПУРБ для усіх 9 річкових басейнів України. До кінця 2023 року проєкти ПУРБ будуть доповнені програмами заходів для досягнення «доброго» стану вод, включаючи заходи повоєнного відновлення. Основними заходами в частині зменшення забруднення вод є будівництво, реконструкція, модернізація очисних споруд та мереж водовідведення відповідно до вимог Директиви Ради 91/271/ЄЕС «Про очистку міських стічних вод» від 21 травня 1991 р. Реалізація ПУРБ планується на шестирічний цикл 2025 – 2030 роки, що є періодом відновлення та післявоєнної відбудови України. Розпочато процедуру їх стратегічної екологічної оцінки та громадського обговорення. Проєкти 9 ПУРБ оприлюднені на офіційних веб-сайтах Міндовкілля та Держводагентства для громадського обговорення.

Міндовкілля здійснювало загальну координацію та організацію державного моніторингу вод відповідно до Порядку здійснення державного моніторингу вод, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 19 вересня 2018 р. № 758, з метою створення ефективної системи державного моніторингу стану поверхневих, підземних та морських вод відповідно до вимог ВРД та Директиви № 2008/56/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 17 червня 2008 р., що встановлює рамки діяльності Співтовариства у сфері політики з морського середовища.

Для забезпечення виконання вимірювань пріоритетних забруднюючих речовин здійснюється дооснащення 4 базових лабораторій – Західного (м. Івано-Франківськ), Східного (м. Слов'янськ, Донецька область), Північного (м. Вишгород, Київська область) та Південного (м. Одеса) регіонів.

Для забезпечення точності та достовірності результатів вимірювань триває процес отримання лабораторіями акредитацій відповідно до вимог стандарту ISO/IEC 17025 «Загальні вимоги до компетенції випробувальних та калібрувальних лабораторій».

Лабораторія моніторингу вод Західного регіону (м. Івано-Франківськ) отримала сертифікат про акредитацію відповідно до вимог ДСТУ EN ISO/IEC 17025:2019 у сфері хімічних та фізико-хімічних методів випробувань поверхневих, зворотних (стічних), підземних вод та ґрунту.

Лабораторією моніторингу вод Північного регіону подано до Національного агентства з акредитації України Заявку про отримання свідоцтва про акредитацію.

Заходи з моніторингу якості води із застосуванням стандартизованих методів вимірювання вмісту сполук азоту та фосфору передбачені Програмою державного моніторингу вод (у частині діагностичного та операційного моніторингу поверхневих вод), (у частині діагностичного та операційного моніторингу поверхневих вод) на 2022 рік, затвердженою наказом Міндовкілля від 05 січня 2022 р. № 1, а також наказом Міндовкілля від 17 січня 2023 р. № 27 – на 2023 рік. З 2023 року розпочато щоквартальне

оприлюднення на виконання пункту 7 Плану заходів щодо державного ринкового нагляду та державного контролю продукції щодо відповідності мийних засобів вимогам Технічного регламенту мийних засобів, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 02 серпня 2022 р. № 678-р, інформації про вміст фосфору, ортофосфатів та фосфат-іонів (поліфосфатів) у водних об'єктах України.

Держводагентством наказом від 01 березня 2018 р. № 95 (із змінами) затверджено структуру Державного агентства водних ресурсів України, якою передбачено створення органу управління (басейнового управління водних ресурсів) у межах річкового басейну (суббасейну). Створено 13 басейнових управлінь водних ресурсів.

Крім того, з метою забезпечення раціонального використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів, інтегрованого управління ними забезпечено формування басейнових рад.

В Україні басейнові ради сформовані у 8 районах річкових басейнів: Дніпра, Дністра, Дунаю, Південного Бугу, Дону, Вісли, річок Причорномор'я та річок Приазов'я.

Загалом сформовано 13 басейнових рад. Басейнові ради відіграють ключову роль при підготовці та реалізації планів управління річковими басейнами.

У 2023 році було проведено 23 засідання басейнових рад.

Видано наказ Держводагентства від 21 липня 2023 р. № 89 «Щодо оновлення персонального складу басейнових рад». Проведено установчі збори щодо оновлення персонального складу 13 басейнових рад та видано відповідні накази Держводагентства.

Серед питань, які розглядалися басейновими радами протягом 2023 року були: розробка елементів планів управління річковими басейнами, огляд місцевих природоохоронних програм та залучення коштів місцевих бюджетів для здійснення заходів із збереження та відновлення водних ресурсів, проведення інвентаризації водних об'єктів та гідротехнічних споруд, впровадження Директиви 2007/60/ЄС Європейського парламенту та Ради від 23 жовтня 2007 р. про оцінку та управління ризиками затоплення, про програму моніторингу масивів поверхневих вод та інші питання управління водними ресурсами.

У рамках з проєкту ГЕФ «Сприяння транскордонному співробітництву та комплексному управлінню водними ресурсами у басейні річки Дністер» розроблено стратегічну програму дій до 2035 року для басейну Дністра, що визначає стратегічні напрямки для зменшення забруднення води та посилення двосторонньої співпраці в галузі управління водними ресурсами та сприяння раціональному використанню води. Програма дій допоможе впровадити конкретні кроки для зниження забруднення в басейні річки Дністер та синхронізує заходи у планах управління річковим басейном Дністра.

Одночасно, з метою підвищення екологічної свідомості та залучення громадян до впровадження інтегрованих підходів в управління водними ресурсами за басейновим принципом, Держводагентством протягом 2023 року проведено низку еколого-просвітницьких кампаній – Всесвітній день води, Міжнародний день чистих берегів, заходи з відзначення днів річок: Дністра, Дунаю, Південного Бугу, Сіверського Дінця, Дніпра, Десни, Західного Бугу. У зв'язку з військовими діями ряд заходів було проведено у онлайн форматі.

Питання водозабезпечення населення і галузей економіки вирішується Держводагентством шляхом регулювання і перерозподілу річкового стоку протягом року і навіть ряду років.

В екстремальних ситуаціях, у разі виникнення дефіциту чи надлишку води або різкого погіршення її якості в районах питних водозаборів, Держводагентство коригує режими роботи водогосподарських систем з метою усунення негативних наслідків. З цією метою, а також для вирішення інших питань у галузі водного господарства при Держводагентстві та в усіх основних басейнах річок створені і працюють міжвідомчі комісії по узгодженню режимів роботи водосховищ та водогосподарських систем.

Крім того, з метою покращення санітарно-епідемічного стану на водозаборах Одеської області і створення оптимальних умов для нересту риби у пониззі Дністра, у період проходження весняного водопілля, з Дністровського водосховища здійснювалися підвищені скиди води (екологічний попуск).

3 СТАН СИСТЕМ ЦЕНТРАЛІЗОВАНОГО ВОДОПОСТАЧАННЯ ТА ЦЕНТРАЛІЗОВАНОГО ВОДОВІДВЕДЕННЯ

Для аналізу та узагальнення стану систем централізованого водопостачання та водовідведення у звітному 2023 році, незважаючи на військову агресію РФ, 23 обласні державні (військові) адміністрації, Київська міська (військова) державна адміністрація, органи місцевого самоврядування надали інформацію, крім Луганської області, АР Крим та м. Севастополь.

Для звітнього 2023 року аналіз стану систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення здійснено для 23 областей та м. Київ (без урахування даних для Луганської області, АР Крим та м. Севастополь) у порівнянні з даними для цих же областей у 2022 році.

3.1 Інформація щодо спричинених руйнувань об'єктів водопостачання та водовідведення за звітний 2023 рік (за інформацією обласних державних (військових) адміністрацій)

Протягом 2023 року, за інформацією від обласних державних адміністрацій, внаслідок атак на критичну інфраструктуру, зазнали руйнувань об'єкти водопостачання та водовідведення у 8 областях України.

Нижче узагальнено інформацію з урахуванням її наявності. Така оцінка може різнитись з іншими джерелами, які займаються визначенням збитків, через те, що отримані пошкодження оперативно ліквідувались, а отже, не фіксувались. Більш повну картину руйнувань можна визначити після закінчення воєнного стану.

За інформацією ДСНС, у червні 2023 року ДСНС класифіковано надзвичайну ситуацію техногенного характеру унаслідок прориву греблі з утворенням хвилі прориву та катастрофічного затоплення державного рівня (у Херсонській області – державного рівня, у Миколаївській області – регіонального рівня, у Дніпропетровській області – регіонального рівня).

Руйнування греблі Каховської ГЕС російськими збройними силами призвело також до порушення водопостачання у низці регіонів – як підконтрольних Україні, так і на територіях, тимчасово окупованих РФ, виведено з ладу каналізаційну та дренажну системи, наслідком чого стала відсутність питного водопостачання та електропостачання у значної кількості цивільного населення.

Дніпропетровська область. Внаслідок руйнування Каховської ГЕС споживачі міст Кривий Ріг, Нікополь, Покров та Марганець та селищних громадах (Нікопольської, Марганецької, Покровської, Червоногригорівської громад) у 2023 році залишились без доступу до питної води. На даний час водопостачання відновлено.

Донецька область. Внаслідок повномасштабної збройної агресії російської федерації проти України, в результаті активних бойових дій, що тривають в Донецькій області, на території, підконтрольній Україні, на сьогодні налічується загалом пошкоджених/зруйнованих 91 об'єкт водопровідно-каналізаційного господарства, з них: водопровідні очисні споруди – 8 од.; очисні споруди систем централізованого водовідведення – 9 од.; водопровідні насосні станції – 26 од.; насосні станції систем централізованого водовідведення – 38 од.; свердловини – 8 од. та 2 гідротехнічні споруди. В результаті шкоди, завданої цим об'єктам, у низці територіальних громад

Донецької області відсутня можливість надавати в повному обсязі послугу з централізованого питного водопостачання.

Запорізька область. Значний негативний вплив на стан водопровідно-каналізаційного господарства мають бойові дії, які тривають на території Запорізької області. Протягом 2023 року внаслідок ворожих обстрілів різних ступенів пошкоджень зазнали 80 об'єктів водопровідно-каналізаційного господарства: 1 очисні споруди системи централізованого водовідведення, 6 водопровідних насосних станцій та 9 насосних станцій систем централізованого водовідведення, 35 артезіанських свердловин, 22 водонапірні башти, 7 допоміжних та адміністративних споруд. Переважна більшість пошкоджених об'єктів знаходиться на території Василівського та Пологівського районів у зоні постійних щоденних обстрілів, через що виконання аварійно-ремонтних робіт не є можливим.

Луганська область. Внаслідок збройної агресії російської федерації проти України значна частина Луганської області є окупованою. Територія, яка підконтрольна українській владі, на цей час перебуває в зоні активних бойових дій. За цей період майно підприємств житлово-комунального господарства, зокрема водопровідно-каналізаційного господарства, зруйновано або зазнало значних пошкоджень, з початком бойових дій підприємства припинили свою діяльність та надання послуг. Через окупацію Луганської області та проведення активних бойових дій призупинився процес моніторингу, звітності та верифікації даних, що не дозволяє отримати достовірні та верифіковані дані про фактичний стан систем водопостачання та водовідведення в повному обсязі.

Миколаївська область. В період воєнного стану об'єкти водопровідно-каналізаційного господарства, перш за все на території Миколаївського та Баштанського районів зазнали пошкоджень внаслідок ворожих ударів.

За інформацією органів місцевого самоврядування та підприємств водопровідно-каналізаційного господарства за період воєнного стану зафіксовано 44 пошкодження об'єктів ВКГ, в тому числі: очисні споруди водопостачання – 1 од; насосні станції водопостачання – 5 од; артезіанські свердловини – 2 од; башти Рожновського – 9 од; мережі водопостачання – 15 ділянок/18,2 км; очисні споруди системи централізованого водовідведення – 2 од; насосні станції систем централізованого водовідведення – 8 од; мережі водовідведення – 2 ділянки/0,005 км.

Завдяки оперативним заходам, в тому числі після деокупації населених пунктів, відновлено 43 об'єкти (98%). Для відновлення об'єктів задіяний матеріально - технічний ресурс міжнародних донорських організацій та вітчизняних благодійних фондів.

Внаслідок руйнування Каховської ГЕС на території Миколаївської області було підтоплено 7 артезіанських свердловин у населених пунктах Снігурівської територіальної громади, в тому числі: м. Снігурівка - 5 од.; с. Павлівка - 1 од.; с. Юріївка – 1 од. Належне водопостачання населених пунктів відновлено в повному обсязі.

Через несприятливу безпекову ситуацію на лінії зіткнення неможливо приступати до виконання робіт з відновлення водозабору на території Херсонської області для водозабезпечення споживачів м. Миколаєва, де ситуація з забезпеченням водою питної якості залишається найбільш складною. Через пошкодження внаслідок бойових дій основної та резервної ліній водоводу «Дніпро-Миколаїв» обласний центр - місто Миколаїв з 12 квітня 2022 року позбавлений централізованого водопостачання для питних потреб.

Одеська область. Руйнувань об'єктів водопровідно-каналізаційного господарства, в наслідок чого припинялося надання послуг, не мали місце протягом 2023 року. Невеликі пошкодження трубопроводів, внаслідок влучання, було ліквідовано власними силами підприємств.

Харківська область. Станом на 1 травня 2024 року, унаслідок ведення бойових дій, в області зазнали пошкоджень 202 об'єкти водопровідно-каналізаційного господарства та 364,57 км мереж. На сьогодні відновлено 47 об'єктів та 222,3 км мереж. Серед пошкоджених об'єктів: 16 очисних споруд систем централізованого водовідведення, що складає 25% від їх загальної кількості та одне з найбільших джерел водопостачання м. Харків, а також частини області – Печенізький гідровузол, який знаходиться в аварійному стані.

Херсонська область. Внаслідок активних бойових дій та постійних обстрілів з боку РФ значних пошкоджень зазнали водопровідні мережі, об'єкти та будівлі. Також, значного негативного впливу отримали прибережні населені пункти Бериславського району, що зазнали обміління внаслідок підриву греблі Каховської ГЕС. Наразі для вирішення питання здійснюється буріння нових свердловин для забезпечення потреб населення питною водою.

Чернігівська область. У 2023 році не було руйнувань об'єктів підприємств питного водопостачання та централізованого водовідведення. За оновленою інформацією, через військову агресію РФ значних пошкоджень у 2022 році зазнали об'єкти КП «Чернігівводоканал» Чернігівської міської ради, а саме: 6 об'єктів водопостачання, 11 – водовідведення.

Руйнувань об'єктів водопровідно-каналізаційного господарства в області протягом 2023 року не зафіксовано у наступних 9 областях та м. Київ, згідно до наданої інформації: Вінницька, Волинська, Закарпатська, Івано-Франківська, Львівська, Рівненська, Тернопільська, Чернівецька, Чернігівська (пошкодження були у 2022 році). Щодо решти 7 областей, то інформації щодо пошкоджень та руйнувань не надано (Житомирська, Київська, Кіровоградська, Полтавська, Сумська, Хмельницька, Черкаська).

Допомога міжнародних організацій у подоланні «водної» кризи. У звітному 2023 році допомога міжнародних партнерів для відновлення пошкоджених об'єктів водопостачання та водовідведення, забезпечення населення питною водою, включаючи жінок, дітей та осіб з інвалідністю, літніх людей, внутрішньо переміщених осіб, для підтримки підприємств водопостачання та водовідведення продовжувалась.

Варто зазначити, що така допомога надавалась та надається не тільки тим підприємствам та областям, де є суттєві руйнування, а і тим, які прийняли внутрішньо переміщених осіб, адже системи водопостачання та водовідведення по всій Україні фізично та морально застарілі, крім того, атаки на енергетичну систему України подекуди спричиняють проблеми із водопостачанням та водовідведенням внаслідок відсутності живлення основних об'єктів систем.

Нижче наведено інформацію щодо обсягів міжнародної допомоги для підприємств водопостачання та водовідведення за даними обласних адміністрацій.

Вінницька область. Протягом 2023 року за сприяння Представництва МОМ при ООН в Україні, GRUNDFOS, Governmental Strategic Reserves Agency (за сприяння Мінінфраструктури), Агенції стратегічного резерву, м. Варшава, ЮНІСЕФ Україна, Офісу Управління ООН з обслуговування проектів в Україні, Урядового агентства стратегічних

резервів (РАРС) з зареєстрованим офісом у Варшаві, Міжнародної організації з міграції, Варшавського фонду міжнародної солідарності, Німецького Товариства Міжнародного співробітництва 18 підприємств водопровідно-каналізаційного господарства отримали генератори в кількості 52 шт., КП «Вінницяоблводоканал» отримано насосне обладнання та рідкий хлор.

Дніпропетровська область. За 3 місяці відновлено водопостачання міст Кривий Ріг, Нікополь, Покров та Марганець та в селищних громадах, що постраждали від підриву Каховської ГЕС. Для відновлення функціонування водоканалів винайденні альтернативні джерела водопостачання. На проведення робіт було виділено кошти: з обласного бюджету – 120 млн грн; з резервного фонду державного бюджету було – 295 млн грн.

Проведено роботу з міжнародними організаціями зі встановлення очисних стацій води в громадах, забезпечення підприємств тепло-водопостачання генераторами.

Донецька область. За підтримки міжнародних благодійних організацій, а саме: ЮНІСЕФ Україна, Міжнародний Комітет Червоного Хреста», Благодійна організація SOLIDARITES INTERNATIONAL, Німецьке товариство міжнародного співробітництва ГмБХ, Фонди та організації громад інших міст (Громадська організація “Львівська екологічна фундація”, Благодійна організація “БФ “Подільська громада”) встановлюються ємності для зберігання та розливу води населенню, виконуються ремонтні роботи на об’єктах водопровідно-каналізаційного господарства, які отримали пошкодження внаслідок ракетних обстрілів (заміна насосних агрегатів, ремонт пожежних гідрантів тощо). Коштом міжнародних благодійних організацій придбано насоси, шафи керування насосами, труби ПЕ та трубопровідна арматура, засувки, гусеничні та колісні екскаватори, спеціалізовані автомобілі, лабораторне обладнання, дизельні генератори, інструмент, інші основні засоби, паливно-мастильні матеріали, спецодяг та засоби техніки безпеки, пожежні гідранти, реагенти тощо.

Київська область. Протягом 2023 року КП «Броваритепловодоенергія» було надано допомогу наступними міжнародними організаціями: Rządowa Agencja Rezerw Strategicznych Składnica w Niemczech-склад урядового агентства стратегічних резервів у Німеччині ТОВ «Босс-Транс», Виконавчий комітет Броварської міської Ради (Агентство США з міжнародного розвитку USAID), Міжнародна організація з міграції. Надано реагенти, сталеві труби та лабораторне обладнання.

Завдяки плідній співпраці з благодійними організаціями в галузі водопровідно-каналізаційного господарства у смт Бородянка виконано значний обсяг ремонтно – відновлювальних робіт та надано суттєву благодійну (гуманітарну) допомогу матеріалами

КП «Макарів ВУЖКГ» в 2023 році була надана гуманітарна допомога від благодійних організацій: ВПІНО «Філія АКТЕД» (універсальні муфти, для з’єднання сталевих та чавунних труб, засувки), Гуманітарна організація України Червоний Хрест закупила мотопольний дизель Quantum для брудної води. ТзОВ «ІМЕСТ ПЛЮС» закупили автомобіль спеціального призначення Peugeot Boxer обладнаний каналопромивним комплексом ROMCube 150/50, для пробивання (миття) систем водовідведення.

Вишгородське МКП «Водоканал» отримало гуманітарну допомогу в рамках проекту міжнародної технічної допомоги «Міжнародна платформа для зміцнення партнерства комунальних підприємств у водному господарстві, що реалізується

Німецьким товариством міжнародного співробітництва (GIZ) за дорученням уряду Німеччини» транспортний засіб Volkswagen Transporter.

Львівська область. Протягом 2023 року ЛМКП «Львівводоканал» було отримано гуманітарної допомоги від різних громадських та благодійних організацій на суму 28,8 млн грн.

Миколаївська область. Для відновлення об'єктів водопостачання та водовідведення задіяний матеріально - технічний ресурс міжнародних донорських організацій та вітчизняних благодійних фондів.

Значна технічна допомога надана урядом Данії безпосередньо м. Миколаїв, сума якої складає 75,5 млн євро, в тому числі за рахунок постачання установок очищення води на основі зворотного осмосу, насосного обладнання, трубної продукції, запірної арматури, генераторів електричної енергії, спеціальної техніки.

За рахунок благодійної допомоги та Уряду Данії здійснено заміну 7 башт Рожновського, в тому числі в м. Снігурівка, смт Первомайське, с. Лимани, с. Знаменка, с. Новокиївка, с. Зелений Гай, с. Полігон Шевченківської територіальної громади.

З метою створення додаткових потужностей видобутку підземних вод, в межах м. Снігурівка, Снігурівською міською військовою адміністрацією організована співпраця з благодійним фондом «Ранок відродження» та влаштовано 5 додаткових артезіанських свердловин та території міста.

За рахунок міжнародної технічної допомоги, допомоги Міжнародного Червоного Хреста та Червоного Хреста в Україні в м. Миколаїв в 2022-2023 роках впроваджено 220 колективних установок очистки води на основі зворотного осмосу, загальною потужністю 528,7 тис. куб. м на годину, в тому числі 210 од. в 2022-2023 роках, що в повній мірі задовольняє питні потреби населення міста.

Одеська область. За допомогою Ізраїльської компанії LKH-Group встановлено водоочисні станції у селі Виноградівка Тарутинської громади, містах Арциз та Болград Болградського району. За підтримки International Medical Corps та за сприянням Одеської обласної державної (військової) адміністрації в області продовжується реалізація проєкту з будівництва артезіанських свердловин, із встановлення систем доочищення води. В рамках проєкту, у 2023 році, забезпечено альтернативним питним водопостачанням Одеський обласний онкологічний диспансер, Одеську обласну клінічну лікарню, Одеську обласну дитячу лікарню та Одеський обласний центр психічного здоров'я. Роботи продовжуються.

У 2023 році, з метою забезпечення населення області сталим водопостачанням та водовідведенням під час відключення електропостачання, внаслідок збройної агресії з боку російської федерації, до підприємств були передані від ОАЕ через Фонд державного майна України, УВКБ ООН, USAID та Міжнародної організації з міграції понад 70 генераторів від 5 до 600 кВт. Генератори були встановлені на об'єктах критичної інфраструктури (ВНС, КНС, свердловини, тощо), що дало змогу підтримувати тиск у мережах водопостачання та водовідведення.

Полтавська область. КП ПОР «ПОЛТАВАВОДОКАНАЛ» у 2023 році отримало гуманітарну допомогу у вигляді обладнання (дизельні генератори) від міжнародної організації UNICEF UKRAINE у кількості 17 одиниць та від Полтавської обласної військової адміністрації – 12 одиниць.

Сумська область. Протягом 2023 року підприємства водопровідно-каналізаційного господарства області отримали в якості гуманітарної допомоги від

міжнародних благодійних, донорських організацій 111 електрогенератори різної потужності, 5 од. спецтехніки, 10 од. насосного обладнання, 4 т труб різних діаметрів.

Херсонська область. За 2023 рік за допомогою благодійних організацій, власних зусиль, фінансування місцевих бюджетів було здійснено відновлення мереж централізованого водопостачання у населених пунктах, де дозволяла безпекова ситуація.

Черкаська область. У 2023 році для м. Ватутіне міжнародна допомога надавалась УВКБ ООН (дизель-генератори).

За 2023 рік КП «Черкасиводоканал» отримав обладнання на загальну суму 25 167 271,48 грн, що надійшло у вигляді гуманітарної допомоги від наступних організацій: ГО «ГОУЛОКАЛ» (генератори дизельні, трансформатори, автомобіль Ford Focus Turnier); Державне агентство стратегічних резервів, Польща (генератори дизельні).

За 2023 рік КП «Черкасиводоканал» безоплатно отримав матеріали та обладнання на загальну суму 17 255 915,16 грн від наступних організацій: представництво дитячого Фонду ООН (ЮНІСЕФ) – хлор рідкий в контейнерах, коагулянт (гідроксихлорид алюмінію), флокулянт полімерний, пісок кварцовий; Міжнародна організація з міграції – лабораторне обладнання для проведення хіміко-бактеріологічних аналізів.

Протягом 2023 року КП «Уманьводоканал» отримав міжнародну благодійну допомогу від: Агенції стратегічних резервів Польського уряду – генератори; по програмі розвитку ООН – генератори; Благодійного фонду «Збережи Україну» – генератор; Черкаської обласної організації товариства червоного хреста України – генератори; ЮНІСЕФ Україна – матеріали та запчастини: засувки чавунні, комплект фланців.

Чернівецька область. У 2023 році міжнародна фінансова допомога була надана у розмірі 246,6 тис. євро.

Допомога від міжнародних партнерів не припиняється, що дозволяє оперативно реагувати на вирішення проблем із водопостачанням та водовідведенням.

3.2 Забезпечення населених пунктів та населення централізованим водопостачанням та централізованим водовідведенням

У підрозділі подається оновлена інформація щодо забезпечення населення та населених пунктів послугами з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, не враховується лише інформація по Луганській області, оскільки не була надана. Щодо Донецької та Запорізької областей, то інформація надана та врахована для підконтрольних уряду території України, для Харківської області - крім територій, які знаходяться під постійними обстрілами та відповідно до наданої інформації районними військовими адміністраціями області, для Херсонської області - за 2023 рік надана по деокупованим населеним пунктам Херсонської області.

У 2023 році показник охоплення міст централізованим водопостачанням, порівняно з 2022 роком знизився: 347 (97,2 %) із 357 міст було забезпечено послугами з централізованого водопостачання (табл. 3.1, табл. 3.2). У 2022 році, за оновленими даними, 352 (98,1 %) із 359 міст було охоплено послугами з централізованого водопостачання.

У 10 містах – 5 міст Донецької області (м. Сіверськ, м. Святогірськ, м. Новгородівка, м. Торецьк, м. Залізне; м. Гуляйполе, Запорізької області; м. Судова Вишня, м. Турка Львівської обл., м. Копичинці Тернопільської обл. та м. Вашківці Чернівецької обл. -

централізоване водопостачання відсутнє. У цих населених пунктах забезпечення водою здійснюється зі свердловин та колодязів, крім м. Сіверськ, де послуги з водопостачання та водовідведення відновити неможливо через близьке розташування до лінії ведення бойових дій та відсутність електроживлення об'єктів та м. Святогірськ, де послуги з водопостачання та водовідведення (після деокупації території) ще не відновлено.

Охоплення селищ міського типу (далі - смт) централізованим водопостачанням в цілому по країні у 2023 році знизилось порівняно із даними 2022 року: 508 (89 %) із 571 смт було охоплено централізованим водопостачанням.

Централізоване водопостачання у 2023 році було відсутнє у 63 смт 15 областей (Волинська, Донецька, Житомирська, Запорізька, Івано-Франківська, Київська, Кіровоградська, Львівська, Миколаївська, Тернопільська, Харківська, Херсонська, Черкаська, Чернівецька, Чернігівська).

Для сіл показник охоплення населених пунктів зріс: 6 399 (26,2 %) із 24 447 сіл було охоплено централізованим водопостачанням. 18 048 сіл не мали доступу до централізованого водопостачання.

У 2022 році, за оновленими даними, показник охоплення послугами з централізованого водопостачання складав: 511 (90,8 %) із 563 смт та 6 358 (26,1 %) із 24 374 сіл.

Показник охоплення населених пунктів послугами з централізованого водовідведення у 2023 році знизився: 339 (95 %) із 357 міст були забезпечені послугами з централізованого водовідведення. У 2022 році, за оновленими даними, 343 (95,5 %) із 359 міст було охоплено послугами з централізованого водовідведення.

У 18 містах – м. Сіверськ, м. Святогірськ, м. Торецьк, м. Залізне Донецької області; м. Гуляйполе Запорізької області; м. Берестечко, м. Устилуг Волинської області; м. Благовіщенське Кіровоградської області; м. Турка, м. Угнів, м. Белз, м. Доброміль, м. Глиняни Львівської області; м. Копичинці Тернопільської області; м. Шпола Черкаської області; м. Вашківці, м. Герца Чернівецької області; м. Батурин Чернігівської області централізоване водовідведення відсутнє.

Охоплення смт централізованим водовідведенням у 2023 році практично не змінилось: 381 (66,7 %) із 571 смт було охоплено централізованим водовідведенням. Централізоване водовідведення було відсутнє у 190 смт в усіх областях, крім Миколаївської.

Для сіл показник охоплення населених пунктів послугами з централізованого водовідведенням практично не змінився: 429 (1,8 %) із 24 447 сіл. 24 018 сіл не мали доступу до централізованого водопостачання.

У 2022 році показник охоплення населених пунктів послугами з централізованого водовідведення складала: 381 (67,7 %) із 563 смт та 423 (1,7 %) із 24 374 сіл.

Таблиця 3.1

Кількість населених пунктів, забезпечених системами централізованого водопостачання та централізованого водовідведення*

Рік	Міста			СМТ			Села		
	всього	з них забезпе- чено	% до н/п	всього	з них забезпе- чено	% до н/п	всього	з них забезпе- чено	% до н/п
централізованим водопостачанням									
2022	359	352	98,1	563	511	90,8	24 374	6 358	26,1
2023	357	347	97,2	571	508	89,0	24 447	6 399	26,2
централізованим водовідведенням									
2022	359	343	95,5	563	381	67,7	24 374	423	1,7
2023	357	339	95,0	571	381	66,7	24 447	429	1,8

*без урахування Луганської області

Таблиця 3.2

Стан забезпеченості населених пунктів централізованим водопостачанням та централізованим водовідведенням у 2023 році

№	Область	Кількість населених пунктів, усього			Забезпечено централізованим					
		міста	сМТ	села	водопостачанням, %			водовідведенням, %		
					міста	сМТ	села	міста	сМТ	села
1.	Вінницька	18	29	1 456	100,0	100,0	24,7	100,0	65,5	0,3
2.	Волинська	11	22	1 054	100,0	81,8	30,3	81,8	81,8	2,4
3.	Дніпропетровська	20	46	1 372	100,0	100,0	25,4	100,0	71,7	2,1
4.	Донецька	20	16	82	75,0	56,3	56,1	80,0	31,3	6,1
5.	Житомирська	12	43	1 613	100,0	88,4	8,2	100,0	81,4	1,1
6.	Закарпатська	11	19	575	100,0	100,0	33,2	100,0	78,9	2,8
7.	Запорізька	4	9	345	75,0	55,6	34,2	75,0	44,4	1,2
8.	Ів. Франківська	15	24	765	100,0	54,2	4,6	100,0	45,8	1,3
9.	Київська	26	30	1 126	100,0	96,7	74,1	100,0	93,3	5,9
10.	Кіровоградська	12	27	991	100,0	81,5	21,9	91,7	66,7	0,6
11.	Луганська	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12.	Львівська	44	34	1 850	95,5	76,5	8,2	90,9	52,9	1,1
13.	Миколаївська	9	17	885	100,0	94,1	58,0	100,0	100,0	2,1
14.	Одеська	19	33	1 061	100,0	100,0	67,5	100,0	51,5	3,3
15.	Полтавська	16	20	1 805	100,0	100,0	30,5	100,0	80,0	2,0
16.	Рівненська	11	16	999	100,0	100,0	20,2	100,0	87,5	1,4
17.	Сумська	15	20	1 458	100,0	100,0	23,6	100,0	60,0	1,1
18.	Тернопільська	18	17	1 023	94,4	88,2	5,0	94,4	58,8	1,6
19.	Харківська	17	60	1 674	100,0	91,7	18,5	94,1	65,0	2,2
20.	Херсонська	2	13	213	100,0	84,6	76,5	100,0	61,5	1,9
21.	Хмельницька	13	24	1 414	100,0	100,0	31,8	100,0	62,5	0,8
22.	Черкаська	16	15	824	100,0	60,0	16,9	93,8	46,7	2,9
23.	Чернівецька	11	8	398	90,9	87,5	4,0	81,8	87,5	0,0
24.	Чернігівська	16	29	1 464	100,0	96,6	13,3	93,8	51,7	0,8
25.	м. Київ	1	-	-	100,0	-	-	100,0	-	-
РАЗОМ		357	571	24 447	97,2	89,0	26,2	95,0	66,7	1,8

В цілому, у 2023 році по країні у розрізі населених пунктів ситуація із забезпеченням централізованим водопостачанням для міст та смт не покращилась, для сільських населених пунктів – покращилась, централізованим водовідведенням - не змінилась порівняно із 2022 роком (без урахування Луганської області та АР Крим). Було забезпечено:

✓ централізованим водопостачанням - 97,2 % міст (відсутнє у 10 містах), 90,3 % смт (відсутнє у 63 смт) та 26,2 % сільських населених пунктів (відсутнє у 18 048 сільських населених пунктах); для 2022 р. охоплення населених пунктів було наступним: 98,1 % міст (відсутнє у 7 містах), 90,8 % смт (відсутнє у 52 смт) та 26,1 % сільських населених пунктів (відсутнє у 18 016 сільських населених пунктах);

✓ централізованим водовідведенням - 95 % міст (відсутнє у 18 містах), 66,7 % смт (відсутнє у 190 смт) та 1,8 % сільських населених пунктів (відсутнє у 24 018 сільських населених пунктах); для 2022 р. охоплення населених пунктів було наступним: 95,5 % міст (відсутнє у 16 містах), 67,7 % смт (відсутнє у 182 смт) та 1,7 % сільських населених пунктів (відсутнє у 23 951 сільських населених пунктах).

Забезпечення населення централізованим водопостачанням та централізованим водовідведенням

У 2023 році повністю (100 % населення) було забезпечено послугами централізованого водопостачання населення міст у Київській області та у м. Київ (табл. 3.3). Для централізованого водовідведення 100 % охоплення послугою протягом 2023 року було лише у м. Київ. Показники не змінилися порівняно з 2022 роком.

Щодо охоплення населення селищ міського типу послугами централізованого водопостачання, то цей показник протягом 2023 року змінювався у межах від 34,9 % у Чернігівській до 97,1 % у Київській областях; для централізованого водовідведення - від 1,9 % у Запорізькій до 92,3 % у Київській областях.

Протягом 2023 року 68,7 % населення (22 180,061 із 32 292,931 тис. осіб) було забезпечено послугами з централізованого водопостачання та 53,4 % населення (17 224,267 із 32 267,741 тис. осіб) - послугами з централізованого водовідведення (без урахування чисельності населення Луганської області та АР Крим).

Для 2022 року, за оновленою інформацією, отриманою від областей, 68,2 % населення (22 208,626 із 32 583,334 тис. осіб) було забезпечено послугами з централізованого водопостачання та 53 % населення (17 250,456 із 32 557,992 тис. осіб) - послугами з централізованого водовідведення (без урахування чисельності населення Луганської області та АР Крим).

Отже, як і у попередні роки, спостерігається зниження чисельності населення, яке має доступ до централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, і зниження загальної чисельності населення України, абсолютні показники щодо доступу населення до послуг залишаються на практично тому ж рівні.

Варто зазначити, що розбіжність у загальній чисельності населення зумовлена різною кількістю осіб, які забезпечуються послугам централізованого водопостачання і централізованого водовідведення ПрАТ «АК «Київводоканал»». Також для областей, при оцінці як загального рівня забезпеченості населення послугами з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, так і у розрізі областей, чисельність внутрішньо переміщених осіб не враховувалась.

Таблиця 3.3

Забезпечення населення централізованим водопостачанням та централізованим водовідведенням*
(у % до загальної чисельності населення)

№	Область	водопостачання			водовідведення		
		міста	сміт	села	міста	сміт	села
1.	Вінницька	90,3	58,8	7,2	71,4	61,2	2,2
2.	Волинська	83,3	84,7	47,6	72,9	71,4	9,9
3.	Дніпропетровська	97,1	86,2	34,1	74,1	37,6	4,8
4.	Донецька	71,7	93,8	43,1	61,2	21,4	2,6
5.	Житомирська	82,5	46,3	13,5	65,8	45,3	4,0
6.	Закарпатська	86,0	48,5	14,6	83,5	38,9	1,3
7.	Запорізька	99,2	62,7	35,8	73,4	1,9	2,9
8.	Івано-Франківська	92,7	36,7	6,5	84,6	38,3	5,7
9.	Київська	100,0	97,1	78,9	99,6	92,3	9,7
10.	Кіровоградська	81,3	64,6	39,5	77,1	62,3	2,7
11.	Луганська	-	-	-	-	-	-
12.	Львівська	92,7	68,2	9,8	94,5	42,0	2,0
13.	Миколаївська	85,3	84,2	68,1	79,4	69,8	21,3
14.	Одеська	97,4	87,7	62,2	87,6	36,4	2,5
15.	Полтавська	93,0	65,0	26,1	66,7	16,6	2,0
16.	Рівненська	86,1	57,8	13,5	72,4	40,1	1,5
17.	Сумська	85,3	63,5	43,0	77,4	22,7	2,3
18.	Тернопільська	98,3	88,4	1,7	96,1	58,7	0,3
19.	Харківська	94,0	47,2	31,5	83,3	21,3	5,4
20.	Херсонська	98,9	86,9	74,7	98,2	24,1	7,6
21.	Хмельницька	84,5	85,6	36,4	71,8	36,0	1,1
22.	Черкаська	75,8	22,4	6,4	60,9	16,8	1,5
23.	Чернівецька	70,1	71,6	3,8	65,8	31,5	0,0
24.	Чернігівська	77,2	34,9	12,1	56,8	27,3	1,2
25.	м. Київ	100,0	-	-	100,0	-	-
РАЗОМ 2023 рік, %		88,8 %	25,7 %	76,7 %	3,6 %		
РАЗОМ 2023 рік, тис. осіб		19 537,436	2 642,625	16 857,978	366,289		
РАЗОМ 2022 рік, %		88,1 %	25,1 %	76,0%	3,3 %		
РАЗОМ 2022 рік, тис. осіб		19 615,618	2 593,008	16 906,021	344,435		

* без урахування Луганської області та АР Крим

Населені пункти, які перебувають у маловодній місцевості

У 2023 році, відповідно до отриманих від областей даних, у маловодній місцевості перебувало 806 населених пунктів у 10 областях України (Дніпропетровська, Донецька, Житомирська, Запорізька, Кіровоградська, Львівська, Миколаївська, Одеська, Херсонська, Черкаська), що складає 3,2 % від загальної кількості населених пунктів України.

У 2022 році у маловодній місцевості перебував 801 населений пункт у 11 областях України (Дніпропетровська, Донецька, Житомирська, Запорізька, Кіровоградська, Львівська, Миколаївська, Одеська, Полтавська, Херсонська, Черкаська області), що складало 3,2 % від загальної кількості населених пунктів України.

Найбільша кількість населених пунктів, які перебувають у маловодній місцевості, у 2023 році, як і у 2022 році, була у Одеській та у Житомирській областях - 270 та 131 населений пункт, відповідно.

У маловодній місцевості перебувають переважно сільські населені пункти – за даними 2023 року це 765 сіл або 3,1 % від загальної кількості населених пунктів України та 94,8 % від тих населених пунктів, які перебувають у маловодній місцевості (760 сіл або 95 % від тих населених пунктів, які перебували у маловодній місцевості для 2022 року).

Режим подачі води з систем централізованого водопостачання

Цілодобове водопостачання населених пунктів і населення, як і у 2022 році, протягом звітного року забезпечувалось у м. Київ та 4 областях: Волинська, Рівненська, Хмельницька, Чернігівська (табл. 3.4).

У звітному році забезпеченість населених пунктів покращилась у 5 областях (Житомирській, Донецькій, Закарпатській, Полтавській, Черкаській), погіршилась – у 3 областях (Одеській, Херсонській, Запорізькій), у решті областей та м. Київ - залишилась без змін.

Щодо забезпеченості населення цілодобовим водопостачанням, то у 9 областях (Чернівецькій, Житомирській, Одеській, Донецькій, Закарпатській, Полтавській, Сумській, Черкаській, Запорізькій) ситуація покращилась, у 5 областях (Харківській, Миколаївській, Херсонській, Донецькій, Львівській) - погіршилась; у решті областей - залишилась без змін.

Таблиця 3.4

№	Область	Цілодобова подача води, %			
		2023 рік		2022 рік	
		населених пунктів	населення	населених пунктів	населення
1.	Волинська	100	100	100	100
2.	Рівненська	100	100	100	100
3.	Хмельницька	100	100	100	100
4.	Чернігівська	100	100	100	100
5.	м. Київ	100	100	100	100
6.	Харківська	99,45	99,5	99,4	99,9
7.	Чернівецька	99,3	96,4	99,3	96,3
8.	Вінницька	99	99	99	99
9.	Житомирська	99	90	98	89
10.	Тернопільська	99	99	99	99
11.	Ів. Франківська	96,2	97,6	96,2	97,6
12.	Київська	90	91	90	91
13.	Миколаївська	80	81,6	80	81,8
14.	Одеська	74,75	79,99	94,4	69,5
15.	Херсонська	56-100	56-100	84-100	87-100
16.	Донецька	48,6	70,4	35,69	41,61
17.	Кіровоградська	48,1	76	48,1	76
18.	Закарпатська	36,5	37,6	27,1	34,9
19.	Полтавська	31,9	65,9	31,7	65,8
20.	Дніпропетровська	29	92	29	92
21.	Сумська	25,4	84,3	25,4	71,9
22.	Черкаська	24	74	21	73
23.	Запорізька	19,3	84,5	22,8	77,1
24.	Львівська	14,52	57,21	14,52	57,21
25.	Луганська	-	-	-	-

3.3 Застосування привізної води для населення

У 2023 році привізною питною водою забезпечувалось 280,94 тис. осіб (2,4 % від загальної чисельності населення тих областей, де використовувалась привізена вода, та 0,9 % від загальної чисельності населення в Україні (без урахування Луганської області) у 8 областях (табл. 3.5): Дніпропетровська, Запорізька, Кіровоградська, Миколаївська, Одеська, Полтавська, Харківська, Херсонська.

Таблиця 3.5

№	Область	Населені пункти			Населення		
		Кількість населених пунктів		% до населених пунктів області	Чисельність, тис. осіб		% до населення області
		усього	забезп. привізною водою		усього	забезп. привізною водою	
2023 рік							
1	Дніпропетровська	1 438	293	20,4	3 312,80	70,614	2,1
2	Запорізька	358	175	48,9	805,95	41,756	5,2
3	Кіровоградська	1 030	27	2,6	664,00	16,562	2,5
4	Миколаївська	911	154	16,9	1 090,50	63,521	5,8
5	Одеська	1 113	53	4,8	2 291,94	84,250	3,7
6	Полтавська	1 841	2	0,11	1 352,30	0,255	0,02
7	Харківська	1 751	11	0,6	2 087,10	0,792	0,04
8	Херсонська	228	16	7,0	156,83	3,189	2,03
Всього		8 670	731	8,4	11 761,41	280,939	2,4
2022 рік							
1	Дніпропетровська	1 438	293	20,4	3 333,93	70,614	2,1
2	Запорізька	355	146	41,1	873,34	30,696	3,5
3	Кіровоградська	1 030	27	2,6	652,80	16,562	2,5
4	Миколаївська	911	154	16,9	1 090,50	46,598	4,3
5	Одеська	1 176	59	5,0	2 266,80	84,066	3,7
6	Полтавська	1 841	2	0,1	1 352,30	0,255	0,02
7	Харківська	1 751	11	0,6	2 324,80	0,647	0,03
Всього		8 502	692	8,1	11 894,47	249,438	2,1
2021 рік							
1	Дніпропетровська	1 438	293	20,4	3 221,55	70,61	2,2
2	Кіровоградська	1 030	29	2,8	618,90	16,65	2,7
3	Миколаївська	911	154	16,9	1 093,50	46,60	4,3
4	Одеська	1 176	55	4,7	2 266,80	32,90	1,5
5	Полтавська	1 846	18	1,0	1 386,94	4,40	0,3
Всього		6 401	549	8,6	8 587,69	171,16	2,0

У 2022 році привізною питною водою забезпечувалось 249,4 тис. осіб (2,1 % від загальної чисельності осіб тих областей, де використовувалась привізена вода, та 0,8 % від загальної чисельності населення в Україні без урахування населення Волинської, Луганської області) у 7 областях: Дніпропетровська, Запорізька, Кіровоградська, Миколаївська, Одеська, Полтавська, Харківська.

Щодо населених пунктів, то привізною водою протягом 2023 року користувались у 731 населеному пункті (8,4 % від загальної кількості населених пунктів, де використовувалась привізна вода та 2,9 % від загальної кількості населених пунктів в Україні (без урахування даних по Луганській області). У 2022 році кількість населених пунктів складала - 692 або 8,1 % від загальної кількості населених пунктів, де використовувалась привізна вода та 2,7 % загальної кількості населених пунктів (без урахування даних по Луганській області).

Найбільша кількість населених пунктів і населення, які забезпечувались привізною водою, у 2023 році, була у Дніпропетровській - 293 населених пункти (20,4 % від загальної кількості населених пунктів області) і 70,614 тис. осіб (2,1 % від загальної чисельності населення області), Запорізькій - 175 населених пунктів (48,9 % від загальної кількості населених пунктів області) і 41,756 тис. осіб (5,2 % від загальної чисельності населення області), Миколаївській - 154 населених пункти (16,9 % від загальної чисельності населення області) і 63,521 тис. осіб (5,8 % від загальної чисельності населення області).

За категоріями населені пункти, де у 2023 р. використовувалась привізна вода, розподілялись наступним чином (табл. 3.6):

➤ 3 міста: 1 місто у Запорізькій області (м. Гуляйполе), що складає 25 % від кількості міст області та 0,23 % від загальної чисельності населення міст області; 2 міста у Кіровоградській обл.: м. Новоукраїнка та м. Долинська, що складає 16,7 % від кількості міст області та 2,5 % від загальної чисельності населення міст області;

➤ 10 смт: 3 смт у Дніпропетровській – смт Межова, Юр'ївка, Просяна (6,5 % від загальної кількості смт області; 7,32 тис. осіб – 3,4 % від загальної чисельності населення смт області); 3 смт у Запорізькій - смт Степногірськ, смт Комишуваха, смт Залізничне (33,3 % від загальної кількості смт області; 6,029 тис. осіб – 18,8 % від загальної чисельності населення смт області); по 1 смт в наступних областях: у Кіровоградській – смт Устинівка (3,7 % від загальної кількості смт області; 1 тис. осіб – 1,0 % від загальної чисельності населення смт області); у Миколаївській – смт Єланець (5,9 % від загальної кількості смт області; 4,9 тис. осіб – 5,3 % від загальної чисельності населення смт області); у Одеській – смт Суворове (3 % від загальної кількості смт області; 4,7 тис. осіб – 2,9 % від загальної чисельності населення смт області);

➤ 718 сільських населених пунктів (243,036 тис. осіб або 9,2 % від загальної чисельності населення сіл областей; 8,6 % від загальної кількості сіл областей, які забезпечувались привізною водою; 0,8 % від загальної чисельності сільського населення України).

Таблиця 3.6

№ з/п	Область	міста				смт				Сільські населені пункти			
		кільк	%*	тис. осіб	%**	кільк	%*	тис. осіб	%**	кільк	%*	тис. осіб	%**
1	Дніпропетровська	-	-	-	-	3	6,5	7,323	3,4	290	21,1	63,291	11,8
2	Запорізька	1	25,0	1,64	0,23	3	33,3	6,029	18,8	171	49,6	34,088	52,3
3	Кіровоградська	2	16,7	11,478	2,5	1	3,7	1	1,0	24	2,4	4,084	4,1
4	Миколаївська	-	-	-	-	1	5,9	4,938	5,4	153	17,3	58,583	17,7
5	Одеська	-	-	-	-	1	3,0	4,777	2,9	52	4,9	79,473	11,1
6	Полтавська	-	-	-	-	-	-	-	-	2	0,1	0,255	0,05
7	Харківська	-	-	-	-	-	-	-	-	11	0,7	0,792	0,2
8	Херсонська	-	-	-	-	1	7,7	0,719	1,8	15	7,0	2,47	5,5
	Всього	3	18,8	13,12	1,1	10	6,9	24,786	3,9	718	8,6	243,036	9,2

*% розраховано до кількості населених пунктів області
 **% розраховано до чисельності населення області

3.4 Системи централізованого водопостачання

Відповідно до наданої інформації у 2023 році показники водопостачання були наступними (без урахування Луганської області та АР Крим).

Обсяги води в системах водопостачання (рис. 3.1):

- ✓ піднято – 1 895,07 млн м³;
- ✓ очищено – 1 245,66 млн м³ або 65,7 % до обсягу піднятої води;
- ✓ подано усім споживачам – 1 572,75 млн м³ або 83 %;
- ✓ реалізовано – 1 187,31 млн м³ або 62,7 %;
- ✓ знезаражено – 1 490,56 млн м³ або 78,7 %;
- ✓ втрати та технологічні витрати – 707,76 млн м³ або 37,3 %.

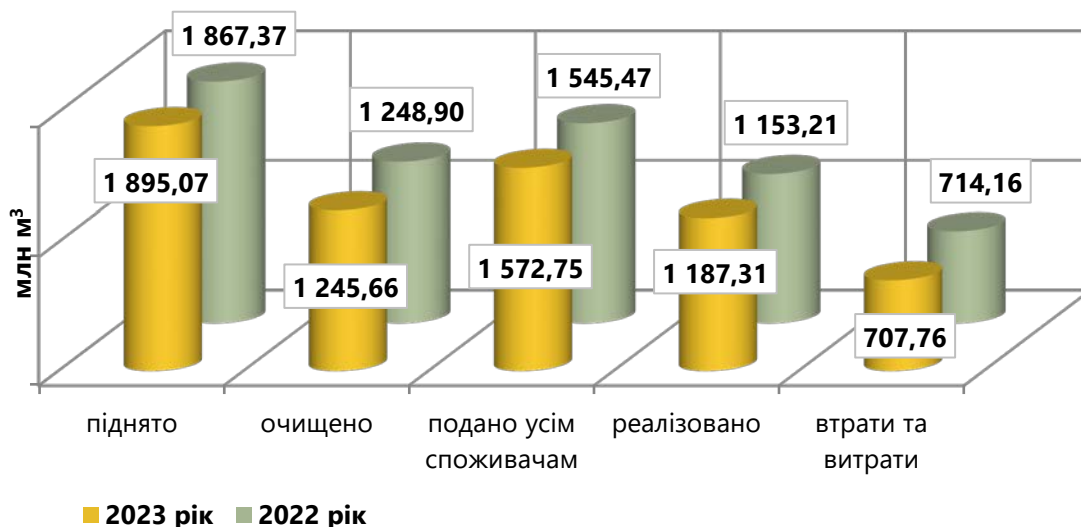

Рис. 3.1. Виробничі показники водопостачання по Україні

За структурними складовими обсяги води у 2023 році розподілялись наступним чином (рис. 3.2):

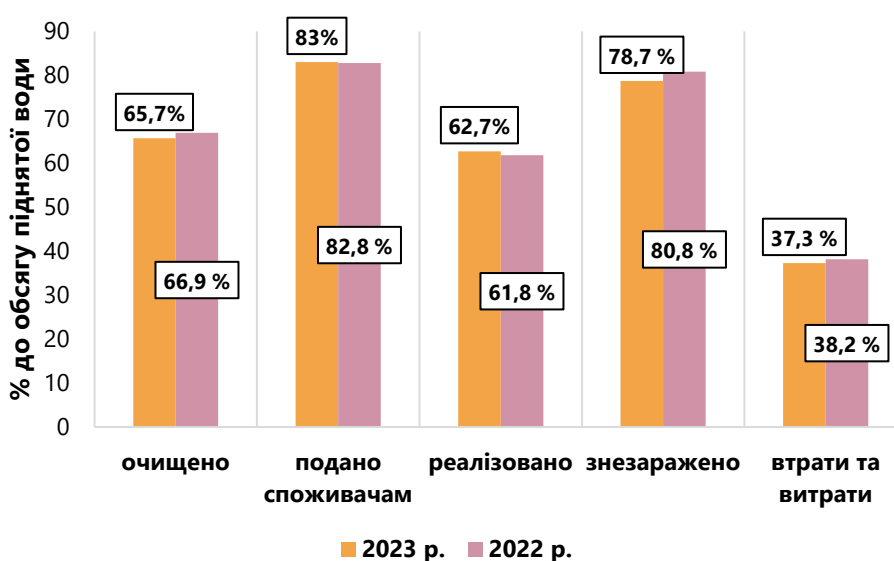

Рис. 3.2. Співвідношення обсягів води (у % до піднятої води)

У 2023 році найбільші обсяги піднятої та поданої у мережу води у системах водопостачання протягом року були, відповідно, у областях (рис. 3.3, 3.4):

- Дніпропетровська – 347,5 та 322,6 млн м³;
- Одеська – 306,52 та 141,05 млн м³;
- м. Київ – 219,08 та 204,09 млн м³;
- Харківська – 154,3 та 145,2 млн м³;
- Полтавська – 119,81 та 71,11 млн м³.

Найменші обсяги піднятої та поданої у мережу води у системах водопостачання протягом 2023 року, були, відповідно, у областях:

- Тернопільська – 17,55 та 17,33 млн м³;
- Херсонська – 18,12 та 17,64 млн м³;
- Чернігівська – 22,1 та 22,1 млн м³;
- Рівненська – 24,84 та 24,5 млн м³.
- Волинська – 25,15 та 24,17 млн м³.

Протягом 2023 року уся піднята вода (100 %) знезаражувалась у Івано-Франківській, Чернівецькій областях та у м. Київ; у 7 областях знезаражувалось від 90 до 99 % піднятої води (Волинська, Тернопільська, Запорізька, Львівська, Дніпропетровська, Вінницька, Черкаська), у 8 областях - від 74 до 88,7 %; у Донецькій області – 66,7 %, у Одеській області – 55,2 %, у Полтавській області – 41,4 %, Херсонській області – 18,7 %; у Чернігівській та Сумській областях вода подавалась споживачам без знезараження.

Рис. 3.3. Обсяги піднятої води

Рис. 3.4. Обсяги води, поданої усім споживачам

Показник реалізації питної води (рис. 3.5) був найкращим у Дніпропетровській та Чернігівській областях, де його величина (у % до обсягів піднятої води) становила відповідно 90 та 81 %. Найгірша ситуація була у Одеській області, де протягом 2023 року було реалізовано 34 % і у цій же області були найбільші втрати і витрати води - 66 %. Високий рівень витрат також був у Полтавській – 61,7 % та Чернівецькій – 60,5 % областях. У решті областей втрати та витрати води були менше 50 %. Найменші втрати та витрати води були у Дніпропетровській області - 10 % (рис. 3.6).

Рис. 3.5. Реалізація води

Рис. 3.6. Втрати та витрати води

Водопровідні насосні станції. Згідно представлених даних в системах водопостачання у 2023 році перебувало 7 169 водопровідних насосних станцій із сумарною фактичною потужністю – 4 886,55 млн м³/рік. При цьому їх проектна потужність становила 19 488,8 млн м³/рік, тобто майже у 4 рази була більшою від потреби. У 2022 році в системах водопостачання перебувало 6 846 насосних станцій (без даних по Луганській області та АР Крим).

У розрізі окремих областей найгіршою ситуація була в Одеській та Донецькій областях, де проектна потужність ВНС перевищувала фактичну у 12,23 та 22,36 рази,

відповідно. У 2 областях - Вінницькій, Чернівецькій - та м. Київ проєктна та фактична потужність були практично однаковими.

Водопровідне насосне обладнання. Технічний стан водопровідного насосного обладнання у 2023 році був наступним:

➤ відсоток насосів, які потребували заміни (по відношенню до їх загальної кількості), був найвищим у Тернопільській області (47 %); у 2 областях (Житомирська, Рівненська) відсоток знаходився у межах 30-40 %; у 11 областях (Вінницька, Чернівецька, Львівська, Київська, Волинська, Кіровоградська, Черкаська, Донецька, Закарпатська, Запорізька, Полтавська) - у межах 20-30 %; у межах 10-20 % цей показник був у 7 областях (Харківська, Івано-Франківська, Сумська, Одеська, Дніпропетровська, Миколаївська, Хмельницька); найнижчі значення були у Херсонській – 3 %, Чернігівській – 2,8 % та м. Київ – 0,4 %. (рис. 3.7);

➤ відсоток насосів, які було замінено (по відношенню до тих, що потребували заміни), був найвищим у м. Київ (100 %) та Сумській області (97 %); у 6 областях – Харківській – 85,3 %, Полтавській – 82,1 %, Одеській – 74,7 %, Миколаївській – 67,7 %, Закарпатській – 64,8 %, Чернігівській – 68,2 % - знаходився у межах від 85 до 68 %; у 9 областях (Львівська, Київська, Житомирська, Кіровоградська, Черкаська, Вінницька, Дніпропетровська, Волинська, Хмельницька) знаходився у межах 30-50 %; у 5 областях (Чернівецька, Запорізька, Рівненська, Івано-Франківська, Тернопільська) - у межах 10-30 %; найнижче - у Донецькій області – 9,5 %. У Херсонській області заміна насосів не проводилась (рис. 3.8).

Рис. 3.7. Частка насосного обладнання, яке потребувало заміни від загальної кількості насосів

Рис. 3.8. Частка насосного обладнання, яке було замінено по відношенню до тих, що потребували заміни

Загальна кількість водопровідного насосного обладнання у 2023 році, без даних по Луганській області та АР Крим, становила – 14 097 насосів, з яких потребували заміни 2 593 або 18,4 %, протягом року було замінено 1 382 насоси або 53,3 % від потреби. У 2022 році, за оновленими даними, ці показники склали: 13 515 насоси; 2 582 або 19,1 %; замінено 1 078 або 41,8 % від потреби. Тобто, в цілому ситуація трохи покращилась.

Водопровідні мережі. У 2023 році сумарна протяжність водопровідних мереж (без урахування Луганської області та АР Крим), відповідно до наданих даних, складала 108,801 тис. км, в т.ч. ветхих та аварійних – 39,674 тис. км або 36,5 %; протягом року було замінено 0,888 тис. км або 2,2 % від потреби (рис. 3.9).

У попередньому 2022 році, за оновленими даними, протяжність аварійних мереж була меншою (37,162 тис. км або 36,1 %), частка замінених мереж була нижчою – 0,679 тис. км або 1,8 % замінених мереж від тих, що потребували заміни.

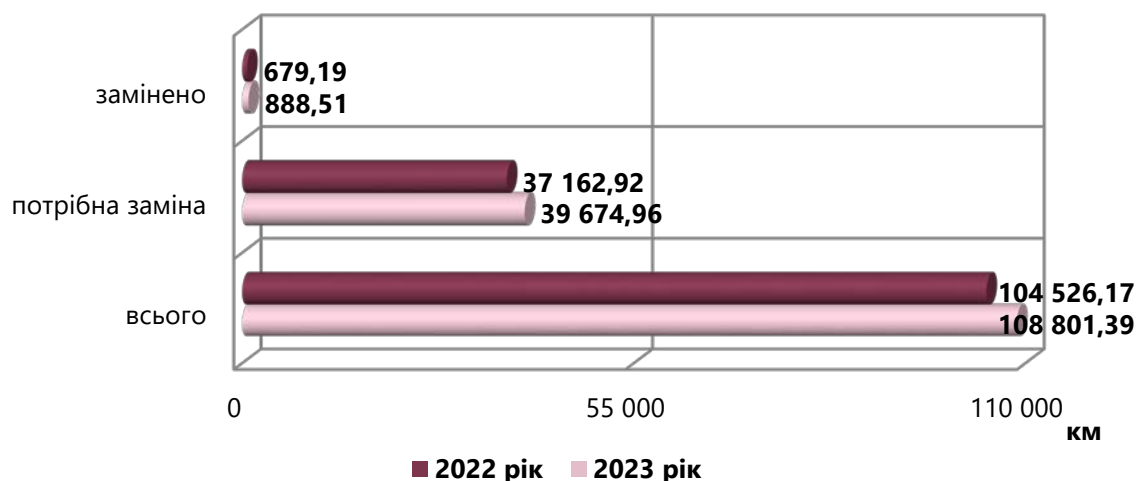

Рис. 3.9

Найбільший відсоток труб, які через свій незадовільний технічний стан потребували заміни, був у Донецькій – 58,6 %, Волинській – 58,3 %, Запорізькій – 52,1 %, Харківській – 51,4 % областях. Найнижчий – у Закарпатській області – 12,8 %. У 12 областях (Кіровоградська, Тернопільська, Чернігівська, Полтавська, Львівська, Херсонська, Дніпропетровська, Черкаська, Івано-Франківська, Житомирська, Миколаївська, Хмельницька) та м. Київ цей показник знаходився у межах 30-50 %, у решті 6 областей (Рівненська, Чернівецька, Вінницька, Одеська, Сумська, Київська) знаходився у межах 20-30 % (рис. 3.10).

Найбільший відсоток замінених водопровідних мереж (по відношенню до тих, що потребували заміни) у 2023 році був у Вінницькій – 7,4 %, Чернівецькій – 6,8 %, Закарпатській – 5,2 %, Рівненській – 5,1 % та Одеській – 5% областях. У решті областей та м. Київ цей показник був меншим за 5 % (рис. 3.11).

Рис. 3.10. Частка ветхих та аварійних водопровідних мереж
(у % до загальної протяжності мереж)

Рис. 3.11. Частка замінених водопровідних мереж
(у % до тих, що потребували заміни)

Щодо аварійності водопровідних мереж, зокрема показник кількості аварій на 1 км мережі, то він був найбільшим у Чернівецькій області – 3,4 аварії; найменшим - у Сумській області - 0,07 аварії на 1 км мереж (табл. 3.7).

Таблиця 3.7

№	Область	Аварійність, аварії на 1 км мережі	№	Область	Аварійність, аварії на 1 км мережі
1.	Вінницька	0,50	14.	Одеська	0,54
2.	Волинська	0,98	15.	Полтавська	1,18
3.	Дніпропетровська	0,79	16.	Рівненська	0,72
4.	Донецька	1,44	17.	Сумська	0,07
5.	Житомирська	0,81	18.	Тернопільська	0,68
6.	Закарпатська	0,64	19.	Харківська	1,84
7.	Запорізька	1,27	20.	Херсонська	0,34
8.	Ів. Франківська	0,66	21.	Хмельницька	0,62
9.	Київська	0,48	22.	Черкаська	0,54
10.	Кіровоградська	0,93	23.	Чернівецька	3,40
11.	Луганська	-	24.	Чернігівська	0,96
12.	Львівська	1,54	25.	м. Київ	0,50
13.	Миколаївська	2,20			

Облік послуг з водопостачання. У 2023 році ситуація з системою обліку спожитої води порівняно з попереднім роком покращилась. В цілому, як і у попередньому році, показник оснащення будівель вузлами комерційного обліку різко відрізнявся за регіонами: найбільший – у Сумській - 99,4 % та Дніпропетровській – 97,67 % областях, найменший – у Львівській – 4 %. Стосовно рівня обладнання квартир, то у всіх областях цей показник перевищував 65 % (табл. 3.8).

Відсоток споживачів (абонентів) від їх загальної чисельності, нарахування за спожиту питну воду яким здійснюється за показаннями приладів обліку, у 2023 році у всіх областях був вищим за 70 % (крім Запорізької та Херсонської областей).

Загальна кількість споживачів (абонентів) за даними від регіонів у 2023 році складала 10,5 млн осіб.

Загальна кількість квартир, обладнаних приладами обліку за звітний 2023 рік складала 8,83 млн квартир, що можна вважати кількістю домогосподарств із доступом до централізованого питного водопостачання (термін «домогосподарство» вживається у визначенні Наказу Держстату від 12 липня 2012 р. № 278).

Таблиця 3.8

Область	Облік води						Кількість споживачів (абонентів), осіб		Відсоток споживачів (абонентів) від їх загальної чисельності, нарахування за спожиту питну воду яким здійснюється за показаннями приладів обліку
	Загальна кількість будівель	Будівлі, оснащені вузлами комерційного обліку	% до загальної кількості	Загальна кількість квартир	Квартири, обладнані приладами обліку	% до загальної кількості	усього	обладнаних засобами обліку	
Сумська	4 315	4 290	99,40	207 641	171 719	82,70	339 677	268 700	79,10
Дніпропетровська	19 762	19 301	97,67	785 470	773 874	98,50	1 201 836	943 489	78,50
м. Київ	11 947	10 410	87,00	1 178 548	1 047 425	89,00	2 441 516	2 235 078	91,54
Івано-Франківська	-	-	79,80	-	-	93,70	183 665	173 652	94,55
Житомирська	17 286	13 204	76,40	269 921	240 326	89,00	269 952	240 326	89,03
Вінницька	3 134	2 369	75,00	150 145	143 525	95,00	270 272	239 572	88,64
Київська	7 980	5 985	75,00	1 056 718	898 210	85,00	-	-	-
Тернопільська	3 121	1 929	61,80	134 623	130 645	97,00	190 125	181 219	95,32
Миколаївська	5 756	2 781	48,30	218 882	214 401	97,90	370 665	350 523	94,57
Волинська	3 451	1 405	40,70	121 631	105 053	86,30	288 209	258 931	89,84
Рівненська	2 995	833	27,80	137 496	112 635	81,90	238 032	197 199	82,85
Чернігівська	3 351	906	27,00	149 074	125 371	84,10	253 593	210 413	82,97
Черкаська	4 112	920	22,00	178 423	149 869	84,00	285 500	240 800	84,34
Хмельницька	5 171	1 122	21,70	227 179	203 205	89,40	331 543	269 484	81,28
Донецька	4 651	981	21,51	283 739	197 750	69,69	551 215	411 419	74,64
Чернівецька	4 429	823	18,30	97 759	96 486	98,70	96 367	86 945	90,22
Полтавська	6 354	1 149	18,00	350 892	303 522	87,00	417 834	415 793	99,51
Кіровоградська	3 925	683	17,40	151 619	141 389	93,30	269 353	245 342	91,09
Запорізька	4 420	699	15,81	259 114	234 392	90,50	334 307	91 076	27,24
Харківська	12 305	1 585	12,90	658 523	445 879	67,70	844 829	598 151	70,80
Закарпатська	2 738	329	12,00	90 034	82 631	91,80	131 390	119 531	90,97
Херсонська	2 090	222	10,62	114 048	88 167	77,31	67 591	43 367	64,16
Львівська	18 125	796	4,00	496 269	451 604	91,00	581 084	509 222	87,63
Одеська	12 075	6 456	-	358 829	274 829	-	618 629	500 412	80,89
Луганська	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Витрати електроенергії у системах водопостачання

У 2023 році, відповідно до наданої інформації, у системах водопостачання витрати електроенергії зросли, було витрачено 2 276,25 млн кВт*год електроенергії (без урахування Луганської області), з яких (рис. 3.12):

- ✓ найбільше - у Донецькій – 987,62, Дніпропетровській – 264,10, Харківській – 183,4, у м. Київ – 129,7 млн кВт год/рік;
- ✓ найменше – у Чернігівській – 14,40, у Івано-Франківській – 13,40, Волинській – 12,32, у Херсонській – 4,36 млн кВт год/рік.

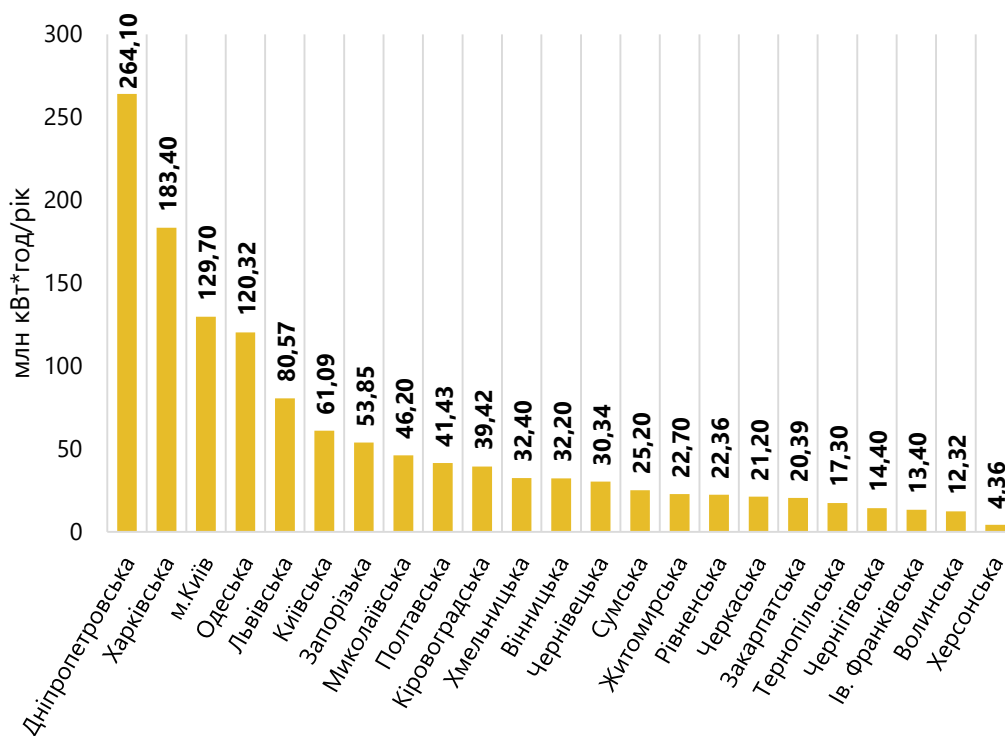

Рис. 3.12. Витрати електроенергії у системах водопостачання, 2023 рік
(для Донецької області – 987,62 млн кВт*год/рік)

У 2023 р. в Україні питомий рівень енергоспоживання для централізованого водопостачання становив 1,01 кВт*год/м³ піднятої води.

3.5 Системи централізованого водовідведення

Обсяги стічних вод у 2023 році були такими (без урахування Запорізької, Луганської, Сумської областей, для показника реалізації – по Дніпропетровській, Запорізькій, Київській, Луганській, Сумській областях даних не надано, тому вони не враховуються у загальному підсумку) (рис. 3.13):

- реалізовано – 638,33 млн м³;
- відведено стічних вод – 1 136,29 млн м³;
- очищено стічних вод – 1 126,92 млн м³ або 99,2 % до обсягу відведених стічних вод;
- біологічно очищено стічних вод - 1 061,48 млн м³ або 93,4 %;
- доочищено стічних вод – 90,48 млн м³ або 8 %.

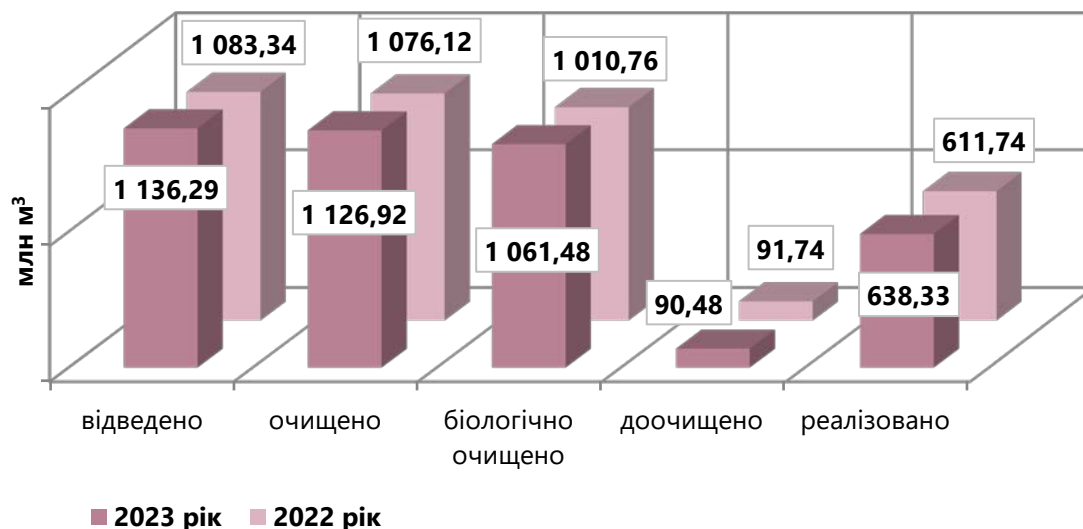

Рис. 3.13. Виробничі показники водовідведення по Україні

За структурними складовими обсяги стічної води у 2023 році розподілялись наступним чином (рис. 3.14).

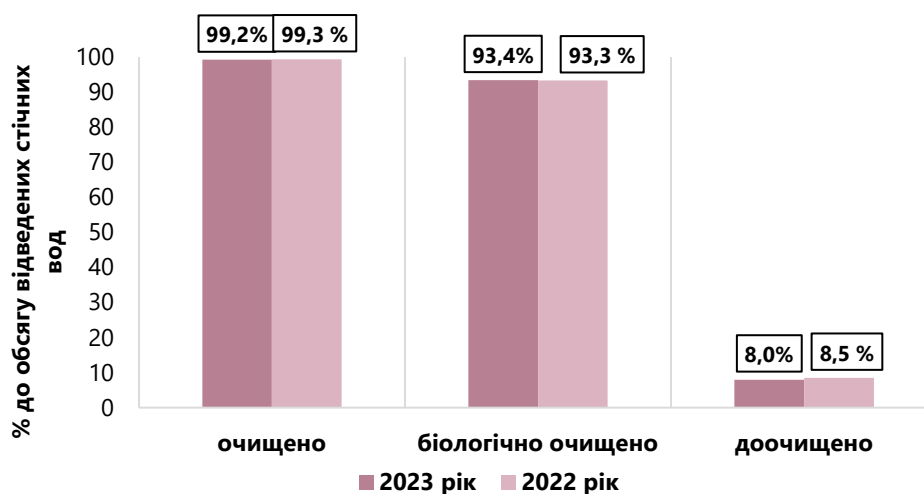

Рис. 3.14. Співвідношення обсягів води (у % до відведеної стічної води)

Повний цикл біологічного очищення вся відведена стічна вода проходила у 4 областях – Волинській, Донецькій, Івано-Франківській, Хмельницькій та м. Київ.

У Запорізькій області цей показник складав 99,9 %, у Рівненській – 99,5 %, у Херсонській – 98,9 %, у Полтавській – 98,6 %, у Миколаївській – 98,3 %. Найнижчий рівень біологічного очищення – у Дніпропетровській області – 80 %.

Осади стічних вод. Статистика обсягів утворення осадів від очисних споруд систем централізованого водовідведення не збирається. Обсяг свіжеутворених осадів від очисних споруд систем централізованого водовідведення за звітний 2023 рік було розраховано, виходячи з об'єму стічних вод, які очищено в цілому по Україні протягом звітного року.

Розрахунковий обсяг свіжеутвореного осаду від очисних споруд систем централізованого водовідведення по Україні складає 338 тис. тон/рік (при вологості 97 %).

Загальний об'єм осадів накопичених на спорудах очищення стічних вод в Україні наразі невідомий, але за приблизною експертною оцінкою він може становити від 50 до 80 мільйонів кубічних метрів.

Очисні споруди та насосні станції систем централізованого водовідведення.

У 2023 році, за представленими даними, загальна чисельність очисних споруд систем централізованого водовідведення (без урахування Луганської області та АР Крим) становила – 717 од., з них 397 або 55,4 % потребували реконструкції; на 17 очисних спорудах (4,3 % від тих, що потребували реконструкції, та 2,4 % від загальної кількості очисних споруд) було зроблено часткову або повну реконструкцію (рис. 3.15). Сумарна фактична потужність очисних споруд складала – 1 374,75 млн м³/рік, проєктна потужність – 3 998,78 млн м³/рік, тобто майже у 3 рази була більшою від потреби.

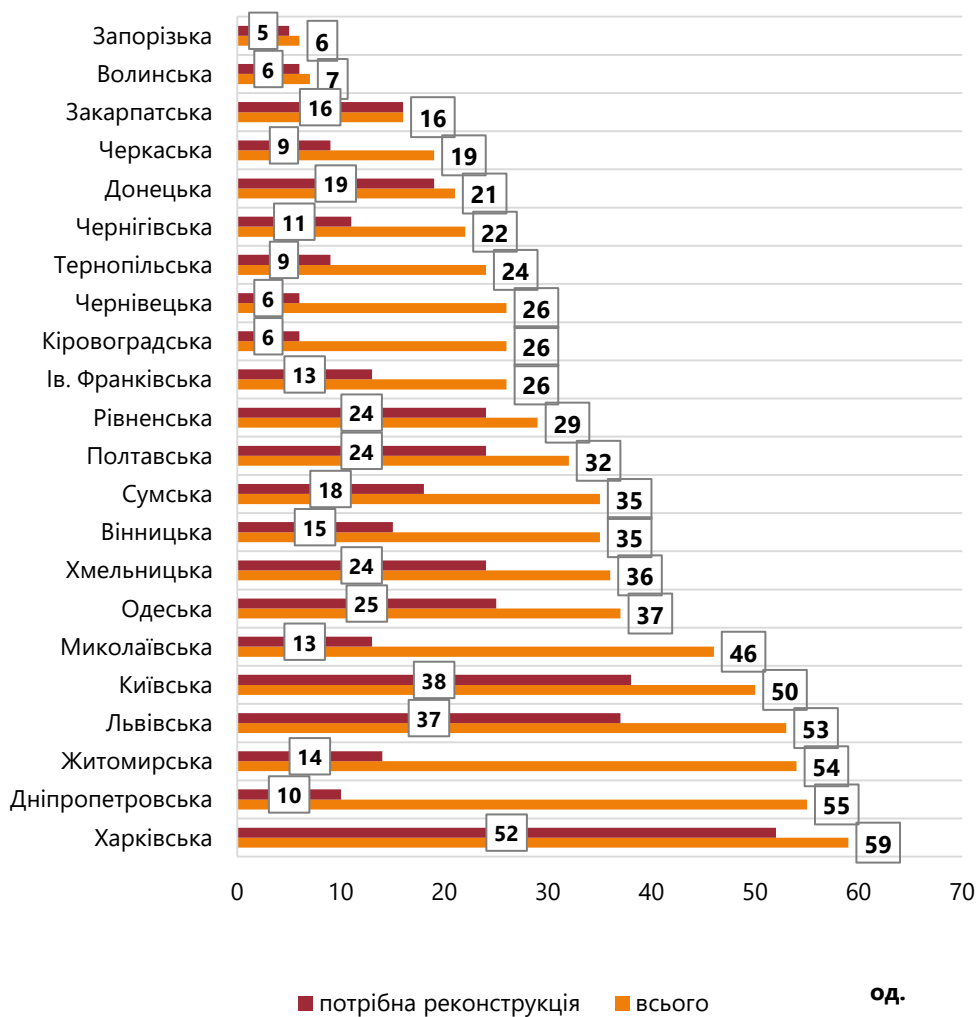

Рис. 3.15. Стан очисних споруд систем централізованого водовідведення у 2023 р.

*м. Київ – 1 очисні споруди; Херсонська обл. – 2 очисних споруди, які потребують реконструкції (за наданою інформацією)

У 2022 році, за оновленими даними, загальна чисельність очисних споруд систем централізованого водовідведення (без урахування Луганської області та АР Крим) становила – 724 од., з них 419 або 57,9 % потребували реконструкції; на 12 очисних спорудах або 2,8 % від тих, що потребували реконструкції, та 1,6 % від загальної кількості очисних споруд, було зроблено часткову або повну реконструкцію. Сумарна фактична потужність очисних споруд складала – 1 349,68 млн м³/рік, проектна потужність – 4 085,85 млн м³/рік, у 3 рази була більшою від потреби.

За потужністю очисні споруди у 2023 році розподілялись наступним чином (табл. 3.9-3.11).

Серед загальної кількості очисних споруд (555 од. без урахування даних по Вінницькій, Дніпропетровській, Одеській, Сумській областях): 300 од. або 54 % мають проектну потужність до 0,7 тис. м³/добу, 188 од. або 33,9 % - від 0,7 до 17 тис. м³/добу, 34 од. або 6,1 % - більше 17 до 40 тис. м³/добу, 23 од. або 4,1 % - більше 40 до 130 тис. м³/добу.

Протягом 2023 року проводилась реконструкція очисних споруд із проектною потужністю від 0,7 до 130 тис. м³/добу.

Таблиця 3.9

Очисні споруди систем централізованого водовідведення

Область	Загальна кількість очисних споруд, од.																	
	Проектна потужність, тис. м ³ /добу								Фактична потужність, тис. м ³ /добу									
	до 0,7	більше 0,7 до 17	більше 17 до 40	більше 40 до 130	більше 130 до 175	більше 175 до 280	більше 280 до 400	більше 400 до 800	більше 800	до 0,7	більше 0,7 до 17	більше 17 до 40	більше 40 до 130	більше 130 до 175	більше 175 до 280	більше 280 до 400	більше 400 до 800	більше 800
Вінницька	19	11		1	1	1		1	1									
Волинська	3	1	2	1						3	3		1					
Дніпропетровська	12	14	5	4	1		1	1		8	16	2	3				1	
Донецька	6	5	7	3						8	12	1						
Житомирська	18	31	4	1						23	28	2	1					
Закарпатська	5	9		2						6	8	1	1					
Запорізька	2	2		1		1				2	2	1	1					
Івано-Франківська	16	9		1						16		9	1					
Київська	26	19	4	1						26	19	4	1					
Кіровоградська	14	10	1	1						18	7	1						
Луганська																		
Львівська	18	25	5	2		2		1		18	21	10	1		2			1
Миколаївська	37	6	2			1				43	1	1	1					
Одеська	21	4				1	1	1	1	24	3		1	1	1		1	
Полтавська	15	12	3	2						21	8	3						
Рівненська	16	11	2							20	8	1						
Сумська	17	14	2	1	1					22	12			1				
Тернопільська	20	3		1						22	1		1					

Область	Загальна кількість очисних споруд, од.																	
	Проектна потужність, тис. м ³ /добу									Фактична потужність, тис. м ³ /добу								
	до 0,7	більше 0,7 до 17	більше 17 до 40	більше 40 до 130	більше 130 до 175	більше 175 до 280	більше 280 до 400	більше 400 до 800	більше 800	до 0,7	більше 0,7 до 17	більше 17 до 40	більше 40 до 130	більше 130 до 175	більше 175 до 280	більше 280 до 400	більше 400 до 800	більше 800
Харківська	39	14	1	3			1	1		43	13		2		1			
Херсонська		1	1								1	1						
Хмельницька	25	5	2	2				1	1	25	7	1	1	1			1	
Черкаська	8	11								11	8							
Чернівецька	17	8		1						16	8		2					
Чернігівська	15	6		1						15	6		1					
м. Київ									1									1
Разом*	300	188	34	23	0	4	1	2	3	336	161	36	15	1	3	0	1	2

*Без урахування даних по Вінницькій, Дніпропетровській, Одеській, Сумській областях

Таблиця 3.10

Загальна кількість очисних споруд систем централізованого водовідведення, які потребували реконструкції

Область	Загальна кількість очисних споруд, які потребували реконструкції, од.																	
	Проектна потужність, тис. м ³ /добу									Фактична потужність, тис. м ³ /добу								
	до 0,7	більше 0,7 до 17	більше 17 до 40	більше 40 до 130	більше 130 до 175	більше 175 до 280	більше 280 до 400	більше 400 до 800	більше 800	до 0,7	більше 0,7 до 17	більше 17 до 40	більше 40 до 130	більше 130 до 175	більше 175 до 280	більше 280 до 400	більше 400 до 800	більше 800
Вінницька	8	7																
Волинська	1	2	2	1						2	3		1					
Дніпропетровська	2	11	4	4	1		1			4	15	1	3	1				
Донецька	3	9	6	1						8	10	1						
Житомирська	9	3	1	1						10	2	2						
Закарпатська	5	9		2						6	8	1	1					
Запорізька	2	1		1		1				2	1		1		1			
Ів. Франківська	7	5		1						7	5		1					
Київська	17	17	2	2						17	17	2	2					
Кіровоградська	2	3	1							3	1	2						
Луганська																		
Львівська	12	17	4	2		1		1		12	17	4	2		1			1
Миколаївська	11		1			1				11		1	1					
Одеська	8	4						1		8	3							
Полтавська	7	12	3	2						14	6	4						
Рівненська	13	10	1							15	8	1						
Сумська																		

Область	Загальна кількість очисних споруд, які потребували реконструкції, од.																	
	Проектна потужність, тис. м ³ /добу									Фактична потужність, тис. м ³ /добу								
	до 0,7	більше 0,7 до 17	більше 17 до 40	більше 40 до 130	більше 130 до 175	більше 175 до 280	більше 280 до 400	більше 400 до 800	більше 800	до 0,7	більше 0,7 до 17	більше 17 до 40	більше 40 до 130	більше 130 до 175	більше 175 до 280	більше 280 до 400	більше 400 до 800	більше 800
Тернопільська	7	1		1						7	1		1					
Харківська	34	13	1	2			1	1		38	10	1	2		1			
Херсонська		1	1								1	1						
Хмельницька	14	5	2	1				1	1	13	8	1		1				1
Черкаська	2	7								3	6							
Чернівецька	1	3		2						1	3		2					
Чернігівська	7	3		1						7	3		1					
м.Київ									1									1
Разом*	154	121	25	20	-	3	1	2	3	176	110	21	15	1	3	-	1	2

*Без урахування даних по Вінницькій, Дніпропетровській, Одеській, Сумській областях

Таблиця 3.11

Загальна кількість очисних споруд систем централізованого водовідведення, які було реконструйовано

Область	Загальна кількість очисних споруд, які було реконструйовано, од.							
	Проектна потужність, тис. м ³ /добу				Фактична потужність, тис. м ³ /добу			
	до 0,7	більше 0,7 до 17	більше 17 до 40	більше 40 до 130	до 0,7	більше 0,7 до 17	більше 17 до 40	більше 40 до 130
Волинська	1				1			
Дніпропетровська	1				1			
Житомирська		1				1		
Кіровоградська		1		1		1	1	
Львівська	2		1	1	2	1		1
Миколаївська			1			1		
Полтавська			1				1	
Тернопільська	2	1			2	1		
Харківська	2	1			2	1		
Разом*	7	4	3	2	7	6	2	1

*Без урахування даних по Вінницькій, Дніпропетровській, Одеській, Сумській областях

Щодо насосних станцій систем централізованого водовідведення, то, згідно представлених даних (без урахування Луганської області та АР Крим), у 2023 році перебувало 2 843 насосних станції із загальною фактичною потужністю – 1 731 млн м³/рік. Їх проектна потужність становила 7 318 млн м³/рік, що перевищує потреби у 4,2 рази.

У розрізі окремих областей найгірша ситуація, де проектна потужність насосних станцій перевищувала фактичну більше, ніж у 7 разів, мала місце у Донецькій (у

14,1 рази), Одеській (9,3 рази), Дніпропетровській (7,1 рази) областях, та м. Київ (7 разів). У Вінницькій та Чернівецькій областях проєктна та фактична потужність були практично однаковими.

У 2022 році, за оновленими даними, налічувалось 2 792 насосних станцій із загальною фактичною потужністю – 1 649 млн м³/рік. Їх проєктна потужність становила 7 941 млн м³/рік, що перевищує потреби у 4,8 рази.

На основі наведених даних можна зробити висновок, що ситуація з реконструкцією очисних споруд систем централізованого водовідведення у звітному році дещо покращилась, але в цілому залишається на невисокому рівні, зокрема через низькі темпи реконструкції очисних споруд за відсутності фінансування галузі, яке, серед інших причин, у звітному році спричинено військовою агресією.

Насосне обладнання систем централізованого водовідведення. Технічний стан насосного обладнання систем водовідведення у 2023 році був наступним:

➤ відсоток насосів, які потребували заміни (по відношенню до їх загальної кількості), був найвищим у Кіровоградській (58,6 %), Тернопільській (47 %) та Київській (43,6 %) областях; у 6 областях (Черкаська, Житомирська, Івано-Франківська, Вінницька, Волинська, Хмельницька) та м. Київ показник знаходився у межах 30-40 %; у 11 областях - від 10 до 30 %, найнижчим був для Херсонської – 8,7 %; Чернігівської – 8,4 % та Запорізької – 6,2 % областей (рис. 3.16);

➤ відсоток насосів, які було замінено (по відношенню до тих, що потребували заміни), був найвищим у Закарпатській – 65,2 %, Миколаївській – 42,9 % та Полтавській – 31,6 % областях; у 5 областях – Рівненська, Чернігівська, Хмельницька, Львівська, Харківська - у межах 20-30 %; у 8 областях – Херсонська, Волинська, Чернівецька, Київська, Донецька, Івано-Франківська, Черкаська, Запорізька - у межах 10-20 %; у 7 областях показник був меншим за 10 %, у Вінницькій області заміни насосів не було (рис. 3.17).

Загальна кількість насосного обладнання систем централізованого водовідведення у 2023 році становила – 7 039 насосів, з яких потребували заміни 1 976 або 28,1 %, протягом року було замінено 294 одиниці насосного обладнання або 14,9 % від потреби. У 2022 році, за оновленими даними, ці показники склали: 7 064 насоси; 1 995 або 28,2 %; замінено 279 або 14 % від потреби. В цілому, ситуація покращилась.

Рис. 3.16. Частка насосного обладнання, яке потребувало заміни
(у % до загальної кількості насосів)

Рис. 3.17. Частка насосного обладнання, яке було замінено
(у % до тих, що потребували заміни)

Мережі централізованого водовідведення. Сумарна протяжність мереж централізованого водовідведення у 2023 році (без Луганської області та АР Крим) дорівнювала – 35,279 тис. км, в т.ч. ветхих та аварійних – 14,628 тис. км або 41,5%; протягом року було замінено 0,105 тис. км або 0,7 % від потреби (рис. 3.18).

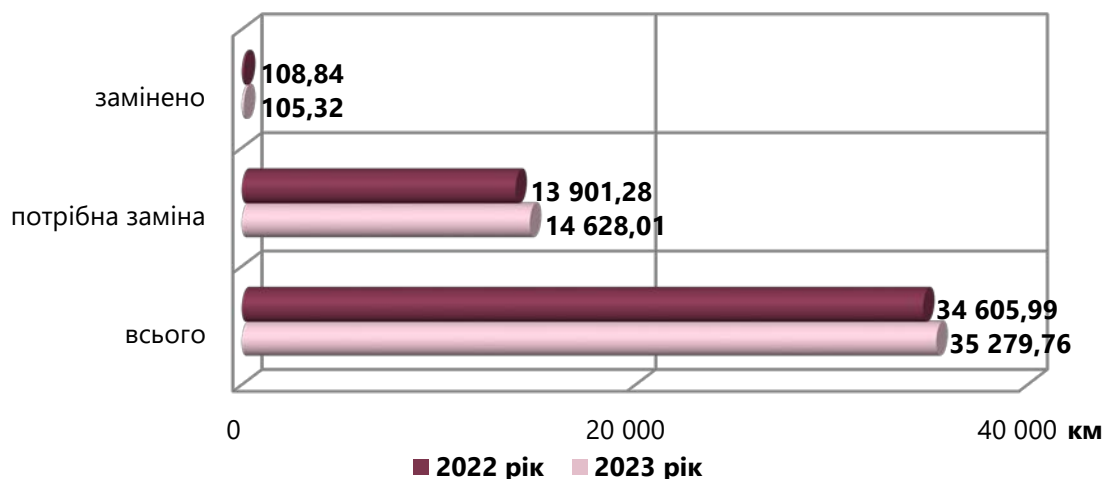

Рис. 3.18. Протяжність мереж централізованого водовідведення в цілому по Україні

Найбільший відсоток мереж централізованого водовідведення, які через свій незадовільний технічний стан потребували заміни, був у 7 областях: Донецькій – 67,4 %, Запорізькій – 64,4 %, Харківській – 63,2 %, Херсонській – 61,4 %, Волинській області – 56,4 %, Кіровоградській – 55,3 %, Житомирській – 50,6 %; у 11 областях цей показник знаходився у межах 30-50 %, у м. Київ та 5 областях - у межах 23-29,8 % (рис. 3.19).

Найбільший відсоток замінених мереж централізованого водовідведення (по відношенню до тих, що потребували заміни) у 2023 році був у Чернівецькій – 4,7 %, Київській – 3,4 %, Закарпатській – 3,2 % областях. У решті областей цей показник коливався від 0,1 до 2,3 %, у Вінницькій та Херсонській областях заміни мереж не проводилось (рис. 3.20).

Рис. 3.19. Частка ветхих та аварійних мереж централізованого водовідведення (у % до загальної протяжності мереж)

Рис. 3.20. Частка замінених мереж централізованого водовідведення (у % до тих, що потребували заміни)

Щодо аварійності мереж централізованого водовідведення, зокрема показник кількості аварій на 1 км мережі, то він був найбільшим у Донецькій області - 4,66 аварії; найменшим - у м. Київ - 0,02 аварії на 1 км мережі (табл. 3.12).

Таблиця 3.12

№	Область	Аварійність, аварії на 1 км мережі	№	Область	Аварійність, аварії на 1 км мережі
1.	Вінницька	0,91	14.	Одеська	1,49
2.	Волинська	0,37	15.	Полтавська	0,68
3.	Дніпропетровська	0,29	16.	Рівненська	0,37
4.	Донецька	4,66	17.	Сумська	-
5.	Житомирська	2,50	18.	Тернопільська	0,10
6.	Закарпатська	1,20	19.	Харківська	0,46
7.	Запорізька	0,05	20.	Херсонська	0,04
8.	Ів. Франківська	1,00	21.	Хмельницька	0,31
9.	Київська	0,58	22.	Черкаська	0,21
10.	Кіровоградська	0,16	23.	Чернівецька	2,90
11.	Луганська	-	24.	Чернігівська	0,36
12.	Львівська	2,49	25.	м. Київ	0,02
13.	Миколаївська	1,60			

Витрати електроенергії у системах водовідведення. У 2023 році, відповідно до наданої інформації, у системах водовідведення було витрачено 763,15 млн кВт*год електроенергії (без урахування Луганської області), з яких найбільше – у Дніпропетровській – 162,07 та м. Київ – 129,12 млн кВт*год/рік.; найменше – у Чернівецькій – 6,73 млн кВт*год/рік та Херсонській – 2,17 млн кВт*год/рік – областях (рис. 3.21).

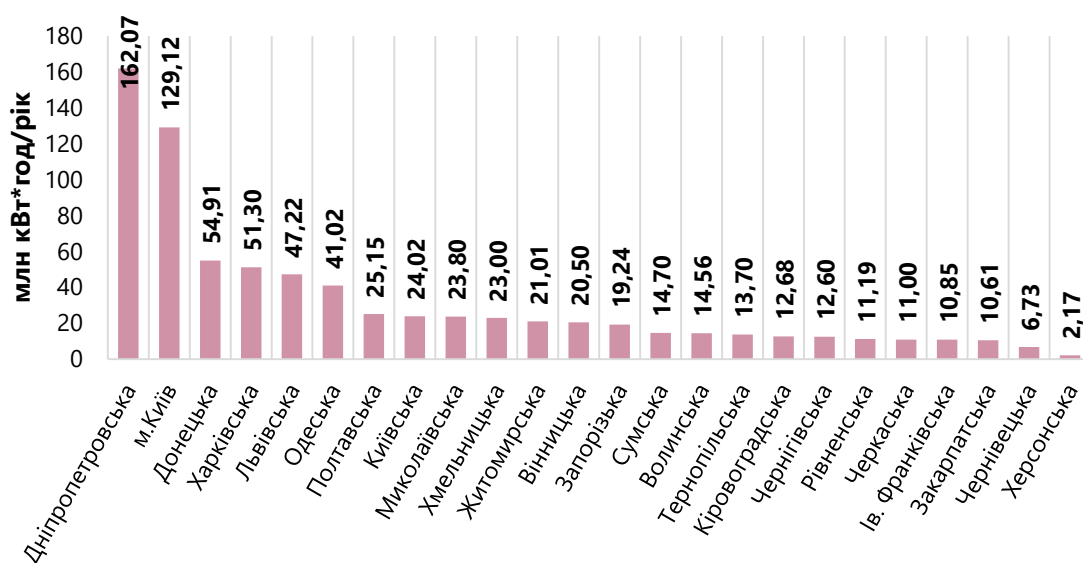

Рис. 3.21. Витрати електроенергії у системах водовідведення, 2023 рік

У 2023 р. в Україні питомий рівень енергоспоживання для централізованого водовідведення становив 0,67 кВт*год/м³ відведеної стічної води.

3.6 Розрахунки за спожити в системах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення електроенергію

Інформація про проведення розрахунків за спожити електричну енергію підприємствами водопостачання та водовідведення з постачальниками універсальних послуг за 2023 рік, надана Міністерством енергетики України, наведена у табл. 3.13.

Таблиця 3.13

Інформація про проведення розрахунків за спожити електричну енергію підприємствами водопостачання та водовідведення за 2023 рік

Електропостачальники	Борг за спожити електроенергію на 01 січня 2023 р.	Відпущено електроенергії у 2023 році	Оплачено за спожити електроенергію у 2023 році		Борг за спожити електроенергію на 01 січня 2024 р.
	тис. грн		тис. грн	тис. грн	% від вартості відпущеної енергії
Разом	729 532	2 108 429	2 031 055	96,3	821 623
ТОВ «Енера Вінниця»	813	13 653	13 646	100,0	820
ТОВ «Волиньелектрозбут»	107	39 756	29 486	74,2	10 377
ТОВ «Дніпровські енергетичні послуги»	64 380	480 036	453 680	94,5	90 736
ТОВ «Донецькі енергетичні послуги»	0	0	0	0,0	0
ТОВ «Житомирська обласна енергопостачальна компанія»	249	2 054	2 260	110,0	43
ТОВ «Закарпаттяенергозбут»	2 079	2 410	3 496	145,1	993
ТОВ «Запоріжжяелектропостачання»	22 144	5 185	56	1,1	41 990
ТОВ «Прикарпатенерготрейд»	3	165	162	98,0	6
ТОВ «Київські енергетичні послуги»	116 729	1 465 684	1 426 491	97,3	155 921
ТОВ «Київська обласна енергопостачальна компанія»	2 931	31 285	31 707	101,4	2 508
ТОВ «Кіровоградська обласна енергопостачальна компанія»	146	1 643	1 844	112,2	-55
ТОВ «Енера Схід»	32	0	0	0,0	32
ТОВ «Львівенергозбут»	183	2 585	2 500	96,7	268
ТОВ «Миколаївська електропостачальна компанія»	1 982	17 632	17 886	101,4	1 728
ТОВ «Одеська обласна енергопостачальна компанія»	108	14 697	14 478	98,5	327
ТОВ «Полтаваенергозбут»	0	10	8	84,4	2
ТОВ «Рівненська обласна енергопостачальна компанія»	1 501	11 697	11 895	101,7	1 304
ТОВ «Енера Суми»	780	6 770	6 678	98,6	872
ТОВ «Тернопільелектропостач»	299	0	299	0,0	0
ПрАТ «Харківенергозбут»	513 320	6 427	7 020	109,2	512 728
ТОВ «Херсонська обласна енергопостачальна компанія»	0	0	0	0,0	0
ТОВ «Хмельницькенергозбут»	1 298	4 013	4 464	111,3	846
ТОВ «Черкасиенергозбут»	194	2 111	2 180	103,3	125

Електропостачальники	Борг за спожиту електроенергію на 01 січня 2023 р.	Відпущено електроенергії у 2023 році	Оплачено за спожиту електроенергію у 2023 році		Борг за спожиту електроенергію на 01 січня 2024 р.
	тис. грн	тис. грн	тис. грн	% від вартості відпущеної енергії	тис. грн
ТОВ «Чернівецька обласна енергопостачальна компанія»	0	0	0	0,0	0
ТОВ «Енера Чернігів»	255	617	819	132,6	53

Інформація про проведення розрахунків за спожиту електричну енергію підприємствами водопостачання та водовідведення за 2023 рік з електропостачальниками, на яких покладені зобов'язання з надання універсальних послуг, що здійснюють постачання електричної енергії за вільними цінами, надана Міністерством енергетики України, наведена у табл. 3.14.

Інформація щодо постачання електричної енергії за вільними цінами була надана електропостачальниками, на яких покладено зобов'язання з надання універсальних послуг. Інформацію щодо постачання електричної енергії за вільними цінами не надали: ТОВ «Житомирська обласна енергопостачальна компанія», ТОВ «Київська обласна енергопостачальна компанія», ТОВ «Кіровоградська обласна енергопостачальна компанія», ТОВ «Одеська обласна енергопостачальна компанія», ТОВ «Рівненська обласна енергопостачальна компанія», ТОВ «Херсонська обласна енергопостачальна компанія» та ТОВ «Чернівецька обласна енергопостачальна компанія» - відмовились надавати інформацію з 2019 року.

Таблиця 3.14

Інформація про проведення розрахунків за спожиту електричну енергію підприємствами водопостачання та водовідведення за 2023 рік з електропостачальниками, на яких покладені зобов'язання з надання універсальних послуг, що здійснюють постачання електричної енергії за вільними цінами

Електропостачальники	Борг за спожиту електроенергію на 01 січня 2023 р.	Відпущено електроенергії у 2023 р.	Оплачено за спожиту електроенергію у 2023 році		Борг за спожиту електроенергію на 01 січня 2024 р.
	тис. грн	тис. грн	тис. грн	% від вартості відпущеної енергії	тис. грн
Разом	278 848	1 418 812	1 387 000	97,8	310 661
ТОВ «Енера Вінниця»	2 575	27 560	27 195	98,7	2 939
ТОВ «Волиньелектрозбут»	5 020	23 634	22 844	96,7	5 810
ТОВ «Дніпровські енергетичні послуги»	14 421	13 796	20 576	149,1	7 640

Національна доповідь про якість питної води та стан питного водопостачання та водовідведення в Україні у 2023 р.

Електропостачальники	Борг за спожиту електроенергію на 01 січня 2023 р.	Відпущено електроенергії у 2023 р.	Оплачено за спожиту електроенергію у 2023 році		Борг за спожиту електроенергію на 01 січня 2024 р.
	тис. грн	тис. грн	тис. грн	% від вартості відпущеної енергії	тис. грн
ТОВ «Донецькі енергетичні послуги»	11 326	36 030	38 272	106,2	9 084
ТОВ «Житомирська обласна енергопостачальна компанія»					
ТОВ «Закарпаттяенергозбут»	24 781	140 435	133 342	94,9	31 874
ТОВ «Запоріжжяелектропостачання»	3 078	-3	78		2 996
ТОВ «Прикарпатенерготрейд»	18 666	131 753	121 530	92,2	28 890
ТОВ «Київські енергетичні послуги»	0	0	0	0,0	0
ТОВ «Київська обласна енергопостачальна компанія»					
ТОВ «Кіровоградська обласна енергопостачальна компанія»					
ТОВ «Енера Схід»	2 170	0	0	0,0	2 170
ТОВ «Львівенергозбут»	73 027	573 823	586 161	102,2	60 689
ТОВ «Миколаївська електропостачальна компанія»	25 433	198 894	184 846	92,9	39 481
ТОВ «Одеська обласна енергопостачальна компанія»					
ТОВ «Полтаваенергозбут»	421	6 283	6 088	96,9	617
ТОВ «Рівненська обласна енергопостачальна компанія»					
ТОВ «Енера Суми»	2 212	14 705	14 098	95,9	2 819
ТОВ «Тернопільелектропостач»	4 182	17 332	16 352	94,3	5 162
ПрАТ «Харківенергозбут»	72 822	10 679	16 293	152,6	67 208
ТОВ «Херсонська обласна енергопостачальна компанія»					
ТОВ «Хмельницькенергозбут»	5 414	138 056	109 310	79,2	34 160
ТОВ «Черкасиенергозбут»	2 274	2 420	4 479	185,1	215
ТОВ «Чернівецька обласна енергопостачальна компанія»					
ТОВ «Енера Чернігів»	11 027	83 415	85 535	102,5	8 906
ДПЗД «Укрінтеренерго»	0	0	0	0,0	0

Інформація про проведення розрахунків за спожиту електричну енергію підприємствами водопостачання та водовідведення за 2023 рік з постачальником «останньої надії» ДПЗД «Укрінтеренерго», надана Міністерством енергетики України, наведена у табл. 3.15.

Таблиця 3.15

Інформація про проведення розрахунків за спожиту електричну енергію підприємствами водопостачання та водовідведення за 2023 рік з постачальником «останньої надії»
ДПЗД «Укрінтеренерго»

Постачальник «останньої надії»	Борг за спожиту електроенергію на 01 січня 2023 р.	Відпущено електроенергії у 2023 році	Оплачено за спожиту електроенергію у 2023 році		Борг за спожиту електроенергію на 01 січня 2024 р.
	тис. грн	тис. грн	тис. грн	% від вартості відпущеної енергії	тис. грн
підприємства водопостачання та водовідведення	389 848	1 556 773	179 054	11,5	1 767 568

Інформація про оплату заборгованості підприємствами водопостачання та водовідведення за спожиту електричну енергію за 2023 рік, надана Міністерством енергетики України, наведена у табл. 3.16.

Таблиця 3.16

Інформація про оплату підприємствами водопостачання та водовідведення за спожиту до 01 січня 2024 р. електричну енергію за 2023 рік

Оператори систем розподілу	Борг за спожиту електроенергію на 01 січня 2024 р.	Відпущено електроенергії у 2023 р. (корегування)	Оплачено за спожиту електроенергію у 2023 р.	Корегування згідно бухгалтерського обліку	Борг за спожиту електроенергію на 01 січня 2024 р.	Зниження заборгованості за 2023 р.	
	тис. грн	тис. грн	тис. грн	тис. грн	тис. грн	тис. грн	%
Всього по Україні:	2 440 609,8	0,0	76 344,1	0,0	2 364 265,7	-76 344,1	-3,1
АТ «Вінницяобленерго»	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ПрАТ «Волиньобленерго»	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
АТ «ДТЕК Дніпровські електромережі»	231 301,2	0,0	70 151,5	0,0	161 149,6	-70 151,5	-30,3
АТ «ДТЕК Донецькі електромережі»	20 022,0	0,0	0,0	0,0	20 022,0	0,0	0,0
АТ «Житомиробленерго»	4 078,4	0,0	2 823,5	0,0	1 254,9	-2 823,5	-69,2
ПрАТ «Закарпаттяобленерго»	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ПАТ «Запоріжжяобленерго»	78,0	0,0	78,0	0,0	0,0	-78,0	-100,0
АТ «Прикарпаттяобленерго»	16,0	0,0	0,0	0,0	16,0	0,0	0,0
ПрАТ «ДТЕК Київські електромережі»	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ПрАТ «ДТЕК Київські регіональні електромережі»	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ПрАТ «Кіровоградобленерго»	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ТОВ «Луганське енергетичне об'єднання»	1 208 958,0	0,0	0,0	0,0	1 208 958,0	0,0	0,0
ПрАТ «Львівобленерго»	20,0	0,0	0,0	0,0	20,0	0,0	0,0
АТ «Миколаївобленерго»	51,0	0,0	0,0	0,0	51,0	0,0	0,0
АТ «ДТЕК Одеські електромережі»	1,0	0,0	0,0	0,0	1,0	0,0	0,0
АТ «Полтаваобленерго»	117 874,0	0,0	3 291,0	0,0	114 583,0	-3 291,0	-2,8

Оператори систем розподілу	Борг за спожиту електроенергію на 01 січня 2024 р.	Відпущено електроенергії у 2023 р. (корегування)	Оплачено за спожиту електроенергію у 2023 р.	Корегування згідно бухгалтерського обліку	Борг за спожиту електроенергію на 01 січня 2024 р.	Зниження заборгованості за 2023 р.	
	тис. грн	тис. грн	тис. грн	тис. грн	тис. грн	тис. грн	%
ПрАТ «Рівнеобленерго»	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
АТ «Сумиобленерго»	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ВАТ «Тернопільобленерго»	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
АТ «Харківобленерго»	541 529,4	0,0	0,0	0,0	541 529,4	0,0	0,0
АТ «Херсонобленерго»	9,0	0,0	0,0	0,0	9,0	0,0	0,0
АТ «Хмельницькобленерго»	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ПАТ «Черкасиобленерго»	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
АТ «Чернівціобленерго»	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
АТ «Чернігівобленерго»	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ПрАТ «ДТЕК ПЕМ-Енерговугілля»	290 187,0	0,0	0,0	0,0	290 187,0	0,0	0,0
ДП «Регіональні електричні мережі»	26 054,5	0,0	0,0	0,0	26 054,5	0,0	0,0
ТОВ «ДТЕК Високовольтні мережі»	430,3	0,0	0,0	0,0	430,3	0,0	0,0

3.7 Собівартість послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

За наданою інформацією, середня собівартість послуг з централізованого водопостачання у 2023 році знизилась у Донецькій області, з централізованого водовідведення - середня собівартість послуг знизилась у 4 областях (Волинська, Житомирська, Запорізька, Рівненська). Для всіх інших областей зросла (табл. 3.17).

Таблиця 3.17

№	Область	Середня собівартість, грн/м ³			
		водопостачання		водовідведення	
		2023 р.	+/- до 2022 р.	2023 р.	+/- до 2022 р.
1.	Вінницька	-	-	-	-
2.	Волинська	15,650	+0,720	20,900	-5,500
3.	Дніпропетровська	36,500	+21,020	31,000	+5,350
4.	Донецька	40,700	-18,210	70,760	+3,525
5.	Житомирська	44,380	+6,380	30,100	-7,970
6.	Закарпатська	31,860	+7,840	17,190	+0,340
7.	Запорізька	45,930	+16,410	30,590	-41,600
8.	Ів. Франківська	33,070	+1,900	24,920	+1,490
9.	Київська	29,310	+5,350	36,120	+7,040
10.	Кіровоградська	33,097	+2,187	22,000	+0,610
11.	Луганська	-	-	-	-
12.	Львівська	20,000	+0,300	12,000	+0,900
13.	Миколаївська	35,609	+10,529	28,242	+4,549
14.	Одеська	49,840	+7,140	57,810	+8,910

№	Область	Середня собівартість, грн/м ³			
		водопостачання		водовідведення	
		2023 р.	+/- до 2022 р.	2023 р.	+/- до 2022 р.
15.	Полтавська	19,000	+0,290	47,170	+2,480
16.	Рівненська	45,523	+28,213	14,720	-2,370
17.	Сумська	17,500	+0,700	34,300	+10,700
18.	Тернопільська	25,150	+5,950	21,400	+4,200
19.	Харківська	26,900	+7,700	15,130	+5,630
20.	Херсонська	28,000	-	43,000	-
21.	Хмельницька	21,560	+2,630	19,180	+2,430
22.	Черкаська	42,860	+7,140	36,020	+3,670
23.	Чернівецька	30,960	+4,530	11,460	+1,480
24.	Чернігівська	17,840	+1,420	19,940	+0,700
25.	м. Київ	15,913	+1,269	12,121	+0,647

3.8 Тарифи на централізоване водопостачання та централізоване водовідведення

Інформація Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг щодо встановлених ліцензіатам НКРЕКП тарифів на централізоване водопостачання та централізоване водовідведення станом на 28 березня 2024 р. наведена у табл. 3.18.

Таблиця 3.18

Тарифи на централізоване водопостачання та централізоване водовідведення (станом на 28 березня 2024 р.)

№	Назва ліцензіата	Тарифи встановлені НКРЕКП, грн/м ³ (без ПДВ)				№ та дата постанови НКРЕКП	Дата набуття чинності постанови НКРЕКП
		водопостачання		водовідведення			
		для споживачів, які є суб'єктами господарювання у сфері ЦВВ (водоканали)	для споживачів, які не є суб'єктами господарювання у сфері ЦВВ (населення, бюджетні організації, інші)	для споживачів, які є суб'єктами господарювання у сфері ЦВВ (водоканали)	для споживачів, які не є суб'єктами господарювання у сфері ЦВВ (населення, бюджетні організації, інші)		
Автономна Республіка Крим							
1	КРП «ВПВКГ Південного берега Криму»	-	5,82	-	4,98	№ 481 від 25.04.2014	01.06.2014
Вінницька область							
2	КП «Вінницяоблводоканал»	7,16	13,12	4,44	8,23	№ 2866 від 22.12.2021	01.01.2022
Волинська область							
3	КП «Луцькводоканал»	-	10,17	-	13,51	№ 2867 від 22.12.2021	01.01.2022

Національна доповідь про якість питної води та стан питного водопостачання та водовідведення в Україні у 2023 р.

№	Назва ліцензіата	Тарифи встановленні НКРЕКП, грн/м ³ (без ПДВ)				№ та дата постанови НКРЕКП	Дата набуття чинності постанови НКРЕКП
		водопостачання		водовідведення			
		для споживачів, які є суб'єктами господарювання у сфері ЦВВ (водоканали)	для споживачів, які не є суб'єктами господарювання у сфері ЦВВ (населення, бюджетні організації, інші)	для споживачів, які є суб'єктами господарювання у сфері ЦВВ (водоканали)	для споживачів, які не є суб'єктами господарювання у сфері ЦВВ (населення, бюджетні організації, інші)		
Дніпропетровська область							
4	КП «Дніпроводоканал» ДМР	6,97	15,13	5,49	11,00	№ 2848 від 22.12.2021	01.01.2022
5	КП «Нікопольське ВУВКГ» НМР	5,20	11,55	7,35	16,47	№ 2862 від 22.12.2021	01.01.2022
6	КП Дніпропетровської обласної ради «Аульський водовід»	6,79	11,18	7,47	10,58	№ 2847 від 22.12.2021	01.01.2022
7	ДМПВКГ «Дніпро-Західний Донбас»	15,45	30,20	-	-	№ 2854 від 22.12.2021	01.01.2022
8	КП «Новомосковськ-водоканал»	9,74	18,01	11,91	19,36	№ 2851 від 22.12.2021	01.01.2022
9	ПРАТ «Енергоресурси»	11,53	22,63	-	2,55	№ 2873 від 22.12.2021	01.01.2022
10	КП «Кривбасводоканал»	6,42	13,31	4,14	12,83	№ 2855 від 22.12.2021	01.01.2022
11	КП «Павлоградське ВУВКГ» ПМР	-	32,85	-	11,87	№ 2856 від 22.12.2021	01.01.2022
Донецька область							
12	КВП «Краматорський водоканал»	7,02	16,29	4,42	11,59	№ 2878 від 22.12.2021	01.01.2022
13	КП «Маріупольське ВУВКГ»	9,03	16,01	6,53	8,25	№ 2871 від 22.12.2021	01.01.2022
14	КП «БАХМУТ-ВОДА»	10,18	18,94	10,05	15,53	№ 2860 від 22.12.2021	01.01.2022
15	КП СМР «Словміськ-водоканал»	9,26	16,85	10,04	21,00	№ 2885 від 22.12.2021	01.01.2022
16	КП «Компанія «Вода Донбасу»	5,21	10,97	5,11	9,35	№ 1014 від 10.08.2017	01.09.2017
Житомирська область							
17	КП «Житомирводоканал» ЖМР	-	15,22	-	16,06	№ 2859 від 22.12.2021	01.01.2022
Закарпатська область							
18	КП «ВУВКГ міста Ужгорода»	8,08	22,10	9,87	13,62	№ 2861 від 22.12.2021	01.01.2022

Національна доповідь про якість питної води та стан питного водопостачання та водовідведення в Україні у 2023 р.

№	Назва ліцензіата	Тарифи встановлені НКРЕКП, грн/м ³ (без ПДВ)				№ та дата постанови НКРЕКП	Дата набуття чинності постанови НКРЕКП
		водопостачання		водовідведення			
		для споживачів, які є суб'єктами господарювання у сфері ЦВВ (водоканали)	для споживачів, які не є суб'єктами господарювання у сфері ЦВВ (населення, бюджетні організації, інші)	для споживачів, які є суб'єктами господарювання у сфері ЦВВ (водоканали)	для споживачів, які не є суб'єктами господарювання у сфері ЦВВ (населення, бюджетні організації, інші)		
Запорізька область							
19	КП «Водоканал» Мелітопольської міської ради Запорізької області	8,88	16,17	12,06	18,78	№ 2844 від 22.12.2021	01.01.2022
20	КП «Бердянськводоканал» БМР	-	25,73	-	21,83	№ 2850 від 22.12.2021	01.01.2022
21	КП «ВОДОКАНАЛ» (м. Запоріжжя) Код ЄДРПОУ 03327121	6,21	14,84	5,17	8,80	№ 2875 від 22.12.2021	01.01.2022
22	КП «Облводоканал» ЗОР	10,97	20,87	-	33,76	№ 2846 від 22.12.2021	01.01.2022
Івано-Франківська область							
23	КП «Івано-Франківськ-водокотехпром»	4,18	10,79	3,24	12,74	№ 2880 від 22.12.2021	01.01.2022
Київська область							
24	КП «Ірпіньводоканал»	-	10,34	-	16,42	№ 2843 від 22.12.2021	01.01.2022
25	КП БМР Київської області «Броваритепловодоенергія»	7,71	12,84	10,04	12,38	№ 2853 від 22.12.2021	01.01.2022
26	ТОВ «БІЛОЦЕРКІВВОДА»	4,46	12,90	-	18,10	№ 2849 від 22.12.2021	01.01.2022
Кіровоградська область							
27	ОКВП «Дніпро-Кіровоград»	8,04	21,01	-	17,30	№ 2858 від 22.12.2021	01.01.2022
Луганська область							
28	ЛКСП «Лисичанськ-водоканал»	-	20,77	-	12,72	№ 2872 від 22.12.2021	01.01.2022
29	КП «Севєродонецьк-водоканал»	-	8,05	-	7,20	№ 731 від 01.04.2020	02.04.2020
30	РКП «СТАРОБІЛЬСЬКВОДА»	-	12,71	-	24,81	№ 296 від 06.03.2018	21.03.2018
Львівська область							
31	ЛМКП «Львівводоканал»	6,45	14,41	1,91	7,16	№ 2881 від 22.12.2021	01.01.2022
32	КП «Дрогобичводоканал» ДМР Львівської області	10,65	23,85	3,51	12,28	№ 2883 від 22.12.2021	01.01.2022

Національна доповідь про якість питної води та стан питного водопостачання та водовідведення в Україні у 2023 р.

№	Назва ліцензіата	Тарифи встановлені НКРЕКП, грн/м ³ (без ПДВ)				№ та дата постанови НКРЕКП	Дата набуття чинності постанови НКРЕКП
		водопостачання		водовідведення			
		для споживачів, які є суб'єктами господарювання у сфері ЦВВ (водоканали)	для споживачів, які не є суб'єктами господарювання у сфері ЦВВ (населення, бюджетні організації, інші)	для споживачів, які є суб'єктами господарювання у сфері ЦВВ (водоканали)	для споживачів, які не є суб'єктами господарювання у сфері ЦВВ (населення, бюджетні організації, інші)		
Миколаївська область							
33	МКП «Миколаївводоканал»	-	14,61	-	13,76	№ 2876 від 22.12.2021	01.01.2022
Одеська область							
34	ТОВ «Інфокс» (Філія «Інфоксводоканал»)	6,48	14,93	5,39	14,37	№ 2841 від 22.12.2021	01.01.2022
Полтавська область							
35	КП «Кременчукводоканал» КМР	-	11,92	-	14,58	№ 2874 від 22.12.2021	01.01.2022
36	КП ПОР «Полтава-водоканал»	-	13,74	6,63	14,40	№ 2868 від 22.12.2021	01.01.2022
Рівненська область							
37	РОВКП ВКГ «Рівнеобл-водоканал»	-	13,90	6,10	13,26	№ 2869 від 22.12.2021	01.01.2022
38	ПРАТ «Рівнеазот»	-	-	-	4,10	№ 2882 від 22.12.2021	01.01.2022
Сумська область							
39	КП «Міськводоканал» СМР	-	13,32	-	13,89	№ 2877 від 22.12.2021	01.01.2022
Тернопільська область							
40	КП «Тернопільводоканал»	-	14,65	7,72	15,93	№ 2845 від 22.12.2021	01.01.2022
Харківська область							
41	КП «Харківводоканал»	5,27	13,36	2,18	7,07	№ 2894 від 22.12.2021	01.01.2022
Херсонська область							
42	МКП «ВУВКГ міста Херсона»	-	13,15	-	12,43	№ 2865 від 22.12.2021	01.01.2022
Хмельницька область							
43	МКП «Хмельницьк-водоканал»	-	11,81	-	11,02	№ 2864 від 22.12.2021	01.01.2022
44	КП «Міськтепловоденергія» (м. Кам'янець-Подільський)	-	14,91	-	12,42	№ 2879 від 22.12.2021	01.01.2022

№	Назва ліцензіата	Тарифи встановлені НКРЕКП, грн/м ³ (без ПДВ)				№ та дата постанови НКРЕКП	Дата набуття чинності постанови НКРЕКП
		водопостачання		водовідведення			
		для споживачів, які є суб'єктами господарювання у сфері ЦВВ (водоканали)	для споживачів, які не є суб'єктами господарювання у сфері ЦВВ (населення, бюджетні організації, інші)	для споживачів, які є суб'єктами господарювання у сфері ЦВВ (водоканали)	для споживачів, які не є суб'єктами господарювання у сфері ЦВВ (населення, бюджетні організації, інші)		
Черкаська область							
45	КП «Черкасиводоканал» ЧМР	5,42	11,54	6,59	11,50	№ 2863 від 22.12.2021	01.01.2022
46	ПАТ «АЗОТ» (м.Черкаси)	-	-	3,63	4,46	№ 2884 від 22.12.2021	01.01.2022
47	КП «Уманьводоканал» УМР	-	28,47	-	19,45	№ 2852 від 22.12.2021	01.01.2022
Чернівецька область							
48	КП «Чернівціводоканал»	6,32	14,93	-	8,33	№ 2870 від 22.12.2021	01.01.2022
Чернігівська область							
49	КП «Чернігівводоканал» ЧМР	-	12,97	-	12,79	№ 2857 від 22.12.2021	01.01.2022
місто Київ							
50	ПрАТ «АК «Київводоканал»	5,51	13,47	4,43	11,85	№ 2842 від 22.12.2021	01.01.2022
51	АТ «Українська залізниця»	14,34	23,10	10,33	15,96	№ 2499 від 16.12.2020	01.01.2021

Щодо тарифів по Україні на послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення та середньої собівартості цих послуг, то з даними обласних та Київської міської військових адміністрацій станом на 01 січня 2024 р. середній тариф на послугу з централізованого водопостачання становив 15,64 грн/м³ (без ПДВ), на послугу з централізованого водовідведення – 12,89 грн/м³ (без ПДВ).

При цьому середня собівартість послуги з централізованого водопостачання становить 21,53 грн/м³, послуги з централізованого водовідведення – 16,31 грн/м³.

Інформація щодо середніх тарифів для населення (з ПДВ) на послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення наведена у табл. 3.19.

Таблиця 3.19

**Інформація щодо середніх тарифів для населення (з ПДВ)
на послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (за даними галузевої статистичної звітності)**

станом на 01 січня 2024 р.

№ п/п	Регіон	Централізоване водопостачання (грн./м³)	Централізоване водовідведення (грн./м³)
1.	Вінницька	19,63	12,38
2.	Волинська	14,81	19,56
3.	Дніпропетровська	18,39	14,52
4.	Донецька	16,97	15,24
5.	Житомирська	21,42	21,53
6.	Закарпатська	26,88	17,36
7.	Запорізька	18,53	12,46
8.	Івано-Франківська	17,52	16,33
9.	Київська	19,69	19,76
10.	Кіровоградська	25,26	20,89
11.	Луганська	13,58	13,33
12.	Львівська	20,61	20,36
13.	Миколаївська	21,28	18,81
14.	Одеська	18,94	17,81
15.	Полтавська	17,14	18,52
16.	Рівненська	19,58	20,06
17.	Сумська	19,48	21,08
18.	Тернопільська	20,16	18,81
19.	Харківська	17,76	10,22
20.	Херсонська	15,73	14,92
21.	Хмельницька	18,21	15,91
22.	Черкаська	21,21	17,79
23.	Чернівецька	20,27	11,46
24.	Чернігівська	18,03	20,25
25.	м. Київ	16,16	14,22
	Середній тариф по Україні*	18,77	15,47

*Без урахування тимчасово окупованих територій Донецької, Запорізької, Луганської та Херсонської областей.

3.9 Заходи з розвитку, здійснені у системах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

Інформація щодо загальної вартості заходів, здійснених протягом 2023 року у системах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, у розрізі областей, наведена у табл. 3.20.

Розподіл вартості заходів за окремими напрямками розміщено у розд. 5 для кожної з областей.

Таблиця 3.20

№	Область	Загальна вартість здійснених заходів, млн грн			
		водопостачання		водовідведення	
		2023 р.	+/- до 2022 р.	2023 р.	+/- до 2022 р.
1.	Вінницька	12,100	-52,500	6,800	+6,800
2.	Волинська	23,600	-2,890	50,020	+30,990
3.	Дніпропетровська	763,227	+338,318	100,527	-22,816
4.	Донецька	51,081	-11,629	119,543	+77,603
5.	Житомирська	237,380	+105,290	714,220	+705,950
6.	Закарпатська	108,728	-10,945	71,606	-0,290
7.	Запорізька	23,630	-5,450	28,34	+9,910
8.	Ів. Франківська	25,790	+1,449	33,410	+14,601
9.	Київська	44,480	+29,030	27,220	+8,200
10.	Кіровоградська	6,408	+2,948	9,114	+7,498
11.	Луганська	-	-	-	-
12.	Львівська	174,780	+41,210	142,210	+75,790
13.	Миколаївська	395,870	+275,870	194,310	+94,310
14.	Одеська	320,275	+185,395	156,461	+39,454
15.	Полтавська	166,637	+103,874	151,473	+30,078
16.	Рівненська	21,490	5,770	7,530	-1,680
17.	Сумська	28,450	+15,060	8,590	-27,820
18.	Тернопільська	12,620	-13,540	55,000	+46,920
19.	Харківська	27,780	-3,750	16,090	+0,200
20.	Херсонська	0,000	-0,005	17,780	+17,780
21.	Хмельницька	189,500	+157,440	140,620	+104,440
22.	Черкаська	8,990	-9,790	2,320	-0,320
23.	Чернівецька	81,18	+35,080	16,919	-35,681
24.	Чернігівська	206,06	+120,160	54,320	+27,660
25.	м. Київ	89,580	-9,490	299,050	+163,610
Загальна вартість, млн грн		3 019,636	+1 296,905	2 423,473	+1 373,187

Заходи з розвитку, здійснені ліцензіатами НКРЕКП, наведені у табл. 3.21.

Таблиця 3.21

№	Підприємство	Загальна вартість здійснених заходів, млн грн			
		водопостачання		водовідведення	
		2023 р.	+/- до 2022 р.	2023 р.	+/- до 2022 р.
1.	КП «Вінницяоблводоканал»	0	-64,600	5,400	-5,400
2.	КП «Луцькводоканал»	7,400	-4,800	23,300	-14,900
3.	КП «Дніпроводоканал» Дніпровської міської ради	26,42	+23,530	26,13	-24,211
4.	КП «Кривбасводоканал» Криворізької міської ради	238,729	+194,453	32,195	-0,892
5.	КП «НІКОПОЛЬВОДОКАНАЛ»	53,88	+53,880	0	0
6.	ДМП ВКГ «Дніпро-Західний Донбас»	2,77	-50,810	-	-
7.	КП ДОР «АУЛЬСЬКИЙ ВОДОВІД»	429,368	+116,328	41,147	+43,303
8.	КП «Компанія «Вода Донбасу»	4,711	-35,709	3,003	+30,807
9.	КВП «Краматорський водоканал»	14,360	-1,970	54,87	-49,800
10.	КП «Словміськводоканал»	6,000	+4,800	1,9	-1,300
11.	КП «Водоканал», м. Запоріжжя	195,000	+70,730	600,72	-600,720
12.	КП «Облводоканал» ЗОР	12,355	-7,584	6,502	-1,095
13.	КП «Житомирводоканал»	23,630	-5,450	27,64	-9,210

№	Підприємство	Загальна вартість здійснених заходів, млн грн			
		водопостачання		водовідведення	
		2023 р.	+/- до 2022 р.	2023 р.	+/- до 2022 р.
14.	КП «Водоканал міста Ужгорода»	7,020	+7,020	0	0
15.	КП «Івано-Франківськ-водокотехпром»	7,620	-0,701	7,71	+3,149
16.	ЛМКП «Львівводоканал»	115,900	+2,600	66,1	-14,600
17.	КП «Дрогобичводоканал»	33,600	+29,900	14	-14,000
18.	МКП «Миколаївводоканал»	105,070	+61,870	69,21	-28,910
19.	Філія «Інфоксводоканал» ТОВ «Інфокс»	44,485	-6,755	19,94	+19,230
20.	КП ПОР «Полтававодоканал»	81,177	+29,652	113,912	-17,436
21.	КП «Кременчукводоканал»	7,760	-2,740	26,32	-3,070
22.	РОВОКП ВКГ «Рівнеобл-водоканал»	6,510	-4,390	5,03	-1,130
23.	КП «Міськводоканал» СМР	4,150	-1,070	7,22	-1,630
24.	КП «Харківводоканал»	0,000	-9,010	0	1,180
25.	КП «Тернопільводоканал»	12,620	-0,460	43,11	-39,070
26.	КП «Хмельницькводоканал»	68,37	+52,170	63,53	-39,740
27.	КП «Міськтепловоденергія» м. Кам'янець-Подільський	10,73	+9,900	0,29	+0,220
28.	КП «Черкасиводоканал»	4,92	-5,050	0,74	-0,540
29.	КП «Уманьводоканал»	0,2	-0,100	0,19	+0,060
30.	КП «Чернівціводоканал»	14,1	-7,200	4,1	+22,200
31.	КП «Чернігівводоканал»	14,66	+12,760	18,9	-18,900
32.	ПрАТ «АК «Київводоканал»»	89,580	-9,490	299,05	-163,610
Загальна вартість, млн грн		1 644,075	+452,684	1 586,489	+934,345

3.10 Проблеми якості питної води та охоплення населення централізованим питним водопостачанням та централізованим водовідведенням

Проблема якості питної води для України була і наразі залишається вкрай актуальною і надзвичайно гострою. Глобальна водна криза прискорюється. За оцінками ООН, наша здатність адаптуватися до водної кризи та зміни клімату загалом знижується. Забезпечити воду та санітарію для всіх стає все складніше.

Так, питне водопостачання України майже на 80 відсотків забезпечується з поверхневих джерел і на 20 відсотків з підземних. Більшість басейнів річок згідно з гігієнічною класифікацією водних об'єктів за ступенем забруднення можна віднести до забруднених та дуже забруднених, які не відповідають вимогам санітарного законодавства на джерела питного водопостачання.

Не менш складними є питання забезпечення якісною питною водою та санітарією для всіх, і особливо гостро це питання стоїть в період, коли країна страждає від російської агресії і, як наслідок, ризику виникнення екологічної та гуманітарної катастроф, пов'язаних, зокрема, з браком чистої прісної питної води та порушенням сталого централізованого водовідведення – є досить високими.

До початку повномасштабного вторгнення країни агресора російської федерації доступ населення до централізованого питного водопостачання в країні складав 70 відсотків, а доступ до послуг з централізованого водовідведення – приблизно 50 відсотків. Близько 10 мільйонів жителів країни не мали доступу до централізованого питного водопостачання, а 20 мільйонів людей до централізованого водовідведення.

При цьому існувала значна нерівність між міською та сільською місцевістю у доступі до централізованого питного водопостачання (80 відсотків у міських районах проти 34 відсотків у сільській місцевості), доступі до змивних туалетів (86 відсотків проти 26 відсотків) та централізованого водовідведення (75 відсотків проти лише 8 відсотків).

Водночас наявні очисні споруди, технології очистки та знезараження питної води в деяких випадках не спроможні очистити її до рівня нормативних показників.

Неналежна сільськогосподарська практика, комунальне, промислове та сільськогосподарське забруднення водних об'єктів на фоні негативних змін клімату призвели до зникнення з карти України тисяч малих річок, втрати водності головних водних артерій України та деградації й знищення водних та навколоводних екосистем.

Моніторинг якості води поверхневих водойм свідчив про те, що їх екологічний стан практично не покращувався, а з продовжуючою агресією російської федерації – катастрофічно погіршився.

Крім того, залишається невирішеною проблема забезпечення підприємствами сфери водопровідно-каналізаційного господарства нормативних показників якості питної води, що постачається споживачам системами централізованого водопостачання, зокрема і через значну зношеність мереж централізованого водопостачання та застарілість обладнання.

Така ситуація призвела до того, що підприємства водопровідно-каналізаційного господарства виявилися не готові виконувати вимоги Державних санітарних норм та правил «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною» (ДСанПіН 2.2.4-171-10), затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 12 травня 2010 р. № 400, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 01 липня 2010 р. за № 452/17747, а саме доводити якість питної води до показників, які повинні були впроваджуватися з 01 січня 2020 р. згідно з діючим ДСанПіН 2.2.4-171-10, що передбачало штрафні санкції для підприємств.

З метою врегулювання вищенаведеного питання та на виконання доручення Кабінету Міністрів України від 10 грудня 2019 р. № 44969/0/1-19 Міністерством охорони здоров'я України розроблено та затверджено наказ від 24 грудня 2019 р. № 2675 «Про внесення змін до наказу Міністерства охорони здоров'я України від 12 травня 2010 року № 400», який зареєстровано в Міністерстві юстиції України 27 грудня 2019 р. за № 1304/34275.

Цим наказом передбачено відтермінування набрання чинності нових нормативних значень для окремих показників якості питної води строком до 01 січня 2022 р., але вирішення зазначеної проблеми залишається недосяжним для переважної більшості водоканалів України.

З метою здійснення ґрунтового аналізу необхідних заходів та орієнтовної потреби в коштах на їх реалізацію щодо досягнення показників питної води відповідно до ДСанПіН 2.2.4-171-10, Мінінфраструктури було опрацьовано матеріали, надані обласними державними адміністраціями. На реалізацію заходів лише із доведення якості питної води до нормативних вимог необхідно понад 1,5 млрд гривень.

Нормування якості очищених стічних вод здійснюється за методами, які не повною мірою відповідають вимогам Директиви Ради 91/271/ЄЕС «Про очистку міських стічних вод» від 21 травня 1991 р. (далі – Директива Ради 91/271/ЄЕС). При цьому існуючі очисні споруди не дозволяють забезпечити очищення стічних вод відповідно до вимог законодавства, що призводить до скидання забруднених стічних вод у водні об'єкти.

Системи водовідведення України вкрай застарілі.

Крім економічних факторів на стан водовідведення впливають кліматичні умови, розмір населеного пункту, оснащеність централізованим гарячим водопостачанням, розвиток промисловості, дефіцит води, ступінь оснащеності лічильниками, висока вартість питної води.

Упродовж останніх тридцяти років обсяги водоспоживання, а відтак і водовідведення в Україні поступово зменшувалися, що зумовлено як скороченням промислового виробництва, так і за рахунок усвідомленої економії води населенням у зв'язку з різким зростанням вартості води. Не слід також забувати про заходи з оптимізації роботи підприємств водопровідно-каналізаційного господарства.

Основна частина стічних вод населених пунктів, як в Україні, так і в інших країнах утворюється від господарсько-побутової діяльності населення.

За таких умов зменшення питомого водопостачання, а відтак і питомого водовідведення в розрахунку на одну людину призводить до зменшення загального обсягу надходження стічних вод на очисні споруди при збільшенні концентрації в них забруднюючих речовин, які продукуються саме людиною. Це в першу чергу стосується органічних забруднень, сполук фосфору та нітрогену, а також синтетичних поверхнево-активних речовин (СПАР).

Очисні споруди систем водовідведення в Україні проєктувалися та будувалися здебільшого в шестидесяті – восьмидесяті роки минулого сторіччя. Технологічні прийоми, які використовуються на працюючих спорудах очищення стічних вод не розраховані на видалення таких концентрацій забруднень, що призводить до потрапляння в природні водойми значної кількості речовин, які сприяють розвитку процесів евтрофікації.

З подібним явищем європейські країни зіштовхнулися значно раніше, що призвело до прийняття Директиви Ради 91/271/ЄЕС та спонукало їх до вживання конкретних заходів до зміни становища на краще.

Підписання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державними-членами, з іншої сторони зобов'язало Україну привести законодавство у відповідність з вимогами ЄС.

Таким чином, на виконання вимог Директиви Ради 91/271/ЄЕС та у відповідність до Постанови Кабінету Міністрів України від 25 жовтня 2017 р. № 1106 «Про виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони» (п. 1722 Забезпечення дотримання вимог ЄС під час здійснення очистки міських стічних вод. - Директива Ради 91/271/ЄЕС: ст. 3,4,5,6 Директиви Ради 91/271 ЄЕС) Верховна Рада України 12 січня 2023 р. в цілому прийняла Закон України «Про водовідведення та очищення стічних вод».

3.11 Стан реформування та розвитку централізованого водопостачання та централізованого водовідведення. Розвиток законотворчої та нормативно-правової бази

На виконання вимог Закону України «Про водовідведення та очищення стічних вод» розроблено, доповнюються та уточнюються більше як 27 нормативних документів технічного напрямку.

Прийняття проєктів нормативно-правових актів забезпечить встановлення вимог до очистки стічних вод, втілення ефективного водокористування за рахунок повторного використання стічних вод та осадів стічних вод, зменшення негативного впливу на навколишнє природне середовище, отримання показників об'єктивного стану об'єктів систем централізованого водовідведення та очищення стічних вод, що впровадить створення сприятливих умов життєдіяльності людини.

Впродовж 2023 року Урядом було прийнято:

✓ постанову Кабінету Міністрів України від 07 листопада 2023 р. № 1170 «Про затвердження Порядку та умов узгодження суб'єктами господарювання у сферах централізованого водопостачання та/або централізованого водовідведення, ліцензування господарської діяльності яких здійснюють Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські державні адміністрації, з органами місцевого самоврядування запозичень від іноземних держав, банків та міжнародних фінансових організацій для реалізації інвестиційних проєктів»;

Мінінфраструктури розроблено та видано:

✓ наказ від 08 листопада 2023 р. № 1025 «Про внесення змін до наказу Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 12 грудня 2018 р. № 341», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 22 грудня 2023 р. за № 2229/41285;

✓ наказ від 13 грудня 2023 р. № 1134 «Про затвердження Змін до Правил приймання стічних вод до систем централізованого водовідведення та Порядку визначення розміру плати, що справляється за понаднормативні скиди стічних вод до систем централізованого водовідведення», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 02 лютого 2024 р. № 169/41514.

3.12 Оцінка збитків, потреби в реконструкції та відновлення галузі централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення

У зв'язку з повномасштабною агресією РФ, що триває в Україні з 24 лютого 2022 р., галузь централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення зазнали суттєвих пошкоджень і втрат, проте намагалась надавати послуги у надзвичайно складних обставинах.

За даними оцінки Світового банку станом на 23 лютого 2023 р. завдано збитків більш ніж 2,2 млрд дол. США. І це тільки дані по 11 областях нашої держави. Потреба у відновленні водопровідно-каналізаційної галузі становить більше 7 млрд дол. США (дані без урахування збитків, завданих підривом російською федерацією греблі Каховської ГЕС).

Звичайно, потрібно розуміти, що і до військової агресії зношеність інфраструктури була достатньо високою.

Згідно попереднього плану відновлення України передбачено відновлення та модернізація систем водопостачання та водовідведення. Планом враховано 13 основних напрямків відбудови водопровідно-каналізаційного господарства. Основне це – забезпечення українців якісною питною водою.

Після завершення воєнних дій планується продовжити розробку та впровадження стратегії розвитку галузі водопровідно-каналізаційного господарства.

Проте, згострюючи ситуацію, 6 червня 2023 р. збройні сили російської федерації підірвали греблю Каховської ГЕС, що призвело до надзвичайної ситуації техногенного характеру.

Каховська ГЕС та Каховське водосховище мали велике значення для соціально-економічного розвитку України. Будівництво водосховища дозволило побудувати Каховський, Північно-Кримський та Олександрійський магістральні канали, водоводи Дніпро-Донбас, Дніпро-Інгулець, Дніпро-Кривий Ріг тощо, які забезпечували сталим питним водопостачанням населення Херсонської, Миколаївської, Дніпропетровської, Донецької та Запорізької областей та поливною водою системи зрошення на півдні та південному сході України.

Каховська ГЕС була енергетичним об'єктом, який балансував енергосистему країни та дозволяв покривати пікові години її споживання. Крім того, підриг греблі Каховської ГЕС став загрозою для функціонування Запорізької атомної електростанції, оскільки руйнування Каховського водосховища «відрізає» джерело водопостачання для охолодження реакторів Запорізької АЕС.

Крім того, Каховське водосховище відіграло важливу роль у забезпеченні перевезень річковим транспортом, а його руйнування унеможлиблює транспортування вантажів по Дніпру нижче Запоріжжя, що негативно впливає на загальну пропускну спроможність українських морських портів.

Різкий викид понад 18 кубічних км води протягом 3-4 днів охопив майже 80 населених пунктів у Херсонській та Миколаївській областях, безпосередньо торкнувшись близько 100 тис. жителів. Наслідки зачепили до одного мільйона людей, які втратили доступ до питної води, 140 тис. населення були позбавлені електроенергії, було завдано масової шкоди навколишньому середовищу в заповідних та лісових районах, були пошкоджені підприємства критичної інфраструктури.

Більша частина пошкоджень інфраструктури складається з руйнування великих об'єктів централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, таких як насосні станції систем централізованого водовідведення, інженерні мережі централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, а також очисні споруди та об'єкти доочистки питної води. Також пошкоджено низку неглибоких і глибоких свердловин і септиків, які є критично важливими для функціонування систем централізованого водовідведення.

Задля негайної ліквідації наслідків надзвичайної ситуації пов'язаної з руйнуванням Каховської ГЕС, запобігання екологічній катастрофі, створення умов для забезпечення населення та галузей економіки півдня та південного сходу України послугами з централізованого водопостачання Кабінетом Міністрів України прийнято постанову від 06 червня 2023 р. № 566 «Про виділення коштів з фонду ліквідації наслідків збройної агресії для реалізації експериментального проекту з будівництва магістральних водогонів у зв'язку з необхідністю ліквідації негативних наслідків, пов'язаних із знищенням Каховської

гідроелектростанції», із змінами внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 22 серпня 2023 р. № 902 (далі – Постанова № 566).

Пунктом 1 Постанови № 566 визначено погодитися з пропозицією Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України і Державного агентства відновлення та розвитку інфраструктури України стосовно реалізації протягом двох років з дня набрання чинності цією постановою експериментального проекту з будівництва магістральних водогонів Карачунівське водосховище – Кривий Ріг – Південне водосховище, Марганець – Нікополь, Хортиця (ДВС2) – Томаківка (далі – експериментальний проект).

Експериментальним проектом передбачається збудувати 3 ланки магістрального водопроводу, на ділянці Інгулець – Кряжеве (Кривий Ріг) – 400 000 м³ води на добу, на ділянці Запоріжжя – Томаківка – Марганець – Нікополь – Покров – 150 000 м³ води на добу, що дасть змогу забезпечити в достатній кількості якісною питною водою жителів постраждалих районів

Водночас 06 червня 2023 р. Урядом схвалено розпорядження Кабінету Міністрів України № 498-р «Про виділення коштів з резервного фонду державного бюджету Дніпропетровській, Запорізькій, Миколаївській та Херсонській обласним державним адміністраціям для здійснення заходів щодо забезпечення транспортування питної води для потреб цих регіонів» (далі – розпорядження КМУ № 498-р), яким передбачено виділити з резервного фонду державного бюджету Дніпропетровській, Запорізькій, Миколаївській та Херсонській обласним державним адміністраціям (для відповідних обласних військових адміністрацій) 845,1 млн грн для здійснення заходів із впровадження альтернативних технічних рішень (реконструкція/будівництво водогонів, артезіанських свердловин, підвоз води транспортними засобами) з водопостачання для потреб цих регіонів.

За інформацією обласних військових адміністрації, з метою виконання урядового рішення:

✓ Миколаївською ОВА здійснювались проєктно-вишукувальні роботи та технічне обстеження на об'єкті «Реконструкція цілісного майнового комплексу, першої нитки водоводу «Дніпро-Миколаїв» за адресою: вул. Слобідська (Леніна), 1а, с. Микільське, Білозірський р-н., Херсонської обл.», наразі здійснюються роботи з виконання топогеодезичних та геологічних вишукувань на території об'єкту;

✓ Херсонською ОВА, було визначено потребу у бурінні 53 артезіанських свердловин;

✓ Запорізькою ОВА придбано 5 автомобілів вантажних для перевезення питної води;

✓ Дніпропетровською ОВА передбачено будівництво водогонів з метою забезпечення мешканців Дніпропетровської області сталим питним водопостачанням.

Так, одним із варіантів альтернативних технічних рішень із забезпечення населення питним водопостачанням є буріння артезіанських свердловин в населених пунктах, які перебувають в зоні впливу надзвичайної ситуації.

Так, Дніпропетровською, Миколаївською та Херсонською обласними військовими адміністраціями здійснювалися роботи з оцінки обсягу робіт з буріння нових свердловин, досліджуються діючі артезіанські свердловини, з метою встановлення якості води. Спільно з структурними підрозділами Держгеонадра проведено комплекс робіт щодо оцінки стану діючих свердловин та перспективи санації або буріння нових

свердловин для проведення у відповідність водопостачання вразливих населених пунктів, що межують з Каховським водосховищем.

Разом з тим, для спрощення дозвільних процедур та скорочення термінів реалізації проектів будівництва (реконструкції, відновлення) об'єктів, пов'язаних із відновленням водопостачання на територіях, які зазнали обміління внаслідок підрива греблі Каховської ГЕС, Мінінфраструктури розроблено та 25 липня 2023 р. Урядом схвалено постанову Кабінету Міністрів України № 771 «Деякі питання реалізації експериментального проекту з водозабезпечення у Дніпропетровській, Херсонській, Запорізькій та Миколаївській областях», якою затверджено Порядок реалізації експериментального проекту з водозабезпечення у Дніпропетровській, Херсонській, Запорізькій та Миколаївській областях, зокрема з будівництва, реконструкції та капітального ремонту артезіанських свердловин та об'єктів питного централізованого водопостачання.

Крім того, для швидкої комунікації між підприємствами житлово-комунального господарства, органами влади і донорами було створено інформаційно-аналітичну платформу у сфері житлово-комунального господарства Юнідс («Uneeds») (далі – Платформа).

На цій Платформі у режимі реального часу підприємства можуть повідомляти про:

- потреби у матеріалах і обладнанні;
- пошкоджені у результаті військових дій об'єкти;
- плани з відновлення постачання послуг.

Інформація, що зазначена на Платформі, доступна для міжнародних та волонтерських організацій, а також для проектів міжнародної технічної допомоги.

У свою чергу Офісом підтримки реформ Мінінфраструктури розроблено проект постанови «Порядок реалізації експериментального проекту щодо створення, впровадження та забезпечення сталого функціонування інформаційно-аналітичної платформи «Uneeds» (далі – Порядок).

Порядок визначає механізм реалізації експериментального проекту щодо створення, впровадження та забезпечення сталого функціонування інформаційно-аналітичної платформи «Uneeds» та реалізовується з метою забезпечення функціонування оперативного та системного механізму збору інформації про стан і потреби підприємств життєзабезпечення, а також інших підприємств, установ і організацій, що беруть участь у експериментальному проекті, шляхом створення, впровадження та забезпечення сталого функціонування інформаційно-аналітичної платформи «Uneeds».

Щодо впроваджених заходів впродовж 2023 року з метою реконструкції та впровадження нових технологій водопідготовки та водовідведення за рахунок залучення коштів міжнародних фінансових організацій

На реконструкцію та впровадження нових технологій водопідготовки та водовідведення також здійснюється залучення коштів міжнародних фінансових організацій.

За рахунок коштів Міжнародного банку реконструкції та розвитку реалізується проект «**Проект розвитку міської інфраструктури – 2**» (далі – ПРМІ-2).

Протягом 2023 року в рамках ПРМІ-2 виконувались наступні заходи:

- ✓ Реконструкція каналізаційних очисних споруд в містах Житомир, Харків, Кропивницький;

- ✓ Реконструкція водопровідних очисних споруд в містах Кропивницький, Тернопіль, Житомир;
- ✓ Реконструкція мереж водопостачання та водовідведення в містах Кропивницький, Тернопіль, Житомир, Вінниця, Коломия, Бровари, Черкаси;
- ✓ Реконструкція водопровідних насосних станцій в містах Київ, Кропивницький, Тернопіль, Житомир, Краматорськ, Нововолинськ, Миколаїв, Кременчук, Херсон), поводження з відходами (м. Харків);
- ✓ Реконструкція каналізаційних насосних станцій в містах Нововолинськ, Кропивницький, Тернопіль;
- ✓ Будівництво Полігона твердих побутових відходів м. Харків;
- ✓ Реконструкція системи автоматизації та диспетчеризації в містах Тернопіль, Кропивницький та Черкаси.

Станом на 1 січня 2024 року:

- **КП «Черкасиводоканал»:** реконструйовано основні каналізаційні колектори загальною довжиною 3,55 км, придбано високоякісне лабораторне обладнання, а також спеціалізовані транспортні засоби (вакуумна машина для мулу та кран). Додатково було придбано лабораторне обладнання для аналітичного контролю якості води, швидкого аналізу якості води та моніторингу мікробіологічних показників води, а також автоаналізатор для газового хроматографа.
- **КП «МКПВ в м. Харків»:** завершено роботи з рекультивації на існуючому полігоні та придбано спеціалізовані транспортні засоби (навантажувачі, подрібнювачі, самоскиди, водовози, цистерни, вантажівки та бульдозери). Завершено будівництво першого та другого пускових комплексів. Будівництво комплексу з переробки твердих відходів із системою збору полігонного газу та виробництва електроенергії у місті Дергачі, Харківська область, завершено на 97%.
- **КП «Харківводоканал»:** придбано гідравлічне та зварювальне обладнання, а також насосне обладнання. Ведуться роботи по реконструкції очисних споруд та лінії обробки мулу в Харкові.
- **ОКВП «Дніпро-Кіровоград»:** у місті реконструйовано водопровідні мережі та мережі водовідведення (26 км), придбано спеціалізовані транспортні засоби, серед яких автокран, машини для очищення каналізації, вакуумні машини, вантажно-пасажирські автомобілі, мікроавтобуси, електролабораторія та інше обладнання. Додатково придбано високоякісне лабораторне обладнання.
- **КП «Тернопільводоканал»:** модернізовано каналізаційні насосні станції та придбано спеціалізовані транспортні засоби, включно з екскаваторами, машинами для очищення каналізації та септиків, вантажівками та машинами для відкачування мулу. Додатково придбано високоякісне лабораторне обладнання. Завершено модернізацію каналізаційних насосних станцій №7 та №9, замінено старе обладнання на більш сучасне та енергоефективне: встановлено насосні агрегати, клинові засувки, зворотні клапани, компенсатори, механічні грабельні решітки, кран-балки, АСУ, трансформаторні підстанції та інше обладнання. Енергоефективність на насосних станціях покращено: для станції №7 на 40,61 %, для станції №9 на 53,11 %. Завершено будівництво станції знезалізнення води в Тернополі з реконструкцією насосної станції третього підйому потужністю 42 000 м³ на добу.

о **ПРАТ «АК «Київводоканал»»:** ведуться роботи по реконструкції насосних станцій 1-го підйому Дніпровської водної станції, включаючи встановлення енергозберігаючого обладнання та регулювання частоти з водозабірними спорудами».

Виконано модернізацію підвищувальних насосних станцій з впровадженням енергозберігаючого обладнання та частотного регулювання, реконструкцію насосної станції 3-го підйому Деснянської водопровідної станції, реконструкцію енергогосподарства насосної водопровідної станції «Крутогірна» з заміною електрообладнання, що дозволило зменшити споживання електроенергії, зменшити кількість пошкоджень водопровідних мереж та забезпечити автоматичний контроль обладнання насосних станцій.

о **КП «Вінницяоблводоканал»:** побудовано 8,83 км нових магістральних водопроводів діаметром 450-630 мм, а також 1,85 км супутніх мереж діаметром 25-225 мм. Усі вони були випробувані, знезаражені та підключені до централізованої системи водопостачання Вінниці. Додатково було побудовано 18 водопровідних камер і 52 водяні колодязі з встановленням нових засувки та допоміжного обладнання. Економія електроенергії склала 1,23 ГВт/год на рік. Придбано спеціалізовану автотехніку, включно з екскаваторами-навантажувачами, вантажівками з кранами-маніпуляторами, машинами для очищення каналізації та машинами для відкачування мулу.

о **КП «Житомирводоканал»:** завершено реконструкцію водопровідної мережі в місті Житомир, загальна довжина 9 541,6 км, а також 7 інвертованих сифонів під річкою Тетерів.

о **КП «Коломияводоканал»:** Завершено роботи з гідроізоляції залізобетонних конструкцій резервуарів чистої води об'ємом 6 000 м³ та 1 500 м³. Від початку реконструкції водопровідних мереж і підключень прокладено 30 631 м, що становить 99 % від загального обсягу робіт, зазначених у контракті. Придбано будівельні лічильники.

о **КП «Нововолинськводоканал»:** реконструйовано насосні станції системи централізованого водовідведення та водопровідні лінії (25 км). Завдяки реалізації заходів з реконструкції водопровідних мереж втрати води знижено на 30 %, що, у свою чергу, зменшило споживання електроенергії для транспортування та очищення води на 0,115 кВт/год на добу, що за рік складе 41,975 кВт/год. Енергозбереження – 0,2189 ГВт/год на рік.

о **КП «Краматорський водоканал»:** придбано автотранспортні засоби.

Протягом 2023 року були завершені наступні об'єкти (їх черги):

Повне завершення:

• **KLM-ICB-03-04** «Реконструкція водопровідних мереж та абонентських підключень; реконструкція двох резервуарів чистої води 6 000 м³ та 1 500 м³ та встановлення системи доочищення води»;

• **TER-ICB-02-L1** «Станція знезалізення з реконструкцією насосної станції 3-го підйому в м. Тернопіль»;

Часткове завершення (черги, ділянки):

• **ZHT-ICB-05** «Реконструкція мереж водопостачання та водовідведення в м. Житомир» - Ділянка №14, 1335м;

• **KRD-ICB-06** «Водопровідні насосні станції» в м. Кропивницький – частково – завершені роботи по ВНС «Олександрія» та «Знам'янка»;

- **KRD-ICB-07** Проектування, постачання та монтаж: «Насосні станції каналізації» – завершені каналізаційні насосні станції: КНС №9 «Криворізька», КНС № 18 «Миколаївська»;

- **KRD-ICB-08** Проектування, постачання: «Каналізаційні очисні споруди м. Кропивницький», аеротенк №1 (блок основних технологічних споруд);

- **VIN-ICB-03-1** «Реконструкція магістральної мережі водопостачання м. Вінниця (на ділянці від вул. Пирогова до вул. Лебединського)» - виконані будівельні роботи на ділянках №№2, 2В, 1, 3 загальною довжиною 1 800м.

Крім того, у 2023 році розпочато впровадження компоненту «Реагування на надзвичайні ситуації» (CERC). Компонентом передбачено закупівлю обладнання та техніки для комунальних підприємств, постраждалих внаслідок агресії РФ, у сферах водовідведення, водопостачання, тепlopостачання та комунального транспорту.

У 2023 році укладено 55 контракти на загальну суму 55,87 млн дол США.

За рахунок коштів Європейського інвестиційного банку в Україні реалізується проєкт «**Розвиток системи водопостачання та водовідведення в місті Миколаїв**».

З початку реалізації проєкту укладено 15 контрактів на загальну суму 27,563 млн євро. Завершено 12 контрактів на загальну суму 6,648 млн євро. Виконується 4 контракти на загальну суму 20,915 млн євро.

З метою забезпечення здійснення вибірки кредитних коштів за проєктом на суму 7,84 млн євро, Міністерством здійснено заходи щодо підписання Листа про внесення змін № 5 щодо продовження терміну дії Фінансової угоди.

Водночас, здійснено заходи щодо продовження терміну дії Грантової угоди **до 31 грудня 2026 року** відповідним листом про внесення змін від ЄІБ та збільшено суму Гранту на 3 млн євро (**до 8,11 млн євро**) відповідним листом про внесення змін від ЄІБ.

У рамках спільного з Європейським інвестиційним банком проєкту «**Програма розвитку муніципальної інфраструктури України**» реалізується 2 субпроєкти у сфері централізованого водопостачання та водовідведення у містах Миколаїв та Луцьк.

У рамках субпроєкту «Модернізація системи водопостачання та водовідведення м. Луцьк у 2023 році» здійснено вибірку коштів позики у розмірі 1,7 млн євро, що будуть спрямовані на реалізацію проєкту у сфері водопостачання та водовідведення в місті Луцьк.

У рамках субпроєкту «Розвиток системи водопостачання та водовідведення у м. Миколаїв» здійснюватимуться заходи з забезпечення м. Миколаєва якісною питною водою.

Впродовж 2023 року Департаментом інвестиційної політики розроблено 3 нормативно-правових актів щодо виділення коштів з метою підтримки фінансової спроможності підприємств водопровідно-каналізаційної галузі, які прийняті Урядом, а саме:

- Порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті за програмою «Розвиток міського водопостачання», затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 20 жовтня 2023 року № 1107;

- Порядок використання коштів, наданих згідно з Грантовою угодою (Проєкт «Миколаївводоканал» (Розвиток системи водопостачання та водовідведення в місті Миколаїв) за Програмою «E5P» між Україною та Європейським інвестиційним банком, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 19 серпня 2023 року № 885;

о Зміни, що вносяться до Порядку та умов надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на відновлення об'єктів критичної інфраструктури в рамках спільного з Міжнародним банком реконструкції та розвитку проекту «Проект розвитку міської інфраструктури – 2», затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 24 червня 2023 року № 638.

3.13 Рекомендації щодо розвитку підприємств питного водопостачання та централізованого водовідведення

Для виходу із ситуації, відновлення спроможності та розвитку підприємств галузі, виходячи з проведеного аналізу, рекомендовано:

1. Посилити співпрацю з МФО, донорами, міжнародними партнерами щодо залучення інвестицій для модернізації водопровідних споруд та очисних споруд систем централізованого водовідведення та обміну досвідом.

2. Створити ефективні системи та плани реагування на надзвичайні ситуації, зокрема, логістичних ланцюгів поставки питної води у разі припинення водопостачання населенню, доставки необхідних реагентів для очищення води та стічних вод.

3. Забезпечити наявність стратегічних запасів реагентів для водопідготовки та очищення стічних вод, інших критично важливих матеріалів.

4. Впровадити енергоефективні заходи для модернізації підприємств питного водопостачання та централізованого водовідведення.

5. Розробити заходи для роботи під час відключення електроенергії, закупівля відповідного резервного та енергогенеруючого обладнання.

6. Модернізувати споруди очищення стічних вод з використанням сучасних технологій та обладнання для зниження рівня біогенних елементів у стічних водах.

7. Створити системи управління осадами очисних споруд з впровадженням прогресивних методів оброблення, відновлення та видалення.

8. Впровадити сучасні методи знезараження питної води (на заміну газоподібному хлору) з відповідним науковим обґрунтуванням.

9. Знизити рівня втрат та витрат питної води.

10. Агрегувати підприємства водопостачання та водовідведення.

11. Постійно підвищувати кваліфікацію працівників підприємств водопостачання та водовідведення, співпрацювати із закладами вищої, професійної (професійно-технічної) освіти щодо залучення кадрів у галузь, створити програми перенавчання жінок.

12. Забезпечити інформування населення про раціональне використання води, дії у разі надзвичайних ситуацій на об'єктах водопостачання та водовідведення.

4 ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САНІТАРНО-ЕПІДЕМІОЛОГІЧНОГО БЛАГОПОЛУЧЧЯ НАСЕЛЕННЯ

4.1 За інформацією МОЗ України

Питна вода. Моніторинговий нагляд та контроль за джерелами питного водопостачання. Якість води з джерел питного водопостачання

Україна належить до найменш забезпечених власними водними ресурсами країн Європи і є одним з регіонів зі значним антропогенним навантаженням на водні джерела та нестачею достатньої кількості прісної води.

Питне водопостачання України майже на 80% забезпечується поверхневими водами. Водночас, більшість басейнів річок згідно з гігієнічною класифікацією водних об'єктів за ступенем забруднення можна віднести до забруднених та дуже забруднених.

В Україні діють законодавчі та інші нормативно-правові акти, які спрямовані на гарантоване забезпечення населення якісною та безпечною для здоров'я людини питною водою.

Існуюча в Україні законодавча база в сфері контролю якості питної води є достатньо розвинутою. Документ, який визначає вимоги до якості питної води, Державні санітарні норми і правила «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною» (ДСанПіН 2.2.4-171-10), затверджені наказом Міністерства охорони здоров'я України (далі – МОЗ) від 12 травня 2010 р. №400 (із змінами, внесеними зокрема, наказами МОЗ від 24 грудня 2019 р. №2675 та від 18 лютого 2022 р. №341), зареєстровані в Міністерстві юстиції України 01 липня 2010 р. за №452/17747, враховують вимоги Директиви 98/83/ЄС Ради Європейського Союзу «Про якість води, призначеної для споживання людиною».

У зв'язку із введенням воєнного стану в Україні наказом МОЗ від 22 квітня 2022 р. № 683 було затверджено Державні санітарні норми і правила «Показники безпечності та окремі показники якості питної води в умовах воєнного стану та надзвичайних ситуаціях іншого характеру», зареєстровані у Міністерстві юстиції України 25 травня 2022 р. за №564/37900, які застосовуються в умовах воєнного стану та під час надзвичайних ситуацій іншого характеру на окремій території протягом визначеного періоду часу за рішенням відповідної регіональної або місцевої комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій.

В Україні діють «Гігієнічні нормативи якості води водних об'єктів для задоволення питних, господарсько-побутових та інших потреб населення», затверджені наказом Міністерства охорони здоров'я України від 02 травня 2022 р. № 721, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 16 травня 2022 р. за №524/37860, та Методичні рекомендації щодо визначення, оцінки вмісту та заходів з видалення радон-222 у питній воді, затверджені наказом МОЗ від 19 липня 2022 р. №1261.

Обласні та Київський міський центри контролю та профілактики хвороб МОЗ (далі – ЦКПХ) проводять спостереження (моніторинг) за водопостачанням, забезпечують проведення лабораторних й інструментальних досліджень і випробувань у сфері санітарного та епідемічного благополуччя населення, проводять розслідувань причин і умов виникнення інфекційних захворювань, отруєнь тощо.

Моніторинг якості води поверхневих водойм свідчить про те, що їх екологічний стан за останні 3 роки не покращується.

Питома вага досліджених проб води з водойм I-ої категорії, які не відповідали нормам, у 2023 році за хімічними показниками становила 35,3% (627 із відібраних та досліджених 1 775 проб; у 2022 році – 323 із 1 645), за мікробіологічними показниками – 27,6% (453 із 1643; у 2022 році – 216 із 1 396) (табл. 4.1, 4.3, рис. 4.1) – відмічається зростання показника невідповідності якості води.

Таблиця 4.1

Питома вага досліджених проб води з водойм I категорії, які не відповідали нормам (%)

Показники	2021	2022	2023
Хімічні	15,1	19,6	35,3
Мікробіологічні	15,4	15,5	27,6

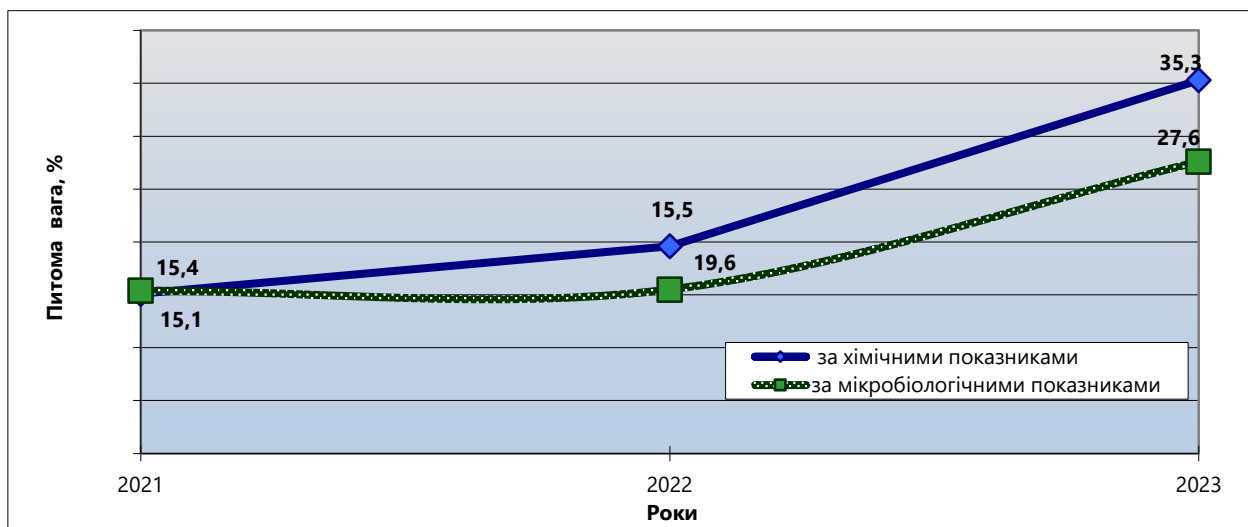

Рис. 4.1. Питома вага досліджених проб води, що не відповідали нормам з водойм I категорії, які використовуються в якості джерел централізованого водопостачання населення

Найбільший відсоток відхилень води з поверхневих водойм за хімічними показниками відмічається у Запорізькій, Житомирській, Донецькій, Вінницькій областях, що значно перевищує середній по країні; за мікробіологічними показниками – у Запорізькій, Полтавській, Вінницькій областях.

З водойм II-ої категорії було відібрано та досліджено 7 917 проб за хімічними та 8 811 проб за мікробіологічними показниками (відповідно у 2022 році – 6 138 і 7 146), з них не відповідало нормам відповідно 2 294 і 2 573 проби (у 2022 році – 1 453 і 1 966). Питома вага досліджених проб води з водойм II категорії, які не відповідали нормам, у 2023 році за хімічними і мікробіологічними показниками – відповідно 29% та 29,2% (табл. 4.2, 4.3, рис. 4.2).

Таблиця 4.2

Питома вага досліджених проб води з водойм II категорії, які не відповідали нормам (%)

Показники	2021	2022	2023
Санітарно-хімічні	22,8	23,7	29,0
Мікробіологічні	23,4	27,5	29,2

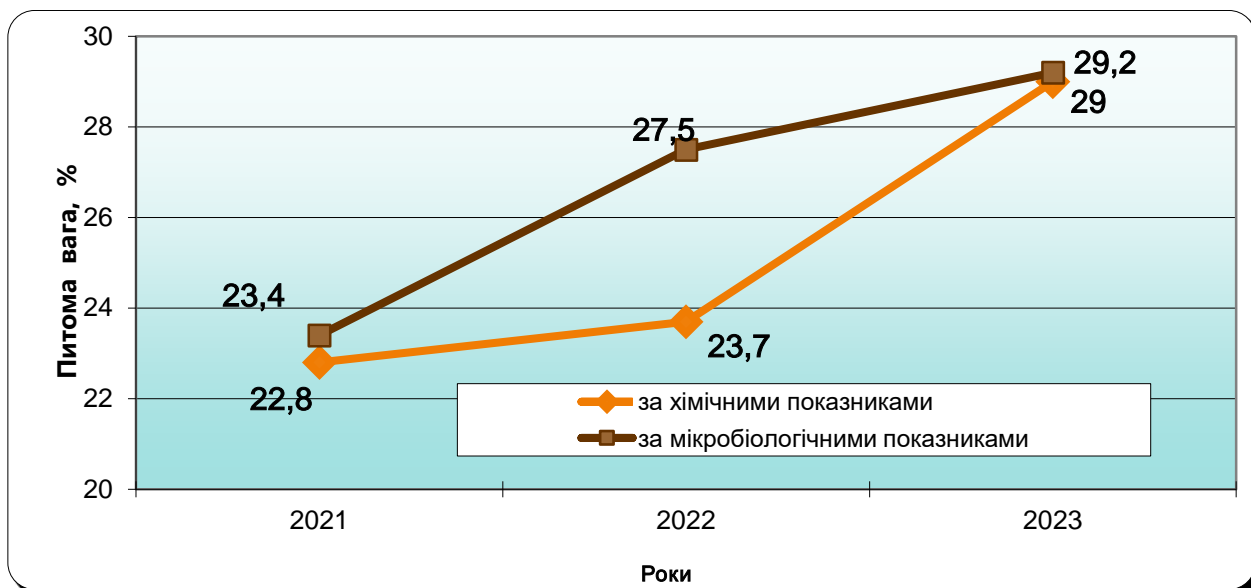

Рис. 4.2. Питома вага досліджених проб води з водойм II категорії (використання в рекреаційних цілях), що не відповідали нормам

Найбільший відсоток відхилень води з водойм II категорії за хімічними показниками у Донецькій, Херсонській, Житомирській, Дніпропетровській, Запорізькій, Одеській, Київській областях, що перевищує середній показник відхилень по країні; за мікробіологічними показниками – у Тернопільській, Херсонській, Донецькій, Миколаївській, Дніпропетровській областях.

За даними ЦКПХ у 2023 році зріс показник невідповідності якості води порівняно з минулими роками. Така картина відмічається за рахунок збільшення загальної кількості досліджуваних проб та досліджених проб, що не відповідали нормативам. Негативна тенденція спостерігається для ділянок водойм I категорії, а також II категорії, які використовуються як місця рекреаційного та оздоровчого водокористування для купання, занять спортом і відпочинку населення, а також ті, що знаходяться в межах населених пунктів.

Таблиця 4.3

Якість води з поверхневих водойм I та II категорії, за даними ЦКПХ

показник	за хімічними показниками					за мікробіологічними показниками				
	2019	2020	2021	2022	2023	2019	2020	2021	2022	2023
досліджено проб води з водойм I категорії										
усього	2 503	2 140	2 076	1 645	1 775	2 571	2 081	1 851	1 396	1 643
не відповідає	479	399	314	323	627	534	408	285	216	453
питома вага, %	19,1	18,6	15,1	19,6	35,3	20,8	19,6	15,4	15,5	27,6
досліджено проб води з водойм II категорії										
усього	12 072	8 470	9 347	6 138	7 917	14 571	10 261	12 280	7 146	8 811
не відповідає	2 890	1 977	2 129	1 453	2 294	3 498	2 370	2 869	1 966	2 573
питома вага, %	23,9	23,3	22,8	23,7	29,0	24,0	16,7	23,4	27,5	29,3

Високий рівень техногенного навантаження на водойми та використання застарілих технологій підготовки питної води, які розраховані на доведення природної води до якості питної лише у випадку, коли вихідна вода відповідає I-му класу поверхневих джерел водопостачання, не дозволяють забезпечити населення якісною та безпечною для здоров'я питною водою. Застосування в технології підготовки питної води хлору, неефективних коагулянтів, відсутність сорбційних фільтрів з активованим вугіллям тощо призводить до надходження у питну воду значної кількості неорганічних та органічних забруднювачів, спільна дія яких на організм людини викликає реальну загрозу здоров'ю нації.

Існують природні проблеми вихідної води в невеликих населених пунктах, зокрема щодо вмісту фторидів (в Полтавській, Чернігівській, Львівській, Одеській областях), заліза (в Тернопільській, Київській та інших областях) тощо.

Істотне питання антропогенного забруднення поверхневих джерел води за рахунок неочищених промислових та побутових стоків, які містять широкий спектр забруднюючих речовин. Окремо слід зазначити про проблеми фосфатного забруднення водних ресурсів через використання синтетичних фосфатних миючих засобів та проблеми «цвітіння» поверхневих вод, які є джерелами питного водопостачання.

Характеристика якості питної води. Лабораторний нагляд за питним водопостачанням

У 2023 році ЦКПХ здійснювали моніторингові дослідження на 14 784 об'єктах централізованого водопостачання населення (у 2022 – 12 385, 2021 – 15 415), з них на 4 530 комунальних (у 2022 – 3 396, 2021 – 3 282), на 2 061 відомчих (у 2022 – 1 839, 2021 – 3 357), на 3 556 сільських (у 2022 – 3 115, 2021 – 4 360) та на 2 542 локальних водопроводах (у 2022 – 2 044, 2021 – 2 580); а також у 35 908 джерелах нецентралізованого водопостачання (у 2022 – 38 784, 2021 – 36 893).

На 34,3% об'єктах централізованого водопостачання населення за результатами лабораторних досліджень проби води не відповідали вимогам, у тому числі з комунальних водопроводів – 28,5%, сільських водопроводів – 42,5%, відомчих водопроводів – 34,4%, міжрайонних водопроводів – 20,4%, локальних – 39,7% водопроводів (рис. 4.3); у 35,8% об'єктів нецентралізованого водопостачання населення, на яких результати лабораторних досліджень не відповідають нормам.

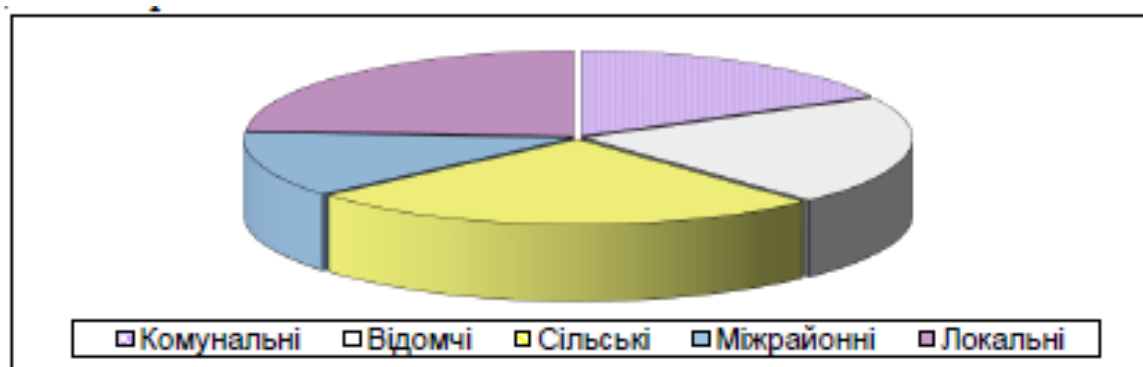

Рис. 4.3. Питова вага об'єктів централізованого водопостачання, на яких результати лабораторних досліджень не відповідали нормативам за даними статистичної звітності за 2023 рік

Протягом 2023 року ЦКПХ із джерел централізованого водопостачання, у тому числі водогонів, було досліджено за санітарно-хімічними показниками 184 104 проби питної води, за мікробіологічними – 211 020 проби (у 2022 році – відповідно 148 232 і 170 790).

У 2023 році питома вага нестандартних проб питної води, відібраних із джерел централізованого водопостачання, у тому числі водогонів, за санітарно-хімічними та мікробіологічними показниками становила 14,3% та 4,3% відповідно (у 2022 – 14,3% і 3,5%); у тому числі з комунальних водопроводів – 11,3% та 2,7% (у 2022 – 12,1% і 2,1%); сільських водопроводів – 28,9% та 11,0% (у 2022 – 25,5% і 11,4%).

У 2023 році через військову агресію РФ приділено більше уваги до моніторингу якості та безпечності питної води централізованого водопостачання, що подається населенню, особливо на деокупованих територіях країни, які проводились ЦКПХ відповідно до алгоритму, наведеного в листі МОЗ від 19 квітня 2022 р. № 26-04/8766/2-22, тому зареєстровано деяке зростання показника невідповідності якості питної води за рахунок збільшення загальної кількості досліджуваних проб питної води.

Найбільша кількість нестандартних проб питної води з централізованих систем водопостачання реєструється, як і раніше, на сільських та локальних водопроводах, найменша – на комунальних і міжрайонних (табл. 4.4).

Таблиця 4.4

Відсоток досліджених проб питної води, що не відповідають вимогам нормативів (%), за даними ЦКПХ

За санітарно-хімічними показниками			
Водопроводи	2021	2022	2023
Комунальні	18,2	12,1	11,3
Відомчі	22,3	21,2	17,8
Сільські	28,9	25,4	28,9
Міжрайонні	14,3	14,9	26,5
Локальні	36,1	27,0	31,6
За мікробіологічними показниками			
Водопроводи	2021	2022	2023
Комунальні	5,1	2,1	2,7
Відомчі	8,3	5,1	5,3
Сільські	11,9	11,4	11,0
Міжрайонні	5,5	6,7	4,0
Локальні	12,7	12,1	14,3

У 2023 році найбільша питома вага нестандартних проб питної води з централізованих систем водопостачання зареєстрована за санітарно-хімічними показниками у Дніпропетровській, Київській, Полтавській, Миколаївській областях; за мікробіологічними показниками – у Миколаївській, Рівненській, Закарпатській, Запорізькій та Тернопільській областях, що у 1,5 рази і більше перевищує середні показники по країні (табл. 4.5).

Таблиця 4.5

Питома вага нестандартних проб питної води (%)

За санітарно-хімічними показниками			
Області	2021	2022	2023
Дніпропетровська	24,4	48,8	46,3
Луганська	46,9	38,5	0,0
Донецька	18,7	29,0	16,5
Київська	29,1	27,7	30,7
Полтавська	25,5	25,0	26,2
Миколаївська	58,2	22,1	26,3
Житомирська	43,5	14,0	20,1
Рівненська	32,3	13,8	14,4
Середній по Україні	21,2	14,3	14,3
За мікробіологічними показниками			
Області	2021	2022	2023
Миколаївська	13,3	9,6	17,0
Рівненська	16,8	5,8	6,9
Запорізька	4,5	2,2	6,7
Закарпатська	8,3	5,1	6,6
Тернопільська	13,1	5,1	6,0
Івано-Франківська	13,5	3,6	5,9
Львівська	4,1	10,3	5,8
Київська	8,3	6,8	5,7
Черкаська	4,8	5,1	3,7
Хмельницька	17,2	4,8	4,2
Вінницька	11,4	3,4	5,4
Середній по Україні	7,5	3,5	4,3

Питома вага нестандартних проб питної води, відібраних ЦКПХ із водопровідної мережі, за мікробіологічними показниками становила 4,6% із 155 353 досліджених проб у 2023 році (у 2022 – 3,8% із 131 028); за санітарно-хімічними показниками – 10,0% із 138 945 (у 2022 – 10,4% із 115 534) проб; у тому числі на нітрати – 2,2% проти 1,6% у 2022 році (табл. 4.6, 4.7).

Таблиця 4.6

Кількість досліджених проб на якість води централізованого водопостачання, за даними ЦКПХ

Досліджені проби питної води з	Кількість досліджених проб			
	2020 рік	2021 рік	2022 рік	2023 рік
систем централізованого водопостачання за				
мікробіологічними показниками	117 216	123 023	170 790	211 020
санітарно-хімічними показниками	94 303	95 453	148 232	184 104
<i>в тому числі</i>				
<i>з комунальних водопроводів</i>				
мікробіологічними показниками	60 571	65 068	124 891	141 552
санітарно-хімічними показниками	45 026	45 154	106 711	120 935
<i>з сільських водоводів</i>				
мікробіологічними показниками	21 603	22 525	15 368	20 883
санітарно-хімічними показниками	18 350	16 408	12 733	16 955
з водопровідної мережі за				
мікробіологічними показниками	81 838	87 623	131 028	155 353
санітарно-хімічними показниками	65 434	59 492	115 534	138 945

Таблиця 4.7

Відсоток нестандартних проб питної води централізованого водопостачання за мікробіологічними та санітарно-хімічними показниками, за даними ЦКПХ

Нестандартні проби води з	Кількість (%) нестандартних проб			
	2020 рік	2021 рік	2022 рік	2023 рік
систем централізованого водопостачання за				
мікробіологічними показниками	7,6	7,5	3,5	4,3
санітарно-хімічними показниками	21,7	21,2	14,3	14,3
в тому числі				
<i>з комунальних водопроводів</i>				
мікробіологічними показниками	4,7	5,1	2,1	2,7
санітарно-хімічними показниками	16,8	18,2	12,1	11,3
<i>з сільських водоводів</i>				
мікробіологічними показниками	13,8	11,9	11,4	11,0
санітарно-хімічними показниками	26,9	28,9	25,4	28,9
водопровідної мережі				
мікробіологічними показниками	7,6	7,8	3,8	4,6
санітарно-хімічними показниками	17,6	18,3	10,4	10,0

У 2023 році питома вага досліджених на атомно-абсорбційному фотометрі проб питної води з джерел централізованого та нецентралізованого водопостачання, які не відповідали нормам: на свинець становила 0,6%; на залізо – 3,4%; на марганець – 8,1%; на кадмій – 0,0%; на газовому хроматографі – по вуглецю 4-хлористому – 4,4%; по хлороформу – 34,1%.

На якість питної води систем централізованого водопостачання негативно впливає незадовільний санітарно-технічний стан водопровідних споруд і мереж, відсоток їх зношеності, що становить у різних регіонах від 30% до 70%, несвоєчасні проведення капітальних та поточних планово-профілактичних ремонтів та ліквідації аварій.

В окремих регіонах гостро стоїть питання забезпечення населення питною водою не тільки в якісному, але і в кількісному відношенні. Подача води за графіками та її тривала відсутність у водопровідних мережах сприяють бактеріальному забрудненню питної води. Ситуацію значно погіршують випадки відключення об'єктів водопостачання від систем енергопостачання, що є грубим порушенням ст. 6 Закону України «Про питну воду та питне водопостачання».

Основними перешкодами забезпечення населення питною водою є: незавершеність реформування водного сектору, брак фінансування на всіх рівнях бюджетів та відсутність нових фінансових механізмів підтримки розвитку галузі водопостачання і особливо водовідведення, неприоритетність цих питань на рівні місцевих органів влади; складність переходу до впровадження європейських стандартів якості води та управління водними ресурсами, скорочення програм моніторингу та збору державної статистики щодо доступу до води та санітарії, критичний стан галузі водопостачання і водовідведення та військові дії в Україні. Через військову агресію РФ з 2014 року втрачено моніторинг та контроль якості і безпеки води на анексованій території АР Крим, окупованих територіях Донецької та Луганської, з 2022 року – частини Запорізької, Харківської та Херсонської областей.

Санітарний стан джерел та систем питного водопостачання у сільських населених пунктах, у тому числі нецентралізованого водопостачання

Особливу занепокоєність викликає стан водопостачання сільського населення. У 2023 році питома вага сільських водопроводів, на яких результати лабораторних

досліджень не відповідають нормативам, склала 42,5% із 3 556 сільських водопроводів, на яких проводились дослідження.

У 2023 році питома вага досліджених проб питної води з сільських водопроводів, які не відповідали нормам, становила 28,9% за санітарно-хімічними (вище рівня показника 2022 року – 25,4%), у тому числі на вміст нітратів 4,2% у 2023 році проти 2,8% у 2022 і 4,1% у 2021 років, та 11,0% за мікробіологічними показниками (нижче рівнів показника 2022-2020 років – 11,4%, 11,9%, 13,8%).

Зміна форм власності та передача сільських водопроводів на баланс органів місцевого самоврядування загострили проблему забезпечення населення питною водою гарантованої якості. Водопроводи знаходяться в незадовільному технічному стані, населення змушено проводити їх ремонтування за свої кошти. На багатьох сільських водопроводах немає очисних споруд та знезаражуючих установок, відсутній виробничий лабораторний контроль якості питної води.

Водночас, централізованим водопостачанням забезпечено лише четверту частину сіл України. Решта сільського населення споживає воду з колодязів та індивідуальних свердловин, які у переважній більшості знаходяться у незадовільному санітарно-технічному стані.

ЦКПХ у 2023 році здійснювали моніторинг 35 908 джерел нецентралізованого водопостачання, на яких проводились дослідження питної води (у 2022 – 38 784, 2021 – 36 893, 2020 – 38 522), з них 29 358 шахтних колодязів (у 2022 – 28 900, 2021 – 29 717, 2020 – 31 927), 4 601 артезіанська свердловина (у 2022 – 3 537, 2021 – 4 989, 2020 – 4 625), 673 каптажі (у 2022 – 645, 2021 – 465, 2020 – 438).

У 2023 році питома вага досліджених проб питної води з джерел нецентралізованого водопостачання, які не відповідали нормам, становила 35,0% за санітарно-хімічними та 25,1% за мікробіологічними показниками – дещо нижче рівня показника 2022 року, у тому числі з шахтних колодязів, які не відповідали нормам, становила 35,9% за санітарно-хімічними та 31,2% за мікробіологічними показниками – дещо вище рівнів показників 2021-2022 років (табл. 4.8-4.10, рис. 4.4).

Таблиця 4.8

Питома вага досліджених проб питної води з джерел нецентралізованого водопостачання, які не відповідали нормам, за даними ЦКПХ (%)

Показники	2021	2022	2023
Санітарно-хімічні	33,5	39,9	35,0
Мікробіологічні	22,9	28,3	25,1

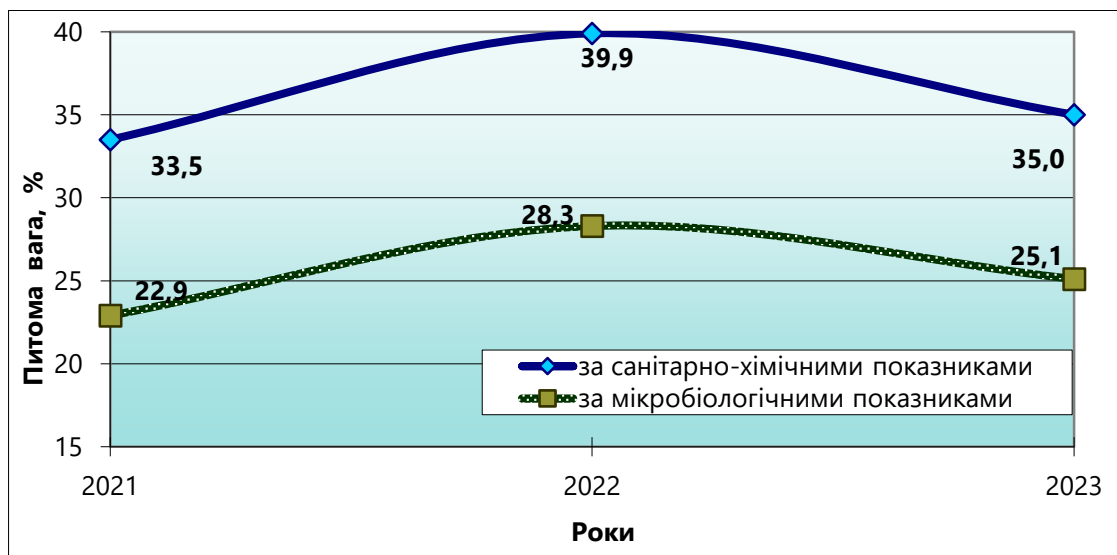

Рис. 4.4. Питома вага досліджених проб води з джерел нецентралізованого водопостачання, що не відповідали нормам

Таблиця 4.9

Кількість досліджених проб на якість води з джерел нецентралізованого водопостачання, за даними ЦКПХ

Досліджені проби питної води з	Кількість досліджених проб			
	2020 рік	2021 рік	2022 рік	2023 рік
нецентралізованого водопостачання за				
мікробіологічними показниками	35 728	33 008	30 102	35 277
санітарно-хімічними показниками	46 617	45 469	44 801	47 938
в тому числі з:				
шахтних колодязів				
мікробіологічними показниками	23 660	19 935	20 511	22 189
санітарно-хімічними показниками	34 338	32 029	31 729	33 208

Таблиця 4.10

Кількість нестандартних проб питної води з джерел нецентралізованого водопостачання, за даними ЦКПХ

Нестандартні проби води з	Кількість (%) нестандартних проб			
	2020 рік	2021 рік	2022 рік	2023 рік
нецентралізованого водопостачання				
мікробіологічними показниками	22,6	22,9	28,3	25,1
санітарно-хімічними показниками	32,6	33,5	39,9	35,0
в тому числі з:				
шахтних колодязів				
мікробіологічними показниками	28,1	30,0	29,1	31,2
санітарно-хімічними показниками	33,6	35,3	33,5	35,9

У 2023 році питома вага досліджених проб питної води з джерел нецентралізованого водопостачання, які не відповідали нормам за вмістом нітратів, становила 23,9% (у 2022 – 24,6%, 2021 – 24,0%), у тому числі з шахтних колодязів, які не відповідали нормам, становила 29,7% (у 2022 – 29,4%, 2021 – 28,5%) – дещо рівень

невідповідності за вмістом нітратів перевищив рівні показників 2021-2022 років (табл. 4.11).

З метою попередження виникнення водно-нітратної метгемоглобінемії у дітей здійснюється моніторинг вмісту нітратів у воді з громадських та індивідуальних колодязів і каптажів вода з яких у тому числі використовується населенням для споживання дітьми віком до 3-х років.

За результатами лабораторних досліджень, які не відповідали вимогам ДСанПіН 2.2.4-171-10, органам державної виконавчої влади та місцевого самоврядування надавались рекомендації щодо недопущення використання води з таких об'єктів для питних потреб населення.

Таблиця 4.11

Кількість нестандартних проб питної води з джерел нецентралізованого водопостачання за вмістом нітратів, за даними ЦКПХ

Нестандартні проби води з	Кількість досліджених проб та % нестандартних проб			
	2022 рік	2021 рік	2022 рік	2023 рік
нецентралізованого водопостачання	41 796	24,0	24,6	23,9
в тому числі з:				
шахтних колодязів	28 313	28,5	29,4	29,7
у т.ч. громадських	9 232	36,3	38,2	37,9
індивідуальних	17 800	26,1	22,7	26,3
каптажів	767	13,4	14,7	12,9
у т.ч. громадських	656	17,5	16,6	14,7
артезіанських свердловин	4 304	12,0	8,2	10,2

Епідемічні ситуації, пов'язані з якістю питної води

Невідповідність якості питної води нормативним вимогам є однією з причин поширення в державі багатьох інфекційних (вірусний гепатит А, черевний тиф, ротавірусна інфекція тощо) та неінфекційних (хвороби системи травлення, серцево-судинної, ендокринної системи тощо) хвороб.

У 2022-2023 роках не зареєстровано спалахів, пов'язаних з вживанням недоброякісної питної води.

У 2021 році було зареєстровано 3 спалахи, пов'язані з вживанням недоброякісної питної води, при цьому постраждало 52 особи, з них 47 дітей: 1 спалах на ротавірусну інфекцію – постраждало 15 дітей (Одеська – м. Чорноморськ, ДНЗ); 1 спалах на гостру кишкову інфекцію (далі – ГКІ) встановленої етіології – постраждало 6 чоловік, з них 3 дитини (Тернопільська – м. Тернопіль, ДНЗ), 1 спалах на ГКІ невстановленої етіології – постраждала 31 особа, у т.ч. 29 дітей (Чернівецька – с. Спас Вижницького р-ну, ДНЗ).

Вплив якості питної води на стан здоров'я та умови проживання населення в Україні в цілому та в окремих регіонах

Невідповідність якості питної води нормативним вимогам є однією з причин поширення в державі таких захворювань, як жовчнокам'яна хвороба, виразкова хвороба шлунку тощо.

У Карпатському, Дніпровсько-Придніпровському, на Поліссі та в деяких інших регіонах України у питній воді реєструється нестача мікроелементів – I, Zn, Cu, F, що впливає на виникнення ендемічних захворювань. Вплив такої води на поширення в Україні потребує поглибленого вивчення.

Має місце зростання нітратного забруднення ґрунтових вод внаслідок використання в колективних господарствах та у приватному секторі мінеральних та, особливо, органічних добрив. Передусім, нітрати є ознакою органічного забруднення водоносного горизонту – або використовуються азотовмісні органічні добрива, або має місце фекальне забруднення водоносного горизонту. Джерелами забруднення є вигрібні ями, негерметичні септики або ємності для збору рідких відходів, гноєсховища, місця утримання худоби тощо. Як правило, вказані джерела забруднень знаходяться на приватних територіях. Слід зауважити, що ефективних методів видалення нітратів з води в умовах нецентралізованого водопостачання практично не існує.

Чутливі до нітратів особи похилого віку, хворі на анемію, та люди, які страждають на захворювання дихальної та серцево-судинної системи. Вживання води питної, яка містить понаднормовану кількість нітратів, у окремих випадках може призвести до зниження загальної резистентності організму, що сприяє збільшенню рівня загальної захворюваності, в тому числі захворюваності на інфекційні та онкологічні хвороби, захворювання на водно-нітратну метгемоглобінемію у дітей. Групи підвищеного ризику становлять немовлята віком до 1 року, які перебувають на штучному вигодовуванні (коли суміші готуються на воді з високою концентрацією нітратів).

Станом на 31 грудня 2023 року зареєстровано п'ять випадків захворювання на водно-нітратну метгемоглобінемію у дітей – у Полтавській (с. Велика Попівка Хорольського району); Житомирській (м. Бердичів); Кіровоградській (с. Млинок Онуфрієвської сільради Олександрівського району); Волинській; Київській (м. Узин Білоцерківського району) областях.

У 2022 році зареєстровано одинадцять випадків отруєння нітратами, неінфекційних захворювань на водно-нітратну метгемоглобінемію – у Житомирській (сс. Бежів, Борщів, Іванківці, Миролюбівка Житомирського району, с. Підлуби Новоград-Волинського району, с. Стриєва Володимир-Волинського району; м. Бердичів, Бердичівська ТГ); Київській (с. Карапиші Обухівського району, с. Саливонки Білоцерківського району); Харківській (с. Скрипаї Чугуївського району) областях.

У 2021 році зареєстровано два випадки отруєння нітратами, неінфекційних захворювань на водно-нітратну метгемоглобінемію – у Київській (с. Росава Миронівської ОТГ Обухівського району); Житомирській (с. Ліщин Житомирського району) областях.

У кожному випадку виявлення незадовільного стану утримання колодязів та невідповідності якості води з джерел нецентралізованого водопостачання, власникам криниць та органам місцевого самоврядування ЦКПХ скеровують пропозиції про необхідність належного облаштування колодязів, здійснюється інформування населення щодо неприпустимості використання колодязної води для питних потреб у випадку перевищення вмісту нітратів, зокрема для приготування дитячого харчування, проводиться санітарно-просвітницька робота з батьками, персоналом дитячих навчальних закладів, з працівниками медичних закладів.

Проблемними питаннями залишаються визначення відомчого підпорядкування громадських колодязів, відсутність спеціалізованих бригад по їх технічному обслуговуванню, несвоєчасне проведення власниками профілактичних заходів.

Досягнення за останні 25-30 років в області вивчення ролі водного фактору у формуванні здоров'я населення сприяли появі принципово нових уявлень про вплив хімічного складу питної води на неінфекційну захворюваність населення. У науковій літературі з'являються публікації, які свідчать про зв'язок зростання числа онкологічних захворювань із забрудненням питної води хлорорганічними сполуками, що утворюються при хлоруванні води поверхневих водойм.

За даними Державної установи «Інститут громадського здоров'я ім. О.М.Марзєєва НАМН України» – науково обґрунтовано та удосконалено параметри і критерії моніторингу якості вод, враховуючи вимоги європейського законодавства та результати багаторічного вивчення пріоритетних показників якості природних і питних вод, а також їхнього впливу на здоров'я споживачів. Запропоновано для питних вод у разі знезараження діоксидом хлору встановити норматив для хлоратів згідно з рекомендаціями ВООЗ (0,7 мг/л) та проводити його контроль один раз на місяць; для питних вод, що потребують очищення від тригалогенметанів, слід встановити жорсткіший контроль якості питної води на вміст цих канцерогенних речовин (не рідше одного разу на три місяці). Вперше зазначено, що після переобладнання системи водопостачання та змін у технології водопідготовки виробники можуть проводити контроль якості питної води не за повним переліком показників, а лише за тими, які можуть змінюватися, що є економічно доцільним.

У статті «Оцінка канцерогенного ризику для населення від споживання хлорованої питної води» (Прокопов В.О., Липовецька О.Б., Куліш Т.В., ДУ «Інститут громадського здоров'я ім. О.М. Марзєєва НАМН України», Гаркавий С.С., Національний медичний університет ім. О.О. Богомольця МОЗ України. Журнал «Довкілля та здоров'я», №4, 2017, 37-39) зазначено, що у хлорованій питній воді досить часто зустрічаються хлороформ й інші леткі хлороганічні сполуки (далі – ХОС), та встановлено, що пріоритетними шляхами надходження летких ХОС питної води до організму людини є пероральний та інгаляційний. Виявлений індивідуальний канцерогенний ризик від хлороформу і бромдихлорметану та їхньої суми для виникнення онкозахворювань серед населення м. Кропивницького визначається на рівні насторожуючого.

Дослідження впливу постійного надходження нітратів з питною водою на здоров'я населення (стаття «Вміст нітратів у підземних водах та оцінка потенційних ризиків для здоров'я сільського населення Новоград-Волинського району Житомирської області», Валерко Р.А., Поліський національний університет, № 25 (2021): Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна серія «Екологія»), довели, що через постійне пероральне надходження нітратів з питною водою спостерігається шкідливий вплив на здоров'я сільського населення, індекс ризику для здоров'я внаслідок споживання питної води для дітей є більшим, ніж для дорослих у 1,8 рази. Ризик при максимальному вмісті нітратів для дітей встановлено на високому рівні, а для дорослих – на середньому, а при середньому вмісті нітратів у питній воді ризик для дітей встановлено на середньому рівні, а для дорослих – на низькому рівні.

У статті «Оцінка впливу нітратів на здоров'я населення при надходженні з питної води» (Данчишин М.В., Тернопільський національний медичний університет імені І.Я.Горбачевського МОЗ України, Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України, №2(2023), 27-33) зазначено, що багато жителів Тернопільської області використовують для пиття воду з індивідуальних колодязів з понаднормативною кількістю нітратів упродовж багатьох років, піддаючи себе і своїх рідних, особливо дітей,

ризик у виникнення різних хвороб. Прослідковується залежність між кількістю нітратів у нецентралізованих джерелах питного водопостачання, які споживає населення, і кількістю вперше зареєстрованих випадків хвороб крові й кровотворних органів, про що свідчить позитивний кореляційний зв'язок, високий у Борщівському та помірний у Підволочиському районах.

В країні має місце високий рівень навантаження на природні водойми та використання застарілих технологій підготовки питної води. Вирішення проблем питного водопостачання потребує комплексного підходу: впровадження сучасних технологій водопідготовки, споруд, реагентів, матеріалів та обладнання, відновлення мережесистем розподілу питної води, розробка нових ефективних методів очищення вод та удосконалення існуючих технологічних процесів підготовки питної води, тощо.

Стан поінформованості населення про якість питної води, проблем питного водопостачання та водовідведення

МОЗ проводить постійну активну роботу з підвищення поінформованості громадськості з питань санітарно-епідеміологічного благополуччя та профілактики захворювань, яка висвітлюється на сайтах МОЗ, Державної установи «Центр громадського здоров'я Міністерства охорони здоров'я України», профільних науково-дослідних інститутів, підпорядкованих МОЗ та НАМН України, ЦКПХ.

Керівники та провідні фахівці ЦКПХ регулярно проводять санітарно-просвітню та роз'яснювальну роботу за допомогою ЗМІ, різних інформаційних заходів. Пік такої інформаційної роботи, як правило, припадає на весняно-літній період. У цій роботі ЦКПХ постійно співпрацюють із органами місцевого самоврядування, місцевими органами державної влади та громадськістю.

З різних питань за 12 місяців 2023 року фахівцями ЦКПХ проведено 2 182 виступи на радіо та 1 227 – на телебаченні, підготовлено та опубліковано 42 065 публікацій у пресі, проведено 84,5 тис. лекцій, проведено і прийнято участь у 1 673 прес-конференціях, 1 437 засіданнях круглих столів, 693 брифінгах, підготовлено 9 700 прес-релізів та 23 514 санбюлетенів.

Основні питання інформаційно-просвітницької роботи: профілактика інфекційних хвороб, профілактика гострих кишкових інфекцій та харчових отруєнь, попередження виникнення водно-нітратної метгемоглобінемії у дітей; стан пляжів; стан питного водопостачання; ситуація в місцях організованого відпочинку, масового перебування населення та надзвичайних умовах та надзвичайні ситуації.

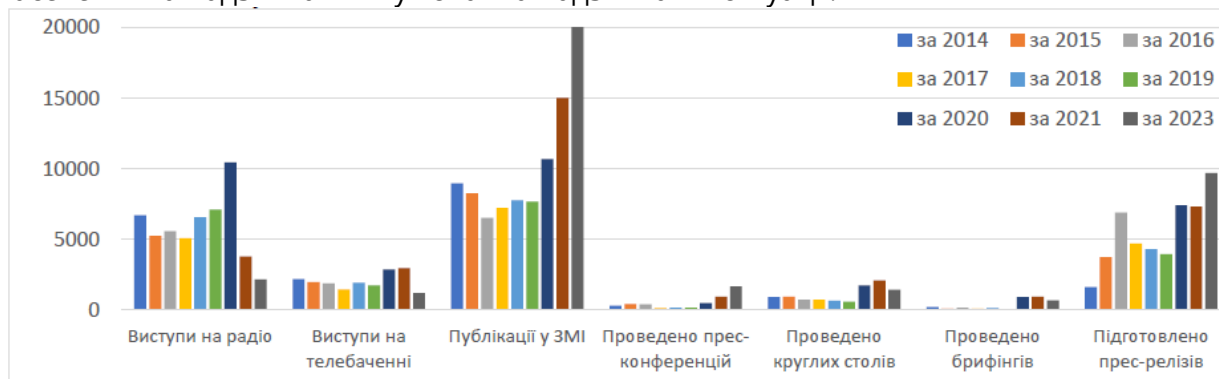

Рис. 4.5. Інформація щодо проведення санітарно-просвітньої та роз'яснювальної роботи

серед населення України у 2014-2023 роках

Рис. 4.6. Інформація щодо проведення санітарно-просвітньої та роз'яснювальної роботи серед населення України у 2014-2023 роках

З 2018 року на [вебсайті державної установи «Центр громадського здоров'я Міністерства охорони здоров'я України»](#) подаються [дані щодо спалахів та випадків інфекційних захворювань за всіма факторами передачі, включаючи й водний](#).

4.2 За інформацією Держпродспоживслужби України

Стратегічним завданням держави є постійна турбота про поліпшення здоров'я наших громадян.

Відповідно до статті 3 Конституції України людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю. Держава відповідає перед людиною за свою діяльність. Утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави.

Згідно з статтею 49 держава забезпечує санітарно-епідемічне благополуччя.

Статтею 58 Водного кодексу України визначено, що для задоволення питних і господарсько-побутових потреб населення використовуються води, якісні характеристики яких відповідають встановленим нормативам екологічної безпеки водокористування і санітарним нормам.

У разі невідповідності якісних характеристик цих вод встановленим нормативам екологічної безпеки водокористування і санітарним нормам, їх використання припиняється за рішенням центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері безпечності та окремих показників якості харчових продуктів.

Статтею 26 Закону України «Про систему громадського здоров'я» (далі - Закон) визначено, що критерії безпечності для людини водних об'єктів, у тому числі гранично допустимі концентрації у воді хімічних, біологічних речовин, патогенних та умовно-патогенних мікроорганізмів, рівень радіаційного фону встановлюються санітарним законодавством і визначаються державними медико-санітарними правилами та нормативами.

Згідно з статтею 42 Закону України «Про питну воду та питне водопостачання» контроль у сфері питної води та питного водопостачання здійснюється з метою визначення відповідності якості питної води державним санітарним нормам і правилам.

Відповідно до Положення про Державну службу України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів, затвердженого постановою Кабінету міністрів України від 02 вересня 2015 р. № 667, одним із основних завдань

Держпродспоживслужби, як центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері санітарного та епідемічного благополуччя населення є, з-поміж іншого, здійснення державного нагляду (контролю) за дотриманням юридичними та фізичними особами санітарного законодавства з метою попередження, виявлення, зменшення або усунення шкідливого впливу небезпечних факторів на здоров'я людей та застосування заходів правового характеру щодо порушників, а також забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення, застосування протиепідемічних та протиепізоотичних заходів, у тому числі щодо інфекційних хвороб спільних для людей та тварин тощо.

На виконання Закону України «Про правовий режим воєнного стану», Указу Президента України від 24 лютого 2022 р. № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні» з метою оперативного реагування на загрози, які мають значний негативний вплив на права, законні інтереси, життя та здоров'я людини, захист навколишнього природного середовища Держпродспоживслужба разом з іншими органами виконавчої влади була залучена до забезпечення безпеки держави.

Необхідно зазначити, що, як правило, виникнення надзвичайних ситуацій під час воєнних дій, високий ступінь порушення забезпечення населення безпечною водою та харчовими продуктами, умов їх проживання, санітарним очищенням і каналізуванням населених пунктів, загрозами занесення біологічних агентів небезпечних хвороб з інших територій, а також внутрішньо переміщеними та евакуйованими особами, може призвести до погіршення санітарно-епідемічної ситуації в країні, а саме виникненню спалахів гострих кишкових інфекцій, харчових отруєнь та епідемії інфекційних хвороб.

Протягом 2023 року діяльність Держпродспоживслужби була спрямована на реалізацію державної політики у сфері забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення, зокрема на реалізацію першочергових заходів щодо профілактики інфекційних хвороб, професійних захворювань, масових неінфекційних захворювань (отруєнь), радіаційних уражень людей та запобігання шкідливому впливу на стан здоров'я і життя людини факторів середовища життєдіяльності.

Водночас, згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 13 березня 2022 р. № 303 «Про припинення заходів державного нагляду (контролю) і державного ринкового нагляду в умовах воєнного стану» проведення планових та позапланових заходів державного нагляду (контролю) і державного ринкового нагляду припинено на період воєнного стану, введеного Указом Президента України від 24 лютого 2022 р. № 64 «Про введення воєнного стану в Україні».

За наявності загрози, що має негативний вплив на права, законні інтереси, життя та здоров'я людини, захист навколишнього природного середовища та забезпечення безпеки держави, а також для виконання міжнародних зобов'язань України протягом періоду воєнного стану було дозволено здійснення позапланових заходів державного нагляду (контролю) на підставі рішень центральних органів виконавчої влади, що забезпечують формування державної політики у відповідних сферах.

Держпродспоживслужбою з урахуванням оперативної обстановки в районах ведення бойових дій та безпекової складової протягом 2023 року проводилася комунікаційна робота з органами місцевого самоврядування та суб'єктами

господарювання щодо дотримання ними вимог санітарного законодавства та забезпечення населення питною водою належної якості.

У районах проведення воєнних (бойових) дій або які перебувають в тимчасовій окупації, оточенні (блокуванні), комісійні перевірки об'єктів водопостачання не проводилися.

Територіальними органами Держпродспоживслужби на адреси голів районних військових адміністрацій, голів об'єднаних територіальних громад було надіслано листи щодо здійснення контролю за системами водопостачання і водовідведення населених пунктів шляхом проведення комісійних перевірок підприємств питного водопостачання і водовідведення. Питання щодо стану водозабезпечення населення заслухано на засіданнях обласних, міських, селищних та районних комісій з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій.

Відповідно до встановлених Урядом обмежень єдиним методом контролю стану водопостачання населення Держпродспоживслужбою були комісійні перевірки суб'єктів господарювання у сфері водопостачання за участю представників органів місцевого самоврядування та їх власників/балансоутримувачів.

Так, на виконання пункту 3 рішення Ради національної безпеки і оборони України від 13 березня 2020 р. «Про невідкладні заходи щодо забезпечення національної безпеки в умовах спалаху гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2», уведеного у дію Указом Президента України від 13 березня 2020 р. № 87, фахівці Держпродспоживслужби у 2023 році продовжували здійснювати в межах повноважень контроль за системами водопостачання та водовідведення населених пунктів за участю органів місцевого самоврядування.

Територіальними органами Держпродспоживслужби у разі виникнення надзвичайних ситуацій у системі водопостачання та водовідведення питання щодо стану водозабезпечення населення якісною питною водою оперативно заслуховувалися на засіданнях обласних, міських, селищних та районних комісій з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій (ТЕБ та НС) та виносилися відповідні рішення.

Також на виконання завдань передбачених пунктом 3 розділу I протоколу засідання Державної комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій від 07 грудня 2022 р. № 11 та пункту 11 Плану роботи Державної комісії на 2023 рік територіальні органи Держпродспоживслужби в областях та м. Києві в межах повноважень спільно з органами місцевого самоврядування, балансоутримувачами об'єктів брали участь у комісійних перевірках стану об'єктів централізованого та нецентралізованого водопостачання.

Окрім того, з метою посилення державного нагляду за об'єктами водопостачання та забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення за ініціативою фахівців територіальних органів Держпродспоживслужби було організовано проведення моніторингових обстежень об'єктів водозабезпечення та в межах компетенції вживалися відповідні заходи реагування щодо дотриманням вимог санітарного законодавства на об'єктах систем водопостачання та водовідведення населених пунктів країни.

У 2023 році через військову агресію рф було приділено більше уваги моніторингу якості та безпечності питної води централізованого водопостачання, що подається населенню, особливо на деокупованих територіях країни, які проводились

Держпродспоживслужбою відповідно до визначеного алгоритму, зокрема здійснювався лабораторний контроль за якістю питної води у місцях водозаборів, на водопровідних спорудах і мережах централізованого господарсько-питного водопостачання.

Так, за інформацією територіальних органів Держпродспоживслужби з початку 2023 року із 37 609 об'єктів водопостачання, які знаходилися під наглядом Держпродспоживслужби перевірено 13 212 (35 %), із них 4 237 (43 %) - централізованого та 8 975 (32,1 %) - нецентралізованого водопостачання.

Під час здійснення перевірок на предмет дотримання вимог санітарного законодавства порушення встановлено на 6 886 об'єктах водопостачання, що складає 52,1% від перевірених об'єктів. Кількість об'єктів централізованого водопостачання, на яких встановлено порушення – 2 904 (68,5 %) та 3 982 (44,4 %) об'єктів нецентралізованого водопостачання.

Перевірено 115 об'єктів водовідведення, із них на 51 об'єкті (44,3 %) встановлено порушення.

Основні порушення на об'єктах централізованого водопостачання:

- відсутні проекти організації зон санітарної охорони джерел водопостачання, проекти санітарно-захисних смуг вздовж водогонів;
- незадовільний санітарно-технічний стан обладнання та приміщень водопровідних споруд;
- відсутні технологічні регламенти або інші документи з описом технологічного процесу виробництва питної води, робочі програми;
- недостатнє забезпечення засобами для знезараження; виробничий контроль безпечності та якості питної води здійснюється з порушенням вимог нормативних документів;
- технологія виробництва води питної не забезпечує необхідну якість питної води за вмістом суми тригалогенметанів та хлороформу, фізико-хімічними показниками;
- не вживаються заходи щодо встановлених обмежень у місцях водозаборів, 1- го поясу ЗСО;
- інформація про результати виробничого контролю безпечності та якості питної води, аварійні ситуації та відключення від енергопостачання не надається до Держпродспоживслужби,
- порушено терміни проходження періодичних медичних оглядів персоналу та ін.

Основні порушення нецентралізованого водопостачання:

- не оформлені санітарні паспорти на об'єкт водопостачання;
- не проведений благоустрій захисної зони, прилеглої території;
- не проведено ремонт та чистка споруд, дезінфекція води;
- не проводиться лабораторний контроль якості питної води;
- вода питна не відповідає гігієнічним вимогам за показниками епідемічної безпеки та санітарно-хімічними показниками.

За результатами здійснених заходів на підставі встановлених порушень санітарного законодавства територіальними органами Держпродспоживслужби органам місцевого самоврядування та на адреси балансоутримувачів направлено 4 448 приписів/листів/рекомендацій щодо усунення порушень на об'єктах водопостачання, з яких наразі виконано 1 790 (40,2 %), винесено 313 розпоряджень (приписів), накладено 29

штрафів на суму 12 325 грн, ініційовано та взято участь у 290 засіданнях регіональних та місцевих комісій ТЕБ та НС.

Територіальними органами Держпродспоживслужби проводиться спільна робота з державними установами, що входять до сфери управління МОЗ, та підприємствами питного водопостачання щодо епідеміологічного нагляду та лабораторного контролю безпечності та якості питної води, що подається населенню, у тому числі з децентралізованих джерел водопостачання за санітарно-хімічними та мікробіологічними показниками.

Держпродспоживслужбою під час проведення позапланових заходів державного нагляду (контролю) у 2023 році відібрано на дослідження **за мікробіологічними показниками 3 396 проб питної** води із систем централізованого водопостачання, із них 479 проб (14 %) проб не відповідали гігієнічним вимогам води питної, що на рівні 2022 року (17 %) та 2007 пробу питної води із джерел децентралізованого водопостачання, не відповідало нормативам 369 проб (18 %), у 2022 році цей показник складав 34 %.

Проби морської води водойм II категорії (у зоні рекреації та пляжів) під час воєнного стану не відбиралися.

Всього проведено **76 192 дослідження проб води питної**, кількість досліджень з відхиленнями склало - 668 (8 %), у тому числі проведено 15 635 досліджень за мікробіологічними показниками, відхилень – 1 744 (11,2 %); за санітарно-хімічними показниками – 57 211, відхилень – 4 313 (7,5 %); за радіологічними показниками - 517, відхилень 0,8 %.

Досліджено 166 проб води поверхневих водойм I категорії, перевищення допустимих рівнів встановлено у 18 пробах (11 %); 252 проби річкової води водойм II категорії (у зоні рекреації та пляжів, перевищення допустимих рівнів встановлено у 188 пробах (75 %), що у 2 рази перевищує минулорічні показники.

За санітарно-хімічними показниками з цієї категорії показників досліджено:

- 7 946 проб питної води із систем централізованого водопостачання, із них 1 386 (17,4 %);

- 4 874 проб питної води із джерел нецентралізованого водопостачання, не відповідало нормативам – 1 182 (24,3 %), що на рівні минулого року, із них зокрема досліджено 1 791 проб води питної нецентралізованого водопостачання за вмістом нітратів, відхилення від гранично-допустимих нормативів встановлено у 110 пробах (6,1 %);

- 162 проби води поверхневих водойм I категорії, перевищення допустимих рівнів встановлено у 22 пробах (14 %); 248 проби річкової води водойм II категорії (у зоні рекреації та пляжів, перевищення допустимих рівнів встановлено у 180 пробах (73 %).

У зв'язку з військовим станом проби морської води водойм II категорії (у зоні рекреації та пляжів) не досліджувалися.

Окрім того, підприємствами питного водопостачання постійно здійснювався виробничий контроль безпечності та якості питної, результати якого надаються до територіальних органів Держпродспоживслужби.

Так, протягом 2023 року досліджено понад 602 тис. проб води із об'єктів централізованого водопостачання, з них близько 191 тис. - за мікробіологічними показниками, з яких не відповідало гігієнічним вимогам 1 824 (1 %) проб, за санітарно-

хімічними показниками досліджено близько 400 тис. проб води, з яких не відповідало вимогам 6 % досліджених проб.

Досліджено близько 8 тис. проб води питної нецентралізованих джерел водопостачання, із них не відповідало гігієнічним вимогам 500 проб (13,3 %) за мікробіологічними показниками та 978 проб за санітарно-хімічними показниками, не відповідало вимогам 22 % проб.

Окрім того, проводилася активна робота з населенням на територіях населених пунктів, які були тимчасово окуповані, під час ліквідації наслідків збройної агресії РФ проти України, зокрема інформування населення щодо особливостей водокористування у разі пошкодження шахтних колодязів, каптажів джерел та бюветів та придатності води після проведених заходів з чищення та дезінфекції з подальшим лабораторним контролем їх ефективності. З цією метою проведено 3 568 заходів щодо вимог по облаштуванню та експлуатації колодязів та каптажів.

З метою реагування та проведення відповідних заходів щодо приведення показників питної води до нормативних показників ДСанПіН 2.2.4-171-10 Головні управління Держпродспоживслужби в областях та м. Києві ініціювали проведення засідання комісій з питань ТЕБ та НС, направлялися відповідні пропозиції, проводилися наради з керівниками територіальних громад.

Підприємствами водопровідно-каналізаційного господарства областей забезпечувалася безперебійна робота водозаборів господарсько-питного водопостачання, водопровідно-каналізаційних споруд і мереж. Проводився посилений відомчий лабораторний контроль і державний санітарний нагляд за якістю питної води. На всіх водопостачальних підприємствах наявний нормативний запас реагентів, знезаражуючих засобів і реактивів для очищення та знезараження питної води. Водопровідно-каналізаційними підприємствами вживаються заходи скеровані на забезпечення надійної роботи системи водопостачання та водовідведення, впровадження енергозберігаючого обладнання, зниження втрат води на всіх етапах її видобутку, транспортування та реалізації.

Основними перешкодами щодо якісного моніторингу вод залишаються: складнощі реформування водного сектору та невиконання планів водної євроінтеграції з впровадження водних директив ЄС щодо питної води, очистки стічних вод, охорони джерел води від нітратного забруднення, недостатнє фінансування секторальних загальнодержавних цільових програм.

Особливо гостро у 2023 році стояли питання щодо забезпечення якості питної води у місцях водозаборів, на водопровідних спорудах і мережах централізованого господарсько-питного водопостачання, зокрема в Житомирській, Миколаївській, Одеській, Сумській, Чернігівській, Харківській, Запорізькій, Херсонській областях та на деокупованих територіях.

Основні причини невиконання пропозицій Держпродспоживслужби та проблемні питання:

- відсутність достатнього фінансування з боку органів місцевого самоврядування щодо розроблення проектної документації на встановлення зон санітарної охорони джерел питного водопостачання, здійснення виробничого лабораторного контролю;

- відсутність в територіальних громадах фінансування на проведення капітальних ремонтних робіт на водопровідних мережах, наземних спорудах шахтових колодязів,

оплати за лабораторні дослідження води питної з сільських водогонів та шахтових колодязів;

- розробка проектно-кошторисної документації на реконструкцію та удосконалення очисних споруд водопостачання, оновлення та реконструкції мереж водопостачання (капітальних ремонтів);

- недостатня робота з боку органів місцевого самоврядування щодо визначення та використання резервних джерел і систем питного водопостачання, застосування індивідуальних та групових засобів очищення і знезараження питної води для приведення питної води на об'єктах водопостачання до вимог ДСанПіН 2.2.4-171-10;

- підприємствами водопостачання застосовується застаріла система очистки питної води, що не завжди дає можливість довести її якість до нормативних показників;

- неефективна робота технологічного обладнання на водоочисних спорудах, в тому числі і станцій знезалізнення, знезаражуючих установок;

- недостатність та зношеність техніки для проведення робіт з ліквідації поривів;

- недоукомплектування комунальних підприємств, які здійснюють господарську діяльність у сфері питного водопостачання кваліфікованим персоналом;

- потреба у додаткових інвестиціях, грантах, проектах розвитку об'єктів житлово-комунального господарства тощо.

З метою недопущення спалахів інфекційних хвороб, які мають водний шлях передавання, надаються рекомендації обласним, Київській міській військовими адміністраціями, органами місцевого самоврядування щодо проведення обстеження шахтних колодязів, каптажів джерел та бюветів, їх ремонт, чищення та дезінфекцію.

Враховуючи вищезазначене, незначна кількість комісійних обстежень у деяких областях пояснюється відсутністю створення комісій з боку органів місцевого самоврядування.

З метою профілактики гострих інфекційних кишкових захворювань та харчових отруєнь серед населення адміністративних територій області, волонтерських організацій продовжується проведення санітарно-освітньої роботи, в тому числі з наданням відповідної інформації на офіційні сайти районних військових адміністрацій та об'єднаних територіальних громад. За звітний період розповсюджено 2 675 пам'яток, проведено 30 203 бесід.

З населенням на територіях населених пунктів, які були тимчасово окуповані, під час ліквідації наслідків збройної агресії російської федерації проти України, проводилася активна робота, зокрема було забезпечено інформування населення щодо особливостей водокористування у разі пошкодження шахтних колодязів, каптажів джерел та бюветів та придатності води після проведених заходів з чищення та дезінфекції, необхідності лабораторного контролю ефективності заходів з чищення та дезінфекції.

Протягом 2023 року не зареєстровано спалахів інфекційних та інших захворювань, а також інших ускладнень епідемічної ситуації, пов'язаних з водним фактором їх виникнення та розповсюдження.

Враховуючи вищезазначене, Держпродспоживслужбою з метою забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення в межах повноважень вживалися відповідні заходи реагування щодо дотриманням вимог санітарного законодавства на об'єктах систем водопостачання та водовідведення населених пунктів країни.

4.3 За інформацією Держекоінспекції

Згідно із статтею 20² Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» та Положенням про Державну екологічну інспекцію України, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 19 квітня 2017 р. № 275 (зі змінами), Держекоінспекція є центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів та здійснює свої повноваження безпосередньо та через утворені в установленому порядку територіальні та міжрегіональні територіальні органи.

Державний нагляд (контроль) у сфері охорони, раціонального використання та відтворення водних ресурсів протягом 2023 року здійснювали центральний апарат Держекоінспекції, 11 територіальних органів у Вінницькій, Волинській, Донецькій, Луганській, Львівській, Закарпатській, Сумській, Тернопільській, Харківській, Хмельницькій, Чернігівській областях та 7 міжрегіональних територіальних органів (Столичний, Карпатський, Центральний, Поліський, Південно-Західний, Південний, Придніпровський округи).

У частині забезпечення реалізації державної політики із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища за 2023 рік територіальними та міжрегіональними територіальними органами Держекоінспекції проводились обстеження з метою попередження фактів порушення вимог природоохоронного законодавства у сфері охорони, раціонального використання вод та відтворення водних ресурсів.

За звітній період Держекоінспекцією, її територіальними та міжрегіональними територіальними органами у сфері охорони, раціонального використання та відтворення водних ресурсів (крім морських вод), у тому числі щодо встановленого режиму господарської діяльності у зонах санітарної охорони джерел питного водопостачання, очисних та інших водогосподарських споруд і технічних пристроїв, проведено 513 заходів контролю.

Основними порушеннями вимог водоохоронного законодавства є:

- недотримання умов дозволів на спеціальне водокористування;
- наднормативні скиди забруднюючих речовин із зворотними водами;
- самовільне використання водних ресурсів;
- порушення правил експлуатації водогосподарських споруд та пристроїв;
- порушення правил ведення первинного обліку вод;
- порушенні режиму господарської діяльності у водоохоронних зонах та на землях водного фонду;
- випадки скиду стічних вод на рельєф місцевості тощо.

За фактами виявлених порушень вимог законодавства про охорону водних ресурсів складено 933 протоколи про адміністративні правопорушення, до адміністративної відповідальності у вигляді штрафів притягнуто 865 осіб на загальну суму 84,762 тис. грн, з яких стягнуто 93,347 тис. грн (з урахуванням адміністративних стягнень, накладених у попередньому році).

Відповідно до Методики розрахунку розмірів відшкодування збитків, заподіяних державі внаслідок порушення законодавства про охорону та раціональне використання

водних ресурсів, затвердженої наказом Міністерства охорони навколишнього природного середовища України від 20 липня 2009 р. № 389, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 14 серпня 2009 р. за № 767/16783, розраховано збитки та пред'явлено 181 претензійно-позовний матеріал на загальну суму 71 691,113 тис. грн, з яких відшкодовано 257 на загальну суму 34 163,777 тис. грн.

З метою припинення негативного впливу на водні ресурси при здійсненні господарської діяльності до судових органів для прийняття відповідних рішень подано 1 позов про тимчасову заборону (зупинення) діяльності суб'єктів господарювання до усунення виявлених порушень.

До правоохоронних органів скеровано 56 матеріалів за ознаками злочину проти довкілля, у порядку статті 214 Кримінального процесуального кодексу України. Відкрито 32 кримінальних провадження.

У 2023 році інструментально-лабораторний контроль за дотриманням нормативів скидів зворотних вод здійснювався в рамках здійснення позапланових заходів державного нагляду (контролю) на 18 підприємствах. Проконтрольовано 38 випусків зворотних вод, на 24 з яких встановлено наднормативні скиди, що склало 63 % від загальної кількості проконтрольованих скидів.

У рамках залучення до проведення слідчих дій у кримінальних провадженнях на 78 об'єктах контролю встановлено перевищення нормативів у зворотних та поверхневих водах.

З метою фіксації фактів нанесення збитків водним ресурсам внаслідок військової агресії Російської Федерації на території України, територіальні та міжрегіональні територіальні органи Держекоінспекції залучаються правоохоронними органами до участі у проведенні слідчих дій у кримінальних провадженнях та здійснюють відбори проб вод та у подальшому відповідні інструментально-лабораторні вимірювання. У 2023 році перевищення нормативів у поверхневих водах зафіксовано на 17 об'єктах, що постраждали внаслідок збройної агресії Російської Федерації.

Загалом проаналізовано 2 922 проб вод, у тому числі 296 проб зворотних вод та 2 615 проб поверхневих вод (крім морських вод). Фіксувалися перевищення нормативів гранично допустимих концентрацій у поверхневих водах по азоту (амонійному), нітратах, нафтопродуктах, аніонних поверхнево-активних речовинах, фосфатах, завислих речовинах, органічних речовинах (за показниками біохімічне споживання кисню за 5 днів та хімічне споживання кисню), залізу загальному тощо.

У рамках співпраці з Спеціалізованою екологічною прокуратурою налагоджено двосторонній обмін інформацією з представниками обласних військових адміністрацій, що необхідно для здійснення розрахунку збитків по зафіксованих подіях.

Керуючись відповідними методиками розрахунку збитків, заподіяних водним ресурсам збройною агресією Російської Федерації, Держекоінспекцією, її територіальними та міжрегіональними територіальними органами у 2023 році розраховано збитки, які становлять 25 млрд 943 млн 180,5 тис. грн за фактом забруднення, засмічення вод та самовільного користування водними ресурсами.

З метою вдосконалення механізму визначення збитків, заподіяних державі внаслідок забруднення та/або засмічення вод, самовільного користування водними ресурсами через збройну агресію Російської Федерації наказом Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 24 жовтня 2023 р. № 718, який зареєстровано в Мін'юсті 09 листопада 2023 р. № 1944/41000, затверджено зміни до

Методики визначення збитків, заподіяних внаслідок забруднення та/або засмічення вод, самовільного користування водними ресурсами затвердженої наказом Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 21 липня 2022 р. № 252, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 09 серпня 2022 р. за № 900/38236.

На виконання доручення Міністра захисту довкілля та природних ресурсів України Держекоінспекцією створено інтерактивну мапу, що відображає загальні суми збитків, завданих довкіллю внаслідок збройної агресії Російської Федерації по кожній області.

Інтерактивна мапа дозволяє аналізувати розміри збитків, їх розподіл за різними параметрами, а також забезпечує зручний інструмент для моніторингу та планування екологічних заходів. Дані щотижнево оновлюються.

З метою цифровізації процесу фіксації та подальшого аналізу впливу воєнної агресії та інших негативних чинників на довкілля постановою Кабінету Міністрів України від 28 липня 2023 р. № 783 створено офіційний електронний ресурс Міндовкілля «ЕкоЗагроза». Цією постановою затверджено:

- Положення про деякі питання функціонування сервісу фіксації фактів заподіяння шкоди навколишньому природному середовищу внаслідок надзвичайних ситуацій, подій, збройної агресії Російської Федерації «ЕкоЗагроза»;

- Порядок фіксації фактів заподіяння шкоди навколишньому природному середовищу внаслідок надзвичайних ситуацій, подій, збройної агресії Російської Федерації;

- Порядок організації та проведення огляду (обстеження) місця заподіяння шкоди навколишньому природному середовищу внаслідок надзвичайних ситуацій, подій, збройної агресії Російської Федерації.

Даний ресурс дозволяє здійснювати автоматичний збір та фіксацію інформації про екологічні загрози, відображуючи їх з геопросторовими координатами на місцевості.

Громадяни можуть оперативно сповіщати про факти заподіяння шкоди навколишньому природному середовищу за допомогою електронного звернення через інструменти порталу «ЕкоЗагроза», такі як веб-сайт або мобільний додаток.

Держекоінспекція бере участь у всіх етапах роботи застосунку «ЕкоЗагроза». Громадяни України подають електронне звернення стосовно завданої шкоди довкіллю. Держекоінспекція обробляє звернення та приймає рішення про прийняття або відхилення його впродовж одного дня. Прийняті звернення переходять до подальших етапів процесу, включаючи проведення обстеження, верифікацію, розрахунок збитків та повідомлення заявнику про результати розгляду через електронний кабінет заявника.

З моменту запровадження електронного ресурсу Міндовкілля «ЕкоЗагроза» до Держекоінспекції надійшло близько 20 звернень про порушення у сфері охорони, раціонального використання вод та відтворення водних ресурсів, які передано в обробку територіальним органам. Портал дозволяє інформувати заявника про результати розгляду звернень у режимі реального часу.

З метою проведення роз'яснювальної роботи серед місцевого населення з питань алгоритму роботи застосунку «ЕкоЗагроза», територіальними та міжрегіональними територіальними органами Держекоінспекції на підконтрольних територіях проводяться зустрічі з головами ОТГ та громадськістю.

5. СТАН СИСТЕМ ЦЕНТРАЛІЗОВАНОГО ВОДОПОСТАЧАННЯ ТА ЦЕНТРАЛІЗОВАНОГО ВОДОВІДВЕННЯ У РЕГІОНАХ УКРАЇНИ

5.1 Автономна Республіка Крим, м. Севастополь

Дані про стан систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в Автономній Республіці Крим та м. Севастополь за 2023 рік відсутні.

5.2 Вінницька область

Вінницькою обласною державною адміністрацією (Вінницькою обласною військовою адміністрацією) надано наступні дані щодо стану систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у 2023 році.

Джерела питного водопостачання

Упродовж 2023 року з природних джерел області було відібрано 90,684 млн м³ води, що на 2,623 млн м³ більше, ніж у 2022 році. Загальний обсяг використаної води становив 70,984 (більше на 1,757) млн м³, зокрема на господарсько-питні потреби – 20,855 (менше на 1,374) млн м³, на виробничі – 46,813 (більше на 2,434) млн м³. Для підземної води показники були такими: всього використано - 11,768 млн м³ води (менше на 0,630), зокрема на господарсько-питні потреби – 7,335 (менше на 0,645) млн м³ (табл. 5.2.1, рис. 5.2.1).

Таблиця 5.2.1

№	Найменування показника	2022 р.	2023 р.	+/- до 2022 р.
1	Забір води з природних джерел, млн м³			
	всього	88,061	90,684	+2,623
	<i>поверхневої</i>	72,802	75,944	+3,142
	<i>підземної</i>	15,259	14,740	-0,519
2	Використання води, млн м³			
	всього	69,227	70,984	+1,757
	<i>на господарсько-питні потреби</i>	22,229	20,855	-1,374
	<i>на виробничі потреби</i>	44,379	46,813	+2,434
	<i>на сільськогосподарські потреби</i>	1,366	0,934	-0,432
	<i>на зрошення</i>	0,941	2,190	+1,249
<i>на інші потреби</i>	0,312	0,192	-0,120	
3	Використання підземних вод, млн м³			
	всього	12,398	11,768	-0,630
	<i>на господарсько-питні потреби</i>	7,980	7,335	-0,645
	<i>на виробничі потреби</i>	2,927	3,368	+0,441
	<i>на сільськогосподарські потреби</i>	1,138	0,725	-0,413
	<i>на зрошення</i>	0,195	0,302	+0,107
<i>на інші потреби</i>	0,158	0,038	-0,120	

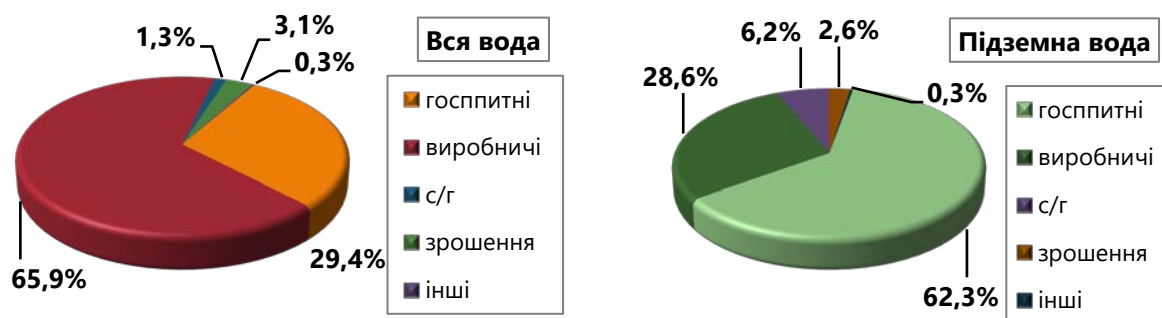

Рис. 5.2.1. Використання води на різні потреби у 2023 році

Для питного водопостачання області використовується вода з р. Південний Буг та підземних водозаборів.

На території області відсутні населені пункти, які перебувають у маловодній місцевості, відповідно до наданої інформації.

Забезпеченість населених пунктів та населення системами централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

За наданою інформацією, у 2023 році забезпеченість населених пунктів області була такою (табл. 5.2.2):

- централізоване водопостачання - усі 18 міст, усі 29 смт, 359 сіл (24,7%). Централізоване водопостачання було відсутнє у 1 097 селах;
- централізоване водовідведення - усі 18 міст, 19 смт (65,5 %), 5 сіл (0,3%). Централізоване водовідведення було відсутнє у 10 смт (Дашів, Залізничне, Бродецьке, Літин, Брацлав, Ситківці, Рудниця, Теплик, Шпиків, Чернівці) та у 1 451 селі.

Таблиця 5.2.2

Категорія населених пунктів	Кількість населених пунктів	Кількість населених пунктів, забезпечених:	
		централізованим водопостачанням	централізованим водовідведенням
міста	18	18	18
смт	29	29	19
села	1 456	359	5
Разом	1 503	406	42

Населення області було охоплено послугами таким чином (табл. 5.2.3):

✓ **централізованим водопостачанням:** у містах – 572,1 тис. осіб (90,3 %), у смт – 73,0 тис. осіб (58,8 %), у селах – 50,2 тис. осіб (7,2 %);

✓ **централізованим водовідведенням:** у містах – 452,4 тис. осіб (71,4 %), у смт – 76,0 тис. осіб (61,2 %), у селах – 15,0 тис. осіб (2,2 %).

Таблиця 5.2.3

Категорія населених пунктів	Чисельність населення, тис. осіб	Чисельність населення (тис. осіб), охопленого послугами:	
		централізованого водопостачання	централізованого водовідведення
міста	633,4	572,1	452,4
сmt	124,2	73,0	76,0
села	693,7	50,2	15,0
Разом	1 451,3	695,3	543,4

У 2023 році загальні показники водопостачання області були наступними:

- цілодобове водопостачання - 27 % населених пунктів та 42,7 % населення.

Протягом 2023 року подача питної води з систем централізованого водопостачання здійснювалась за графіком у наступних населених пунктах: м. Гайсин - 12 год. (16 год. у 2022 році), смт Брацлав, смт Вапнярка - 18 год. (як і у 2022 році).

Водозабори. Загальна кількість централізованих водозаборів в області становила 295, з них поверхневих - 5; кількість свердловин - 501. Потреба у додатковій потужності водозаборів - 10,3 млн м³/рік.

Обсяги води в системах водопостачання у 2023 році становили (рис. 5.2.2):

- ✦ піднято води – 39,0 млн м³;
- ✦ очищено – 31,4 млн м³ або 80,5 % до обсягу піднятої води;
- ✦ подано усім споживачам – 35,9 млн м³ або 92,1 %;
- ✦ реалізовано – 25,0 млн м³ або 64,1 %;
- ✦ знезаражено – 35,9 млн м³ або 92,1 %;
- ✦ втрати та технологічні витрати – 14,0 млн м³ або 35,9 %.

За населеними пунктами обсяги піднятої води становили: міста – 36,6 млн м³ або 93,8 % від загального обсягу; смт - 2,2 млн м³ або 5,6 %; сільські населені пункти - 0,2 млн м³ або 0,5 %.

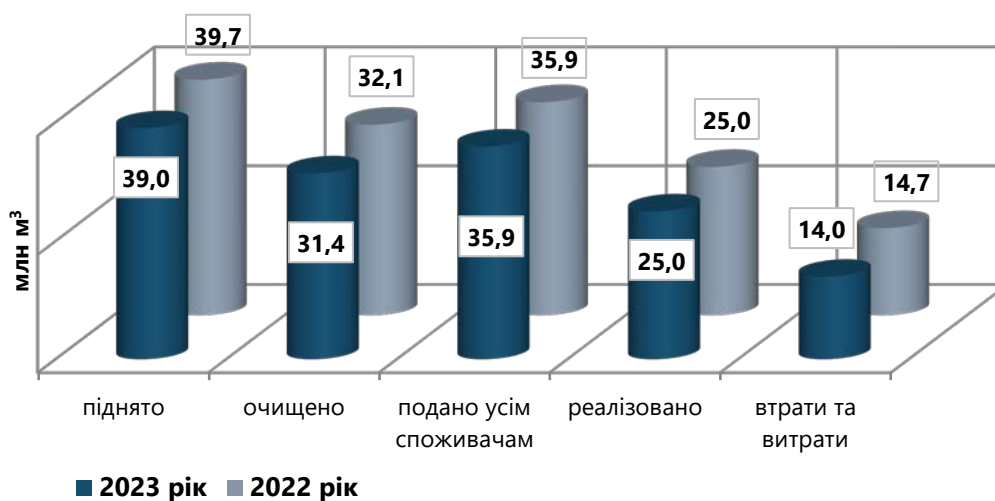

Рис. 5.2.2. Виробничі показники водопостачання

Середньодобова подача питної води становила: за категорією «усі споживачі» - 68,5; за категорією «населення» - 47,7 тис. м³/добу.

Водопровідні насосні станції у 2023 році характеризувались такими показниками: загальна кількість - 246 (фактична потужність - 220,3 млн м³/рік); встановлене насосне обладнання - 560 одиниць, з них заміни потребували 140 або 25 % насосів, було замінено протягом року - 62 або 44,3 % від потреби (рис. 5.2.3).

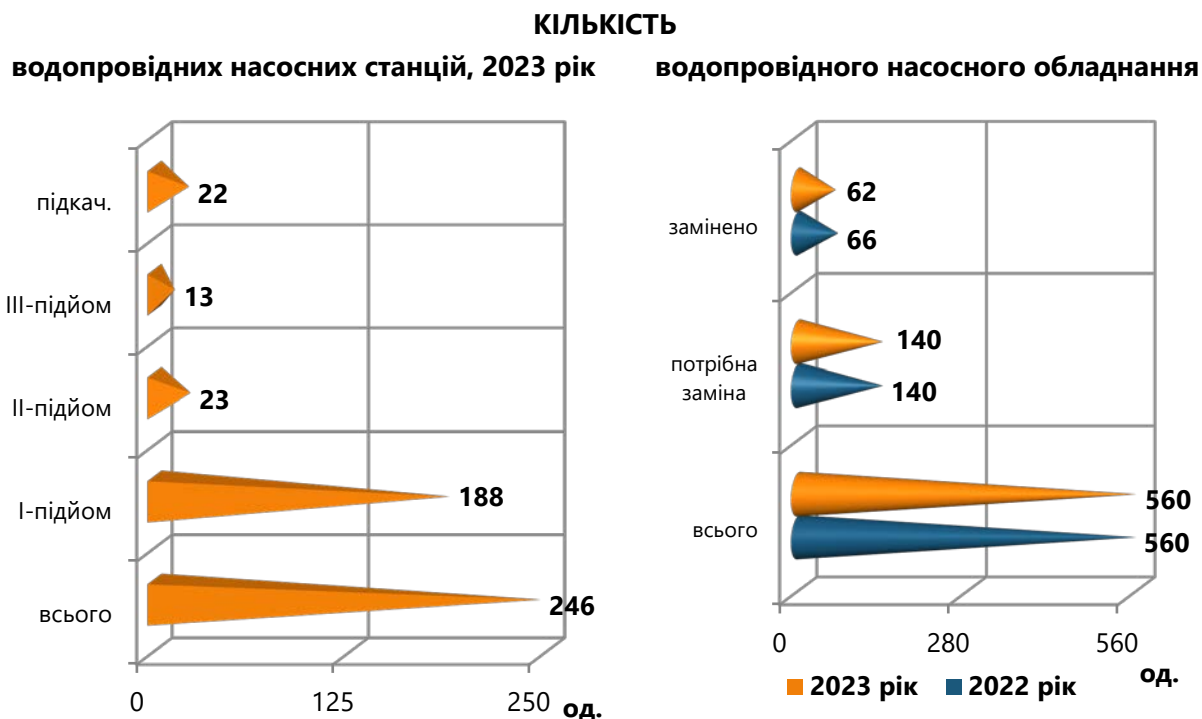

Рис. 5.2.3

Водопровідні мережі у 2023 році характеризувались такими показниками: загальна протяжність становила – 5 055 км, з них ветхих та аварійних – 1 291 км або 25,5 %; протягом року було замінено 95,8 км або 7,4 % від потреби (рис. 5.2.4). Показник аварійності мереж залишився на рівні 0,5 аварій на 1 км мережі.

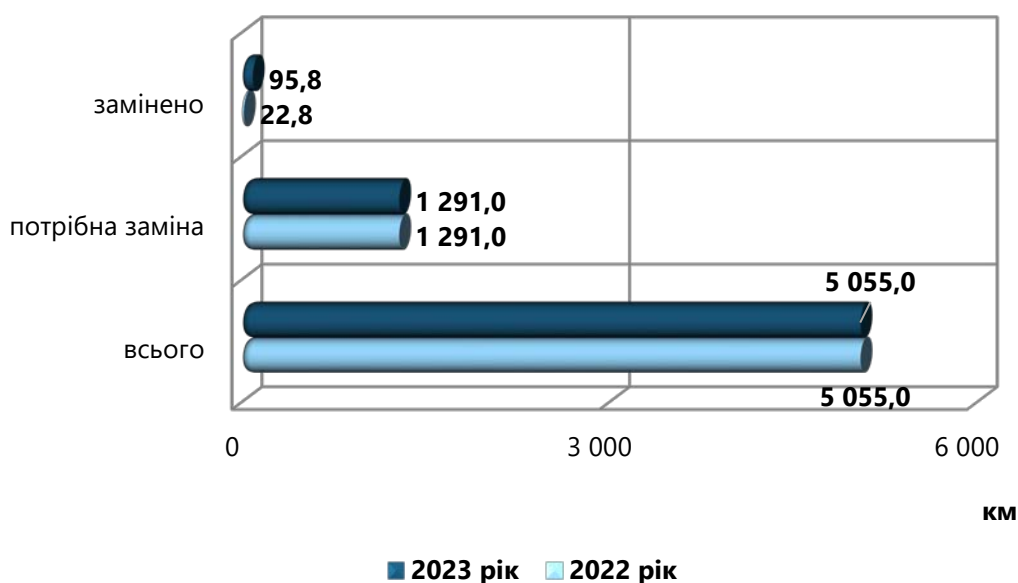

Рис. 5.2.4. Протяжність водопровідних мереж

Споруди для зберігання питної води в цілому по області налічували: резервуари чистої води - 50 з сумарним об'ємом - 68,7 тис. м³; водонапірні башти - 272 з сумарним об'ємом - 8,9 тис. м³. Нестача об'ємів споруд для зберігання питної води - 0,63 тис. м³.

Облік послуг з водопостачання. Показник оснащення будівель вузлами комерційного обліку протягом звітного року залишився на рівні 75 %; квартир - на рівні 95%.

Системи централізованого водовідведення

У 2023 році загальні показники водовідведення області були наступними:

► питоме водовідведення на 1 людину залишилось на рівні 2022 року: у містах - 100; у смт - 80; у сільських населених пунктах - 50 л/добу.

Обсяги стічних вод в системах водовідведення у 2023 році становили (рис. 5.2.5):

- ❖ реалізовано усім споживачам – 28,6 млн м³;
- ❖ відведено стічних вод – 28,5 млн м³;
- ❖ пройшло через очисні споруди – 27,4 млн м³ або 96,1 %;
- ❖ пройшло повне біологічне очищення – 27,6 млн м³ або 96,8 %;
- ❖ пройшло доочищення – 0,1 млн м³ або 0,4 %.

Найбільші обсяги стоків було відведено у містах - 28,2 млн м³ або 98,6 % від їх загальної кількості; у смт - 0,2 млн м³ або 0,7 %; у сільських населених пунктів - 0,2 млн м³ або 0,7 %.

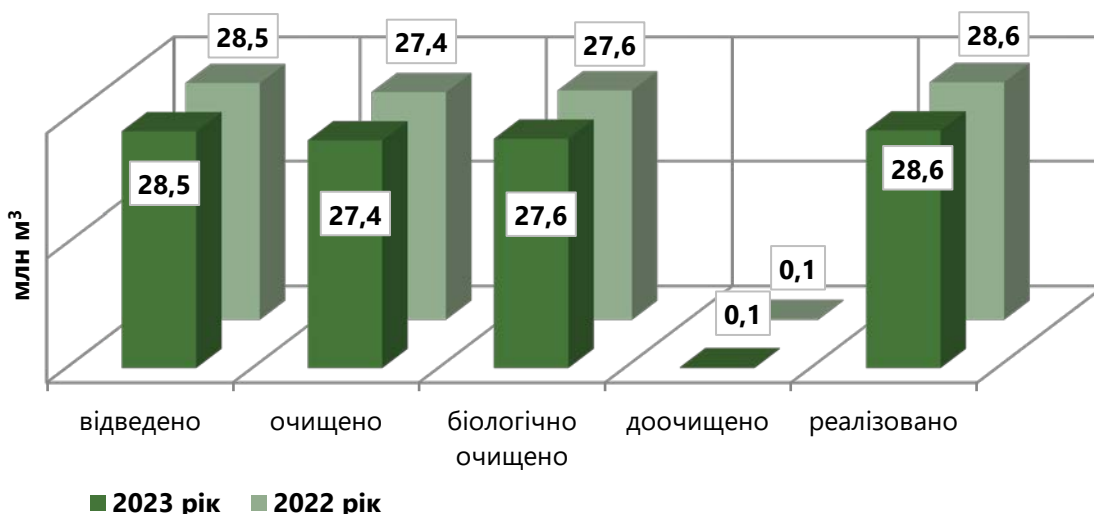

Рис. 5.2.5. Виробничі показники водовідведення

Насосні станції систем централізованого водовідведення та очисні споруди у 2023 році характеризувались такими показниками:

► 94 НС (загальна фактична потужність - 122,24 млн м³/рік); 240 одиниць насосного обладнання, з них потребували заміни 77 або 32,1 % насосів, протягом року заміна насосів не проводилась;

► 34 очисних споруди (загальна фактична потужність - 147,74 млн м³/рік), з них 15 потребували реконструкції; реконструкція очисних споруд не проводилась (рис. 5.2.6).

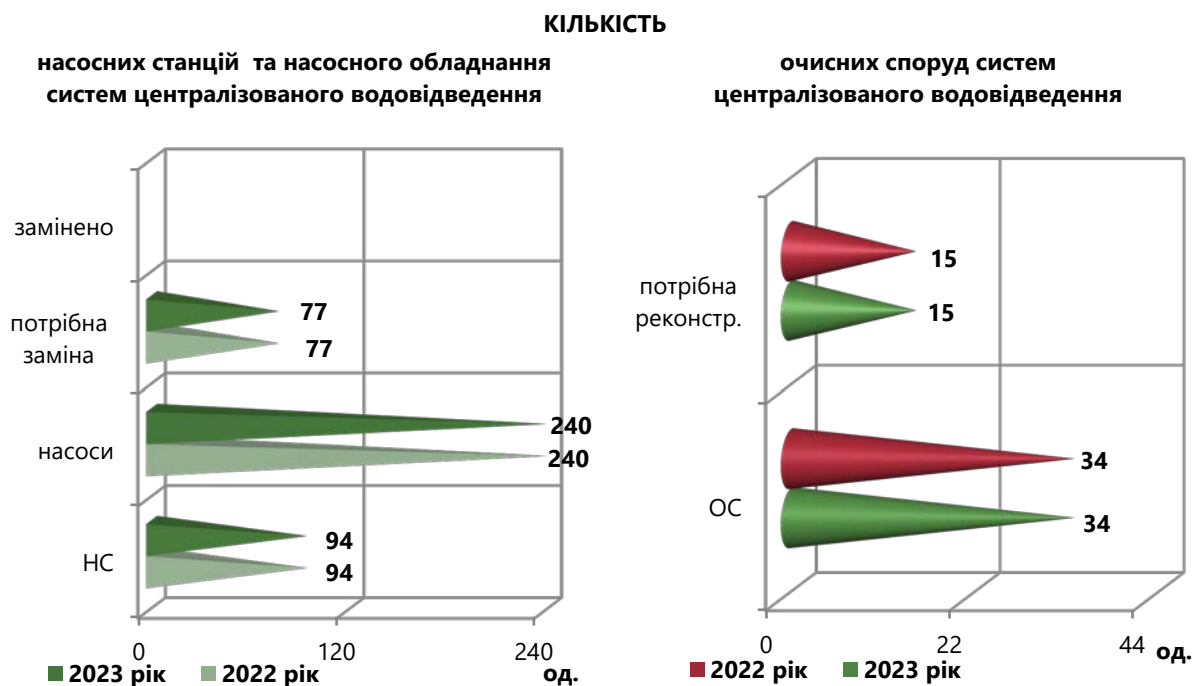

Рис. 5.2.6

Мережі централізованого водовідведення у 2023 році характеризувались такими показниками: загальна протяжність – 1 100,5 км, з них ветхих та аварійних – 293,2 км або 26,6 %; протягом року заміна мереж не проводилась (рис. 5.2.7). Показник аварійності мереж зріс з 0,81 до 0,91 аварії на 1 км мережі.

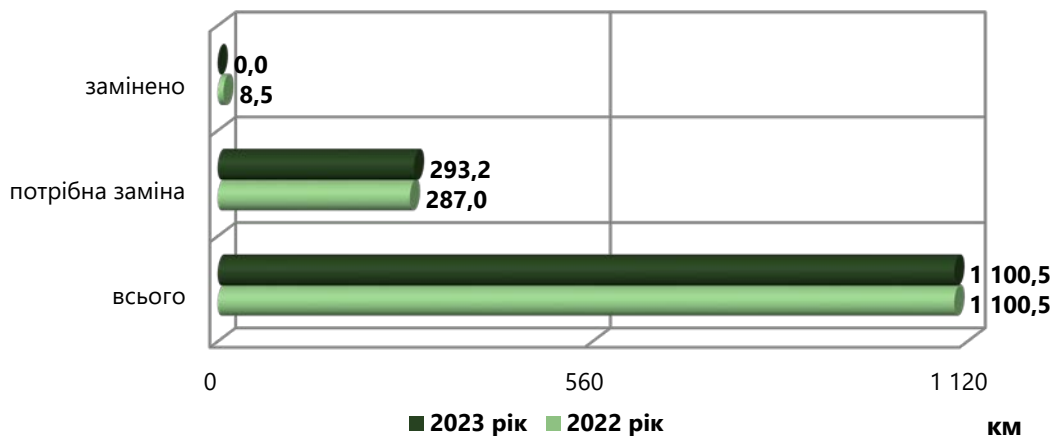

Рис. 5.2.7. Протяжність мереж централізованого водовідведення

Витрати електроенергії у системах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

У 2023 році витрати електроенергії порівняно з попереднім роком:

- ▶ **у системах водопостачання** знизились з 36,5 до 32,2 млн кВт-год/рік; питомі витрати зросли з 919,4 до 918,37 кВт год/1000 м³ води;
- ▶ **у системах водовідведення** знизились з 28,8 до 20,5 млн кВт-год/рік; питомі витрати - з 1 010,53 до 719,3 кВт год/1000 м³ стічної води.

Фінансово-економічні показники

Найменування показника	водопостачання		водовідведення	
	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.
Тарифи на послуги, грн/м³				
<i>для промисловості</i>				
мінімальні	15,7	6,25	9,9	9,88
максимальні	84,3	84,32	84,5	84,48
<i>для населення</i>				
мінімальні	13,1	5,51	9,9	7,00
максимальні	42,0	42,0	45,2	74,16

Підприємства питного водопостачання та централізованого водовідведення

Послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в області надають 89 підприємств.

Базове підприємство області - **КП «Вінницяоблводоканал»**.

Виробничі показники найбільших підприємств області

Показники	КП «Вінниця-облводоканал»		КП «Хмільник-водоканал»		КП «Тульчин-водоканал»		КП «Гайсин-водоканал»	
	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.
ВОДОПОСТАЧАННЯ								
Обсяги води, млн м³/рік								
<i>піднято</i>	29,22	28,41	1,01	0,95	0,8	0,7	0,65	0,65
<i>очищено</i>	29,20	28,38	1,01	0,95	-	-		
<i>подано усім споживачам</i>	25,58	24,58	0,86	0,81	0,8	0,7	0,63	0,63
<i>реалізовано</i>	16,92	16,55	0,58	0,56	0,5	0,5	0,43	0,43
<i>втрати та витрати</i>	12,30	11,86	0,43	0,39	0,2	0,2	0,2	0,2
Водопровідні мережі, км								
<i>всього</i>	639,14	641,38	101,40	101,40	129,00	129,00	125,6	125,6
<i>ветхі та аварійні</i>	177,86	181,18	39,10	39,10	15,00	15,00	12,2	12,2
<i>замінено</i>	3,12	3,54	1,20	3,80	0,30	0,30	0,3	0,5
Витрати електроенергії, млн кВт-год/рік	22,47	21,41	0,851	0,813	1,1	1,2	0,79	0,94
Заборгованість за електроенергію, тис. грн	31 778,1 *	32 982,06*	635,1	431,4	-	-	328,30	785,30
ВОДОВІДВЕННЯ								
Обсяги стоків, млн м³/рік								
<i>реалізовано</i>	15,99	15,95	0,63	0,65	0,4	0,4	0,22	0,22
<i>відведено</i>	22,76	22,72	0,63	0,65	0,4	0,4	-	-
<i>очищено</i>	22,76	22,72	0,63	0,65	0,4	0,4	-	-
<i>біологічно очищено</i>	22,76	22,72	0,63	0,65	0,4	0,4	0,22	0,22
<i>доочищено</i>	-	-	-	-	-	-	-	-
Мережі централізованого водовідведення, км								
<i>всього</i>	562,91	563,79	45,6	45,6	56,7	56,7	25,9	25,9

Показники	КП «Вінниця-облводоканал»		КП «Хмільник-водоканал»		КП «Тульчин-водоканал»		КП «Гайсин-водоканал»	
	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.
ветхі та аварійні	110,5	110,09	15,1	15,1	5,4	5,4	2,4	2,4
замінено	0,5	3,5	0	0	-	-	22	6
Витрати електроенергії, млн кВт-год/рік	17,66	17,71	0,796	0,797	0,2	0,3	0,44	0,33
Заборгованість за електроенергію, тис. грн	31 778,1 *	32 982,06*	519,7	353,0	-	-	220,0	337,0
*КП «Вінницяоблводоканал» - заборгованість за електроенергію загальна								

Заходи з розвитку, здійснені у системах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

№	Назва заходу	Водопостачання	Водовідведення
1.	Будівництво нових об'єктів	6,7	0,8
2.	Реконструкція і модернізація об'єктів	1,8	0,6
3.	Капремонт і відновлення робочого стану об'єктів	3,6	-
Загальна вартість здійснених заходів, млн грн		12,1	1,4

Якість води джерел та систем питного водопостачання

№	Проби води, які не відповідали нормативам	% до загальної кількості	
		2022 р.	2023 р.
1	усі джерела централізованого водопостачання:		
	санітарно-хімічні показники	12,5	7,3
	бактеріологічні показники	4,1	2,2
2	підземні джерела централізованого водопостачання:		
	санітарно-хімічні показники	8,9	5,1
	бактеріологічні показники	0,06	0,1
3	джерела децентралізованого водопостачання:		
	санітарно-хімічні показники	48,6	47,7
	бактеріологічні показники	41,5	41,3
4	системи централізованого водопостачання:		
	санітарно-хімічні показники	12,9	13,0
	бактеріологічні показники	3,4	5,4
5	водопровідні мережі:		
	санітарно-хімічні показники	13,0	13,7
	бактеріологічні показники	3,3	6,1
6	сільські системи водопостачання:		
	санітарно-хімічні показники	9,0	15,0
	бактеріологічні показники	10,3	18,9

У 2023 році якість питної води з систем централізованого водопостачання не відповідала встановленим нормативам у таких населених пунктах області.

Категорія населеного пункту	За показниками
м. Погребище, Погребищенська ТГ, Вінницький район, водогін, КП «Погребищекомунсервіс»; смт Тиврів, Тиврівська ТГ, водогін Тиврівський комбінат комунальних підприємств; смт Оратів, Оратівська ТГ, Вінницький район, артсверловина ПП «Газводбудсервіс»; артсвердловина	Мікробіологічні

Категорія населеного пункту	За показниками
КП «Бохоничанка» Агрономічної сільської ради, с. Бохоники, вул. Незалежності, 43-А; КП «Хмільникводоканал», м. Хмільник, вул. Вугринівська, 130, Хмільницька ТГ; КП «Калинівкаводоканал», с. Дружелюбівка, вул. Центральна, Калинівська ТГ	
КП «Жмеринкаводоканал» Жмеринської МТГ, м. Жмеринка, вул. Декабристів (РЧВ №3)	Санітарно-хімічні
м. Липовець, Липовецька ТГ, Вінницький район, водогін КП «Липовецьводоканал» Липовецької міської ради; с. Агрономічне, Вінницький район, КП «Вінницяоблводоканал» с. Зарванці, артсвердловина; КП СКЕП «Сількомсервіс» Якушинецької сільської ради	Мікробіологічні та санітарно-хімічні

Охорона природних водойм

Таблиця 5.2.4

Найменування показника	2022 р.	2023 р.
Скинуто стічних вод в поверхневі водойми, млн м³/рік		
всього	49,824	48,560
нормативно чистих без очищення	23,619	22,812
нормативно очищених	25,685	25,325
недостатньо очищених	0,520	0,423
неочищених	-	-
в т.ч. комунальними підприємствами, млн м³/рік		
всього	24,638	24,323
нормативно чистих без очищення	3,770	3,615
нормативно очищених	20,348	20,285
недостатньо очищених	0,520	0,423
неочищених	-	-

Таблиця 5.2.5

Проби води, які не відповідали встановленим нормативам	2022 р.	2023 р.
Проби з водойм I-ї категорії , які не відповідали нормативам:		
<i>за санітарно-хімічними показниками</i>	96	87
<i>за мікробіологічними показниками</i>	76	72
Проби з водойм II-ї категорії , які не відповідали нормативам за:		
<i>за санітарно-хімічними показниками</i>	112	135
<i>за мікробіологічними показниками</i>	68	148

Загальний стан питного водопостачання та централізованого водовідведення, заходи з реформування та розвитку

Забезпечення населення якісною питною водою залишається одним із ключових завдань для Вінниччини.

Для питного водопостачання в регіоні використовуються відкриті поверхневі водні об'єкти та підземні джерела. В якості джерел централізованого питного водопостачання використовуються відкриті водойми (річки) на п'яти водогонах (у містах Вінниця, Калинівка, Хмільник, Ладижин, Козятин), на які припадає 85% всієї спожитої води в області.

На сьогодні частка населених пунктів області, охоплених послугами централізованого водопостачання, становить 27 %, в тому числі: міста та селища міського типу - 100%, села - 24,7 %.

Однак, тільки 47,9 % міського та сільського населення мають доступ до систем централізованого водопостачання. Решта споживачів забезпечуються питною водою із підземних джерел (свердловини, каптажі, криниці).

В області в 63 територіальних громадах послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення надають 89 суб'єктів господарювання різних форм власності, які розташовані в містах, селищах, селах області, та отримали відповідні ліцензії на право провадження господарської діяльності.

Протягом останніх років в області намітилась чітка тенденція щодо збільшення основних виробничих потужностей підприємств питного водопостачання та централізованого водовідведення. Проводиться робота щодо будівництва та введення в експлуатацію нових.

Незважаючи на позитивну динаміку в галузі питного водопостачання та централізованого водовідведення, існує ряд проблемних питань, над якими постійно працюють керівники підприємств спільно з органами державної влади та органами місцевого самоврядування.

Для вирішення проблемних питань у сфері централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в області затверджена Програма «Питна вода Вінницької області на 2021-2025 роки» (далі - Програма). Основним завданням Програми є оптимізація роботи систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення шляхом їх розбудови, розширення мережі абонентів, зменшення непродуктивних втрат та витоків води з системи, технічного переоснащення насосного обладнання та приведення його характеристик до фактичного навантаження, а також проведення економічного аналізу водокористування.

Однак, на даний час у зв'язку з відсутністю коштів, реалізація заходів Програми призупинена.

Разом з тим, у п'яти територіальних громадах за кошти місцевих бюджетів реалізовано проекти з реконструкції та будівництва водопровідних мереж та мереж централізованого водовідведення.

Руйнувань об'єктів питного водопостачання та централізованого водовідведення в області протягом 2023 року не зафіксовано.

Щодо міжнародної та державної допомоги, то протягом 2023 року за сприяння Представництва МОМ в Україні, GRUNDFOS, Governmental Agency for Strategic Reserves (за сприяння Мінінфраструктури), Агенції стратегічного резерву, м. Варшава, ЮНІСЕФ Україна, Управління ООН з обслуговування проектів в Україні, Урядового агентства стратегічних резервів (РАРС) з зареєстрованим офісом у Варшаві, Варшавського фонду міжнародної солідарності, Німецького Товариства Міжнародного співробітництва 18 підприємств питного водопостачання та централізованого водовідведення отримали генератори в кількості 52 шт., КП «Вінницяоблводоканал» отримано насосне обладнання та рідкий хлор.

5.3 Волинська область

Волинською обласною державною адміністрацією (Волинською обласною військовою адміністрацією) було надано наступні дані щодо стану систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у 2023 році.

Джерела питного водопостачання

Упродовж 2023 року з природних джерел області було відібрано 43,729 млн м³ води, що на 1,652 млн м³ більше, ніж у 2022 році. Загальний обсяг використаної води становив – 30,867 (менше на 0,227) млн м³, зокрема на господарсько-питні потреби – 18,070 (більше на 0,381) млн м³, на виробничі - 11,628 (менше на 0,675) млн м³. Для підземної води ці показники були такими: всього використано – 24,849 (більше на 0,714) млн м³ води, зокрема на господарсько-питні потреби – 18,047 (менше на 0,401) млн м³ (табл. 5.3.1, рис. 5.3.1).

Таблиця 5.3.1

№	Найменування показника	2022 р.	2023 р.	+/- до 2022 р.
1	Забір води з природних джерел, млн м³			
	всього	42,077	43,729	+1,652
	<i>поверхневої</i>	8,808	7,900	-0,908
	<i>підземної</i>	33,269	35,829	+2,560
2	Використання води, млн м³			
	всього	31,094	30,867	-0,227
	<i>на господарсько-питні потреби</i>	17,689	18,070	+0,381
	<i>на виробничі потреби</i>	12,303	11,628	-0,675
	<i>на сільськогосподарські потреби</i>	0,064	0,001	-0,063
	<i>на зрошення</i>	0,777	0,886	+0,109
	<i>на інші потреби</i>	0,261	0,282	+0,021
3	Використання підземних вод, млн м³			
	всього	24,135	24,849	+0,714
	<i>на господарсько-питні потреби</i>	17,646	18,047	+0,401
	<i>на виробничі потреби</i>	6,038	6,385	+0,347
	<i>на сільськогосподарські потреби</i>	0,064	0,001	-0,063
	<i>на зрошення</i>	0,101	0,134	+0,033
	<i>на інші потреби</i>	0,286	0,282	-0,004

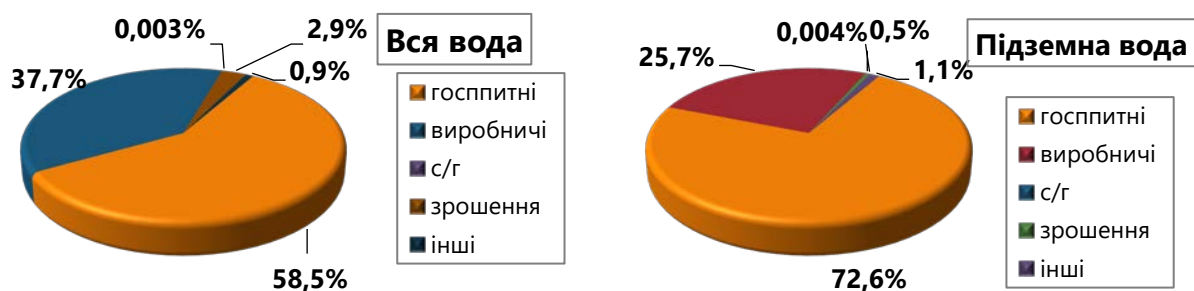

Рис. 5.3.1. Використання води на різні потреби у 2023 році

Для питного водопостачання області використовується вода з підземних водозаборів: Дубнівський, Ново-Дубнівський водозабори, Східний, Південно-Східний, Омелянівський водозабори (м. Луцьк), Ковельський (м. Ковель), Міськводозабір, Північний водозабір (м. Володимир), Сенонський водоносний горизонт (м. Нововолинськ).

На території області відсутні населені пункти, які перебувають у маловодній місцевості, відповідно до наданої інформації.

Забезпеченість населених пунктів та населення системами централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

У 2023 році забезпеченість населених пунктів області не змінилась з попереднім роком та була такою (табл. 5.3.2):

- **централізоване водопостачання** - усі 11 міст, 18 смт (81,8 %), 319 сіл (30,3 %). Централізоване водопостачання було відсутнє у 4 смт (Головне, Заболоття, Колки, Сенкевичівка) та у 735 селах;
- **централізоване водовідведення** - 9 міст (81,8 %), 18 смт (81,8 %), 25 сіл (2,4 %). Централізоване водовідведення було відсутнє у 2 містах (Берестечко, Устилуг), 4 смт (Головне, Заболоття, Колки, Сенкевичівка) та у 1 029 селах

Таблиця 5.3.2

Категорія населених пунктів	Кількість населених пунктів	Кількість населених пунктів, забезпечених:	
		централізованим водопостачанням	централізованим водовідведенням
<i>міста</i>	11	11	9
<i>смт</i>	22	18	18
<i>села</i>	1 054	319	25
Разом	1 087	348	52

Населення області було охоплено послугами таким чином (табл. 5.3.3):

✓ **централізованим водопостачанням**: у містах – 309,67 тис. осіб (83,3 %), у смт - 4,15 тис. осіб (84,7 %), у селах – 30,12 тис. осіб (47,6 %);

✓ **централізованим водовідведенням**: у містах – 270,96 тис. осіб (72,9 %), у смт - 3,5 тис. осіб (71,4 %), у селах - 6,28 тис. осіб (9,9 %).

Таблиця 5.3.3

Категорія населених пунктів	Чисельність населення, тис. осіб	Чисельність населення (тис. осіб), охопленого послугами:	
		централізованого водопостачання	централізованого водовідведення
<i>міста</i>	371,90	309,67	270,96
<i>смт</i>	4,90	4,15	3,50
<i>села</i>	63,25	30,12	6,28
Разом	440,05	343,94	280,74

Системи централізованого питного водопостачання

У 2023 році загальні показники водопостачання були наступними:

- цілодобове водопостачання - 100 % населених пунктів та населення;
- питоме водоспоживання на 1 людину: у містах – 87,96 (менше на 2,64) л/добу, у смт – 64,0 (більше на 1,4) л/добу, у селах – 113,2 л/добу (більше на 14,3) л/добу;
- кількість вуличних колективних установок - 83 (менше на 23).

Водозабори. Загальна кількість централізованих водозаборів в області становила 18, з них поверхневих - 1; кількість свердловин - 148. Потреба у додатковій потужності водозаборів відсутня.

Обсяги води в системах водопостачання у 2023 році становили (рис. 5.3.2):

- ✓ піднято води - 25,15 млн м³;
- ✓ очищено - 20,85 млн м³ або 82,9 % до обсягу піднятої води;
- ✓ подано усім споживачам – 24,17 млн м³ або 96,1 %;
- ✓ реалізовано – 15,74 млн м³ або 62,6 %;
- ✓ знезаражено – 24,78 млн м³ або 98,5 %;
- ✓ втрати та технологічні витрати – 9,41 млн м³ або 37,4 %.

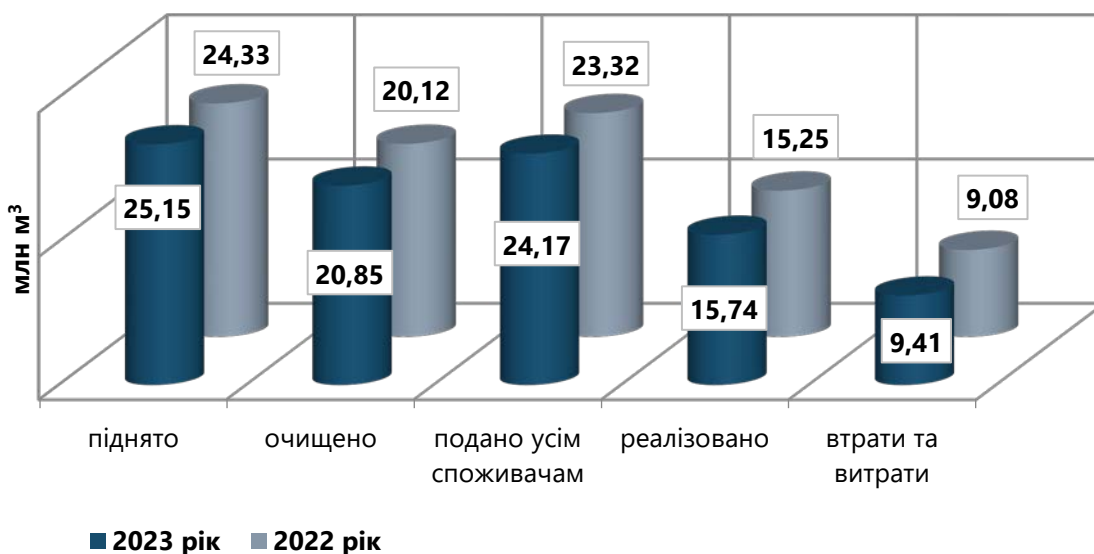

Рис. 5.3.2. Виробничі показники водопостачання

Середньодобова подача питної води становила: за категорією «усі споживачі» - 66,33; за категорією «населення» - 41,38 тис. м³/добу.

Водопровідні насосні станції у 2023 році характеризувались такими показниками: загальна кількість - 212 (фактична потужність – 25,15 млн м³/рік); встановлене насосне обладнання – 286 одиниць, з них заміни потребували 67 або 23,4 % насосів, було замінено протягом року - 28 або 41,8 % від потреби (рис. 5.3.3).

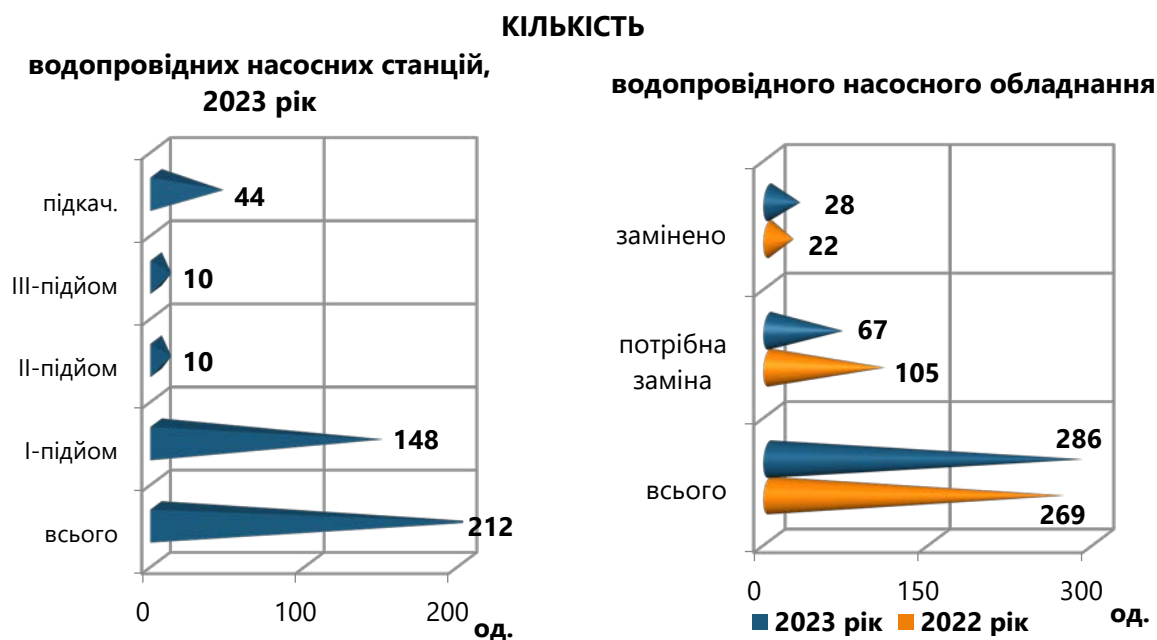

Рис. 5.3.3

Водопровідні мережі у 2023 році характеризувались такими показниками: загальна протяжність становила – 1 105,05 км, з них ветхих та аварійних – 644,59 км або 58,3 %; протягом року було замінено 7,15 км або 1,1 % від потреби (рис. 5.3.4). Показник аварійності мереж зменшився з 1,36 до 0,98 аварії на 1 км мережі.

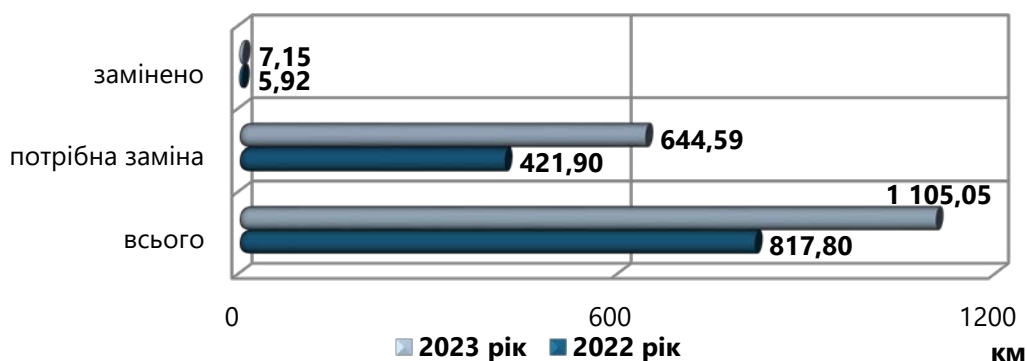

Рис. 5.3.4. Протяжність водопровідних мереж

Споруди для зберігання питної води налічували: резервуари чистої води - 31 з сумарним об'ємом - 72,7 тис. м³; 32 водонапірних башт з сумарним об'ємом - 1,25 тис.м³.

Облік послуг з водопостачання. Показник оснащення будівель вузлами комерційного обліку протягом звітного року збільшився з 39,12 до 40,7 %; квартир - з 84,6 до 86,3 %.

Системи централізованого водовідведення

У 2023 році загальні показники водовідведення області були наступними:

► **питоме водовідведення на 1 людину** знизилось: у містах – 104,7 (менше на 2,5)л/добу, у смт – 63,4 (менше на 2,3) л/добу, зросло у селах – 136,5 (більше на 20,2) л/добу.

Обсяги стічних вод в системах водовідведення у 2023 році становили (рис. 5.3.5):

- ❖ реалізовано усім споживачам – 14,61 млн м³;
- ❖ відведено стічних вод – 20,23 млн м³;
- ❖ пройшло через очисні споруди – 21,70 млн м³ або 100 %;
- ❖ пройшло повне біологічне очищення – 21,70 млн м³ або 100 %.

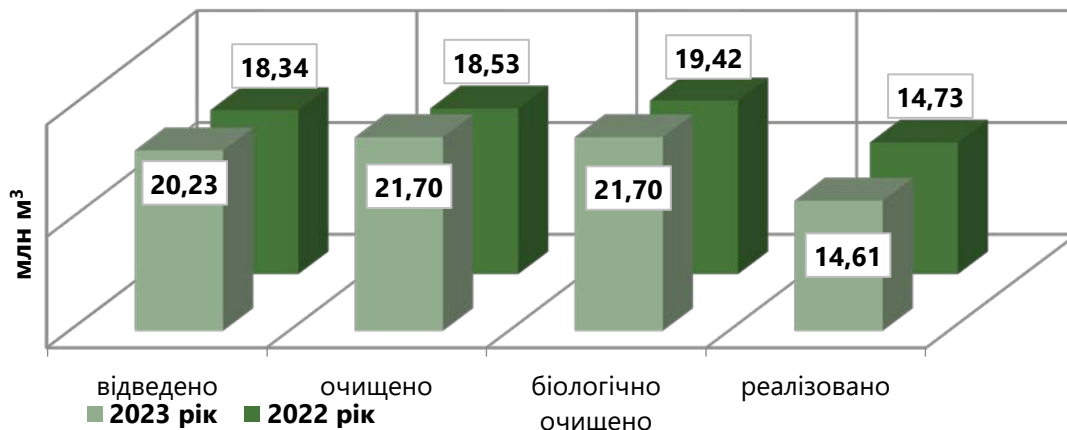

Рис. 5.3.5. Виробничі показники водовідведення

Насосні станції систем централізованого водовідведення та очисні споруди у 2023 році характеризувались такими показниками:

- 58 НС (загальна фактична потужність – 20,88 млн м³/рік); 171 одиниця насосного обладнання, з них потребували заміни 53 або 31 % насосів, було замінено протягом року 8 або 15,1 % від потреби;
- 7 очисних споруд (загальна фактична потужність – 21,701 млн м³/рік), з них потребували реконструкції 6 або 85,7%; 1 очисні споруди було реконструйовано протягом року (16,7 % від потреби) (рис. 5.3.6).

КІЛЬКІСТЬ

насосних станцій та насосного обладнання систем централізованого водовідведення

очисних споруд систем централізованого водовідведення

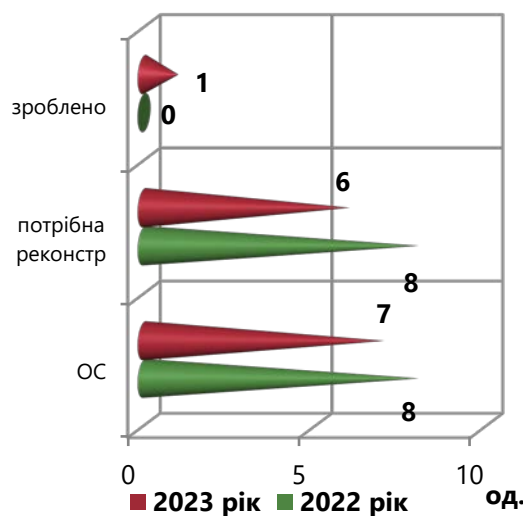
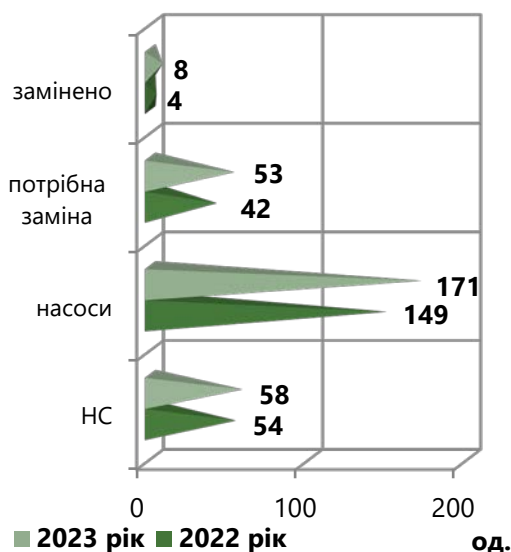

Рис. 5.3.6

Мережі централізованого водовідведення у 2023 році характеризувались такими показниками: загальна протяжність – 714,67 км, з них ветхих та аварійних – 402,99 км або 56,4 %; протягом року було замінено 1,095 км або 0,3 % від потреби (рис. 5.3.7). Показник аварійності мереж зріс з 0,22 до 0,37 аварії на 1 км мережі.

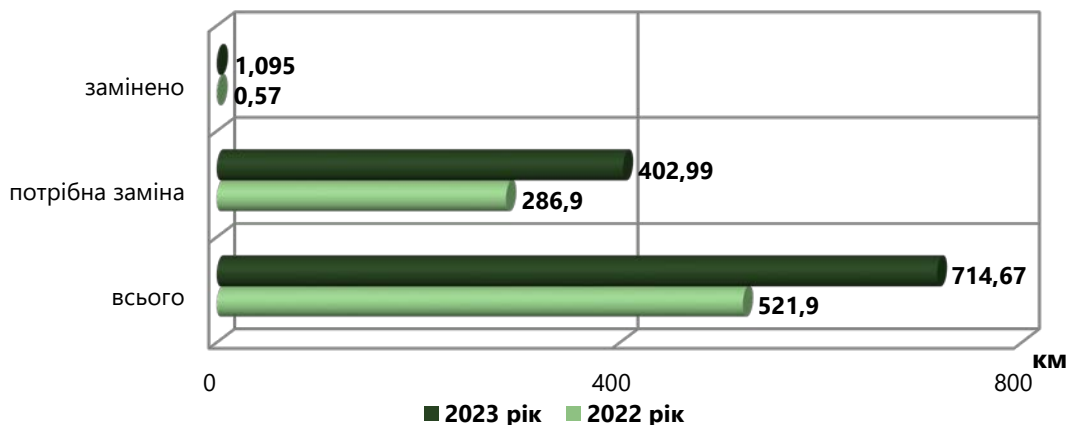

Рис. 5.3.7. Протяжність мереж централізованого водовідведення

Фінансово-економічні показники

Найменування показника	водопостачання		водовідведення	
	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.
Тарифи на послуги, грн/м³				
<i>для промисловості</i>				
мінімальні	9,49	16,76	9,50	22,67
максимальні	35,34	16,76	32,04	22,67
<i>для населення</i>				
мінімальні	9,49	16,76	12,20	22,67
максимальні	35,34	16,76	32,04	22,67
Собівартість послуг, грн/м³				
мінімальна	5,49	15,65	11,41	20,90
максимальна	32,29	15,65	89,92	20,90
середня	14,93	15,65	26,4	20,90
Відшкодування вартості послуг, %				
<i>для промисловості</i>	68,1-117,4	89,65	60,3-110,2	90,01
<i>для населення</i>	68,1-117,4	89,65	60,3-110,2	90,01

Витрати електроенергії у системах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

У 2023 році витрати електроенергії порівняно з попереднім роком:

► у системах водопостачання зросли з 12,07 до 12,32 млн кВт-год/рік; питомі витрати - з 496,10 до 1 033,70 кВт год/1000 м³ води;

► у системах водовідведення зросли з 13,14 до 14,56 млн кВт-год/рік; питомі витрати - з 716,47 до 719,72 кВт год/1000 м³ стічної води.

Заборгованість за витрачену електроенергію збільшилась: у системах водопостачання - з 2 280,0 до 8 313,7 тис. грн; у системах водовідведення – з 1 679,8 до 7 715,5 тис. грн.

Підприємства питного водопостачання та централізованого водовідведення

Послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в області надає 46 підприємств (у 2022 році - 44), в тому числі 5 спеціалізованих комунальних, 34 багатогалузевих комунальних, 5 відомчих, 2 міжрайонних. До комунальної форми власності у 2023 році належало 44 підприємств, до іншої - 2.

Базове підприємство області - **КП «Луцькводоканал»**.

Виробничі показники найбільших підприємств області

Показники	КП «Луцьк-водоканал»		Ковельське УВКГ «Ковельводоканал»		КП«Нововолинськ-водоканал»		УВКГ м. В. Волинський	
	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.
ВОДОПОСТАЧАННЯ								
Обсяги води, млн м³/рік								
<i>піднято</i>	15,83	16,68	3,04	2,96	3,79	3,83	1,67	1,68
<i>очищено</i>	15,79	16,65	2,85	2,79	-	-	1,48	1,41
<i>подано усім споживачам</i>	15,23	16,04	2,85	2,79	3,72	3,76	1,52	1,58
<i>реалізовано</i>	9,99	10,30	1,88	1,91	2,30	2,40	1,08	1,12
<i>втрати та витрати</i>	5,84	6,38	1,16	1,05	1,48	1,43	0,51	0,56
Водопровідні мережі, км								
<i>всього</i>	348,1	664,5	110,10	110,977	240,42	240,42	89,2	89,2
<i>ветхі та аварійні</i>	168,8	376,9	71,396	71,067	175,58	190,48	6,1	6,1
<i>замінено</i>	2,89	1,82	1,578	0,329	0,80	2,504	0,65	2,5
Витрати електроенергії, млн кВт-год/рік	7,703	8,042	1,283	1,228	2,01	1,95	1,07	1,1
Заборгованість за електроенергію, тис. грн	980,0	5 598,0	-	-	-	-	1 300,0	2 715,7
ВОДОВІДВЕННЯ								
Обсяги стоків, млн м³/рік								
<i>реалізовано</i>	9,2	9,8	1,888	1,876	1,96	2,03	0,89	0,71
<i>відведено</i>	13,0	14,8	2,470	2,441	1,96	2,03	0,89	0,95
<i>очищено</i>	13,0	14,8	2,470	2,441	3,04	3,50	0,89	0,95
<i>біологічно очищено</i>	13,0	14,8	2,470	2,441	3,04	3,50	0,89	0,95
Мережі централізованого водовідведення, км								
<i>всього</i>	226,2	418,7	115,3	115,64	124,4	124,4	55,9	55,9
<i>ветхі та аварійні</i>	107,2	224,2	73,27	72,74	101,1	101,1	5,3	5,3
<i>замінено</i>	0,02	0,20	0,035	0,7947*	-	-	0,1	0,1
Витрати електроенергії, млн кВт-год/рік	8,496	9,658	2,320	2,563	1,90	1,94	0,42	0,4
Заборгованість за електроенергію, тис. грн	1142,3	6 722,8	-	-	-	-	0,53	992,7
Ковельське УВКГ «Ковельводоканал»: у 2023 році замінено мереж – 0,7947 км, т.ч. відновлено методом санації – 0,6147 км								

Заходи з розвитку, здійснені у системах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

№	Назва заходу	Водопостачання	Водовідведення
1.	Реконструкція і модернізація об'єктів	3,53	11,53
2.	Капремонт і відновлення робочого стану об'єктів	12,50	13,56
3.	Оснащення житлового фонду засобами обліку води	1,82	-
4.	Розвиток виробничо-експлуатаційних баз	5,77	1,63
Загальна вартість здійснених заходів, млн грн		23,62	26,72

Загальна вартість здійснених заходів ліцензіатом НКРЕКП - КП «Луцькводоканал» - у 2023 році складала: для систем водопостачання – 7,4 млн грн (12,2 млн грн у 2022 році), для систем водовідведення – 23,3 млн грн (8,4 млн грн у 2022 році).

Якість води джерел та систем питного водопостачання

№	Проби води, які не відповідали нормативам	% до загальної кількості	
		2022 р.	2023 р.
Джерела водопостачання			
усі джерела централізованого водопостачання:			
1	санітарно-хімічні показники	-	-
	бактеріологічні показники	-	-
підземні джерела централізованого водопостачання:			
2	санітарно-хімічні показники	15	11
	бактеріологічні показники	4	5
джерела децентралізованого водопостачання:			
3	санітарно-хімічні показники	-	-
	бактеріологічні показники	-	-
Системи водопостачання			
системи централізованого водопостачання:			
4	санітарно-хімічні показники	-	-
	бактеріологічні показники	-	-
водопровідні мережі:			
5	санітарно-хімічні показники	0,5	0,6
	бактеріологічні показники	1,6	1,4
сільські системи водопостачання:			
6	санітарно-хімічні показники	-	-
	бактеріологічні показники	-	-

Охорона природних водойм

Таблиця 5.3.4

Найменування показника	2022 р.	2023 р.
Скинуто стічних вод в поверхневі водойми, млн м³/рік		
всього	23,441	25,253
нормативно чистих без очищення	5,639	5,227
нормативно очищених	17,802	19,980
недостатньо очищених	-	0,046
неочищених	-	-
в т.ч. комунальними підприємствами, млн м³/рік		
всього	17,958	20,18
нормативно чистих без очищення	0,434	0,467
нормативно очищених	17,524	19,667
недостатньо очищених	-	0,046
неочищених	-	-

Загальний стан питного водопостачання та централізованого водовідведення, заходи з реформування та розвитку

Системи водопостачання та водовідведення підприємств Волинської області знаходиться в задовільному робочому стані. В порівнянні з минулим роком суттєвих змін щодо стану питного водопостачання та централізованого водовідведення області не відбулося.

Підприємства питного водопостачання та централізованого водовідведення області продовжують працювати над покращенням якості надання своїх послуг.

Комунальне підприємство «Луцькводоканал». Обсяги міжнародної та державної допомоги, наданої КП «Луцькводоканал» у 2023 році:

- ✓ Generator JCB G65QS (1 од.) – 1 604 616,00 грн (з ПДВ),
- ✓ Diesel Generator 12 kW AGT 12003 DSEA (1 од.), Diesel Generator 6,5 kW KS 9300DE ATSR (1 од.), Diesel Generator SENCI SC-7500Q 230V (1 од.), Diesel Generator 14 kW AGT 18 DSEA (1 од.), Diesel Generator 6,5 kW KONNER & SOHNEN KS 9300DE ATSR (1 од.), Diesel Generator 6,5 kW KONNER & SOHNEN KS 9300DE ATSR (1 од.), Diesel Generator 20 kW – FG WILSON P22-1 + CANOPY (1 од.) – 8 810 033,88 грн (з ПДВ),
- ✓ Занурювальний каналізаційний насос Grundfos потужністю 43 кВт з шафою управління з перетворювачем частоти (1 од.) – 1 712 731,39 грн (з ПДВ),
- ✓ Генераторна установка Fimates CTDW-110LI, 110 kVA (1 од.) – 958 994,35 грн (з ПДВ),
- ✓ Генераторна установка Fimates CTDW-220LI, 220 kVA (1 од.) – 1 545 861,51 грн (з ПДВ),
- ✓ Benzin Generator 6,5 kW Hahn & Sohn (12 од.) – 949 613,40 грн (з ПДВ),
- ✓ Дизель-генераторна установка Perkins Diesel Pover Fixed Generator Set, 88 kW (2 од.) – 2 933 428,50 грн (з ПДВ),
- ✓ Дизель-генераторна установка Perkins Diesel Pover Fixed Generator Set, 70 kW (4 од.) – 5 065 437,12 грн (з ПДВ),
- ✓ Дизель-генераторна установка Perkins Diesel Pover Fixed Generator Set, 53 kW (1 од.) – 1 120 541,62 грн (з ПДВ),
- ✓ Дизельна генераторна установка з водяним охолодженням, 350 кВА, 50 Гц (у т.ч. захисний короб, АВР та обладнання для холодного запуску для генераторної установки) (1 од.) – 1 420 625,09 грн (з ПДВ),
- ✓ Дизельна генераторна установка з водяним охолодженням, 200 кВА, 50 Гц (у т.ч. захисний короб, АВР та обладнання для холодного запуску для генераторної установки) (1 од.) – 1 036 816,87 грн (з ПДВ).

Основним видом діяльності КП «Луцькводоканал» є надання послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення населенню, установам, організаціям, промисловим та іншим підприємствам, згідно укладених договорів та діючих тарифів. КП «Луцькводоканал» продовжує працювати над покращенням якості надання своїх послуг, зменшенням енергоємності виробництва питної води та очищення стічних вод. Так, на підприємстві діяла Інвестиційна програма з планованим обсягом фінансування – 120 345,2 тис. грн (з ПДВ), завдяки якій у 2023 році вдалося:

- замінити ділянку водогону $d=600$ мм загальною протяжністю 652 м пог. на ділянці вул. Трункіна – садівниче товариство «Маяк» - с. Струмівка;

- замінити ділянку водогону $d=600$ мм протяжністю 76 м пог. на вул. Кравчука;
- придбати та встановити насосні агрегати глибинні типу GCS та GBV в комплекті з шафами управління в рамках технічного переоснащення (модернізації) обладнання 7 артезіанських свердловин;
- провести реконструкцію системи водопостачання в с. Брище Луцької ОТГ з встановленням модульної системи вод опідготовки продуктивністю 10 м³/год (200 м³/добу);
- провести реконструкцію системи водопостачання в смт Рокині Луцької ОТГ з встановленням модульної системи водопідготовки продуктивністю 16 м³/год (320 м³/добу);
- придати та встановити засувку шиберну з висувним штоком DN500 та електроприводом AUMA SA10.2 -1 од.;
- виконати роботи з автоматизації управління та диспетчеризації технологічного процесу на артезіанських свердловинах №№ 40, 38а, 5, 4, 3, 2, Гнідавського майданчика водопідготовки, Гнідавській та Омелянівській насосних станціях другого підйому;
- придбати екскаватор колісний JCB JS 160W та екскаватор-навантажувач JCB 3CX SITEMASTER;
- придбати та встановити на КНС насосні агрегати: FZV.2.33.1.1010 з двигуном 5,5 кВт, FZR.1.03.1.2100 з двигуном 2,2 кВт, FZV.1.03.1.2100 з двигуном 2,2 кВт, FZV.2.32.1.1010 з двигуном 7,5 кВт, FZE.3.35.1.1010 з двигуном 9,2 кВт;
- провести заміну 54 м пог. колектора по вул. Кравчука, 44 в м. Луцьк;
- придбати лабораторне обладнання в лабораторію очисних споруд системи централізованого водовідведення м. Луцьк;
- придбати та встановити 4 решітки пруткового типу в комплекті з шафою управління, в рамках реконструкції грабельного відділення на КНС № 2, 5.

Окрім того, протягом 2023 року:

- проводилося будівництво резервуару в рамках нового будівництва КНС для перекачування промивних вод Дубнівського водозабору, розпочатого в 2021 році. Обсяги фінансування заходу склали 9 501,3 тис. грн з ПДВ;
- замінено 1,8 км водопровідних мереж та 0,2 км мереж централізованого водовідведення.

Комунальне підприємство «Ковельводоканал». У загальному стан підприємства у порівнянні з 2022 роком практично не змінився. Однак, з'явилися окремі виклики, які спричинені військовими діями, а саме: необхідність придбання та встановлення обладнання (в основному, енергетичного), яке буде забезпечувати безперебійне водопостачання та водовідведення споживачів в умовах вимкнення електричної енергії. Прямих пошкоджень і руйнувань підприємство не зазнало.

Комунальне підприємство «Нововолинськводоканал». Комунальне підприємство «Нововолинськводоканал» Нововолинської міської ради надає послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в м. Нововолинськ, сел. Благодатному і прилеглих селах об'єднаної ТГ. Джерелами водопостачання міста є підземні води сенонського водоносного горизонту, до якого пробурено 27 артезіанських свердловин 16 на Північному і 11 на Південному водозаборах, та 11 артсвердловин в селах Нововолинської ТГ. В експлуатації знаходиться 21 свердловина 11 на Північному і 10 на Південному водозаборах, та 9 свердловин в селах.

Стічні води на міські очисні споруди подаються з допомогою п'яти насосних станцій системи централізованого водовідведення.

Очищені стічні води подаються двома напірними колекторами діаметром 500 мм, протяжністю 3 км в прикордонну річку Західний Буг.

Відповідно до міської програми «Комплексна програма розвитку житлово-комунального господарства, екології, дорожнього руху та його безпеки Нововолинської міської територіальної громади на 2020-2024 роки» (із змінами), за кошти з міського бюджету на суму 3 090,522 тис. грн, у 2023 році були придбані матеріали, комплектуючі, паливно-мастильні матеріали та основні засоби для сталого функціонування систем питного водопостачання та централізованого водовідведення, що на 1 042,4 тис. грн менше порівняно з 2022 роком.

Обсяг наданих послуг в 2023 році порівняно з 2022 роком збільшився на 9 988,6 тис. грн. За підсумками роботи 2023 року фінансовий результат до оподаткування 2 117,8 тис. грн.

5.4 Дніпропетровська область

Дніпропетровською обласною державною адміністрацією (Дніпропетровською обласною військовою адміністрацією) було надано наступні дані щодо стану систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у 2023 році.

Джерела питного водопостачання

Упродовж 2023 року з природних джерел області було відібрано 350,1 млн м³ води, що на 5,47 млн м³ менше, ніж у 2022 році. Загальний обсяг використаної води становив – 326,6 (менше на 6,24) млн м³, зокрема на господарсько-питні потреби – 273,3 (менше на 5,3) млн м³, на виробничі – 49,3 (менше на 0,9) млн м³. Для підземної води ці показники були такими: всього використано – 1,713 (менше на 0,02) млн м³ води, зокрема на господарсько-питні потреби - 1,69 (менше на 0,02) млн м³ (табл. 5.4.1, рис. 5.4.1).

Таблиця 5.4.1

№	Найменування показника	2022 р.	2023 р.	+/- до 2022 р.
1	Забір води з природних джерел, млн м³			
	всього	355,57	350,1	-5,47
	<i>поверхневої</i>	353,67	348,3	-5,37
	<i>підземної</i>	1,9	1,8	-0,1
2	Використання води, млн м³			
	всього	332,84	326,6	-6,24
	<i>на господарсько-питні потреби</i>	278,6	273,3	-5,3
	<i>на виробничі потреби</i>	50,2	49,3	-0,9
	<i>на сільськогосподарські потреби</i>	0,94	0,9	-0,04
	<i>на зрошення</i>	0	0	0
<i>на інші потреби</i>	3,1	3,1	0	
3	Використання підземних вод, млн м³			
	всього	1,733	1,713	-0,02
	<i>на господарсько-питні потреби</i>	1,71	1,69	-0,02
	<i>на виробничі потреби</i>	0,003	0,003	0
	<i>на сільськогосподарські потреби</i>	0	0	0
	<i>на зрошення</i>	0	0	0
<i>на інші потреби</i>	0,02	0,02	0	

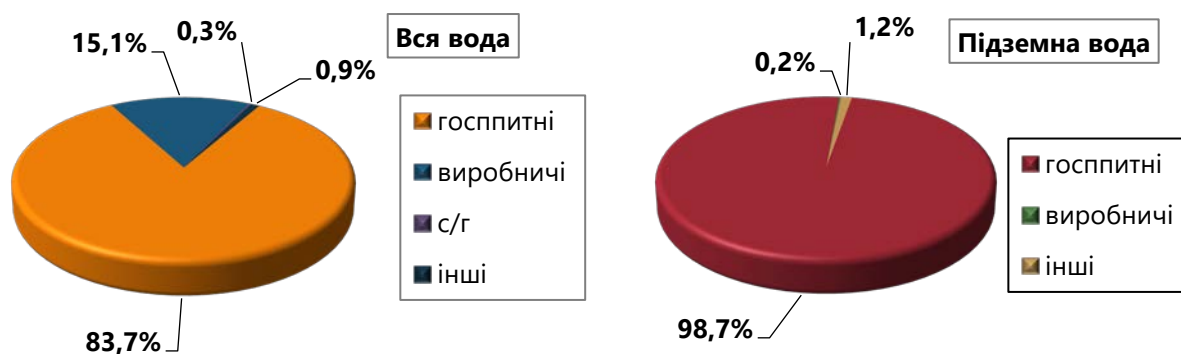

Рис. 5.4.1. Використання води на різні потреби у 2023 році

Для питного водопостачання області використовується вода з р. Дніпро, Каховського, Карачунівського, Південного, Іскрівського, Макортівського, Радущанського водосховищ, каналу Дніпро-Кривий Ріг, Іскрівського водосховища на р. Інгулець, Кіровоградської області, каналу Дніпро-Кривий Ріг, р. Базавлук, а також вода підземних водоносних горизонтів.

Відповідно до наданої інформації на території області 124 населених пункти або 8,6 % від загальної кількості населених пунктів області, перебувають у маловодній місцевості, з яких 3 смт та 121 село.

Забезпеченість населених пунктів та населення системами централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

За наданою інформацією, у 2023 році забезпеченість населених пунктів області була такою (табл. 5.4.2):

- **централізоване водопостачання** - усі 20 міст, усі 46 смт, 348 сіл (25,4 %). Централізоване водопостачання було відсутнє у 1 024 селах;

- **централізоване водовідведення** - усі 20 міст, 33 смт (71,7 %), 29 сіл (2,1 %). Централізоване водовідведення було відсутнє у 13 смт (Письменне, Чаплине, Христофорівка, Божедарівка, Аули, Демурине, Червоногригорівка, Горняцьке, Петропавлівка, Залізничне, Курилівка, Лихівка, Вишневе) та у 1 343 селах.

Таблиця 5.4.2

Категорія населених пунктів	Кількість населених пунктів	Кількість населених пунктів, забезпечених:	
		централізованим водопостачанням	централізованим водовідведенням
<i>міста</i>	20	20	20
<i>смт</i>	46	46	33
<i>села</i>	1 372	348	29
Разом	1 438	414	82

Населення області було охоплено послугами таким чином (табл. 5.4.3):

- ✓ **централізованим водопостачанням**: у містах – 2 489,6 тис. осіб (97,1%), у смт – 183,0 тис. осіб (86,2 %), у селах – 183,2 тис. осіб (34,1 %);

- ✓ **централізованим водовідведенням**: у містах – 1 899,9 тис. осіб (74,1%), у смт – 79,9 тис. осіб (37,6 %), у селах – 26,0 тис. осіб (4,8 %).

Таблиця 5.4.3

Категорія населених пунктів	Чисельність населення, тис. осіб	Чисельність населення (тис. осіб), охопленого послугами:	
		централізованого водопостачання	централізованого водовідведення
<i>міста</i>	2 563,3	2 489,6	1 899,9
<i>смт</i>	212,3	183	79,9
<i>села</i>	537,2	183,2	26
Разом	3 312,9	2 855,8	2 005,8

Системи централізованого питного водопостачання

У 2023 році загальні показники водопостачання області були наступними:

- цілодобове водопостачання - 29 % населених пунктів та 92 % населення;
- питоме водоспоживання на 1 людину: у містах – 150 (більше на 6); у смт – 132 (не змінилось); у сільських населених пунктах – 120 (не змінилось) л/добу;
- кількість вуличних колективних установок – 193 (більше на 2).

Протягом 2023 року подача питної води з систем централізованого водопостачання здійснювалась за графіком у м. Верхівцеве (6 годин на добу, як у 2022 році), с. Соколівка Верхівцевської ТГ, с. Затишне, с. Вітрівка, с. Лугове, с. Преображенка Затишнлянської ТГ - 4 годин на добу, як і у 2022 році.

Застосування привізної питної води в області залишилось на рівні 2022 року. Частково або повністю привізена вода застосувалась у 293 населених пунктах (20,4 % від загальної кількості населених пунктів області), зокрема у 3 смт (Межова, Просяна, Юр'ївка), 1 селище (Письменне, Синельниківський р-н) та у 289 селах; чисельність населення, що споживало привізну воду, складала - 70,61 тис. осіб (2,1 % від загальної чисельності населення області).

Найгірша ситуація була у смт Межова, де привізною водою користувалось біля 4 тис. осіб (50 % від чисельності населення населеного пункту), у с. Шолохове - 2,4 тис. осіб (86,4 % від чисельності населення населеного пункту) та у смт Просяна - 2,1 тис. осіб (40 % від чисельності населення населеного пункту).

Кількість населення, яке користувалось привізною водою, становило:

- у 13 населених пунктів - від 1 000 до 4 000 осіб;
- у 28 населених пунктах - від 500 до 1 000 осіб;
- у 106 населених пунктах - від 100 до 500 осіб;
- у 56 населених пунктів - від 50 до 100 осіб;
- у 63 населених пунктах - від 10 до 50 осіб;
- у 27 населених пунктів - від 1 до 10 осіб.

Водозабори. Загальна кількість централізованих водозаборів в області - 201, з них поверхневих - 29; кількість свердловин - 172. Потреба у додатковій потужності водозаборів - 0,37 млн м³/рік.

Обсяги води в системах водопостачання у 2023 році становили (рис. 5.4.2):

- ✓ піднято води – 347,5 млн м³;
- ✓ очищено – 336,9 млн м³ або 96,9% до обсягу піднятої води;
- ✓ подано усім споживачам – 322,6 млн м³ або 92,8 %;
- ✓ реалізовано – 312,9 млн м³ або 90 %;
- ✓ знезаражено – 329,4 млн м³ або 94,8 %;
- ✓ втрати та технологічні витрати – 34,6 млн м³ або 10 %.

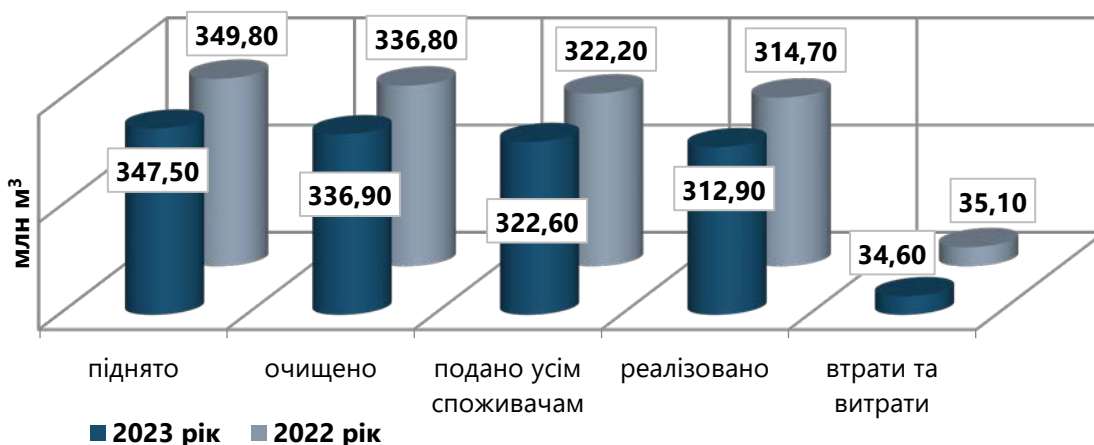

Рис. 5.4.2. Виробничі показники водопостачання

За населеними пунктами обсяги піднятої води становили: міста – 252,5 млн м³ або 72,7 % від загального обсягу; смт - 68 млн м³ або 19,6 %; сільські населені пункти – 27 млн м³ або 7,7 %.

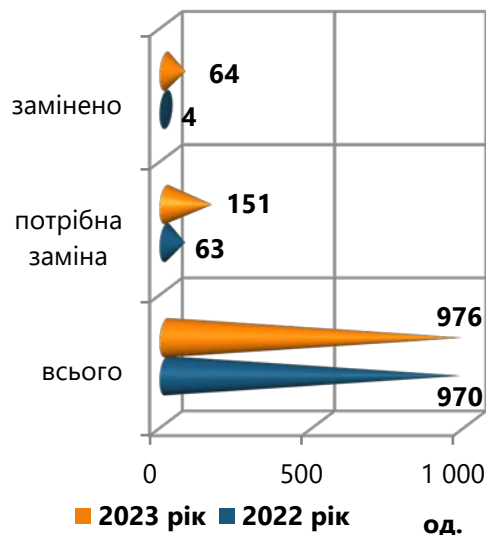
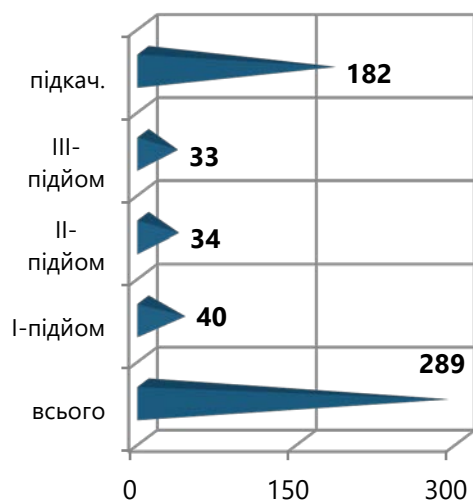
Середньодобова подача питної води становила: за категорією «усі споживачі» - 1 026,45; за категорією «населення» - 629,6 тис. м³/добу.

Водопровідні насосні станції у 2023 році характеризувались такими показниками: загальна кількість - 289 (фактична потужність – 647,3 млн м³/рік); встановлене насосне обладнання – 976 одиниць, з них заміни потребували 151 або 15,5 % насосів, було замінено протягом року – 64 або 42,4 % від потреби (рис. 5.4.3).

КІЛЬКІСТЬ

водопровідних насосних станцій, 2023 рік

водопровідного насосного обладнання

од.

од.

Рис. 5.4.3

Водопровідні мережі у 2023 році характеризувались такими показниками: загальна протяжність становила – 14 796 км, з них ветхих та аварійних – 5 470,6 км або 37 %; протягом року було замінено 34,7 км або 0,6 % від потреби (рис. 5.4.4). Показник аварійності мереж зменшився з 0,9 до 0,79 аварії на 1 км мережі.

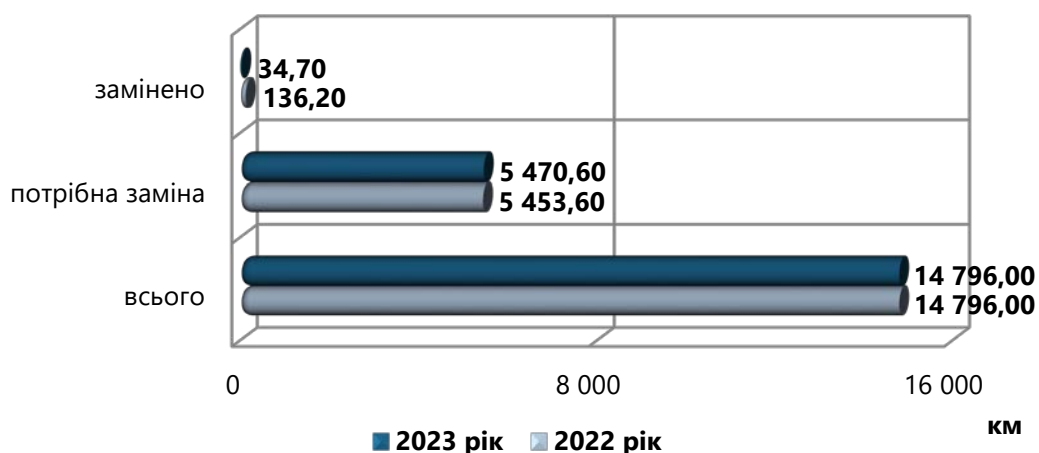

Рис. 5.4.4. Протяжність водопровідних мереж

Споруди для зберігання питної води в цілому по області налічували: резервуари чистої води - 180 з сумарним об'ємом - 773 тис. м³; водонапірні башти - 202 з сумарним об'ємом - 333 тис. м³. Нестача об'ємів споруд для зберігання питної води - 23 тис. м³.

Облік послуг з водопостачання. Показник оснащення будівель вузлами комерційного обліку протягом звітного року залишився на рівні 97,7 %; квартир - 98,5 %.

Системи централізованого водовідведення

У 2023 році загальні показники водовідведення області були наступними:

► питоме водовідведення на 1 людину збільшилось: у містах – 132 (більше на 2); у смт – 115 (більше на 4); у сільських населених пунктах – 75 (більше на 2) л/добу.

Обсяги стічних вод в системах водовідведення у 2023 році становили (рис. 5.4.5):

- ❖ відведено стічних вод – 222,25 млн м³;
- ❖ пройшло через очисні споруди – 220,16 млн м³ або 99,1 %;
- ❖ пройшло повне біологічне очищення – 177,86 млн м³ або 80 %;
- ❖ пройшло доочищення - 1,34 млн м³ або 0,6 %.

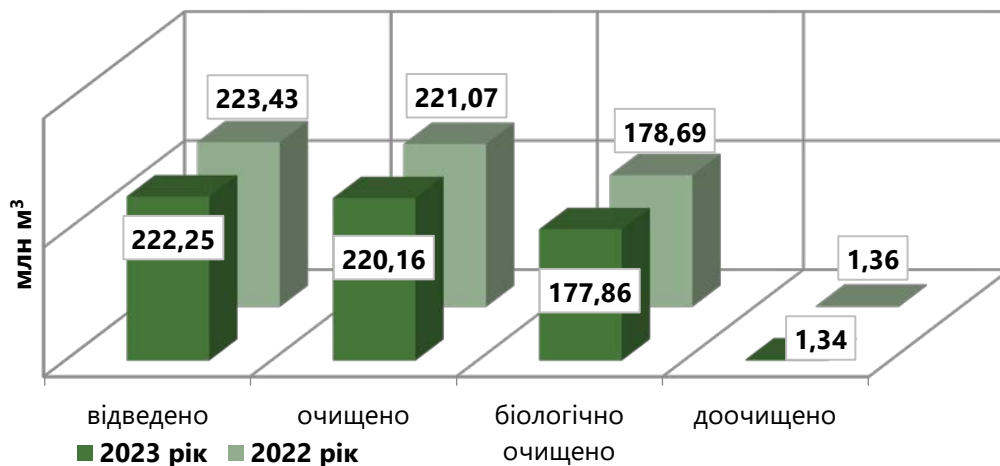

Рис. 5.4.5. Виробничі показники водовідведення

Найбільші обсяги стоків було відведено у містах – 177,7 млн м³ або 80 % від їх загальної кількості; у смт – 44,0 млн м³ або 19,8 %; у сільських населених пунктах – 0,55 млн м³ або 0,2 %.

Насосні станції систем централізованого водовідведення та очисні споруди у 2023 році характеризувались такими показниками:

- 338 НС (загальна фактична потужність – 281,94 млн м³/рік); 880 одиниць насосного обладнання, з них потребували заміни 209 або 23,8 % насосів, було замінено протягом року - 8 або 3,8 % від потреби;

- 55 очисних споруд (загальна фактична потужність – 182,78 млн м³/рік), з них 10 потребували реконструкції; було реконструйовано протягом року 1 очисні споруди, або 10 % від потреби (рис. 5.4.6).

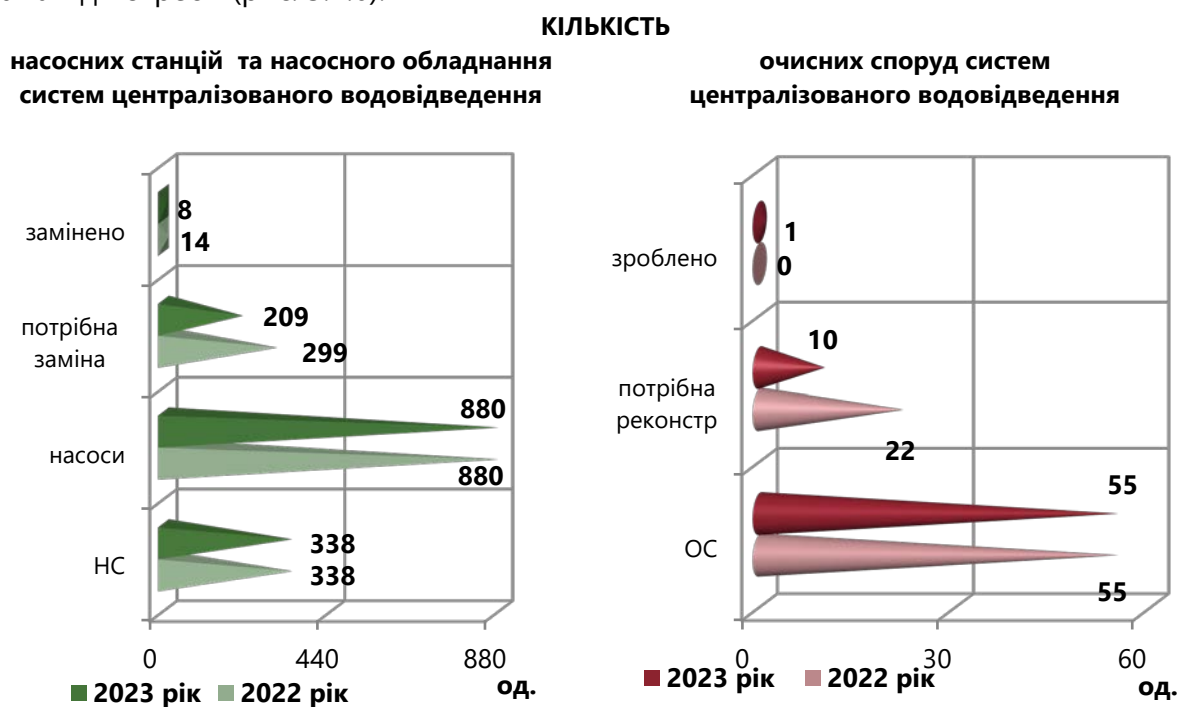

Рис. 5.4.6

Мережі централізованого водовідведення у 2023 році характеризувались такими показниками: загальна протяжність – 4 728,9 км, з них ветхих та аварійних – 1 937,7 км або 41 %; протягом року було замінено 4,31 км або 0,2 % від потреби (рис. 5.4.7). Показник аварійності мереж зріс з 0,28 до 0,29 аварії на 1 км мережі.

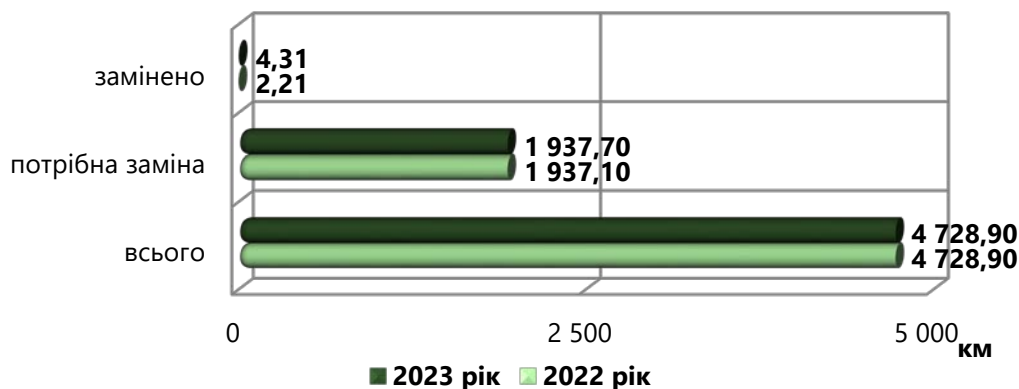

Рис. 5.4.7. Протяжність мереж централізованого водовідведення

Витрати електроенергії у системах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

У 2023 році витрати електроенергії порівняно з попереднім роком:

► у системах водопостачання зросли з 258,47 до 264,10 млн кВт·год/рік; питомі витрати - з 738,91 до 993,42 кВт·год/1000 м³ піднятої води;

► у системах водовідведення знизились з 163,26 до 162,07 млн кВт·год/рік; питомі витрати - з 730,70 до 729,22 кВт·год/1000 м³ відведених стічних вод.

Заборгованість за витрачену електроенергію в системах водопостачання збільшилась - з 379 976,58 до 432 199,1 тис. грн; в системах водовідведення зменшилась з 83 831,045 до 55 507,96 тис. грн.

Фінансово-економічні показники

Найменування показника	водопостачання		водовідведення	
	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.
Тарифи на послуги, грн/м³				
<i>для промисловості</i>				
мінімальні	7,48	14,5	10,74	10,74
максимальні	80,85	146,8	39,42	176,6
<i>для населення</i>				
мінімальні	8,4	9,0	10,58	10,74
максимальні	33,84	41,18	39,42	39,42
Собівартість послуг, грн/м³				
мінімальна	8,12	14,91	8,6	13,2
максимальна	50,58	55,4	45,37	65,8
середня	15,48	36,5	25,65	31,0
Відшкодування вартості послуг, %				
<i>для промисловості</i>	84,2	86,1	82,6	82,2
<i>для населення</i>	84,2	82,0	82,6	82,2

Підприємства питного водопостачання та централізованого водовідведення

Послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в області надає 94 підприємства (у 2022 році - 94 підприємств), в тому числі 43 спеціалізованих комунальних, 46 багатогалузевих комунальних, 1 міжрайонне, 4 відомчих. До комунальної форми власності у 2023 році належало 75 підприємств; до державної - 3; до іншої - 16.

Базове підприємство - КП «Дніпроводоканал» Дніпровської міської ради.

Виробничі показники найбільших підприємств області

Показники	КП «Дніпро-водоканал»		КП «Кривбас-водоканал»		КП «Нікополь-водоканал»		КП ДОР «Аульський водовід»		ДМП ВКГ «Дніпро-Західний Донбас»	
	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.
ВОДОПОСТАЧАННЯ										
Обсяги води, млн м³/рік										
<i>піднято</i>	71,6	73,2	103,5	101,8	9,056	7,010	70,98	74,97	16,81	18,77
<i>очищено</i>	64,1	64,76	90,6	93	9,056	7,010	70,17	74,18	16,69	18,62
<i>подано усім споживачам</i>	95,3	99,97	76,2	80,9	7,99	6,14	66,22	69,49	15,57	17,37
<i>реалізовано</i>	55,6	55,2	52,3	49	5,619	4,249	49,79	54,26	9,68	9,56

Національна доповідь про якість питної води та стан питного водопостачання та водовідведення в Україні у 2023 р. Дніпропетровська область

Показники	КП «Дніпро-водоканал»		КП «Кривбас-водоканал»		КП «Нікополь-водоканал»		КП ДОР «Аульський водовід»		ДМП ВКГ «Дніпро-Західний Донбас»	
	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.
втрати та витрати	47,2	53,16	38,3	44	3,488	2,876	21,19	20,71	7,30	9,20
Водопровідні мережі, км										
всього	2275,438	2319,728	2303,4	2304,7	531,5	531,5	1091,26	1096,351	710,5	743,59
ветхі та аварійні	911,185	911,921	738,7	738,7	273,432	273,432	329,888	229,576	48,21	52,36
замінено	10,7	0,362	15,3	16,8	-	-	3,93	40,007	1,99	0,526
Витрати електроенергії, млнВт·год/рік	44,241	43,274	42,032	51,432	6,191279	5,345904	57,173	57,275	26,642	27,36
Заборгованість за електроенергію, тис. грн	0	2001,125	15869,8	48315,97			206942,565	86913,096	126314,1	240127,4
Показники	КП «Дніпро-водоканал»		КП «Кривбас-водоканал»		КП «Нікополь-водоканал»		МКП «Покров-водоканал»			
	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.		
ВОДОВІДВЕДЕННЯ										
Обсяги стічних вод, млн м³/рік										
реалізовано	42,5	42,55	30,95	28,82	3,65	2,61	0,8	0,7		
відведено	42,5	42,55	67,86	61,27	5,5	4,1	0,8	0,7		
очищено	65,01	70,6	67,86	61,27	5,2	3,5	0,8	0,7		
біологічно очищено	65,01	70,6	67,86	61,27	5,2	3,5	0,8	0,7		
доочищено	0	0	0	0			-	-		
Мережі водовідведення, км										
всього	1373,534	1378,759	1178,9	1187,3	158,2	158,2	130,58	130,58		
ветхі та аварійні	278,239	278,587	867,3	900,8	97,9	97,9	116,7	116,2		
замінено	0,429	0,179	1,7	2	-	0,085	-	-		
Витрати електроенергії, млнВт·год/рік	43,757	43,269	36,6	32,6	5,584725	5,141345	1,095	1,091		
Заборгованість за електроенергію, тис. грн	0	1916,411	12731,981	25975,41			783,3	1160,5		
КП «Дніпроводоканал» - покупна вода 35,12 млн м ³ /рік (31,26 млн м ³ /рік у 2022 р.) КП «Нікопольводоканал» - покупна вода 0,115 млн м ³ /рік (0,051 млн м ³ /рік у 2022 р.)										

Заходи з розвитку, здійснені у системах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

№	Назва заходу	Водопостачання	Водовідведення
1.	Будівництво нових об'єктів	1,65	-
2.	Реконструкція і модернізація об'єктів	10,4	0,529
3.	Інші заходи	0,01	0,526
Загальна вартість здійснених заходів, млн грн		12,06	1,055

Загальна вартість заходів з розвитку, здійснених ліцензіатами НКРЕКП у 2023 р. складала:

- КП «Дніпроводоканал» Дніпровської міської ради: для систем водопостачання – 26,42 млн грн (у 2022 році – 2,89 млн грн), для систем водовідведення – 26,13 млн грн (у 2022 році – 1,919 млн грн);
- КП «Кривбасводоканал» Криворізької міської ради: для систем водопостачання – 238,729 (у 2022 році – 44,276 млн грн), для систем водовідведення – 32,195 млн грн (у 2022 році – 31,03 млн грн);

- КП «Нікопольводоканал»: для систем водопостачання – 53,88 млн грн (у 2022 році – не здійснювались), для систем водовідведення – не здійснювались;
- ДМП ВКЛ «Дніпро-Західний Донбас»: для систем водопостачання – 2,77 (у 2022 році – 53,58 млн грн);
- КП ДОР «Аульський водовід»: для систем водопостачання – 429,368 (у 2022 році – 313,04 млн грн), для систем водовідведення – 41,147 млн грн (у 2022 році – 84,45 млн грн).

Якість води джерел та систем питного водопостачання

№	Проби води, які не відповідали нормативам	% до загальної кількості	
		2022 р.	2023 р.
Джерела водопостачання			
усі джерела централізованого водопостачання:			
1	санітарно-хімічні показники	16,1	16,4
	бактеріологічні показники	0,7	0,5
підземні джерела централізованого водопостачання:			
2	санітарно-хімічні показники	22,2	9,5
	бактеріологічні показники	14,3	0
джерела децентралізованого водопостачання:			
3	санітарно-хімічні показники	38,3	41,4
	бактеріологічні показники	15,8	16,9
Системи водопостачання			
системи централізованого водопостачання:			
4	санітарно-хімічні показники	48,8	46,8
	бактеріологічні показники	1,9	3,7
водопровідні мережі:			
5	санітарно-хімічні показники	43,4	25,7
	бактеріологічні показники	1,9	2,9
сільські системи водопостачання:			
6	санітарно-хімічні показники	75,7	53,9
	бактеріологічні показники	11,1	12,4

У 2023 році якість питної води з систем централізованого водопостачання не відповідає встановленим нормативам у таких населених пунктах області.

Населений пункт	За показниками
с. Ганнівка, с. Правобережне, с. Водяне, с. Затишне, с. Малософіївка, с. Преображенка, с. Вітрівка	Мікробіологічні (загальне мікробне число)
смт Гвардійське с. Ожинківка, Павлоградський р-н, с. Шевченківське, с. Михайлівка, с. Новоолександрівка	Мікробіологічні (загальні коліформи)
смт Губиниха, смт Новомиколаївка с. Українське	Мікробіологічні (загальне мікробне число, загальні коліформи)
смт Петропавлівка, смт Дніпровське с. Чернеччина	Санітарно-хімічні (забарвленість)
с. Орлівщина, с. Знаменівка	Санітарно-хімічні (каламутність)

Національна доповідь про якість питної води та стан питного водопостачання та водовідведення в Україні у 2023 р. Дніпропетровська область

Населений пункт	За показниками
смт Іларіонове с. Первомайське, с. Шахтарське, с. Варварівка, с. Раївка, с. Майське, с. Лубянка, с. Роздори, с. Зайцеве	Санітарно-хімічні (забарвленість, каламутність)
смт Солоне	Санітарно-хімічні (забарвленість, каламутність, марганець)
м. Жовті Води	Санітарно-хімічні (каламутність, перманганатна окиснюваність)
м. Верхньодніпровськ с. Придніпровське, Нікопольський район село Грушівка	Санітарно-хімічні (забарвленість, каламутність, перманганатна окиснюваність)
м. Першотравенськ, м. Вільногірськ смт Аули, смт Кринички село Мар'янське	Санітарно-хімічні (забарвленість, перманганатна окиснюваність)
м. П'ятихатки Марганецька міська територіальна громада Томаківська селищна територіальна громада Мирівська сільська територіальна громада	Санітарно-хімічні (загальна жорсткість, сухий залишок, хлориди, сульфати)
с. Богинівка	Санітарно-хімічні (загальна жорсткість, сульфати)
смт Межова	Санітарно-хімічні (каламутність, загальна жорсткість, сухий залишок)
м. Новомосковськ смт Черкаське с. Орлівщина	Санітарно-хімічні (перманганатна окиснюваність)
смт Гвардійське	Санітарно-хімічні (забарвленість, свинець, марганець)
смт Магдалинівка	Санітарно-хімічні (свинець)
м. Перецепине	Санітарно-хімічні (сухий залишок, хлориди)
м. Верхівцеве с. Мишуричів	Санітарно-хімічні (нітрати)
смт Божедарівка с. Покровка	Санітарно-хімічні (загальна жорсткість, сухий залишок, хлориди)
с. Вербівське	Санітарно-хімічні (загальна жорсткість, хлориди)
с. Болтишка, с. Павлівка, с. Н-Григорівка, с. Олександрівка, с. Великомихайлівка с. Мироліубівка	Санітарно-хімічні (загальна жорсткість)
с. Семенівка	Санітарно-хімічні (загальна жорсткість, нітрати)
с. Кудашівка, с. Катеринопіль	Санітарно-хімічні (загальна жорсткість, сухий залишок)
смт Царичанка село Бабайківка	Санітарно-хімічні (смак, хлориди, сухий залишок, фтор)
Васильківська територіальна громада Покровська територіальна громада смт Васильківка, смт Покровське с. Коломійці	Санітарно-хімічні (смак, загальна жорсткість, сухий залишок, хлориди, сульфати)
Дубовиківська територіальна громада	Санітарно-хімічні (смак, загальна жорсткість, хлориди)
смт Петриківка	Санітарно-хімічні (загальна жорсткість, сухий залишок, сульфати)

Національна доповідь про якість питної води та стан питного водопостачання та водовідведення в Україні у 2023 р. Дніпропетровська область

Населений пункт	За показниками
с. Дерезувате	Санітарно-хімічні (загальна жорсткість, сухий залишок)
смт Чаплине	Санітарно-хімічні (смак, загальна жорсткість, хлориди)
м. Кривий Ріг	Санітарно-хімічні (забарвленість, каламутність, перманганатна окиснюваність, сухий залишок, загальна жорсткість, сульфати, хлориди, ТГМ (сума), дибромхлорметан, хлороформ)
м. Кам'янське	Санітарно-хімічні (перманганатна окиснюваність, хлороформ)
м. Нікополь	Санітарно-хімічні (перманганатна окиснюваність, хлороформ, каламутність, забарвленість, рН)
м. Покров	Санітарно-хімічні (каламутність, перманганатна окиснюваність, хлороформ)
м. Дніпро	Мікробіологічні (загальне мікробне число, бактерії групи кишкової палички) Санітарно-хімічні (забарвленість, каламутність, перманганатна окиснюваність, загальна жорсткість, алюміній)
м. Павлоград	Мікробіологічні (загальне мікробне число, бактерії групи кишкової палички) Санітарно-хімічні (забарвленість, каламутність)
с. Хороше	Мікробіологічні (загальне мікробне число, загальні коліформи) Санітарно-хімічні (загальна жорсткість, сухий залишок, сульфати)
смт Червоногригорівка, Нікопольський район с. Пушкарівка	Мікробіологічні (загальне мікробне число, загальні коліформи) Санітарно-хімічні (забарвленість, каламутність, перманганатна окиснюваність)
с.Покровське, Нікопольський район	Мікробіологічні (загальні коліформи) Санітарно-хімічні (забарвленість, каламутність, перманганатна окиснюваність)
с. Червоноіванівка	Мікробіологічні (загальне мікробне число, загальні коліформи) Санітарно-хімічні (забарвленість)
с. Дружбівка	Мікробіологічні (загальне мікробне число, загальні коліформи) Санітарно-хімічні (загальна жорсткість, нітрати)
м. Апостолове	Мікробіологічні (загальне мікробне число, бактерії групи кишкової палички) Санітарно-хімічні (забарвленість, каламутність, перманганатна окиснюваність, загальна жорсткість, сухий залишок, хлориди)
м. Синельникове	Мікробіологічні (загальне мікробне число) Санітарно-хімічні (забарвленість, каламутність, перманганатна окиснюваність)
с. Кислянка	Мікробіологічні (загальні коліформи) Санітарно-хімічні (забарвленість, каламутність, загальна жорсткість)

Населений пункт	За показниками
смт Славгород	Мікробіологічні (загальні коліформи) Санітарно-хімічні (забарвленість, каламутність)
смт Сад	Мікробіологічні (загальні коліформи) Санітарно-хімічні (загальна жорсткість, сухий залишок)
с. Вільне	Мікробіологічні (загальні коліформи) Санітарно-хімічні (сухий залишок)

Охорона природних водойм

Таблиця 5.4.4

Найменування показника	2022 р.	2023 р.
Скинуто стічних вод в поверхневі водойми, млн м³/рік		
всього	540,281	558,61
нормативно чистих без очищення	268,397	278,0
нормативно очищених	161,207	171,3
недостатньо очищених	73,265	73,11
неочищених	37,413	36,2
Комунальними підприємствами, млн м³/рік		
всього	181,278	182,31
нормативно чистих без очищення	9,647	9,55
нормативно очищених	102,071	103,2
недостатньо очищених	59,898	60
неочищених	9,661	9,56

Загальний стан питного водопостачання та централізованого водовідведення, заходи з реформування та розвитку

За 3 місяці 2023 року відновлено водопостачання міст Кривий Ріг, Нікополь, Покров та Марганець та в селищних громадах, що постраждали від підриву Каховської ГЕС.

Для відновлення функціонування водоканалів винайдено альтернативні джерела водопостачання.

На проведення робіт було виділено кошти:

- з обласного бюджету – 120 млн грн;
- з резервного фонду державного бюджету було – 295 млн грн.

Так, в м. Кривий Ріг проведено роботи з прокладання трубопроводу від р. Інгулець для підживлення Південного водосховища. Систему запущено в роботу 14 липня 2023 р.

Також проведені роботи по проекту «Макорти-Кресівське водосховище-33 канал-Південне водосховище». Розчищено водозабір на Кресівському водосховищі. Здійснено прокладання трубопроводу в 3 нитки. Вищезазначені заходи дозволили відновити водопостачання споживачів КП «Кривбасводоканал».

У м. Покров відновлено водопостачання споживачам від резервного джерела – р. Базавлук - прокладено магістральний водогін протяжністю 180 м.

У м. Марганець прокладено магістральний водогін від Миколаївського водосховища.

У м. Нікополь виконано роботи з продовження трубопроводу вглиб Каховського водосховища.

Паралельно з цим розпочато реалізацію експериментального проєкту **Карачунівське водосховище – Кривий Ріг – Південне водосховище, Марганець – Нікополь, Хортиця (ДВС 2) – Томаківка.**

ДІЛЯНКА р. ІНГУЛЕЦЬ – ПІВДЕННЕ ВОДОСХОВИЩЕ

Прокладено та змонтовано 93,8 км труби (100%). Завдяки втіленню безпрецедентного проєкту вже 21 серпня 2023 р. було запущено першу нитку магістрального водогону. 07 травня 2024 р. запущено другу (з чотирьох ниток магістрального водогону), 10 липня 2024 р. запущено третю нитку магістрального водогону, 07 серпня 2024 р. запустили четверту нитку магістрального водогону.

На даний час триває наповнення каналу, який забезпечить наповнення ставка охолоджувача Криворізької ТЕС та Апостолівську громаду водопостачанням.

Експлуатацією магістрального водогону займається КП «Кривбасводоканал».

ДІЛЯНКА ХОРТИЦЯ (ДВС 2) – ТОМАКІВКА – МАРГАНЕЦЬ – НІКОПОЛЬ – ПОКРОВ

Починаючи з 18 червня 2024 р. запрацювали дві ділянки нового магістрального водогону Хортиця (ДВС 2) – Томаківка – Марганець та Марганець – Нікополь – Покров.

Магістральний водогін працює в штатному режимі. Споживачі Нікопольської, Марганецької, Покровської, Червоногригорівської громад отримують якісну питну воду.

Разом з тим, у 2023 році за рахунок субвенції з обласного бюджету проведено реконструкцію водогонів для забезпечення понад 28 тис. осіб якісним водопостачанням.

Проводились роботи із заміни мереж водопостачання та водовідведення, реконструювались насосні станції систем централізованого водовідведення (з можливістю працювати на альтернативних джерелах енергопостачання). Проводились заходи із встановлення лічильників на мережах водопостачання.

Проведено роботу з міжнародними організаціями зі встановлення очисних стацій води в громадах, забезпечення підприємств тепло-водопостачання генераторами.

5.5 Донецька область

Донецькою обласною державною адміністрацією (Донецькою обласною військовою адміністрацією) було надано наступні дані щодо стану систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у Донецькій області у 2023 році.

Джерела питного водопостачання

Упродовж 2023 року з природних джерел області було відібрано 350,352 млн м³ води, що на 82,822 млн м³ більше, ніж у попередньому році. Загальний обсяг використаної води становив – 257,562 (більше на 79,837) млн м³, зокрема на господарсько–питні потреби – 10,257 (менше на 2,817) млн м³, на виробничі – 245,601 (більше на 79,505) млн м³. Для підземної води ці показники були такими: всього використано – 8,92 (менше на 0,306) млн м³ води, зокрема на господарсько–питні потреби – 2,053 (менше на 0,473) млн м³ (табл. 5.5.1, рис. 5.5.1).

Таблиця 5.5.1

№	Найменування показника	2022 р.	2023 р.	+/- до 2022 р.
1	Забір води з природних джерел, млн м³			
	<i>всього</i>	267,530	350,352	+82,822
	<i>з поверхневих джерел</i>	204,189	294,302	+90,113
	<i>з підземних джерел</i>	63,341	56,05	-7,291
2	Використання води, млн м³			
	<i>всього</i>	177,725	257,562	+79,837
	<i>на господарсько–питні потреби</i>	13,074	10,257	-2,817
	<i>на виробничі потреби</i>	162,553	245,601	+79,505
	<i>на сільськогосподарські потреби</i>	0	0	0
	<i>на зрошення</i>	1,336	1,045	-0,291
3	Використання підземних вод, млн м³			
	<i>всього</i>	9,226	8,92	-0,306
	<i>на господарсько–питні потреби</i>	2,526	2,053	-0,473
	<i>на виробничі потреби</i>	5,959	6,181	+0,222
	<i>на сільськогосподарські потреби</i>	0	0	0
	<i>на зрошення</i>	0,037	0,05	+0,013
	<i>на інші потреби</i>	0,704	0,636	-0,068

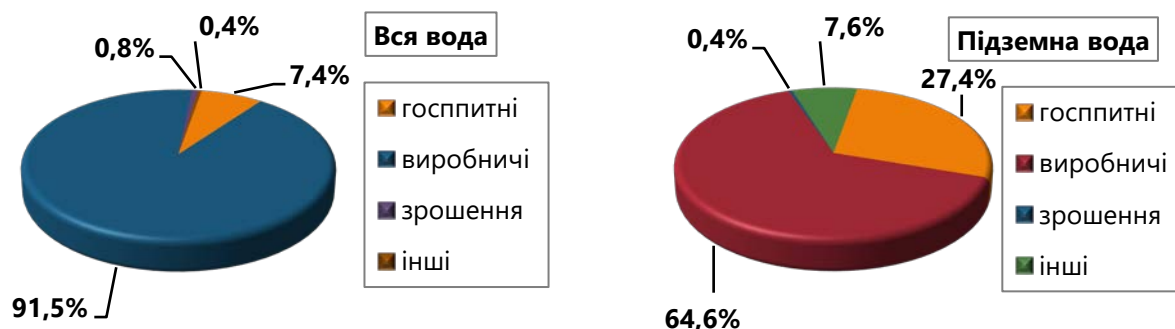

Рис. 5.5.1. Використання води на різні потреби у 2023 році

Джерелами питного водопостачання області є Канал Сіверський Донець-Донбас, Артемівське резервне водосховище, Карлівське водосховище, Райгородоцький гідровузол, р. Сіверський Донець, а також підземні джерела.

Відповідно до наданої інформації станом на 2023 рік, у маловодній місцевості перебуває 32 населених пункти (27,1 % від загальної кількості населених пунктів області), з яких 7 міст, 6 смт та 19 сіл.

Забезпеченість населених пунктів та населення системами централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

За наданою інформацією, у 2023 році забезпеченість населених пунктів області була такою (табл. 5.5.2):

- **централізоване водопостачання** – 15 міст (75 %), 9 смт (56,3 %), 46 сіл (56,1 %). Централізоване водопостачання було відсутнє у 5 містах (м. Сіверськ, послуги з водопостачання та водовідведення відновити неможливо через близьке розташування до лінії ведення бойових дій та відсутність електроживлення об'єктів, м. Святогірськ - послуги з водопостачання та водовідведення (після деокупації території) не відновлено, Новгородівка, Торецьк, Залізне), 7 смт (Північне, Щербинівка, Нью-Йорк, Дробишеве, Цукурине, Гостре, Курахівка) та у 36 селах;

- **централізоване водовідведення** – 16 міст (80 %), 5 смт (31,3 %), 5 сіл (6,1 %). Централізоване водовідведення було відсутнє у 4 містах (м. Сіверськ, м. Святогірськ, Торецьк, Залізне), 11 смт (Миколаївка, Петрівка, Билбасівка, Щербинівка, Дробишеве, Гостре, Цукурине, Курахівка, Вишневе, Північне, Нью Йорк) та у 77 селах.

Таблиця 5.5.2

Категорія населених пунктів	Кількість населених пунктів	Кількість населених пунктів, забезпечених:	
		централізованим водопостачанням	централізованим водовідведенням
<i>міста</i>	20	15	16
<i>смт</i>	16	9	5
<i>села</i>	82	46	5
Разом	118	70	26

Населення області було охоплено послугами таким чином (табл. 5.5.3)

- ✓ **централізованим водопостачанням**: у містах – 408,38 тис. осіб (71,7 %), у смт – 14,85 тис. осіб (93,8 %), у селах – 17,12 тис. осіб (43,1 %);

- ✓ **централізованим водовідведенням**: у містах – 348,63 тис. осіб (61,2 %), у смт – 3,38 тис. осіб (21,4 %), у селах – 1,05 тис. осіб (2,6 %).

Таблиця 5.5.3

Категорія населених пунктів	Чисельність населення, тис. осіб	Чисельність населення (тис. осіб), охопленого послугами:	
		централізованого водопостачання	централізованого водовідведення
<i>міста</i>	569,49	408,38	348,63
<i>смт</i>	15,83	14,85	3,38
<i>села</i>	39,73	17,12	1,05
Разом	625,05	440,35	353,06

Системи централізованого питного водопостачання

У 2023 році загальні показники водопостачання області були наступними:

- цілодобове водопостачання – 48,6 % населених пунктів та 70,4 % населення;
- кількість вуличних колективних установок – 75 (менше на 53).

Протягом 2023 року подача питної води з систем централізованого водопостачання здійснювалась за графіком у наступних населених пунктах.

Категорія населеного пункту	Кількість годин на добу	
	2022 р.	2023 р.
м. Добропілля	18	18
с. Майське, с. Маркове	16	16
м. Костянтинівка, с. Стара Миколаївка, с. Тарасівка, с. Іллінівка	12	12
м. Дружківка, смт Олексієво-Дружківка, с. Осинове, с. Кіндратовка, с. Торське, с. Софіївка	-	12
м. Лиман, смт Дробишеве, с. Рубці, с. Лозове	24	8
м. Білицьке, м. Білозерське, смт Олександрівка, с. Копані, с. Бокове, с. Беззаботівка, с. Дмитроколине, с. Новостепанівка, с. Розкішне	8	8
м. Українськ	19	6
смт Цукурине	13	6
м. Селидове, м. Гірник, смт Гостре, смт Курахівка, с. Зоряне, с. Олександропіль	12	6
с. Олександропіль	8	6
с. Миколаївка	10	5
с. Первомайське	24	-
м. Часів Яр	19	-
с. Новолуганське, м. Сіверськ, с. Бахмутське	16	-
с. Калинівка, с. Олександро-Калинове, с. Володимирівка, с. Зоря, с. Катеринівка, с. Клебан Бик, с. Романівка, с. Яблунівка	12	-
с. Калинове, с. Предтечине, с. Спірне, с. Червоне	8	-
с. Покровське	2	-

Водозабори. Загальна кількість централізованих водозаборів в області становила 57, з них поверхневих – 8; кількість свердловин – 191. потреба у нових потужностях свердловин – 4,45 млн м³/рік.

Обсяги води у 2023 році становили (рис. 5.5.2):

- ✓ піднято води – 79,93 млн м³;
- ✓ очищено – 40,76 млн м³ або 58,9 % до обсягу піднятої води;
- ✓ подано усім споживачам – 69,24 млн м³ або 86,6 %;
- ✓ реалізовано – 55,66 млн м³ або 80,4 %;
- ✓ знезаражено – 46,21 млн м³ або 66,7 %;
- ✓ втрати та технологічні витрати – 24,27 млн м³ або 35,1 %.

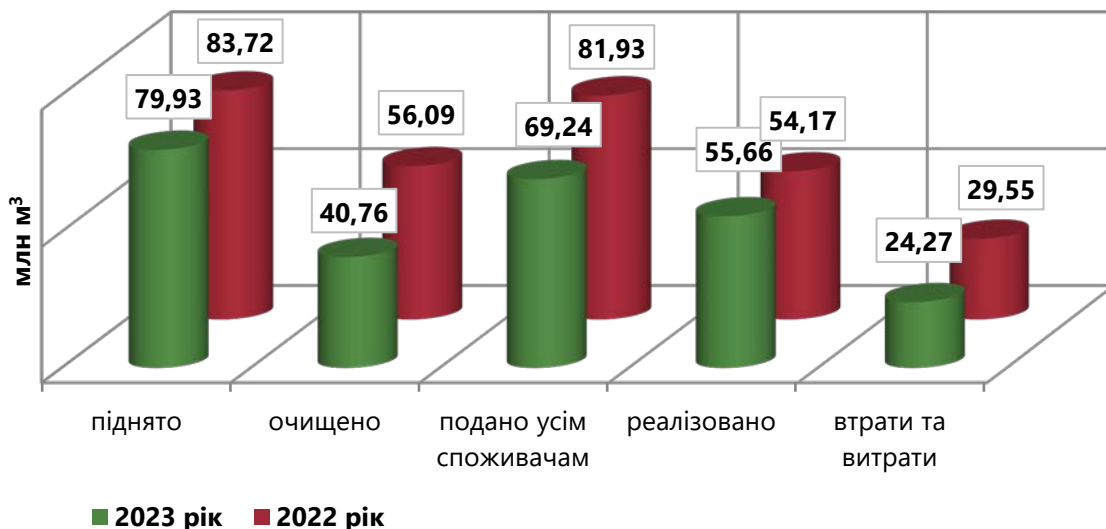

Рис. 5.5.2. Виробничі показники водопостачання

Середньодобова подача питної води становила: за категорією «усі споживачі» – 63,21; за категорією «населення» – 35,9 тис. м³/добу.

Водопровідні насосні станції у 2023 році характеризувались такими показниками: загальна кількість – 153 (фактична потужність – 162,66 млн м³/рік); встановлене насосне обладнання – 472 одиниці, з них заміни потребували 105 або 22,2 % насосів, було замінено протягом року – 10 або 9,5 % від потреби (рис. 5.5.3).

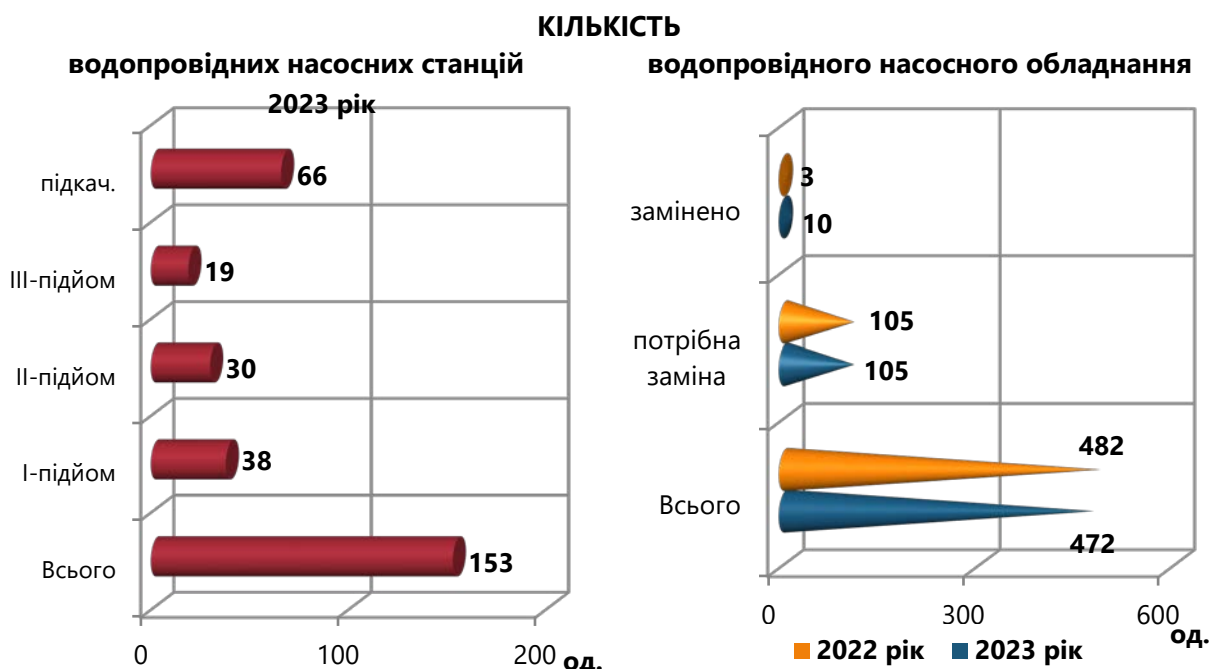

Рис. 5.5.3

Водопровідні мережі у 2023 році характеризувались такими показниками: загальна протяжність становила – 5 169,09 км, з них ветхих та аварійних – 3 022,47 км або 58,5 %; протягом року було замінено 33,24 км або 1,1 % від потреби (рис. 5.5.4). Показник аварійності зріс з 1,39 до 1,44 аварії на 1 км мережі.

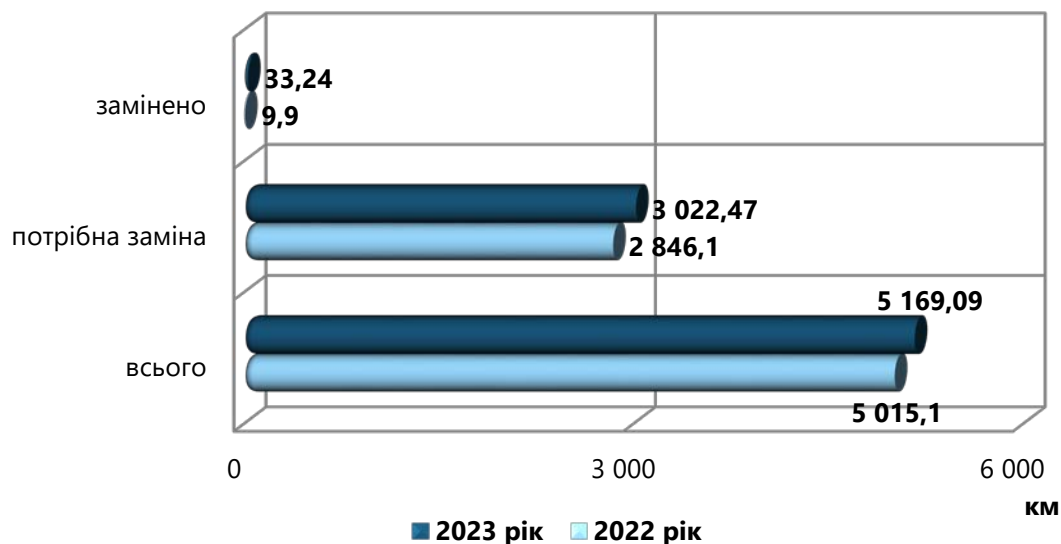

Рис. 5.5.4. Протяжність водопровідних мереж, км

Споруди для зберігання питної води налічували: резервуари чистої води – 86 з сумарним об'ємом – 60,96 тис. м³; водонапірні башти – 34 з сумарним об'ємом – 142,49 тис. м³.

Облік послуг з водопостачання. Показник оснащення будівель вузлами комерційного обліку протягом звітного року збільшився – з 21,4 до 21,5 %; квартир – залишився на рівні 69,69 %.

Системи централізованого водовідведення

У 2023 році загальні показники водовідведення області були наступними:

➤ питоме водовідведення на 1 людину: у містах – 103,83 ; у смт – 80,96; у сільських населених пунктах – 58,8 л/добу.

Обсяги стічних вод в системах водовідведення у 2023 році становили (рис. 5.5.5):

- ✦ реалізовано – 16,85 млн м³;
- ✦ відведено стічних вод – 15,18 млн м³;
- ✦ пройшло через очисні споруди – 15,18 млн м³ (100 %);
- ✦ пройшло повне біологічне очищення – 14,00 млн м³ (83,1 %);
- ✦ пройшло доочищення - 0,6 млн м³ або 4 %.

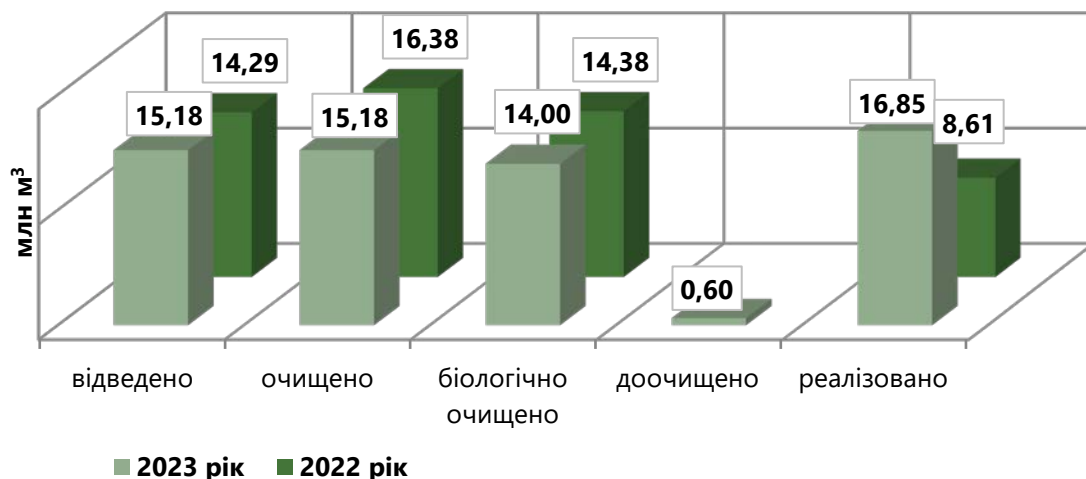

Рис. 5.5.5. Виробничі показники водовідведення

Насосні станції систем централізованого водовідведення та очисні споруди у 2023 році характеризувались такими показниками:

- 108 НС (загальна фактична потужність – 34,32 млн м³/рік); 306 одиниць насосного обладнання, з них потребували заміни 81 або 26,5 % насосів, було замінено протягом року – 11 або 13,6 % від потреби;

- 21 очисна споруда (загальна фактична потужність – 31,36 млн м³/рік), з них 19 потребували реконструкції; реконструкція очисних споруд не проводилась (рис. 5.5.6).

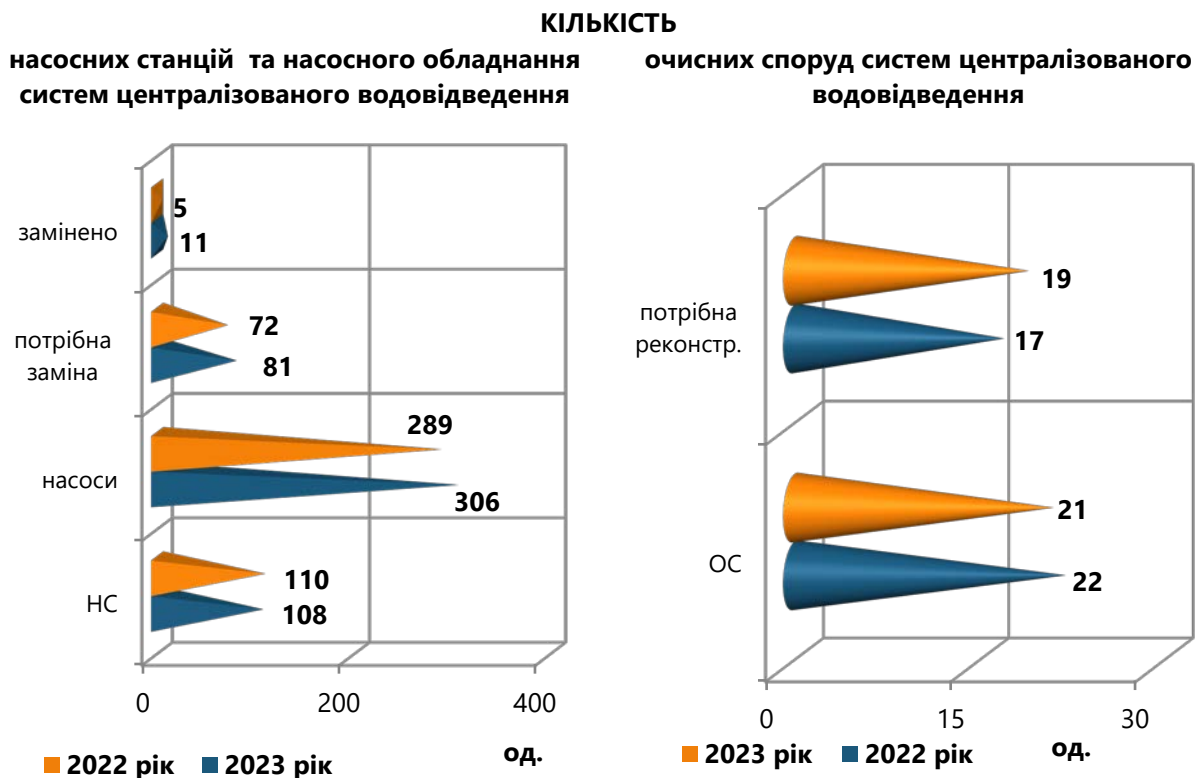

Рис. 5.5.6

Мережі централізованого водовідведення у 2023 році характеризувались такими показниками: загальна протяжність – 1 545,4 км, з них ветхих та аварійних – 1 041,53 км або 67,4 %; протягом року було замінено 1,09 км або 0,1 % від потреби (рис. 5.5.7). Показник аварійності мереж зріс з 3,06 до 4,66 аварії на 1 км мережі.

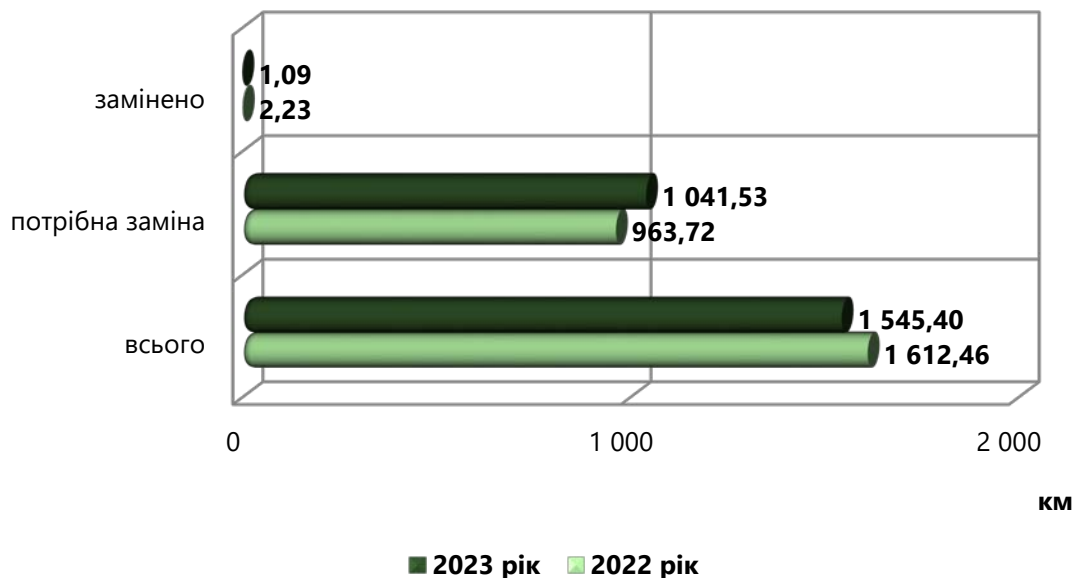

Рис. 5.5.7. Протяжність мереж централізованого водовідведення

Витрати електроенергії в системах водопостачання у 2023 році зросли з 798,85 до 987,62 млн кВт-год/рік, в системах водовідведення знизилась з 653,23 до 54,91 млн кВт-год/рік.

Заборгованість за витрачену електроенергію в системах водопостачання збільшилась з 15 801,39 до 307 839,49 тис. грн; в системах водовідведення – з 20 335,17 до 34 706,97 тис. грн.

Фінансово-економічні показники

Найменування показника	водопостачання		водовідведення	
	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.
Тарифи на послуги, грн/м³				
<i>для промисловості</i>				
мінімальні	9,35	10,97	9,35	9,35
максимальні	16,85	29,57	21,0	26,05
<i>для населення</i>				
мінімальні	9,35	10,97	9,35	9,35
максимальні	16,85	26,38	21,0	22,14
Собівартість послуг, грн/м³				
мінімальна	18,78	8,41	8,14	10,16
максимальна	99,04	83,55	126,33	184,6
середня	58,91	40,7	67,235	70,76
Відшкодування вартості послуг, %				
<i>для промисловості</i>	20,8	40,0	20,8	40,0
<i>для населення</i>	20,8	40,0	20,8	40,0

Підприємства питного водопостачання та централізованого водовідведення

Послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в області надає 82 підприємства (у 2022 році - 82 підприємства). До комунальної форми власності у 2023 році належало 39 підприємств.

Базове підприємство ВКГ області – КП «Компанія «Вода Донбасу», йому підпорядковані 11 підприємств.

Виробничі показники найбільших підприємств області

Показники	КВП «Краматорський водоканал»		КП «Словміськ-водоканал»		КП «Компанія «Вода Донбасу»»	
	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.
ВОДОПОСТАЧАННЯ						
Обсяги води, млн м³/рік						
<i>піднято</i>	9,84	10,32	4,87	6,86	69,09	56,14
<i>очищено</i>	7,42	6,74	1,15	1,74	44,69	31,09
<i>подано усім споживачам</i>	8,95	9,4	4,71	6,67	67,47	57,22
<i>реалізовано</i>	3,84	3,09	1,52	1,58	49,78	42,21
<i>втрати та витрати</i>	6,00	7,23	3,35	5,28	30,5	27,22
Водопровідні мережі, км						
<i>всього</i>	626,97	626,97	355,7	355,7	3 810,02	3 812,26
<i>ветхі та аварійні</i>	171,68	178,99	295,2	295,2	2 399,8	2 427,8
<i>замінено</i>	1,2	4,1	0,489	3,179	4,42	19,26
Витрати електроенергії, млн кВт-год/рік	3,32	3,21	2,37	3,46	803,81	979,13
Заборгованість за електроенергію, тис. грн	1 358,86	3 848,26	2 957	1 814	22 693,35	292 784,26
<i>КВП «Краматорський водоканал» - покупна вода – 10,38 млн м³/рік (2022 р. – 10,81 млн м³/рік)</i>						
<i>КП «Словміськводоканал» - покупна вода – 4,89 млн м³/рік (2022 р. – 3,7 млн м³/рік)</i>						
<i>КП «Компанія «Вода Донбасу»» - покупна вода – 12,58 млн м³/рік (2022 р. – 12,67 млн м³/рік)</i>						
ВОДОВІДВЕДЕННЯ						
Обсяги стоків, млн м³/рік						
<i>реалізовано</i>	2,73	1,99	0,93	0,88	17,76	22,34
<i>відведено</i>	6,59	6,41	2,05	1,98	6,83	5,56
<i>очищено</i>	6,59	6,41	2,05	1,98	6,83	5,56
<i>біологічно очищено</i>	6,59	6,41	2,05	1,98	4,96	4,03
<i>доочищено</i>	0	0	0	0	0	0
Мережі централізованого водовідведення, км						
<i>всього</i>	241,06	241,06	139,86	139,86	1 022,04	1 022,04
<i>ветхі та аварійні</i>	112,51	117,00	111,9	111,9	692,91	702,93
<i>замінено</i>	0,049	3,69	0,303	0,379	1,77	0,55
Витрати електроенергії, млн кВт-год/рік	2,61	1,97	1,83	2,53	7,72	9,71
Заборгованість за електроенергію, тис. грн	1 065,64	1 314,00	2 274,00	1 328,00	7 197,58	23 868,14

Заходи з розвитку, здійснені у системах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

№	Назва заходу	Водопостачання	Водовідведення
1.	Завершення будівництва об'єктів	0,94	-
2.	Реконструкція і модернізація об'єктів	0,07	-
3.	Капремонт і відновлення робочого стану об'єктів	25,0	59,77
Загальна вартість здійснених заходів, млн грн		26,01	59,77

Загальна вартість здійснених заходів ліцензіатами НКРЕКП складала:

✓ КВП «Краматорський водоканал»: для систем водопостачання – 14,36 млн грн (16,33 млн грн у 2022 році), для систем водовідведення – 54,87 млн грн (5,07 млн грн у 2022 році);

✓ КП «Словміськводоканал»: для систем водопостачання – 6,0 млн грн (1,2 млн грн у 2022 році), для систем водовідведення – 1,9 млн грн (0,6 млн грн у 2022 році);

✓ КП «Компанія «Вода Донбасу»»: для систем водопостачання – 4,711 млн грн (40,42 млн грн у 2022 році), для систем водовідведення – 3,003 млн грн (33,81 млн грн у 2022 році).

Якість води джерел та систем питного водопостачання

Таблиця 5.5.4

№	Проби води, які не відповідали нормативам	% до загальної кількості	
		2022 р.	2023 р.
Джерела водопостачання			
1	усі джерела централізованого водопостачання:		
	санітарно-хімічні показники	14,41	25,61
	бактеріологічні показники	0,51	0,04
2	підземні джерела централізованого водопостачання:		
	санітарно-хімічні показники	20,62	13,48
	бактеріологічні показники	0	0
3	джерела децентралізованого водопостачання:		
	санітарно-хімічні показники	29,59	0
	бактеріологічні показники	0,10	0
Системи водопостачання			
4	системи централізованого водопостачання:		
	санітарно-хімічні показники	13,18	21,85
	бактеріологічні показники	0,18	0,55
5	водопровідні мережі:		
	санітарно-хімічні показники	28,06	17,95
	бактеріологічні показники	0,37	0,26
6	сільські системи водопостачання:		
	санітарно-хімічні показники	5,88	10,94
	бактеріологічні показники	1,68	0

У 2023 році якість питної води з систем централізованого водопостачання не відповідала встановленим нормативам у наступних населених пунктах області.

Категорія населеного пункту	За показниками
м. Добропілля, м. Білицьке, м. Білозерське с. Олександрівка, с. Водянське, с. Святогорівка, с. Золотий Колодязь	Санітарно-хімічні (загальна жорсткість, сульфати, сухий залишок, залізо загальне, каламутність)
м. Мирноград, м. Гірник, м. Селидове, м. Українськ, м. Новгородівка	Санітарно-хімічні (забарвленість, каламутність, сухий залишок, сульфати, загальна жорсткість)
м. Лиман	Санітарно-хімічні (залізо загальне, амоній)
смт Билбасівка	Санітарно-хімічні (сухий залишок, сульфати, загальна жорсткість)
С. Софіївка	Санітарно-хімічні (сухий залишок, сульфати, хлориди, жорсткість загальна)
С. Рубці, с. Лозове, с. Коровій Яр	Санітарно-хімічні (загальна жорсткість, сухий залишок, сульфати, хлориди)
с. Тарасівка	Санітарно-хімічні (сухий залишок, сульфати, загальна жорсткість, нітрати)
с. Червоне	Санітарно-хімічні (загальна жорсткість, сухий залишок, сульфати)
с. Торець	Санітарно-хімічні (сульфати, загальна жорсткість)
с. Маркове	Санітарно-хімічні (сульфати)
с. Майське, с. Олександропілля, с. Стара Миколаївка	Санітарно-хімічні (нітрати)
с. Розкішне	Санітарно-хімічні (каламутність)

Охорона природних водойм

Таблиця 5.5.5

№	Найменування показника	2022 р.	2023 р.
1	Скинуто в поверхневі водойми, млн м³/рік		
	всього	198,584	280,360
	нормативно чистих без очищення	132,506	223,920
	нормативно очищених	29,192	23,126
	недостатньо очищених	36,886	33,315
	неочищених	-	-
2	Комунальними підприємствами, млн м³/рік		
	всього	13,274	12,384
	нормативно чистих без очищення	-	-
	нормативно очищених	7,037	7,741
	недостатньо очищених	6,237	5,094
	неочищених	-	-

Загальний стан питного водопостачання та централізованого водовідведення, заходи з реформування та розвитку

Внаслідок повномасштабної збройної агресії російської федерації проти України, в результаті активних бойових дій, що тривають в Донецькій області, на території, підконтрольній органам державної влади, на сьогодні налічується загалом пошкоджених/зруйнованих **91 об'єкт** питного водопостачання та централізованого водовідведення, з них:

- Водопровідні очисні споруди – 8 од.;
- Очисні споруди систем централізованого водовідведення – 9 од.;
- Водопровідні насосні станції – 26 од.;
- Насосні станції систем централізованого водовідведення – 38 од.;
- Свердловини – 8 од. та 2 гідротехнічні споруди.

В результаті шкоди, завданої цим об'єктам, у низці територіальних громад Донецької області відсутня можливість надавати в повному обсязі послугу з централізованого водопостачання.

З метою вирішення зазначеної проблеми деякі громади області прийняли рішення щодо переходу на альтернативні джерела водозабезпечення (свердловини) з їх підключенням до відповідного обладнання та інженерних мереж питного водопостачання та централізованого водовідведення. Також на постійній основі здійснюються заходи з підвозу води (технічної та питної) для забезпечення потреб населення, враховуючи забезпечення безпекової складової.

Також за підтримки міжнародних благодійних організацій, а саме: представництво ЮНІСЕФ Україна, Міжнародний Комітет Червоного Хреста, Благодійна організація SOLIDARITES INTERNATIONAL, Німецьке товариство міжнародного співробітництва (GIZ), Фонди та організації громад інших міст (Громадська організація «Львівська екологічна фундація», Благодійна організація «БФ «Подільська громада»») встановлюються ємності для зберігання та розливу води населенню, виконуються ремонтні роботи на об'єктах питного водопостачання та централізованого водовідведення, які зазнали пошкоджень внаслідок ракетних обстрілів (заміна насосних агрегатів, ремонт пожежних гідрантів, тощо).

Крім того, коштом міжнародних благодійних організацій придбано насоси, шафи керування насосами, поліетиленові труби та трубопровідну арматура, засувки, гусеничні та колісні екскаватори, спеціалізовані автомобілі, лабораторне обладнання, дизельні генератори, інструменти, інші основні засоби, паливно-мастильні матеріали, спецодяг та засоби техніки безпеки, пожежні гідранти, реагенти, тощо.

5.6 Житомирська область

Житомирською обласною державною адміністрацією (Житомирською обласною військовою адміністрацією) надано наступні дані щодо стану систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у 2023 році.

Джерела питного водопостачання

Упродовж 2023 року з природних джерел області було відібрано 32,99 млн м³ води, що на 1,26 млн м³ більше, ніж у попередньому році. Загальний обсяг використаної води становив – 22,01 (більше на 1,36) млн м³, в т.ч. на господарсько-питні потреби – 16,13 (більше на 0,97) млн м³, на виробничі – 5,88 (більше на 0,39) млн м³. Для підземної води всього використано – 4,84 (більше на 0,99) млн м³ води (табл. 5.6.1, рис. 5.6.1).

Таблиця 5.6.1

№	Найменування показника	2022 р.	2023 р.	+/- до 2022 р.
1	Забір води з природних джерел, млн м³			
	всього	31,73	32,99	+1,26
	<i>поверхневої</i>	27,06	28,15	+1,09
	<i>підземної</i>	4,67	4,84	+0,17
2	Використання води, млн м³			
	всього	20,65	22,01	+1,36
	<i>на господарсько-питні потреби</i>	15,16	16,13	+0,97
	<i>на виробничі потреби</i>	5,49	5,88	+0,39
	<i>на сільськогосподарські потреби</i>	-	-	-
	<i>на зрошення</i>	-	-	-
3	Використання підземних вод, млн м³			
	всього	3,85	4,84	+0,99
	<i>на господарсько-питні потреби</i>	-	-	-
	<i>на виробничі потреби</i>	-	-	-
	<i>на сільськогосподарські потреби</i>	-	-	-
	<i>на зрошення</i>	-	-	-
	<i>на інші потреби</i>	-	-	-

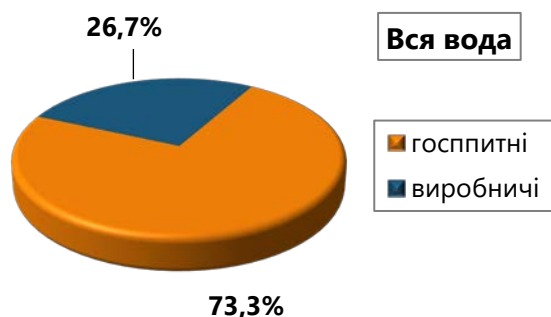

Рис. 5.6.1. Використання води на різні потреби у 2023 році

Для питного водопостачання області використовується вода з поверхневих джерел річок Уж, Тетерів, Гнилоп'ять, Случ, Ірша та артезіанських свердловин.

Станом на 2023 рік, відповідно до наданої інформації, у маловодній місцевості перебував 131 населений пункт (7,9 % від загальної кількості населених пунктів області), з яких 1 місто, 6 смт та 124 села.

Забезпеченість населених пунктів та населення системами централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

За наданою інформацією, у 2023 році забезпеченість населених пунктів області була такою (табл. 5.6.2):

- **централізоване водопостачання** - усі 12 міст, 38 смт (88,4 %), 132 села (8,2 %). Централізоване водопостачання було відсутнє у 5 смт (Бучмани, Гришківці, Діброва, Новоозерянка, Яблунець) та у 1 481 селі;

- **централізоване водовідведення** - усі 12 міст, 35 смт (81,4 %), 18 сіл (1,1%). Централізоване водовідведення було відсутнє у 8 смт (Брусилів, Біла Криниця, Бучмани, Гришківці, Діброва, Корнин, Новоозерянка, Яблунець) та у 1 595 селах.

Таблиця 5.6.2

Категорія населених пунктів	Кількість населених пунктів	Кількість населених пунктів, забезпечених:	
		централізованим водопостачанням	централізованим водовідведенням
<i>міста</i>	12	12	12
<i>смт</i>	43	38	35
<i>села</i>	1 613	132	18
Разом	1 668	182	65

Населення області було охоплено послугами таким чином (табл. 5.6.3):

- ✓ **централізованим водопостачанням**: у містах - 476,161 тис. осіб (82,5 %), у смт 60,647 тис. осіб (46,3 %), у селах - 65,106 тис. осіб (13,5 %);

- ✓ **централізованим водовідведенням**: у містах - 379,595 тис. осіб (65,8 %), у смт 59,281 тис. осіб (45,2 %), у селах - 19,241 тис. осіб (4 %).

Таблиця 5.6.3

Категорія населених пунктів	Чисельність населення, тис. осіб	Чисельність населення (тис. осіб), охопленого послугами:	
		централізованого водопостачання	централізованого водовідведення
<i>міста</i>	577,0	476,161	379,595
<i>смт</i>	131,0	60,647	59,281
<i>села</i>	483,5	65,106	19,241
Разом	1 191,5	601,914	458,117

Системи централізованого питного водопостачання

У 2023 році загальні показники водопостачання області були наступними:

- цілодобове водопостачання - 99 % населених пунктів та 90 % населення;

- ▶ питоме водоспоживання на 1 людину: у містах – 127 (більше на 2) л/добу; у смт - 93 (більше на 1) л/добу; у сільських населених пунктах - 69 (більше на 2) л/добу;
- ▶ кількість вуличних колективних установок – 505 (менша на 414);
- ▶ кількість колодязів - 241.

Протягом 2023 року подача питної води за графіком з систем централізованого водопостачання здійснювалась у смт Хорошів - 21 годин на добу (у 2022 році – 20 годин на добу) та смт Головино - 19 годин на добу (у 2022 році – 17 годин на добу).

Водозабори. Загальна кількість централізованих водозаборів в області становила 90, з них поверхневих - 6; кількість свердловин - 367. Потреба у додатковій потужності водозаборів - 13,13 млн м³/рік.

Обсяги води в системах водопостачання у 2023 році становили (рис. 5.6.2):

- ✓ піднято води – 32,99 млн м³;
- ✓ очищено – 30,69 млн м³ або 93 % до обсягу піднятої води;
- ✓ подано усім споживачам – 27,15 млн м³ або 82,3 %;
- ✓ реалізовано – 18,53 млн м³ або 56,2 %;
- ✓ знезаражено – 27,20 млн м³ або 82,4 %;
- ✓ втрати та технологічні витрати – 14,46 млн м³ або 43,8 %.

За населеними пунктами обсяги піднятої води становили: міста – 30,02 млн м³ або 91 % від загального обсягу; смт – 1,55 млн м³ або 4,7 %; сільські населені пункти - 1,42 млн м³ або 4,3 %.

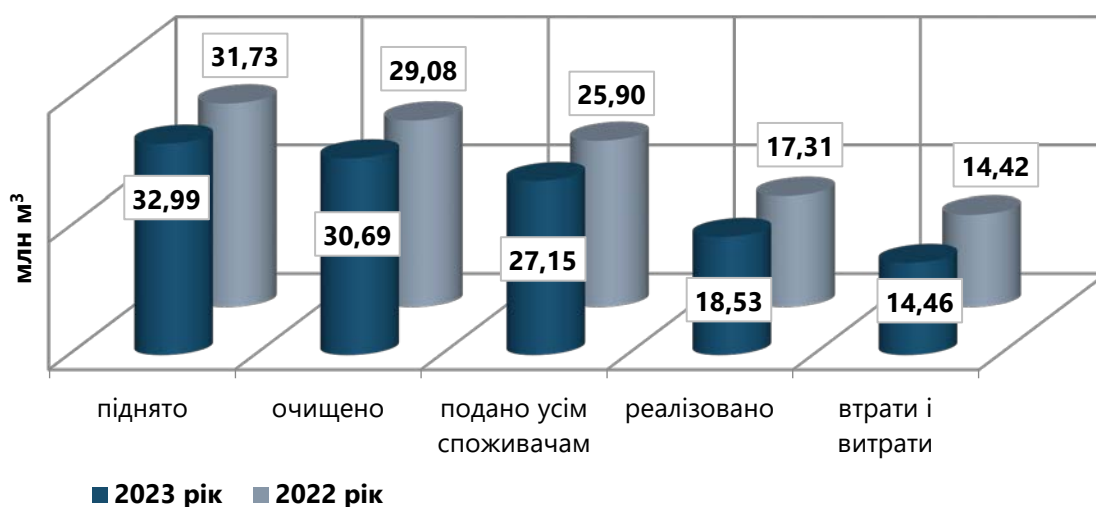

Рис. 5.6.2. Виробничі показники водопостачання

Середньодобова подача питної води становила: за категорією «усі споживачі» - 74,38; за категорією «населення» - 49,42 тис. м³/добу.

Водопровідні насосні станції у 2023 році характеризувались такими показниками: загальна кількість - 261 (фактична потужність - 54,05 млн м³/рік); встановлене насосне обладнання - 365 одиниць, з них заміни потребували 121 або 33,2% насосів, було замінено протягом року - 63 або 52,1 % від потреби (рис. 5.6.3).

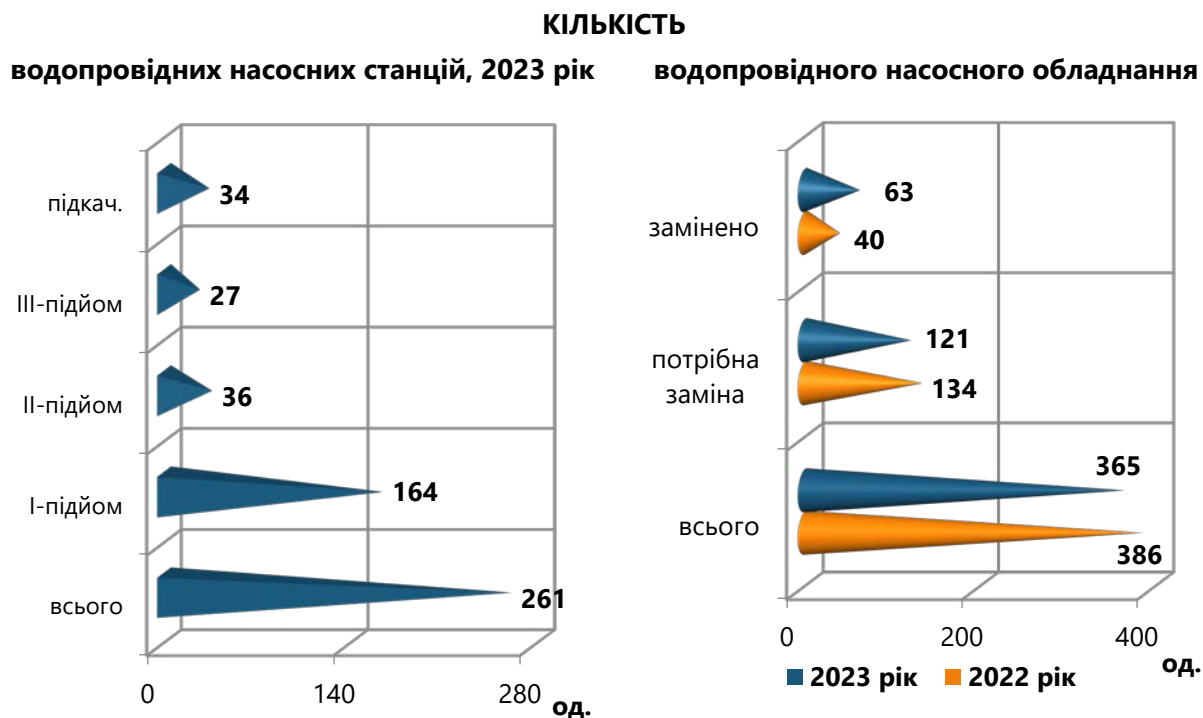

Рис. 5.6.3

Водопровідні мережі у 2023 році характеризувались такими показниками: загальна протяжність становила – 3 832,63 км, з них ветхих та аварійних – 1 218,76 км або 31,8 %; протягом року було замінено 25,36 км або 2,2 % від потреби (рис. 5.6.4). Показник аварійності мереж знизився з 0,83 до 0,81 аварії на 1 км мережі.

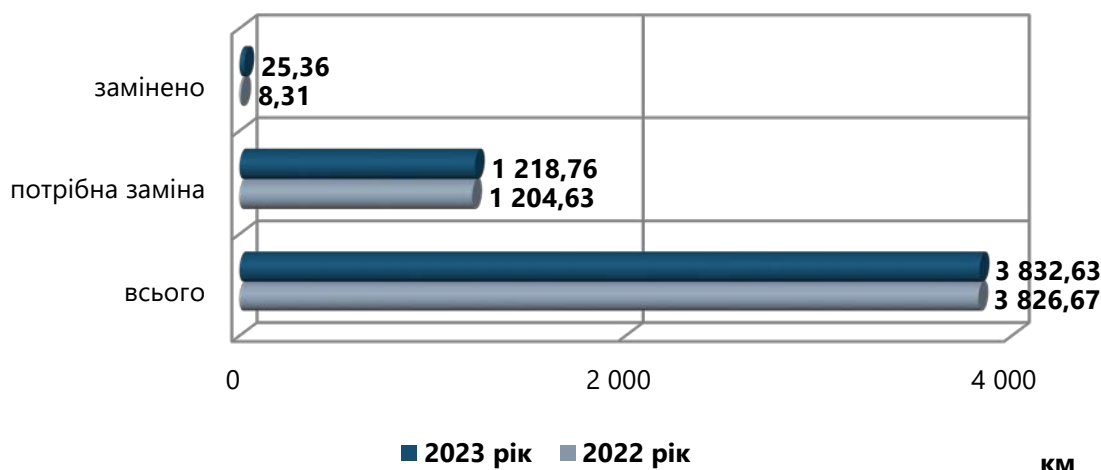

Рис. 5.6.4. Протяжність водопровідних мереж

Споруди для зберігання питної води в цілому по області налічували: резервуари чистої води - 142 з сумарним об'ємом 103,58 тис. м³; водонапірні башти - 114 з сумарним об'ємом - 8,67 тис. м³. Нестача об'ємів споруд для зберігання питної води у містах - 2,05 тис. м³.

Облік послуг з водопостачання. Показник оснащення будівель вузлами комерційного обліку протягом звітного року залишився на рівні минулого року - 76,4 %; квартир – 89 %.

Системи централізованого водовідведення

У 2023 році загальні показники водовідведення області були наступними:

➤ питоме водовідведення на 1 людину: у містах – 106 (більше на 1); у смт - 88; у сільських населених пунктах - 49 (менше на 2) л/добу.

Обсяги стічних вод в системах водовідведення у 2023 році становили (рис. 5.6.5):

- ❖ реалізовано усім споживачам – 24,07 млн м³;
- ❖ відведено стічних вод – 24,07 млн м³;
- ❖ пройшло через очисні споруди – 23,28 млн м³ або 96,7 %;
- ❖ пройшло повне біологічне очищення – 21,99 млн м³ або 91,4 %.

Найбільші обсяги стоків було відведено у містах – 23,39 млн м³ або 97,2 % від їх загальної кількості; у смт – 0,64 млн м³ або 2,7 %; у сільських населених пунктах - 0,04 млн м³ або 0,1 %.

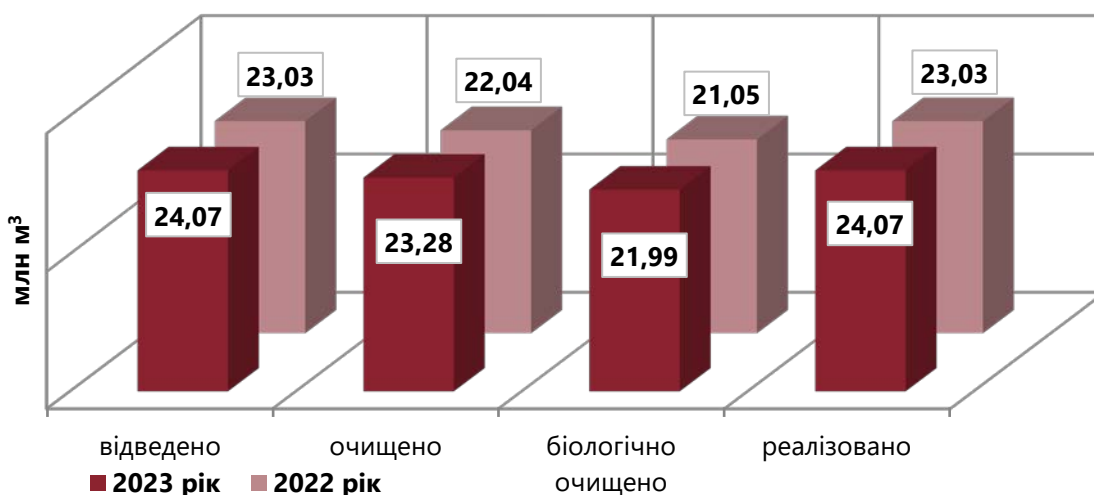

Рис. 5.6.5. Виробничі показники водовідведення

Насосні станції систем централізованого водовідведення та очисні споруди у 2023 році характеризувались такими показниками:

➤ 137 НС (загальна фактична потужність - 23,03 млн м³/рік); 244 одиниць насосного обладнання, з них потребували заміни 84 або 34,4 % насосів, було замінено протягом року 4 або 4,8 % від потреби;

➤ 54 очисні споруди (загальна фактична потужність - 66,63 млн м³/рік), з них 14 потребували реконструкції; реконструкція очисних споруд не проводилась (рис. 5.6.6).

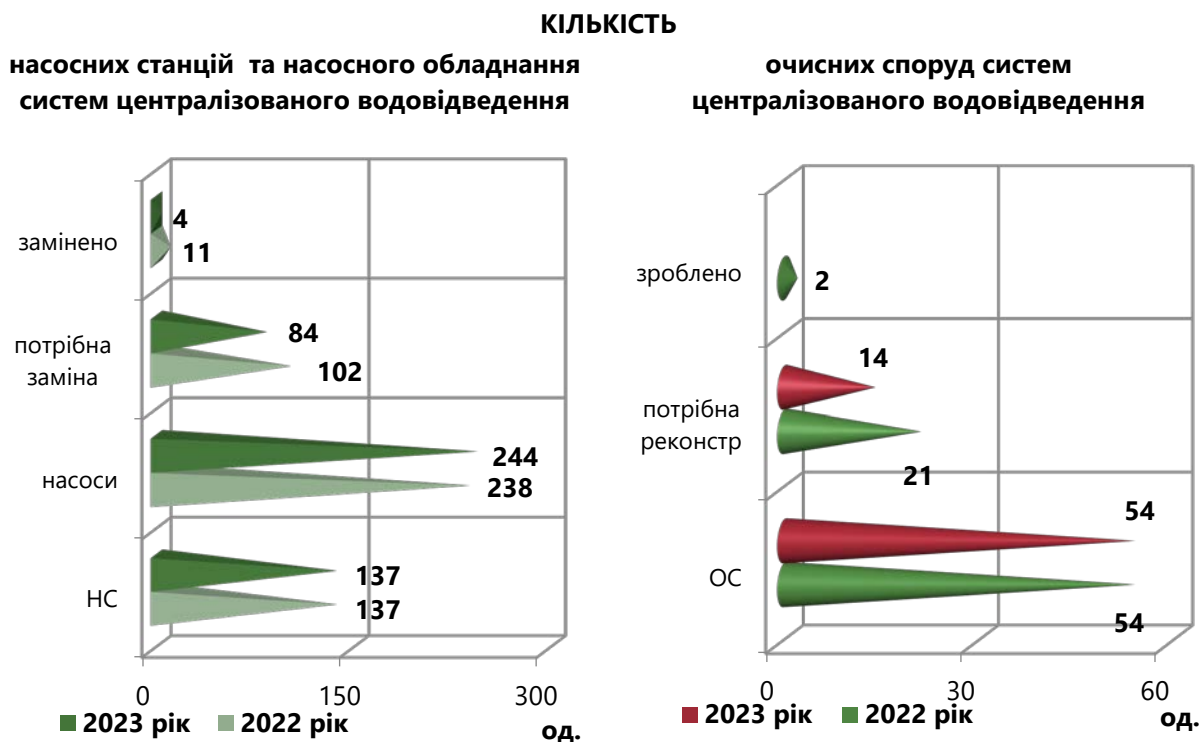

Рис. 5.6.6

Мережі централізованого водовідведення у 2023 році характеризувались такими показниками: загальна протяжність – 1 220,69 км, з них ветхих та аварійних – 618,26 км або 50,6 %; протягом року було замінено 5,25 км або 0,8 % від потреби (рис. 5.6.7). Показник аварійності мереж зріс з 2,1 до 2,5 аварії на 1 км мережі.

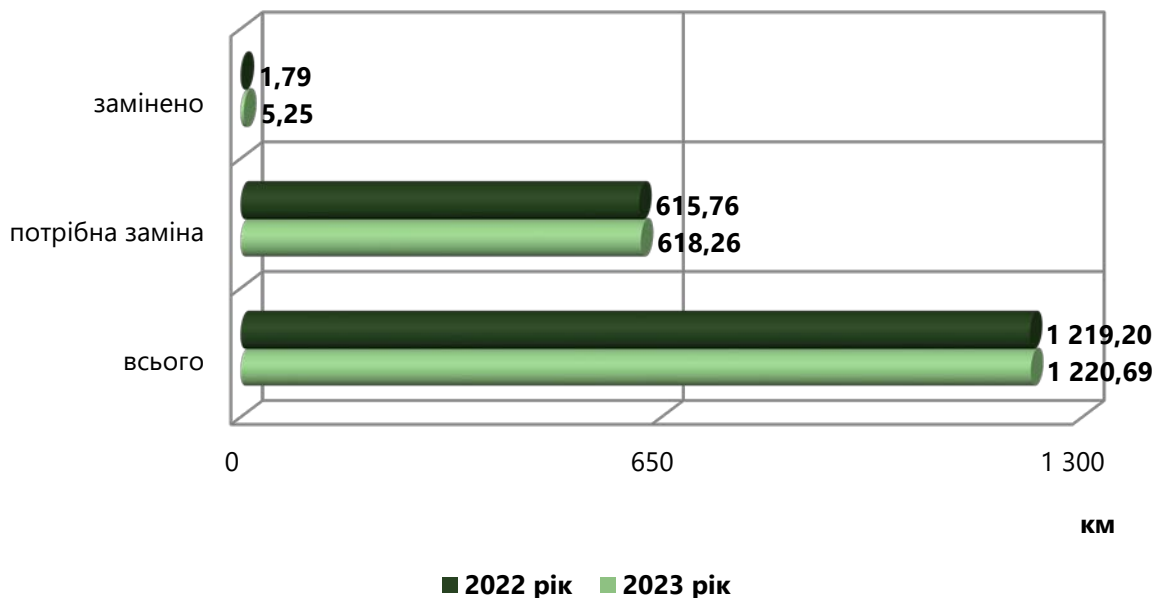

Рис. 5.6.7. Протяжність мереж централізованого водовідведення

Витрати електроенергії у системах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

У 2023 році витрати електроенергії порівняно з попереднім роком знизились:

► **у системах водопостачання** - з 23,47 до 22,7 млн кВт-год/рік; питомі витрати - з 739,7 до 739,6 кВт год/1000 м³ води;

► **у системах водовідведення** - з 21,15 до 21,01 млн кВт-год/рік; питомі витрати - з 918 до 917,9 кВт год/1000 м³ стічної води.

Заборгованість за витрачену електроенергію у системах водопостачання збільшилась з 14 676,9 до 17 597,0 тис. грн, у системах водовідведення - зменшилась з 14 218,7 до 13 703,0 тис. грн.

Фінансово-економічні показники

Найменування показника	водопостачання		водовідведення	
	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.
Тарифи на послуги, грн/м³				
<i>для промисловості</i>				
мінімальні	12,74	19,09	12,60	18,00
максимальні	51,00	115,73	54,84	80,16
<i>для населення</i>				
мінімальні	11,15	14,51	12,60	12,60
максимальні	51,00	115,73	50,00	76,79
Собівартість послуг, грн/м³				
мінімальна	12,40	14,24	11,30	11,35
максимальна	63,60	121,45	64,85	80,32
середня	38,0	44,38	38,07	30,10
Відшкодування вартості послуг, %				
<i>для промисловості</i>	85	80	90	81
<i>для населення</i>	73	70	85	79

Підприємства питного водопостачання та централізованого водовідведення

Послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в області надає 77 підприємств (у 2022 році - 79), в тому числі 7 спеціалізованих комунальних, 59 багатогалузевих комунальних, 11 відомчих. До комунальної форми власності у 2023 році належало 63 підприємства; до державної - 4; до іншої - 10.

Базове підприємство області - **КП «Житомирводоканал»**.

Виробничі показники найбільших підприємств області

Показники	КП «Житомир-водоканал»		МКП «Бердичів-водоканал»		КП Звягельської МР «Звягельводоканал»		Коростенське КП «Водоканал»	
	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.
ВОДОПОСТАЧАННЯ								
Обсяги води, млн м³/рік								
<i>піднято</i>	19,32	19,91	2,57	2,85	2,50	2,59	1,94	2,09
<i>очищено</i>	17,8	17,9	2,57	2,85	2,5	2,59	1,94	2,09
<i>подано усім споживачам</i>	16,53	17,04	2,28	2,55	2,04	2,07	1,72	1,79
<i>реалізовано</i>	9,36	10,23	1,77	1,93	1,35	1,36	1,36	1,37

Національна доповідь про якість питної води та стан питного водопостачання та водовідведення в Україні у 2023 р. Житомирська область

Показники	КП «Житомир-водоканал»		МКП «Бердичів-водоканал»		КП Звягельської МР «Звягельводоканал»		Коростенське КП «Водоканал»	
	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.
<i>втрати та витрати</i>	7,17	6,81	0,51	0,62	0,78	0,71	0,33	0,42
Водопровідні мережі, км								
<i>всього</i>	528,45	528,48	176,0	176,0	213,6	213,6	233,9	233,9
<i>ветхі та аварійні</i>	321,76	321,76	146,0	144,0	89,4	86,9	120,4	120,4
<i>замінено</i>	-	0,02	0,108	0,55	0,8	2,6	1,11	0,882
Витрати електроенергії, млн кВт-год/рік	11,34	10,77	3,0	2,2	1,39	1,18	1,7	1,6
Заборгованість за електроенергію, тис. грн	7 948,8	6 875,9	1 937,0	1 470,1	1 172,8	1 107,4	-	-
ВОДОВІДВЕДЕННЯ								
Обсяги стоків, млн м³/рік								
<i>реалізовано</i>	8,4	9,2	-	-	0,91		1,40	1,41
<i>відведено</i>	14,33	15,37	-	-	2,26	2,26	3,28	3,12
<i>очищено</i>	14,13	15,09	-	-	1,99	1,97	3,06	2,85
<i>біологічно очищено</i>	14,13	15,09	-	-	1,99	1,97	3,06	2,85
Мережі централізованого водовідведення, км								
<i>всього</i>	263,03	264,52	84	84	90,7	90,7	203,0	203,0
<i>ветхі та аварійні</i>	183,21	183,21	54,5	56,2	33,8	33,8	138,52	138,52
<i>замінено</i>	-	1,45	0,094	0,087	0,2	1,2	0,092	0,232
Витрати електроенергії, млн кВт-год/рік	16	15,78	0,5	0,6	2,02	1,91	1,56	1,41
Заборгованість за електроенергію, тис. грн	7 948,8	7 938,2	341,8	367,5	1 102,7	978,2	-	-

Заходи з розвитку, здійснені у системах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

№	Назва заходу	Водопостачання	Водовідведення
1.	Будівництво нових об'єктів	1,35	21,26
2.	Завершення будівництва об'єктів	-	31,05
3.	Реконструкція і модернізація об'єктів	32,4	58,06
4.	Капремонт і відновлення робочого стану об'єктів	7,74	3,13
5.	Інші заходи	0,89	-
Загальна вартість здійснених заходів, млн грн		42,38	113,5

Загальна вартість здійснених заходів ліцензіатом НКРЕКП – КП «Житомирводоканал» у 2023 році складала: для систем водопостачання – 195 млн грн (у 2022 році – 124,27 млн грн), для систем водовідведення – 600,72 млн грн (у 2022 році не здійснювались).

Якість води джерел та систем питного водопостачання

№	Проби води, які не відповідали нормативам	% до загальної кількості	
		2022 р.	2023 р.
Джерела водопостачання			
1	усі джерела централізованого водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	31,1	38,8
	<i>бактеріологічні показники</i>	30,6	12,8
2	підземні джерела централізованого водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	61,3	60,0
	<i>бактеріологічні показники</i>	35,2	14,3
3	джерела децентралізованого водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	50	48,6
	<i>бактеріологічні показники</i>	32,6	16,9
Системи водопостачання			
4	системи централізованого водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	31,1	38,8
	<i>бактеріологічні показники</i>	30,6	12,8
5	водопровідні мережі:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	25,2	46,8
	<i>бактеріологічні показники</i>	20,9	11,7
6	сільські системи водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	40,5	56,8
	<i>бактеріологічні показники</i>	38,1	13,3

У 2023 році якість питної води з систем централізованого водопостачання не відповідала встановленим нормативам у таких населених пунктах області.

Найменування населеного пункту	Показники
м. Овруч смт Попільня Попільнянська с.р.	Мікробіологічні (загальні коліформи)
с. Вчорайше Вчорайшенська ТГ	Мікробіологічні
с. Черепин, Коростенський район	Мікробіологічні (загальні коліформи, ентерококи)
м. Олевськ смт Ружин с. Велика Хайча, с. Мала Хайча, с. Закусили Коростенський район с. Райки, с. Іванопіль, с. Краснопіль, с. Стетківці, с. Суслівка, с. Носівки, с. Молочки, с. Безпечна, с. Жеребки Краснопільська ТГ с. Крилівка Вчорайшенська ТГ с. Білилівка Ружинська ТГ с. Пединки Любарської с.р. с. Карпівці Вільшанська с.р.	Санітарно-хімічні (залізо загальне)
м. Бердичів с. Грозине, Коростенський район с. Земля, Звягельський район с. Долинівка Брусилівська с.р.	Санітарно-хімічні (марганець)
смт Пулини с. Новий Дорогинь, Коростенський район с. Водотії Брусилівська с.р.	Санітарно-хімічні (залізо загальне, марганець)

Національна доповідь про якість питної води та стан питного водопостачання та водовідведення в Україні у 2023 р. Житомирська область

Найменування населеного пункту	Показники
с. Роставиця Вчорайшенська ТГ с. Березівка Березівська с.р. с. Березина Глибочицька с.р.	Санітарно-хімічні (забарвленість, залізо загальне)
с. Садки Березівська с.р.	Санітарно-хімічні (забарвленість, залізо загальне, марганець)
с. Потіївка Потіївської с.р.	Санітарно-хімічні (запах, забарвленість, каламутність, залізо загальне)
м. Коростень	Санітарно-хімічні (водневий показник, марганець)
смт Першотравенськ	Санітарно-хімічні (водневий показник, марганець, загальна жорсткість)
с. Шоломки, Коростенський район	Санітарно-хімічні (запах, залізо загальне)
с. Наталівка, Звягельський район	Санітарно-хімічні (залізо загальне, загальна жорсткість)
м. Баранівка смт Нові Білокоровичі, Коростенський район с. Дубовий Гай, Коростенський район	Санітарно-хімічні (водневий показник)

Охорона природних водойм

Таблиця 5.6.4

Найменування показника	2022 р.	2023 р.
Скинуто стічних вод в поверхневі водойми, млн м³/рік		
всього	52,61	56,27
нормативно чистих без очищення	26,89	28,76
нормативно очищених	24,43	26,21
недостатньо очищених	1,11	1,01
неочищених	0,18	0,29
в т.ч. комунальними підприємствами, млн м³/рік		
всього	23,03	24,07
нормативно чистих без очищення	0,57	0,56
нормативно очищених	21,43	22,34
недостатньо очищених	0,93	0,93
неочищених	0,11	0,24

Таблиця 5.6.5

Проби води, які не відповідали встановленим нормативам	2022 р.	2023 р.
Водойми I-ї категорії:		
<i>за санітарно-хімічними показниками</i>	46,6	83,3
<i>за мікробіологічними показниками</i>	26,7	4,5
Водойми II-ї категорії:		
<i>за санітарно-хімічними показниками</i>	75,0	75,0
<i>за мікробіологічними показниками</i>	57,9	0

Загальний стан питного водопостачання та централізованого водовідведення, заходи з реформування та розвитку

Заходи, що проводяться підприємствами області, направлені на скорочення витрат матеріальних ресурсів, зменшення втрат та витрат води, покращення якості надання послуг.

Основними проблемними питаннями забезпечення якісного питного водопостачання є: застарілість обладнання, зношеність водопровідних мереж та мереж централізованого водовідведення, невідповідність наявних інфраструктурних потужностей зростаючим вимогам та потребам, підвищення вартості паливних, матеріальних та енергетичних ресурсів. Не менш важливим є питання якості води, яка за своїми природними властивостями містить підвищений вміст заліза.

Протягом 2023 року з питання забезпечення споживачів якісною питною водою відбулося засідання 46 комісій з питань ТЕБ та НС, в засобах масової інформації та на офіційних сайтах опубліковано 78 статей, з населенням проведено 684 лекцій, бесід та консультацій.

Значна кількість населення області користується питною водою з нецентралізованих джерел водопостачання, тому актуальним є питання якості води з даних джерел. Протягом 2023 року було обстежено 325 джерел нецентралізованого водопостачання, порушення їх облаштування було виявлено на 38% об'єктів. При обстеженнях спеціалістами Держпродспоживслужби області здійснювалось розповсюдження пам'яток та проводились бесіди, надавались роз'яснення щодо вимог по облаштуванню і експлуатації колодязів, каптажів тощо.

5.7 Закарпатська область

Закарпатською обласною державною адміністрацією (Закарпатською обласною військовою адміністрацією) надано наступні дані щодо стану систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у 2023 році.

Джерела питного водопостачання

Упродовж 2023 року з природних джерел області було відібрано 37,787 млн м³ води, що на 4,155 млн м³ менше, ніж у попередньому році. Загальний обсяг використаної води становив 22,183 (менше на 2,129) млн м³, зокрема на господарсько-питні потреби – 11,814 (менше на 1,788) млн м³, на виробничі - 9,258 (менше на 0,276) млн м³. Для підземної води ці показники були: всього використано – 11,652 (менше на 1,639) млн м³ води, зокрема на господарсько-питні потреби – 8,562 (більше на 0,731) млн м³ (табл. 5.7.1, рис. 5.7.1).

Таблиця 5.7.1

№	Найменування показника	2022 р.	2023 р.	+/- до 2022 р.
1	Забір води з природних джерел, млн м³			
	всього	41,942	37,787	-4,155
	<i>поверхневої</i>	21,437	20,733	-0,704
	<i>підземної</i>	20,505	17,054	-3,451
2	Використання води, млн м³			
	всього	24,312	22,183	-2,129
	<i>на господарсько-питні потреби</i>	13,602	11,814	-1,788
	<i>на виробничі потреби</i>	9,534	9,258	-0,276
	<i>на сільськогосподарські потреби</i>	0,029	0,029	0,000
	<i>на зрошення</i>	0,868	1,009	+0,141
3	Використання підземних вод, млн м³			
	всього	13,291	11,652	-1,639
	<i>на господарсько-питні потреби</i>	7,831	8,562	+0,731
	<i>на виробничі потреби</i>	5,325	2,941	-2,384
	<i>на сільськогосподарські потреби</i>	0,029	0,029	0,000
	<i>на зрошення</i>	0,042	0,087	+0,045
	<i>на інші потреби</i>	0,064	0,033	-0,031

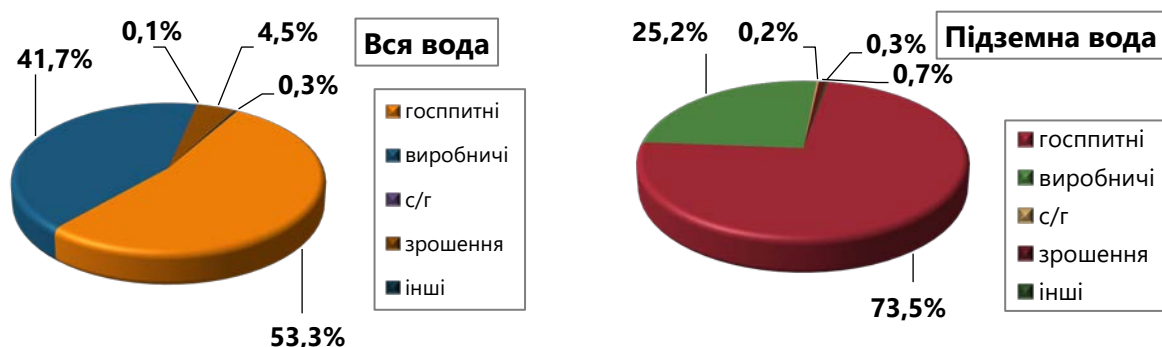

Рис. 5.7.1. Використання води на різні потреби у 2023 році

Для питного водопостачання області використовується вода з поверхневих джерел - річок Уж, Свалявка, Ждимер, Боржава, Вича, Тиса, Шопурка, та артезіанських свердловин, шахтних та трубчатих колодязів, природних джерел (криниць).

Населених пунктів, які перебувають у маловодній місцевості, відповідно до наданої інформації, на території області немає.

Забезпеченість населених пунктів та населення системами централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

За наданою інформацією, у 2023 році забезпеченість населених пунктів області була такою (табл. 5.7.2):

▪ **централізоване водопостачання** - усі 11 міст, усі 19 смт, 191 село (33,2 %).
Централізоване водопостачання було відсутнє у 384 селах;

▪ **централізоване водовідведення** - усі 11 міст, 15 смт (78,9 %), 16 сіл (2,8 %).
Централізоване водовідведення було відсутнє у 4 смт (Буштино, Кобилецька Поляна, Середнє, Дубове (очисні споруди зруйновано паводками) та у 559 селах.

Таблиця 5.7.2

Категорія населених пунктів	Кількість населених пунктів	Кількість населених пунктів, забезпечених:	
		централізованим водопостачанням	централізованим водовідведенням
<i>міста</i>	11	11	11
<i>смт</i>	19	19	15
<i>села</i>	575	191	16
Разом	605	221	42

Населення області було охоплено послугами таким чином (табл. 5.7.3):

✓ **централізованим водопостачанням**: у містах - 296,207 тис. осіб (86 %), у смт 57,616 тис. осіб (48,5 %), у селах - 114,923 тис. осіб (14,6 %);

✓ **централізованим водовідведенням**: у містах - 287,744 тис. осіб (83,5 %), у смт 46,245 тис. осіб (38,9 %), у селах - 9,91 тис. осіб (1,3 %).

Таблиця 5.7.3

Категорія населених пунктів	Чисельність населення, тис. осіб	Чисельність населення (тис. осіб), охопленого послугами:	
		централізованого водопостачання	централізованого водовідведення
<i>міста</i>	344,589	296,207	287,744
<i>смт</i>	118,772	57,616	46,245
<i>села</i>	780,737	114,293	9,910
Разом	1 244,098	468,116	343,899

Системи централізованого питного водопостачання

У 2023 році загальні показники водопостачання області були наступними:

- цілодобове водопостачання - 36,5 % населених пунктів та 37,6 % населення;
- питоме водоспоживання на 1 людину: у містах – 94,92 (менше на 5,74); у смт – 32,81 (менше на 2,38); у сільських населених пунктах - 27,04 (менше на 0,31) л/добу;

➤ кількість вуличних колективних установок - 8; відсоток населення, що споживає з них воду - 0,001 %.

Протягом 2023 року подача питної води з систем централізованого водопостачання здійснювалась за графіком у наступних населених пунктах: м. Іршава - 20 годин на добу, м. Хуст - 12 годин на добу, смт Солотвино – 16 годин на добу, як і у 2022 році.

Водозабори. Загальна кількість централізованих водозаборів в області - 57, з них поверхневих - 14, кількість свердловин - 187. Потреба у додатковій потужності водозаборів - 4,32 млн м³/рік.

Обсяги води в системах водопостачання у 2023 році становили (рис. 5.7.2):

- ✓ піднято води – 17,63 млн м³;
- ✓ очищено - 6,89 млн м³ або 39,1 % до обсягу піднятої води;
- ✓ подано усім споживачам - 17,14 млн м³ або 97,2 %;
- ✓ реалізовано – 12,24 млн м³ або 69,4 %;
- ✓ знезаражено – 15,45 млн м³ або 87,6 %;
- ✓ втрати та технологічні витрати – 5,39 млн м³ або 30,6 %.

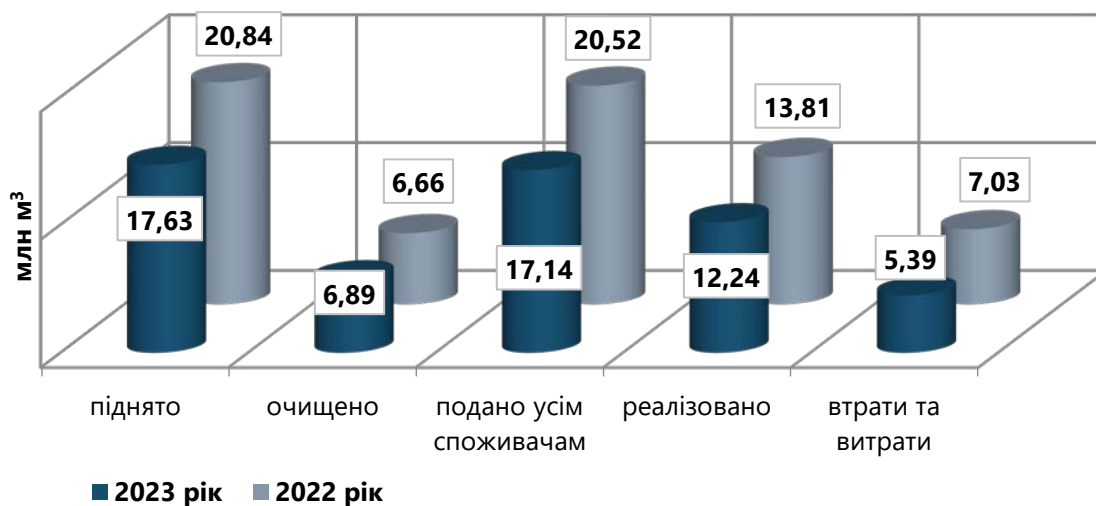

Рис. 5.7.2. Виробничі показники водопостачання

Середньодобова подача питної води становила: за категорією «усі споживачі» - 33,53; за категорією «населення» - 24,80 тис. м³/добу.

Водопровідні насосні станції у 2023 році характеризувались такими показниками: загальна кількість - 203 (фактична потужність – 56,17 млн м³/рік); встановлене насосне обладнання - 320 одиниць, з них заміни потребували 71 або 22,2% насосів, було замінено протягом року - 46 або 64,8 % від потреби (рис. 5.7.3).

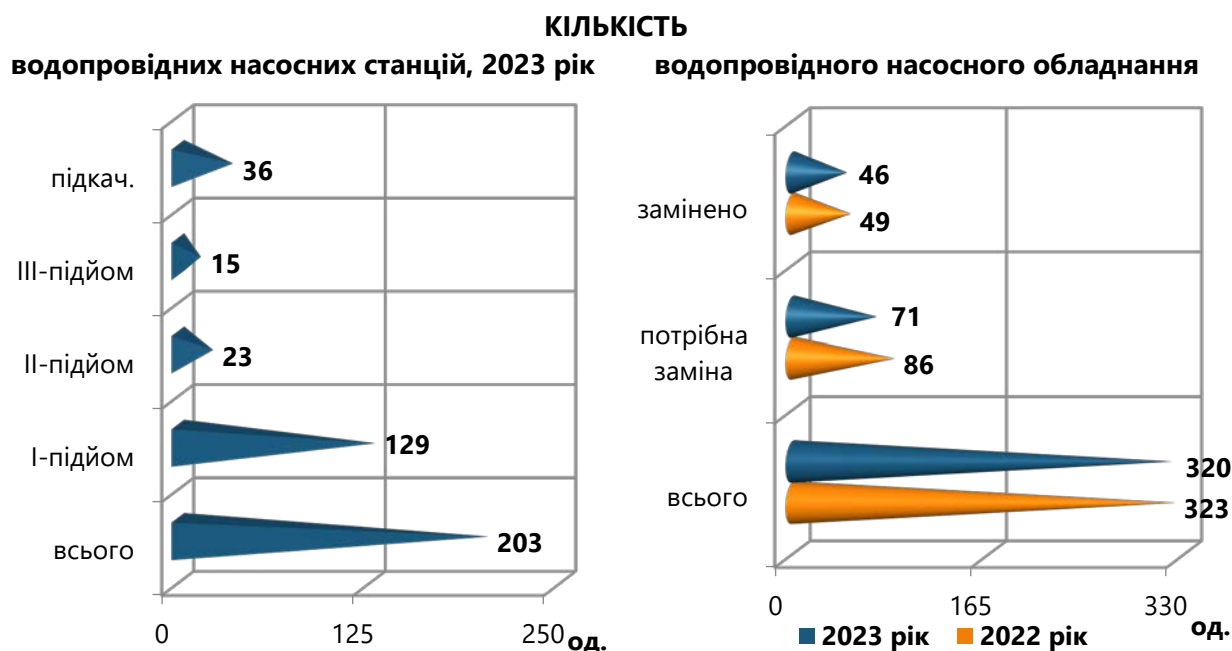

Рис. 5.7.3

Водопровідні мережі у 2023 році характеризувались такими показниками: загальна протяжність становила – 2 508,7 км, з них ветхих та аварійних – 319,9 км або 12,8 %; протягом року було замінено 16,78 км або 5,2 % від потреби (рис. 5.7.4). Показник аварійності мереж зріс з 0,38 до 0,64 аварії на 1 км мережі.

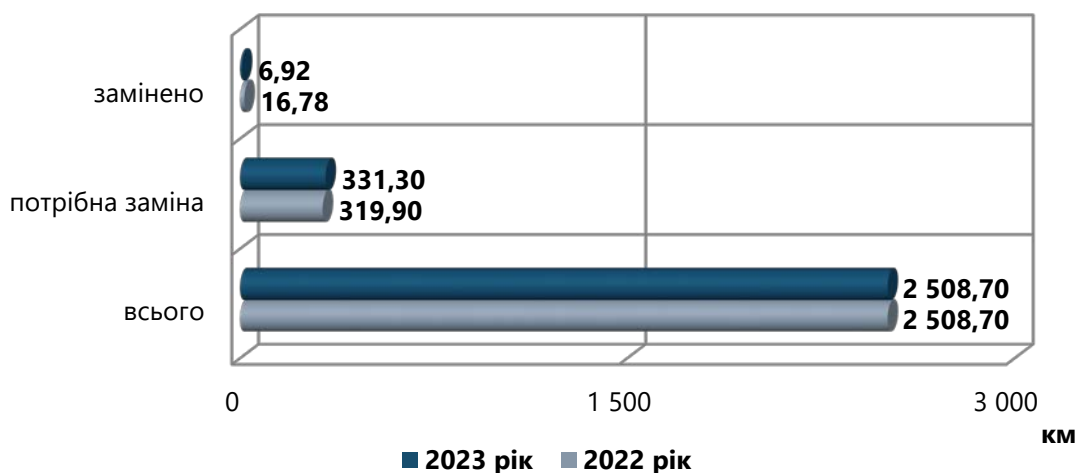

Рис. 5.7.4. Протяжність водопровідних мереж

Споруди для зберігання питної води в цілому по області налічували: резервуари чистої води - 70 з сумарним об'ємом - 65,43 тис. м³; водонапірні башти - 14 з сумарним об'ємом - 0,69 тис. м³. Нестача об'ємів споруд для зберігання питної води - 2,6 тис. м³.

Облік послуг з водопостачання. Показник оснащення будівель вузлами комерційного обліку протягом звітного року збільшився з 11,4 до 12,02 %; квартир - з 91,6 до 91,8 %.

Системи централізованого водовідведення

У 2023 році загальні показники водовідведення області були наступними:

➤ питоме водовідведення на 1 людину: у містах – 101,77 (менше на 19,48); у смт – 8,07 (не змінилось); у сільських населених пунктах - 0,28 (більше на 0,03) л/добу.

Обсяги стічних вод в системах водовідведення у 2023 році становили (рис. 5.7.5):

- ❖ реалізовано усім споживачам – 13,23 млн м³;
- ❖ відведено стічних вод – 32,06 млн м³;
- ❖ пройшло через очисні споруди – 31,93 млн м³ або 99,6 %;
- ❖ пройшло повне біологічне очищення – 27,84 млн м³ або 86,8 %.

Найбільші обсяги стоків було відведено у містах – 31,62 млн м³ або 98,6 % від їх загальної кількості; у смт - 0,35 млн м³ або 1,1 %; у сільських населених пунктів - 0,09 млн м³ або 0,3 %.

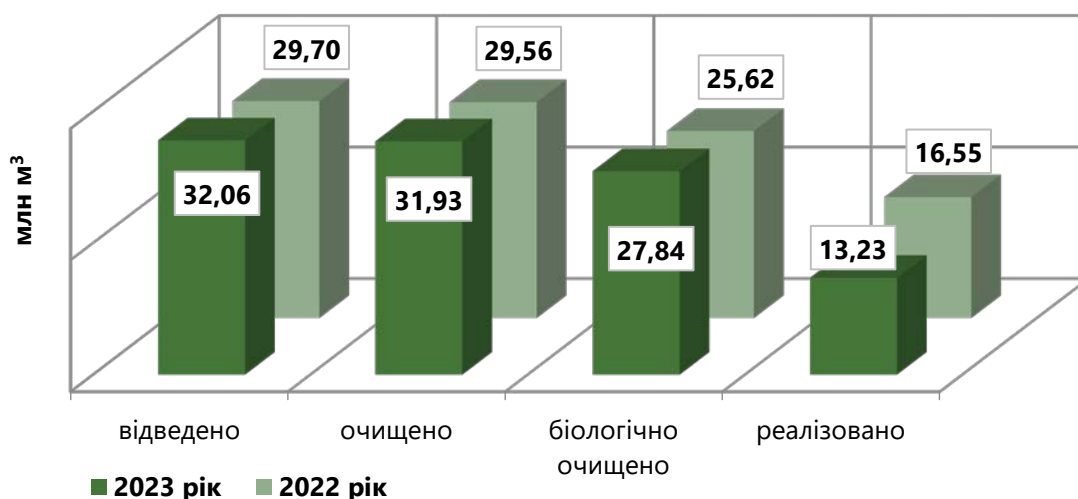

Рис. 5.7.5. Виробничі показники водовідведення

Насосні станції систем централізованого водовідведення та очисні споруди у 2023 році характеризувались такими показниками (рис. 5.7.6):

➤ 78 НС (загальна фактична потужність – 83,0 млн м³/рік); 183 одиниць насосного обладнання, з них потребували заміни 46 або 25,1 % насосів, було замінено протягом року – 30 або 65,2 % від потреби;

➤ 16 очисних споруд (загальна фактична потужність – 71,808 млн м³/рік), усі потребували реконструкції; протягом року реконструкція очисних споруд не проводилась.

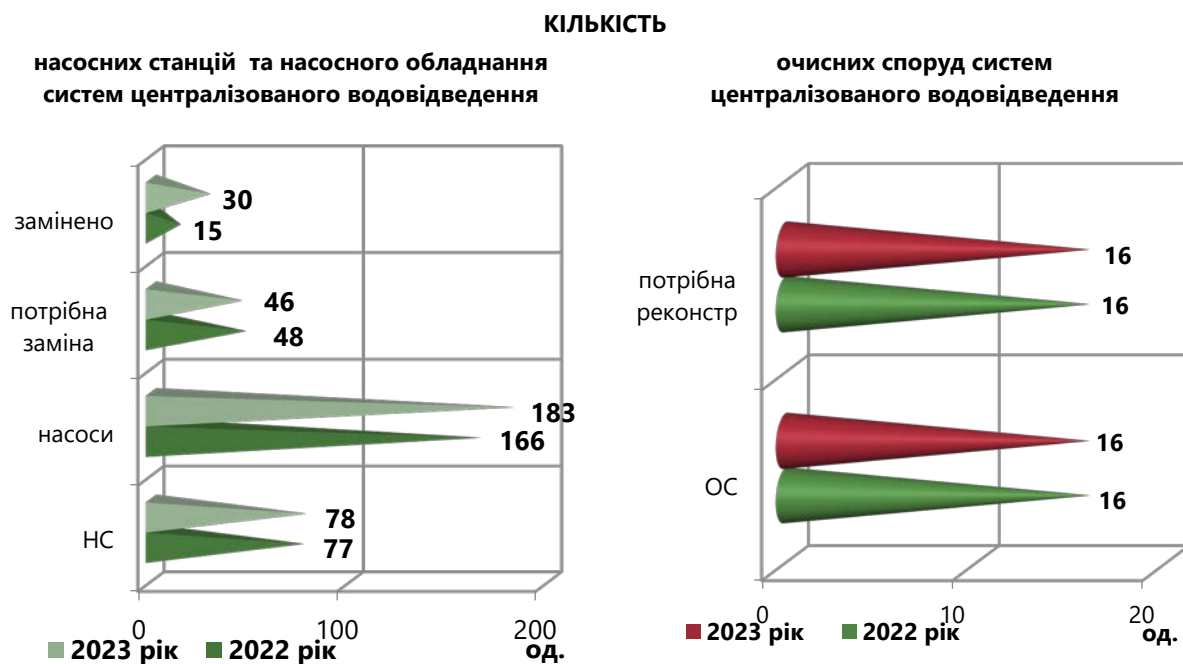

Рис. 5.7.6

Мережі централізованого водовідведення у 2023 році характеризувались такими показниками: загальна протяжність - 688,8 км, з них ветхих та аварійних – 190 км або 27,6%; протягом року було замінено 6,17 км або 3,2 % від потреби (рис. 5.7.7). Показник аварійності мереж знизився з 1,51 до 1,2 аварії на 1 км мережі.

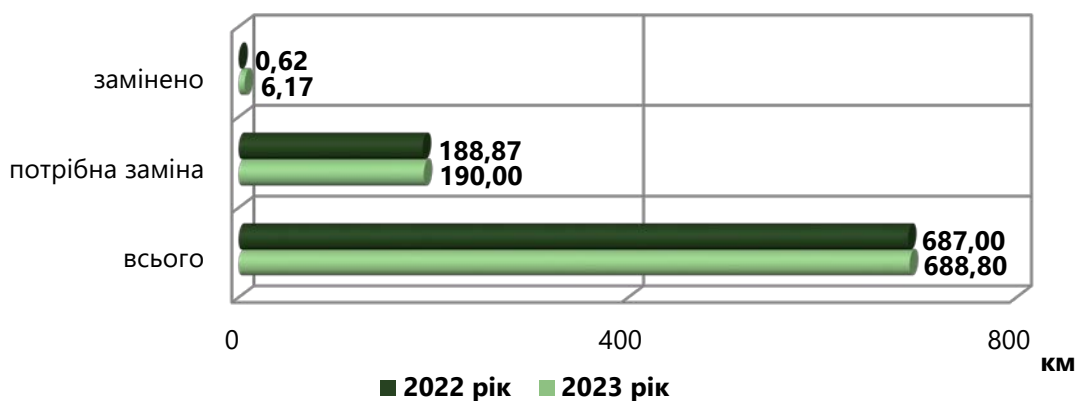

Рис. 5.7.7. Протяжність мереж централізованого водовідведення

Витрати електроенергії у системах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

У 2023 році витрати електроенергії порівняно з попереднім роком:

- ▶ **у системах водопостачання** знизились з 21,80 до 20,39 млн кВт-год/рік; питомі витрати - з 1 045,5 до 845,97 кВт год/1000 м³ води;
- ▶ **у системах водовідведення** знизились з 10,76 до 10,61 млн кВт-год/рік; питомі витрати - з 362,3 до 331,3 кВт год/1000 м³ стічної води.

Заборгованість за витрачену електроенергію в системах водопостачання зменшилась з 28 379,3 до 27 185,0 тис. грн; в системах водовідведення збільшилась з 11 083,6 до 13 476,7 тис. грн.

Фінансово-економічні показники

Найменування показника	водопостачання		водовідведення	
	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.
Тарифи на послуги, грн/м³				
<i>для промисловості</i>				
мінімальні	12,96	12,96	10,01	10,84
максимальні	43,13	40,03	31,53	24,72
<i>для населення</i>				
мінімальні	12,96	12,97	10,01	10,84
максимальні	30,84	30,84	24,72	24,72
Собівартість послуг, грн/м³				
мінімальна	16,02	18,54	12,25	13,14
максимальна	51,93	51,02	36,85	29,77
середня	24,02	31,86	16,85	17,19
Відшкодування вартості послуг, %				
<i>для промисловості</i>	74,36	75,39	76,71	87,19
<i>для населення</i>	80,32	69,01	72,27	80,54

Підприємства питного водопостачання та централізованого водовідведення

Послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в області надає 37 підприємств (у 2022 році - 37 підприємств), в тому числі 12 спеціалізованих комунальних, 17 багатогалузевих комунальних, 8 відомчих. До комунальної форми власності у 2023 році належало 27 підприємств; до державної - 2; до іншої - 8.

Базове підприємство області - **КП «Водоканал міста Ужгород»**.

Виробничі показники найбільших підприємств області

Показники	КП «Водоканал м. Ужгорода»		ММКП «Мукачів-водоканал»*		ВУЖКГ м. Виноградів		ВУВКГ м. Хуст	
	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.
ВОДОПОСТАЧАННЯ								
Обсяги води, млн м³/рік								
<i>піднято</i>	9,46	9,07	2,02	3,92	0,88	0,79	0,74	0,70
<i>очищено</i>	4,54	4,35	0,16	0,29	0	0	0	0
<i>подано усім споживачам</i>	8,22	8,08	4,12	3,91	0,88	0,79	0,74	0,70
<i>реалізовано</i>	5,37	5,55	2,51	2,42	0,63	0,60	0,54	0,52
<i>втрати та витрати</i>	4,09	3,52	1,61	1,49	0,25	0,19	0,2	0,18
Водопровідні мережі, км								
<i>всього</i>	286,6	286,6	227,01	231,0	25,6	25,6	66,4	66,7
<i>ветхі та аварійні</i>	151,7	153,2	10,72	5,6	5,5	5,5	3,9	3,6
<i>замінено</i>	2,2	1,67	1,02	6,46	0,3	0,35	0,1	0,3
Витрати електроенергії, млн кВт·год/рік	10,33	10,47	1,19	4,94	0,73	0,66	1,001	1,083

Національна доповідь про якість питної води та стан питного водопостачання та водовідведення в Україні у 2023 р. Закарпатська область

Показники	КП «Водоканал м. Ужгорода»		ММКП «Мукачів-водоканал»*		ВУЖКГ м. Виноградів		ВУВКГ м. Хуст	
	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.
Заборгованість за електроенергію, тис. грн	9136,2	11376,0	2599,8	8742,7	0	0	2573,6	1174,9
ВОДОВІДВЕДЕННЯ								
Обсяги стоків, млн м³/рік								
<i>реалізовано</i>	18,64	26,87	3,43	7,71	0,49	0,53	0,5	0,5
<i>відведено</i>	18,64	26,78	7,63	7,71	0,49	0,53	0,5	0,5
<i>очищено</i>	18,57	21,07	7,63	7,71	0,49	0,53	0,5	0,5
<i>біологічно очищено</i>	18,57	21,07	5,84	5,84	0	0	0	0
<i>доочищено</i>	0	0	0	0	0	0	0	0
Мережі централізованого водовідведення, км								
<i>всього</i>	208,3	209,43	228,27	228,92	16,8	16,8	36,9	36,93
<i>ветхі та аварійні</i>	69,6	71,4	29,47	28,90	2,0	2,0	4,4	4,1
<i>замінено</i>	0,20	0,49	0,32	0,78	0	0	0	0,3
Витрати електроенергії, млн кВт-год/рік	6,235	6,432	3,22	2,470	0,15	0,13	0,27	0,25
Заборгованість за електроенергію, тис. грн	6 146,3	6 567,2	3 040,20	4 267,30	0	0	0	0

*Збір та очищення стічних вод у м.Мукачево у 2023 р. здійснював КП «Міськводоканал», м. Мукачево

Заходи з розвитку, здійснені у системах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

№	Назва заходу	Водопостачання	Водовідведення
1.	Будівництво нових об'єктів	-	1,730
2.	Реконструкція і модернізація об'єктів	9,375	12,648
3.	Капремонт і відновлення робочого стану об'єктів	18,185	6,056
4.	Розвиток виробничо-експлуатаційних баз	1,493	-
5.	Оснащення житлового фонду засобами обліку води	0,33	-
6.	Інші заходи	66,99	44,67
Загальна вартість здійснених заходів, млн грн		96,373	65,104

Загальна вартість здійснених заходів ліцензіатом НКРЕКП - КП «Водоканал міста Ужгорода» у 2023 році складала: для систем водопостачання – 12,355 млн грн (у 2022 році - 19,939 млн грн), для систем водовідведення – 6,502 млн грн (у 2022 році - 5,407 млн грн).

Якість води джерел та систем питного водопостачання

№	Проби води, які не відповідали нормативам	% до загальної кількості	
		2022 р.	2023 р.
Джерела водопостачання			
1	усі джерела централізованого водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	0,5	6,4
	<i>бактеріологічні показники</i>	11,2	6,5
2	підземні джерела централізованого водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	0	1,4
	<i>бактеріологічні показники</i>	0	10,5
3	джерела децентралізованого водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	8,7	9,7
	<i>бактеріологічні показники</i>	19,4	24,8

№	Проби води, які не відповідали нормативам	% до загальної кількості	
		2022 р.	2023 р.
Системи водопостачання			
4	системи централізованого водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	2,3	2,3
	<i>бактеріологічні показники</i>	5,0	6,6
5	водопровідні мережі:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	1,3	1,7
	<i>бактеріологічні показники</i>	5,4	7,7
6	сільські системи водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	4,0	8,4
	<i>бактеріологічні показники</i>	14,0	9,9

За інформацією державної установи «Закарпатський обласний центр контролю та профілактики хвороб Міністерства охорони здоров'я України» відсутні дані про тяжкі надзвичайні ситуації у системах питного водопостачання у 2023 році.

Охорона природних водойм

Таблиця 5.7.4

Найменування показника	2022 р.	2023 р.
Скинуто стічних вод в поверхневі водойми, млн м³/рік		
всього	42,380	45,202
нормативно чистих без очищення	11,576	11,568
нормативно очищених	27,072	27,727
недостатньо очищених	3,565	5,764
неочищених	0,168	0,143
в т.ч. комунальними підприємствами, млн м³/рік		
всього	29,225	31,969
нормативно чистих без очищення	-	-
нормативно очищених	25,635	26,239
недостатньо очищених	3,456	5,604
неочищених	0,134	0,126

Таблиця 5.7.5

Проби води, які не відповідали встановленим нормативам, %	2022 р.	2023 р.
Водойми I-ї категорії:		
<i>за санітарно-хімічними показниками</i>	7,1	-
<i>за мікробіологічними показниками</i>	28,2	23,2
Водойми II-ї категорії:		
<i>за санітарно-хімічними показниками</i>	3,3	3,3
<i>за мікробіологічними показниками</i>	21,6	35,4

Загальний стан питного водопостачання та централізованого водовідведення, заходи з реформування та розвитку

Заходи, які впроваджувалися на підприємствах питного водопостачання та централізованого водовідведення у звітному 2023 році, фінансувалися за рахунок коштів місцевих бюджетів, у тому числі коштів, наданих підприємствам на поповнення

статутного капіталу, обігових коштів водопостачальних підприємств та з інших незаборонених законодавством джерел фінансування і спрямовувалися на проведення робіт для підтримки об'єктів у робочому стані, забезпечення стабільної безаварійної роботи об'єктів водопостачання та водовідведення та споживачів належними комунальними послугами.

Зокрема, проведено роботи з капітального ремонту об'єктів та насосного обладнання водопровідних насосних станцій на водопостачальних підприємствах міст Ужгород, Свалява, Хуст, Іршава та Тячів на загальну суму 9,375 млн грн. Також проведено технічне переоснащення насосного обладнання насосних станцій систем централізованого водовідведення у містах Ужгород, Хуст, Свалява, Іршава, Тячів та с. Розівка, залучено кошти місцевих бюджетів та власні кошти підприємств на загальну суму 12,648 млн гривень.

З метою покращення якості питної води на капітальний ремонт водопровідних мереж спрямовано 18,185 млн грн, капітально відремонтовано 11 777 п.м.

На поточний та капітальний ремонт 1 340 п.м. колекторів (міста Ужгород, Мукачево, Чоп та селище Солотвино) затрачено кошти у сумі 6,056 млн грн; крім того, на будівництво нового колектора у місті Хуст протяжністю 480,2 п.м. залучено кошти міського бюджету у сумі 1,73 млн грн.

В області розроблена та розпорядженням обласної державної адміністрації – обласної військової адміністрації від 01 грудня 2022 р. № 838 затверджена обласна соціальна програма «Питна вода Закарпаття» на 2023-2026 роки, на виконання заходів якої в обласному бюджеті на 2023 рік було передбачено видатки у сумі 3,0 млн грн.

З метою забезпечення населення області якісним водопостачанням у звітному 2023 році з обласного бюджету надано субвенцію бюджету Хустської міської ради у сумі 1,05 млн грн на реалізацію проєкту «Будівництво ділянки міського водопроводу по вул. Ластовча в м. Хуст. Коригування».

Для недопущення забруднення водотоків області стічними водами та збереження гігієнічних стандартів у зв'язку із значною новою житловою забудовою міста Ужгород і зростанням кількості споживачів через збільшення потоку внутрішньо переміщених осіб з бюджету розвитку обласного бюджету виділено субвенцію Ужгородській територіальній громаді (співфінансування) у сумі 5,0 млн грн на реалізацію інвестиційного проєкту «Нове будівництво магістрального самопливного колектора дощової каналізації діаметром 800 мм по вулицях Юлія Ревая, Олександра Хіри та Петра Лінтура в м. Ужгород».

У 2023 році в Закарпатській області не було руйнувань об'єктів питного водопостачання та централізованого водовідведення внаслідок військової агресії російської федерації проти України.

За інформацією Головного управління Держпродспоживслужби в Закарпатській області під наглядом Головного управління знаходиться 48 джерел централізованого та 1 976 децентралізованого водопостачання.

Із загальної кількості водопроводів 24,7 % не відповідають санітарним нормам і правилам, а саме: через відсутність зон санітарної охорони – 15,2 %, відсутність необхідного комплексу очисних споруд – 1,9 %, відсутність знезаражуючих установок – 7,6 %.

У 2023 році фахівцями управління нагляду за дотриманням санітарного законодавства Держпродспоживслужби в Закарпатській області комісійно обстежено

19 об'єктів централізованого водопостачання, на трьох об'єктах виявлено порушення санітарного законодавства. За матеріалами обстежень керівникам об'єктів надано пропозиції з усунення виявлених недоліків.

У 2023 році відповідно до вимог ДСанПіН 2.2.4-171-10 знижено вміст марганцю, дозволений у питній воді, у 10 разів, що призвело до збільшення кількості проб води, які не відповідають вимогам за санітарно-хімічними показниками, так як підвищений вміст марганцю у воді притаманний для Закарпатської області в силу геологічних особливостей.

5.8 Запорізька область

Запорізькою обласною державною адміністрацією (Запорізькою обласною військовою адміністрацією) надано наступні дані щодо стану систем водопостачання та водовідведення у Запорізькій області у 2023 році. Матеріали надано по підконтрольним Україні територіям Запорізькій області.

Джерела питного водопостачання

Упродовж 2023 року з природних джерел області було відібрано 72,62 млн м³ води, що на 0,95 млн м³ менше, ніж у попередньому році. Загальний обсяг використаної води становив 61,82 (менше на 1,25) млн м³, зокрема на господарсько-питні потреби – 61,32 (менше на 1,22) млн м³. Для підземної води ці показники були: всього використано – 0,31 (менше на 0,02) млн м³ води, зокрема на господарсько-питні потреби – 0,27 (менше на 0,06) млн м³ (табл. 5.8.1, рис. 5.8.1).

Таблиця 5.8.1

№	Найменування показника	2022 р.	2023 р.	+/- до 2022 р.
1	Забір води з природних джерел, млн м³			
	всього	73,57	72,62	-0,95
	у тому числі з поверхневих джерел	73,24	72,31	-0,93
	у тому числі з підземних джерел	0,33	0,31	-0,02
2	Використання води, млн м³			
	всього	63,07	61,82	-1,25
	на господарсько-питні потреби	62,54	61,32	-1,22
	на виробничі потреби	-	0	-
	на сільськогосподарські потреби	0,02	0,02	0
	на зрошення на інші потреби	- 0,51	0 0,48	- -0,03
3	Використання підземних вод, млн м³			
	всього	0,33	0,31	-0,02
	на господарсько-питні потреби	0,33	0,27	-0,06
	на виробничі потреби	-	0	-
	на сільськогосподарські потреби	-	0,02	-
	на зрошення на інші потреби	- -	0 0,02	- -

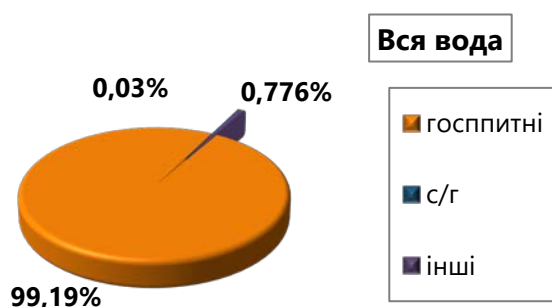

Рис. 5.8.1. Використання води на різні потреби у 2023 році

Для питного водопостачання області використовуються поверхневі води р. Дніпро та підземні води (водоносні горизонти неогенових і палеогенових відкладів).

Відповідно до наданої інформації станом на 2023 рік, у маловодній місцевості перебувало 49 населених пунктів (13,7 % від загальної кількості н/п області), з яких 1 смт та 48 сіл.

Забезпеченість населених пунктів та населення системами централізованого водопостачання та водовідведення

За наданою інформацією у 2023 році забезпеченість населених пунктів області була такою (табл. 5.8.2):

▪ **централізоване водопостачання** – 3 міста (75 %), 5 смт (55,6 %), 118 сіл (34,2 %). Централізоване водопостачання було відсутнє у 1 місті (м. Гуляйполе), 4 смт (Залізничне, Кушугум, Малокатеринівка, Тернувате) та у 227 селах;

▪ **централізоване водовідведення** – 3 міста (75 %), 4 смт (44,4 %), 4 села (1,2 %). Централізоване водовідведення було відсутнє у 5 смт (Залізничне, Кушугум, Малокатеринівка, Степногірськ, Тернувате) та у 341 селі.

Таблиця 5.8.2

Категорія населених пунктів	Кількість населених пунктів	Кількість населених пунктів, забезпечених:	
		централізованим водопостачанням	централізованим водовідведенням
<i>міста</i>	4	3	3
<i>смт</i>	9	5	4
<i>села</i>	345	118	4
Разом	358	126	11

Населення області було охоплено послугами таким чином (табл. 5.8.3):

✓ **централізованим водопостачанням**: у містах – 702,745 тис. осіб (99,2%), у смт – 20,081 тис. осіб (62,7 %), у селах – 23,341 тис. осіб (35,8 %);

✓ **централізованим водовідведенням**: у містах – 519,96 тис. осіб (73,4 %), у смт – 0,6 тис. осіб (1,9 %), у селах – 1,877 тис. осіб (2,9 %).

Таблиця 5.8.3

Категорія населених пунктів	Чисельність населення, тис. осіб	Чисельність населення (тис. осіб), охопленого послугами:	
		централізованого водопостачання	централізованого водовідведення
<i>міста</i>	708,746	702,745	519,96
<i>смт</i>	32,006	20,081	0,6
<i>села</i>	65,2	23,341	1,877
Разом	805,952	746,167	522,437

Системи централізованого питного водопостачання

У 2023 році загальні показники водопостачання області були наступними:

- цілодобове водопостачання – 19,3 % н/п та 84,5 % населення;
- питоме водоспоживання на 1 людину: у містах – 109,9 (більше на 6,3); у смт – 47,8 (більше на 7,4); у сільських населених пунктах – 40,7 (менше на 1) л/добу;

➤ кількість вуличних колективних установок – 18; відсоток населення, що споживає з них воду – 0,96 %.

Протягом 2023 року подача питної води з систем централізованого водопостачання здійснювалась за графіком у наступних населених пунктах.

Назва населеного пункту	Кількість годин на добу	
	2022 р.	2023 р.
м. Орхів, Поголівський р-н, с. Васильківське, Запорізький р-н, с. Новопавлівка, Поголівський р-н	4	4

Привізйна питна вода в системі водопостачання області застосувалась повністю у 175 населених пунктах, зокрема у м. Гуляйполе (1,6 тис. осіб), у 3 смт (смт Комишуваха – 5,2 тис. осіб, смт Степногірськ – 750 осіб, смт Залізничне – 38 осіб) та у 171 селі.

Загальна кількість населення області, яке користувалось привізною водою, складала – 41,756 тис. осіб або 5,2 % від загальної чисельності населення області, з яких сільського населення (без смт) – 34,088 тис. осіб або 52,3 % від загальної чисельності сільського населення області, або 4,2 % від загальної чисельності населення області.

Водозабори. Загальна кількість централізованих водозаборів в області становила 5, з них поверхневих – 3, кількість свердловин – 57. Потужність водозаборів – 74,63 млн м³/рік.

Обсяги води в системах водопостачання у 2023 році становили (рис. 5.8.2):

- ✓ піднято води – 72,62 млн м³;
- ✓ очищено – 71,37 млн м³ або 98,3 % до обсягу піднятої води;
- ✓ подано усім споживачам – 65,87 млн м³ або 90,7 %;
- ✓ реалізовано – 40,56 млн м³ або 55,9 %;
- ✓ знезаражено – 71,02 млн м³ або 97,8 %;
- ✓ втрати та технологічні витрати – 32,06 млн м³ або 44,1 %.

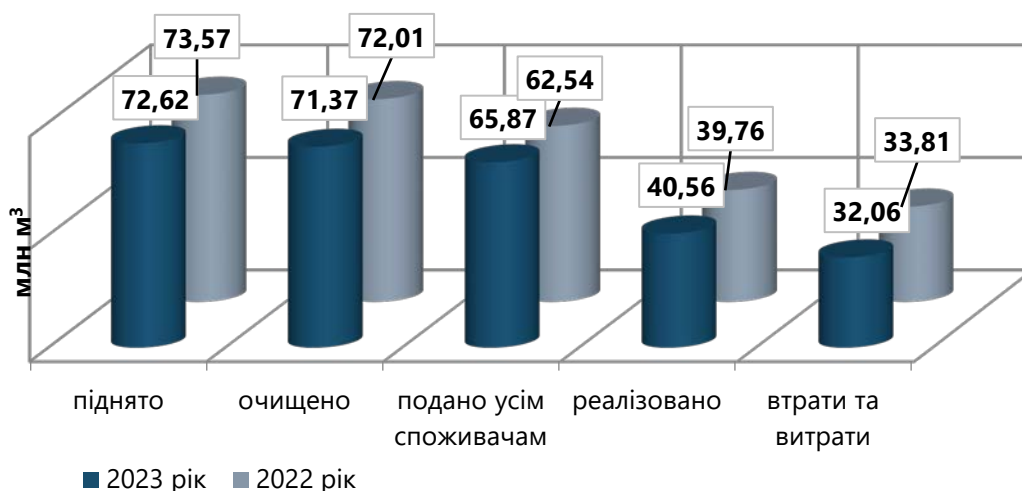

Рис. 5.8.2. Виробничі показники водопостачання

За населеними пунктами обсяги піднятої води становили: міста – 72,22 млн м³ або 99,44 % від загального обсягу; смт – 0,25 млн м³ або 0,34 %; сільські н/п – 0,15 млн м³ або 0,22 %.

Середньодобова подача питної води становила: за категорією «усі споживачі» – 111,12; за категорією «населення» – 79,11 тис. м³/добу.

Водопровідні насосні станції у 2023 році характеризувались такими показниками: загальна кількість – 83 (фактична потужність – 217,65 млн м³/рік); встановлене насосне обладнання – 213 одиниць, з них заміни потребували 46 або 21,6 %, було замінено протягом року – 12 або 26,1 % від потреби (рис. 5.8.3).

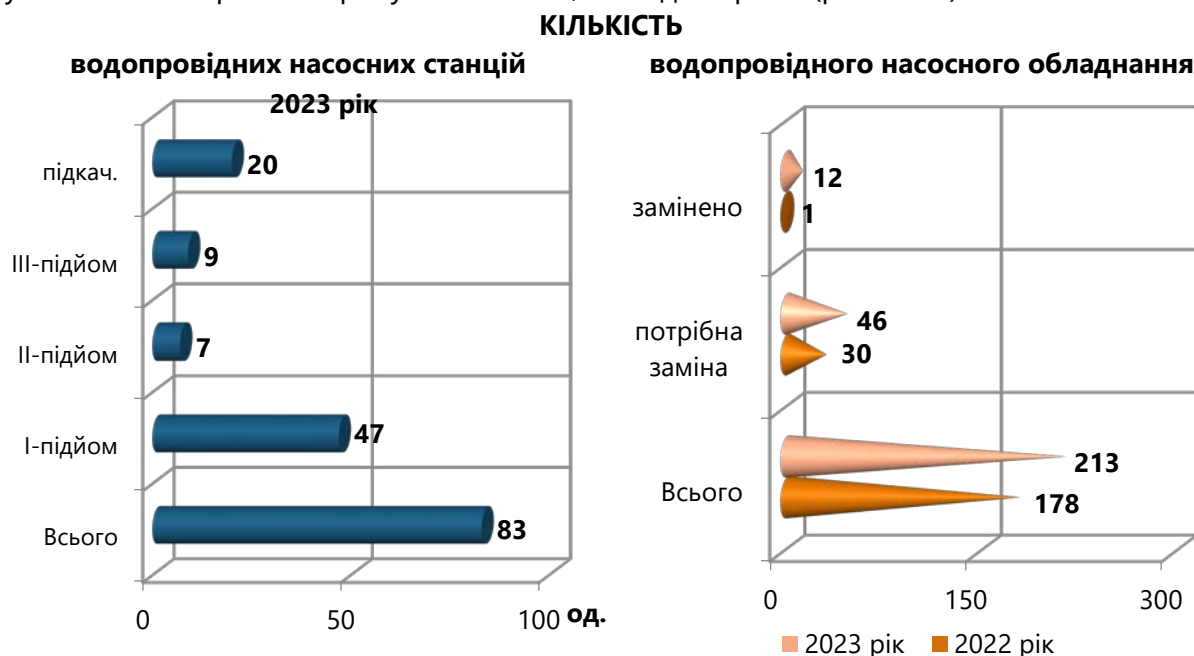

Рис. 5.8.3

Водопровідні мережі у 2023 році характеризувались такими показниками: загальна протяжність становила – 3 225,7 км, з них ветхих та аварійних – 1 680,4 км або 52,1 %; протягом року було замінено 21,4 км або 1,3 % від потреби (рис. 5.8.4). Показник аварійності мереж зріс з 0,98 до 1,27 аварії на 1 км мережі.

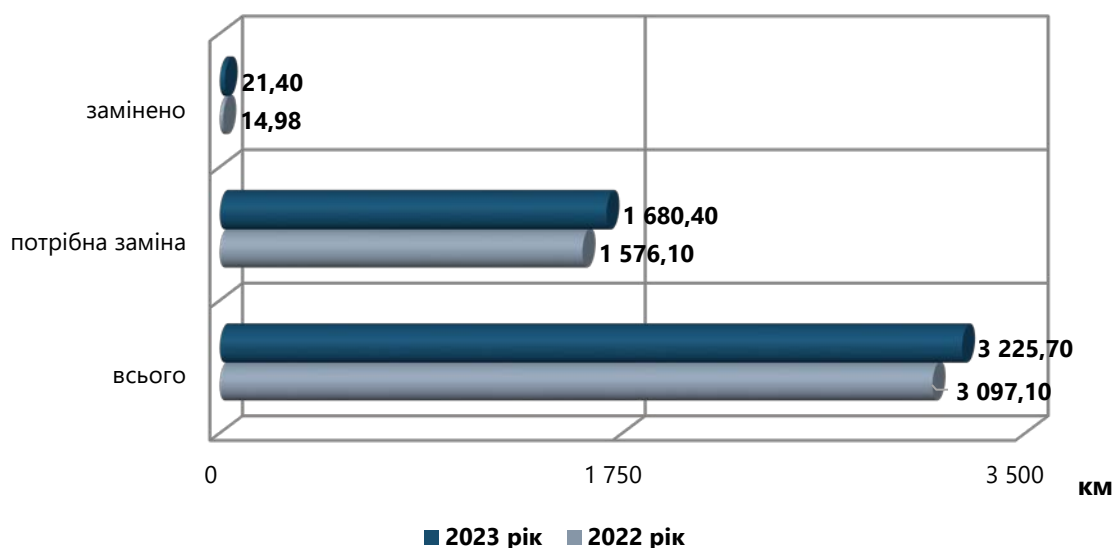

Рис. 5.8.4. Протяжність водопровідних мереж, км

Споруди для зберігання питної води в цілому по області налічували: резервуари чистої води - 36 з сумарним об'ємом 98,64 тис. м³; водонапірні башти - 26 з

сумарним об'ємом - 0,99 тис. м³. Нестача об'ємів споруд для зберігання питної води у містах - 4,0 тис. м³.

Облік послуг з водопостачання. Показник оснащення будівель вузлами комерційного обліку протягом звітного року знизився з 16,08 до 15,8 %; квартир зріс з 88,8 до 90,5 %.

Системи централізованого водовідведення

У 2023 році загальні показники водовідведення області були наступними:

➤ питоме водовідведення на 1 людину: у містах – 70,1 (менше на 1,3); у смт – 33,3; у сільських н/п – 26,6 (менше на 5,3) л/добу.

Обсяги стічних вод в системах водовідведення у 2023 році становили (рис. 5.8.5):

- ❖ реалізовано усім споживачам – 37,14 млн м³;
- ❖ відведено стічних вод – 37,12 млн м³;
- ❖ пройшло через очисні споруди – 37,12 млн м³ або 100 %;
- ❖ пройшло повне біологічне очищення – 37,1 млн м³ або 99,9 %.
- ❖ Пройшло доочищення - 0,37 млн м³ або 1%

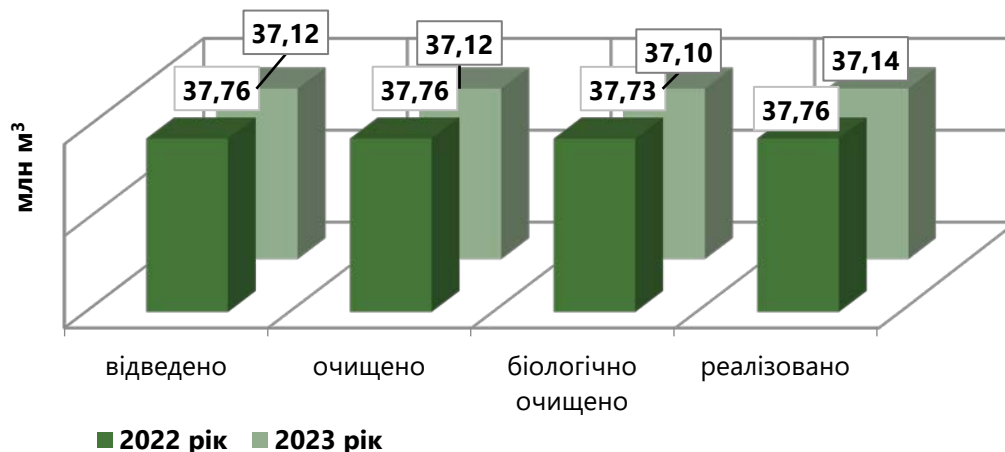

Рис. 5.8.5. Виробничі показники водовідведення

Насосні станції систем централізованого водовідведення та очисні споруди у 2023 році характеризувались такими показниками:

➤ 59 НС (загальна фактична потужність – 43,07 млн м³/рік); 308 одиниць насосного обладнання, з них потребували заміни 19 або 6,2 % насосів, було замінено протягом року – 2 або 10,5 % від потреби;

➤ 6 очисних споруд (загальна фактична потужність – 37,75 млн м³/рік), з них 5 або 83,3 % потребували реконструкції; реконструкція не проводилась (рис. 5.8.6).

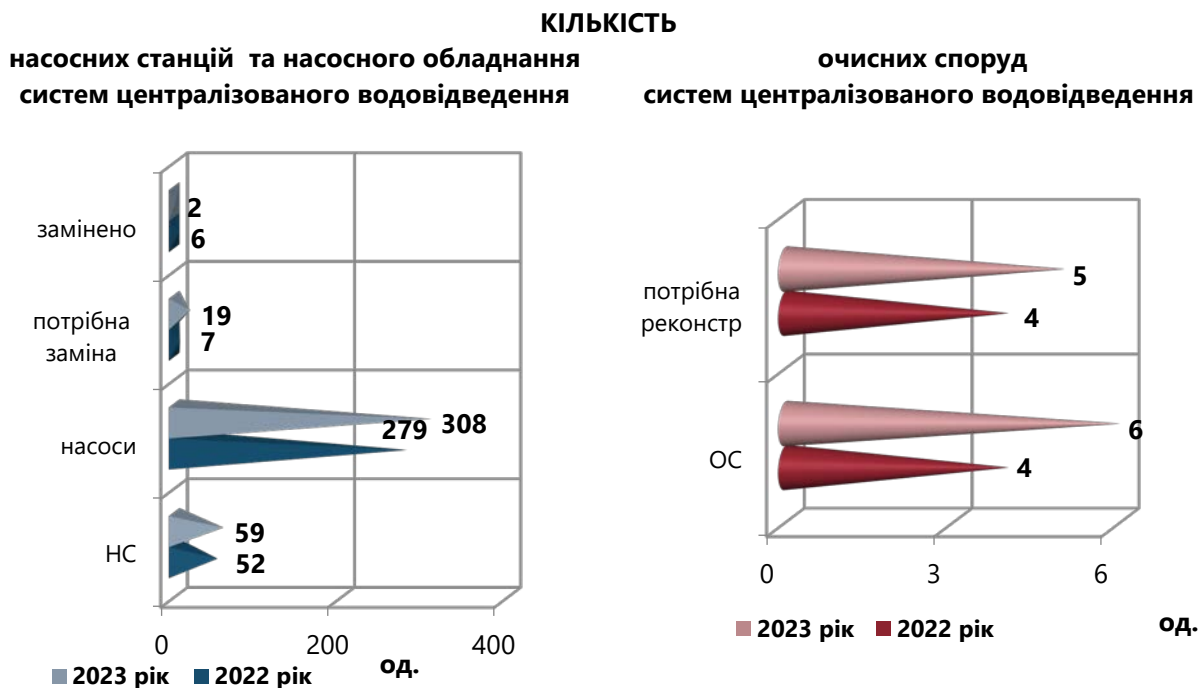

Рис. 5.8.6

Мережі централізованого водовідведення у 2023 році характеризувались такими показниками: загальна протяжність – 1 095,3 км, з них ветхих та аварійних – 705,0 км або 64,4 %; протягом року було замінено 0,4 км або 0,1 % від потреби (рис. 5.8.7). Аварійність – 0,05 аварії на 1 км мережі.

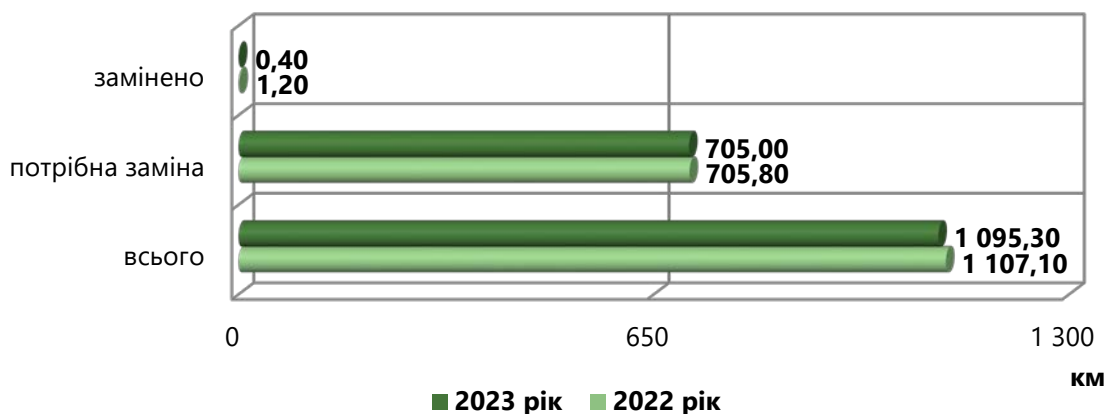

Рис. 5.8.7. Протяжність мереж централізованого водовідведення, км

Витрати електроенергії у системах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

У 2023 році витрати електроенергії знизились порівняно з попереднім роком:

► **у системах водопостачання** - з 54,381 до 53,849 млн кВт-год/рік; питомі витрати - з 752,77 до 987,09 кВт год/1000 м³ води;

► **у системах водовідведення** - з 19,912 до 19,237 млн кВт-год/рік; питомі витрати - з 527,3 до 518,0 кВт год/1000 м³ стічної води.

Заборгованість за витрачену електроенергію збільшилась: в системах водопостачання - з 5 454,9 до 41 450,9 тис. грн; в системах водовідведення - з 0,3 до 12 684,7 тис. грн.

Фінансово-економічні показники

Найменування показника	водопостачання		водовідведення	
	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.
Тарифи на послуги, грн/м³				
<i>для промисловості</i>				
мінімальні	17,81	17,81	10,56	10,56
максимальні	66	66	39,36	34,33
<i>для населення</i>				
мінімальні	17,81	17,81	10,56	10,56
максимальні	33	38	39,36	34,33
Собівартість послуг, грн/м³				
мінімальна	17,73	20,58	11,34	12,79
максимальна	46,28	71,29	172,44	46,18
середня	29,52	45,93	72,19	30,59
Відшкодування вартості послуг, %				
<i>для промисловості</i>	107,9	56,8	37,0	80,8
<i>для населення</i>	86,7	55,1	35,5	80,8

Підприємства питного водопостачання та централізованого водовідведення

Послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в області надавало 15 підприємств, в тому числі 12 спеціалізованих комунальних, 3 багатогалузевих комунальних. До комунальної форми власності у 2023 році належало 15 підприємств.

Базове підприємство ВКГ області – КП «Водоканал» (м. Запоріжжя).

Виробничі показники найбільших підприємств області (на підконтрольній Україні території області)

Показники	КП «Водоканал» м. Запоріжжя		КП «Облводоканал» Запорізької обласної ради	
	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.
ВОДОПОСТАЧАННЯ				
Обсяги води, млн м³/рік				
<i>піднято</i>	73,17	72,48	0,02	2,4
<i>очищено</i>	72,01	71,37	0	2,34
<i>подано усім споживачам</i>	61,52	59,97	3,95	7,55
<i>реалізовано</i>	38,99	38,06	1,88	3,56
<i>втрати та витрати</i>	34,21	34,43	2,07	4,01
КП «Водоканал» м. Запоріжжя покупна вода: у 2022 році – 0,03 млн м ³ , у 2023 році – 0,01 млн м ³ . КП «Облводоканал» ЗОР покупна вода: у 2022 році – 3,93 млн м ³ , у 2023 році – 5,17 млн м ³ .				
Водопровідні мережі, км				
<i>всього</i>	2 259,8	2 173,2	374,6	1 359,9
<i>ветхі та аварійні</i>	1 288,3	1 243,9	35,9	265,0
<i>замінено</i>	15,0	19,5	-	1,91

Показники	КП «Водоканал» м. Запоріжжя		КП «Облводоканал» Запорізької обласної ради	
	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.
Витрати електроенергії, млн кВт·год/рік	32,0	31,524	1,09	2,267
Заборгованість за електроенергію, тис. грн	2 825,6*	4 540,8*	2 613,7	36 910,07
ВОДОВІДВЕДЕННЯ				
Обсяги стоків, млн м³/рік				
<i>реалізовано</i>	37,73	36,73	0,31	0,38
<i>відведено</i>	37,73	36,73	0,31	0,38
<i>очищено</i>	37,73	36,73	0,31	0,38
<i>біологічно очищено</i>	37,73	36,73	0,3	0,34
<i>доочищено</i>	-	-	0,3	0,34
Мережі водовідведення, км				
<i>всього</i>	981,1	983,0	88,3	192,0
<i>ветхі та аварійні</i>	652,9	663,7	44,5	89,9
<i>замінено</i>	1,2	0,4	-	-
Витрати електроенергії, млн кВт·год/рік	19,005	18,361	0,7	0,779
Заборгованість за електроенергію, тис. грн	2 825,6*	4 540,8*	1 373,1	12 684,68
* загальна заборгованість за електроенергію у системах водопостачання та водовідведення				

Заходи з розвитку, здійснені у системах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

Протягом 2023 року загальна вартість заходів з розвитку, здійснених ліцензіатами НКРЕКП складала:

✓ КП «Водоканал» (м. Запоріжжя): для систем водопостачання – 23,63 млн грн (у 2022 році – 29,08 млн грн), для систем водовідведення – 27,64 млн грн (у 2022 році – 18,43 млн грн);

✓ КП «Облводоканал» Запорізької обласної ради: для систем водопостачання – 7,02 млн грн.

Якість води джерел та систем питного водопостачання

Таблиця 5.8.4

№	Проби води, які не відповідали нормативам	% до загальної кількості	
		2022 р.	2023 р.
Джерела водопостачання			
1	усі джерела централізованого водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	5,8	-
	<i>бактеріологічні показники</i>	2,2	-
2	джерела децентралізованого водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	68	-
	<i>бактеріологічні показники</i>	54,5	-
Системи водопостачання			
3	системи централізованого водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	57,9	-
	<i>бактеріологічні показники</i>	0	-

№	Проби води, які не відповідали нормативам	% до загальної кількості	
		2022 р.	2023 р.
4	водопровідні мережі:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	5,8	-
	<i>бактеріологічні показники</i>	2,2	-
5	сільські системи водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	11,4	-
	<i>бактеріологічні показники</i>	0	-

Охорона природних водойм

Таблиця 5.8.5

№	Проби води, які не відповідали встановленим нормативам	2022 р.	2023 р.
1	Водойми I-ї категорії:		
	<i>за санітарно-хімічними показниками</i>	56	-
	<i>за мікробіологічними показниками</i>	26	-
2	Водойми II-ї категорії:		
	<i>за санітарно-хімічними показниками</i>	1	-
	<i>за мікробіологічними показниками</i>	18	-

Загальний стан питного водопостачання та централізованого водовідведення, заходи з реформування та розвитку

Водопостачання Запорізької області характеризується дефіцитом питної води. Запорізька область через своє географічне розташування є однією з малозабезпечених водою в Україні. На сьогодні на підконтрольній Україні території області єдиним поверхневим джерелом для забезпечення населення області питною водою є р. Дніпро. Інші річки для використання в господарсько-питних цілях не придатні. Ріка Дніпро є головним джерелом питного водопостачання міст Запоріжжя, Вільнянськ та населених пунктів Запорізького району.

Територіально запаси придатних для питного водопостачання підземних прісних вод розподілені нерівномірно. Північні райони області (Запорізький район) не мають експлуатаційних запасів прісної питної води. При цьому в області відсутні технічні можливості для транспортування води з поверхневих джерел у райони, які використовують підземні джерела водопостачання або є безводними.

Внаслідок тривалої експлуатації без необхідного поточного ремонту систем водопостачання та водовідведення більшість підприємств питного водопостачання та централізованого водовідведення області знаходяться в незадовільному технічному стані, який щодня погіршується, частина з них в аварійному стані. При цьому органи місцевого самоврядування мають слабку матеріальну базу, що не дозволяє будувати нові водогони, здійснювати капітальний ремонт і модернізацію існуючих об'єктів. Ситуація, яка склалась у сфері водопостачання Запорізької області, призводить до значних втрат питної води при транспортуванні, а також до погіршення якості питної води за рахунок її забруднення.

Крім того, значний негативний вплив на стан підприємств питного водопостачання та централізованого водовідведення мають бойові дії, які тривають на території Запорізької області. Так, протягом 2023 року внаслідок ворожих обстрілів різних

ступенів пошкоджень зазнали 80 об'єктів питного водопостачання та централізованого водовідведення (1 очисні споруди системи централізованого водовідведення, 6 водопровідних насосних станцій та 9 насосних станцій систем централізованого водовідведення, 35 артезіанських свердловин, 22 водонапірні башти, 7 допоміжних та адміністративних споруд). Переважна більшість пошкоджених об'єктів знаходиться на території Василівського та Пологівського районів у зоні постійних щоденних обстрілів, через що виконання аварійно-ремонтних робіт не є можливим.

Через незадовільне фінансове становище, підприємства області майже не здійснюють капітальні вкладення на оновлення матеріально-технічної бази, технічне переоснащення та модернізацію діючих потужностей. Здійснення масштабних проектів потребує значних інвестиційних ресурсів. Через велику капіталоємність та обмеженість місцевих джерел фінансування заходів з будівництва і реконструкції в деяких випадках ведуться впродовж 5-10 і більше років.

З метою вирішення проблемних питань водопостачання населених пунктів області рішенням Запорізької обласної ради від 18 березня 2021 р. № 143 (зі змінами) затверджена обласна програма «Питна вода Запорізької області» на 2021-2025 роки (далі – Програма), яка передбачає реалізацію заходів з реконструкції і модернізації об'єктів водопровідно-каналізаційного господарства.

У межах реалізації обласної Програми у 2023 році було передбачено фінансування 12 об'єктів водопостачання на загальну суму 558 425,769 тис. грн, у т. ч. за рахунок субвенцій з державного бюджету – 517 058,768 тис. грн, обласного бюджету – 18 707,913 тис. грн, місцевих бюджетів – 22 659,088 тис. грн. У 2023 році профінансовано 240 407,404 тис. грн, у т.ч. за рахунок субвенції з державного бюджету – 231 225,205 тис. грн, обласного бюджету – 2 241,076 тис. грн, місцевих бюджетів – 7 031,123 тис. грн.

Крім того, за завданням «Розвиток комунальних підприємств Запорізької області» у 2023 році було передбачено кошти з обласного бюджету у сумі 28 203,930 тис. грн, з яких профінансовано - 28 170,202 тис. грн.

5.9 Івано-Франківська область

Івано-Франківською обласною державною адміністрацією (Івано-Франківською обласною військовою адміністрацією) надано наступні дані щодо стану систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у 2023 році.

Джерела питного водопостачання

Упродовж 2023 року з природних джерел області було відібрано 68,78 млн м³ води, що на 7,26 млн м³ менше, ніж у попередньому році. Загальний обсяг використаної води становив – 58,29 (менше на 6,08) млн м³, зокрема на господарсько-питні потреби - 14,36 (більше на 0,36) млн м³, на виробничі – 42,87 (менше на 5,34) млн м³. Для підземної води ці показники були: всього використано – 4,11 (менше на 1,08) млн м³ води, зокрема на господарсько-питні потреби - 2,21 (менше на 0,07) млн м³ (табл. 5.9.1, рис. 5.9.1).

Таблиця 5.9.1

№	Найменування показника	2022 р.	2023 р.	+/- до 2022 р.
1	Забір води з природних джерел, млн м³			
	всього	76,04	68,78	-7,26
	<i>поверхневої</i>	70,05	63,90	-6,15
	<i>підземної</i>	5,99	4,88	-1,11
2	Використання води, млн м³			
	всього	64,37	58,29	-6,08
	<i>на господарсько-питні потреби</i>	14,00	14,36	+0,36
	<i>на виробничі потреби</i>	48,21	42,87	-5,34
	<i>на сільськогосподарські потреби</i>	6,06	5,8	-0,26
	<i>на зрошення</i>	0,03	0,07	+0,04
<i>на інші потреби</i>	2,12	0,99	-1,13	
3	Використання підземних вод, млн м³			
	всього	5,19	4,11	-1,08
	<i>на господарсько-питні потреби</i>	2,28	2,21	-0,07
	<i>на виробничі потреби</i>	0,88	0,97	-0,09
	<i>на сільськогосподарські потреби</i>	0,65	0,58	-0,07
	<i>на зрошення</i>	-	0,02	+0,02
<i>на інші потреби</i>	1,38	0,32	-1,06	

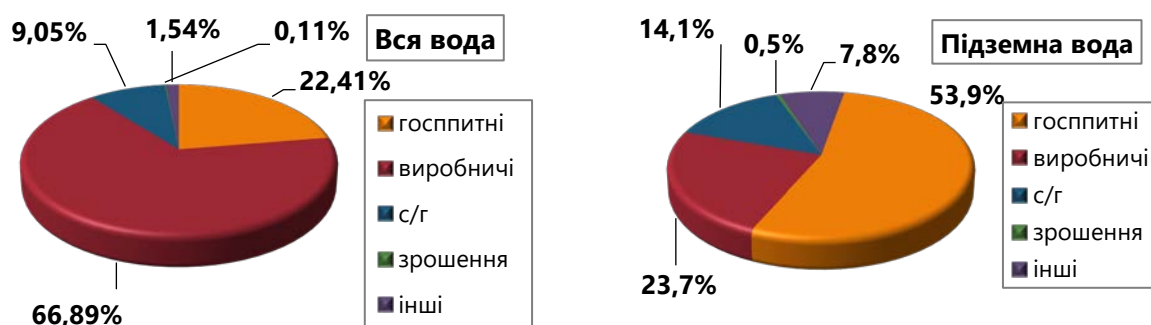

Рис. 5.9.1. Використання води на різні потреби у 2023 році

Для питного водопостачання області використовується вода з поверхневих джерел - річок Віпче, Свіча, Прут, Пістинька, Бистриця та артезіанських свердловин.

Населених пунктів, які перебувають у маловодній місцевості, відповідно до наданої інформації, на території області немає.

Забезпеченість населених пунктів та населення системами централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

За наданою інформацією, у 2023 році забезпеченість населених пунктів області була такою (табл. 5.9.2):

▪ **централізоване водопостачання** - усі 15 міст, 13 смт (54,2 %), 35 сіл (4,6 %). Централізоване водопостачання було відсутнє у 11 смт (Битків, Більшівці, Букачівці, Єзупіль, Ланчин, Лисець, Обертин, Печеніжин, Солотвино, Чернелиця, Яблунів) та у 730 селах;

▪ **централізоване водовідведення** - усі 15 міст, 11 смт (45,8 %), 10 сіл (1,3 %). Централізоване водовідведення було відсутнє у 13 смт (Битків, Більшівці, Букачівці, Єзупіль, Ланчин, Лисець, Обертин, Печеніжин, Солотвино, Чернелиця, Яблунів, Вигода, Кути) та у 755 селах

Таблиця 5.9.2

Категорія населених пунктів	Кількість населених пунктів	Кількість населених пунктів, забезпечених:	
		централізованим водопостачанням	централізованим водовідведенням
<i>міста</i>	15	15	15
<i>смт</i>	24	13	11
<i>села</i>	765	35	10
Разом	804	63	36

Населення області було охоплено послугами таким чином (табл. 5.9.3):

✓ **централізованим водопостачанням**: у містах - 459,83 тис. осіб (92,7 %), у смт - 37,87 тис. осіб (36,7 %), у селах - 49,2 тис. осіб (6,5 %);

✓ **централізованим водовідведенням**: у містах - 419,35 тис. осіб (84,6 %), у смт - 39,5 тис. осіб (38,3 %), у селах - 42,9 тис. осіб (5,7 %).

Таблиця 5.9.3

Категорія населених пунктів	Чисельність населення, тис. осіб	Чисельність населення (тис. осіб), охопленого послугами:	
		централізованого водопостачання	централізованого водовідведення
<i>міста</i>	495,8	459,83	419,35
<i>смт</i>	103,1	37,87	39,5
<i>села</i>	752,7	49,2	42,9
Разом	1 351,6	546,9	501,75

Системи централізованого питного водопостачання

У 2023 році загальні показники водопостачання області були наступними:

- цілодобове водопостачання - 96,2 % населених пунктів та 97,6 % населення;
- питоме водоспоживання на 1 людину: 61,5 (менше на 16,89) л/добу.

Протягом 2023 року подача питної води з систем централізованого водопостачання здійснювалась за графіком у м. Снятин 12 годин на добу та у м. Косів - 5 годин на добу (без змін відносно до 2022 року).

Водозабори. Загальна кількість централізованих водозаборів в області становила 31, з них поверхневих - 7; кількість свердловин - 156. Потреба у додатковій потужності водозаборів - 1,2 млн м³/рік.

Обсяги води в системах водопостачання у 2023 році становили (рис. 5.9.2):

- ✓ піднято води – 27,6 млн м³;
- ✓ очищено – 20,09 млн м³ або 72,8 % до обсягу піднятої води;
- ✓ подано усім споживачам – 25,60 млн м³ або 92,8 %;
- ✓ реалізовано – 16,09 млн м³ або 58,3 %;
- ✓ знезаражено – 27,60 млн м³ або 100 %;
- ✓ втрати та технологічні витрати – 11,51 млн м³ або 41,7 %.

За населеними пунктами обсяги піднятої води становили: міста – 27,1 млн м³ або 98,2 % від загального обсягу; смт - 0,5 млн м³ або 1,8 %.

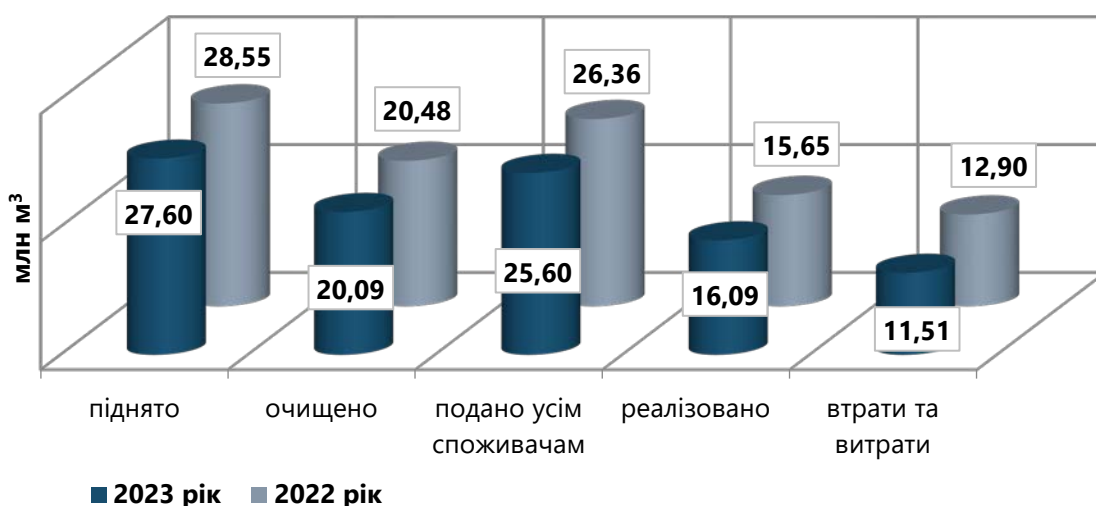

Рис. 5.9.2. Виробничі показники водопостачання

Середньодобова подача питної води становила: за категорією «усі споживачі» - 44,1 ; за категорією «населення» - 33,6 тис. м³/добу.

Водопровідні насосні станції у 2023 році характеризувались такими показниками: загальна кількість - 125 (фактична потужність - 103,8 млн м³/рік); встановлене насосне обладнання - 350 одиниць, з них заміни потребували 59 або 16,9 % насосів, було замінено протягом року – 8 або 13,6 % від потреби (рис. 5.9.3).

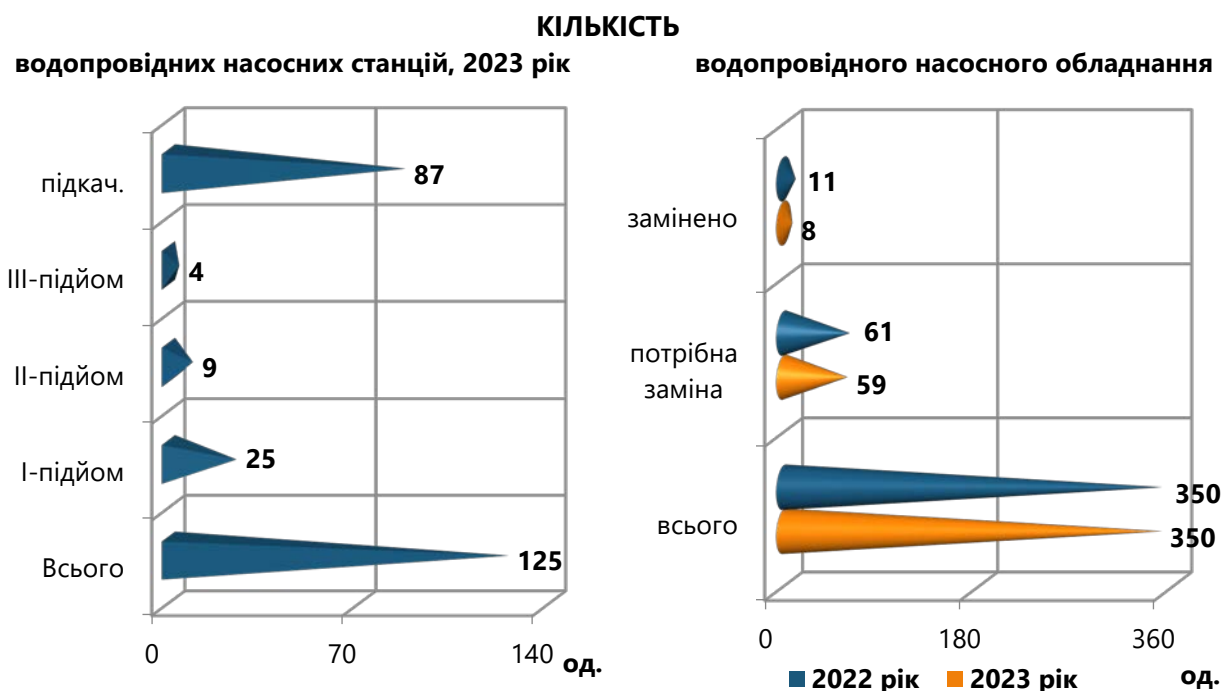

Рис. 5.9.3

Водопровідні мережі у 2023 році характеризувались такими показниками: загальна протяжність становила – 1 660,2 км, з них ветхих та аварійних – 572,15 км або 34,5 %; протягом року було замінено 9,7 км або 1,7 % від потреби (рис. 5.9.4). Показник аварійності мереж не змінився - 0,66 аварії на 1 км мережі.

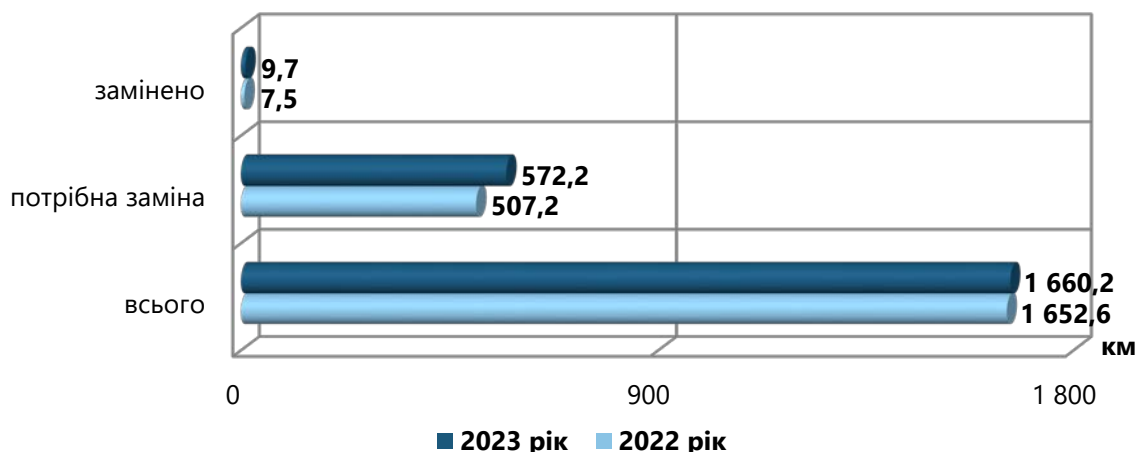

Рис. 5.9.4. Протяжність водопровідних мереж

Споруди для зберігання питної води в цілому по області налічували: резервуари чистої води - 40 з сумарним об'ємом - 108,5 тис. м³, водонапірні башти - 25 з сумарним об'ємом - 6 тис. м³. Нестача об'ємів споруд для зберігання питної води - 5 тис. м³.

Облік послуг з водопостачання. Показник оснащення будівель вузлами комерційного обліку протягом звітного року не змінився - 79,8 %; квартир – не змінився - 93,7 %.

Системи централізованого водовідведення

У 2023 році питоме водовідведення на 1 людину складало 61,5 (менше на 16,89) л/добу.

Обсяги стічних вод в системах водовідведення у 2023 році становили (рис. 5.9.5):

- ❖ реалізовано усім споживачам – 16,09 млн м³;
- ❖ відведено стічних вод – 35,97 млн м³;
- ❖ пройшло через очисні споруди – 35,97 млн м³ або 100 %;
- ❖ пройшло повне біологічне очищення – 35,97 млн м³ або 100 %.

Найбільші обсяги стоків було відведено у містах – 35,47 млн м³ або 98,6 % від їх загальної кількості; у смт - 0,5 млн м³ або 1,4 %.

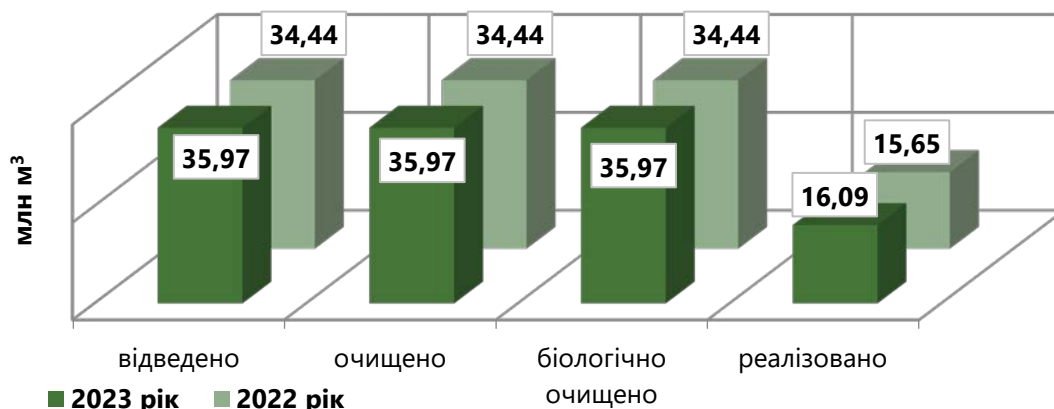

Рис. 5.9.5. Виробничі показники водовідведення

Насосні станції систем централізованого водовідведення та очисні споруди у 2023 році характеризувались такими показниками:

- 52 НС (загальна фактична потужність – 19,2 млн м³/рік); 136 одиниць насосного обладнання, з них потребували заміни 45 або 33,1 % насосів, було замінено протягом року - 5 або 11,1 % від потреби;
- 26 очисних споруд (загальна фактична потужність – 35,97 млн м³/рік), з яких 13 потребували реконструкції; реконструкція очисних споруд не проводилась (рис. 5.9.6).

КІЛЬКІСТЬ

насосних станцій та насосного обладнання систем централізованого водовідведення

очисних споруд систем централізованого водовідведення

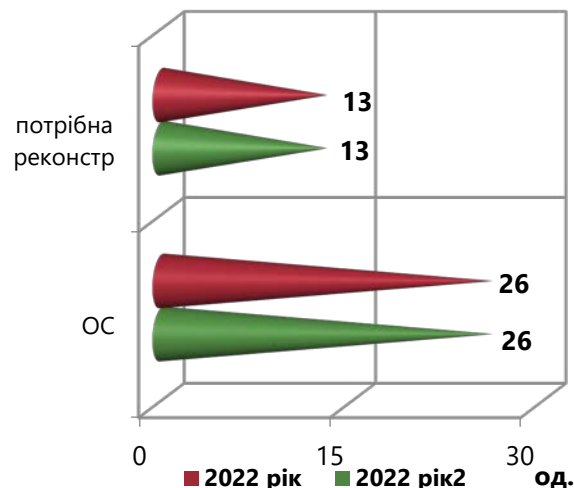
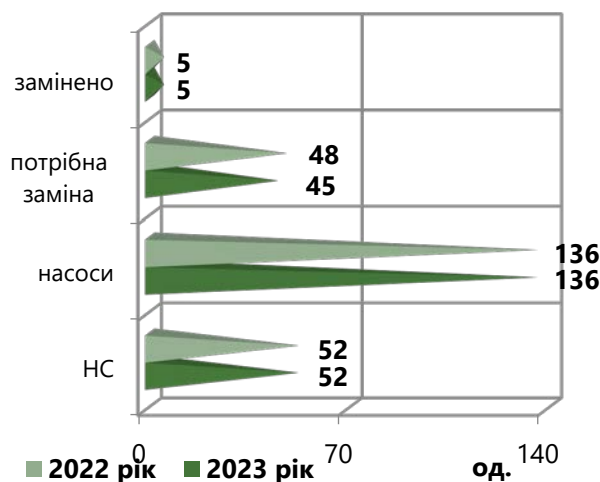

Рис. 5.9.6

Мережі централізованого водовідведення у 2023 році характеризувались такими показниками: загальна протяжність – 1 011,0 км, з них ветхих та аварійних – 326,6 км або 32,3 %; протягом року було замінено 7,2 км або 2,2 % від потреби (рис. 5.9.7). Показник аварійності мереж зріс з 0,9 до 1 аварії на 1 км мережі.

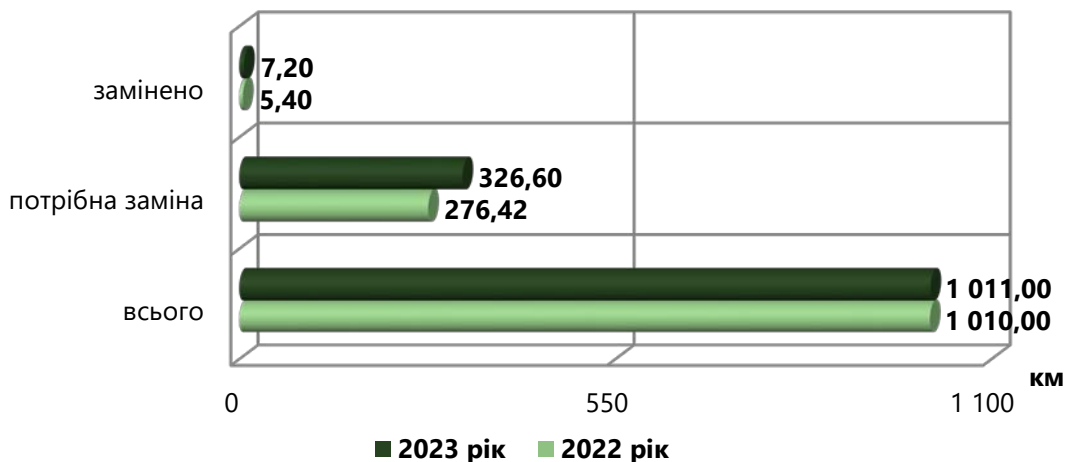

Рис. 5.9.7. Протяжність мереж централізованого водовідведення

Фінансово-економічні показники

Найменування показника	водопостачання		водовідведення	
	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.
Тарифи на послуги, грн/м³				
<i>для промисловості</i>				
мінімальні	5,02	5,02	3,89	3,07
максимальні	42,00	99,48	40,67	45,58
<i>для населення</i>				
мінімальні	12,89	12,95	3,90	3,89
максимальні	39,00	49,90	35,00	51,66
Собівартість послуг, грн/м³				
мінімальна	8,86	13,72	3,16	3,73
максимальна	76,12	54,74	63,47	46,40
середня	31,17	33,07	23,43	24,92
Відшкодування вартості послуг, %				
<i>для промисловості</i>	94,93	-	91,2	-
<i>для населення</i>	72,93	-	78,73	-

Витрати електроенергії у системах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

У 2023 році витрати електроенергії порівняно з попереднім роком:

► **у системах водопостачання** знизилась з 13,6 до 13,4 млн кВт-год/рік; питомі витрати зросли з 476,36 до 966,73 кВт год/1000 м³ води;

► **у системах водовідведення** зросли з 10,56 до 10,85 млн кВт-год/рік; питомі витрати знизилась - з 306,62 до 301,64 кВт год/1000 м³ стічної води.

Заборгованість за витрачену електроенергію в системах водопостачання збільшилась з 14 112,8 до 20 553,8 тис. грн; в системах водовідведення - з 7 799,2 до 10 276,93 тис. грн.

Підприємства питного водопостачання та централізованого водовідведення

Послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в області надає 30 підприємств (у 2022 році - 30 підприємств), в тому числі 15 спеціалізованих комунальних, 10 багатогалузевих комунальних, 5 відомчих.

Базове підприємство області - **КП «Івано-Франківськводокотехпром»**.

Виробничі показники найбільших підприємств області

Показники	КП «Івано-Франківськводокотехпром», м. Івано-Франківськ		КП «Коломияводоканал», м. Коломия	
	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.
ВОДОПОСТАЧАННЯ				
Обсяги води, млн м³/рік				
<i>піднято</i>	18,3	17,98	2,01	2,1
<i>очищено</i>	16,4	16,1	1,93	1,98
<i>подано усім споживачам</i>	16,4	16,1	1,93	1,98
<i>реалізовано</i>	9,43	9,88	1,28	1,41
<i>втрати та витрати</i>	8,87	8,1	0,7	0,7
Водопровідні мережі, км				
<i>всього</i>	638,59	645,54	112,7	112,7
<i>ветхі та аварійні</i>	217,2	231,15	34,4	32,1
<i>замінено</i>	3,37	3,74	0,6	2,3
Витрати електроенергії, млн кВт·год/рік	5,48	5,247	0,98	1,14
Заборгованість за електроенергію, тис. грн	4 300,02	10 647,6	0	0
ВОДОВІДВЕДЕННЯ				
Обсяги стоків, млн м³/рік				
<i>реалізовано</i>	9,43	9,88	1,28	1,41
<i>відведено</i>	26,13	27,51	5,74	6,09
<i>очищено</i>	26,13	27,51	5,74	6,09
<i>біологічно очищено</i>	26,13	27,51	5,74	6,09
Мережі централізованого водовідведення, км				
<i>всього</i>	349,6	355,74	108,9	108,9
<i>ветхі та аварійні</i>	154,52	168,6	13	13
<i>замінено</i>	1,84	0,71	3	3,9
Витрати електроенергії, млн кВт·год/рік	5,89	5,89	0,98	0,99
Заборгованість за електроенергію, тис. грн	3 947,79	9 263,5	0	0

Заходи з розвитку, здійснені у системах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

№	Назва заходу	Водопостачання	Водовідведення
1.	Будівництво нових об'єктів	3,58	12,60
2.	Завершення будівництва об'єктів	1,46	-
3.	Реконструкція і модернізація об'єктів	3,06	3,48
4.	Капремонт і відновлення робочого стану об'єктів	5,72	9,60
5.	Науково-технічне і методичне забезпечення	0,26	-
6.	Розвиток виробничо-експлуатаційних баз	1,10	0,07

№	Назва заходу	Водопостачання	Водовідведення
7.	Оснащення житлового фонду засобами обліку споживання води	0,42	-
8.	Інші заходи	2,57	0,10
Загальна вартість здійснених заходів, млн грн		18,17	25,75

Загальна вартість здійснених заходів ліцензіатом НКРЕКП - КП «Івано-Франківськводоєкотехпром» у 2023 році складала: для систем водопостачання – 7,62 млн грн (у 2022 році – 8,321 млн грн), для систем водовідведення – 7,71 млн грн (у 2022 році – 10,859 млн грн).

Якість води джерел та систем питного водопостачання

№	Проби води, які не відповідали нормативам	% до загальної кількості	
		2022 р.	2023 р.
Джерела водопостачання			
усі джерела централізованого водопостачання:			
1	<i>санітарно-хімічні показники</i>	3,8	4,8
	<i>бактеріологічні показники</i>	3,9	3,8
підземні джерела централізованого водопостачання:			
2	<i>санітарно-хімічні показники</i>	0	
	<i>бактеріологічні показники</i>	0	
джерела децентралізованого водопостачання:			
3	<i>санітарно-хімічні показники</i>	12,5	17,5
	<i>бактеріологічні показники</i>	38,9	41,9
Системи водопостачання			
системи централізованого водопостачання:			
4	<i>санітарно-хімічні показники</i>	1,4	2,7
	<i>бактеріологічні показники</i>	0,2	5,9
водопровідні мережі:			
5	<i>санітарно-хімічні показники</i>	1,4	2,7
	<i>бактеріологічні показники</i>	0,2	6,1
сільські системи водопостачання:			
6	<i>санітарно-хімічні показники</i>	20,6	29,6
	<i>бактеріологічні показники</i>	5,9	10,2

У 2023 році якість питної води з систем централізованого водопостачання не відповідала встановленим нормативам за мікробіологічними показниками (КП «Водоканал» Долинської міської ради), вмістом заліза загального (КП «Калуська енергетична компанія»), загальною жорсткістю (КП «Житловик» м. Бурштин).

Охорона природних водойм

Таблиця 5.9.4

Найменування показника	2022 р.	2023 р.
Скинуто стічних вод в поверхневі водойми, млн м³/рік		
всього	55,05	55,13
нормативно чистих без очищення	7,81	5,69
нормативно очищених	47,04	48,33

Найменування показника	2022 р.	2023 р.
недостатньо очищених	0,2	0,63
неочищених	-	0,48
в т.ч. комунальними підприємствами, млн м³/рік		
всього	34,44	35,97
нормативно чистих без очищення	0,33	0,34
нормативно очищених	34,02	35,37
недостатньо очищених	0,09	0,26
неочищених	-	-

Таблиця 5.9.5

Проби води, які не відповідали встановленим нормативам	2022 р.	2023 р.
Водойми I-ї категорії:		
<i>за санітарно-хімічними показниками</i>	0	0
<i>за мікробіологічними показниками</i>	8	17
Водойми II-ї категорії:		
<i>за санітарно-хімічними показниками</i>	13	8
<i>за мікробіологічними показниками</i>	1	8

Загальний стан питного водопостачання та централізованого водовідведення, заходи з реформування та розвитку

Для забезпечення населення якісною та безпечною для здоров'я людини питною водою централізованим водопостачанням в області забезпечені всі 15 міст, 13 із 24 селищ, 35 із 765 сіл.

У 2023 році підприємствами питного водопостачання та централізованого водовідведення піднято 27,64 млн м³ води, в тому числі підземної - 2,89 млн м³ води.

Для очищення питної води до норм ДСанПіН 2.2.4-171-10 в м. Івано-Франківськ, м. Долина селищі Верховині працюють фільтрувальні станції, а в м. Бурштин встановлена станція знезалізнення. Станції пом'якшення води встановлені у м. Городенка, м. Рогатин, м. Тлумач.

Практично всіма підприємствами питного водопостачання та централізованого водовідведення області для знезараження питної води використовується гіпохлорит натрію. Для цього використовуються електролізні установки. Підприємства, в яких відсутні дані установки, закупляють готовий розчин.

У м. Івано-Франківськ, м. Калуш, м. Коломия, м. Яремче, м. Городенка, м. Надвірна, м. Бурштин, м. Долина, селищі Богородчани проводиться постійний лабораторний контроль якості питної води відомчими акредитованими лабораторіями, що становить 96,5% від поданої в області споживачам води. На підприємствах, у яких відсутні відомчі лабораторії, лабораторний контроль за якістю питної води проводять підрозділи Головного управління Держпродспоживслужби в Івано-Франківській області, з якими підприємства заключили угоди.

Пріоритетними цілями на найближчі роки є заміна та реконструкція аварійних водопровідних мереж, заміна зношеного насосного та іншого технологічного обладнання.

Руйнувань об'єктів питного водопостачання та централізованого водовідведення протягом 2023 року не було.

5.10 Київська область

Київською обласною державною адміністрацією (Київською обласною військовою адміністрацією) надано наступні дані щодо стану систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у 2023 році.

Джерела питного водопостачання

Упродовж 2023 року з природних джерел області було відібрано 719,9 млн м³, що на 145,6 млн м³ більше, ніж у попередньому році. Загальний обсяг використаної води становив – 711,4 (більше на 148,3) млн м³, зокрема на господарсько-питні потреби – 35,9 (більше на 6,24) млн м³, на виробничі – 641,3 (більше на 135,3) млн м³. Для підземної води ці показники були: всього використано – 35,9 (більше на 4,64) млн м³ води, зокрема на господарсько-питні потреби – 28,54 (більше на 7,875) млн м³ (табл. 5.10.1, рис. 5.10.1).

Таблиця 5.10.1

№	Найменування показника	2022 р.	2023 р.	+/- до 2022 р.
1	Забір води з природних джерел, млн м³			
	всього	574,30	719,9	+145,6
	<i>поверхневої</i>	535,81	677,3	+141,5
	<i>підземної</i>	38,49	42,6	+4,1
2	Використання води, млн м³			
	всього	563,10	711,4	+148,3
	<i>на господарсько-питні потреби</i>	29,66	35,9	+6,24
	<i>на виробничі потреби</i>	500,63	641,3	+135,3
	<i>на сільськогосподарські потреби</i>	5,33	5,6	+0,27
	<i>на зрошення</i>	2,1	3,1	+0,7
<i>на інші потреби</i>	25,0	25,5	+0,5	
3	Використання підземних вод, млн м³			
	всього	31,256	35,9	+4,64
	<i>на господарсько-питні потреби</i>	20,665	28,54	+7,875
	<i>на виробничі потреби</i>	6,583	2,9	-3,683
	<i>на сільськогосподарські потреби</i>	3,734	4,3	+0,56
	<i>на зрошення</i>	0,207	0,06	-0,147
<i>на інші потреби</i>	0,067	0,1	+0,033	

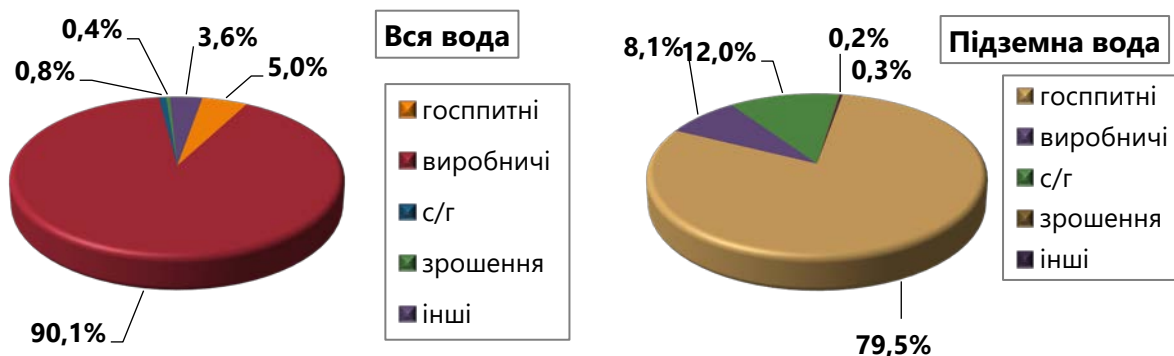

Рис. 5.10.1. Використання води на різні потреби у 2023 році

Для питного водопостачання області використовується вода з поверхневих джерел - річок Дніпро, Десна, Рось та артезіанських свердловин.

Населених пунктів, які перебувають у маловодній місцевості, відповідно до наданої інформації, на території області немає.

Забезпеченість населених пунктів та населення системами централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

За наданою інформацією у 2023 році забезпеченість населених пунктів області була такою (табл. 5.10.2):

- **централізоване водопостачання** - усі 26 міст, 29 смт (96,7 %), 834 села (74,1 %). Централізоване водопостачання було відсутнє у 1 смт (Кожанка) та у 292 селах;
- **централізоване водовідведення** - усі 26 міст, 28 смт (93,3 %), 66 сіл (5,9 %). Централізоване водовідведення було відсутнє у 1 смт (Кожанка), та у 1 060 селах, 1 смт (Борова) частково забезпечено централізованим водовідведенням.

Таблиця 5.10.2

Категорія населених пунктів	Кількість населених пунктів	Кількість населених пунктів, забезпечених:	
		централізованим водопостачанням	централізованим водовідведенням
<i>міста</i>	26	26	26
<i>смт</i>	30	29	28
<i>села</i>	1 126	834	66
Разом	1 182	889	118

Населення області було охоплено послугами таким чином (табл. 5.10.3):

- ✓ **централізованим водопостачанням**: у містах - 880,347 тис. осіб (100 %), у смт - 223,869 тис. осіб (97,1 %), у селах - 541,064 тис. осіб (78,9 %);
- ✓ **централізованим водовідведенням**: у містах - 876,926 тис. осіб (99,6 %), у смт - 212,758 тис. осіб (92,3%), у селах - 66,530 тис. осіб (9,7 %).

Таблиця 5.10.3

Категорія населених пунктів	Чисельність населення, тис. осіб	Чисельність населення (тис. осіб), охопленого послугами:	
		централізованого водопостачання	централізованого водовідведення
<i>міста</i>	880,347	880,347	876,926
<i>смт</i>	230,602	223,869	212,758
<i>села</i>	685,871	541,064	66,530
Разом	1 796,820	1 645,280	1 156,214

Системи централізованого питного водопостачання

У 2023 році загальні показники водопостачання області були наступними:

- цілодобове водопостачання - 90 % населених пунктів та 91 % населення;
- питоме водоспоживання на 1 людину: у містах – 121,9 (менше на 1,8); у смт – 111,6 (більше на 16,2); у сільських населених пунктах – 100,1 (більше на 39,1) л/добу;

➤ кількість вуличних колективних установок - 463; відсоток населення, що споживає з них воду - 11 %.

Водозабори. Загальна кількість централізованих водозаборів в області становила 540, з них поверхневих - 4; кількість свердловин – 1 387. Потреба у додатковій потужності водозаборів – 1,7 млн м³/рік.

Обсяги води в системах водопостачання у 2023 році становили (рис. 5.10.2):

- ✓ піднято води – 52,42 млн м³;
- ✓ очищено – 43,36 млн м³ або 82,7 % до обсягу піднятої води;
- ✓ подано усім споживачам – 50,85 млн м³ або 97 %;
- ✓ реалізовано – 41,21 млн м³ або 78,6 %;
- ✓ знезаражено – 42,37 млн м³ або 80,8 %;
- ✓ втрати та технологічні витрати – 11,21 млн м³ або 21,4 %.

За населеними пунктами обсяги піднятої води становили: у містах – 46,24 млн м³ або 88,2 % від загального обсягу; у смт – 3,10 млн м³ або 5,9 %; у сільських населених пунктах – 3,07 млн м³ або 5,9 %.

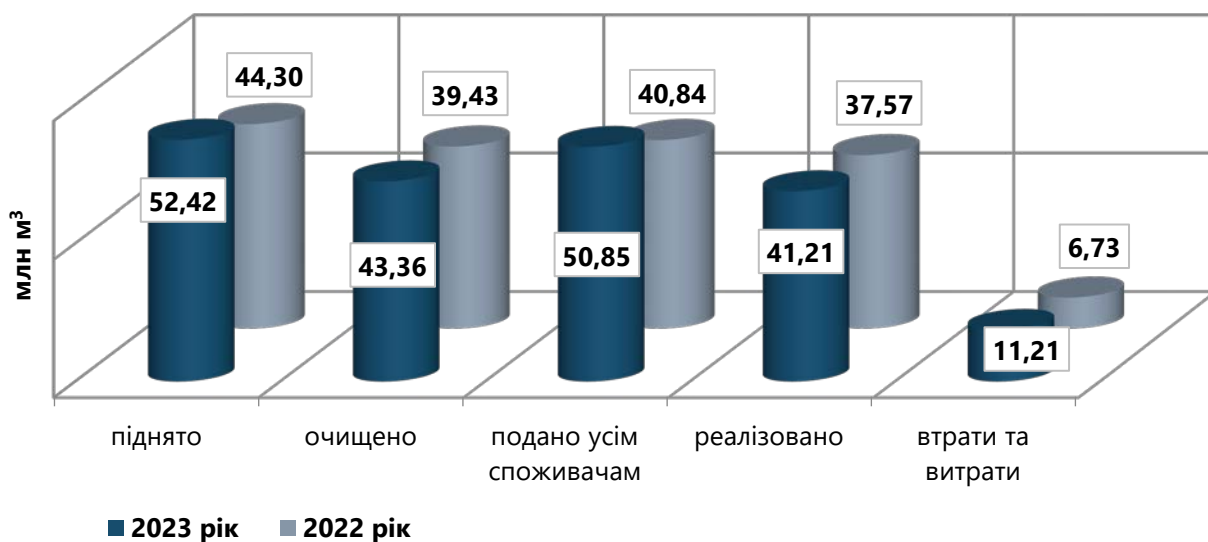

Рис. 5.10.2. Виробничі показники водопостачання

Середньодобова подача питної води становила: за категорією «усі споживачі» - 133,76; за категорією «населення» - 90,27 тис. м³/добу.

Водопровідні насосні станції у 2023 році характеризувались такими показниками: загальна кількість - 536; встановлене насосне обладнання - 872 одиниць, з них заміни потребували 215 або 24,7 % насосів, було замінено протягом року 128 або 59,5 % від потреби (рис. 5.10.3).

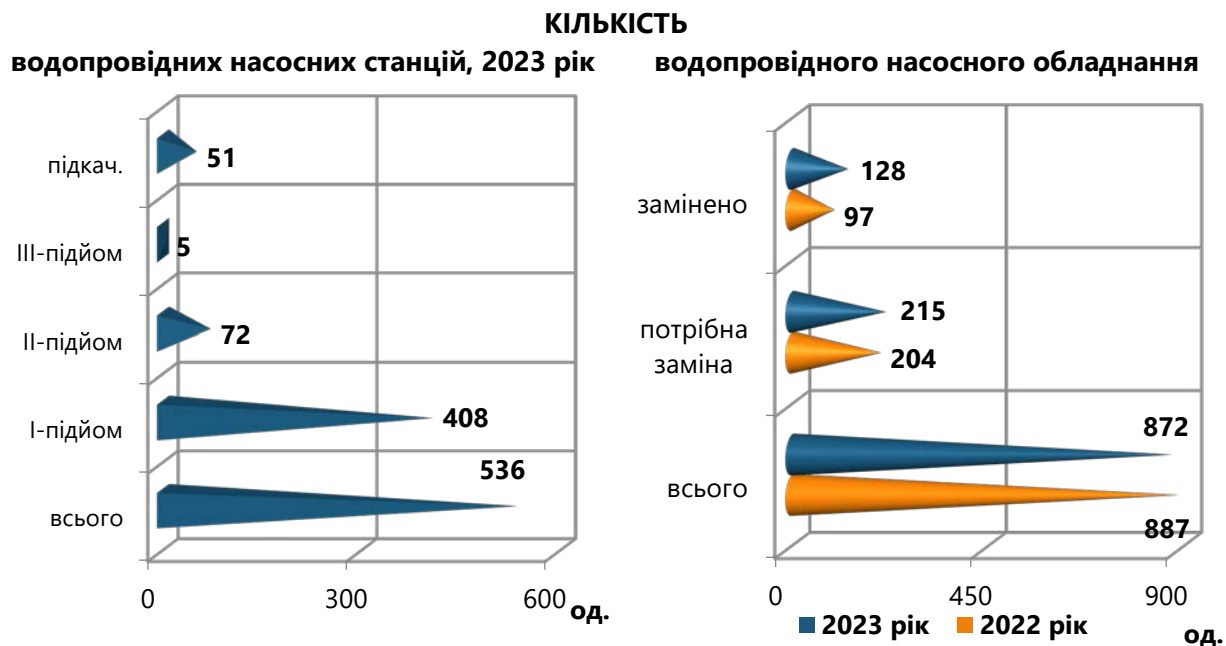

Рис. 5.10.3

Водопровідні мережі у 2023 році характеризувались такими показниками: загальна протяжність становила – 5 470,6 км, з них ветхих та аварійних – 1 505,98 км або 27,5 %; протягом року було замінено 27,54 км або 1,8 % від потреби (рис. 5.10.4). Аварійність – 0,48 аварії на 1 км мереж.

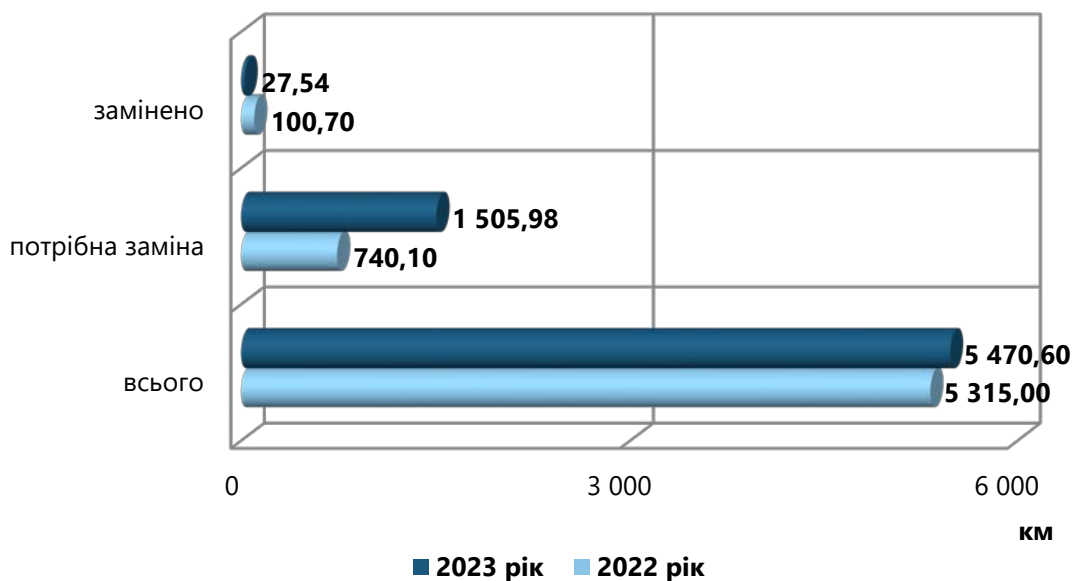

Рис. 5.10.4. Протяжність водопровідних мереж

Споруди для зберігання питної води в цілому по області налічували: резервуари чистої води - 179 з сумарним об'ємом - 240,69 тис. м³; водонапірні башти - 318. Нестача об'ємів споруд для зберігання питної води - 11,6 тис. м³.

Облік послуг з водопостачання. Показник оснащення будівель вузлами комерційного обліку протягом звітного року збільшився з 74 % до 75 %; квартир – не змінився - 85 %.

Системи централізованого водовідведення

У 2023 році загальні показники водовідведення області були наступними:

➤ питоме водовідведення на 1 людину: у містах – 111,5 (менше на 11,1); у смт – 92,6 (більше на 2,4); у сільських населених пунктів – 89,7 (більше на 30,9) л/добу.

Обсяги стічних вод в системах водовідведення у 2023 році становили (рис. 5.10.5):

- ❖ відведено стічних вод – 36,34 млн м³;
- ❖ пройшло через очисні споруди – 35,98 млн м³ або 99 %;
- ❖ пройшло повне біологічне очищення – 34,43 млн м³ або 94,7 %.
- ❖ пройшло доочищення – 0,33 млн м³ або 0,9 %.

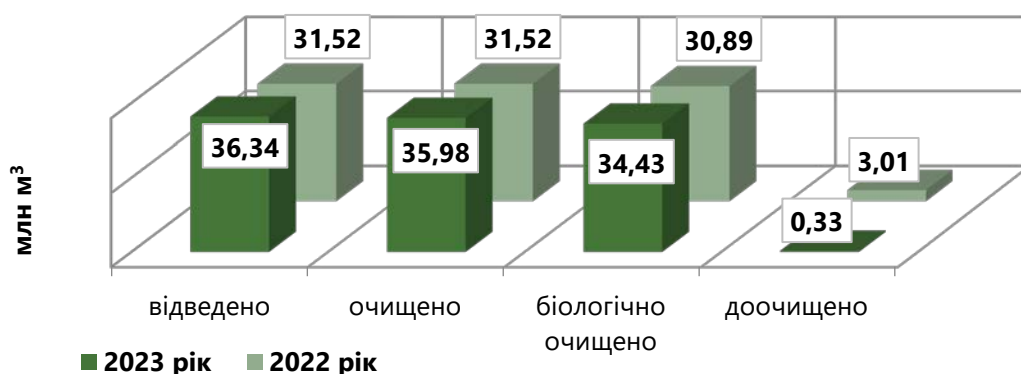

Рис. 5.10.5. Виробничі показники водовідведення

Насосні станції систем централізованого водовідведення та очисні споруди у 2023 році характеризувались такими показниками:

➤ 311 НС (загальна фактична потужність - 98,81 млн м³/рік); 669 одиниць насосного обладнання, з них потребували заміни 292 або 43,6 % насосів, було замінено протягом року - 40 або 13,7 % від потреби;

➤ 50 очисних споруд (загальна фактична потужність - 36,06 млн м³/рік), з них 38 потребували реконструкції; реконструкція не проводилась (рис. 5.10.6).

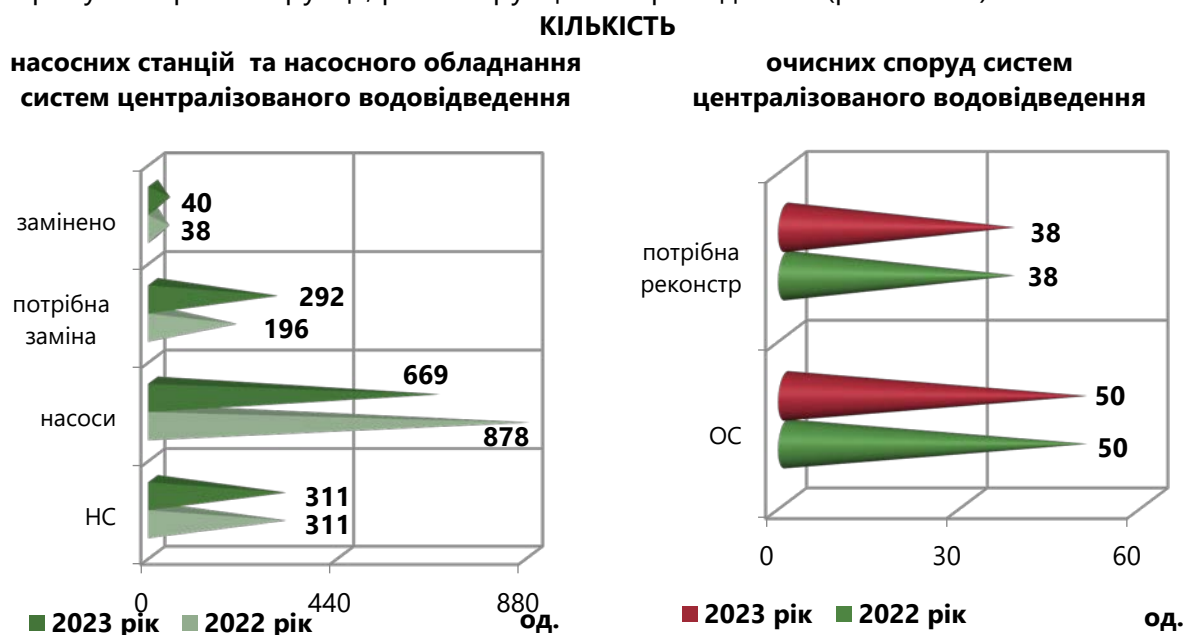

Рис. 5.10.6

Мережі централізованого водовідведення у 2023 році характеризувались такими показниками: загальна протяжність – 2 547,37 км, з них ветхих та аварійних – 586,70 км або 23 %; протягом року було замінено 19,674 км або 3,4 % від потреби (рис. 5.10.7). Аварійність – 0,16 аварії на 1 км мережі.

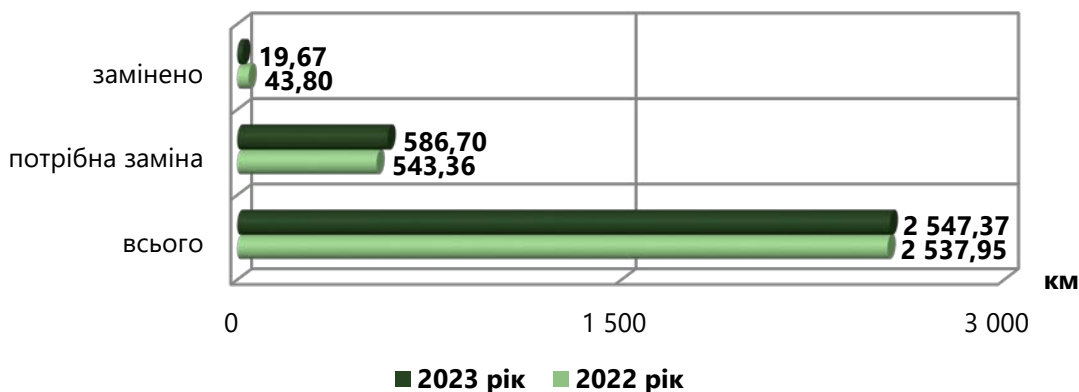

Рис. 5.10.7. Протяжність мереж централізованого водовідведення

Фінансово-економічні показники

Найменування показника	водопостачання		водовідведення	
	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.
Тарифи на послуги, грн/м³				
<i>для населення</i>				
мінімальні	9,26	9,26	9,88	9,88
максимальні	38,92	68,80	59,10	78,78
Собівартість послуг, грн/м³				
мінімальна	12,80	14,43	7,23	7,93
максимальна	43,64	52,74	70,29	112,46
середня	23,96	29,31	29,08	36,12
Відшкодування вартості послуг, %				
<i>для населення</i>	96,99	94,71	90,23	76,88

Витрати електроенергії у системах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

У 2023 році витрати електроенергії порівняно з попереднім роком:

▶ **у системах водопостачання** зросли з 13,9 до 61,09 млн кВт-год/рік; питомі витрати: 1 183,30 кВт год/1000 м³ води;

▶ **у системах водовідведення** зросли з 8,1 до 24,02 млн кВт-год/рік; питомі витрати: 660,98 кВт год/1000 м³ стічної води.

Заборгованість за витрачену електроенергію збільшилась: в системах водопостачання - з 7 260,04 до 29 079,06 тис. грн; в системах водовідведення - з 3 228,63 до 36 497,5 тис. грн.

Підприємства питного водопостачання та централізованого водовідведення

Послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в області надає 224 підприємства (у 2022 році - 222 підприємств), в тому числі 98 багатогалузевих комунальних, 73 спеціалізованих комунальних, 53 відомчих. До

комунальної форми власності у 2023 році належало 132 підприємства; до державної - 17; до іншої - 75.

Виробничі показники найкрупніших підприємств області

Показники	КП «Бровари-тепловодоенергія» м.Бровари		ТОВ «БІЛОЦЕРКІВ-ВОДА» (м. Біла Церква)		КП «ВИШНІВСЬК-ВОДОКАНАЛ»		КП ФМР «Фастів-водоканал» (м.Фастів)		КП «Бориспіль-водоканал» м. Бориспіль	
	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.
ВОДОПОСТАЧАННЯ										
Обсяги води, млн м³/рік										
<i>піднято</i>	60,6	7,35	15,3	16,5	2,817	3,433	1,766	1,965	2,4	2,63
<i>очищено</i>	6,04	7,31	15,3	16,5	-	-	1,766	1,965	2,17	2,25
<i>подано усім споживачам</i>	5,55	6,84	13,8	15,5	5,918	7,277	1,639	1,823	2,32	2,53
<i>реалізовано</i>	4,06	4,88	9,6	10,5	4,939	6,688	1,132	1,257	1,74	2,05
<i>втрати та витрати</i>	2,00	2,47	5,7	6,0	1,005	0,618	0,634	0,708	0,68	0,58
Водопровідні мережі, км										
<i>всього</i>	185,35	185,59	342,781	342,9305	108,3	108,3	152,2	152,2	94,3	98,9
<i>ветхі та аварійні</i>	28,1	28,1	288,33	285,04	38,69	38,69	114,9	114,9	65,9	66
<i>замінено</i>			0,88	2,72		38,69	0,35	0,5	0,25	0,425
Витрати електроенергії, млн кВт-год/рік	4,93	4,90	4,45	4,48	3,092	3,824	2,159	1,959	1,57	1,7
Заборгованість за електроенергію, тис. грн	2 100,84	9 341,97	-	8 240,8			2 604,0	3 462,5	0	0
КП «ВИШНІВСЬКВОДОКАНАЛ»: покупна вода 4,427 млн м ³ /рік (у 2022 р. - 3,873 млн м ³ /рік)										
ВОДОВІДВЕДЕННЯ										
Обсяги стоків, млн м³/рік										
<i>реалізовано</i>	3,86	4,42	5,7	6,2	5,358	6,657	0,778	0,832	1,76	2,02
<i>відведено</i>	4,43	4,95	10,5	11,0			0,778	0,832	2,3	2,67
<i>очищено</i>	4,43	4,95	10,5	11,0			0,778	0,832	2,3	2,67
<i>біологічно очищено</i>	4,43	4,95	10,5	11,0			0,778	0,832	2,3	2,67
<i>доочищено</i>	-	-	0	-			0,778	0,832		
Мережі централізованого водовідведення, км										
<i>всього</i>	165,55	165,83	273,3	274,4826	78,452	78,452	53,4	53,4	117,7	117,7
<i>ветхі та аварійні</i>	22,5	22,5	230,8	229,98	65,1	65,1	39,5	39,5	86,6	88,4
<i>замінено</i>	0	0	0,56	0,304		0,119	0,065	0,1		
Витрати електроенергії, млн кВт-год/рік	3,33	3,91	9,63	10,52	2,061	0,937	1,562	1,306	0,52	0,63
Заборгованість за електроенергію, тис. грн	2 100,84	7 460,13	-	19 348,0			1 809,6	3 603,9	0	0

Заходи з розвитку, здійснені у системах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

№	Назва заходу	Водопостачання	Водовідведення
1.	Будівництво нових об'єктів	11,15	-
2.	Продовження будівництва об'єктів	1,37	-
3.	Реконструкція і модернізація об'єктів	9,28	5,69

Національна доповідь про якість питної води та стан питного водопостачання та водовідведення в Україні у 2023 р. Київська область

№	Назва заходу	Водопостачання	Водовідведення
4.	Капремонт і відновлення робочого стану об'єктів	16,37	14,56
5.	Науково-технічне і методичне забезпечення	2,16	
6.	Розвиток виробничо-експлуатаційних баз	0,02	2,31
7.	Оснащення житлового фонду засобами обліку споживання води	0,79	-
8.	Впровадження пілотних проектів	0,35	-
9.	Інші заходи (відновлення об'єктів, пошкоджених внаслідок бойових дій)	2,01	2,31
Загальна вартість здійснених заходів, млн грн		43,5	22,89

Якість води джерел та систем питного водопостачання

№	Проби води, які не відповідали нормативам	% до загальної кількості	
		2022 р.	2023 р.
Джерела водопостачання			
1	усі джерела централізованого водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	28,4	29,96
	<i>бактеріологічні показники</i>	12,2	12,1
2	підземні джерела централізованого водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	74,7	20,7
	<i>бактеріологічні показники</i>	29,7	32,9
3	джерела децентралізованого водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	48,8	48,9
	<i>бактеріологічні показники</i>	29,98	27,5
Системи водопостачання			
4	системи централізованого водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	27,7	30,7
	<i>бактеріологічні показники</i>	6,8	5,7
5	водопровідні мережі:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	19,4	23,4
	<i>бактеріологічні показники</i>	6,7	5,3
6	сільські системи водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	40,2	42,5
	<i>бактеріологічні показники</i>	15,5	7,9

У 2023 році якість питної води з систем централізованого водопостачання не відповідала встановленим нормативам у наступних населених пунктах області.

Категорія населеного пункту	За показниками
м. Кагарлик, Кагарлицька МТГ с. Гоголів, с. Шевченково, с. Рудня, Великодимерська СТГ с. Нова Олександрівка, с. Усівка Згурівська СТГ с. Красилівка, Калинівська СТГ с. Заворичі, Калитянська СТГ с. Розважів, Іванківська СТГ с. Зелений Бір, Глевахівська СТГ	Мікробіологічні (загальні коліформи)
с. В.Карашин, с. Копилів Макарівська СТГ	Мікробіологічні (загальні коліформи, <i>E. coli</i>)
смт Гостомель, Гостомельська СТГ	Мікробіологічні (загальні коліформи, <i>E. coli</i> , ентерококи)
смт Калита, Калитянська СТГ с. Світільня, Великодимерська СТГ с. Требухів, Броварська МТГ	Санітарно-хімічні (залізо загальне)

Національна доповідь про якість питної води та стан питного водопостачання та водовідведення в Україні у 2023 р. Київська область

Категорія населеного пункту	За показниками
с. Петропавлівська Борщагівка, Борщагівська СТГ с. Вовчків, с. Луговики, с. Мар'янівка, Поліська СТГ с. Олива, с. Термахівка, с. Запрудка, с.Жміївка, Іванківська СТГ с. Катюжанка, с.Миколаївка, Димерська СТГ с. Великі Дмитровичі, с. Старі Безрадичі, Козинська СТГ с. Велика Бугаївка, Васильківська МТГ с. Кодаки, Васильківська МТГ с. Іванковичі, Феодосіївська СТГ с. Жуківці, Українська МТГ с. Триліси, Кожанська СТГ с. Данилівка, Калинівська СТГ	
с. Нова Миронівка, Миронівська МТГ	Санітарно-хімічні (марганець)
с. Вінницькі Стави, с. Пшеничне Гребінківська СТГ с. Малополовецьке, Кожанська СТГ с. Плесецьке, Калинівська СТГ с. Святопетрівське, Білогородська СТГ с. Мала Снітинка, Фастівська МТГ	Санітарно-хімічні (загальна жорсткість)
м. Миронівка, Миронівська МТГ	Санітарно-хімічні (забарвленість)
м. Тараща Таращанська ТГ м. Яготин, Яготинська МТГ смт Згурівка, Згурівська СТГ смт Чабани, Чабанівська СТГ с. Семиполки, Калитянська СТГ с. Дмитрівка, с. Шпитьки Дмитрівська СТГ с. Ходосівка, Феодосіївська СТГ с. Лишня, Бишівська СТГ с. Новосілки, Чабанівська СТГ	Санітарно-хімічні (каламутність, залізо загальне)
смт Кодра, с.Колонщина, Макарівська СТГ смт Димер, Димерська СТГ с. Плоске, Великодимерська СТГ с. Березівка, с. Андріївка, с. Калинівка, Макарівська СТГ с. Мусійки, с. Обуховичі, Іванківська СТГ с. Підгірці, Козинська СТГ с. Кожухівка, Калинівська СТГ	Санітарно-хімічні (забарвленість, залізо загальне)
м. Сквиря, Сквирська ТГ м.Ржищів, Ржищівська МТГ с. Мила, Дмитрівська СТГ с. Велика Вільшанка, с. Луб'янка, с. Погреби, Васильківська МТГ с. Хотів, Феодосіївська СТГ с.Соснівка, с.Томашівка, Томашівська СТГ	Санітарно-хімічні (загальна жорсткість, залізо загальне)
смт Макарів, Макарівська СТГ смт Іванків, Іванківська СТГ с. Софіївська Борщагівка, Борщагівська СТГ с. Білогородка, Білогородська СТГ с. Радинка, с. Максимовичі, Поліська СТГ с. Дитятки, с. Сукачі, Іванківська СТГ с. Креничі, Козинська СТГ с. Тарасівка,Боярська МТГ	Санітарно-хімічні (забарвленість, каламутність, залізо загальне)
м. Тетіїв Тетіївська МТГ	Санітарно-хімічні (забарвленість, каламутність, залізо загальне, загальна жорсткість)
м. Вишневе, Вишнева МТГ с. Лісне, с. Бузова Дмитрівська СТГ с. Крюківщина, Вишнева МТГ с. Княжичі, Боярська МТГ	Санітарно-хімічні (каламутність, залізо загальне, загальна жорсткість)

Категорія населеного пункту	За показниками
м. Бровари, Броварська ТГ	Санітарно-хімічні (забарвленість, каламутність, залізо загальне, хлороформ)
с. Музичі, Білогородська СТГ	Санітарно-хімічні (каламутність, залізо загальне, амоній)
м. Боярка, Боярська МТГ	Санітарно-хімічні (забарвленість, каламутність, загальна жорсткість, залізо загальне, амоній)
с. Горенка, Гостомельська СТГ с. Залишани, Поліська СТГ с. Забір'я, Боярська МТГ с. Бишів, Бишівська СТГ	Санітарно-хімічні (забарвленість, каламутність, залізо загальне, амоній)
смт Ворзель, Бучанська МТГ с. Святопетрівське, Білогородська СТГ	Санітарно-хімічні (залізо загальне, амоній)
м. Переяслав, Переяславська МТГ	Санітарно-хімічні (каламутність, залізо загальне, хлориди, амоній)
смт Борова, Фастівська МТГ	Санітарно-хімічні (каламутність, перманганатна окиснюваність, загальна жорсткість, залізо загальне, амоній)
с. Русаки, Іванківська СТГ	Санітарно-хімічні (забарвленість, залізо загальне, амоній)

У 2022-2023 роках спалахів інфекційних захворювань серед населення області, пов'язаних із мікробним забрудненням води, в системах централізованого водопостачання не зареєстровано.

У 2023 році був зареєстрований випадок виникнення водно-нітратної метгемоглобінемії у немовляти в м. Узин Узинської МТГ Білоцерківського району в результаті використання води для приготування молочних сумішей з індивідуального трубчатого колодязя з вмістом нітратів 143,56 мг/дм³, що перевищує нормативний показник в 2,87 рази згідно ДСанПіН 2.2.4-171-10.

Охорона природних водойм

Таблиця 5.10.4

Найменування показника	2022 р.	2023 р.
Скинуто стічних вод в поверхневі водойми, млн м³/рік		
всього	517,2	649,2
нормативно чистих без очищення	484,6	614,7
нормативно очищених	30,8	33,8
недостатньо очищених	0,6	0,6
неочищених	1,2	0,1
в т.ч. комунальними підприємствами, млн м³/рік		
всього	23,3	25,1
нормативно чистих без очищення	0,7	1,2
нормативно очищених	20,9	23,3
недостатньо очищених	0,6	0,59
неочищених	1,1	0,01

Таблиця 5.10.5

Проби води, які не відповідали встановленим нормативам	2022 р.	2023 р.
Водойми I-ї категорії:		
<i>за санітарно-хімічними показниками</i>	34	67
<i>за мікробіологічними показниками</i>	33	
Водойми II-ї категорії:		
<i>за санітарно-хімічними показниками</i>	117	174
<i>за мікробіологічними показниками</i>	106	188

Загальний стан питного водопостачання та централізованого водовідведення, заходи з реформування та розвитку

Надано інформацію щодо обсягів міжнародної та державної допомоги для підприємств питного водопостачання та централізованого водовідведення.

КП «Броваритепловодоенергія». Допомога яка була надана протягом 2023 року міжнародними організаціями.

Постачальник (Експортер) гуманітарної допомоги	Опис гуманітарної допомоги	Вартість переданої гуманітарної допомоги, грн
Rzadowa Agencja Rezerw Strategicznychs Skladnica w Niemcach-склад урядового агентства стратегічних резервів у Німеччині ТОВ «Босс-Транс»	сульфат алюмінію	715 499,28
Виконавчий комітет Броварської міської Ради (Агенство США з міжнародного розвитку USAID)	засувки чавунні	2 588 074,37
Виконавчий комітет Броварської міської Ради (Агенство США з міжнародного розвитку USAID)	труби сталеві	2 112 422,00
Міжнародна організація з міграції	Система для визначення БПК на 6 пляшок BD600 Agalytic	137 505,06
	Киснемір комплект з датчиком і адаптером для БПК,кейс	112 429,92
	Аналізатор нафтопродуктів, жирів і вуглеводнів у воді	878 609,94
	Система для очищення води лабораторна HLP, 2кл,10 л/г, з підвищ. насосом HYDROLAB	106 878,73
	Муфельна піч СНОЛ-15/1100 (кераміка,мікропроцесор)	45 716,04
	Шафа сушильна СНОЛ 58.350-14	36 951,24

Національна доповідь про якість питної води та стан питного водопостачання та водовідведення в Україні у 2023 р. Київська область

Постачальник (Експортер) гуманітарної допомоги	Опис гуманітарної допомоги	Вартість переданої гуманітарної допомоги, грн
	Автоматичний пробовідбірник AS 950 AWRS в новому всепогодному кейсі HACH-Lange	406 444,92
	Набір ємностей 24*1 л HACH-Lange	21 564,84
	Пристрій для фіксації та перенесення 24 контейнерів HACH-Lange	30 317,34
	Спектрофотометр DR/3900, 320-1100 нм, з вбудованими методами	273 072,00
	Мутномір лабораторний TL 2310 ISO	330 775,74
	Турбідиметр портативний 2100QIS	171 705,48
	Мутномір портативний TN 100,кювети, стандартні розчини, футляр	42 771,66
	Ваги аналітичні (220/0,0001 г) OHAUS	43 302,96
	Морозильна камера лабораторна ZIN 85°C Smart 85 1, -25°C	105 265,74
	Морозильна камера лабораторна ZLN-T 125 C SMART, 130 л, -40°C	145 263,36
	10405411 Лабораторний холодильник 1 + 10°C,158 л	58 155,60
	Лабораторний холодильник /морозильна камера, 159/109 л,+10°C/ -18 Therma Scient	93 132,72
	Лабораторний холодильник 1+10°C 158 л,Theremo Scientific	56 314,92
	Морозильна камера TSX 15/-35°C, 326 л, Thermo Scientific	293 539,08
	Бінокулярний біологічний мікроскоп MB.1152 (4/10/S40/S100x) Euromex	20 415,90
	Лабораторний pH метр/іонометр S 220-Kit серії Seven Compact	87 118,26
	Оксигенометр S9- Стандартний комплект з оптичним датчиком Inlab OptiOx	106 155,30
	Апарат лабораторний триканальний S 900-BOD з модулем та електродом OptiOx	245 817,66
	pH іонселективний модуль для Seven Excellence ,Mettler Toledo	55 702,80
	Газовий хроматограф для визначення хлорорганічних забрудників у воді	4 070 000,06
	баня водяна (22 л, шестисекційна для колб, без підставки)	14 960,04
	мішалка магнітна uMix, Mettler Toledo	15 596,34
	комбінований pH-електрод Inlab Expert Pro-ISM	15 827,70
	ваги (2200 г/0,1 г)	8 450,59

Завдяки плідній співпраці з благодійними організаціями в галузі питного водопостачання та централізованого водовідведення у смт Бородянка виконано значний обсяг ремонтно-відновлювальних робіт та надано суттєву благодійну (гуманітарну) допомогу матеріалами.

Міжнародний Комітет Червоного Хреста

1. Реконструкція двох гілок напірного колектору ДУ- 300 від вул. Православна до приймального відділення КОС протяжністю 3 км.
 2. Реконструкція каналізаційного колектору по вул. Паркова загалом 720 м.
-

ЮНІСЕФ Україна

1. Матеріали для камер перемикання ВОС
-

БФ «НЬЮ ВЕЙ»

1. Ремонт та меблі хімічно-бактеріологічної лабораторії
 2. Генератори – 3 од.
-

ВПІНО «Філія АКТЕД»

1. Свердловинні насоси та шафи керування для трьох свердловин смт Бородянка.
 2. Свердловинні насоси та шафи керування для двох свердловин с. Нове залісся.
-

Гданська фундація

1. Асенізаційний автомобіль
 2. Бортовий автомобіль
-

МОМ

1. Насосна установка другого підйому води
 2. Грабельні решітки на ГКНС - 2 од.
 3. Гідродинамічна очистка самоплинного каналізаційного колектору смт Бородянка ДУ=500 протяжністю 1,5 км.
-

ГО «ДЕСПРО»

1. Реконструкція КНС № 2 вул. Травнева 69
 2. Реконструкція КНС № 3 вул. Вокзальна.
 3. Прокладання нової кабельної лінії для електроживлення живлення свердловин смт Бородянка №8, №9 №10 та їх закільцювання загалом 1,1 км.
 4. Ремонт приймального відділення КОС вул. Кримська с. Нове Залісся.
 5. Обладнання для модернізації 3-х свердловин с. Пилиповичі (шафи керування для трьох свердловин та датчики тиску)
-

Save the Children

1. Ремонтні хомути, засувки, техпластина, флянці, труби

В цілому, виконано робіт з поточного ремонту об'єктів, спрямованих на відновлення аварійних ділянок мереж, ліквідацію поривів, ремонт об'єктів очисних споруд системи централізованого водовідведення (аераторів, редукторів, приймального відділення, металоконструкцій лотків та інше) та ВОС (насосна станція першого та другого підйому) орієнтовно на суму 600 тис. грн.

КП «Макарів ВУЖКГ» в 2023 році була надана гуманітарна допомога від благодійних організацій, а саме:

ВПІНО «Філія АКТЕД» закупила універсальні муфти, для з'єднання сталевих та чавунних труб:

- 10 000 шт. M100/GJS500-7/PN10/16/DN 50 (59-72) на суму -14 883,60 грн;
- 10 000 шт. M100/GJS500-7/PN10/16/DN 100 (108-128) на суму – 22 668,00 грн;
- 10 000 шт. M100/GJS500-7/PN10/16/DN 150 (159-182) на суму – 32 283,60 грн.

А також були закуплені засувки з обгумованим клином фланцеві на трубопроводах, як запірний пристрій, для перекриття потоку холодної або гарячої води та стічних вод:

- 2 000 шт. Z101/GJS 500-7+EPDM/PN16/DN 50 на суму - 5 322,72 грн;
- 2 000 шт. Z101/GJS 500-7+EPDM/PN16/DN 100 на суму -9 958,56 грн;
- 2 000 шт. Z101/GJS 500-7+EPDM/PN16/DN150 на суму -16 238,88 грн.

Міжнародний Комітет Червоного Хреста закупила мотопольний дизель Quantum для брудної води 2 дюйми 24 м³/год на 20 м на суму 12 000 грн.

ТзОВ «ІМЕСТ ПЛЮС» закупили автомобіль спеціального призначення PeugeotBoxer обладнаний каналопромивним комплексом ROMCube 150/50, для пробивання (миття) систем водовідведення, на суму – 2 833 333,33 грн. Всього 2 946 688,69 грн.

Фастівський район. У 2023 році проведено роботи з підтримання обладнання робочому стані. Завдяки стабільному енергозабезпеченню в 2023 році підприємства безперебійно забезпечували споживачів послугами з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

Основний захід	Вартість виконаних робіт (тис. грн) та джерела фінансування
Виконано заміну зворотного клапану Ø 150 мм на очисних спорудах системи централізованого водовідведення	12,68 тис. грн (власні кошти)
Виконано поточний ремонт водозабірної свердловини № 3, а саме: заміна робочої частини фільтра з гравійно-дротяного на сітчастий з гравійною обсіпкою	685,23 тис. грн (місц.бюджет)
Виконано ремонт вузла обліку для контролю обсягів води	41,7 тис. грн (власні кошти)
Встановлено затвор з ручним редуктором «Батерфляй» Ду 500 Ру 16 на РЧВ-1	42,5 тис. грн (власні кошти)
Придбано і встановлено насосний агрегат NEP 6 SS 6060/12, 22 кВт в комплекті з станцією управління із плавним пуском та датчиком сухого ходу на свердловину № 3 Волицького водозабору	259,7 тис. грн (власні кошти)
Придбано матеріали для виконання ремонтних робіт на водопровідних мережах	32,39 тис. грн (власні кошти)
Придбано трубу Д108х5 для виконання ремонтних робіт на водопровідних мережах	21,00 тис. грн (власні кошти)
Виконано ремонт колодезя з перекриттям на свердловині № 3 Волицького водозабору	16,08 тис. грн (власні кошти)
Виконано ремонт занурювального насоса NEPDM25-25-4/2 для безперебійної роботи КНС «Мрія»	13,71 тис. грн (власні кошти)

Основний захід	Вартість виконаних робіт (тис. грн) та джерела фінансування
Виконано ремонт резервного насоса StandartC50-160 для безперебійної роботи КНС по вул. Козатинська № 2	9,22 тис. грн (власні кошти)
Виконано ремонт та випробування кабельної лінії КЛ-10 кВ «РП-6, РУ-10 кВ – РП-7, РУ-10 кВ, комірка № 10, ввід № 1» для безперебійної роботи насосної станції другого підйому водоочисних споруд	36,18 тис. грн (власні кошти)
Виконано заміну двигуна автомобіля ПАЗ 3305 71-47 КХУ	16,5 тис. грн (власні кошти)
Виконано ремонт резервного насоса NEPWQ25-20-3 для безперебійної роботи КНС «Мрія»	11,59 тис. грн (власні кошти)
Виконано заміну коробки передач для автомобіля ПАЗ 3305 71-47 КХУ	18,00 тис. грн (власні кошти)
Виконано ремонт електромотора АО 1,0 кВт 3000 об/хв. системи оповіщення ВОС	3,86 тис. грн (власні кошти)
Придбано торцеві ущільнення до насоса NM65/200 для насосного агрегату №1 на ПНС «Транспортна»	8,95 тис. грн (власні кошти)
Придбано знімач двух-трьохзахватний гідравлічний 30 т для безперебійної роботи ОС та ВОС	12,1 тис. грн (власні кошти)
Придбано зворотні клапани міжфланцеві 2х Dn 250 в кількості 2 шт. для виконання ремонтних робіт на КНС «Центральна»	14,68 тис. грн (власні кошти)
Придбано матеріали для заміни системи аерації фільтрів ВОС	23,85 тис. грн (власні кошти)
Виконано ремонт електроустаткування 5AM 132 кВт 1500 об/хв. насоса № 4 КНС «Центральна»	99,8 тис. грн (власні кошти)
Виконано шеф-монтаж та наладку вузла обліку води на насосній станції другого підйому	21,6 тис. грн (власні кошти)
Придбано шафу сушильну для лабораторії з контролю якості стічної води	29,99 тис. грн (власні кошти)
Придбано та встановлено автошини на автомобілі в кількості 8 шт.	87,8 тис. грн (власні кошти)
Придбано 50 м труби 110 ПЕ для заміни трубопроводу на свердловині № 8	22,5 тис. грн (власні кошти)
Придбано перетворювачі частоти в кількості 3 шт. для запуску дизель генераторів на КНС № 7, КНС «Центральна» та муловій насосній станції КОС	1 500,00 тис. грн (міс. бюджет)
Придбано дренажно-фекальний електронасос	40,0 тис. грн (власні кошти)
Проведено ремонт двох насосів для перекачування стоків КОС	27,3 тис. грн (власні кошти)

Вишгородський район. Вишгородське МКП «Водоканал 10 листопада 2023 р. отримало гуманітарну допомогу в рамках проекту міжнародної технічної допомоги «Міжнародна платформа для зміцнення партнерства комунальних підприємств у водному господарстві, що реалізується Німецьким товариством міжнародного співробітництва (GIZ) за дорученням уряду Німеччини» транспортний засіб Volkswagen Transporter, орієнтовна вартість 7 500 євро.

5.11 Кіровоградська область

Кіровоградською обласною державною адміністрацією (Кіровоградською обласною військовою адміністрацією) надано наступні дані щодо стану систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у 2023 році.

Джерела питного водопостачання

Упродовж 2023 року з природних джерел області було відібрано 236,308 млн м³ води, що на 92,382 млн м³ більше, ніж у попередньому році. Загальний обсяг використаної води становив – 45,040 (більше на 1,464) млн м³, зокрема на господарсько-питні потреби – 16,320 (більше на 0,932) млн м³, на виробничі - 25,071 (більше на 0,081) млн м³. Для підземної води ці показники були: всього використано - 7,338 (більше на 1,188) млн м³ води, зокрема на господарсько-питні потреби - 4,535 (більше на 0,77) млн м³ (табл. 5.11.1, рис. 5.11.1).

Таблиця 5.11.1

№	Найменування показника	2022 р.	2023 р.	+/- до 2022 р.
1	Забір води з природних джерел, млн м³			
	всього	143,926	236,308	+92,382
	<i>поверхневої</i>	128,028	219,169	+91,141
	<i>підземної</i>	15,898	17,139	+1,241
2	Використання води, млн м³			
	всього	43,576	45,040	+1,464
	<i>на господарсько-питні потреби</i>	15,388	16,320	+0,932
	<i>на виробничі потреби</i>	24,99	25,071	+0,081
	<i>на сільськогосподарські потреби</i>	-		
	<i>на зрошення</i>	2,765	3,411	+0,646
<i>на інші потреби</i>	0,433	0,238	+0,195	
3	Використання підземних вод, млн м³			
	всього	6,15	7,338	+1,188
	<i>на господарсько-питні потреби</i>	3,765	4,535	+0,77
	<i>на виробничі потреби</i>	1,99	2,767	+0,777
	<i>на сільськогосподарські потреби</i>	-		
	<i>на зрошення</i>	0,013	0,015	+0,002
<i>на інші потреби</i>	0,383	0,022	-0,36	

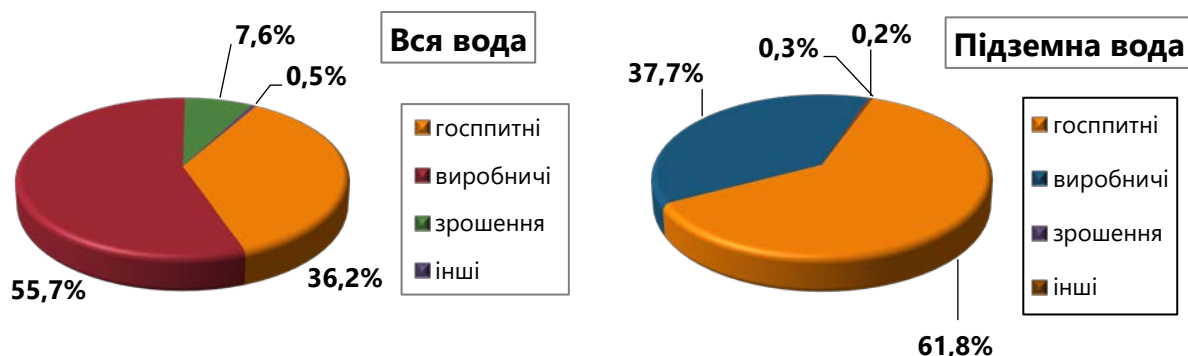

Рис. 5.11.1. Використання води на різні потреби у 2023 році

Для питного водопостачання області використовується вода з поверхневих джерел - річок Сугоклія, Південний Буг, Синюха, Інгулець, Чорний Ташлик, Карачунівського, Кременчуцького та Іскрівського водосховищ, а також артезіанських свердловин.

У маловодній місцевості, згідно наданої інформації, у 2023 році перебувало 27 населених пунктів, зокрема 1 місто (Новоукраїнка), 1 смт (Устинівка) та 25 сіл Новоукраїнського та Кропивницького районів.

Забезпеченість населених пунктів та населення системами централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

За наданою інформацією, у 2023 році забезпеченість населених пунктів області не змінилась відносно 2022 року та була такою (табл. 5.11.2):

- **централізоване водопостачання** - усі 12 міст, 22 смт (81,5 %), 217 сіл (21,9 %). Централізоване водопостачання було відсутнє у 5 смт (Єлисаветградка, Знам'янка Друга, Капітанівка, Павлиш, Салькове) та у 774 селах;

- **централізоване водовідведення** - 11 міст (91,7 %), 18 смт (66,7 %), 6 сіл (0,6 %). Централізоване водовідведення було відсутнє у м. Благовіщенське, у 9 смт (Єлисаветградка, Знам'янка Друга, Капітанівка, Нова Прага, Приютівка, Павлиш, Салькове, Вільшанка, Устинівка) та у 985 селах

Таблиця 5.11.2

Категорія населених пунктів	Кількість населених пунктів	Кількість населених пунктів, забезпечених:	
		централізованим водопостачанням	централізованим водовідведенням
<i>міста</i>	12	12	11
<i>смт</i>	27	22	18
<i>села</i>	991	217	6
Разом	1 030	251	35

Населення області було охоплено послугами таким чином (табл. 5.11.3):

- ✓ **централізованим водопостачанням**: у містах – 379,6 тис. осіб (79,7 %), у смт – 62,5 тис. осіб (67,7 %), у селах – 39,66 тис. осіб (42,8 %);

- ✓ **централізованим водовідведенням**: у містах – 359,96 тис. осіб (77,1 %), у смт – 60,3 тис. осіб (62,3 %), у селах - 2,7 тис. осіб (2,7 %).

Таблиця 5.11.3

Категорія населених пунктів	Чисельність населення, тис. осіб	Чисельність населення (тис. осіб), охопленого послугами:	
		централізованого водопостачання	централізованого водовідведення
<i>міста</i>	466,9	379,6	359,96
<i>смт</i>	96,8	62,5	60,3
<i>села</i>	100,3	39,66	2,7
Разом	664,0	481,76	422,96

Системи централізованого питного водопостачання

У 2023 році загальні показники водопостачання області були наступними:

- цілодобове водопостачання - 48,1 % населених пунктів та 72,6 % населення;
- питоме водоспоживання на 1 людину: у містах - 115,4 (більше на 9,3); у смт - 110,5 (більше на 2,7); у сільських населених пунктах – 103,5 (більше на 2,0) л/добу;
- кількість вуличних колективних установок – 1 354 (більше на 54); відсоток населення, що споживає з них воду - 0,3 %.

Привізна питна вода в області застосувалась повністю або частково у 27 населених пунктах або у 2,6 % від загальної кількості населених пунктів області (16,562 тис. осіб або 2,5 % від населення області), зокрема:

- у м. Новоукраїнка - 11,3 тис. осіб або 68,3 % населення міста;
- у м. Долинська - 178 осіб або 1 % населення міста;
- у 1 смт Устинівка - 1 тис. осіб або 31 % населення смт;
- у 15 селах Новоукраїнського р-ну (3 091 особа), 2 селах Кропивницького р-ну (160 осіб) та 7 селах Устинівської територіальної громади (833 особи).

Водозабори. Загальна кількість централізованих водозаборів в області становила 9, з них поверхневих - 6; кількість свердловин - 330.

Обсяги води в системах водопостачання у 2023 році становили (рис. 5.11.2):

- ✓ піднято води – 34,25 млн м³;
- ✓ очищено – 28,45 млн м³ або 83,1 % до обсягу піднятої води;
- ✓ подано усім споживачам – 31,05 млн м³ або 90,7 %;
- ✓ реалізовано - 18,11 млн м³ або 52,9 %;
- ✓ знезаражено – 27,37 млн м³ або 79,9 %;
- ✓ втрати та технологічні витрати – 16,14 млн м³ або 47,1 %.

За населеними пунктами обсяги піднятої води становили: міста - 29,34 млн м³ або 85,7 % від загального обсягу; смт – 3,58 млн м³ або 10,4 %; сільські населені пункти - 1,33 млн м³ або 3,9 %.

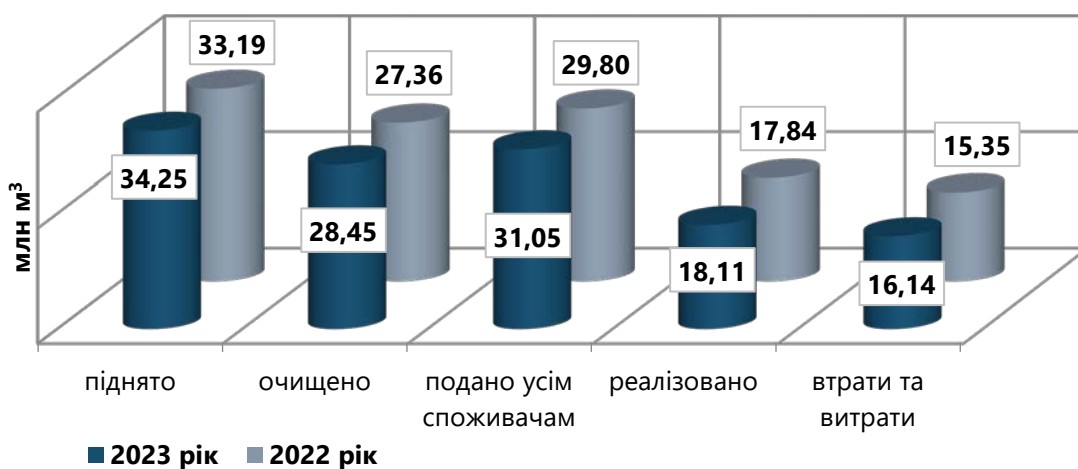

Рис. 5.11.2. Виробничі показники водопостачання

Середньодобова подача питної води становила: за категорією «усі споживачі» - 85,07; за категорією «населення» - 49,61 тис. м³/добу.

Водопровідні насосні станції у 2023 році характеризувались такими показниками: загальна кількість - 259 (фактична потужність – 195,9 млн м³/рік); встановлене насосне обладнання - 398 одиниці, з них заміни потребували 104 або 26,1 % насосів, було замінено протягом року - 49 або 47,1 % від потреби (рис. 5.11.3).

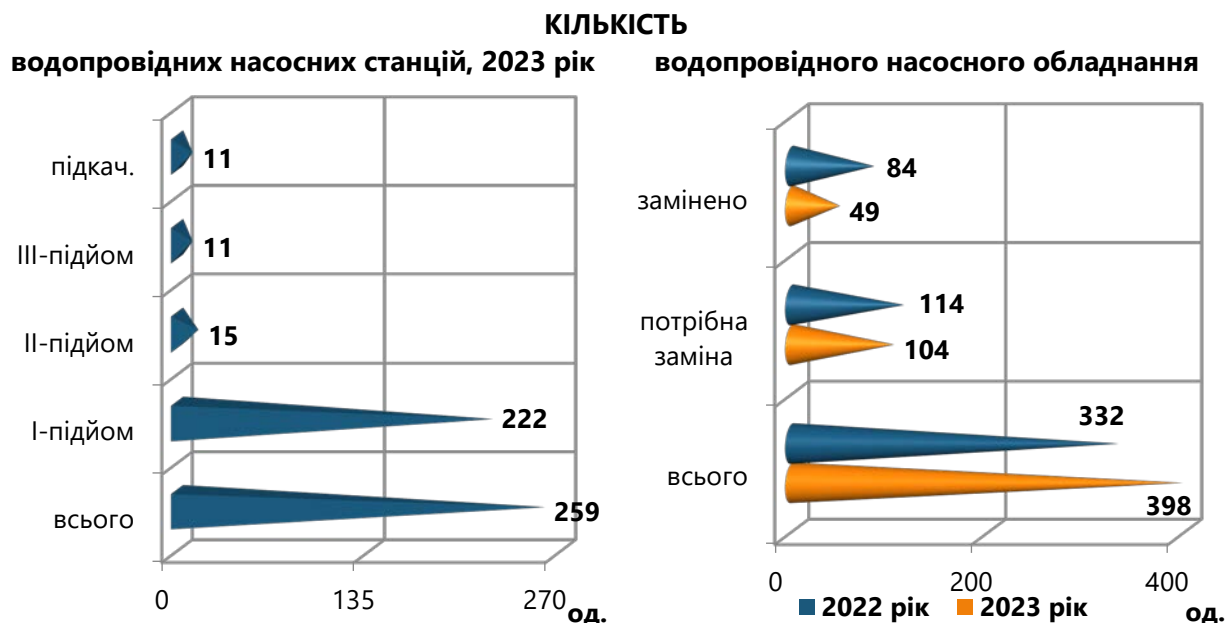

Рис. 5.11.3

Водопровідні мережі у 2023 році характеризувались такими показниками: загальна протяжність становила – 3 686,41 км, з них ветхих та аварійних – 1 826,31 км або 49,5 %; протягом року було замінено 39,76 км або 2,2 % від потреби (рис. 5.11.4). Показник аварійності мереж зріс з 0,91 до 0,93 аварії на 1 км мережі.

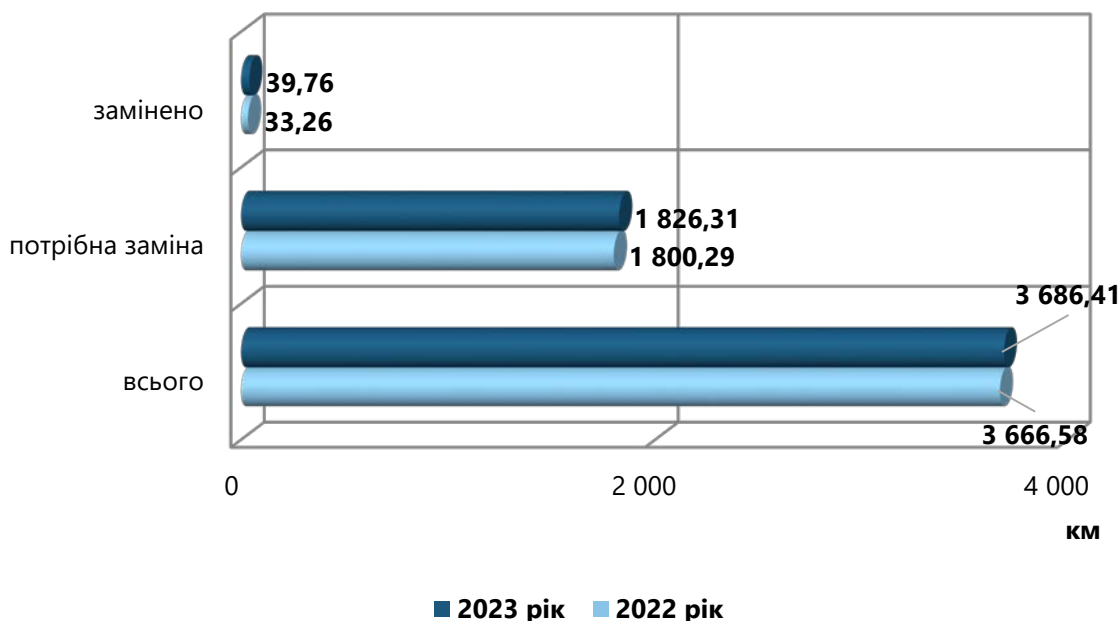

Рис. 5.11.4. Протяжність водопровідних мереж

Споруди для зберігання питної води в цілому по області налічували: резервуари чистої води - 49 з сумарним об'ємом – 154,25 тис. м³; водонапірні башти - 248 з сумарним об'ємом - 5,32 тис. м³.

Облік послуг з водопостачання. Показник оснащення будівель вузлами комерційного обліку протягом звітного року не змінився - 17,4 %; квартир - 93,2 %.

Системи централізованого водовідведення

У 2023 році загальні показники водовідведення області були наступними:

➤ питоме водовідведення на 1 людину: у містах - 114,9 (менше на 0,2); у смт – 90,3 (менше на 1,2); у сільських населених пунктах – 87,5 (менше на 2,6) л/добу.

Обсяги стічних вод в системах водовідведення у 2023 році становили (рис. 5.11.5):

- ❖ реалізовано усім споживачам - 11,57 млн м³;
- ❖ відведено стічних вод - 16,45 млн м³;
- ❖ пройшло через очисні споруди - 16,2 млн м³ або 98,5 %;
- ❖ пройшло повне біологічне очищення – 14,01 млн м³ або 85,2 %;
- ❖ пройшло доочищення – 11,5 млн м³ або 69,9 %.

Найбільші обсяги стоків було відведено у містах - 14,9 млн м³ або 90,6 % від їх загального об'єму; у смт - 1,5 млн м³ або 9,1 %; у сільських населених пунктах - 0,05 млн м³ або 0,3 %.

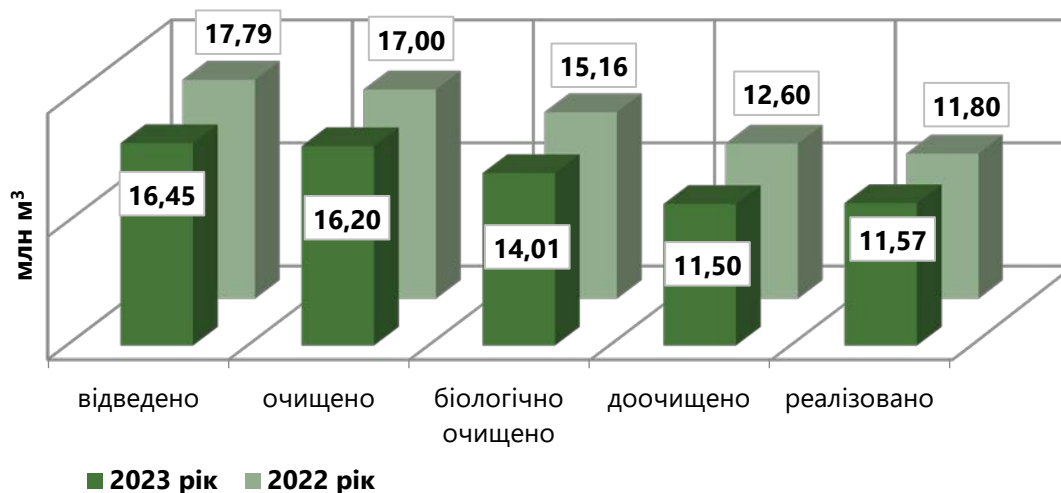

Рис. 5.11.5. Виробничі показники водовідведення

Насосні станції систем централізованого водовідведення та очисні споруди у 2023 році характеризувались такими показниками:

➤ 89 НС (загальна фактична потужність – 16,53 млн м³/рік); 191 одиниця насосного обладнання, з яких 112 або 58,6 % потребували заміни, замінено протягом року - 10 або 8,9 % від потреби;

➤ 26 очисних споруд (загальна фактична потужність – 17,79 млн м³/рік), з них 6 потребували реконструкції; було проведено реконструкцію 2 очисних споруд (рис. 5.11.6).

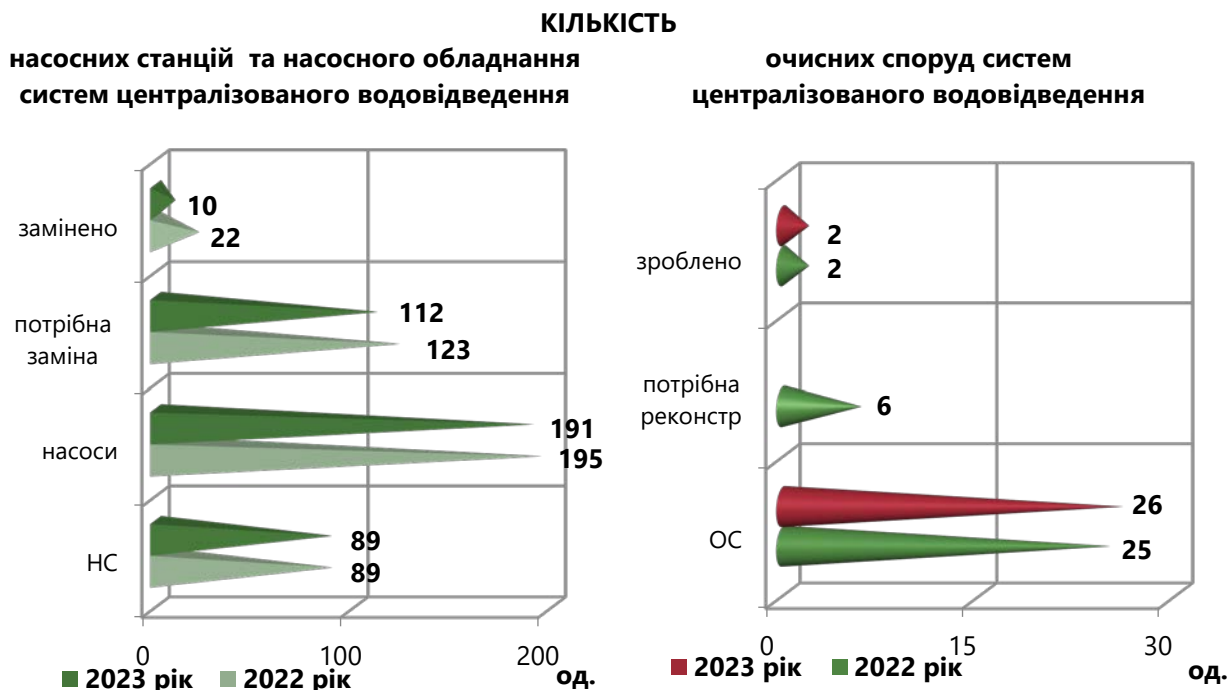

Рис. 5.11.6

Мережі централізованого водовідведення у 2023 році характеризувались такими показниками: загальна протяжність – 1 023,34 км, з них ветхих та аварійних – 565,9 км або 55,3 %; замінено 1,46 км або 0,3 % від потреби (рис. 5.11.7). Показник аварійності мереж зменшився з 0,23 до 0,16 аварії на 1 км мережі.

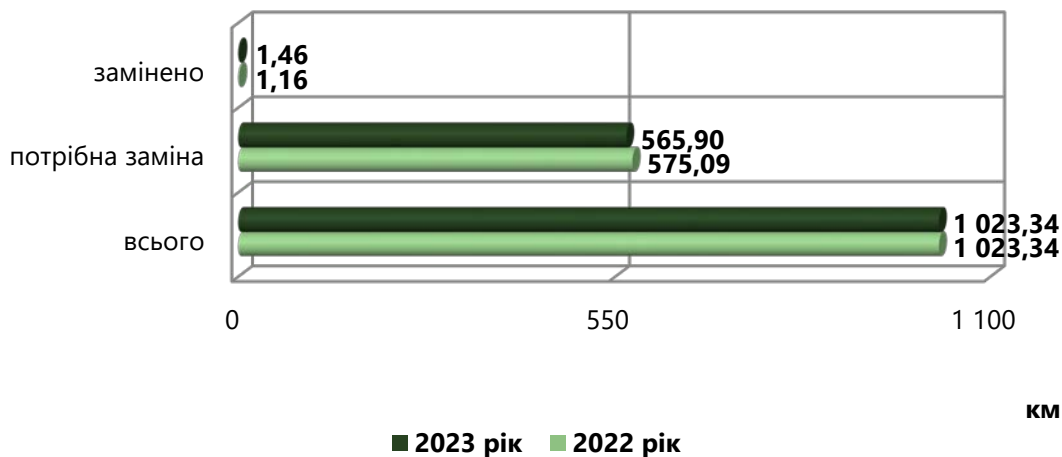

Рис. 5.11.7. Протяжність мереж централізованого водовідведення

Витрати електроенергії у системах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

У 2023 році витрати електроенергії порівняно з попереднім роком зросли:

- ▶ **у системах водопостачання** - з 36,798 до 39,42 млн кВт·год/рік; питомі витрати - з 776,26 до 1 031,94 кВт год/1000 м³ води;
- ▶ **у системах водовідведення** - з 12,40 до 12,68 млн кВт·год/рік; питомі витрати - з 697,0 до 767,09 кВт год/1000 м³ стічної води.

Заборгованість за витрачену електроенергію в системах водопостачання порівняно з попереднім роком збільшилась з 1 764,3 до 2 412,2 тис. грн; у системах водовідведення – до 443,9 тис. грн.

Фінансово-економічні показники

Найменування показника	водопостачання		водовідведення	
	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.
Тарифи на послуги, грн/м³				
<i>для промисловості</i>				
мінімальні	6,96	6,96	4,84	4,84
максимальні	67,50	46,43	59,23	59,28
<i>для населення</i>				
мінімальні	2,46	5,46	2,43	4,50
максимальні	38,72	44,93	59,28	59,16
Собівартість послуг, грн/м³				
мінімальна	11,816	10,339	5,288	4,166
максимальна	90,79	98,118	117,79	97,248
середня	30,91	33,097	21,39	22,00
Відшкодування вартості послуг, %				
<i>для промисловості</i>	68,3	63,5	91,9	93,9
<i>для населення</i>	67,8	63,6	81,4	79,1

Підприємства питного водопостачання та централізованого водовідведення

Послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в області у 2023 році надавало 87 підприємств, з яких 60 спеціалізованих комунальних, 22 багатогалузевих комунальних, 5 відомчих. До комунальної форми власності у 2023 році належало 72 підприємств; до державної - 3; до іншої - 12.

Базове підприємство області - **ОКВП «Дніпро-Кіровоград»**.

Виробничі показники найбільших підприємств області

ОКВП «Дніпро-Кіровоград» (м. Кропивницький)	роки	
	2022 р.	2023 р.
ВОДОПОСТАЧАННЯ		
Обсяги води, млн м³/рік		
<i>піднято</i>	28,29	28,90
<i>очищено</i>	25,94	26,93
<i>подано усім споживачам</i>	25,02	25,96
<i>реалізовано</i>	13,57	14,14
<i>втрати та витрати</i>	12,211	14,76
Водопровідні мережі, км		
<i>всього</i>	1929,3	1931,75
<i>ветхі та аварійні</i>	1136,5	1128,4
<i>замінено</i>	9,74	10,6225
Витрати електроенергії, млн кВт·год/рік	30,103	28,605
Заборгованість за електроенергію, тис. грн	-	-

Національна доповідь про якість питної води та стан питного водопостачання та водовідведення в Україні у 2023 р. Кіровоградська область

ОКВП «Дніпро-Кіровоград» (м. Кропивницький)	роки	
	2022 р.	2023 р.
ВОДОВІДВЕННЯ		
Обсяги стоків, млн м³/рік		
<i>реалізовано</i>	9,60	10,12
<i>відведено</i>	15,43	14,21
<i>очищено</i>	15,43	14,21
<i>біологічно очищено</i>	14,73	13,48
<i>доочищено</i>	12,53	11,26
Мережі централізованого водовідведення, км		
<i>всього</i>	644,3	644,7
<i>ветхі та аварійні</i>	391,5	391,8
<i>замінено</i>	0,23	0,6063
Витрати електроенергії, млн кВт·год/рік	10,966	11,111
Заборгованість за електроенергію, тис. грн	66 105,08	70 283,09

Заходи з розвитку, здійснені у системах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

№	Назва заходу	Водопостачання	Водовідведення
1.	Будівництво нових об'єктів	-	1,379
2.	Реконструкція і модернізація об'єктів	3,277	6,904
3.	Капремонт і відновлення робочого стану об'єктів	0,661	-
4.	Розвиток виробничо-експлуатаційних баз	-	0,830
5.	Оснащення житлового фонду засобами обліку споживання води	0,0075	-
6.	Інші заходи	2,882	-
Загальна вартість здійснених заходів, млн грн		6,408	9,114

Якість води джерел та систем питного водопостачання

№	Проби води, які не відповідали нормативам	% до загальної кількості	
		2022 р.	2023 р.
Джерела водопостачання			
1	усі джерела централізованого водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	14,5	19,3
	<i>бактеріологічні показники</i>	2,0	1,8
2	підземні джерела централізованого водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	11,7	14,5
	<i>бактеріологічні показники</i>	2,8	1,50
3	джерела децентралізованого водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	67,0	66,3
	<i>бактеріологічні показники</i>	20,4	22,6
Системи водопостачання			
4	системи централізованого водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	13,1	19,1
	<i>бактеріологічні показники</i>	1,8	1,85
5	водопровідні мережі:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	4,7	8,7
	<i>бактеріологічні показники</i>	1,26	1,0
6	сільські системи водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	33,2	41,2
	<i>бактеріологічні показники</i>	10,8	4,5

У 2023 році якість питної води з систем централізованого водопостачання не відповідає встановленим нормативам у таких населених пунктах області.

Найменування населеного пункту	Показники
Бобринецька МТГ, м. Бобринець Компаніївська с.р. с. Червоновершка Великоандрусівська с.р., с. Велика Андрусівка	Мікробіологічні (загальні коліформи)
Новопразька с.р., смт Нова Прага	Санітарно-хімічні (забарвленість, каламутність, загальна жорсткість, нітрати, залізо загальне)
Попельнастівська с.р., с. Щасливе	Санітарно-хімічні (загальна жорсткість, залізо загальне, сухий залишок, каламутність)
Попельнастівська с.р., с. Куколівка	Санітарно-хімічні (загальна жорсткість, нітрати, сухий залишок, сульфати)
Онуфріївська ТГ, смт Онуфріївка	Санітарно-хімічні (загальна жорсткість, нітрати, сухий залишок, сульфати, залізо загальне)
Онуфріївська ТГ, с. Деріївка	Санітарно-хімічні (сухий залишок, загальна жорсткість)
Приютівська с.р., с. Приютівка	Санітарно-хімічні (загальна жорсткість, нітрати)
Онуфріївська ТГ, с. Попівка	Мікробіологічні (ентерококи) Санітарно-хімічні (загальна жорсткість)

Охорона природних водойм

Таблиця 5.11.4

Найменування показника	2022 р.	2023 р.
Скинуто стічних вод в поверхневі водойми, млн м³/рік		
всього	34,229	33,597
нормативно чистих без очищення	13,546	13,571
нормативно очищених	3,385	3,737
недостатньо очищених	17,298	16,389
неочищених		
в т.ч. комунальними підприємствами, млн м³/рік		
всього	16,578	15,676
нормативно чистих без очищення	1,925	2,199
нормативно очищених	0,028	0,033
недостатньо очищених	14,625	13,444
неочищених	-	-

Загальний стан питного водопостачання та централізованого водовідведення, заходи з реформування та розвитку

Водопостачання населених пунктів області здійснюється з відкритих, змішаних та підземних водозаборів, а саме:

✓ з відкритих водозаборів – міст Знам'янка, Олександрія, Світловодськ (з Кременчуцького водосховища), Бобринець (з р. Сугоклія), смт Побузьке (з р. Південний Буг), смт Смоліне (з р. Синюха);

✓ із змішаних водозаборів – м. Кропивницький (з магістрального районного водопроводу «Дніпро-Кіровоград» та із підземного водозабору «Холодні Ключі»); м. Долинська (з Карачунівського водосховища та підземного водозабору); м. Помічна (з

р. Чорний Ташлик та водозабірних свердловин); смт Петрове (з Іскрівського водосховища та підземного водозабору).

Основним джерелом водопостачання 4 міст обласного значення та притрасових населених пунктів є районний водопровід «Дніпро-Кіровоград».

За 2023 рік обсяг піднятої води з поверхневих склав складає 82,4 % до загального обсягу піднятої води, з підземних джерел 17,6 %. В порівнянні з 2022 роком обсяг піднятої води збільшився на 4,5 %.

Обсяг поданої води в розподільчу мережу збільшився в порівнянні з 2022 роком на 2,8 %.

Витрати води на технологічні потреби у 2023 році 1,57 млн м³, або 5,0 %. Втрати питної води в мережах водопостачання в цілому по області склали 13,03 млн м³, що складає 38,2 % до піднятої води.

Протягом 2023 року виконувалися наступні заходи з розвитку на підприємств питного водопостачання та централізованого водовідведення.

Реконструкція Дніпровської водоочисної станції МРВ «Дніпро-Кіровоград». У 2023 році сплачено 30 705,182 тис. грн та 1 330,256 дол. США. Повністю виконано всі проектні, підготовчі та ремонтні роботи на діючих об'єктах. Змонтовано каркас будівлі нових очисних споруд, закінчені бетонні роботи в будівлі. Продовжуються роботи по монтажу сендвіч-панелей на покрівлю, ведуться роботи по улаштуванню зовнішніх інженерних мереж. Здійснено монтаж технологічного обладнання: мікрофільтрів, змішувачів, ведеться монтаж розподільчої системи трубопроводів фільтрів.

Реконструкція водопровідних насосних станцій. У 2023 році сплачено 21 436,518 тис. грн. Розроблено ПКД та отримано позитивні експертні звіти на 10 ВНС. Виконано роботи по монтажу закупленого обладнання по 10 насосним станціям та монтаж 4 електролізних установок. 6 ВНС м. Кропивницького і 3 ВНС МРВ «Дніпро-Кіровоград», «Знам'янка», «Олександрія» та ВНС «II підйому» введено в експлуатацію. На ВНС I підйому МРВ «Дніпро-Кіровоград» проводяться випробовування та встановлення програмного комплексу управління насосами. Завершується підготовка документів на введення в експлуатацію ВНС I підйому.

Реконструкція насосних станцій систем централізованого водовідведення. У 2023 році сплачено 1 000,399 тис. грн. Розроблено ПКД, отримано позитивні експертні звіти на 19 НС. Ведуться пуско-налагоджувальні роботи на НС. На 6 НС отримано сертифікат ДІАМ про готовність до експлуатації, 3 НС на стадії введення в експлуатацію, 4 НС на фінальній стадії підготовки документів для подачі в ДІАМ для отримання сертифіката про готовність об'єкта до експлуатації.

Реконструкція очисних споруд системи централізованого водовідведення м. Кропивницький у 2023 році сплачено 75 866,761 тис. грн. Завершено будівельні роботи, включено в роботу в ручному режимі. Показники очищення стічних вод отримані на виході з очисних споруд відповідають ГДС.

Впровадження системи автоматизації та диспетчеризації ОКВП «Дніпро-Кіровоград». У 2023 році сплачено 8 181,085 тис.грн. та 9 683,68 дол. США. Завершено роботи по створенню «ГІМ.Гідравлічна модель» та «ГІС.Географічна Інформаційна Система». Проведено навчання технічного персоналу. Встановлено 104 комерційних та 55 технологічних електролічильників відповідно до ПКД на улаштування автоматизованої системи комерційного та технічного обліку електроенергії

підприємства. Проводиться виготовлення виконавчої документації на системи АСКОВ та СКАДА.

За кошти державного бюджету.

Реконструкція каналізаційного колектора та водопровідних мереж по вул. Братиславська від вул. Авіаційної до вул. Миколи Левицького м.Кропивницький. У 2023 році профінансовано 25 394,00 тис. грн. Здійснено заміну 447 м.п. існуючого залізобетонного колектора Ду=600 мм, на трубу Ду=400мм методом релайнінгу з заміною колодязів на проєктованій ділянці, а також заміна існуючих водопровідних мереж.

Реконструкція каналізаційного колектора Ду=1200 мм по проїжджій частині вул. Героїв України м.Кропивницький. У 2023 році профінансовано 24 639,707 тис. грн. Виконано: прочищено та засоновано трубопроводу – 410 м; промивання трубопроводу 459 м; відновлення залізобетонних конструкцій - 312 м²; укладання трубопроводу діаметром 315 для перекачування стоків - 1188 м; прокладання сталевих футлярів - 56 м;

Реконструкція напірного колектора по вул. Херсонській від ГНС до вул. Генерала Кульчинського м.Кропивницький. У 2023 році профінансовано з державного бюджету 25 310,118 тис. грн та 4 938,646 тис. грн з обласного бюджету. Виконано: прокладання трубопроводу діаметром 800 мм - 188 м; протягування трубопроводу в футляр - 155 м; встановлення ковзуючих опор - 965 шт.;

За кошти обласного та місцевих бюджетів впроваджувались наступні проєкти.

Нове будівництво. Гуманітарне реагування на потреби споживачів смт Нове, м. Кропивницький для забезпечення питною водою в умовах війни. У 2023 році використано 1 358,888 тис. грн на будівництво водоводу діам. 350 мм протяжністю 6 196 м для потреб споживачів смт Нове.

Відновлення резервного джерела водозабезпечення споживачів м. Кропивницький (придбання та встановлення відсутнього насосного обладнання з шафами. У 2023 році використано 1 665,78 тис. грн на закупівлю насосних агрегатів для встановленні в 4 свердловинах та насосній станції з метою відновлення резервної системи водопостачання м. Кропивницький.

Реконструкція водопроводу від вул. Шевченка по вул. Першотравнева-6 Грудня до вул. Діброви, м. Олександрії. У 2023 році використано 1 189,25 тис. грн на заміну 521 м.п водопровідних труб напірного водопроводу діам. 300 мм методом релайнінгу (частково - відкритим способом) з будівництвом регулюючих колодязів.

Відновлення резервного джерела водозабезпечення споживачів м. Кропивницький (прочищення свердловин) на Лелеківському водозаборі. У 2023 році використано 796,06 тис. грн на виконання механічного прочищення чотирьох свердловин Лелеківського водозабору з метою відновлення резервної системи водопостачання м. Кропивницький.

Реконструкція ділянки водопроводу по вул.Степовій в м.Помічна Новоукраїнського району Кіровоградської області (коригування). У 2023 році використано 2 551,75 тис. грн на будівництво водопровідної мережі 520 м та замінену 636 м водопровідної мережі.

Реконструкція очисних споруд біологічної очистки за адресою Кіровоградська обл., смт Добровеличівка. У 2023 році використано 4 254,3 тис. грн.

Встановлено комплект обладнання очисних споруд біологічної очистки в т.ч.: каналізаційна насосна станція (КНС Д=2000); насосна станція очищення води Д=1500мм; станція очищення стічних вод BIOBOXPro-100(100м.куб/доба); комплект устаткування для станції очищення стічних вод BIOBOXPro-100(100м.куб/доба)- труби різного діаметра для резервуарів очистки. Покращення стану навколишнє середовище;

Реконструкція зовнішньої каналізаційної мережі до житлових будинків № 7, № 9 по вул. Садовій в смт Балахівка. У 2023 році використано 1 321,4 тис. грн на заміну мережі водовідведення (259 м) до будинків, облаштування 10 од. оглядових колодязів водовідведення.

Реконструкція зовнішньої каналізаційної мережі до житлових будинків по вул.Олександрівській в смт. Балахівка. У 2023 році використано 1 000,30 тис. грн на заміну мережі водовідведення (353 м) до будинків, облаштування 11 од. оглядових колодязів водовідведення;

Реконструкція зовнішньої каналізаційної мережі до будівель по вул. Центральна,6 та Шкільна, 3 в смт Балахівка. У 2023 році використано 1 246,9 тис. грн на заміну мережі водовідведення (247,5 м) до будинків, облаштування 9 од. оглядових колодязів водовідведення;

Нове будівництво біологічних очисних споруд господарсько побутових стічних вод по вул. Пушкіна в смт Голованівськ Кіровоградської області. У 2023 році використано 1 379,40 тис. грн на побудову біологічної очисної споруди продуктивністю 30 м³/добу;

Крім того, у 2023 році за рахунок підприємств та коштів місцевих бюджетів у сумі 11,7 млн грн здійснено ремонт та реконструкцію 11,843 км водопровідних мереж, 2,6 км мереж водовідведення, ремонт об'єктів 9 од. водопостачання та 12 од. водовідведення, заміну та ремонт насосного обладнання та водонапірних башт. Роботи проводились на водопровідно-каналізаційних об'єктах м. Кропивницький, м. Знам'янка, м. Світловодськ, м. Благовіщенське, м. Бобринець, смт Нове та смт Вільшанка.

5.12 Луганська область

Дані про стан систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у Луганській області за 2023 рік відсутні.

5.13 Львівська область

Львівською обласною державною адміністрацією (Львівською обласною військовою адміністрацією) надано наступні дані щодо стану систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у 2023 році.

Джерела питного водопостачання

Упродовж 2023 року з природних джерел області було відібрано 174,786 млн м³ води, що на 8,361 млн м³ менше, ніж у попередньому році. Загальний обсяг використаної води становив – 138,057 (більше на 5,727) млн м³, зокрема на господарсько-питні потреби- 57,038 (більше на 6,749) млн м³, на виробничі – 35,605 (більше на 1,844) млн м³. Для підземної води ці показники були: всього використано – 116,262 (більше на 5,852) млн м³ води, зокрема на господарсько-питні потреби – 55,739 (більше на 7,081) млн м³ (табл. 5.13.1, рис. 5.13.1).

Таблиця 5.13.1

№	Найменування показника	2022 р.	2023 р.	+/- до 2022 р.
1	Забір води з природних джерел, млн м³			
	всього	183,147	174,786	-8,361
	<i>поверхневої</i>	26,165	26,769	+0,604
	<i>підземної</i>	156,982	148,017	-8,965
2	Використання води, млн м³			
	всього	132,33	138,057	+5,727
	<i>на господарсько-питні потреби</i>	50,289	57,038	+6,749
	<i>на виробничі потреби</i>	33,761	35,605	+1,844
	<i>на сільськогосподарські потреби</i>	46,235	42,576	-3,659
	<i>на зрошення</i>	0,040	0,054	+0,014
	<i>на інші потреби</i>	2,005	2,783	+0,778
3	Використання підземних вод, млн м³			
	всього	110,410	116,262	+5,852
	<i>на господарсько-питні потреби</i>	48,658	55,739	+7,081
	<i>на виробничі потреби</i>	16,012	18,218	+2,206
	<i>на сільськогосподарські потреби</i>	46,066	42,086	-3,98
	<i>на зрошення</i>	0,005	0,004	-0,001
	<i>на інші потреби</i>	0,67	0,215	+0,455

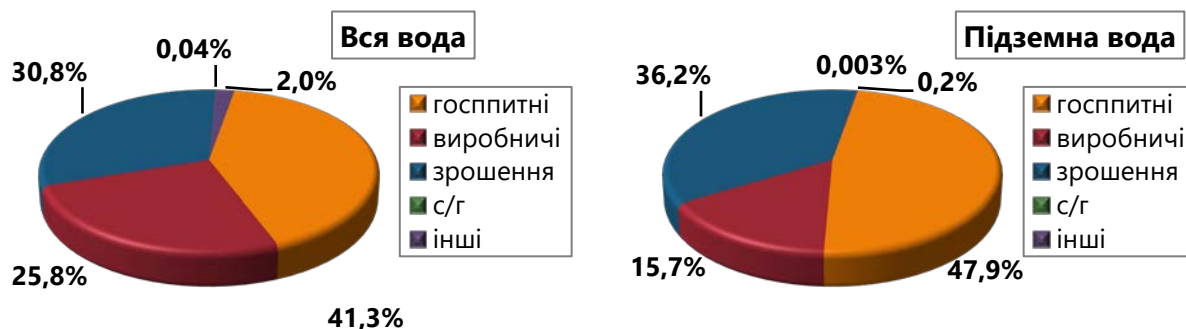

Рис. 5.13.1. Використання води на різні потреби у 2023 році

Для питного водопостачання області використовується вода з поверхневих (р.Солониця, р. Рибник, р. Опір, р. Луг, р. Зелена Кривуля) та підземних джерел.

На території області, за наданою інформацією, у маловодній місцевості перебувало 34 села (1,8 % від загальної кількості населених пунктів області).

Забезпеченість населених пунктів та населення системами централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

За наданою інформацією, у 2023 році забезпеченість населених пунктів області була такою (табл. 5.4.2):

- **централізоване водопостачання** - 42 міста (95,5 %), 26 смт (76,5 %), 152 села (8,2 %). Централізоване водопостачання було відсутнє у 2 містах (Турка, Судова Вишня), у 8 смт (Дубляни, Підбуж, Бориня, Нижанковичі, Стара Сіль, Верхнє Синьовидне, Гніздичів, Краковець) та у 1 698 селах;

- **централізоване водовідведення** - 40 міст (90,9 %), 18 смт (52,9 %), 20 сіл (1,1 %). Централізоване водовідведення було відсутнє у 4 містах (Турка, Судова Вишня, Угнів, Белз), у 16 смт (Дубляни, Меденичі, Підбуж, Бориня, Нижанковичі, Стара Сіль, Верхнє Синьовидне, Куликів, Нові Стрілища, Магерів, Рудне, Підкамінь, Краковець, Поморяни, Немирів, Красне) та у 1 830 селах.

Таблиця 5.13.2

Категорія населених пунктів	Кількість населених пунктів	Кількість населених пунктів, забезпечених	
		централізованим водопостачанням	централізованим водовідведенням
міста	44	43	40
смт	34	26	18
села	1 850	152	20
Разом	1 928	221	78

Населення області у 2023 році було охоплено послугами таким чином (табл. 5.13.3):

- **централізованим водопостачанням**: у містах – 1 308,18 (92,7 %) тис. осіб, у смт - 78,08 тис. осіб (68,2 %), у селах – 95,77 тис. осіб (9,8 %);

- **централізованим водовідведенням**: у містах – 1 333,56 тис. осіб (94,5 %), у смт - 48,09 тис. осіб (42 %), у селах – 20,01 тис. осіб (2 %).

Таблиця 5.13.3

Категорія населених пунктів	Чисельність населення, тис. осіб	Чисельність населення (тис. осіб), охопленого послугами:	
		централізованого водопостачання	централізованого водовідведення
міста	1 410,62	1 308,18	1 333,56
смт	114,50	78,08	48,09
села	979,13	95,77	20,01
Разом	2 477,25	1 482,03	1 401,66

Системи централізованого питного водопостачання

У 2023 році загальні показники водопостачання області були наступними:

- цілодобове водопостачання – 14,52 % населених пунктів та 57,21 % населення;
- питоме водоспоживання на 1 людину: у містах – 79,0 (менше на 46,49); у смт – 96,0 (менше на 0,16); у сільських населених пунктах – 93,0 (більше на 5,72) л/добу;
- кількість вуличних колективних установок – 82.

Протягом 2023 року подача питної води з систем централізованого водопостачання здійснювалась за графіком у наступних населених пунктах; м. Новий Калинів, м.Ходорів - 16 годин на добу (як і у 2022 році), м. Борислав - 6 годин на добу (як і у 2022 році).

Водозабори. Загальна кількість централізованих водозаборів в області становила 123, з них поверхневих - 6; кількість свердловин - 563.

Обсяги води в системах водопостачання у 2023 році становили (рис. 5.6.2):

- ✓ піднято води – 99,01 млн м³;
- ✓ очищено – 11,36 млн м³ або 11,5 % до обсягу піднятої води;
- ✓ подано усім споживачам – 93,59 млн м³ або 94,5 %;
- ✓ реалізовано – 64,76 млн м³ або 65,4 %;
- ✓ знезаражено – 96,63 млн м³ або 97,6 %;
- ✓ втрати та технологічні витрати – 34,25 млн м³ або 34,6 %.

Рис. 5.13.2. Виробничі показники водопостачання

Середньодобова подача питної води становила: за категорією «усі споживачі» - 285,2 тис. м³/добу; за категорією «населення» - 137,78 тис. м³/добу.

Водопровідні насосні станції у 2023 році характеризувались такими показниками: загальна кількість – 557 (фактична потужність – 131,80 млн м³/рік); встановлене насосне обладнання - 774 одиниці, з них заміни потребували 191 або 24,7% насосів, було замінено протягом року - 114 або 59,7 % від потреби (рис. 5.13.3).

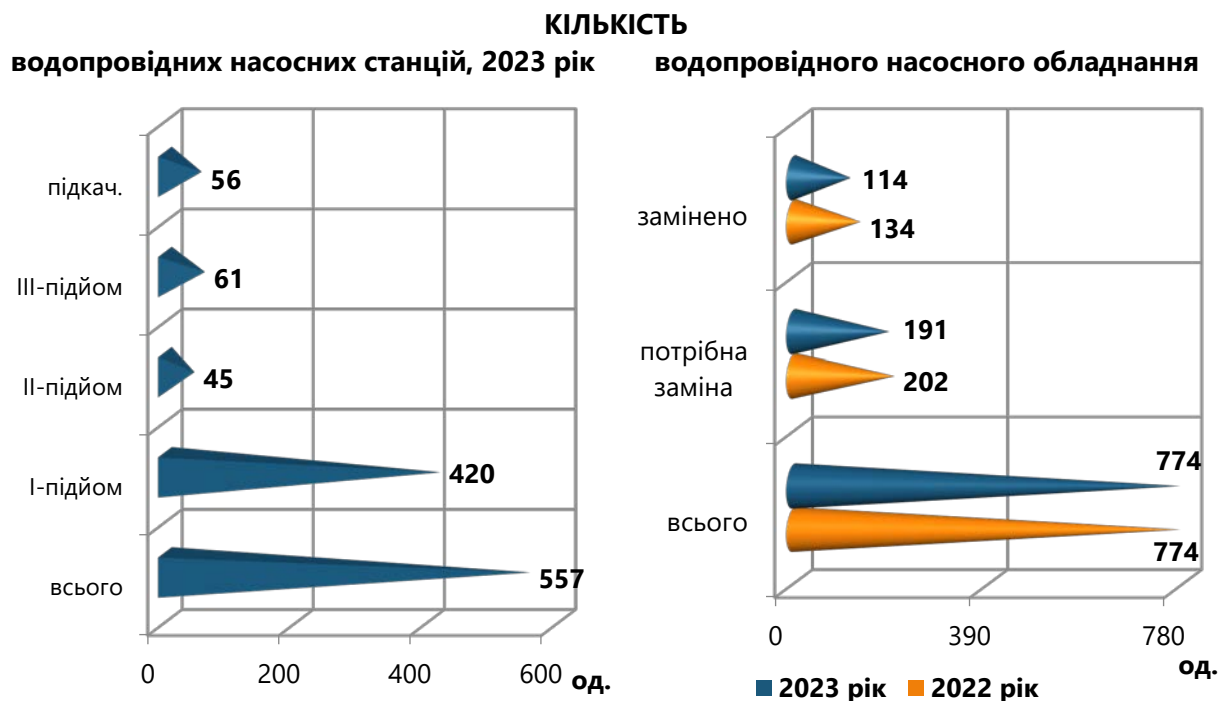

Рис. 5.13.3

Водопровідні мережі у 2023 році характеризувались такими показниками: загальна протяжність – 5 282,07 км, з них ветхих та аварійних – 2 092,77 км або 39,6 %; протягом року було замінено 65,40 км або 3,1 % від потреби (рис. 5.13.4). Показник аварійності мереж зріс з 1,49 до 1,54 аварії на 1 км мережі.

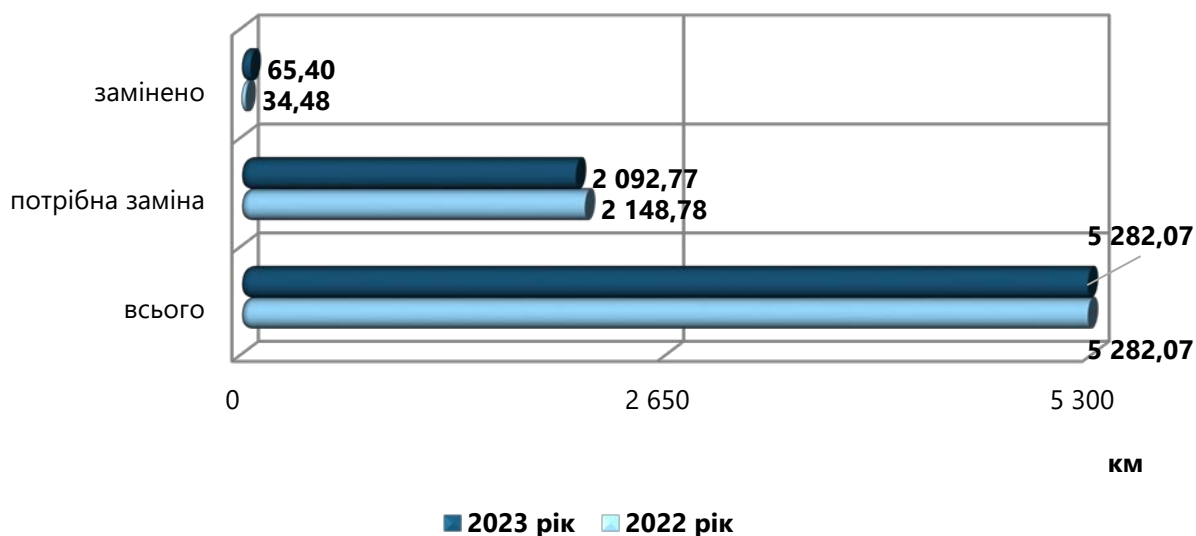

Рис. 5.13.4. Протяжність водопровідних мереж

Споруди для зберігання питної води в цілому по області налічували: резервуари чистої води - 156 з сумарним об'ємом – 635,50 тис. м³; водонапірні башти - 56 з сумарним об'ємом – 213,87 тис. м³. Нестача об'ємів споруд для зберігання питної води – 80,11 тис. м³.

Облік послуг з водопостачання. Показник оснащення будівель вузлами комерційного обліку протягом звітного року не змінився - 4 %; квартир збільшився – з 81 до 91 %.

Системи централізованого водовідведення

У 2023 році питоме водовідведення на 1 людину складало (без змін): у містах – 137,88; у смт – 100,17; у сільських населених пунктах – 92,06 л/добу.

Обсяги стічних вод в системах водовідведення у 2023 році становили (рис. 5.13.5):

- ❖ реалізовано усім споживачам – 19,85 млн м³;
- ❖ відведено стічних вод – 28,19 млн м³;
- ❖ пройшло через очисні споруди – 27,57 млн м³ або 97,8 %;
- ❖ пройшло повне біологічне очищення – 26,05 млн м³ або 92,4 %;
- ❖ пройшло доочищення – 2,41 млн м³ або 8,5 %.

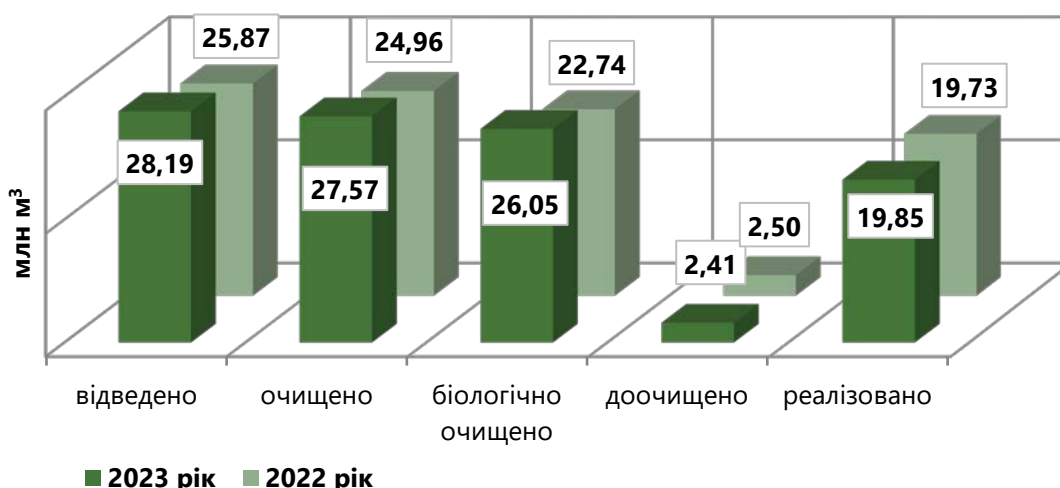

Рис. 5.13.5. Виробничі показники водовідведення

Насосні станції систем централізованого водовідведення та очисні споруди у 2023 році характеризувались такими показниками:

- 177 НС (загальна фактична потужність – 85,2 млн м³/рік); 451 одиниці насосного обладнання, з яких потребували заміни 112 або 24,8 % насосів, замінено протягом року 23 або 20,5 % від потреби;
- 53 очисні споруди із загальною фактичною потужністю – 44,07 млн м³/рік, з яких 37 потребували реконструкції; проведено реконструкцію 4 очисних споруд.

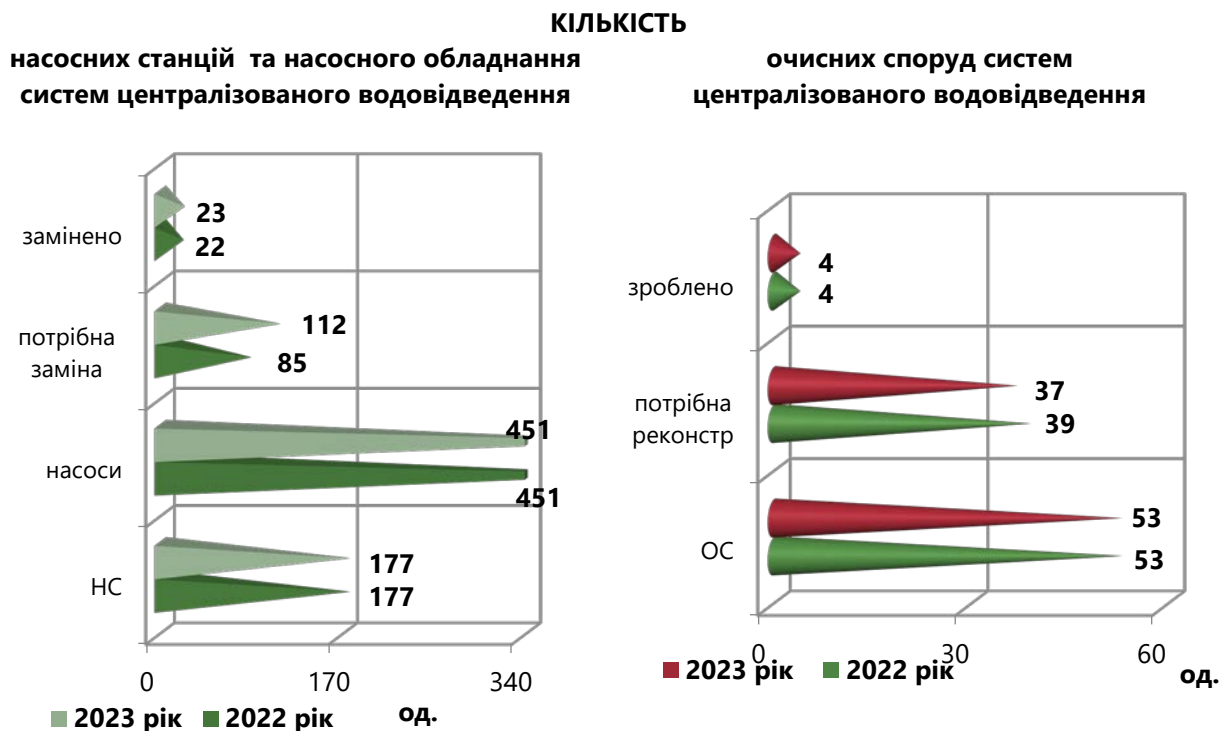

Рис. 5.13.6

Мережі централізованого водовідведення у 2023 році характеризувались такими показниками: загальна протяжність – 2 310,78 км, з них ветхих та аварійних – 621,08 км або 26,9 %; протягом року було замінено 10,54 км або 1,7 % від потреби (рис. 5.13.7). Показник аварійності мереж зріс з 2,23 до 2,49 аварії на 1 км мережі.

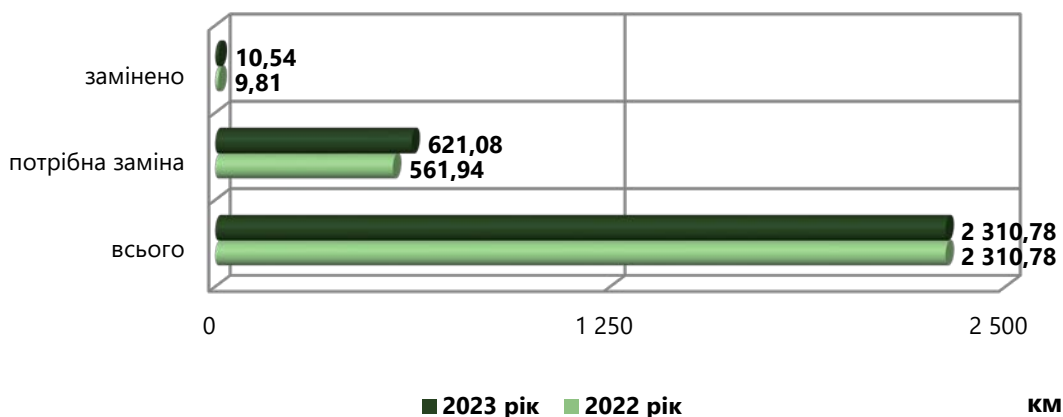

Рис. 5.13.7. Протяжність мереж централізованого водовідведення

Витрати електроенергії у системах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

У 2023 році витрати електроенергії порівняно з попереднім роком:

- ▶ у системах водопостачання знизилась з 91,89 до 80,57 млн кВт·год/рік;
- ▶ у системах водовідведення знизилась з 46,60 до 47,22 млн кВт·год/рік.

Заборгованість за витрачену електроенергію зменшилась: в системах водопостачання з 71 046,52 до 59 821,2 тис. грн; у системах водовідведення - з 65 875,66 до 55 227,72 тис. грн.

Фінансово-економічні показники

Найменування показника	водопостачання		водовідведення	
	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.
Тарифи на послуги, грн/м³				
<i>для промисловості</i>				
мінімальні	35,52	41,96	8,59	8,59
максимальні	46,31	59,74	37,19	38,04
<i>для населення</i>				
мінімальні	35,52	41,96	8,59	8,59
максимальні	46,31	59,74	37,19	38,04
Собівартість послуг, грн/м³				
мінімальна	13,1	19,54	6,3	6,3
максимальна	45,5	58,93	83,1	84,5
середня	19,7	20	11,1	12,00
Відшкодування вартості послуг, %				
<i>для промисловості</i>	82,5	91,6	90,6	91,1
<i>для населення</i>	82,5	91,6	90,6	91,1

Підприємства питного водопостачання та централізованого водовідведення

Послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в області надає 55 підприємств (у 2022 році – 55 підприємств), в тому числі 35 спеціалізованих комунальних, 17 багатогалузевих комунальних, 3 відомчих. До комунальної форми власності у 2023 році належало 51 підприємство, до іншої - 5.

Базове підприємство області - **ЛМКП «Львівводоканал»**.

Виробничі показники найбільших підприємств області

Показники	ЛМКП «Львів-водоканал»		КП «Дрогобич-водоканал»		КП «Червоноград-водоканал»		КП «Стрий-водоканал»	
	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.
ВОДОПОСТАЧАННЯ								
Обсяги води, млн м³/рік								
<i>піднято</i>	75,39	70,58	6,87	6,37	3,93	3,86	2,15	1,94
<i>очищено</i>	5	5,48	-	-	-	-	-	-
<i>подано усім споживачам</i>	70,98	66,64	6,82	6,33	3,93	3,86	3,93	3,86
<i>реалізовано</i>	44,97	46,03	4,48	4,15	2,72	2,64	2,72	2,64
<i>втрати та витрати</i>	30,42	28,49	2,39	2,22	1,21	1,22	1,21	1,22
Водопровідні мережі, км								
<i>всього</i>	2 541,38	2 544,91	236,4	246,97	327,19	327,19	223,83	223,83
<i>ветхі та аварійні</i>	1 317,87	1 289,33	135	135	65	60,7	88,8	88,6
<i>замінено</i>	12,54	28,54	1,75	1,1	4,26	5,34	0,2	0,1
Витрати електроенергії, млн кВт-год/рік								
	61,52	53,36	10,37	9,08	3,793	3,361	1,82	1,59

Національна доповідь про якість питної води та стан питного водопостачання та водовідведення в Україні у 2023 р. Львівська область

Показники	ЛМКП «Львів-водоканал»		КП «Дрогобич-водоканал»		КП «Червоноград-водоканал»		КП «Стрий-водоканал»	
	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.
Заборгованість за електроенергію, тис. грн	62 024,86*	49 388,5*	2 789	7 283,3	0	0	0	0
ВОДОВІДВЕДЕННЯ								
Обсяги стоків, млн м³/рік								
реалізовано	44,36	46,63	6,15	6,20	2,57	2,54	1,37	1,4
відведено	103,79	107,6	10,56	12,65	3,49	3,58	1,56	1,78
очищено	103,79	107,6	10,56	12,65	3,49	3,58	1,56	1,78
біологічно очищено	103,79	107,6	10,56	12,65	3,49	3,58	1,56	1,78
доочищено								
Мережі централізованого водовідведення, км								
всього	925,93	928,09	110,2	111,8	232,5	232,5	86,7	86,7
ветхі та аварійні	218,5	214,62	39,5	39,5	36,3	36,3	31	31,1
замінено	4,49	3,85	0,05	0,1	0	0	0,3	0,2
Витрати електроенергії, млн кВт-год/рік	35,44	35,59	3,98	3,97	1,52	1,37	0,36	0,33
Заборгованість за електроенергію, тис. грн	62 024,86*	49 388,5*	1 288	3 181,22	0	0	0	0
<i>ЛМКП «Львівводоканал»: заборгованість за електроенергію загальна</i>								

Заходи з розвитку, здійснені у системах централізованого водопостачання централізованого та водовідведення

№	Назва заходу	Водопостачання	Водовідведення
1.	Будівництво нових об'єктів	-	0,10
2.	Продовження будівництва об'єктів	-	1,05
3.	Реконструкція і модернізація об'єктів	10,62	51,16
4.	Капремонт і відновлення робочого стану об'єктів	5,42	5,54
5.	Науково-технічне і методичне забезпечення	0,16	-
6.	Розвиток виробничо-експлуатаційних баз	0,6	1,79
7.	Оснащення житлового фонду засобами обліку води	0,1	-
8.	Інші заходи	8,36	2,47
Загальна вартість здійснених заходів, млн грн		25,26	61,11

Загальна вартість здійснених заходів ліцензіатами НКРЕКП складала:

✓ **ЛМКП «Львівводоканал»:** у 2023 році для систем централізованого водопостачання - 115,9 млн грн (113,3 млн грн у 2022 році), для систем централізованого водовідведення - 66,1 млн грн (51,5 млн грн у 2022 році);

✓ **КП «Дрогобичводоканал» Дрогобицької міської ради:** у 2023 році для систем централізованого водопостачання – 33,6 млн грн (3,7 млн грн у 2022 році), для систем централізованого водовідведення - 14 млн грн.

Якість води джерел та систем питного водопостачання

№	Проби води, які не відповідали нормативам	% до загальної кількості	
		2022 р.	2023 р.
Джерела водопостачання			
1	усі джерела централізованого водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	12,9	6,5
	<i>бактеріологічні показники</i>	10,3	9,7
2	підземні джерела централізованого водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	12,6	6,5
	<i>бактеріологічні показники</i>	9,5	9,8
3	джерела децентралізованого водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	16,9	17,0
	<i>бактеріологічні показники</i>	30,7	24,0
Системи водопостачання			
4	системи централізованого водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	2,6	3,3
	<i>бактеріологічні показники</i>	4,6	5,6
5	водопровідні мережі:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	2,6	3,3
	<i>бактеріологічні показники</i>	4,6	5,6
6	сільські системи водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	2,7	2,5
	<i>бактеріологічні показники</i>	4,6	4,7

У 2023 році якість питної води з систем централізованого водопостачання не відповідала встановленим нормативам у таких населених пунктах області.

Найменування населеного пункту	Показники
м. Дрогобич, м. Борислав, м. Броди (відомчий водопровід «Регіонального центру соціальної адаптації») сел. Східниця, сел. Розділ, сел. Немирів	Мікробіологічні
м. Перемишляни, м. Бібрка	Санітарно-хімічні (загальна жорсткість)
водопровід «Клепарів» на Львівській залізниці	Санітарно-хімічні (органолептичні, загальна жорсткість)
м. Львів	Мікробіологічні Санітарно-хімічні (залізо загальне, загальна жорсткість)
м. Трускавець (поверхневий)	Мікробіологічні Санітарно-хімічні (каламутність)
м. Великі Мости	Мікробіологічні Санітарно-хімічні (органолептичні)
сел. Красне (водопровід Львівської залізниці)	Мікробіологічні Санітарно-хімічні (органолептичні, залізо загальне)

Охорона природних водойм

Таблиця 5.13.4

Найменування показника	2022 р.	2023 р.
Скинуто стічних вод в поверхневі водойми, млн м³/рік		
всього	143,091	152,181
нормативно чистих без очищення	11,114	12,376
нормативно очищених	18,119	21,295
недостатньо очищених	113,278	117,292
неочищених	0,58	1,218
в т.ч. комунальними підприємствами, млн м³/рік		
всього	128,278	135,180
нормативно чистих без очищення	0,15	0,248
нормативно очищених	14,921	17,255
недостатньо очищених	112,656	116,751
неочищених	0,551	0,926

Таблиця 5.13.5

Проби води, які не відповідали встановленим нормативам	2022 р.	2023 р.
Водойми I-ї категорії:		
<i>за санітарно-хімічними показниками</i>	3	
<i>за мікробіологічними показниками</i>	5	
Водойми II-ї категорії:		
<i>за санітарно-хімічними показниками</i>	67	73
<i>за мікробіологічними показниками</i>	55	57

Загальний стан питного водопостачання та централізованого водовідведення, заходи з реформування та розвитку

Протягом 2023 року комунальний сектор і промисловість Львівської області дещо зменшили забір підземної води.

Всі галузі виробництва у Львівській області забезпечені водними ресурсам, тому проблеми у водокористуванні на території області відсутні.

Протягом 2023 року фахівцями Держпродспоживслужби прийнято участь у 163 комісійних обстеженнях об'єктів водопостачання, у т.ч. централізованого – 73, нецентралізованого – 90. Таким чином за період 2022-2023 рр. обстежено 100 % об'єктів водопостачання.

На 54 об'єктах виявлено порушення вимог санітарного законодавства, у тому числі на об'єктах централізованого водопостачання - 31 (42,5 %), на об'єктах нецентралізованого водопостачання - 23 (26 %). Проведено моніторинг результатів виробничого контролю безпечності та якості води (згідно інформацій, наданих підприємствами питного водопостачання) - здійснено 72 967 досліджень проб питної води, з них 65 відхилень.

У всіх випадках суб'єктами господарювання, що надають послуги з водопостачання, балансоутримувачам водних об'єктів та власникам об'єктів нецентралізованого водопостачання скеровано пропозиції стосовно виконання заходів по усуненню порушень, спрямованих на приведення якості та безпечності питної води у відповідності вимогам ДСанПіН 2.2.4-171-10 «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною». Проінформовано органи виконавчої влади та

місцевого самоврядування про забезпечення контролю за виконанням запропонованих заходів.

У 2023 році проведено значну роботу з питання забезпечення населення Львівської області питною водою гарантованої якості, а саме:

- підключено до мереж централізованого водопостачання ЛМКП «Львівводоканал» освітні заклади, об'єкти соціальної інфраструктури та абонентів смт Рудно;

- припинено подачу води, що не відповідала гігієнічним нормам по вмісту нітратів з водозабору КП «Теребля» (смт Рудно);

- вирішено питання з прокладання водопровідних мереж ЛМКП «Львівводоканал» від с. Великі Грибовичі до м. Дубляни, що дало змогу передати на баланс ЛМКП «Львівводоканал» аварійні водопровідно-каналізаційні мережі, котрі перебували на балансі Національного аграрного університету, а проведені ремонтні роботи покращили їх технічний стан для подачі води гарантованої якості у м. Дубляни (10 тис. населення, 3 освітні заклади).

Найбільш вразливим в епідеміологічному відношенні є водопостачання з поверхневих водойм (водойми 1 категорії). У Львівській області таке водопостачання здійснюється КП «Ходорівводоканал» м. Ходорів (з р. Луг), ТзОВ «Трускавецьводоканал» (водозабір р. Воротище), КП «Бориславводоканал» (в/з «Рибник» з р. Рибник, в/з «Валька» з р. Лошань), МКП «Водоканал» м.Мостиська (в/з з р. Зелена Кривуля).

Головним управлінням Держпродспоживслужби у Львівській області проведено відповідні організаційні заходи для здійснення комісійних обстежень водойм I категорії у 2024 році. В ході проведення комісійних обстежень об'єктів централізованого та нецентралізованого водопостачання, актуальними залишаються наступні питання:

- забезпечення облаштування та утримання зон санітарної охорони на всіх господарсько-питних водогонах незалежно від форми власності чи типу джерела водопостачання;

- недопущення розміщення на відповідних територіях нових або реконструкцію діючих об'єктів, діяльність яких може завдавати шкоди джерелам та системам питного водопостачання;

- визначення органами місцевого самоврядування переліку резервних (альтернативних) джерел забезпечення населення питною водою для побутових та інших потреб на випадок аварій, забруднень, тощо, зокрема, в умовах воєнного стану;

- забезпечення суб'єктами господарювання виробництва питної води відповідно до регламентів або інших документів з описом технологічного процесу;

- обов'язкове проведення підприємствами виробничого контролю якості води за всіма видами показників, з урахуванням встановленої санітарними правилами періодичності та, у разі невідповідності, інформування органів виконавчої влади, місцевого самоврядування та Держпродспоживслужби для вжиття необхідних заходів.

Основна увага підприємств питного водопостачання та централізованого водовідведення області була скерована на забезпечення надійної роботи систем водопостачання та водовідведення, забезпечення резервними джерелами водопостачання та живлення, впровадження енергозберігаючого обладнання, зниження втрат води на всіх етапах її видобутку, транспортування та реалізації та каналізування неканалізованих районів міста.

Так, протягом 2023 року ЛМКП «Львівводоканал» було отримано гуманітарної допомоги від різних громадських та благодійних організацій на суму 28,8 млн грн. За цей час об'єкти питного водопостачання та централізованого водовідведення ЛМКП «Львівводоканал» не зазнали руйнувань.

Силами підрядних організацій було прокладено та реконструйовано 8,3 км водопровідних мереж та 3,1 км мереж централізованого водовідведення.

Зокрема виконано наступні роботи:

- Реконструкція магістрального водогону від ВНС «Винники» до ВНС «Кривчиці» - Замінено 192 м.п. труби ВШЧГ Д=700 мм, 39 м.п. сталеві труби Д=820 мм та 316,5 м.п. труби ПЕ Д=630 мм.

- Реконструкція водопровідної мережі по вул. Яніса Райніса (від вул. Замарстинівської до буд. №32 на вул. Райніса у м. Львові - замінено 295 м.п. труби Д=110 мм, 60 м.п. – Д=160мм;

- Реконструкція мереж електропостачання адміністративної будівлі ЛМКП «Львівводоканал» за адресою: м.Львів, вул.Зелена, 64;

- Реконструкція напірних колекторів д.500 мм на ділянці від КНС-5 у м.Львові по вул. Хуторівка - Бережанська до камери-гасіння по вул. Угорська – замінено 686 м.п. труб ПЕ Д=500мм;

- Нове будівництво водопроводу по вул. І.Франка та прилеглих вулицях у м. Винники з розробленням проектної документації (Виконано: - проколи д110мм – 120 м. п.- проколи д160мм - 133 м. п. - проколи д 225мм - 936 м.п., прокладено Д=110мм – 78м.п., Д=160мм – 26м.п.);

- Будівництво біогазової станції з комбінованим виробництвом електричної та теплової енергії у м. Львові (зовнішні мережі водопроводу – 2 нитки ПЕ труб Д=225мм - 1045 м.п.);

- Реконструкція по об'єкту «Заміна каналізаційного колектора у парку «Скнилівський», м. Львів», (коригування) та Послуги з поточного ремонту аварійної оглядової камери 4850х2700мм на приєднанні в південно-західний щитовий колектор у парку «Скнилівський» м. Львова – прокладено Д=1400мм – 90м.п., збудована оглядова камера 4850х2700мм;

- Реконструкція водопровідної мережі по вул.Лісній у смт Рудне, Залізничного району, м.Львова - прокладено 1670 м водопроводу Д-110 мм по вул. Лісній та 212 м водопроводу Д-225 мм по вул.Шевченка;

- Будівництво магістрального водопроводу від с.Великі Грибовичі до м.Дубляни – прокладено труби ПЕ Д-315мм – 1163м.п.;

- Реконструкція водопровідно-каналізаційних мереж в промзоні Сигнівка у м.Львові (водопровід – вул.Д.Апостола, 10 – вул.Північна – вул.Збиральна – вул.Городоцька, 282). Коригування - прокладено труби ПЕ Д=315мм – 710м.п., Д=110 мм – 11 м.п.)

- Будівництво КНС на вул. Л.Українки в смт. Рудне Залізничного району м. Львова (перехідний);

- Каналізування району вул. Старознесенська, вул. Балкова – прокладено труби Е-2К поліпропиленові Д=160мм – 160м.п., Д=200мм – 760 м.п., Д=300мм – 300м.п., Д=400мм – 392 м.п.);

- Реконструкція фонтану Кульбаба на пл.Галицькій;

Для забезпечення резервним джерелом живлення об'єктів водопостачання та водовідведення ЛМКП «Львівводоканал» встановлено 86 генераторів.

На виконання Закону України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання», де передбачено обов'язок ЛМКП «Львівводоканал» встановлювати вузли комерційного обліку (загальнобудинкові прилади обліку холодної води) - встановлено 10 683 шт. будинкових вузлів обліку холодної води.

Протягом 2023 року проведено заміну 114 пожежних гідрантів та встановлено 333 пожежних гідранта. Також встановлено 249 люків на водопровідних колодязях та 805 люків на колодязях водовідведення.

5.14 Миколаївська область

Миколаївською обласною державною адміністрацією (Миколаївською обласною військовою адміністрацією) було надано наступні дані щодо стану систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у 2023 році.

Джерела питного водопостачання

Упродовж 2023 року з природних джерел області було відібрано 195,049 млн м³ води, що на 99,356 млн м³ більше, ніж у попередньому році. Загальний обсяг використаної води становив – 123,942 (більше на 28,964) млн м³, зокрема на господарсько-питні потреби – 18,131 (менше на 1,044) млн м³, на виробничі – 67,998 (менше на 1,964) млн м³. Для підземної води ці показники були такими: всього використано – 8,233 (більше на 1,418) млн м³ води, зокрема на господарсько-питні потреби – 5,551 (більше на 0,206) млн м³ (табл. 5.14.1, рис. 5.14.1).

Таблиця 5.14.1

№	Найменування показника	2022 р.	2023 р.	+/- до 2022 р.
1	Забір води з природних джерел, млн м³			
	всього	95,693	195,049	+99,356
	<i>поверхневої</i>	87,674	184,937	+97,263
	<i>підземної</i>	8,019	10,112	+2,093
2	Використання води, млн м³			
	всього	94,978	123,942	+28,964
	<i>на господарсько-питні потреби</i>	19,175	18,131	-1,044
	<i>на виробничі потреби</i>	69,962	67,998	-1,964
	<i>на сільськогосподарські потреби</i>	0,269	0,217	-0,052
	<i>на зрошення</i>	4,713	36,834	+32,121
<i>на інші потреби</i>	0,859	0,762	-0,097	
3	Використання підземних вод, млн м³			
	всього	6,815	8,233	+1,418
	<i>на господарсько-питні потреби</i>	5,345	5,551	+0,206
	<i>на виробничі потреби</i>	1,167	2,004	+0,837
	<i>на сільськогосподарські потреби</i>	-	0,217	+0,217
	<i>на зрошення</i>	0,027	0,107	+0,08
<i>на інші потреби</i>	0,276	0,354	+0,078	

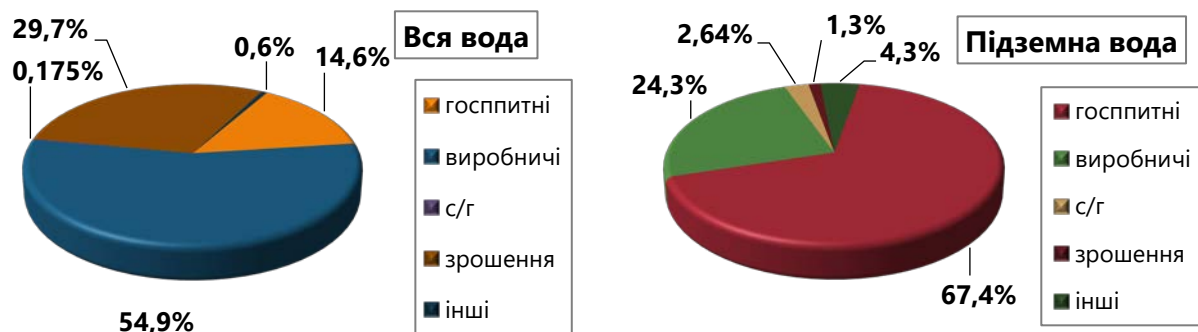

Рис. 5.14.1. Використання води на різні потреби у 2023 році

Для питного водопостачання області використовується вода з поверхневих джерел (р. Інгул, р. Синюха, р. Південний Буг, Софіївське водосховище, р. Дніпро) та артезіанських свердловин.

Відповідно до наданої інформації станом на 2023 рік, у маловодній місцевості перебуває 104 населених пункти (11,4 % від загальної кількості населених пунктів області), з яких 2 смт та 102 села.

Забезпеченість населених пунктів та населення системами централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

За наданою інформацією, у 2023 році забезпеченість населених пунктів області була такою (табл. 5.14.2):

▪ **централізоване водопостачання** - усі 9 міст, 16 смт (94,1 %), 513 сіл (58 %).
Централізоване водопостачання було відсутнє у 1 смт (Єланець) та у 372 селах;

▪ **централізоване водовідведення** - усі 9 міст, усі 17 смт, 19 сіл (2,1 %).
Централізоване водовідведення було відсутнє у 866 селах.

Таблиця 5.14.2

Категорія населених пунктів	Кількість населених пунктів	Кількість населених пунктів, забезпечених:	
		централізованим водопостачанням	централізованим водовідведенням
<i>міста</i>	9	9	9
<i>смт</i>	17	16	17
<i>села</i>	885	513	19
Разом	911	538	45

Населення області у 2023 р. було охоплено послугами таким чином (табл. 5.14.3):

✓ **централізованим водопостачанням**: у містах – 569,9 тис. осіб (85,3 %), у смт – 77 тис. осіб (84,2 %), у селах – 225,5 тис. осіб (68,1 %);

✓ **централізованим водовідведенням**: у містах – 530,5 тис. осіб (79,4 %), у смт – 63,9 тис. осіб (69,8 %), у селах – 70,6 тис. осіб (21,3 %).

Таблиця 5.14.3

Категорія населених пунктів	Чисельність населення, тис. осіб	Чисельність населення (тис. осіб), охопленого послугами:	
		централізованого водопостачання	централізованого водовідведення
<i>міста</i>	667,9	569,9	530,5
<i>смт</i>	91,5	77,0	63,9
<i>села</i>	331,1	225,5	70,6
Разом	1 090,5	872,4	665,0

Системи централізованого питного водопостачання

У 2023 році загальні показники водопостачання області були наступними:

- цілодобове водопостачання - 80 % населених пунктів та 81,6 % населення;
- питоме водоспоживання на 1 людину: у містах – 109 (менше на 30); у смт – 60 (менше на 3); у сільських населених пунктах - 41 (менше на 7) л/добу;

➤ кількість вуличних колективних установок - 383; відсоток населення, що споживає з них воду - 3 %.

➤

Протягом 2023 року подача питної води з систем централізованого водопостачання здійснювалась за графіком у наступних 87 населених пунктах.

Категорія населеного пункту	Кількість годин на добу	
	2022 р.	2023 р.
м. Нова Одеса Новоодеська міська ТГ м. Новий Буг Новобузька міська ТГ	10	24
с. Краснопілля Березанська селищна ТГ	12	12
с. Мартинівське Прибужанівська сільська ТГ с. Каравелове, с. Зайчевське, с. Капустине Мішково-Погорілівська сільська ТГ с. Калинівка Воскресенська селищна ТГ	10	12
с. Білозірка, с. Новоселівка, с. Новомиколаївське Первомайська селищна ТГ	10	11
с. Перемога Інгульська сільська ТГ с. Новоолександрівка, с. Висунськ, с. Пришиб, с. Калуга, с. Новоукраїнка, с. Нововолодимирівка Березнегуватська СТГ с. Комісарівка, с. Прогресівка, с. Дмитрівка, с. Богданівка, с. Ганнівка, с. Єлизаветівка, с. Журівка Березанська селищна ТГ с. Партизанське, с. Киселівка, с. Максимівка Первомайська СТГ с. Безводне, с. Чумаки, с. Зелене, с. Шурине Веснянська сільська ТГ с. Шостакове, с. Корчине Ольшанська селищна ТГ с. Центральне, с. Новокиївка, с. Богородицьке, с. Вавилове, с. Шмідтове, с. Знам'янка Шевченківська сільська ТГ с. Петрівка, с. Загальна Користь, с. Березнегуватське Новобузька міська ТГ с. Софіївка, с. Кам'яне, с. Веселий Поділ, с. Майорівка Софіївська сільська ТГ с. Юр'ївка, с. Василівка, с. Євгенівка, с. Павло-Мар'янівка, с. Кобзарці, с. Любомирівка, с. Калинівка, с. Бурханівка, с. Любимівка, с. Новокандакове, с. Галагановка, с. Павлівка, с. Івано-Кепине, с. Першотравневе, с. Трудолюбівка, с. Васильки, с. Тамарине, с. Безіменне Снігурівська міська ТГ с. Баратівка, с. Новософіївка, с. Романо Булгакове, с. Промінь, с. Горохівське, с. Великопілля, с. Новий Шлях, с. Виноградне, селище Садове, с. Новотимофіївка, с. Лиманці, с. Олександрівка, с. Михайлівка, с. Суворе, с. Світла Дача, с. Гуляйгородок Горохівська сільська ТГ с. Новопетрівка, с. Любине, с. Червона Долина, с. Широке, с. Поляна, с. Покровське Широківська сільська ТГ	10	10

Привізною питною водою в області повністю користувались у 154 населених пунктах (16,9 % від загальної кількості населених пунктів області), зокрема у 1 смт (Єланець) та 153 сільських населених пунктах із загальною чисельністю населення – 63,521 тис. осіб (5,8 % від загальної чисельності населення області).

Найгірша ситуація була у смт Єланець, де привізною водою користувалось 4,938 тис. осіб та у с. Бузьке - 3,12 тис. осіб.

Кількість населення, яке користувалось привізною водою, становила:

- у 14 населених пунктах - від 1 000 до 5 000 осіб;
- у 20 населених пунктах - від 500 до 1 000 осіб;
- у 121 населеному пункті - від 100 до 500 осіб;

Водозабори. Загальна кількість централізованих водозаборів в області становила 922, з них 7 поверхневих, 915 свердловин. Потреба у додатковій потужності водозаборів - 5,5 млн м³/рік.

Обсяги води в системах водопостачання у 2023 році становили (рис. 5.14.2):

- ✓ піднято води – 57,3 млн м³;
- ✓ очищено – 40,4 млн м³ або 70,5 % до обсягу піднятої води;
- ✓ подано усім споживачам – 46,1 млн м³ або 80,5 %;
- ✓ реалізовано – 34,4 млн м³ або 60 %;
- ✓ знезаражено - 42,4 млн м³ або 74 %;
- ✓ втрати та технологічні витрати – 22,9 млн м³ або 40 %.

За населеними пунктами обсяги піднятої води становили: міста – 47,9 млн м³ або 83,6 % від загального обсягу; смт – 2,9 млн м³ або 5,1 %; сільські населені пункти – 6,5 млн м³ або 11,3 %.

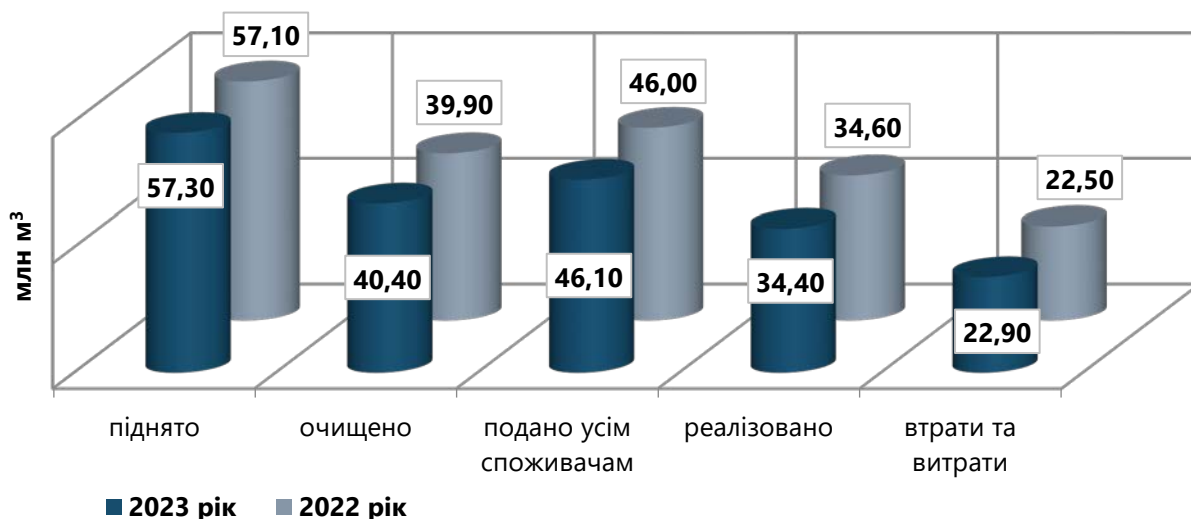

Рис. 5.14.2. Виробничі показники водопостачання

Середньодобова подача питної води становила: за категорією «усі споживачі» - 126,3 тис. м³/добу; за категорією «населення» - 72,2 тис. м³/добу.

Водопровідні насосні станції у 2023 році характеризувались такими показниками: загальна кількість – 1 092 (фактична потужність - 194,4 млн м³/рік); встановлене насосне обладнання – 1 328 одиниць, з них заміни потребували 161 або 12,1 % насосів, було замінено протягом року - 109 або 67,7 % від потреби (рис. 5.14.3).

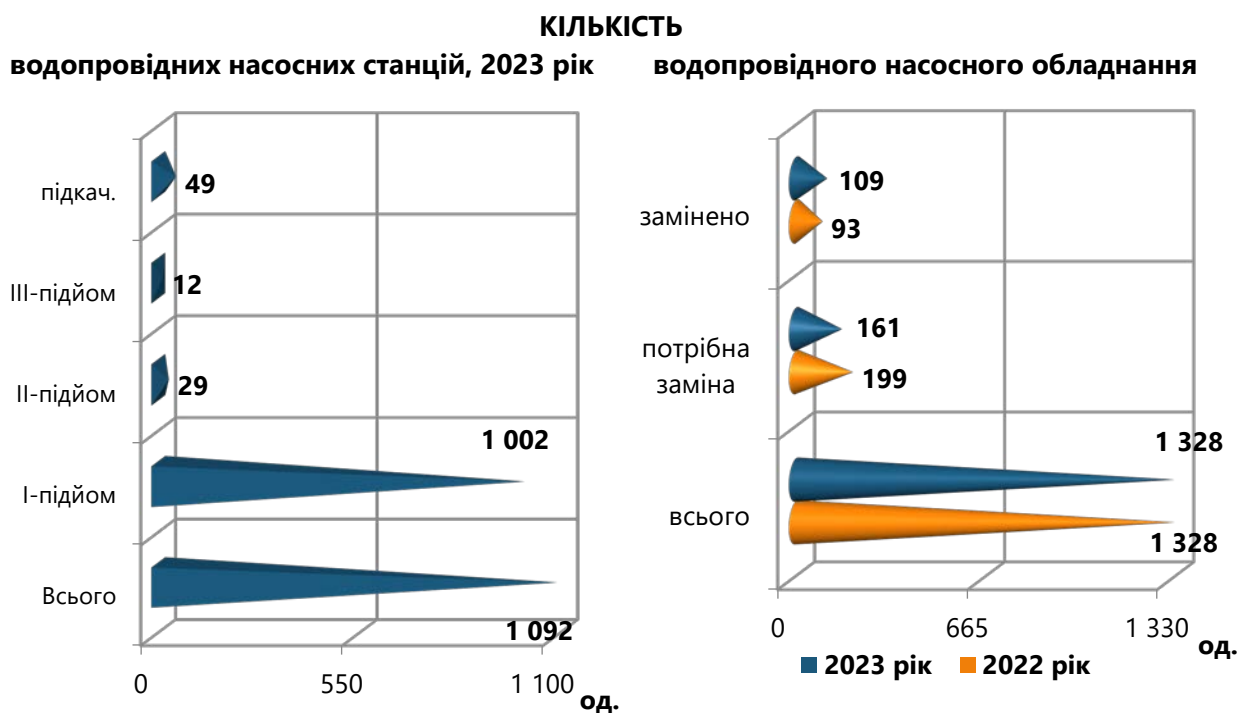

Рис. 5.14.3

Водопровідні мережі у 2023 році характеризувались такими показниками: загальна протяжність становила – 6 416,3 км, з них ветхих та аварійних – 2 026,9 км або 31,6 %; протягом року було замінено 59,7 км або 2,9 % від потреби (рис. 5.14.4). Показник аварійності мереж зріс з 1,67 до 2,2 аварії на 1 км мережі.

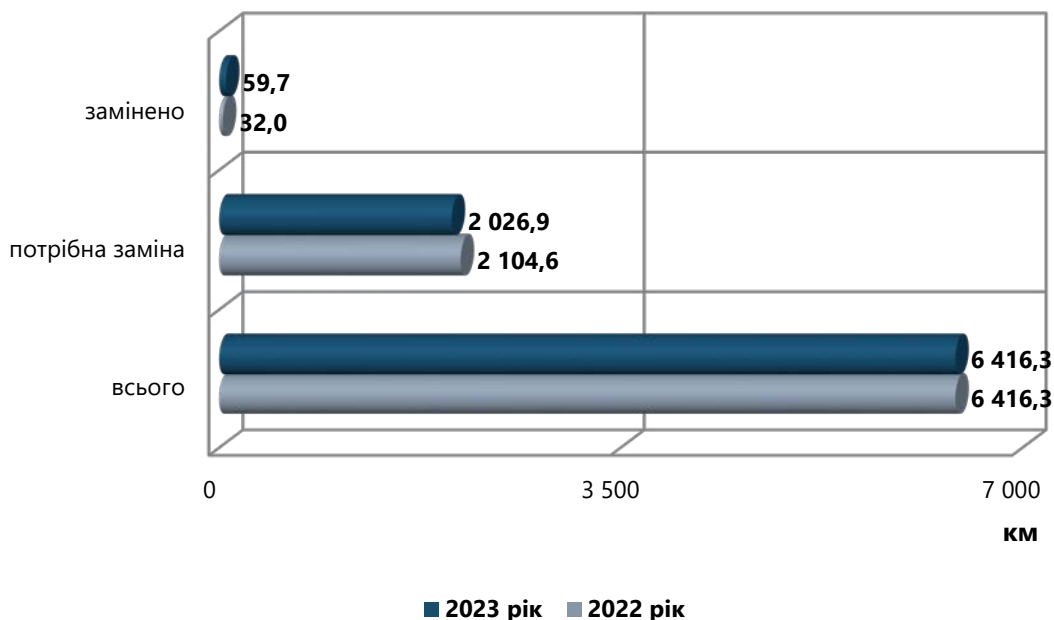

Рис. 5.14.4. Протяжність водопровідних мереж

Споруди для зберігання питної води в цілому по області налічували: резервуари чистої води - 80 з сумарним об'ємом - 162,1 тис. м³; водонапірні башти - 871 з сумарним об'ємом - 4,4 тис. м³. Нестача об'ємів споруд для зберігання питної води 121 тис. м³.

Облік послуг з водопостачання. Показник оснащення будівель вузлами комерційного обліку протягом звітного року зменшився з 48,5 % до 48,3 %; квартир - залишився на рівні минулого року 97,9 %.

Системи централізованого водовідведення

У 2023 році питоме водовідведення на 1 людину складало: у містах - 109,5 (менше на 4,5); у смт - 106,3 (менше на 3,7); у сільських населених пунктах - 16,3 (більше на 1,2) л/добу.

Обсяги стічних вод в системах водовідведення у 2023 році становили (рис. 5.14.5):

- ❖ реалізовано усім споживачам – 24,1 млн м³;
- ❖ відведено стічних вод – 24,1 млн м³;
- ❖ пройшло через очисні споруди – 24,1 млн м³ або 100 %;
- ❖ пройшло повне біологічне очищення – 23,7 млн м³ або 98,3 %;

Найбільші обсяги стоків було відведено у містах – 21,2 млн м³ або 88 % від їх загальної кількості; у смт – 2,48 млн м³ або 10,3 %; у сільських населених пунктах - 0,42 млн м³ або 1,7 %.

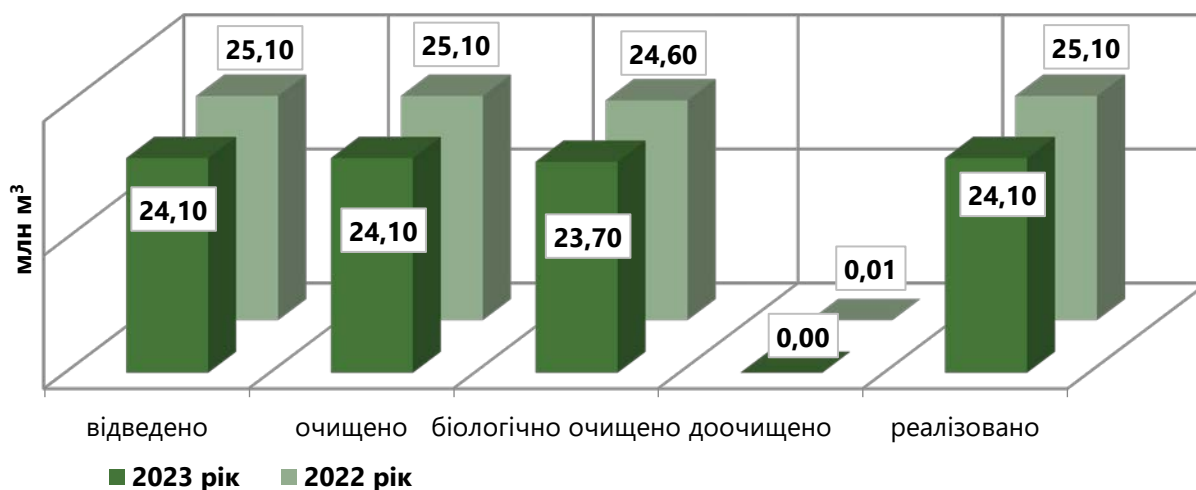

Рис. 5.14.5. Виробничі показники водовідведення

Насосні станції систем централізованого водовідведення та очисні споруди у 2023 році характеризувались такими показниками:

➤ 101 НС (загальна фактична потужність - 46,9 млн м³/рік); 249 одиниць насосного обладнання, з них потребували заміни 35 або 14,1 % насосів, було замінено протягом року - 15 або 42,9 % від потреби;

➤ 46 очисних споруд (загальна фактична потужність - 39,35 млн м³/рік), з них 13 потребували реконструкції; на 1 очисних спорудах було зроблено реконструкцію (рис. 5.14.6).

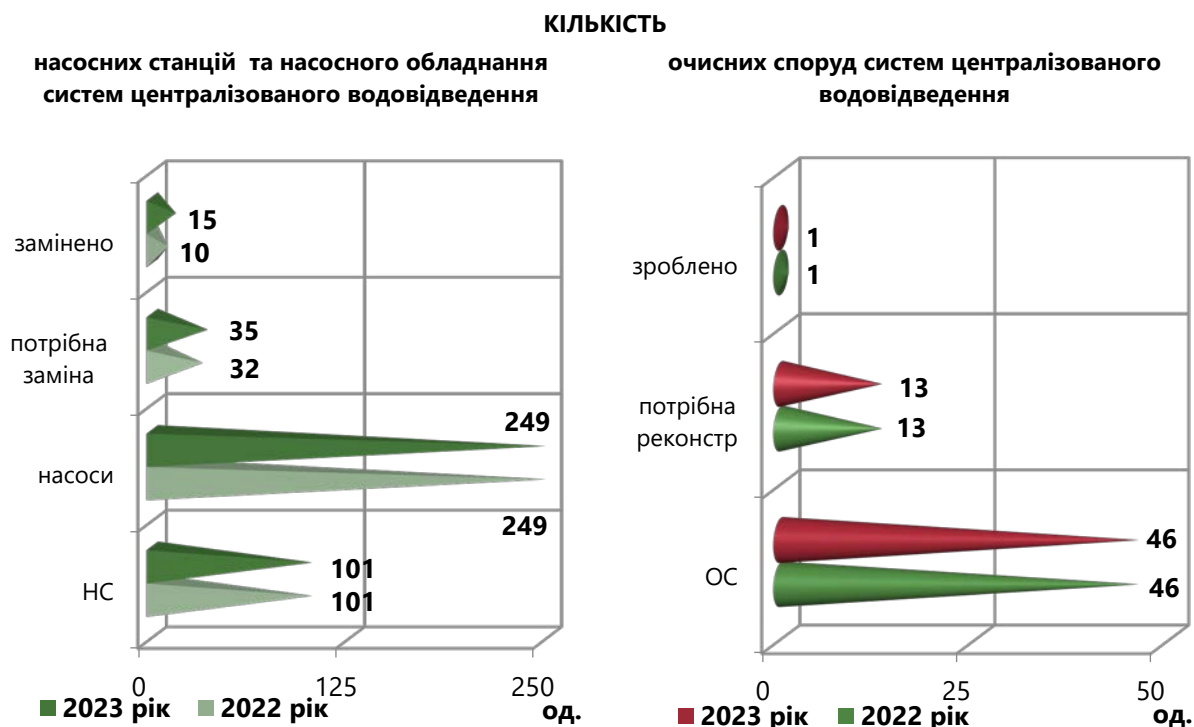

Рис. 5.14.6

Мережі централізованого водовідведення у 2023 році характеризувались такими показниками: загальна протяжність – 1 677,9 км, з них ветхих та аварійних – 503,1 км або 30 %; протягом року було замінено 2,0 км або 0,4 % від потреби (рис. 5.14.7). Показник аварійності мереж знизився з 1,7 до 1,6 аварії на 1 км мережі.

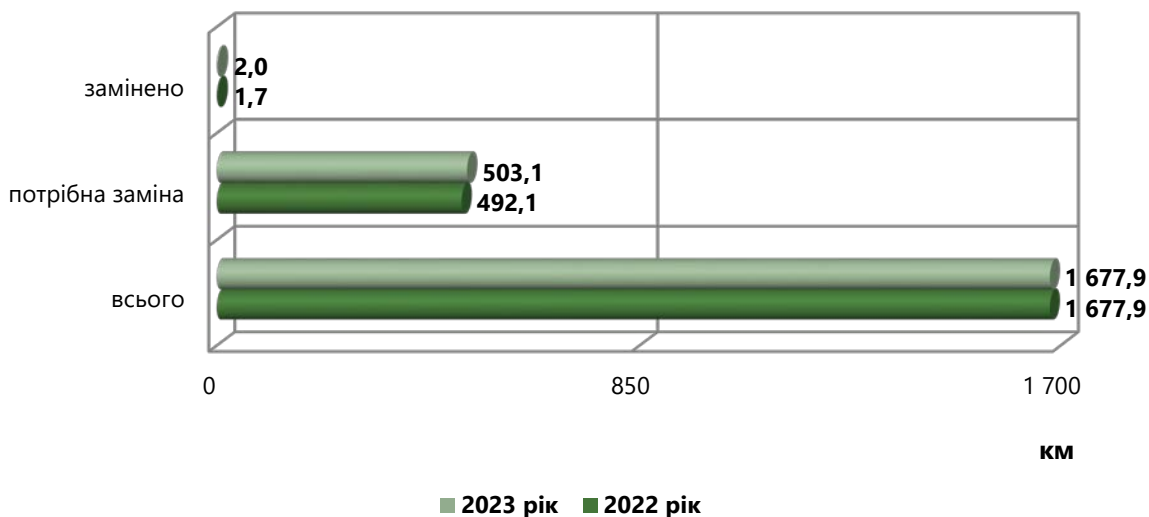

Рис. 5.14.7. Протяжність мереж централізованого водовідведення

Витрати електроенергії у системах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

У 2023 році витрати електроенергії порівняно з попереднім роком:

► у системах водопостачання зросли з 45,7 до 46,2 млн кВт-год/рік; питомі витрати - з 800 до 806 кВт год/1000 м³ води;

► у системах водовідведення зросли з 23,6 до 23,8 млн кВт-год/рік; питомі витрати - з 940,0 до 988,0 кВт год/1000 м³ стічної води.

Заборгованість за витрачену електроенергію в системах водопостачання зменшилась з 36 029,14 до 25 748,76 тис. грн; в системах водовідведення збільшилась з 13 822,61 до 17 165,84 тис. грн

Фінансово-економічні показники

Найменування показника	водопостачання		водовідведення	
	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.
Тарифи на послуги, грн/м³				
<i>для промисловості</i>				
мінімальні	16,788	17,532	15,504	16,512
максимальні	44,05	58,20	35	48,51
<i>для населення</i>				
мінімальні	16,788	17,532	15,504	16,512
максимальні	35,40	58,20	35	36,57
Собівартість послуг, грн/м³				
мінімальна	13,8583	27,9046	12,3860	15,9009
максимальна	42,3	49,8626	35	37,1641
середня	25,08	35,6087	23,693	28,2423
Відшкодування вартості послуг, %				
<i>для промисловості</i>	97,1	80,5	95,9	76,6
<i>для населення</i>	96,1	80,5	95,6	76,6

Підприємства питного водопостачання та централізованого водовідведення

Послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в області надає 116 підприємств (у 2022 році - 116 підприємств), в тому числі 66 спеціалізованих комунальних, 31 багатогалузеве комунальне, 18 відомчих, 1 міждрайонне. До комунальної форми власності у 2023 році належало 94 підприємства; до державної - 4; до іншої 18.

Базове підприємство області - **МКП «Миколаївводоканал»**.

Виробничі показники найбільших підприємств області

Показники	МКП «Миколаїв-водоканал»		КП «Первомайський міськводоканал»		КП «Водопостачання м.Вознесенськ»**		КП «Водопровідні мережі» Новобузької міської ради	
	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.
ВОДОПОСТАЧАННЯ								
Обсяги води, млн м³/рік								
<i>піднято</i>	26,06	25,92	4,2	4,0	1,39	2,08	0,442	0,439
<i>очищено</i>	21,98	22,33	4,2	4,0	0	0	0,442	0,439
<i>подано усім споживачам</i>	21,98	22,33	3,4	3,3	1,39	2,08	0,411	0,408
<i>реалізовано</i>	11,76	11,93	1,8	1,5	0,84	0,93	0,296	0,269
<i>втрати та витрати</i>	10,22	13,98	2,4	2,4	0,55	1,15	0,10	0,11
Водопровідні мережі, км								
<i>всього</i>	1 208,6	1 220,17	401	401	157,25	159,4	367	367

Національна доповідь про якість питної води та стан питного водопостачання та водовідведення в Україні у 2023 р. Миколаївська область

Показники	МКП «Миколаїв-водоканал»		КП «Первомайський міськводоканал»		КП «Водопостачання м.Вознесенськ»**		КП «Водопровідні мережі» Новобузької міської ради	
	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.
<i>ветхі та аварійні</i>	297,7	283,7	195,2	193,5	35,85	34,08	191	197
<i>замінено</i>	6,8	13,98	2,2	1,8	0	1,77	0	0
Витрати електроенергії, млн кВт-год/рік	13,386	13,684	5,3	5,1	1,57	1,64	1,3962	1,3567
Заборгованість за електроенергію, тис. грн	30 998,66	22 028,72	1 606,0	0	1 762,3	1 086,9	2 567	4 830
ВОДОВІДВЕДЕННЯ								
Обсяги стоків, млн м³/рік								
<i>реалізовано</i>	9,94	10,28	0,9	0,8	0,47	0,56	-	-
<i>відведено</i>	10,7	12,68	1,3	1,1	0,53	0,6	-	-
<i>очищено</i>	10,7	12,68	1,2	1,1	0,53	0,6	-	-
<i>біологічно очищено</i>	-	-	1,2	1,1	0,53	0,6	-	-
<i>доочищено</i>	-	-	-	-	0,53	0,6	-	-
Мережі централізованого водовідведення, км								
<i>всього</i>	725,1	726,4	189,6	189,6	35,35	33,45	-	-
<i>ветхі та аварійні</i>	197,5	195,9	37,8	36,8	14,18	12,28	-	-
<i>замінено</i>	1,55	1,52	2,0	1,0	-	-	-	-
Витрати електроенергії, млн кВт-год/рік	11,382	11,741	1,1	1,0	1,25	1,56	-	-
Заборгованість за електроенергію, тис. грн	13 285,14	9 440,88	535,3	0	2,173	3,253	-	-
МКП «Миколаївводоканал» - у 2023 р. 17,73 млн м ³ покупна вода								
*Збір та очищення стічних вод у м. Вознесенськ здійснює ТОВ «Біологічні очисні споруди»								

Заходи з розвитку, здійснені у системах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

№	Назва заходу	Водопостачання	Водовідведення
1.	Реконструкція і модернізація об'єктів	165,2	41,4
2.	Капремонт і відновлення робочого стану об'єктів	125,6	83,7
Загальна вартість здійснених заходів, млн грн		290,8	125,1

Загальна вартість здійснених заходів ліцензіатом НКРЕКП – МКП «Миколаївводоканал» у 2023 році складала: для систем водопостачання – 105,07 млн грн (у 2022 році – 43,2 млн грн), для систем водовідведення – 69,21 млн грн (у 2022 році – 40,3 млн грн).

Якість води джерел та систем питного водопостачання

№	Проби води, які не відповідали нормативам	% до загальної кількості	
		2022 р.	2023 р.
Джерела водопостачання			
1	усі джерела централізованого водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	10,8	46,5
	<i>бактеріологічні показники</i>	0,8	29,5
2	підземні джерела централізованого водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	8,4	24,8
	<i>бактеріологічні показники</i>	1,0	42,3
3	джерела децентралізованого водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	22,1	36,0
	<i>бактеріологічні показники</i>	9,6	30,0
Системи водопостачання			
4	системи централізованого водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	12,7	26,3
	<i>бактеріологічні показники</i>	0,8	16,9
5	водопровідні мережі:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	8,4	20,7
	<i>бактеріологічні показники</i>	0,4	13,3
6	сільські системи водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	32	74,4
	<i>бактеріологічні показники</i>	11,5	43,7

Тяжких надзвичайних ситуацій у системах питного водопостачання не зафіксовано.

Водночас, через пошкодження Дніпровського водозабору для питних потреб споживачів м. Миколаїв на території Херсонської області і використання в якості джерела водопостачання р. Інгулець, обсяги води, що централізовано постачаються споживачам м. Миколаїв, призначені для господарсько-побутових (не питних) потреб.

Для оцінки якості джерела питного водопостачання використані данні Державної установи «Миколаївський обласний центр контролю та профілактики хвороб Міністерства охорони здоров'я України» та Головного управління Держпродспоживслужби в Миколаївській області.

Водопроводи, на яких передбачено проходження циклу водопідготовки (наявні водоочисні споруди) перед надходженням води в розвідну мережу, розташовані: в м. Миколаїв – МКП «Миколаївводоканал»; м. Южноукраїнськ - ВП ЮУ АЕС ДП НАЕК «ЕНЕРГОТАМ»; в м. Первомайськ - Первомайський міський водоканал; в м. Баштанка - КП «Міськводоканал»; в м. Новий Буг - Новобузька дільниця групового водопроводу.

Вода досліджувалася на водопроводах з поверхневих джерел при здійсненні заходів державного нагляду КП «Водопровідні мережі» (м. Новий Буг - 2022, 2023), КП «Водопостачання м. Вознесенська» (м. Вознесенськ - 2022), КП «Новоодеський водоканал» (м. Нова Одеса – 2022, 2023), КП «Снігурівський комунальник» (м. Снігурівка - 2023), КП «ТВКГ» (м. Южноукраїнськ - 2023).

Для підземних вод басейну Миколаївської області характерна висока жорсткість, обумовлена високою мінералізацією, що не відповідає нормативним вимогам до якості питної води. Крім того, водоносні горизонти в сільській місцевості можуть бути

забруднені, як бактеріальною мікрофлорою, в зв'язку з близьким розташуванням біля джерел водопостачання вигрібних ям, тваринницьких ферм, полів фільтрації, так і небезпечними хімічними речовинами, внаслідок використання на сільськогосподарських угіддях мінеральних добрив та пестицидів.

З огляду на зазначене та враховуючи, що на джерелах підземного водопостачання відсутні водоочисні пристрої та обладнання, вода досліджувалась в системах централізованого водопостачання тільки в розподільній мережі, що безпосередньо надходить до споживача.

На початок літнього періоду 2023 року в області, виникла надзвичайна ситуація, в зв'язку з підривом дамби Каховської ГЕС, що призвело до підтоплення окремих територій, в тому числі водопровідних споруд, в межах Баштанського та Миколаївського районів Миколаївської області.

Крім того, під час здійснення заходу державного нагляду КП «Українківський сількомунгосп» Галицинівської сільської територіальної громади в вересні 2023 року, було встановлено факт невідповідності води вимогам ДСанПіН 2.2.4-171-10, а саме, перевищення вмісту арсену (миш'яку) в 1,3 – 2,9 раз в розвідній мережі водопроводів с. Лупареве та с. Лимани.

У 2023 році фахівцями Головного управління Держпродспоживслужби в Миколаївській області в ході здійснення позапланових заходів державного нагляду (контролю) перевірено дотримання санітарного законодавства при здійсненні господарської діяльності в сфері питного водопостачання у 110 суб'єктів господарювання. При цьому перевірками було охоплено 339 водопроводів та 346 децентралізованих джерел водопостачання (шахтних колодязів, пунктів розливу доочищеної води, бюветів).

У зв'язку з встановленням невідповідності показників якості води вимогам ДСанПіН 2.2.4-171-10 в 2023 році:

- надано 103 приписи про усунення порушень, виявлених при проведенні позапланових заходів державного нагляду (контролю);
- підготовлено та направлено 526 листів та пропозицій, до органів місцевого самоврядування, райдержадміністрацій, керівникам комунальних підприємств та закладів освіти;
- винесено 35 постанов про адміністративне стягнення на суму 14 875 грн;
- направлені матеріали до Головного управління Національної поліції в Миколаїв щодо внесення відповідних відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань та початку досудового розслідування за статтями 325, 242 Кримінального кодексу України на керівництво Галицинівської громади та КП «Українківський сількомунгосп».

За даними отриманими від суб'єктів господарювання та органів місцевого самоврядування, на виконання приписів та пропозицій Держпродспоживслужби протягом року винесено 39 рішень про тимчасову заборону постачання води, в зв'язку із отриманням незадовільних результатів дослідження води, на період вжиття заходів; проведено 134 чищення, промивки та дезінфекції водопровідних мереж та дезінфекції шахтних колодязів.

В цілому, в ході здійснення виробничого контролю було досліджено 3 536 проб питної води на мікробіологічні показники, не відповідало вимогам 216 проб, що складає 6,1% та 3 654 проб – на санітарно-хімічні показники, не відповідало 329 проб, що складає 9,0%.

Національна доповідь про якість питної води та стан питного водопостачання та водовідведення в Україні у 2023 р. Миколаївська область

У 2023 році якість питної води з систем централізованого водопостачання не відповідає встановленим нормативам у таких населених пунктах області.

Категорія населеного пункту	За показниками
смт Підгородна с. Чаусове – 2, с. Болеславчик, с. Лиса Гора, с. Довга Пристань, с. Кінецьпіль, с. Чаусове – 1, с. Катеринка, с. Мічуріне, с. Лукашівка, с. Голоскове, с. Мар'ївка, с. Ермолівка, с. Сергіївка, с. Безіменне, с. Киселівка, с. Максимівка, с. Гуляйгородок, с. Суворе, с.Новотимофіївка, с.Лиманці, с. Новокиївка, с. Єлизаветівка, с. Мурахівка	Санітарно-хімічні (загальна жорсткість)
с. Новофедорівка	Санітарно-хімічні (хлориди)
с. Коблеве, с. Піски, с. Маліївка, с. Новокондакове	Санітарно-хімічні (Загальна жорсткість, хлориди)
с. Мигія, с. Степківка, селище Садибне, с. Софіївка	Санітарно-хімічні (загальна жорсткість, сухий залишок)
м. Нова Одеса смт Воскресенське, смт Ольшанське, смт Єланець с. Галицинове, селище Горохівка, с. Новопетрівське, с. Себине, с. Радісний Сад, с. Павлівка, с. Євгенівка	Санітарно-хімічні (загальна жорсткість, сухий залишок, хлориди)
с. Новопетрівка	Санітарно-хімічні (загальна жорсткість, сухий залишок, хлориди, нітрати)
с. Михайлівка	Санітарно-хімічні (загальна жорсткість, сухий залишок, хлориди, нітрати, сульфати)
смт Арбузинка, смт Братське, смт Первомайське, смт Березнегувате с. Новогригорівка, с. Воєводське, с. Садове, с. Любоіванівка, с. Мішково – Погорілове, с. Пересадівка, селище Полігон, с. Шевченкове, с. Новоолександрівка, с. Новополтавка, с. Любине, с. Олександрівка	Санітарно-хімічні (загальна жорсткість, сухий залишок, хлориди, сульфати)
с. Лимани	Санітарно-хімічні (водневий показник, загальна жорсткість, хлориди)
с. Івано - Кепине	Санітарно-хімічні (сухий залишок, хлориди)
м. Очаків	Санітарно-хімічні (амоній, сухий залишок, хлориди, залізо загальне, загальна жорсткість)
с. Василівка	Санітарно-хімічні (амоній, сухий залишок, хлориди)
м. Баштанка	Санітарно-хімічні (загальна жорсткість, перманганатна окиснюваність)
с. Новомиколаївка	Санітарно-хімічні (загальна жорсткість, перманганатна окиснюваність, нітрати)
м. Новий Буг	Санітарно-хімічні (загальна жорсткість, сухий залишок, сульфати, перманганатна окиснюваність)
м. Снігурівка смт Казанка селище Галаганівка	Санітарно-хімічні (загальна жорсткість, сухий залишок, хлориди, сульфати, перманганатна окиснюваність, нітрати)
с. Рибаківка	Санітарно-хімічні (сухий залишок, хлориди, залізо загальне)
с. Куцуруб, с. Дмитрівка, с. Чорноморка	Санітарно-хімічні (сухий залишок, хлориди, залізо загальне, амоній)
с. Кобзарці	Санітарно-хімічні (загальна жорсткість, сухий залишок, хлориди, перманганатна окиснюваність)
с. Парутине	Санітарно-хімічні (забарвленість, каламутність, сухий залишок, амоній, загальна жорсткість, залізо загальне)

Охорона природних водойм

Таблиця 5.14.4

Найменування показника	2022 р.	2023 р.
Скинуто стічних вод в поверхневі водойми, млн м³/рік		
всього	48,078	49,459
нормативно чистих без очищення	34,029	33,860
нормативно очищених	0,762	0,956
недостатньо очищених	11,944	12,924
неочищених	1,343	1,720
в т.ч. комунальними підприємствами, млн м³/рік		
всього	14,730	14,638
нормативно чистих без очищення	1,178	0,088
нормативно очищених	0,538	0,011
недостатньо очищених	11,928	12,911
неочищених	1,086	1,628

Таблиця 5.14.5

Проби води, які не відповідали встановленим нормативам	2022 р.	2023 р.
Водойми I-ї категорії:		
<i>за санітарно-хімічними показниками</i>	18	32
<i>за мікробіологічними показниками</i>	16	9
Водойми II-ї категорії:		
<i>за санітарно-хімічними показниками</i>	36	52
<i>за мікробіологічними показниками</i>	24	62

Загальний стан питного водопостачання та централізованого водовідведення, заходи з реформування та розвитку

З метою реалізації державної політики щодо забезпечення населення якісною питною водою відповідно до Закону України «Про питну воду та питне водопостачання», розвитку і реалізації заходів з технічного переоснащення підприємств питного водопостачання та централізованого водовідведення, підвищення рівня доступу населення до якісної питної води розроблено обласну Програму «Питна вода Миколаївщини» на 2021-2025 роки, яка схвалена розпорядженням голови облдержадміністрації від 03 березня 2021 р. № 105-р та затверджена рішенням сесії обласної ради від 29 вересня 2021 р. № 4.

В період воєнного стану об'єкти питного водопостачання та централізованого водовідведення, перш за все на території Миколаївського та Баштанського районів, зазнали пошкоджень внаслідок ворожих ударів.

За інформацією органів місцевого самоврядування та підприємств питного водопостачання та централізованого водовідведення за період воєнного стану зафіксовано 44 пошкодження об'єктів, в тому числі:

- ✓ очисні споруди водопостачання – 1 од;
- ✓ насосні станції водопостачання – 5 од;
- ✓ артезіанські свердловини – 2 од;
- ✓ башти Рожновського – 9 од;

- ✓ мережі водопостачання – 15 ділянок/18,2 км;
- ✓ очисні споруди систем централізованого водовідведення – 2 од;
- ✓ насосні станції систем централізованого водовідведення – 8 од;
- ✓ мережі водовідведення – 2 ділянки/0,005 км.

Завдяки оперативним заходам, в тому числі після деокупації населених пунктів, відновлено 43 об'єкти (98 %).

Для відновлення об'єктів задіяний матеріально-технічний ресурс міжнародних донорських організацій та вітчизняних благодійних фондів.

Значна технічна допомога надана урядом Данії безпосередньо м. Миколаїв, сума якої складає 75,5 млн євро, в тому числі за рахунок постачання установок очищення води на основі зворотного осмосу, насосного обладнання, трубної продукції, запірної арматури, генераторів електричної енергії, спеціальної техніки.

За рахунок благодійної допомоги та Уряду Данії здійснено заміну 7 башт Рожновського, в тому числі в м. Снігурівка, смт Первомайське, с. Лимани, с. Знаменка, с. Новокиївка, с. Зелений Гай, с. Полігон Шевченківської територіальної громади.

Внаслідок підриву Каховської ГЕС на території Миколаївської області було підтоплено 7 артсвердловин у населених пунктах Снігурівської територіальної громади, в тому числі: м. Снігурівка - 5 од., с. Павлівка - 1 од., с. Юріївка – 1 од. Належне водопостачання населених пунктів відновлено в повному обсязі.

З метою створення додаткових потужностей видобутку підземних вод, в межах м. Снігурівка, Снігурівською міською військовою адміністрацією організована співпраця з благодійним фондом «Ранок відродження» та влаштовано 5 додаткових артезіанських свердловин та території міста: вул. Суворова, 27 - 2 од., вул. Виноградна, 12 - 1 од., вул. 30 років Перемоги, 36 – 2 од.

Через несприятливу безпекову ситуацію на лінії зіткнення неможливо приступати до виконання робіт з відновлення водозабору на території Херсонської області для водозабезпечення споживачів м. Миколаїв, де ситуація з забезпеченням водою питної якості залишається найбільш складною.

Через пошкодження внаслідок бойових дій основної та резервної ліній водоводу «Дніпро-Миколаїв» обласний центр - місто Миколаїв з 12 квітня 2022 року позбавлений централізованого водопостачання для питних потреб.

З метою водозабезпечення споживачів м. Миколаїв обласною військовою адміністрацією за участю промислових та комунальних підприємств було організовано водозабір з Дніпро-Бузького лиману з подачею води до очисних споруд МКП «Миколаївводоканал».

Забезпечити якість води за показниками питної з використанням існуючого технологічного обладнання неможливо через надмірний вміст хлоридів, сульфатів та загальної жорсткості.

Відновити роботу водозабірних споруд та водогону «Дніпро-Миколаїв» не вдалось через пошкодження 05 червня 2023 р. внаслідок ворожих обстрілів обладнання водозабору та об'єктів його енергозабезпечення АТ «Херсонобленерго» та подальшого, 06 червня 2023 року, підтоплення через руйнування греблі Каховської ГЕС.

З 21 червня по 17 серпня 2023 р. водозабезпечення м. Миколаїв здійснювалось з використанням технологічного обладнання Управління каналів річки Інгулець за принципом «Антиріка» з використанням водних ресурсів р. Дніпро, для реалізації якого

згідно розпорядження Кабінету Міністрів України від 06 червня 2023 р. № 499-р з резервного фонду державного бюджету виділено 72 751,8 тис. грн.

Підтримання якості води за принципом «Антиріка» технологічно обумовлює необхідність прокачки значних обсягів водних ресурсів (за даними Управління каналів річки Інгулець 71,1 млн м³), які фактично забираються з водного об'єкту, але не використовуються споживачами, в зв'язку з чим обсяг забору воду – 195,049 млн м³, а використання – 123,942 млн м³, а решта саме на технологічний процес підтримання якості води.

З 17 серпня 2023 р. постачання води для споживачів м. Миколаїв зупинено в зв'язку з необхідністю водозабезпечення з р. Інгулець населення м. Кривий Ріг та інших населених пунктів Дніпропетровської області.

З 17 серпня 2023 р. по цей час централізоване водопостачання для господарсько-побутових потреб в обсязі до 100 тис. м³ на добу здійснюється за рахунок водозабору з р. Інгулець.

Для забезпечення споживачів міста Миколаїв питною водою задіяно, на договірних умовах з МКП «Миколаївводоканал», відомчий водозабір одного з промислових підприємств, потужністю 1200 м³ на добу та мобілізовані всі підземні джерела (артсвердловини) суб'єктів господарювання.

За рахунок міжнародної технічної допомоги, допомоги Міжнародного Червоного Хреста та Червоного Хреста в Україні в м. Миколаїв в 2022-2023 роках впроваджено 220 колективних установок очистки води на основі зворотного осмосу, загальною потужністю 528,7 тис. м³ на годину, в тому числі 210 од. в 2022-2023 роках, що в повній мірі задовольняє питні потреби населення міста.

Через вплив солоної води Дніпро-Бузького лиману, суттєво погіршився технічний стан сталевих трубопроводів.

За оцінками спеціалістів МКП «Миколаївводоканал» невідкладній заміні підлягають 240 км трубопроводів централізованої системи водопостачання, в тому числі 40 км в першочерговому порядку.

На замовлення департаменту містобудування, архітектури, капітального будівництва та супроводження проєктів розвитку обласної військової адміністрації реалізуються заходи щодо відновлення мереж водопостачання у місті Миколаїв.

Спільно з Миколаївською міською радою були визначені 12 ділянок головних водогонів Миколаєва найбільшого діаметру 500, 600 та 1000 мм загальною довжиною біля 22 кілометрів для першочергової реконструкції.

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 09 серпня 2023 р. № 688-р внесено зміни до розпорядження № 534-р та виділено кошти Фонду ліквідації наслідків збройної агресії на виконання робіт по 12 проєктах відновлення водопровідних мереж у м. Миколаїв. Загальний обсяг фінансування становить 1 210 868 тис. грн, із них на 2023 рік – 669 990,54 тис. грн. У 2023 році на реалізацію проєктів спрямовано 90 762,445 тис. грн з державного бюджету та 19 054,0 тис. грн з місцевого бюджету. Продовження реалізації передбачається у 2024 році.

Крім того згідно із Законом України «Про ратифікацію Фінансової угоди між Україною та Європейським інвестиційним банком» МКП «Миколаївводоканал» продовжується реалізація проєкту «Розвиток системи водопостачання та водовідведення в місті Миколаїв». Загальна вартість проєкту становить 31,08 млн євро,

у тому числі: сума кредитних коштів ЄІБ становить 15,54 млн євро; сума грантових коштів фонду E5P становить 5,1 млн євро.

З початку реалізації проєкту станом на 01 січня 2024 р. загальна сума коштів, що були витрачені на його реалізацію становить 289 993,232 тис. грн, у тому числі у 2023 році 79 571,252 тис. грн, а саме:

✓ за рахунок кредитних коштів ЄІБ сплачено 168 397,3 тис. грн, в тому числі у 2023 році 6 947,5 тис. грн;

✓ за рахунок грантових коштів наданих за Програмою «E5P» між Україною та Європейським інвестиційним банком» сплачено 76 508,67 тис. грн, в тому числі у 2023 році 34 483,99 тис. грн;

✓ за рахунок коштів наданих Миколаївською міською радою МКП «Миколаївводоканал» на фінансування компонентів проєкту витрачено 32 810,962 тис. грн;

✓ за рахунок власних коштів МКП «Миколаївводоканал» на фінансування компонентів проєкту витрачено 12 276,3 тис. грн.

Основний фінансовий ресурс у 2023 році спрямований на реконструкцію очисних споруд водопостачання.

Річка Інгулець на цей час стала єдиним джерелом гарантованого водопостачання споживачів м. Миколаїв з оптимальними показниками якості.

Водночас щорічно в період січня-березня в р. Інгулець здійснюється скид високомінералізованих шахтних вод гірничорудних підприємств Кривбасу з мінералізацією до 4000 мг/л, що суттєво погіршує якість води. У січні-березні 2024 року планується здійснити скид надлишків зворотних шахтних вод у обсязі 7,880 млн м³.

Після завершення зазначеного скиду здійснюється промивка русла та екологічне оздоровлення р. Інгулець шляхом витіснення солоної призми за рахунок постійних скидів з Карачунівського водосховища прісної дніпровської води для покращення якості річкової води у зрошувальний період.

Це тимчасове рішення не задовольняє потреби споживачів м. Миколаїв у питному водопостачанні, що потребує організації більш стійкого та надійного джерела питного водозабезпечення, яке відповідає необхідним обсягам, надійності та якості послуг.

Згідно зі звітом з техніко-економічного обґрунтування водопостачання м. Миколаїв, розробленого французькою компанією «EGIS», за участю ДУ «Інститут водних проблем і меліорації НААН» на замовлення МКП «Миколаївводоканал», для перспективного вирішення питання гарантованого питного водозабезпечення споживачів м. Миколаїв пропонується реалізація таких першочергових проєктів:

1) будівництво водозабору з р. Південний Буг та ланки магістрального водогону (157 848 тис. євро або 6 630 млн грн);

2) реконструкція Жовтневого водосховища (52 570 тис. євро або 2 200 млн грн).

За погодженням з Державним агентством відновлення та розвитку інфраструктури України для початку комплексу робіт з водозабезпечення споживачів м. Миколаїв обласною військовою адміністрацією запропоновано перспективний об'єкт будівництва поділити на три черги, а також передбачити реконструкцію Жовтневого водосховища, а саме:

✓ «Нове будівництво водозабору з р. Південний Буг (м. Нова Одеса, Миколаївська область) та магістрального водогону для забезпечення водою м. Миколаїв

у зв'язку з необхідністю ліквідації негативних наслідків, пов'язаних із знищенням Каховської гідроелектростанції, Миколаївська область, I ділянка»;

✓ «Нове будівництво водозабору з р. Південний Буг (м. Нова Одеса, Миколаївська область) та магістрального водогону для забезпечення водою м. Миколаїв у зв'язку з необхідністю ліквідації негативних наслідків, пов'язаних із знищенням Каховської гідроелектростанції, Миколаївська область, II ділянка»;

✓ «Нове будівництво водозабору з р. Південний Буг (м. Нова Одеса, Миколаївська область) та магістрального водогону для забезпечення водою м. Миколаїв у зв'язку з необхідністю ліквідації негативних наслідків, пов'язаних із знищенням Каховської гідроелектростанції, Миколаївська область, III ділянка»;

✓ «Реконструкція Жовтневого водосховища у зв'язку з необхідністю ліквідації негативних наслідків, пов'язаних із знищенням Каховської гідроелектростанції, Миколаївський район, Миколаївська область».

Врегулювання питання будівництва вищезазначених об'єктів доцільно за рахунок внесення змін до Порядку реалізації експериментального проєкту з будівництва магістральних водогонів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06 червня 2023 р. № 566 «Про виділення коштів з фонду ліквідації наслідків збройної агресії для реалізації експериментального проєкту з будівництва магістральних водогонів у зв'язку з необхідністю ліквідації негативних наслідків, пов'язаних із знищенням Каховської гідроелектростанції».

Попередньо, зазначені проєкти запропоновані обласною військовою адміністрацією до завдань і заходів з виконання Державної цільової Програми з комплексного вирішення питань водозабезпечення територій, які зазнали впливу військових дій, на довгостроковий період, яка розробляється Державним агентством водних ресурсів України.

Одночасно Миколаївською міською радою та МКП «Миколаївводоканал» проводяться консультації щодо можливості залучення пільгових кредитних ресурсів ЄІБ на реалізацію проєктів.

Поряд з цим, у 2023 році обласною військовою адміністрацією ініційовано перед Кабінетом Міністрів України та Міністерством захисту довкілля та природних ресурсів України питання щодо відновлення реалізації проєкту «Реконструкція Казанківського групового водопроводу» з метою забезпечення населених пунктів Єланецького району Миколаївської області питним водопостачанням.

У IV кварталі 2023 року з державного бюджету було виділено Регіональному офісу водних ресурсів в Миколаївській області 3 000,0 тис. грн на коригування проєктно-кошторисної документації по зазначеному проєкту. Через стислі терміни, фактично освоєно 1 634,0 тис. грн. Видатки на реалізацію проєкту в 2024 році в державному бюджеті на цей час не передбачені.

В цілому, на кінець 2023 року в області з 911 населених пунктів 538 або 59 % забезпечені централізованими системами водопостачання.

Для водопостачання населення області використовуються 545 водопроводів та окремих водопровідних мереж, 7 поверхневих водозаборів, 915 артезіанських свердловин комунальної власності, 1 092 водопровідні насосні станції, 80 резервуарів чистої води, 869 водонапірних башт, 383 вуличних колонки, 700 резервних ємкостей для зберігання запасів води, 553 колективних установок доочищення питної води, в тому

числі в 2023 році встановлено 220 колективних установок доочищення питної води, з яких 210 встановлено у м. Миколаїв.

Водозабезпечення населення м. Миколаїв, м. Первомайськ, м. Баштанка, м. Южноукраїнськ, м. Новий Буг здійснюється із поверхневих джерел водопостачання. Споживачі в м. Вознесенськ, м. Очаків, м. Нова Одеса, м. Снігурівка, селищ та сільських населених пунктів - з підземних водозаборів.

У 2023 році на заходи з розвитку, капітального та поточного ремонтів об'єктів питного водопостачання та централізованого водовідведення спрямовано 415 868,4 тис. грн, в тому числі видатки державного бюджету – 165 148,2 тис. грн, місцевих бюджетів – 209 288,6 тис. грн, кошти ЄІБ – 6 947,5 тис. грн, кошти фонду Е5Р – 34 483,99 тис. грн, за рахунок яких виконано капітальні заходи з реконструкції ВНС -7 од.; свердловин - 9 од.; водопровідних мереж - 18,9 км та мереж водовідведення - 5,3 км.

В умовах недопущення стрімкого зростання тарифів на послуги централізованого водопостачання та централізованого водовідведення та забезпечення розрахунків за спожиті енергоносії, своєчасної виплати заробітної плати, з місцевих бюджетів в 2023 році надана фінансова підтримка підприємствам питного водопостачання та централізованого водовідведення, загальна сума якої становить 640 982,86 тис. грн, в тому числі для потреб МКП «Миколаївводоканал» - 546 198,265 тис. грн.

В цілому, надання послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення протягом 2023 року здійснювалось стабільно з врахуванням існуючих схем водопостачання в період воєнного стану.

5.15 Одеська область

Одеською обласною державною адміністрацією (Одеською обласною військовою адміністрацією) надано наступні дані щодо стану систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у 2023 році.

Джерела питного водопостачання

Упродовж 2023 року з природних джерел області було відібрано 1 289,606 млн м³ води, що на 621,973 млн м³ більше, ніж у попередньому році. Загальний обсяг використаної води становив – 190,159 (більше на 14,780) млн м³, зокрема на господарсько-питні потреби- 65,998 (більше на 1,540) млн м³, на виробничі – 29,323 (менше на 2,933) млн м³. Для підземної води ці показники були такими: всього використано – 21,755 (більше на 1,301) млн м³ води, зокрема на господарсько-питні потреби – 17,544 (більше на 0,810) млн м³ (табл. 5.15.1, рис. 5.15.1).

Таблиця 5.15.1

№	Найменування показника	2022 р.	2023 р.	+/- до 2022 р.
1	Забір води з природних джерел, млн м³			
	всього	667,633	1 289,606	+621,973
	<i>поверхневої</i>	644,504	1265,054	+620,550
	<i>підземної</i>	23,129	24,552	+1,423
2	Використання води, млн м³			
	всього	175,379	190,159	+14,780
	<i>на господарсько-питні потреби</i>	64,458	65,998	+1,540
	<i>на виробничі потреби</i>	32,256	29,323	-2,933
	<i>на сільськогосподарські потреби</i>	1,908	1,896	-0,012
	<i>на зрошення</i>	73,013	89,810	+16,797
<i>на інші потреби</i>	3,744	3,133	-0,611	
3	Використання підземних вод, млн м³			
	всього	20,454	21,755	+1,301
	<i>на господарсько-питні потреби</i>	16,734	17,544	+0,810
	<i>на виробничі потреби</i>	1,857	2,249	+0,392
	<i>на сільськогосподарські потреби</i>	1,403	1,526	+0,123
	<i>на зрошення</i>	0,037	0,041	+0,004
<i>на інші потреби</i>	1,825	0,396	-0,026	

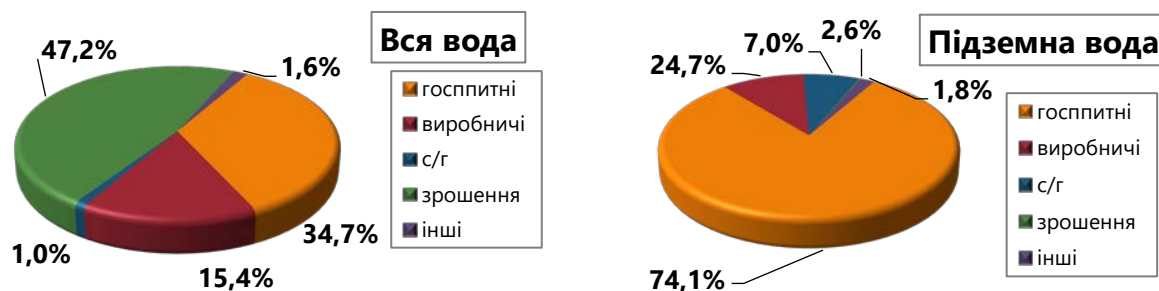

Рис. 5.15.1. Використання води на різні потреби, 2023 р.

Для питного водопостачання області використовується вода з річок Дністер та Дунай, водосховища Ялпуг та каналу Дунай-Сасик, а також артезіанських свердловин.

Відповідно до наданої інформації станом на 2023 рік, у маловодній місцевості перебуває 270 населених пунктів (24,3 % від загальної кількості населених пунктів області), з яких 3 міста (Болград, Татарбунари, Арциз), 5 смт та 262 села.

Забезпеченість населених пунктів та населення системами централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

За наданою інформацією, у 2023 році забезпеченість населених пунктів була такою (табл. 5.15.2):

- **централізоване водопостачання** - усі 19 міст, усі 33 смт (у смт Суворове частково відсутнє централізоване водопостачання на деяких вулицях, але там населення користується водою зі свердловин), 716 сіл (67,5 %). Централізоване водопостачання було відсутнє у 345 селах;

- **централізоване водовідведення** - усі 19 міст, 17 смт (51,5 %), 35 сіл (3,3 %). Централізоване водовідведення було відсутнє у 16 смт (Бородіно, Березіно, Велика Михайлівка, Великодолинське, Доброслав, Затишся, Захарівка, Зеленогірське, Цебрикове, Олександрівка, Овідіополь, Нові Біляри, Петрівка, Радісне, Серпневе, Суворове, Саврань, Слобідка, Любашівка) та у 1 026 селах.

Таблиця 5.15.2

Категорія населених пунктів	Кількість населених пунктів	Кількість населених пунктів, забезпечених:	
		централізованим водопостачанням	централізованим водовідведенням
<i>міста</i>	19	19	19
<i>смт</i>	33	33	17
<i>села</i>	1 061	716	35
Разом	1 113	768	71

Населення області було охоплено послугами таким чином (табл. 5.15.3):

- ✓ **централізованим водопостачанням:** у містах – 1 372,867 тис. осіб (97,4 %), у смт - 143,114 тис. осіб (87,7 %), у селах - 447,066 тис. осіб (62,2 %);

- ✓ **централізованим водовідведенням:** у містах – 1 234,84 тис. осіб (87,6 %), у смт - 59,428 тис. осіб (36,4 %), у селах - 18,136 тис. осіб (2,5 %).

Таблиця 5.15.3

Категорія населених пунктів	Чисельність населення, тис. осіб	Чисельність населення (тис. осіб), охопленого послугами:	
		централізованого водопостачання	централізованого водовідведення
<i>міста</i>	1 410,16	1 372,867	1 234,84
<i>смт</i>	163,18	143,114	59,428
<i>села</i>	718,595	447,066	18,136
Разом	2 291,935	1 963,047	1 312,404

Системи централізованого питного водопостачання

У 2023 році загальні показники водопостачання області були наступними:

- цілодобове водопостачання – 74,75 % населених пунктів та 79,99 % населення;
- кількість вуличних колективних установок - 64, чисельність населення, що споживає з них воду – 67 748 осіб;
- кількість колодязів – 11 799, відсоток населення, що споживає з них воду – 29,73 %.

Протягом 2023 року подача питної води з систем централізованого водопостачання здійснювалась за графіком у наступних населених пунктах.

Категорія населеного пункту	Кількість годин на добу	
	2022 р.	2023 р.
м. Вилкове	19	20
м. Роздільна, с.Старостине, с.Парканці, с.Надія, с.Слобідка, с.Велізарово, с. Бокалово, с. Н.Чобручи, с. Сухе, с. Кошари, с. Лозове, с. Понятівка, с. Балкове, с.Кам'янка, с.Володимирівка, с.Покровка, селище Усатове	18	18
смт Петрівка ВНС в./частина, м. Білгород-Дністровський, село Рівне	12	12
село Кубей	10	10
с. Долинське	8-12	8-12
смт Раухівка, с. Ліски, с. Василівка, с. Нагірне, с. Лиманське	8	8
с. Шевченкове, с. Новоселівка, с. Фурманівка	7	7

Привізною питною водою в області частково або повністю користувались у 53 населених пунктах (4,8 % від загальної кількості населених пунктів області), зокрема у 1 смт (смт Суворове) та 52 селах; чисельність населення, що користувалась привізною водою, складала – 84,25 тис. осіб (3,7 % від загальної чисельності населення області).

Найгірша ситуація була у селах Городне (4 585 осіб), Дмитрівка (4 130), Василівка (3 570 осіб), Нові Трояни (3 620 осіб), Виноградівка (3 402 особи), Калчева (3 141 осіб), Залізничне (3 090 осіб), Болградського р-ну; Озерне (5 207 осіб), с. Кам'янка та с. Новокам'янка (3 500 осіб), Утконосівка (3 895 осіб), Комишівка (3 100 осіб) Ізмаїльського р-ну, де привізною водою користувалось все населення цих сіл.

Кількість населення, яке користувалось привізною водою, становило:

- у 32 населених пунктах - від 1 000 до 5 207 осіб;
- у 12 населених пунктах - від 100 до 1 000 осіб;
- у 9 населених пунктах - від 10 до 150 осіб.

Водозабори. Загальна кількість централізованих водозаборів в області становила 1 219, кількість свердловин – 1 730. Потреба у додатковій потужності водозаборів – 1,08 млн м³/рік.

Обсяги води в системах водопостачання у 2023 році становили (рис. 5.15.2):

- ✓ піднято води – 306,52 млн м³;
- ✓ очищено – 120,52 млн м³ або 39,3 % до обсягу піднятої води;
- ✓ подано усім споживачам – 141,05 млн м³ або 46 %;
- ✓ реалізовано – 104,35 млн м³ або 34 %;
- ✓ знезаражено – 169,29 млн м³ або 55,2 %;
- ✓ втрати та технологічні витрати – 202,17 млн м³ або 66 %.

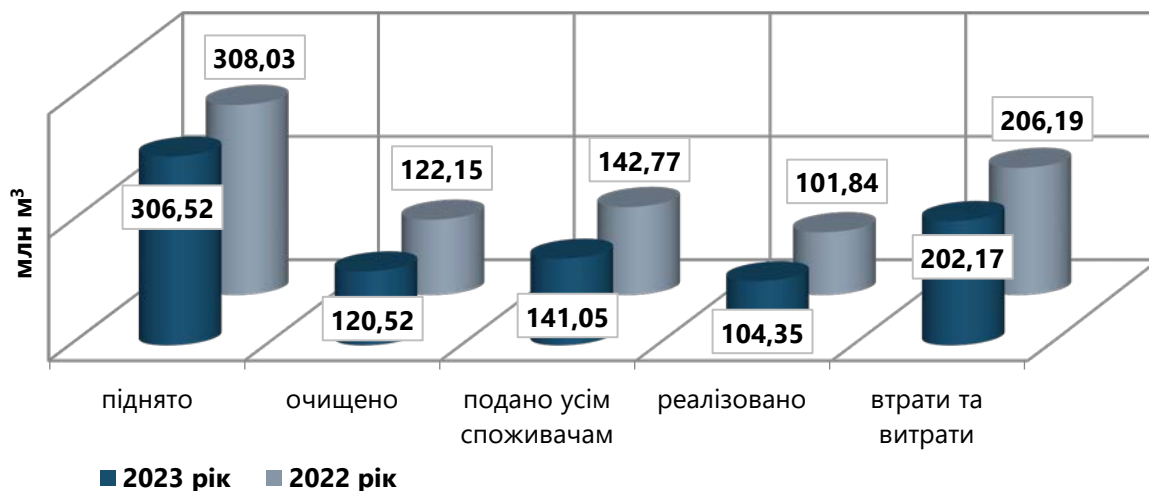

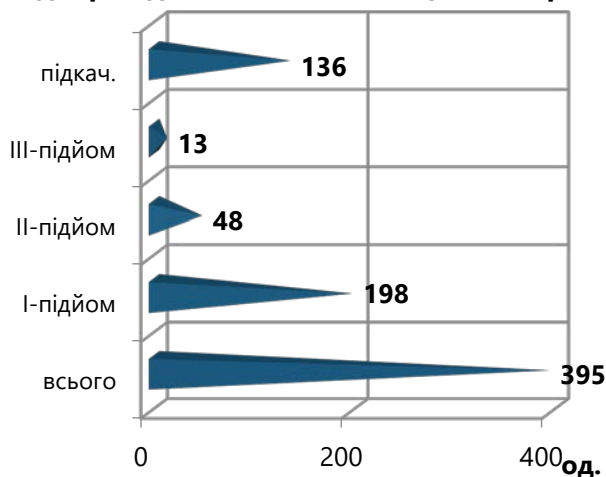
Рис. 5.15.2. Виробничі показники водопостачання

Споруди для зберігання питної води в цілому по області налічували: резервуари чистої води – 259 з сумарним об'ємом – 677,73 тис. м³; водонапірні башти – 1 451 з сумарним об'ємом – 183,55 тис. м³. Нестача об'ємів споруд для зберігання питної води – 9,2 тис. м³.

Водопровідні насосні станції у 2023 році характеризувались такими показниками: загальна кількість - 395 (фактична потужність – 387,5 млн м³/рік); встановлене насосне обладнання – 1 220 одиниць, з них заміни потребували 148 або 16,2 % насосів, було замінено протягом року - 109 або 55,1 % від потреби (рис. 5.15.3).

КІЛЬКІСТЬ

водопровідних насосних станцій, 2023 рік

водопровідного насосного обладнання

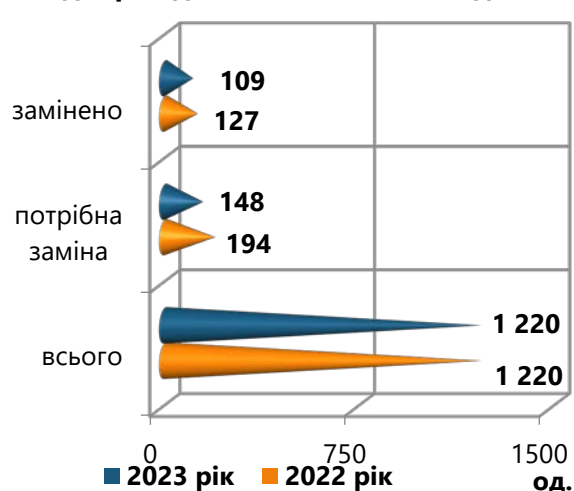

Рис. 5.15.3

Водопровідні мережі у 2023 році характеризувались такими показниками: загальна протяжність становила – 13 202,07 км, з них ветхих та аварійних – 3 396,51 км або 25,7 %; протягом року було замінено 170,97 км або 5 % від потреби (рис. 5.15.4). Показник аварійності мереж зріс з 0,3 до 0,54 аварії на 1 км мережі.

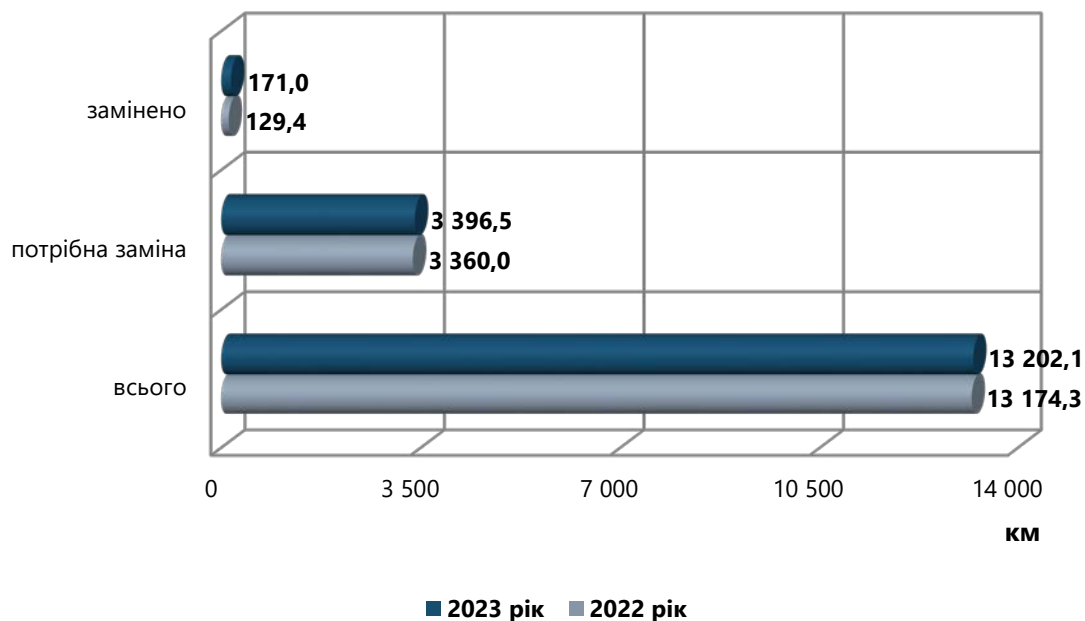

Рис. 5.15.4. Протяжність водопровідних мереж

Системи централізованого водовідведення

Обсяги стічних вод в системах водовідведення у 2023 році становили (рис. 5.15.5):

- ❖ реалізовано усім споживачам – 57,03 млн м³;
- ❖ відведено стічних вод – 74,61 млн м³;
- ❖ пройшло через очисні споруди – 73,83 млн м³ або 99 %;
- ❖ пройшло повне біологічне очищення – 71,01 млн м³ або 95,2 %;
- ❖ доочищено – 0,29 млн м³ або 0,4 %;

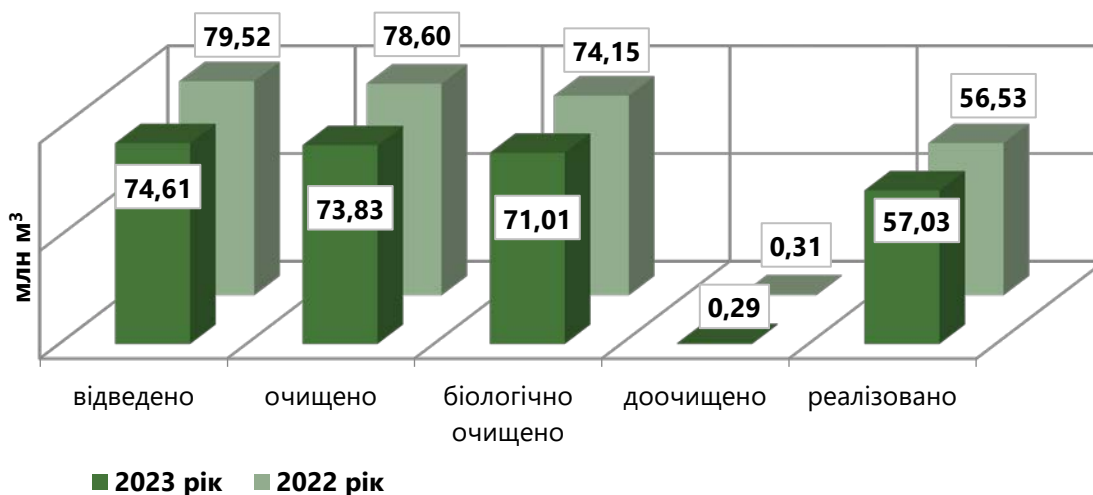

Рис. 5.15.5. Виробничі показники водовідведення

Насосні станції систем централізованого водовідведення та очисні споруди у 2023 році характеризувались такими показниками:

- 151 НС (загальна фактична потужність – 151,03 млн м³/рік); 334 одиниці насосного обладнання, з них потребували заміни 86 або 25,7 % насосів, було замінено протягом року – 8 або 9,3 % від потреби;

➤ 37 очисних споруд (загальна фактична потужність – 70,46 млн м³/рік), з них 25 потребували реконструкції; реконструкція не проводилась (рис. 5.15.6).

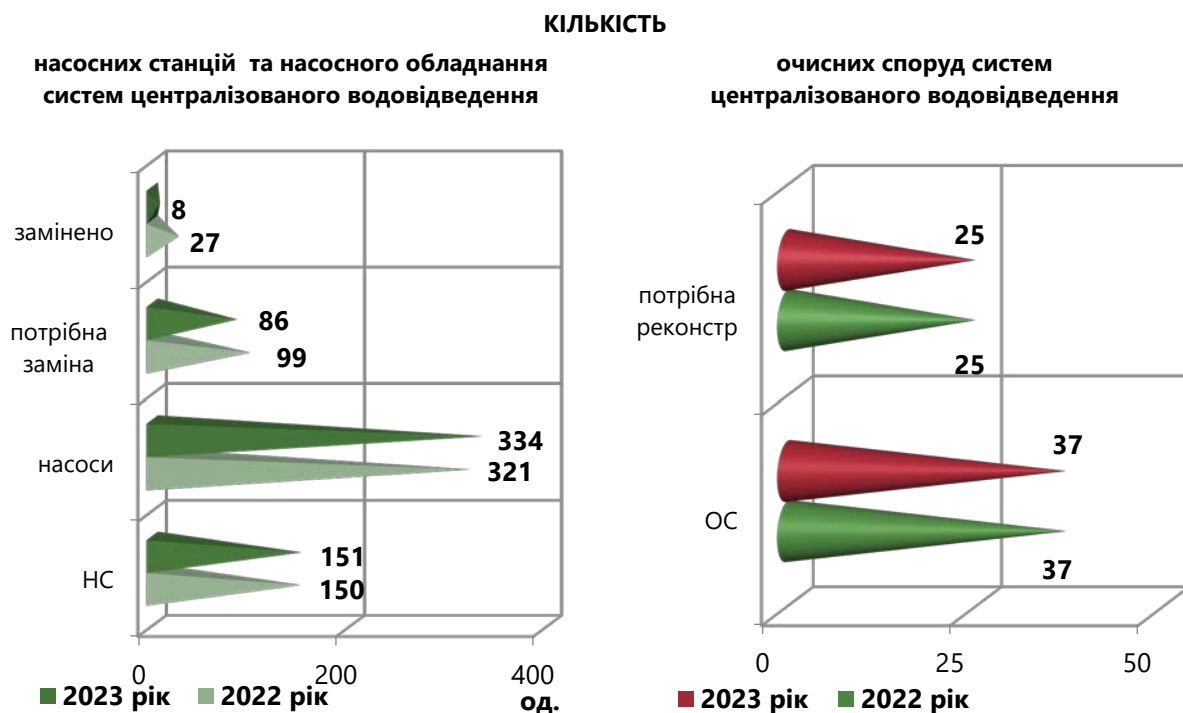

Рис. 5.15.6

Мережі централізованого водовідведення у 2023 році характеризувались такими показниками: загальна протяжність – 1 962,6 км, з них ветхих та аварійних – 851,3 км або 43,4 %; протягом року було замінено 4,2 км або 0,5 % від потреби (рис. 5.15.7). Показник аварійності мереж зріс з 1,16 до 1,49 аварії на 1 км мережі.

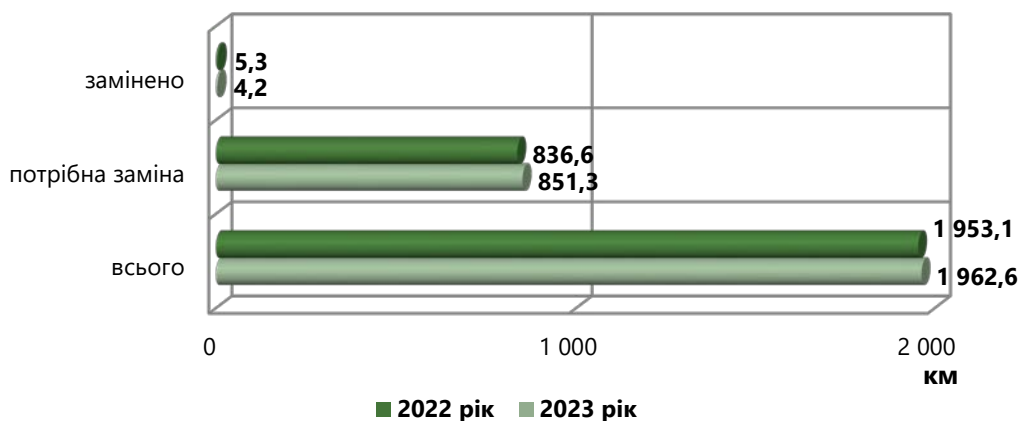

Рис. 5.15.7. Протяжність мереж централізованого водовідведення

Фінансово-економічні показники

Найменування показника	водопостачання		водовідведення	
	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.
Тарифи на послуги, грн/м³				
<i>для промисловості</i>				
мінімальні	16,44	17,5	16,31	21,0
максимальні	78	78	88	88

Найменування показника	водопостачання		водовідведення	
	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.
<i>для населення</i>				
мінімальні	16,44	17,5	16,31	21,0
максимальні	78	78	88	88
Собівартість послуг, грн/м³				
мінімальна	14,51	16,27	14,21	19,62
максимальна	68,2	71,08	72,6	80,31
середня	42,7	49,84	48,9	57,81
Відшкодування вартості послуг, %				
<i>для промисловості</i>	93,45	87,5	92,7	86,07
<i>для населення</i>	93,45	87,5	92,7	86,07

Підприємства питного водопостачання та централізованого водовідведення

Послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в області надає 371 підприємство (у 2022 році - 378 підприємств), в тому числі 252 спеціалізованих комунальних, 67 багатогалузевих комунальних, 51 відомче, 1 міжрайонне. До комунальної форми власності у 2023 році належало 133 підприємства, до державної - 4, до іншої - 234.

Виробничі показники найбільших підприємств області

Показники	ТОВ «Інфокс» філія «Інфоксводоканал»		КП «БДВК» м.Білгород-Дністровський		КП «Чорноморськ-водоканал»		КП «Южводоканал» м. Южне	
	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.
ВОДОПОСТАЧАННЯ								
Обсяги води, млн м³/рік								
<i>піднято</i>	118,05	116,62	1,86	2,09	0	0	0,01	0,01
<i>очищено</i>	108,35	106,71	-	-	0	0	0	0
<i>подано усім споживачам</i>	108,35	106,71	1,76	1,98	4,79	4,85	1,56	1,53
<i>реалізовано</i>	69,09	71,29	1,28	1,27	3,67	3,74	1,1	1,12
<i>втрати та витрати</i>	48,95	45,34	0,87	0,98	1,12	1,11	0,46	0,41
Водопровідні мережі, км								
<i>всього</i>	1 872,095	1 872,095	152,5	152,5	237,5	237,5	74,47	74,5
<i>ветхі та аварійні</i>	548,196	548,196	100	99,5	94,26	119	21,05	21,05
<i>замінено</i>	10,16	12,69	0,6	0,54	0,98	2,36	0	0
Витрати електроенергії, млн кВт-год/рік	81,71	77,76	3,27	2,99	0,85	0,77	0,332	0,317
Заборгованість за електроенергію, тис. грн	21 359	24 557	5 256	6 620	1 180,87	448,56	223,8	287,9
КП «Чорноморськводоканал»: покупна вода – 4,85 млн м ³ (2022 р. – 4,79 млн м ³)								
КП «Южводоканал», м. Южне: покупна вода – 1,52 млн м ³ (2022 р. – 1,55 млн м ³)								
ВОДОВІДВЕННЯ								
Обсяги стоків, млн м³/рік								
<i>реалізовано</i>	45,3	47,52	1,01	0,98	2,42	2,49		

Показники	ТОВ «Інфокс» філія «Інфоксводоканал»		КП «БДВК» м.Білгород-Дністровський		КП «Чорноморськ-водоканал»		КП «Южводоканал» м. Южне	
	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.
відведено	69,47	66,34	1,23	1,19	2,58	2,73	0,77	0,79
очищено	69,47	66,34	1,23	1,19	2,58	2,73	0,77	0,79
біологічно очищено	69,47	66,34	1,23	1,19	2,58	2,73	0,77	0,79
доочищено	0	0	-	-	0	0	0	0
Мережі централізованого водовідведення, км								
всього	931,67	931,67	80,7	80,7	138,9	138,9	56,98	58,96
ветхі та аварійні	386,5	386,5	42,3	42,3	87,33	87,33	1,7	1,7
замінено	1,59	1,21	0,4	0,508	0,18	0,76	0	0
Витрати електроенергії, млн кВт-год/рік	38,28	36,22	1,256	1,109	2,54	1,78	0,434	0,394
Заборгованість за електроенергію, тис. грн	21 359	24 557	719,9	1 065,8	3 468	1 019,24	0	0

Заходи з розвитку, здійснені у системах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

№	Назва заходу	Водопостачання	Водовідведення
1.	Будівництво нових об'єктів	10,56	-
2.	Продовження будівництва об'єктів	21,18	-
3.	Завершення будівництва об'єктів	-	2,037
4.	Реконструкція і модернізація об'єктів	87,7374	6,966
5.	Капремонт і відновлення робочого стану об'єктів	243,8917	113,8068
6.	Розвиток виробничо-експлуатаційних баз	18,687	8,22
7.	Інші заходи	7,3889	1,3803
Загальна вартість здійснених заходів, млн грн		389,445	132,410

Загальна вартість здійснених заходів ліцензіатом НКРЕКП – філія «Інфоксводоканал» ТОВ «Інфокс» у 2023 році складала: для систем водопостачання – 44,485 млн грн (у 2022 році – 51,24 млн грн), для систем водовідведення – 19,94 млн грн (у 2022 році – 39,17 млн грн).

Якість води джерел та систем питного водопостачання

№	Проби води, які не відповідали нормативам	% до загальної кількості	
		2022 р.	2023 р.
Джерела водопостачання			
1	усі джерела централізованого водопостачання:		
	санітарно-хімічні показники	10,3	19,5
	бактеріологічні показники	7,7	6,9
2	підземні джерела централізованого водопостачання:		
	санітарно-хімічні показники	5,5	1,3
	бактеріологічні показники	4,0	5,7
3	джерела децентралізованого водопостачання:		
	санітарно-хімічні показники	45,6	33,3
	бактеріологічні показники	15,5	14,9

Національна доповідь про якість питної води та стан питного водопостачання та водовідведення в Україні у 2023 р. Одеська область

№	Проби води, які не відповідали нормативам	% до загальної кількості	
		2022 р.	2023 р.
Системи водопостачання			
4	системи централізованого водопостачання:		
	санітарно-хімічні показники	6,2	11,7
	бактеріологічні показники	3,8	5,8
5	водопровідні мережі:		
	санітарно-хімічні показники	5,8	10,7
	бактеріологічні показники	4,1	5,6
6	сільські системи водопостачання:		
	санітарно-хімічні показники	16,5	34,7
	бактеріологічні показники	11,2	12,0

У 2023 році якість питної води з систем централізованого водопостачання не відповідала встановленим нормативам у таких населених пунктах області.

Категорія населених пунктів	За показниками
м. Подільськ, м. Балта смт Ширяєво, Ширяївська ТГ с. Вигін, Шабівська ТГ с. Володимирівка, Старокозацька ТГ с.Петровірівка, Петровірівська ТГ с.Нові Маяки, с. Старі Маяки, с.Вікторівка, с.Миколаївка, с.Преображенка, с.Тимофіївка, Старомаяківська ТГ с. Валентинівка, Чогодаврівська ТГ с. Копійкове, Чогодарівська ТГ село Нова Долина, село Грибівка, село Кароліно-Бугаз, село Новоградківка, село Доброолександрівка, с. Малаївці, с. Качурівка, с. Будеї, с. Івашків	Мікробіологічні (загальні коліформи)
с. Калинівка, Коноплянська ТГ	Мікробіологічні (<i>E. coli</i>)
смт Слобідка с. Козацьке	Мікробіологічні (ентерококи)
м. Березівка, с. Вікторівка Березівська ТГ с. Ряснопіль, Новокальчевська ТГ с. Грабове	Мікробіологічні (загальні коліформи, <i>E. coli</i>)
м. Кодима с. Чорна	Мікробіологічні (загальні коліформи, ентерококи)
м. Кілія с. Р. Іванівка, Старокозацька ТГ с. Олексіївка, Маразліївська ТГ	Мікробіологічні (загальне мікробне число, загальні коліформи)
с. Косівка с. Семенівка, с. Чистоводне Старокозацька ТГ	Мікробіологічні (загальне мікробне число, загальні коліформи, <i>E. coli</i>)
смт Радісне с.Великий Буялик, Великобуялицька ТГ село Санжійка, с. Велізарове, с. Станіславка	Мікробіологічні (загальні коліформи, <i>E. coli</i> , ентерококи)
м. Ананьїв смт Зеленогірське, смт Саврань с. Білолісса, с. Баштанівка, с. Спаське Татарбунарська ТГ с. Лукашево, с. Осички, с. Жеребково	Мікробіологічні (загальне мікробне число, загальні коліформи, <i>E. coli</i> , ентерококи)
смт Затишшя с. Підгірне, Старокозацька ТГ с. Стара Царичанка, с. Нова Царичанка, с. Веселе, с. Гончарівка, с. Дільнічень, Старокозацька ТГ	Мікробіологічні (загальне мікробне число, загальні коліформи, ентерококи)

Національна доповідь про якість питної води та стан питного водопостачання та водовідведення в Україні у 2023 р. Одеська область

Категорія населених пунктів	За показниками
с. Долинівка, с. Монаші, с. Великомар'янівка, Маразліївська ТГ	
с. Миколаївка – Новоросійська, Успенівська ТГ с. Сергіївка, Кулевчанська ТГ с. Ярославка, с. Молодове, с. Негрове, с. Благодатне Плахтійська ТГ с. Широке, Маразліївська ТГ с. Северинівка, с. Адамівка Іванівська ТГ	Санітарно-хімічні (сухий залишок)
с. Долинка, с. Михайлівка, Саратовська ТГ с. Ново-Олексіївка, Татарбунарська ТГ село Дачне	Санітарно-хімічні (сухий залишок, сульфати)
с. Мирнопілля, Саратовська ТГ с. Шерове, Коноплянська ТГ с. Катерино-Платонівка, Знам'янська ТГ село Троїцьке	Санітарно-хімічні (сухий залишок, хлориди)
с. Надьярне, Успенівська ТГ с. Великорибальське, Великорибальський психоневрологічний будинок – інтернат, відомчий водогін, Успенівська ТГ с. Дивізія, с. Морозліївка, Дивізійська ТГ	Санітарно-хімічні (сухий залишок, хлориди, сульфати)
село Дальник	Санітарно-хімічні (сухий залишок, залізо)
с. Жовтояри, Дивізійська ТГ с. Безименка, Тузлівська ТГ	Санітарно-хімічні (сухий залишок, хлориди, сульфати, амоній)
с. Глибоке, Татарбунарська ТГ	Санітарно-хімічні (сухий залишок, хлориди, сульфати, водневий показник)
с. Тузли, Тузлівська ТГ	Санітарно-хімічні (сухий залишок, хлориди, амоній)
с. Садове, Тузлівська ТГ	Санітарно-хімічні (сухий залишок, хлориди, сульфати, нітриту)
с. Бикоза, Мологівська ТГ	Санітарно-хімічні (амоній)
с. Новоселівка, Раухівська ТГ	Санітарно-хімічні (хлориди)
с.Черняхівське, Іванівська ТГ	Санітарно-хімічні (сухий залишок, хлориди, загальна жорсткість)
с.Конопляне, Коноплянська ТГ	Санітарно-хімічні (сухий залишок, хлориди, залізо загальне)
с. Михайлопіль, Коноплянська ТГ	Санітарно-хімічні (сухий залишок, хлориди, залізо загальне, загальна жорсткість)
с. Весела Балка, Тузлівська ТГ	Санітарно-хімічні (забарвленість, каламутність, сухий залишок, хлориди, сульфати, нітриту)
с. Степанівка	Санітарно-хімічні (запах, загальна жорсткість)
с. Чабанське, СергіївськаТГ	Санітарно-хімічні (водневий показник, загальна жорсткість, хлориди)
с. Борисівка, Татрбунарська ТГ	Санітарно-хімічні (амоній, сухий залишок, хлориди, сульфати)
м. Болград, м. Арциз, смт Тарутино	Санітарно-хімічні (каламутність, забарвленість, сухий залишок, хлориди)
с. Кубей	Санітарно-хімічні (каламутність, забарвленість, сухий залишок, хлориди, сульфати)
смт Березине с. Весела Долина, с. Перемога, с.Єлізаветівка, с.Надрічне, с.Іванчанка, с.Слободка, с.Надеждівка, с.Ганнівка, с. Петрівськ Перший, с. Лісне , с.Лужанка, с.Рівне, с.Павлівка, с.Долинівка, с.Мирнопілля, с.Малоярославець Другий, с.Красне, с.Виноградівка, с.Вишняки, с.Ярове, с.Вознесенка, с.Василівка, с.Нові Каплани, с.Підгірне, с.Червоне, с.Нове Тарутино, с.Вознесенка Друга, с. Садове, с.Роща, с.Теплиця, с.Веселий Кут, с.Вільне,	Санітарно-хімічні (каламутність, сухий залишок)

Національна доповідь про якість питної води та стан питного водопостачання та водовідведення в Україні у 2023 р. Одеська область

Категорія населених пунктів	За показниками
с.Петрівка, с.Володимирівка, с.Богданівка, с.Рівне, Болградський район	
с. Гудевичеве, Коноплянська ТГ	Санітарно-хімічні (сухий залишок, хлориди залізо загальне)
смт Цебрикове с. Ульянівка, с. Антонюки, с. Романівка, с. Василівка Миколаївська с/р с. Андрієво-Іванівка, Андрієво-Іванівська с/р с. Шабельники, с. Григорівка, с. Стрюкове Стрюківська с/р, с. Олексіївка, С. Ставкове ТОВ «Раліївка» с. Ісаєво Ісаєвська ТГ, с. Понятівка, с. Бакалове, с. Надія, с.Нові Чобручі, с. Сухе с. Виноград, с. Заводівка Раухівська ТГ с. Новокостянтинівка, с. Марківка, с. Гаївка, с. Яковлівка, с. Розалівка	Санітарно-хімічні (загальна жорсткість)
с. Петрівка, Новокальчевська ТГ с. Амбарів, с.Переселенці, с. Новопетрівка, с. Гвоздавка Миколаївська с/р	Санітарно-хімічні (загальна жорсткість, хлориди)
с. Новоселівка	Санітарно-хімічні (смак, водневий показник, загальна жорсткість, хлориди)
смт Окни	Мікробіологічні (загальні колиформи, ентерококи) Санітарно-хімічні (нітрати)
с. Попаздра, Сергіївська ТГ с. Випасне, Мологівська ТГ с. Маразліївка, Маразліївська ТГ	Мікробіологічні (загальні колиформи) Санітарно-хімічні (амоній)
с. Гольма	Мікробіологічні (загальні колиформи) Санітарно-хімічні (каламутність)
с. Петрівка, Старокозацька ТГ	Мікробіологічні (загальні колиформи) Санітарно-хімічні (запах, присмак, забарвленість)
с. Крутоярівка, Старокозацька ТГ	Мікробіологічні (загальні колиформи) Санітарно-хімічні (водневий показник)
с. Миколаївка Сергіївська ТГ с. Адамівка, Шабівська ТГ	Мікробіологічні (загальне мікробне число, загальні колиформи) Санітарно-хімічні (сухий залишок)
с. Карналіївка, Старокозацька ТГ	Мікробіологічні (загальне мікробне число, загальні колиформи, <i>E. coli</i>) Санітарно-хімічні (сухий залишок)
м. Білгород-Дністровський с. Вільне, Сергіївська ТГ с. Садове, Мологівська ТГ	Мікробіологічні (загальне мікробне число, загальні колиформи) Санітарно-хімічні (амоній)
смт Сергіївка с. Софіївка, Шабівська ТГ с. Молога, Мологівська ТГ	Мікробіологічні (загальне мікробне число, загальні колиформи, ентерококи) Санітарно-хімічні (амоній)
м. Татарбунари	Мікробіологічні (загальне мікробне число, загальні колиформи, <i>E. coli</i> , ентерококи) Санітарно-хімічні (сухий залишок, хлориди, сульфати, амоній)
с. Шабо Шабівська ТГ	Мікробіологічні (загальне мікробне число, загальні колиформи, ентерококи) Санітарно-хімічні (сухий залишок, хлориди, сульфати, амоній)
смт Затока	Мікробіологічні (загальне мікробне число, загальні колиформи, <i>E. coli</i> , ентерококи) Санітарно-хімічні (сухий залишок, хлориди, амоній)
смт Сарата	Мікробіологічні (загальне мікробне число, загальні колиформи, <i>E. coli</i>) Санітарно-хімічні (сухий залишок, сульфати)

Національна доповідь про якість питної води та стан питного водопостачання та водовідведення в Україні у 2023 р. Одеська область

Категорія населених пунктів	За показниками
с. Базар'янка, Тузлівська ТГ	Мікробіологічні (загальне мікробне число, загальні коліформи, <i>E. coli</i> , ентерококи) Санітарно-хімічні (сухий залишок, сульфати, хлориди, амоній)
с. Приморське, Сергіївська ТГ	Мікробіологічні (загальні коліформи, ентерококи) Санітарно-хімічні (амоній, сухий залишок)
с. Бритівка, Шабівська ТГ	Мікробіологічні (загальне мікробне число, загальні коліформи, <i>E. coli</i> , ентерококи) Санітарно-хімічні (амоній, сухий залишок)
с. Салгани, Шабівська ТГ с. Старокозаче, Старокозацька ТГ	Мікробіологічні (загальне мікробне число, загальні коліформи, ентерококи) Санітарно-хімічні (амоній, сухий залишок)
с. Красна Коса, Старокозацька ТГ	Мікробіологічні (загальне мікробне число, загальні коліформи, ентерококи) Санітарно-хімічні (сухий залишок)
с. Козацьке, Старокозацька ТГ с. Крива Балка, Успенівська ТГ	Мікробіологічні (загальне мікробне число, загальні коліформи, <i>E. coli</i>) Санітарно-хімічні (сухий залишок)
с. Сухолужжя, Мологівська ТГ	Мікробіологічні (загальне мікробне число, загальні коліформи) Санітарно-хімічні (амоній)
с. Андріївка, Мологівська ТГ	Мікробіологічні (загальне мікробне число, загальні коліформи) Санітарно-хімічні (забарвленість, сухий залишок, амоній)
с. Розкішне, Мологівська ТГ	Мікробіологічні (загальні коліформи) Санітарно-хімічні (забарвленість, амоній, сухий залишок, хлориди)
м. Вилкове	Мікробіологічні (загальне мікробне число, загальні коліформи) Санітарно-хімічні (забарвленість, каламутність)
м. Роздільна	Мікробіологічні (загальні коліформи, <i>E. coli</i> , ентерококи) Санітарно-хімічні (загальна жорсткість, залізо загальне, запах)
смт Велика Михайлівка	Мікробіологічні (загальне мікробне число, <i>E. coli</i>) Санітарно-хімічні (загальна жорсткість)
смт Іванівка, Іванівська ТГ	Мікробіологічні (загальні коліформи) Санітарно-хімічні (загальна жорсткість, сухий залишок, хлориди)
смт Петрівка, Великобуялицька ТГ	Мікробіологічні (загальні коліформи, ентерококи) Санітарно-хімічні (сухий залишок, загальна жорсткість, залізо загальне)
смт Раухівка, Раухівська ТГ	Мікробіологічні (загальні коліформи, <i>E. coli</i>) Санітарно-хімічні (загальна жорсткість, хлориди)
смт Миколаївка, Миколаївська с/р	Мікробіологічні (загальні коліформи, <i>E. coli</i>) Санітарно-хімічні (загальна жорсткість)
смт Великодолинське	Мікробіологічні (загальні коліформи, ентерококи) Санітарно-хімічні (забарвленість, каламутність, водневий показник)
с. Успенівка, Успенівська ТГ	Мікробіологічні (загальне мікробне число, загальні коліформи) Санітарно-хімічні (сухий залишок, хлориди, сульфати)
с. Введенка, Саратська ТГ с. Зоря, Саратська ОТГ	Мікробіологічні (загальне мікробне число, ентерококи) Санітарно-хімічні (сухий залишок, сульфати)
с. Надежда, Плахтіївська ТГ	Мікробіологічні (загальні коліформи, ентерококи) Санітарно-хімічні (сухий залишок)
село Холодна Балка	Мікробіологічні (загальні коліформи, <i>E. coli</i>) Санітарно-хімічні (сухий залишок, хлориди)

Національна доповідь про якість питної води та стан питного водопостачання та водовідведення в Україні у 2023 р. Одеська область

Категорія населених пунктів	За показниками
село Прилиманське	Мікробіологічні (загальні колиформи, ентерококи) Санітарно-хімічні (забарвленість)
с. Світлодолинське, Саратська ТГ	Мікробіологічні (загальні колиформи) Санітарно-хімічні (сухий залишок, хлориди, сульфати)
с. Богунове, Коноплянська ТГ	Мікробіологічні (загальні колиформи) Санітарно-хімічні (загальна жорсткість, сухий залишок, хлориди, залізо загальне)
с. Конопляне, Коноплянська ТГ	Мікробіологічні (загальні колиформи) Санітарно-хімічні (сухий залишок, хлориди, залізо загальне)
с. Розівка, Кулевчанська ТГ	Мікробіологічні (загальне мікробне число, загальні колиформи, ентерококи) Санітарно-хімічні (сухий залишок, хлориди, сульфати)
с. Плахтіївка, Плахтіївська ТГ	Мікробіологічні (загальні колиформи) Санітарно-хімічні (сухий залишок, сульфати)
с. Новоселівка, Саратська ТГ	Мікробіологічні (загальні колиформи, ентерококи) Санітарно-хімічні (сухий залишок)
с. Кулевча, Кулевчанська ТГ	Мікробіологічні (загальне мікробне число, загальні колиформи, ентерококи) Санітарно-хімічні (сухий залишок)
с.Знам'янка, Знам'янська ТГ	Мікробіологічні (загальні колиформи, <i>E. coli</i>) Санітарно-хімічні (сухий залишок, хлориди, загальна жорсткість, залізо загальне)
с.Виноградне, Новокальчевська ТГ с. Маринове, Раухівська ТГ	Мікробіологічні (загальні колиформи, <i>E. coli</i>) Санітарно-хімічні (хлориди)
с. Старастіне, с. Слобідка, с. Парканці	Мікробіологічні (загальні колиформи, <i>E. coli</i> , ентерококи) Санітарно-хімічні (загальна жорсткість)

Охорона природних водойм

Таблиця 5.15.4

Найменування показника	2022 р.	2023 р.
Скинуто стічних вод в поверхневій водойми, млн м³/рік		
всього	93,461	101,483
нормативно чистих без очищення	16,350	17,630
нормативно очищених	72,372	71,495
недостатньо очищених	2,829	1,681
неочищених	1,911	10,677
в т.ч. комунальними підприємствами, млн м³/рік		
всього	80,637	78,788
нормативно чистих без очищення	9,004	9,399
нормативно очищених	68,798	67,704
недостатньо очищених	2,699	1,507
неочищених	0,136	0,178

Таблиця 5.15.5

Проби води, які не відповідали встановленим нормативам	2022 р.	2023 р.
Водойми I-ї категорії:		
за санітарно-хімічними показниками	18	53
за мікробіологічними показниками	10	11
Водойми II-ї категорії:		
за санітарно-хімічними показниками	35	112
за мікробіологічними показниками	140	160

Загальний стан питного водопостачання та централізованого водовідведення, заходи з реформування та розвитку

За умовами водозабезпеченості і водоспоживання область можна розподілити на три регіони – північний, центральний та південний.

Північний регіон, до складу якого входять два райони (Подільський та Березівський) достатньо забезпечений розвіданими запасами підземних вод. Водопостачання здійснюється з артсвердловин, яка у більшості північних районів відповідає нормативним вимогам.

Центральний регіон, до складу якого входять міста Одеса, Чорноморськ, Теплодар, Южне та два райони (Одеський та Роздільнянський) має малопродуктивні артсвердловини, з яких неможливо одержати необхідну кількість води. Водопостачання здійснюється від ВОС «Дністер» (р. Дністер) та артсвердловин.

Південний регіон, до складу якого входять 3 райони у міжріччі Дністра та Дунаю (Ізмаїльський, Болградський, Білгород-Дністровський), найменш забезпечений підземними водами питної якості. Майже на всій його території, крім міст Ізмаїл та Рені, підземні води містять надмірні концентрації розчинених солей та різних домішок. Водопостачання здійснюється з р. Дунай, оз. Ялпуг та від артезіанських свердловин.

Відповідно до Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення» та з метою розвитку водопровідно-каналізаційного господарства, Департаментом розроблено регіональну програму «Питна вода Одещини» на 2021-2024 роки, яка затверджена рішенням Одеської обласної ради від 16 квітня 2021 р. № 141-VIII (далі – Програма). У 2023 році з обласного бюджету не виділялися кошти на виконання зазначеної Програми.

Забезпеченість населення країни якісною питною водою є пріоритетним напрямком діяльності облдержадміністрації і насамперед у період війни. Тому у 2023 році на розвиток та реконструкцію систем водопостачання та водовідведення області спрямовано 233 026,84 тис. грн (у 2022 році – 45 663,8 тис. грн), у тому числі за рахунок:

- державного бюджету – 1 700,0 тис. грн;
- обласного бюджету розвитку – 7 396,24 тис. грн;
- місцевих районних бюджетів – 9 232,76 тис. грн;
- бюджетів органів місцевого самоврядування – 209 606,88 тис. грн;
- інших коштів не бюджетних джерел – 5 090,95 тис. грн.

Всього протягом звітного періоду:

- пробурено артезіанських свердловин - 12 од.;
- проведено ремонт артезіанських свердловин на - 26 од, у тому числі замінено 4 башти;
- замінено насосне обладнання на артезіанських свердловинах – 16 од;
- побудовано водопровідних мереж – 9,4 км;
- замінено водопровідних мереж – 4,8 км;
- проведено капітальний ремонт на водопровідних мережах - 7,2 км;
- замінено мереж централізованого водовідведення – 2,2 км;
- проведено капітальний ремонт на мережах централізованого водовідведення – 1,9 км;
- проведено реконструкцію однієї насосної станції системи централізованого водовідведення;

- здійснено ремонтні роботи на двох ВНС.

Проведено заходи щодо встановлення 6 одиниць систем доочищення питної води (у селах Делень, Нова Іванівка, Главані Болградського району). Також за допомогою Ізраїльської компанії LKH-Group встановлено водоочисні станції у селі Виноградівка Тарутинської громади, містах Арциз та Болград Болградського району.

За підтримки International Medical Corps та за сприянням Одеської обласної державної (військової) адміністрації в області продовжується реалізація проєкту з будівництва артезіанських свердловин, із встановлення систем доочищення води, метою якого є забезпечення альтернативним питним водопостачанням закладів охорони здоров'я Одеської області.

У рамках проєкту, у 2023 році, забезпечено альтернативним питним водопостачанням Одеський обласний онкологічний диспансер, Одеську обласну клінічну лікарню, Одеську обласну дитячу лікарню та Одеський обласний центр психічного здоров'я. Роботи продовжуються.

У 2023 році, з метою забезпечення населення області сталим водопостачанням та водовідведенням під час відключення електропостачання, внаслідок збройної агресії з боку російської федерації, до підприємств були передані від ОАЕ через Фонд державного майна України, УВКБ ООН, USAID та Міжнародної організації з міграції понад 70 генераторів від 5 до 600 кВт. Генератори були встановлені на об'єктах критичної інфраструктури (ВНС, НС, свердловини, тощо), що дало змогу підтримувати тиск у мережах водопостачання та водовідведення.

Руйнувань об'єктів питного водопостачання та централізованого водовідведення внаслідок чого припинялося надання послуг, не мали місце протягом 2023 року. Невеликі пошкодження трубопроводів внаслідок влучання було ліквідовано власними силами підприємств.

Проблемні питання у сфері питного водопостачання та водовідведення наступні.

Найбільш гостра проблема щодо забезпечення населення якісною питною водою в міжріччі Дністра та Дунаю це Ізмаїльський, Білгород-Дністровський, Болградський райони, де у багатьох населених пунктах підземні води не придатні для питного водопостачання.

Вирішувати проблему забезпечення питною водою південних районів області передбачено за рахунок будівництва Кілійського, Татарбунарського, Суворовського та Дністровського групових водопроводів сільгоспводопостачання.

Для забезпечення питною водою південних районів області на початку 90-х років розпочато будівництво групових водопроводів. Сьогодні Кілійським та Татарбунарським груповими водопроводами питна вода подається в 10 сільських населених пунктів Ізмаїльського району та у м. Кілія загальною чисельністю мешканців близько 45 тисяч. Продовження будівництва водопроводів може вирішити проблему водопостачання багатьох сільських населених пунктів, а саме за рахунок будівництва:

- Болградського групового водопроводу можливо забезпечити питним водопостачанням 17 781 мешканців 8 населених пунктів;
- Суворівського групового водопроводу можливо забезпечити питним водопостачанням 18 545 мешканців 9 населених пунктів.

Південь Одеської області є найменш забезпечений питним водопостачанням, тому будівництво групових водопроводів є вкрай важливим для розвитку південного регіону.

5.16 Полтавська область

Полтавською обласною державною адміністрацією (Полтавською обласною військовою адміністрацією) надано наступні дані щодо стану систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у 2023 році.

Джерела питного водопостачання

Упродовж 2023 року з природних джерел області було відібрано 119,808 млн м³ води, що на 18,922 млн м³ більше, ніж у попередньому році. Загальний обсяг використаної води становив – 71,112 (менше на 0,651) млн м³, зокрема на господарсько-питні потреби - 34,138 (більше на 1,027) млн м³, на виробничі – 27,630 (менше на 1,090) млн м³. Для підземної води ці показники були такими: всього використано - 43,200 (менше на 0,360) млн м³ води, на господарсько-питні потреби – 24,072 (більше на 1,091) млн м³ (табл. 5.16.1, рис. 5.16.1).

Таблиця 5.16.1

№	Найменування показника	2022 р.	2023 р.	+/- до 2022 р.
1	Забір води з природних джерел, млн м³			
	всього	100,886	119,808	+18,922
	<i>поверхневої</i>	36,057	35,284	-0,773
	<i>підземної</i>	64,829	84,524	+19,695
2	Використання води, млн м³			
	всього	71,763	71,112	-0,651
	<i>на господарсько-питні потреби</i>	33,111	34,138	+1,027
	<i>на виробничі потреби</i>	28,720	27,630	-1,090
	<i>на сільськогосподарські потреби</i>	0,182	0,052	-0,130
	<i>на зрошення</i>	5,709	6,746	+1,037
3	Використання підземних вод, млн м³			
	всього	43,560	43,200	-0,360
	<i>на господарсько-питні потреби</i>	22,981	24,072	+1,091
	<i>на виробничі потреби</i>	18,991	18,519	-0,472
	<i>на сільськогосподарські потреби</i>	0,181	0,051	-0,130
	<i>на зрошення</i>	0,019	0,025	+0,006
	<i>на інші потреби</i>	1,389	0,533	-0,856

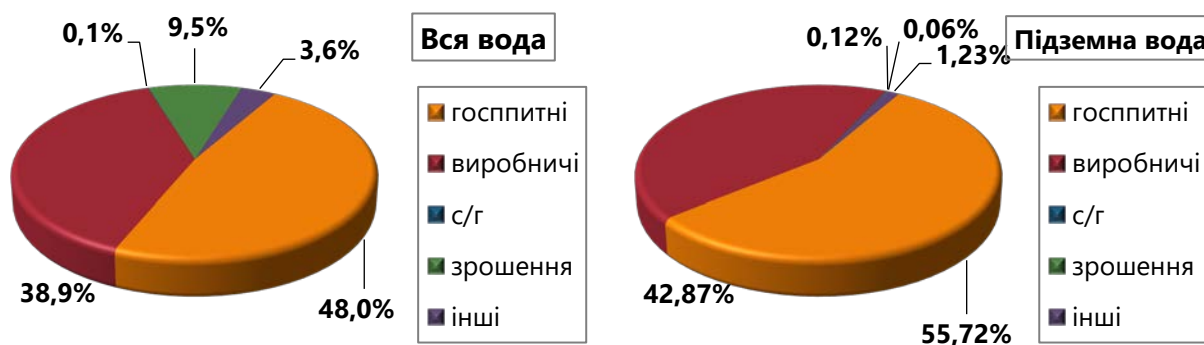

Рис. 5.16.1. Використання води на різні потреби у 2023 році

Для забезпечення питного водопостачання області використовується вода артезіанських свердловин, у м. Кременчук та м. Горішні Плавні - вода з р. Дніпро.

У маловодній місцевості перебуває 8 населених пунктів (0,43 % від загальної кількості населених пунктів області), з яких 1 смт (Нова Галещина) та 7 сіл Козельщинського та Кременчуцького районів.

Забезпеченість населених пунктів та населення системами централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

За наданою інформацією, у 2023 році забезпеченість населених пунктів області була такою (табл. 5.16.2):

▪ **централізоване водопостачання** - усі 16 міст, усі 20 смт, 551 село (30,5 %).
Централізоване водопостачання було відсутнє у 1 254 селах;

▪ **централізоване водовідведення** - усі 16 міст, 16 смт (80 %), 37 сіл (2 %).
Централізоване водовідведення було відсутнє у 4 смт (Оржиця, Чутове, Ромодан, Козельщина) та у 1 768 селах.

Таблиця 5.16.2

Категорія населених пунктів	Кількість населених пунктів	Кількість населених пунктів, забезпечених:	
		централізованим водопостачанням	централізованим водовідведенням
<i>міста</i>	16	16	16
<i>смт</i>	20	20	16
<i>села</i>	1 805	551	37
Разом	1 841	587	69

Охоплення населення послугами розподілялось наступним чином (табл. 5.16.3):

✓ **централізованим водопостачанням**: у містах - 693,408 тис. осіб (93 %), у смт - 66,625 тис. осіб (65 %), у селах - 131,625 тис. осіб (26,1 %);

✓ **централізованим водовідведенням**: у містах - 497,350 тис. осіб (66,7 %), у смт - 17,050 тис. осіб (16,6 %), у селах - 10,100 тис. осіб (2 %).

Таблиця 5.16.3

Категорія населених пунктів	Чисельність населення, тис. осіб	Чисельність населення (тис. осіб), охопленого послугами:	
		централізованого водопостачання	централізованого водовідведення
<i>міста</i>	745,600	693,408	497,350
<i>смт</i>	102,500	66,625	17,050
<i>села</i>	504,200	131,625	10,100
Разом	1352,300	891,658	524,500

Системи централізованого питного водопостачання

У 2023 році загальні показники водопостачання області були наступними:

- цілодобове водопостачання – 31,9 % населених пунктів та 65,9 % населення;
- питоме водоспоживання на 1 людину: у містах – 121,2 (менше на 4,8); у смт – 82,2 (менше на 17,8); у сільських населених пунктах – 78,9 (менше на 2,1) л/добу;
- кількість вуличних колективних установок – 448 (менше на 30).

Привізною питною водою в області протягом звітного 2023 року було забезпечено 2 населених пункти (0,1 % від загальної кількості населених пунктів області), а саме: с. Запсілля Кременчуцького району, с. Безводівка Миргородського району із загальною чисельністю 255 осіб (0,02 % від загальної чисельності населення області).

Водозабори. Загальна кількість централізованих водозаборів в області - 334, кількість свердловин - 948.

Обсяги води в системах водопостачання у 2023 році становили (рис. 5.16.2):

- ✓ піднято води – 119,81 млн м³;
- ✓ очищено – 24,55 млн м³ або 20,5 % до обсяг у піднятої води;
- ✓ подано усім споживачам – 71,11 млн м³ або 59,4 %;
- ✓ реалізовано - 45,86 млн м³ або 38,3 %;
- ✓ знезаражено - 49,58 млн м³ або 41,4 %;
- ✓ втрати та технологічні витрати – 73,95 млн м³ або 61,7 %.

За населеними пунктами обсяги піднятої води становили: міста – 114,24 млн м³ або 95,4 %; смт – 3,82 млн м³ або 3,1 %, села - 1,75 млн м³ або 1,5 %.

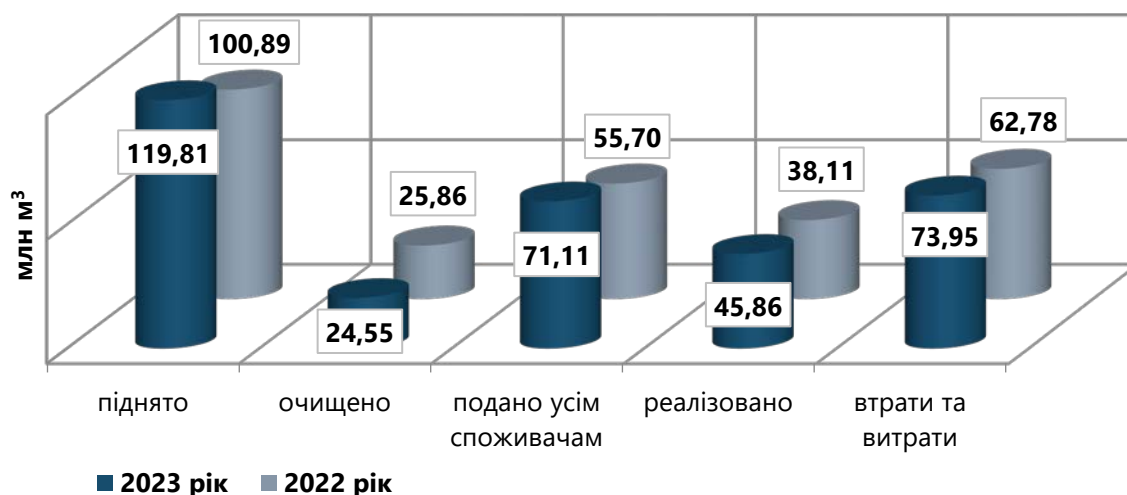

Рис. 5.16.2. Виробничі показники водопостачання

Середньодобова подача питної води становила: за категорією «усі споживачі» - 165,33; за категорією «населення» - 83,88 тис. м³/добу.

Водопровідні насосні станції у 2023 році характеризувались такими показниками: загальна кількість - 464 (фактична потужність – 131,66 млн м³/рік); встановлене насосне обладнання - 886 одиниць, з них заміни потребували 179 або 20,2 % насосів, було замінено протягом року - 147 або 82,1 % від потреби (рис. 5.16.3).

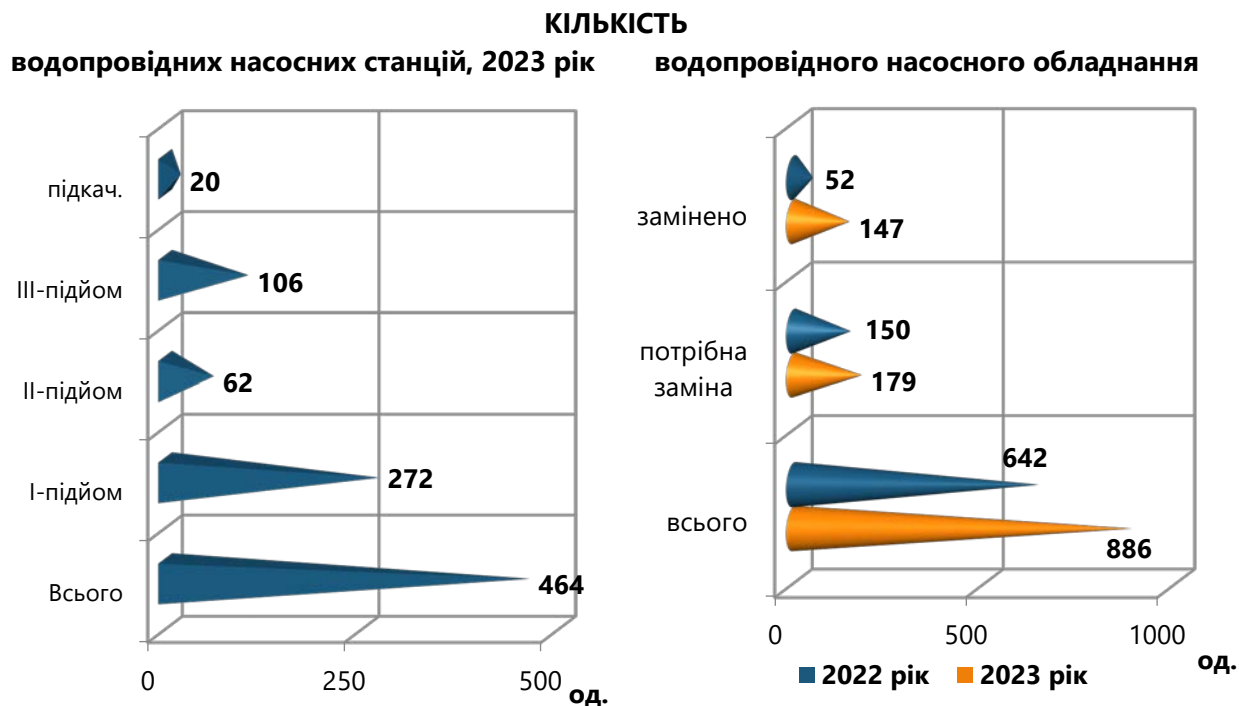

Рис. 5.16.3

Водопровідні мережі у 2023 році характеризувались такими показниками: загальна протяжність становила – 4 756,00 км, з них ветхих та аварійних – 1 972 км або 41,5 %; протягом року було замінено 26,611 км або 1,3 % від потреби (рис. 5.16.4). Показник аварійності мереж знизився з 2,38 до 1,18 аварій на 1 км мережі.

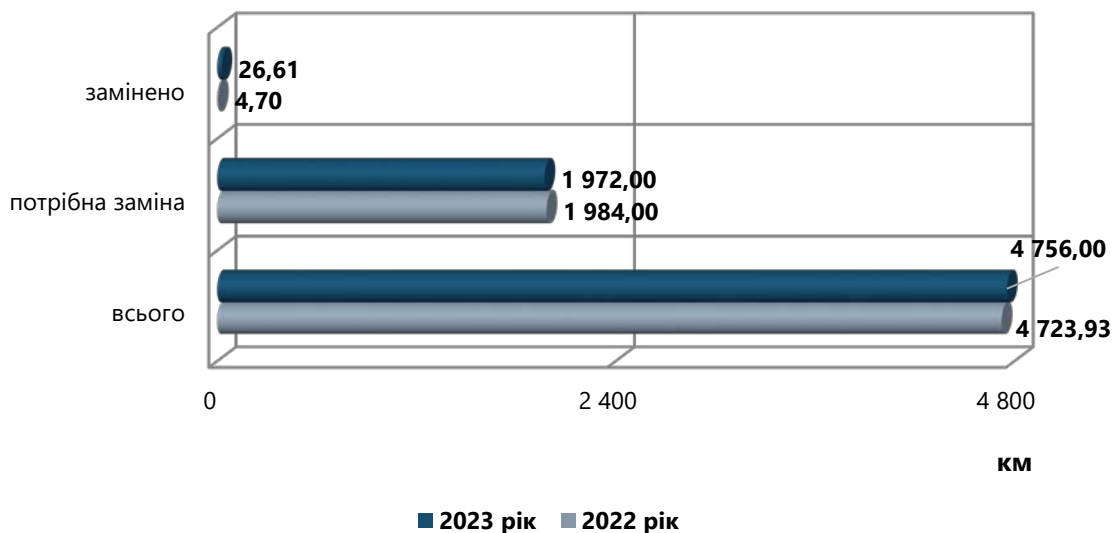

Рис. 5.16.4. Протяжність водопровідних мереж

Споруди для зберігання питної води в цілому по області налічували: резервуари чистої води - 76 з сумарним об'ємом - 126,81 тис. м³; водонапірні башти - 480. Нестача об'ємів споруд для зберігання питної води – 0,09 тис. м³.

Облік послуг з водопостачання. Показник оснащення будівель вузлами комерційного обліку протягом звітного року не змінився – 18 %; квартир – збільшився з 86,5 до 87 %.

Системи централізованого водовідведення

У 2023 році питоме водовідведення на 1 людину складало: у містах – 225 (більше на 29,8); у смт - 95 (менше на 12); у сільських населених пунктах – 104 (більше на 32) л/добу.

Обсяги стічних вод в системах водовідведення у 2023 році становили (рис. 5.16.5):

- ❖ реалізовано усім споживачам - 42,00 млн м³;
- ❖ відведено стічних вод - 42,00 млн м³;
- ❖ пройшло через очисні споруди - 41,75 млн м³ або 99 %;
- ❖ пройшло повне біологічне очищення – 41,41 млн м³ або 98,6 %;
- ❖ пройшло доочищення - 24,99 млн м³ або 59,5 %.

Найбільші обсяги стоків було відведено у містах - 41,01 млн м³ або 97,6 % від їх загальної кількості; у смт - 0,59 млн м³ або 1,4 %; у сільських населених пунктах - 0,385 млн м³ або 1 %.

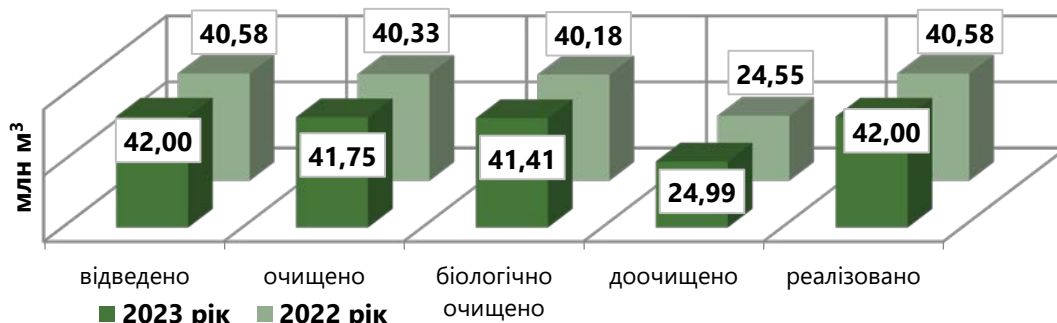

Рис. 5.16.5. Виробничі показники водовідведення

Насосні станції систем централізованого водовідведення та очисні споруди у 2023 році характеризувались такими показниками:

- 175 НС (загальна фактична потужність – 53,97 млн м³/рік); 389 одиниць насосного обладнання, з них потребували заміни 76 або 19,5 % насосів, було замінено протягом року - 24 або 31,6 % від потреби;
- 32 очисні споруди (загальна фактична потужність - 50,95 млн м³/рік), з них 24 потребували реконструкції; було реконструйовано протягом року – 1, або 4,2 % від потреби (рис. 5.16.6).

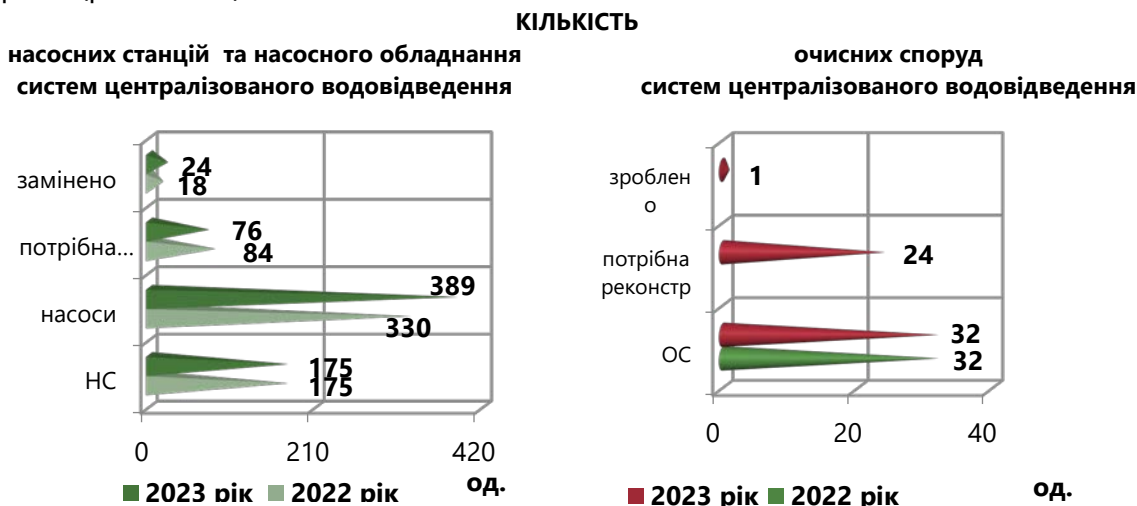

Рис. 5.16.6

Мережі централізованого водовідведення у 2023 році характеризувались такими показниками: загальна протяжність – 1 197,523 км, з них ветхих та аварійних – 546,07 км або 45,6 %; протягом року замінено 3,123 км або 0,6 % від потреби (рис. 5.16.7). Показник аварійності мереж зменшився з 1,29 до 0,68 аварії на 1 км мережі.

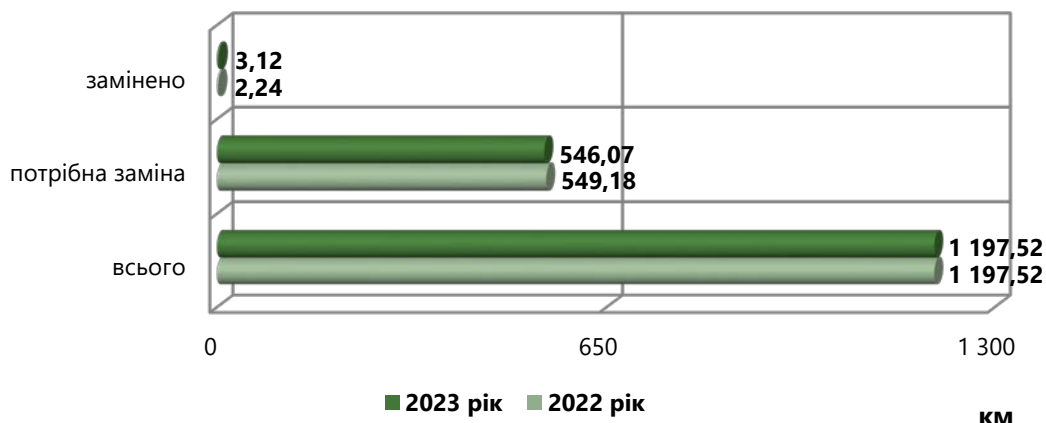

Рис. 5.16.7. Протяжність мереж централізованого водовідведення

Витрати електроенергії у системах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

У 2023 році витрати електроенергії порівняно з попереднім роком:

- ▶ **у системах водопостачання** зросли з 40,21 до 41,425 млн кВт-год/рік; питомі витрати - з 398,55 до 1 187,53 кВт год/1000 м³ води;
- ▶ **у системах водовідведення** знизились з 25,84 до 25,15 млн кВт-год/рік; питомі витрати - з 636 до 599 кВт год/1000 м³ стічної води.

Заборгованість за витрачену електроенергію в системах водопостачання зросли - з 86 011,216 до 89 708,058 тис. грн; в системах водовідведення - з 36 886,116 до 41 149,158 тис. грн.

Фінансово-економічні показники

Найменування показника	водопостачання		водовідведення	
	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.
Тарифи на послуги, грн/м³				
<i>для промисловості</i>				
мінімальні	11,92	11,92	14,40	7,16
максимальні	43,0	44,10	46,5	50,65
<i>для населення</i>				
мінімальні	11,92	7,19	7,0	7,32
максимальні	25,50	40,00	46,5	48,0
Собівартість послуг, грн/м³				
мінімальна	11,92	11,52	9,06	5,45
максимальна	25,50	40,00	44,69	47,17
середня	18,71	19,00		
Відшкодування вартості послуг, %				
<i>для промисловості</i>	87,5	75	80,0	83
<i>для населення</i>	82	73	75,0	81

Підприємства питного водопостачання та централізованого водовідведення

Послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в області надає 325 підприємств (у 2022 році - 326 підприємств), в тому числі 9 спеціалізованих комунальних, 86 багатогалузевих комунальних. До комунальної форми власності у 2023 році належало 146 підприємств; до державної - 16; до іншої - 163.

Базове підприємство області - **КП ПОР «Полтававодоканал»**.

Виробничі показники найбільших підприємств області

Показники	КП ПОР «Полтававодоканал»		КП «Кременчук-водоканал»	
	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.
ВОДОПОСТАЧАННЯ				
Обсяги води, млн м³/рік				
<i>піднято</i>	22,11	22,58	20,16	19,35
<i>очищено</i>	-	-	17,21	15,67
<i>подано усім споживачам</i>	21,68	22,19	14,84	14,46
<i>реалізовано</i>	15,43	15,90	9,75	9,60
<i>втрати та витрати</i>	6,68	6,68	7,70	6,38
Водопровідні мережі, км				
<i>всього</i>	842,133	1058,735	439,9	440,2
<i>ветхі та аварійні</i>	432,985	507,270	141,3	121,8
<i>замінено</i>	1,826	1,579	1,7	3,3
Витрати електроенергії, млн кВт-год/рік	24,451296	25,140654	7,01	6,46
Заборгованість за електроенергію, тис. грн	80 836,5	88 252,8	-	-
ВОДОВІДВЕННЯ				
Обсяги стоків, млн м³/рік				
<i>реалізовано</i>	12,74	12,88	8,91	8,54
<i>відведено</i>	20,96	21,72	13,30	14,12
<i>очищено</i>	20,91	21,66	13,30	14,12
<i>біологічно очищено</i>	20,91	21,66	13,30	14,12
<i>доочищено</i>	20,62	21,38	-	-
Мережі централізованого водовідведення, км				
<i>всього</i>	470,207	478,779	272,0	272,7
<i>ветхі та аварійні</i>	170,319	175,771	313,1	314,0
<i>замінено</i>	1,404	0,978	0,73	0,70
Витрати електроенергії, млн кВт-год/рік	12,665252	13,406368	7,87	6,96
Заборгованість за електроенергію, тис. грн	36 829,4	40 451,8	-	-

Заходи з розвитку, здійснені у системах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

№	Назва заходу	Водопостачання	Водовідведення
1.	Будівництво нових об'єктів	37,901	-
2.	Реконструкція і модернізація об'єктів	30,746	5,300
3.	Капремонт і відновлення робочого стану об'єктів	4,560	5,881
4.	Розвиток виробничо-експлуатаційних баз	1,402	0,0596

№	Назва заходу	Водопостачання	Водовідведення
5.	Оснащення житлового фонду засобами обліку води	3,050	-
6.	Інші заходи	0,041	-
Загальна вартість здійснених заходів, млн грн		77,70	11,2406

Загальна вартість заходів з розвитку, здійснених ліцензіатами НКРЕКП, у 2023 році складала:

- КП ПОР «Полтававодоканал»: для систем водопостачання - 81,177 млн грн (у 2022 році - 51,525 млн грн), для систем водовідведення – 113,912 млн грн (у 2022 році - 96,476 млн грн);
- КП «Кременчукводоканал»: для систем водопостачання – 7,86 млн грн (у 2022 році – 10,50 млн грн), для систем водовідведення – 26,32 млн грн (у 2022 році - 23,25 млн грн).

Якість води джерел та систем питного водопостачання

№	Проби води, які не відповідали нормативам	% до загальної кількості	
		2022 р.	2023 р.
Джерела водопостачання			
1	усі джерела централізованого водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	24,0	26
	<i>бактеріологічні показники</i>	3,0	4,7
2	підземні джерела централізованого водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	25,0	26
	<i>бактеріологічні показники</i>	2,4	3,7
3	джерела децентралізованого водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	41,7	45,2
	<i>бактеріологічні показники</i>	28,0	9,4
Системи водопостачання			
4	системи централізованого водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	25,0	26
	<i>бактеріологічні показники</i>	2,4	3,7
5	водопровідні мережі:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	9,0	10,4
	<i>бактеріологічні показники</i>	6,3	5,8
6	сільські системи водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	36,6	41,4
	<i>бактеріологічні показники</i>	8,2	8,8

У 2023 році якість питної води з систем централізованого водопостачання не відповідала встановленим нормативам у наступних населених пунктах.

Категорія населеного пункту	За показниками
м. Карлівка, м. Миргород смт Велика Багачка с. Вовнянка, с. Гаркушинці, с. Петрівці, с. Білики, с. Зубівка, с. Хомутець, с. Кибинці	Санітарно-хімічні (хлориди, фториди, сухий залишок)
м. Лубни	Санітарно-хімічні (хлориди, фториди, залізо загальне)
села Селещина, Сухоносівка, Новий Тагамлик, Абрамівка, Базилівщина Машівської ТГ	Санітарно-хімічні (забарвленість, каламутність, хлориди, фториди)
села Хоружі, Шкурупіївка, Лиман-II Решетилівської ТГ	Санітарно-хімічні (фториди)

Охорона природних водойм

Таблиця 5.16.4

Найменування показника	2022 р.	2023 р.
Скинуто стічних вод в поверхневі водойми, млн м³/рік		
всього	67,112	70,779
нормативно чистих без очищення	7,141	29,085
нормативно очищених	36,651	26,051
недостатньо очищених	3,078	15,643
неочищених	20,243	-
в т.ч. комунальними підприємствами, млн м³/рік		
всього	38,883	30,122
нормативно чистих без очищення	1,991	1,991
нормативно очищених	34,047	25,806
недостатньо очищених	2,844	2,325
неочищених	38,883	30,122

Загальний стан питного водопостачання та централізованого водовідведення, заходи з реформування та розвитку

У цілому, питна вода в області відповідає вимогам чинного стандарту. Але в районах, водопостачання яких здійснюється з Буцацького водоносного горизонту (у містах Миргороді, Карлівці, Хоролі і Решетилівці, селищах Великій Багачці і Машівці) існує проблема щодо відхилень від вимог Державних санітарних норм та правил за вмістом хлоридів (кількість яких перевищує нормативне значення в 1,3 – 2 рази), фтору (кількість якого перевищує нормативне значення в 1,5 рази), в деякій місцевості і по сухому залишку (перевищує нормативне значення в 1,5 рази). За останні роки відмічається погіршення якості питної води в зв'язку з підвищенням вмісту заліза за рахунок незадовільного технічного стану водогінної мережі.

Потребують реконструкції водопровідні очисні споруди м. Кременчук.

Населені пункти, розташовані на територіях Бондарівської та Дмитрівської сільських рад Кременчуцького району, що знаходяться в зоні негативного впливу на підземні водоносні горизонти ставка-випарника АТ «Укртатнафта» (Кременчуцького НПЗ) зараз користуються привізною або неякісною водою. Його площа становить 360 га, а місткість – 11,5 млн м³.

Більшість систем централізованого водовідведення населених пунктів Полтавської області побудована та введена в експлуатацію більше 30 років тому. За останній час значно погіршується стан мереж централізованого водовідведення, споруд і обладнання. Близько 80% очисних споруд систем централізованого водовідведення, насосних станцій і обладнання на них потребують реконструкції.

Останнім часом у містах Полтава, Кременчук, Лубни та Миргород значно погіршився технічний стан магістральних колекторів побудованих з залізобетонних труб в 60-70 роках минулого сторіччя внаслідок негативного впливу сульфато-газової корозії.

На виконання заходів Обласної програми «Питна вода Полтавщини» на 2022-2026 роки, територіальні громади та підприємства питного водопостачання та централізованого водовідведення надали пропозиції для формування переліку заходів у 2024 році.

Із наданих пропозицій сформувало перелік об'єктів з розробленою, актуалізованою (оновленою) проектно-кошторисною документацією, що відповідають заходам Програми у 2024 році та гарантуванням співфінансуванням від територіальних громад. Для розгляду на постійній комісії Полтавської обласної ради з питань житлово-комунального господарства, енергозбереження, будівництва, транспорту та зв'язку на її засіданні, надано сформований перелік об'єктів з розробленою, актуалізованою (оновленою) проектно-кошторисною документацією, що відповідають заходам Програми у 2024 році та гарантуванням співфінансуванням від територіальних громад. У разі надання фінансування заходи будуть проведені.

У зв'язку з триваючою агресією російської федерації, фінансування заходів Програми не відбувається, що зумовило виникнення додаткових проблем на підприємствах питного водопостачання та централізованого водовідведення.

Аналіз фінансово-господарської діяльності **КП ПОР «ПОЛТАВАВОДОКАНАЛ»** за 2023 рік показує наступне.

Доходом від реалізації послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення не покривалися витрати підприємства з ліцензованої діяльності.

У 2023 році діючими тарифами покривалась собівартість послуг на централізоване водопостачання на 73,4 %, на централізоване водовідведення – 84,2 %.

Більше 90 % загальної фактичної собівартості послуг складають витрати на електроенергію, реагенти, на оплату праці, ЄСВ, амортизаційні відрахування, паливно-мастильні матеріали, поточний ремонт основних засобів, податки та збори до бюджету.

Інші - це витрати на виробничі послуги надані сторонніми підприємствами: підкачка води, опалення, техобслуговування, оренда водопровідних та каналізаційних мереж, МШП, папір, розрахунково-касове обслуговування тощо.

Фінансовим результатом діяльності КП ПОР «ПОЛТАВАВОДОКАНАЛ» за 2023 рік є збиток в розмірі 61,9 млн грн (в 2022 році фінансовим результатом діяльності підприємства був збиток – 21,3 млн грн).

Причиною збиткової діяльності підприємства були наступні об'єктивні фактори:

- не встановлення тарифів на централізоване водопостачання та централізоване водовідведення на 2023 рік, в зв'язку з рекомендацією Уряду не підвищувати тарифи для населення на комунальні послуги, впродовж дії воєнного стану в Україні;

- зростання цін на основні матеріально-технічні ресурси, збільшення матеріальних витрат на ремонтні роботи та витрат на ремонти підрядним способом, так в 2023 році, в порівнянні з 2022 роком енергетичні та матеріально-технічні витрати, в цілому, збільшились на 48 млн грн;

- перевищення фактичних амортизаційних нарахувань за даними бухгалтерського обліку над її величиною за податковим обліком.

Станом на 01 січня 2024 року:

- сума непокритих збитків підприємства (з урахуванням збитків минулих років) склала 285,2 млн грн;

- кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги склала 166 млн грн, з них 107 млн грн – борг за електроенергію. В порівнянні з 2022 роком загальна кредиторська заборгованість збільшилась на 25 млн грн;

- за рахунок оновлення основних фондів їх знос зменшився в порівнянні з 2022 роком на 1% та склав 70 %.

У 2023 році руйнувань об'єктів питного водопостачання та централізованого водовідведення не було.

У 2023 році підприємство отримало гуманітарну допомогу у вигляді обладнання (дизельні генератори) від міжнародної організації ЮНІСЕФ Україна у кількості 17 одиниць та від Полтавської обласної військової адміністрації – 12 одиниць.

КП «Кременчукводоканал» за 2023 рік силами підприємства ліквідовано 574 (2022 рік – 686 шт.) пориви на водопровідних мережах і 35 поривів на мережах централізованого водовідведення.

Ліквідовано 1 564 (2022 рік -1 927 шт.) підпори на мережах водовідведення. Накрито 76 (2022 рік – 65 шт.) колодязів водовідведення та 56 (2022 рік – 74 шт.) водопровідних колодязів.

Встановлено та відремонтовано 137 (2022 рік - 152 шт.) пожежних гідрантів та відремонтовано 42 водорозбірних колонки.

Промито 39 854 м (2022 рік – 39 720 м) мереж централізованого водовідведення гідродинамічною машиною. Водопровідних мереж промито 11 994 м (2022 рік – 6 398 м);

Відремонтовано 114 (2022 рік – 62 шт.) водопровідних та 208 (2022 рік – 157 шт.) колодязів водовідведення.

На водопровідних мережах міста за цей період встановлено запірно-регулюючої арматури (засувки) діаметром від 50 мм до 1000 мм – 86 шт (2022 рік – 53 шт.).

Відремонтовано засувки діаметром від 50 мм до 1000 мм – 165 шт (2022 рік – 173 шт.).

Проведені роботи по заміні аварійних сталевих та чавунних водопровідних мереж на труби ПВХ – 3 264,1 м (2022 рік – 1 285 м). Також проведена заміна мереж централізованого водовідведення – 917,15 п/м (2022 рік – 780 м).

5.17 Рівненська область

Рівненською обласною державною адміністрацією (Рівненською обласною військовою адміністрацією) надано наступні дані щодо стану систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у 2023 році.

Джерела питного водопостачання

Упродовж 2023 року з природних джерел області було відібрано 116,136 млн м³ води, що на 11,182 млн м³ більше, ніж у попередньому році. Загальний обсяг використаної води становив – 86,967 (більше на 6,377) млн м³, зокрема на господарсько-питні потреби – 15,98 (більше на 0,812) млн м³, на виробничі – 70,308 (більше на 5,556) млн м³. Для підземної води ці показники були такими: всього використано – 21,858 (більше на 0,661) млн м³ води (табл. 5.17.1, рис. 5.17.1).

Таблиця 5.17.1

№	Найменування показника	2022 р.	2023 р.	+/- до 2022 р.
1	Забір води з природних джерел, млн м³			
	всього	104,954	116,136	+11,182
	<i>поверхневої</i>	69,151	78,987	+9,836
	<i>підземної</i>	35,803	37,149	+1,346
2	Використання води, млн м³			
	всього	80,59	86,967	+6,377
	<i>на господарсько-питні потреби</i>	15,168	15,98	+0,812
	<i>на виробничі потреби</i>	64,752	70,308	+5,556
	<i>на сільськогосподарські потреби</i>	0,068	-	-0,068
	<i>на зрошення</i>	-	-	-
3	Використання підземних вод, млн м³			
	всього	21,197	21,858	+0,661
	<i>на господарсько-питні потреби</i>	-	-	-
	<i>на виробничі потреби</i>	-	-	-
	<i>на сільськогосподарські потреби</i>	-	-	-
	<i>на зрошення</i>	-	-	-
	<i>на інші потреби</i>	-	-	-

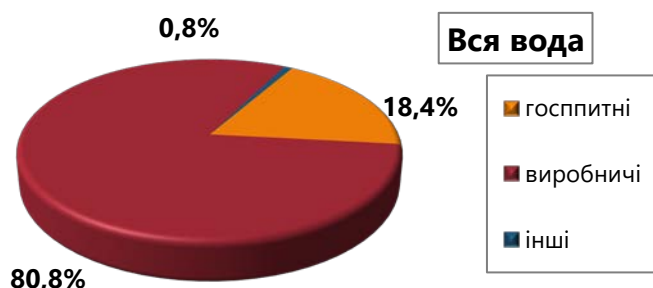

Рис. 5.17.1. Використання води на різні потреби у 2023 році

Для забезпечення питного водопостачання області використовується вода з підземних джерел.

Відповідно до наданої інформації на території області відсутні населені пункти, які перебувають у маловодній місцевості.

Забезпеченість населених пунктів та населення системами централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

За наданою інформацією, у 2023 році забезпеченість населених пунктів області була такою (табл. 5.17.2):

- **централізоване водопостачання** - усі 11 міст, усі 16 смт, 202 села (20,2 %). Централізоване водопостачання було відсутнє у 797 селах;
- **централізоване водовідведення** - усі 11 міст, 14 смт (87,5 %), 14 сіл (1,4 %). Централізоване водовідведення було відсутнє у 2 смт (Рафалівка, Мізоч) та у 985 селах.

Таблиця 5.17.2

Категорія населених пунктів	Кількість населених пунктів	Кількість населених пунктів, забезпечених:	
		централізованим водопостачанням	централізованим водовідведенням
<i>міста</i>	11	11	11
<i>смт</i>	16	16	14
<i>села</i>	999	202	14
Разом	1 026	229	39

Населення області було охоплено послугами таким чином (табл. 5.17.3):

- ✓ **централізованим водопостачанням**: у містах - 371,9 тис. осіб (86,1 %), у смт - 46,2 тис. осіб (57,8 %), у селах - 83,3 тис. осіб (13,5 %);
- ✓ **централізованим водовідведенням**: у містах - 312,6 тис. осіб (72,4 %), у смт - 32,1 тис. осіб (40,1 %), у селах - 9,5 тис. осіб (1,5 %).

Таблиця 5.17.3

Категорія населених пунктів	Чисельність населення, тис. осіб	Чисельність населення (тис. осіб), охопленого послугами:	
		централізованого водопостачання	централізованого водовідведення
<i>міста</i>	431,7	371,9	312,6
<i>смт</i>	80,0	46,2	32,1
<i>села</i>	619,2	83,3	9,5
Разом	1 130,9	501,4	354,2

Системи централізованого питного водопостачання

У 2023 році загальні показники водопостачання області були наступними:

- цілодобове водопостачання - 100 % населених пунктів та населення;
- питоме водоспоживання на 1 людину: у містах - 85,55 (менше на 3,01); у селищах міського типу - 84,16 (більше на 2,84); у селах - 85,19 (менше на 5,8) л/добу;
- кількість вуличних колективних установок - 129.

Водозабори. Загальна кількість централізованих водозаборів в області становила 134; кількість свердловин - 354.

Обсяги води в системах водопостачання у 2023 році становили (рис. 5.17.2):

- ✓ піднято води - 24,84 млн м³;
- ✓ очищено - 14,90 млн м³ або 60 % до обсягу піднятої води;
- ✓ подано усім споживачам - 24,50 млн м³ або 98,6 %;
- ✓ реалізовано - 18,17млн м³ або 73,1 %;
- ✓ знезаражено - 19,20 млн м³ або 77,3 %;
- ✓ втрати та технологічні витрати - 6,67 млн м³ або 26,9 %.

За населеними пунктами обсяги піднятої води становили: міста – 19,60 млн м³ або 78,9 % від загального обсягу; смт - 1,51 млн м³ або 6,1 %; у сільських населених пунктах - 3,73 млн м³ або 15 %.

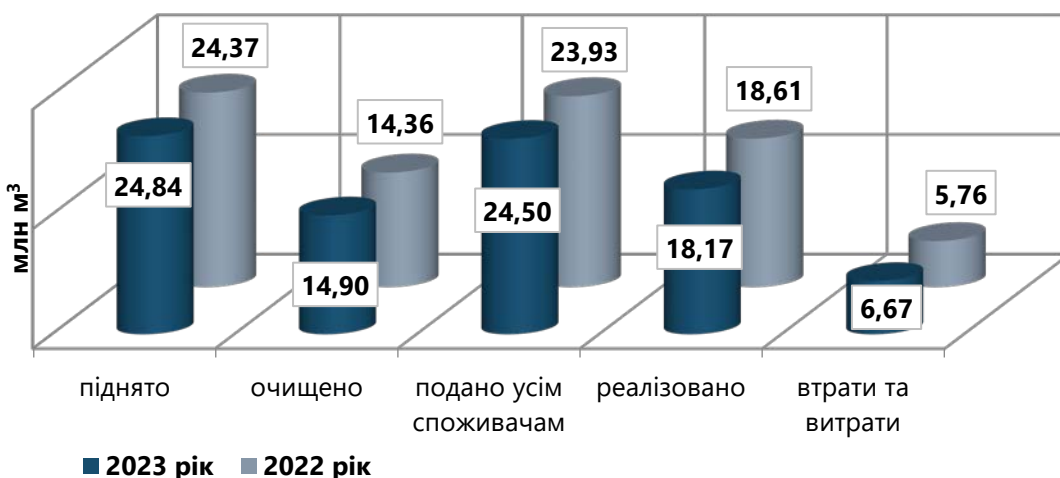

Рис. 5.17.2. Виробничі показники водопостачання

Середньодобова подача питної води становила: за категорією «усі споживачі» - 62,83; за категорією «населення» - 35,15 тис. м³/добу.

Водопровідні насосні станції у 2023 році характеризувались такими показниками: загальна кількість - 307 (фактична потужність - 34,85 млн м³/рік); встановлене насосне обладнання - 395 одиниць, з них заміни потребували 157 або 39,7 % насосів, було замінено протягом року - 38 або 24,2 % від потреби (рис. 5.17.3).

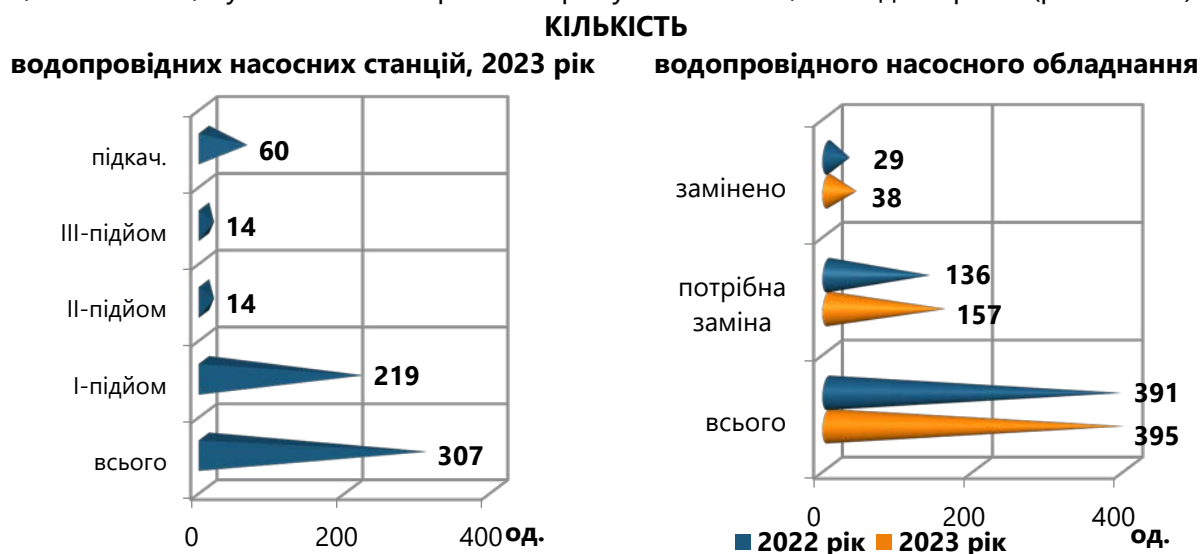

Рис. 5.17.3

Водопровідні мережі у 2023 році характеризувались такими показниками: загальна протяжність становила – 2 284,94 км, з них ветхих та аварійних – 465,48 км або 19,6%; протягом року було замінено 23,53 км або 5,1 % від потреби (рис. 5.17.4). Показник аварійності мереж знизився з 0,77 до 0,72 аварії на 1 км мережі.

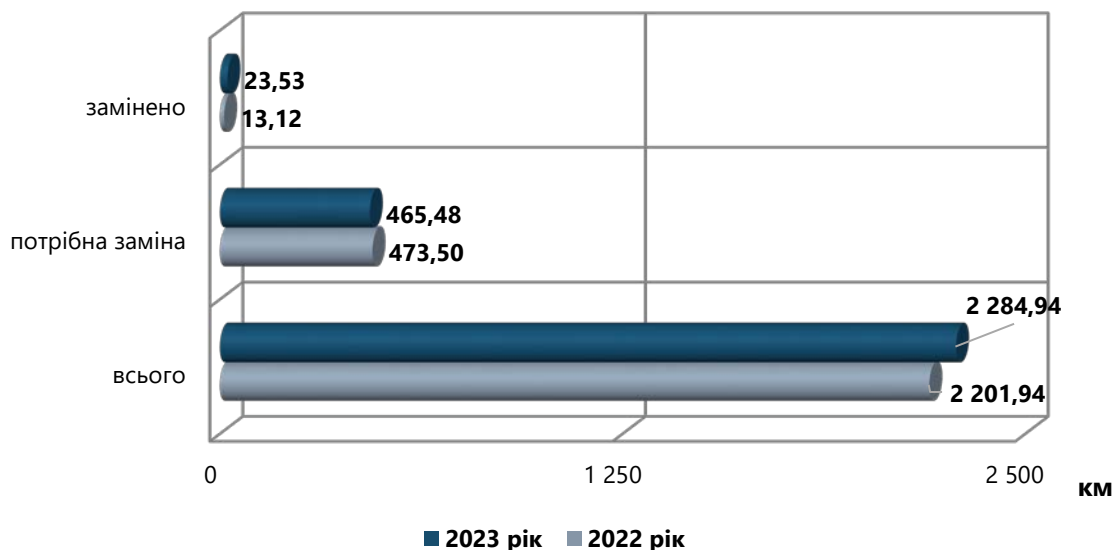

Рис. 5.17.4. Протяжність водопровідних мереж

Споруди для зберігання питної води в цілому по області налічували: резервуари чистої води - 42 з сумарним об'ємом - 134,90 тис. м³; водонапірні башти - 172 з сумарним об'ємом - 5,13 тис. м³.

Облік послуг з водопостачання. Показник оснащення будівель вузлами комерційного обліку протягом звітного року збільшився - з 25,1 до 27,8 %; квартир – зменшився з 83,8 до 81,9 %.

Системи централізованого водовідведення

У 2023 році загальні показники водовідведення області були наступними:

➤ питоме водовідведення на 1 людину: у містах - 88,86 (менше на 2,09); у смт - 90,89 (більше на 8,46); у сільських населених пунктах - 88,22 (менше на 9,93) л/добу.

Обсяги стічних вод в системах водовідведення у 2023 році становили (рис. 5.17.5):

- ❖ реалізовано усім споживачам - 16,74 млн м³;
- ❖ відведено стічних вод - 18,33 млн м³;
- ❖ пройшло через очисні споруди - 18,23 млн м³ або 99,5 %;
- ❖ пройшло повне біологічне очищення - 18,23 млн м³ або 99,5 %.

Найбільші обсяги стоків було відведено у містах - 16,55 млн м³ або 90,3 % від їх загального обсягу; у смт - 1,67 млн м³ або 9,1 %; у сільських населених пунктах - 0,10 млн м³ або 0,6 %.

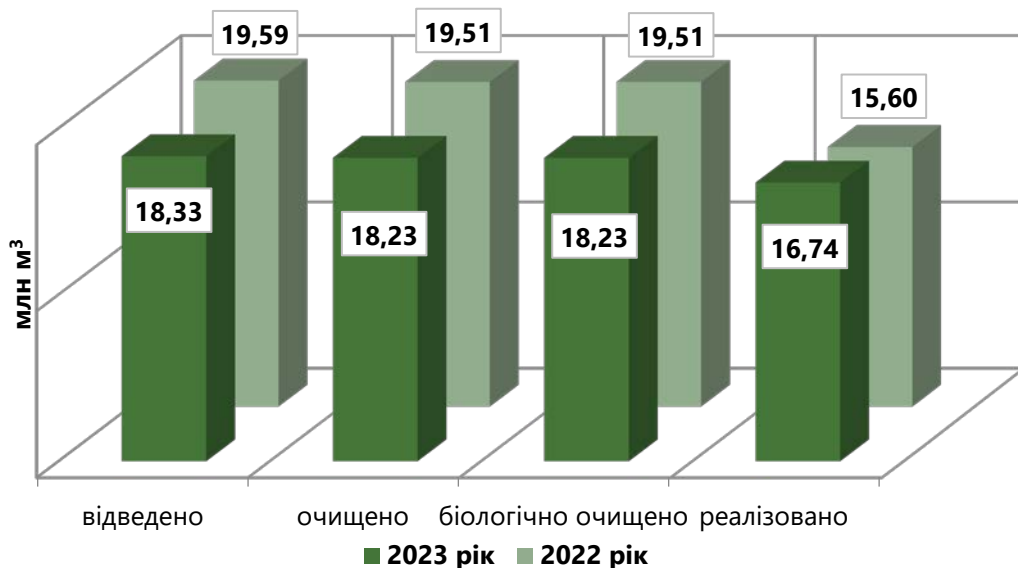

Рис. 5.17.5. Виробничі показники водовідведення

Насосні станції систем централізованого водовідведення та очисні споруди у 2023 році характеризувались такими показниками:

➤ 132 НС (загальна фактична потужність – 24,24 млн м³/рік); 284 одиниць насосного обладнання, з них потребували заміни 84 або 29,6 % насосів, було замінено протягом року - 24 або 28,6 % від потреби;

➤ 29 очисних споруд (загальна фактична потужність – 10,83 млн м³/рік), з них 24 потребували реконструкції; реконструкція очисних споруд протягом 2023 р. не проводилась (рис. 5.17.6).

КІЛЬКІСТЬ

насосних станцій та насосного обладнання систем централізованого водовідведення

очисних споруд систем централізованого водовідведення

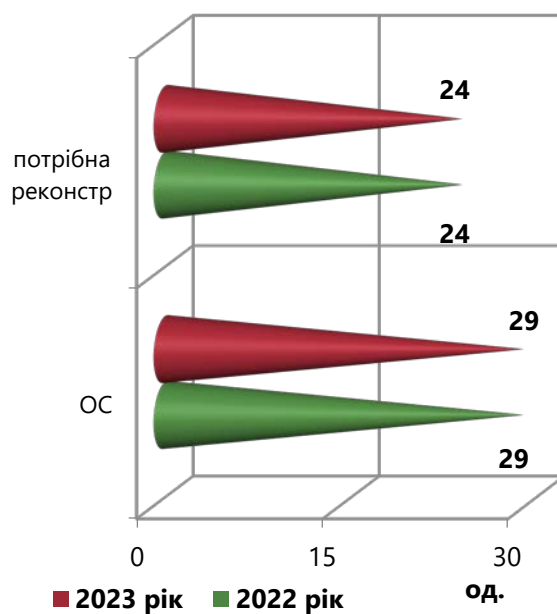
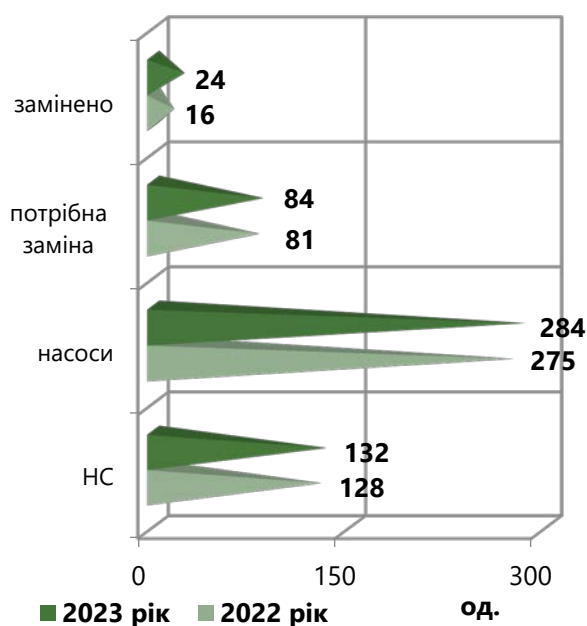

Рис. 5.17.6

Мережі централізованого водовідведення у 2023 році характеризувались такими показниками: загальна протяжність – 763,42 км, з них ветхих та аварійних – 260,30 км або 34,1 %; протягом року було замінено 3,59 км або 1,4 % від потреби (рис. 5.17.7). Показник аварійності мереж знизився з 0,40 до 0,37 аварії на 1 км мережі.

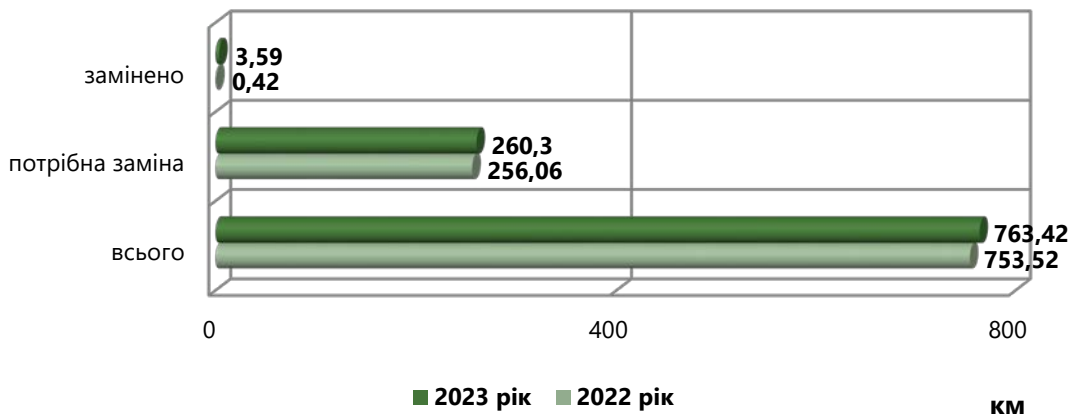

Рис. 5.17.7. Протяжність мереж централізованого водовідведення

Витрати електроенергії у системах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

У 2023 році витрати електроенергії порівняно з попереднім роком:

- **у системах водопостачання** зросли з 22,094 до 22,359 млн кВт-год/рік; питомі витрати – знизились з 906,53 до 900,10 кВт год/1000 м³ води;
- **у системах водовідведення** знизились з 12,01 до 11,19 млн кВт-год/рік; питомі витрати - з 612,82 до 610,54 кВт год/1000 м³ стічної води.

Заборгованість за витрачену електроенергію в системах водопостачання та водовідведення - відсутня.

Фінансово-економічні показники

Найменування показника	водопостачання		водовідведення	
	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.
Тарифи на послуги, грн/м³				
<i>для промисловості</i>				
мінімальні	11,59	9,72	9,18	9,18
максимальні	64,00	99,00	101,00	101,00
<i>для населення</i>				
мінімальні	8,95	6,48	6,40	7,98
максимальні	36,00	50,00	61,85	85,75
Собівартість послуг, грн/м³				
мінімальна	9,68	9,75	5,89	4,94
максимальна	108,51	134,13	82,52	95,02
середня	17,31	19,80	17,09	14,72
Відшкодування вартості послуг, %				
<i>для промисловості</i>	87	80	92	116
<i>для населення</i>	88	83	98	118

Підприємства питного водопостачання та централізованого водовідведення

Послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в області надає 51 підприємство (у 2022 році - 51 підприємство), в тому числі 12 спеціалізованих комунальних, 33 багатогалузевих комунальних, 6 відомчих. До комунальної форми власності у 2023 році належало 37 підприємств; до державної - 7; до іншої - 8.

Базове підприємство області - **РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал»**.

Виробничі показники найбільших підприємств області

Показники	РОВКП ВКГ «Рівнеобл- водоканал»		КП «Дубно- водоканал»		КП «Здолбунів- водоканал»		КП «Костопіль- водоканал»	
	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.
ВОДОПОСТАЧАННЯ								
Обсяги води, млн м³/рік								
<i>піднято</i>	15,24	15,82	1,0	1,0	0,89	0,88	0,895	0,91
<i>очищено</i>	13,37	14,00	1,0	1,0	0,89	0,88	0,895	0,91
<i>подано усім споживачам</i>	14,67	15,21	1,0	1,0	0,89	0,88	0,885	0,899
<i>реалізовано</i>	9,99	10,36	0,74	0,77	0,60	0,61	0,695	0,687
<i>втрати та витрати</i>	4,30	4,48	0,3	0,3	0,29	0,28	0,200	0,223
Водопровідні мережі, км								
<i>всього</i>	751,5	752,76	93,2	93,2	37,5	37,5	74,3	77,0
<i>ветхі та аварійні</i>	174,1	174,64	43,9	43,7	0,136	0,136	28,58	47,90
<i>замінено</i>	1,465	3,02	0,2	0,2	0,05	0,05	0,06	1,128
Витрати електроенергії, млн кВт-год/рік	15,43	15,80	0,58	0,56	0,683	0,626	0,511	0,540
Заборгованість за електроенергію, тис. грн	-	-	-	-	-	-	-	-
ВОДОВІДВЕННЯ								
Обсяги стоків, млн м³/рік								
<i>реалізовано</i>	10,83	11,80	1,13	1,1	-	-	0,459	0,472
<i>відведено</i>	13,44	12,27	1,13	1,1	0,74	0,68	0,459	0,472
<i>очищено</i>	13,44	12,27	1,13	1,1	-	-	0,459	0,472
<i>біологічно очищено</i>	13,44	12,27	1,13	1,1	-	-	0,459	0,472
<i>доочищено</i>	-	-	-	-	-	-	-	-
Мережі централізованого водовідведення, км								
<i>всього</i>	300,2	303,47	24,7	24,7	52,34	52,34	26,4	27,8
<i>ветхі та аварійні</i>	151,28	153,65	15,8	15,7	7,61	7,61	11,6	14,4
<i>замінено</i>	0,03	0,38	0,1	0,1	-	0,02	0,06	0,004
Витрати електроенергії, млн кВт-год/рік	8,32	7,53	0,9	1,0	0,078	0,128	0,231	0,256
Заборгованість за електроенергію, тис. грн	-	-	-	-	-	-	-	-

Заходи з розвитку, здійснені у системах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

№	Назва заходу	Водопостачання	Водовідведення
1.	Продовження будівництва об'єктів	5,57	-
2.	Реконструкція і модернізація об'єктів	5,10	0,05
3.	Капремонт і відновлення робочого стану об'єктів	2,88	1,71
4.	Оснащення житлового фонду засобами обліку споживання води	0,48	-
5.	Інші заходи	0,95	0,74
Загальна вартість здійснених заходів, млн грн		14,98	2,50

Загальна вартість заходів з розвитку, здійснених ліцензіатом НКРЕКП - РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал» у 2023 році складала: для систем водопостачання - 6,51 млн грн (у 2022 році – 10,90 млн грн), для систем водовідведення – 5,03 млн грн (у 2022 році – 3,90 млн грн).

Якість води джерел та систем питного водопостачання

№	Проби води, які не відповідали нормативам	% до загальної кількості	
		2022 р.	2023 р.
Джерела водопостачання			
1	усі джерела централізованого водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	11,1	10,7
	<i>бактеріологічні показники</i>	25,0	7,1
2	підземні джерела водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	-	10,7
	<i>бактеріологічні показники</i>	-	7,1
3	джерела децентралізованого водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	16,7	50,0
	<i>бактеріологічні показники</i>	100	100,0
Системи водопостачання			
4	системи централізованого водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	29,2	10,7
	<i>бактеріологічні показники</i>	-	7,1
5	водопровідні мережі:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	29,2	10,7
	<i>бактеріологічні показники</i>	-	7,1
6	сільські системи водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	30,8	23,5
	<i>бактеріологічні показники</i>	-	25,0

У 2023 році якість питної води з систем централізованого водопостачання не відповідала встановленим нормативам у наступних населених пунктах.

Категорія населеного пункту	За показниками
Рівненський район, с. Городище, вул. Шкільна,7, Городищенський ліцей	Санітарно-хімічні (каламутність, залізо загальне)
Сарненський район, смт Клесів, вул. Шкільна, 84а/9 (квартира)	Мікробіологічні (загальне мікробне число) Санітарно-хімічні (забарвленість, каламутність)

Категорія населеного пункту	За показниками
Рівненський район, с. Нова Українка, вул. Лісова,39 (криниця)	Мікробіологічні (загальні коліформи) Санітарно-хімічні (водневий показник, залізо загальне)
Рівненський район, м. Березне, вул. Цюлковського,10, КЗ «Березнівський ліцей-інтернат спортивного профілю»	Мікробіологічні (загальні коліформи) Санітарно-хімічні (забарвленість, залізо загальне)

Охорона природних водойм

Таблиця 5.17.4

Найменування показника	2022 р.	2023 р.
Скинуто стічних вод в поверхневі водойми, млн м³/рік	50,659	55,504
нормативно чистих без очищення	17,905	21,997
нормативно очищених	28,673	25,93
недостатньо очищених	4,081	6,738
неочищених	-	0,838
в т.ч. комунальними підприємствами, млн м³/рік	13,296	12,107
нормативно чистих без очищення	0,013	0,013
нормативно очищених	10,414	9,39
недостатньо очищених	2,869	2,704
неочищених	-	-

Загальний стан питного водопостачання та централізованого водовідведення, заходи з реформування та розвитку

Централізоване водопостачання населених пунктів Рівненщини здійснюється за допомогою водопроводів з підземних водозаборів. Для доведення якості води з підземних джерел централізованого водопостачання до вимог чинних нормативів, зокрема по вмісту заліза, проводиться обробка питної води на водопровідних очисних спорудах, а саме станціях знезалізнення.

Всі 51 ліцензіат області з централізованого водопостачання здійснюють очищення та знезараження питної води, вживають необхідні заходи, спрямовані на знищення хвороботворних бактерій у воді, призначеній для пиття.

Основним методом знезараження є хлорування, а тому 12 підприємств питного водопостачання та централізованого водовідведення заготовляють гіпохлорит натрію марки А. Всі інші, у зв'язку з малим обсягом водопостачання та задовільною якістю підземної води з артезіанських свердловин, проводять знезараження трубопроводів водопровідної мережі реагентом – хлорне вапно.

Підприємства питного водопостачання та централізованого водовідведення здійснюють дослідження якості питної води згідно із ДСанПіН 2.2.4-171-10.

На цей час послуги з централізованого водопостачання ліцензіатами надаються абонентам цілодобово, безперебійно, в повному обсязі, у відповідності до вимог діючих нормативно-правових актів. Забезпечено запас необхідних засобів для знезараження питної води, проведено додатковий інструктаж з працівниками підприємств щодо виконання необхідних заходів безпеки.

Для забезпечення постачання питної води населенню та об'єктам соціальної сфери у разі відсутності електропостачання, підприємствами питного водопостачання та централізованого водовідведення встановлено 28 шт. ручних помп.

Також в області діє Програма розвитку та підтримки Рівненського обласного виробничого комунального підприємства водопровідно-каналізаційного господарства «Рівнеоблводоканал» на 2019 - 2026 роки (далі – Програма), схвалена розпорядженням голови обласної державної адміністрації від 22 серпня 2019 р. № 742 (зі змінами) та затвердженої рішенням обласної ради від 29 листопада 2019 р. № 1509 (зі змінами).

На виконання заходів програми щодо забезпечення населення якісною питною водою в достатній кількості у 2023 році виділено 65,4 млн грн, в тому числі з обласного бюджету – 45,3 млн грн, із бюджетів територіальних громад області – 20,1 млн грн, що майже в 5 разів більше у порівнянні з 2022 роком (13,8 млн грн).

Витрачено 2,06 млн грн на придбання матеріалів для ремонту та утримання в належному стані зовнішніх мереж водовідведення, 9,79 млн грн – на реконструкцію водогону «Горбаків –Рівне» в районі с. Бабин Гощанського району, ділянка I - в районі 306-307 км АД «Київ – Чоп», ділянка II - в районі 309 км АД «Київ – Чоп», ділянка III - в районі 310 км АД «Київ – Чоп», 2,45 млн грн – на заміну окремих ділянок мережі водопроводу на території Великоомелянської ТГ Рівненського району, 51,0 млн грн на фінансову підтримку РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал» на поточні витрати, оплату енергоносіїв.

На території Рівненської області відсутні руйнування об'єктів питного водопостачання та централізованого водовідведення.

5.18 Сумська область

Сумською обласною державною адміністрацією (Сумською обласною військовою адміністрацією) надано наступні дані щодо стану систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у 2023 році.

Джерела питного водопостачання

Упродовж 2023 року з природних джерел області було відібрано 59,65 млн м³ води, що на 0,14 млн м³ більше, ніж у попередньому році. Загальний обсяг використаної води становив – 41,91 (більше на 1,44) млн м³, зокрема на господарсько–питні потреби – 21,78 (більше на 0,39) млн м³, на виробничі – 17,46 (більше на 0,36) млн м³. Для підземної води ці показники були такими: всього використано – 24,821 (більше на 0,725) млн м³ води, зокрема на господарсько–питні потреби – 21,777 (більше на 0,391) млн м³ (табл. 5.18.1, рис. 5.18.1).

Таблиця 5.18.1

№	Найменування показника	2022 р.	2023 р.	+/- до 2022 р.
1	Забір води з природних джерел, млн м³			
	всього	59,51	59,65	+0,14
	<i>поверхневої</i>	24,37	24,4	+0,03
	<i>підземної</i>	35,14	35,21	+0,07
2	Використання води, млн м³			
	всього	40,47	41,91	+1,44
	<i>на господарсько–питні потреби</i>	21,39	21,78	+0,39
	<i>на виробничі потреби</i>	17,10	17,46	+0,36
	<i>на сільськогосподарські потреби</i>	-	-	-
	<i>на зрошення</i>	0,07	0,18	+0,11
	<i>на інші потреби</i>	1,91	2,49	+0,58
3	Використання підземних вод, млн м³			
	всього	24,096	24,821	+0,725
	<i>на господарсько–питні потреби</i>	21,386	21,777	+0,391
	<i>на виробничі потреби</i>	2,678	3,011	+0,333
	<i>на сільськогосподарські потреби</i>	-	-	-
	<i>на зрошення</i>	0,032	0,029	-0,003
	<i>на інші потреби</i>	-	0,003	+0,003

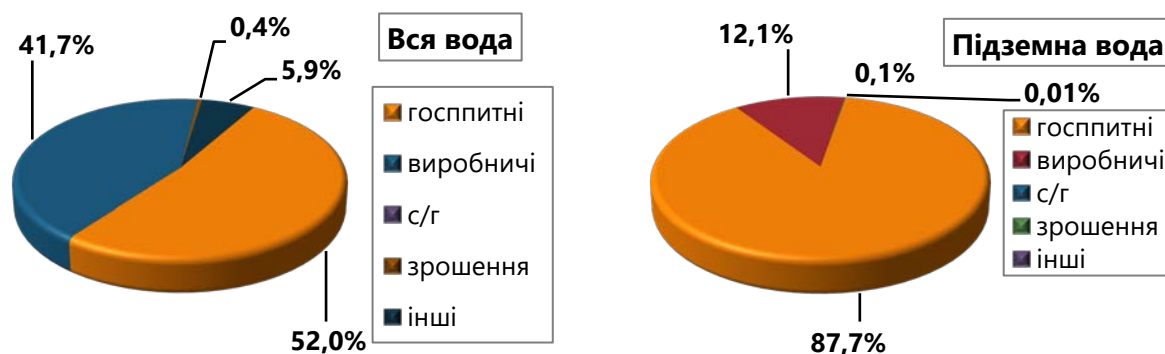

Рис. 5.18.1. Використання води на різні потреби у 2023 році

Для забезпечення питного водопостачання області використовується вода з підземних джерел.

Відповідно до наданої інформації на території області відсутні населені пункти, які перебувають у маловодній місцевості.

Забезпеченість населених пунктів та населення системами централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

За наданою інформацією, у 2023 році забезпеченість населених пунктів області була такою (табл. 5.18.2):

▪ **централізоване водопостачання** – усі 15 міст, усі 20 смт, 344 села (23,6 %).
Централізоване водопостачання було відсутнє у 1 114 селах;

▪ **централізоване водовідведення** – усі 15 міст, 12 смт (60 %), 16 сіл (1,1 %).
Централізоване водовідведення було відсутнє у 8 смт (Велика Писарівка, Кириківка, Шалигине, Есмань, Дубов'язівка, Терни, Чупахівка, Низи) та у 1 442 селах.

Таблиця 5.18.2

Категорія населених пунктів	Кількість населених пунктів	Кількість населених пунктів, забезпечених:	
		централізованим водопостачанням	централізованим водовідведенням
<i>міста</i>	15	15	15
<i>смт</i>	20	20	12
<i>села</i>	1 458	344	16
Разом	1 493	379	43

Населення області було охоплено послугами таким чином (табл. 5.18.3):

✓ **централізованим водопостачанням**: у містах – 541,380 тис. осіб (85,3 %), у смт – 39,440 тис. осіб (63,5 %), у селах – 133,028 тис. осіб (43,0 %);

✓ **централізованим водовідведенням**: у містах – 491,420 тис. осіб (77,4 %), у смт – 14,075 тис. осіб (22,7 %), у селах – 7,213 тис. осіб (2,3 %).

Таблиця 5.18.3

Категорія населених пунктів	Чисельність населення, тис. осіб	Чисельність населення (тис. осіб), охопленого послугами:	
		централізованого водопостачання	централізованого водовідведення
<i>міста</i>	634,860	541,380	491,420
<i>смт</i>	62,083	39,440	14,075
<i>села</i>	309,355	133,028	7,213
Разом	1 006,298	713,848	512,708

Системи централізованого питного водопостачання

У 2023 році загальні показники водопостачання області були наступними:

- цілодобове водопостачання – 25,4 % населених пунктів та 84,3 % населення;
- питоме водоспоживання на 1 людину: у містах – 130,8 (менше на 17,6); у смт – 76,4 (більше на 16,8); у сільських населених пунктах – 51,7 (менше на 15,1) л/добу;
- кількість вуличних колективних установок – 2 279; відсоток населення, що споживає з них воду – 12,2 %.

Водозабори. Загальна кількість централізованих водозаборів в області становила 45; кількість свердловин – 773.

Обсяги води в системах водопостачання у 2023 році становили (рис. 5.18.2):

- ✓ піднято води – 30,34 млн м³;
- ✓ очищення та знезараження води – відсутнє;
- ✓ подано усім споживачам – 29,47 млн м³ або 97,1 %;
- ✓ реалізовано – 21,16 млн м³ або 69,7 %;
- ✓ втрати та технологічні витрати – 9,18 млн м³ або 30,3 %.

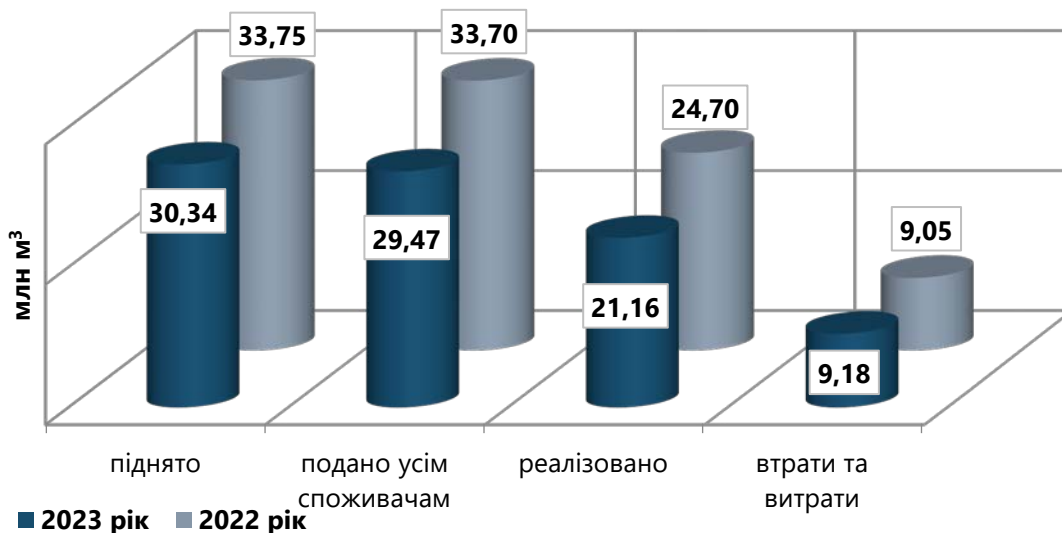

Рис. 5.18.2. Виробничі показники водопостачання

За населеними пунктами обсяги піднятої води становили: міста – 26,70 млн м³ або 88,0 % від загального обсягу; смт – 1,1 млн м³ або 3,6 %; сільські населені пункти – 2,54 млн м³ або 8,4 %.

Середньодобова подача питної води становила: за категорією «усі споживачі» – 58; за категорією «населення» – 47,1 тис. м³/добу.

Споруди для зберігання питної води в цілому по області налічували: резервуари чистої води – 65 з сумарним об'ємом – 38,9 тис. м³; водонапірні башти – 597 з сумарним об'ємом – 11,5 тис. м³.

Облік послуг з водопостачання. Показник оснащення будівель вузлами комерційного обліку протягом звітного року збільшився з 96,2 до 99,4 %; квартир – збільшився з 80,8 % до 82,7 %.

Водопровідні насосні станції у 2023 році характеризувались такими показниками: загальна кількість – 83 (фактична потужність – 41,82 млн м³/рік); встановлене насосне обладнання – 785 одиниць, з них заміни потребували 134 або 17,1 % насосів, було замінено протягом року – 130 або 97 % від потреби (рис. 5.18.3).

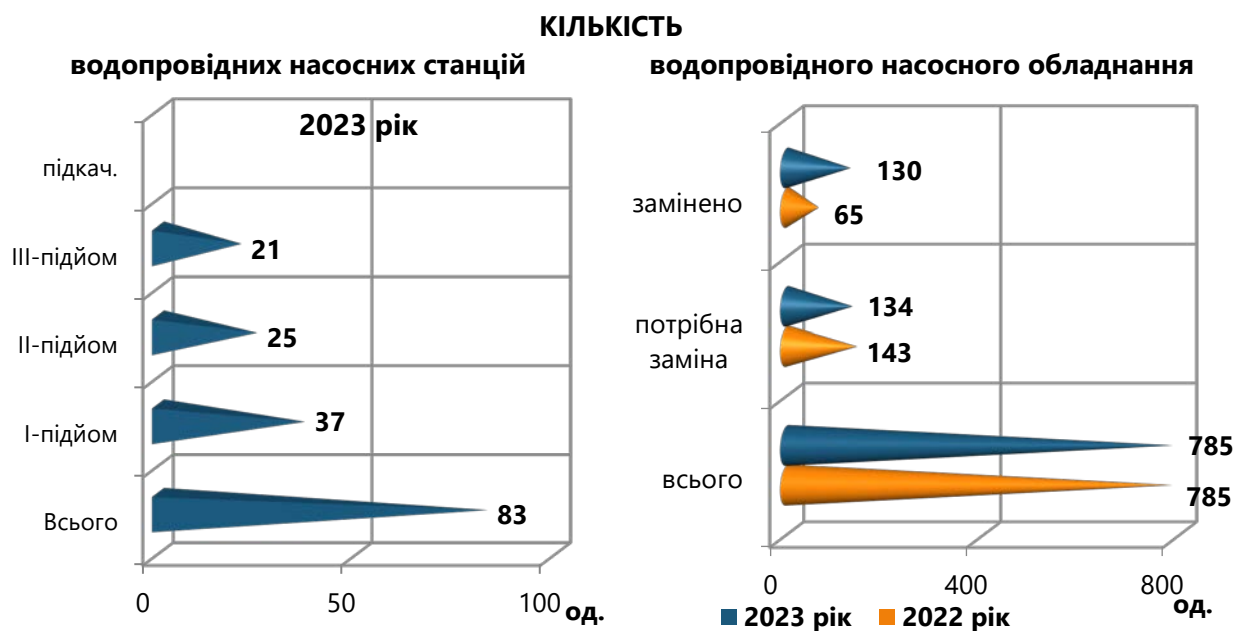

Рис. 5.18.3

Водопровідні мережі у 2023 році характеризувались такими показниками: загальна протяжність становила – 4 334,1 км, з них ветхих та аварійних – 1 166,6 км або 26,9%; протягом року було замінено 30,9 км або 2,6 % від потреби (рис. 5.18.4). Показник аварійності мереж зріс з 0,04 до 0,07 аварій на 1 км мережі.

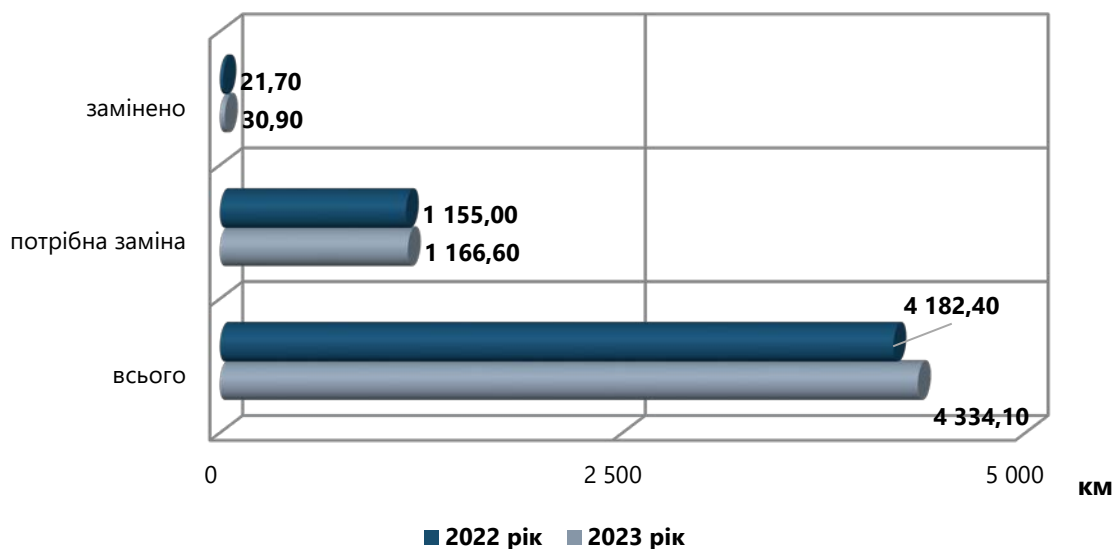

Рис. 5.18.4. Протяжність водопровідних мереж, км

Системи централізованого водовідведення

У 2023 році загальні показники водовідведення області були наступними:

- питоме водовідведення на 1 людину: у містах – 93,6 (менше на 17,7); у смт – 50,2 (менше на 24,1); у сільських населених пунктах – 51,2 (більше на 4,4) л/добу.

Насосні станції систем централізованого водовідведення та очисні споруди у 2023 році характеризувались такими показниками:

➤ 115 НС (загальна фактична потужність – 24,8 млн м³/рік); 365 одиниць насосного обладнання, з них потребували заміни 105 або 28,8 % насосів, було замінено протягом року – 7 або 6,7 % від потреби;

➤ 35 очисних споруд (загальна фактична потужність – 24,8 млн м³/рік), з них 18 потребували реконструкції; реконструкція не проводилась (рис. 5.18.5).

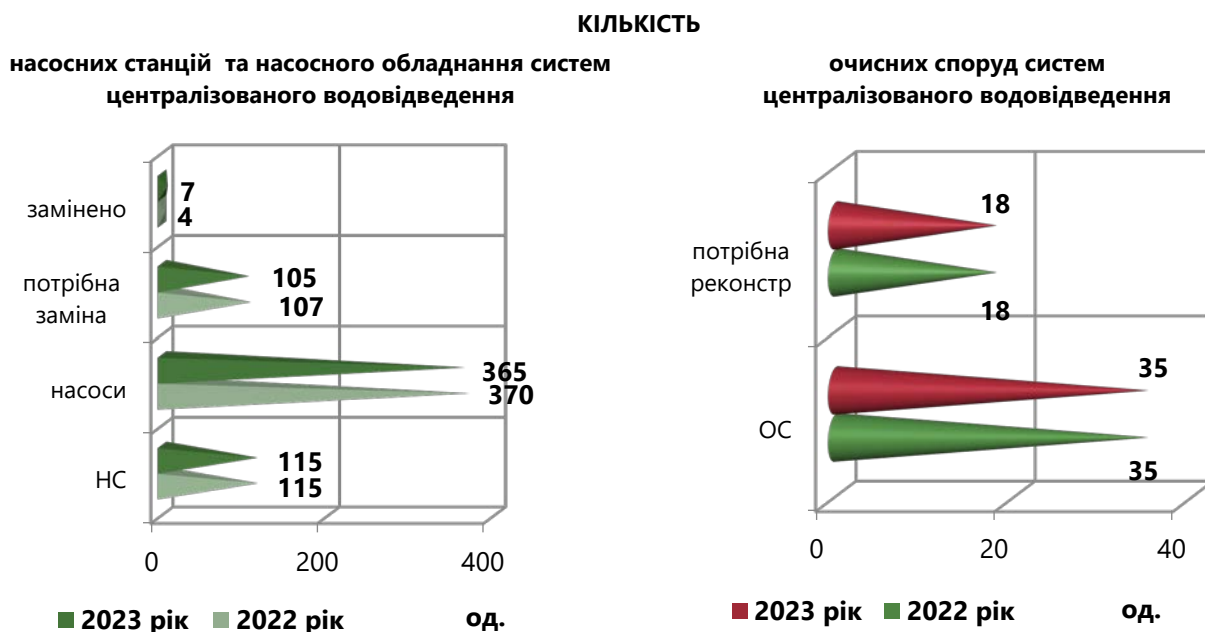

Рис. 5.18.5

Мережі централізованого водовідведення у 2023 році характеризувались такими показниками: загальна протяжність – 941,6 км, з них ветхих та аварійних – 448,4 км або 47,6 %; протягом року було замінено 0,9 км або 0,2 % від потреби (рис. 5.18.6).

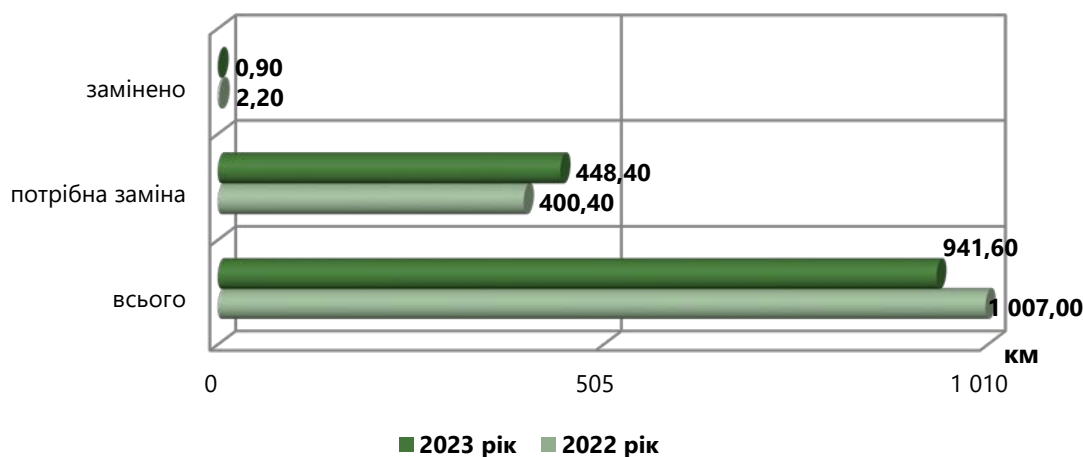

Рис. 5.18.6. Протяжність мереж централізованого водовідведення

Витрати електроенергії у системах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

У 2023 році витрати електроенергії порівняно з попереднім роком:

► у системах водопостачання знизились з 29,5 до 25,2 млн кВт-год/рік; питомі витрати – з 862 до 830 кВт год/1000 м³ води;

► у системах водовідведення знизились з 17,8 до 14,7 млн кВт-год/рік; питомі витрати – зросли з 774 до 858 кВт год/1000 м³ стічної води.

Заборгованість за витрачену електроенергію в системах водопостачання збільшилась - з 37 618 до 67 385 тис. грн; в системах водовідведення – з 9 404 до 16 846 тис. грн.

Фінансово-економічні показники

Найменування показника	водопостачання		водовідведення	
	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.
Тарифи на послуги, грн/м³				
<i>для промисловості</i>				
мінімальні	11,4	12,6	1,45	1,5
максимальні	50,4	53,2	59,44	72,8
<i>для населення</i>				
мінімальні	5,35	5,9	1,28	1,3
максимальні	46,4	47,1	56,49	61,8
Собівартість послуг, грн/м³				
мінімальна	10,7	11,2	12,8	14,1
максимальна	29,4	33,4	48,2	51,2
середня	16,8	17,5	23,6	34,3
Відшкодування вартості послуг, %				
<i>для промисловості</i>	92,6	92,8	94,2	95,2
<i>для населення</i>	82,2	83,7	87,3	88,1

Підприємства питного водопостачання та централізованого водовідведення

Послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в області надає 88 підприємств (у 2022 році - 88 підприємств), в тому числі 33 спеціалізованих комунальних, 49 багатогалузевих комунальних, 6 відомчих. До комунальної форми власності у 2023 році належало 38 підприємств; до державної - 6; до іншої - 41.

Базове підприємство області – КП «Міськводоканал» Сумської міської ради.

Виробничі показники найбільших підприємств області

Назва підприємства	КП «Міськводоканал» м. Суми		КП ВУВКГ м. Шостка		КП ВУВКГ м. Конотоп	
	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.
ВОДОПОСТАЧАННЯ						
Обсяги води, млн м³/рік						
<i>піднято</i>	17,2	14,6	3,2	3,3	3,3	2,9
<i>очищено</i>	-	-	-	-	-	-
<i>подано усім споживачам</i>	17,3	14,5	3,4	3,3	3,5	2,9
<i>реалізовано</i>	12,6	9,7	2,6	2,3	2,3	2

Національна доповідь про якість питної води та стан питного водопостачання та водовідведення в Україні у 2023 р. Сумська область

Назва підприємства	КП «Міськводоканал» м. Суми		КП ВУВКГ м. Шостка		КП ВУВКГ м. Конотоп	
	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.
<i>втрати та витрати</i>	4,4	4,9	0,9	1	0,9	0,9
Водопровідні мережі, км						
<i>всього</i>	536,2	537,1	248,7	181,8	182,6	183
<i>ветхі та аварійні</i>	250,2	232,5	63,2	48,5	106,1	106,2
<i>замінено</i>	0,7	1,2	0,14	0,17	-	-
Витрати електроенергії, млн кВт-год/рік	14,5	11,8	2,1	2,1	3,1	2,2
Заборгованість за електроенергію, тис. грн	46 700	62 653	0	136	0	1156
ВОДОВІДВЕДЕННЯ						
Обсяги стоків, млн м³/рік						
<i>відведено</i>	14,2	9,5	3,5	3,4	1,8	1,5
<i>очищено</i>	14,2	9,5	3,5	3,4	1,8	1,5
<i>біологічно очищено</i>	14,2	9,5	3,5	3,4	1,8	1,5
Мережі централізованого водовідведення, км						
<i>всього</i>	328,6	343,7	141,7	141,1	98,7	92,6
<i>ветхі та аварійні</i>	196,5	201,5	41,6	41,6	47,8	48,5
<i>замінено</i>	-	0,22	-	0	-	0
Витрати електроенергії, млн кВт-год/рік	10,7	6,9	2,4	3,4	1,5	1,5
Заборгованість за електроенергію, тис. грн	19 079,0	15 663	0	34	242,4	289

Заходи з розвитку, здійснені у системах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

№	Назва заходу	Водопостачання	Водовідведення
1.	Будівництво нових об'єктів	13,3	-
2.	Реконструкція і модернізація об'єктів	6,6	0,47
3.	Капремонт і відновлення робочого стану об'єктів	4	0,9
4.	Оснащення житлового фонду засобами обліку води	0,4	-
Загальна вартість здійснених заходів, млн грн		24,3	1,37

Загальна вартість заходів з розвитку, здійснених ліцензіатом НКРЕКП – КП «Міськводоканал» Сумської міської ради у 2023 році складала: для систем водопостачання – 4,45 млн грн (у 2022 році – 5,22 млн грн), для систем водовідведення – 7,22 млн грн (у 2022 році – 5,59 млн грн).

Якість води джерел та систем питного водопостачання

№	Проби води, які не відповідали нормативам	% до загальної кількості	
		2022 р.	2023 р.
Джерела водопостачання			
1	усі джерела централізованого водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	30,6	19
	<i>бактеріологічні показники</i>	9,9	2,43
2	підземні джерела централізованого водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	30,6	19
	<i>бактеріологічні показники</i>	9,9	2,43
3	джерела децентралізованого водопостачання:		

	<i>санітарно-хімічні показники</i>	1,2	46,1
	<i>бактеріологічні показники</i>	9,8	10,5
Системи водопостачання			
4	системи централізованого водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	15,3	14,8
	<i>бактеріологічні показники</i>	13,1	1,36
5	водопровідні мережі:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	9,4	13,2
	<i>бактеріологічні показники</i>	14,2	0,94
6	сільські системи водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	16,7	17,9
	<i>бактеріологічні показники</i>	7,0	0,98

У 2023 році якість питної води з систем централізованого водопостачання не відповідає встановленим нормативам у таких населених пунктах області.

Категорія населеного пункту	За показниками
м. Лебедин, с. Андріяшівка, с. Терешківка	Мікробіологічні
м. Кролевець, м. Шостка смт Терни с. Юрівка, с. Попівка, с. Біжівка, с. Спаське, с. Чернеччина, с. Мартинівка, с. Заклимок, с. Гаї, с. Андріївка, с. Локня, с. Хоменці, с. Гудими, с. Панасівка, с. Семенівка, с. Борозенка, с. Верхня Сироватка, с. Сад, с. Косівщина, с. Новосуханівка, с. Кровне, с. Миколаївка, с. Хмелівка	Санітарно-хімічні

Охорона природних водойм

Таблиця 5.18.4

Найменування показника	2022 р.	2023 р.
Скинуто стічних вод в поверхневі водойми, млн м³/рік		
всього	27,808	27,81
нормативно чистих без очищення	8,890	9,93
нормативно очищених	4,080	3,98
недостатньо очищених	14,801	13,87
неочищених	0,037	0,03
в т.ч. комунальними підприємствами, млн м³/рік		
всього	16,442	16,08
нормативно чистих без очищення	-	0
нормативно очищених	3,929	3,82
недостатньо очищених	12,476	12,23
неочищених	0,037	0,03

Загальний стан питного водопостачання та централізованого водовідведення, заходи з реформування та розвитку

У 2023 році на заходи з модернізації систем питного водопостачання та централізованого водовідведення Сумської області було використано 94,6 млн гривень.

Частка ветхих та аварійних водопровідних мереж становить 26,9%, мереж централізованого водовідведення – 47,6%.

Витрати електроенергії на підйом 1 м³ води становлять 0,830 кВт*год, на перекачування 1 м³ стоків - 0,858 кВт*год.

Основними проблемними питаннями водопровідно-каналізаційного господарства області, що потребують вирішення є:

- зменшення частки ветхих та аварійних мереж;
- реконструкція систем централізованого водовідведення (технічний стан насосних станцій та очисних споруд не відповідає сучасним вимогам очистки стічних вод);
- збільшення мережі централізованого водопостачання мешканців приватного сектору міст та сільських населених пунктів разом з будівництвом нових глибоководних свердловин у зв'язку із перевищенням вмісту нітратів у шахтних колодязях ряду районів області, а також зниження дебіту свердловин.

Протягом 2023 року підприємства питного водопостачання та централізованого водовідведення отримали в якості гуманітарної допомоги від міжнародних благодійних, донорських організацій 111 електрогенератори різної потужності, 5 од. спецтехніки, 10 од. насосного обладнання, 4 т труб різних діаметрів.

5.19 Тернопільська область

Тернопільською обласною державною адміністрацією (Тернопільською обласною військовою адміністрацією) надано наступні дані щодо стану централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у 2023 році.

Джерела питного водопостачання

Упродовж 2023 року з природних джерел області було відібрано 36,54 млн м³ води, що на 0,98 млн м³ менше, ніж у попередньому році. Загальний обсяг використаної води становив – 29,81 (більше на 0,07) млн м³, зокрема на господарсько-питні потреби – 14,23 млн м³ (більше на 0,06), на виробничі – 15,30 (менше на 0,09) млн м³. Для підземної води ці показники були такими: всього використано – 17,63 (менше на 0,14) млн м³ води, зокрема на господарсько-питні потреби – 14,22 (більше на 0,05) млн м³ (табл. 5.19.1, рис. 5.19.1).

Таблиця 5.19.1

№	Найменування показника	2022 р.	2023 р.	+/- до 2022 р.
1	Забір води з природних джерел, млн м³			
	всього	37,52	36,54	-0,98
	<i>поверхневої</i>	17,42	17,09	-0,33
	<i>підземної</i>	20,10	19,45	-0,65
2	Використання води, млн м³			
	всього	29,74	29,81	+0,07
	<i>на господарсько-питні потреби</i>	14,17	14,23	+0,06
	<i>на виробничі потреби</i>	15,39	15,30	- 0,09
	<i>на сільськогосподарські потреби</i>	-	-	-
	<i>на зрошення</i>	0,14	0,25	+0,11
<i>на інші потреби</i>	0,04	0,03	-0,01	
3	Використання підземних вод, млн м³			
	всього	17,77	17,63	-0,14
	<i>на господарсько-питні потреби</i>	14,17	14,22	+0,05
	<i>на виробничі потреби</i>	3,55	3,38	-0,17
	<i>на сільськогосподарські потреби</i>	-	-	-
	<i>на зрошення</i>	0,01	0,001	-0,009
<i>на інші потреби</i>	0,04	0,03	-0,01	

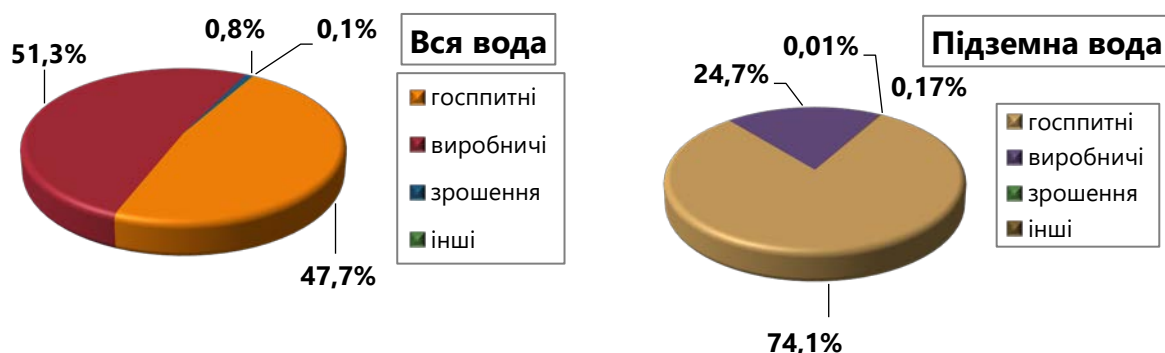

Рис. 5.19.1. Використання води на різні потреби у 2023 році

Для забезпечення питного водопостачання області використовується вода з підземних джерел.

Відповідно до наданої інформації на території області відсутні населені пункти, які перебувають у маловодній місцевості.

Забезпеченість населених пунктів та населення системами централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

За наданою інформацією, у 2023 році забезпеченість населених пунктів області практично не змінилась, збільшилось охоплення сільських населених пунктів, та була такою (табл. 5.19.2):

- **централізоване водопостачання** - 17 міст (94,4 %), 15 смт (88,2 %), 51 село (5 %). Централізоване водопостачання було відсутнє у м. Копичинці, у 2 смт (Мельниця-Подільська, Золотий Потік) та у 972 селах;

- **централізоване водовідведення** - 17 міст (94,4 %), 10 смт (58,8 %), 16 сіл (1,6 %). Централізоване водовідведення було відсутнє у м. Копичинці, у 7 смт (Мельниця-Подільська, Скала-Подільська, Золотий Потік, Гримайлів, Залізці, Козлів, Коропець) та у 1 007 селах.

Таблиця 5.19.2

Категорія населених пунктів	Кількість населених пунктів	Кількість населених пунктів, забезпечених:	
		централізованим водопостачанням	централізованим водовідведенням
<i>міста</i>	18	17	17
<i>смт</i>	17	15	10
<i>села</i>	1 023	51	16
Разом	1 058	83	43

Населення області було охоплено послугами таким чином (табл. 5.19.3):

- ✓ **централізованим водопостачанням**: у містах – 396,0 тис. осіб (98,3 %), у смт - 62,3 тис. осіб (88,4 %), у селах - 9,6 тис. осіб (1,7 %);

- ✓ **централізованим водовідведенням**: у містах - 387,1 тис. осіб (96,1 %), у смт - 41,4 тис. осіб (58,7 %), у селах - 1,8 тис. осіб (0,3 %).

Таблиця 5.19.3

Категорія населених пунктів	Чисельність населення, тис. осіб	Чисельність населення (тис. осіб), охопленого послугами:	
		централізованого водопостачання	централізованого водовідведення
<i>міста</i>	402,9	396,0	387,1
<i>смт</i>	70,5	62,3	41,4
<i>села</i>	565,0	9,4	1,8
Разом	1 038,4	467,7	430,3

Системи централізованого питного водопостачання

У 2023 році загальні показники водопостачання області були наступними:

- цілодобове водопостачання - 99 % населених пунктів та населення;

➤ питоме водоспоживання на 1 людину: у містах – 106; у смт - 100; у сільських населених пунктах – 109 л/добу;

➤ кількість вуличних колективних установок - 52; відсоток населення, що споживає з них воду - 14 %.

Протягом 2023 року подача питної води з систем централізованого водопостачання здійснювалась за графіком у м. Борщів - 20 годин на добу (у 2022 році - 20 годин на добу).

Водозабори. Загальна кількість централізованих водозаборів в області становила 114; кількість свердловин - 278. Потреба у додатковій потужності водозаборів відсутня.

Обсяги води в системах водопостачання у 2023 році становили (рис. 5.19.2):

- ✓ піднято води – 17,55 млн м³;
- ✓ очищено - 6,71 млн м³ або 38,2 % до обсягу піднятої води;
- ✓ подано усім споживачам – 17,33 млн м³ або 98,7 %;
- ✓ реалізовано – 14,16 млн м³ або 80,7 %;
- ✓ знезаражено - 17,33 млн м³ або 98,7 %;
- ✓ втрати та технологічні витрати – 3,39 млн м³ або 19,3 %.

За населеними пунктами обсяги піднятої води становили: міста – 16,41 млн м³ або 93,5 % від загального обсягу; смт – 1 млн м³ або 5,7 %; сільські населені пункти - 0,14 млн м³ або 0,8 %.

Рис. 5.19.2. Виробничі показники водопостачання

Середньодобова подача питної води становила: за категорією «усі споживачі» - 47,50; за категорією «населення» - 36,4 тис. м³/добу.

Водопровідні насосні станції у 2023 році характеризувались такими показниками: загальна кількість - 38 (фактична потужність - 21,38 млн м³/рік); встановлене насосне обладнання - 83 одиниця, з них заміни потребували 39 або 47 % насосів, було замінено протягом року – 4 або 10,3 % від потреби (рис. 5.19.3).

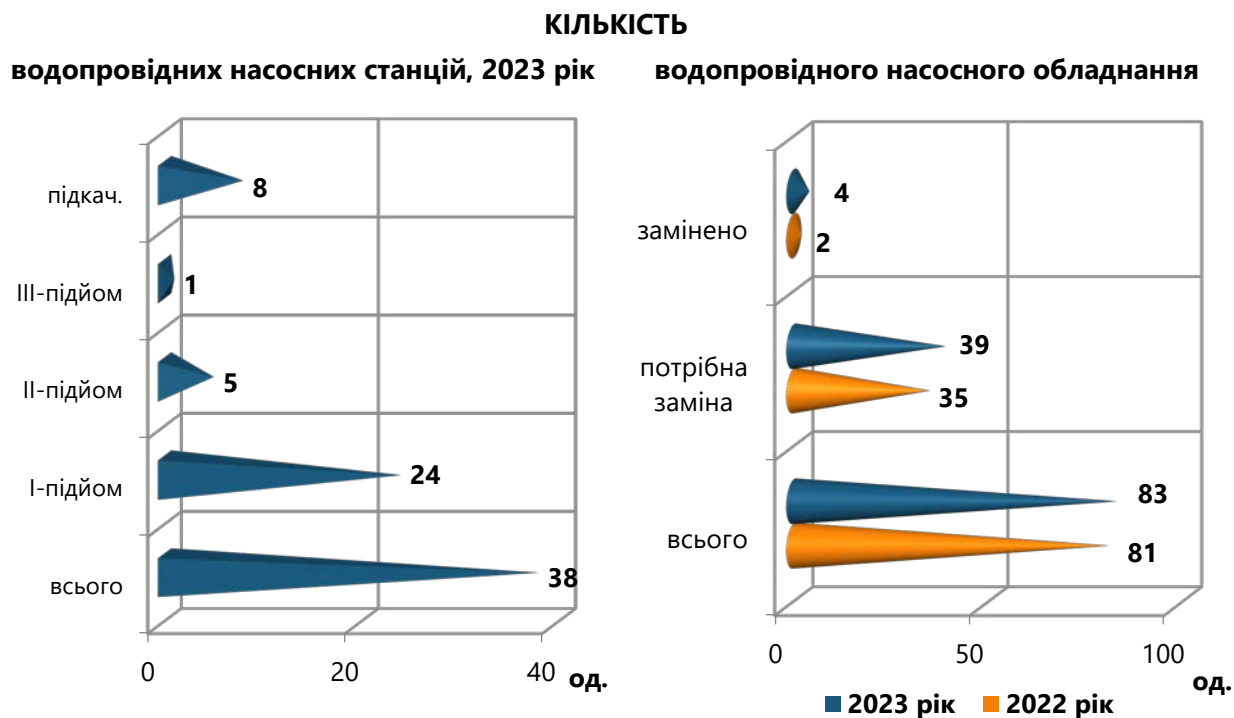

Рис. 5.19.3

Водопровідні мережі у 2023 році характеризувались такими показниками: загальна протяжність становила – 1 364,6 км, з них ветхих та аварійних – 654,2 км або 47,9 %; протягом року було замінено 12,3 км або 1,9 % від потреби (рис. 5.19.4). Показник аварійності мереж зменшився з 0,69 до 0,68 аварії на 1 км мережі.

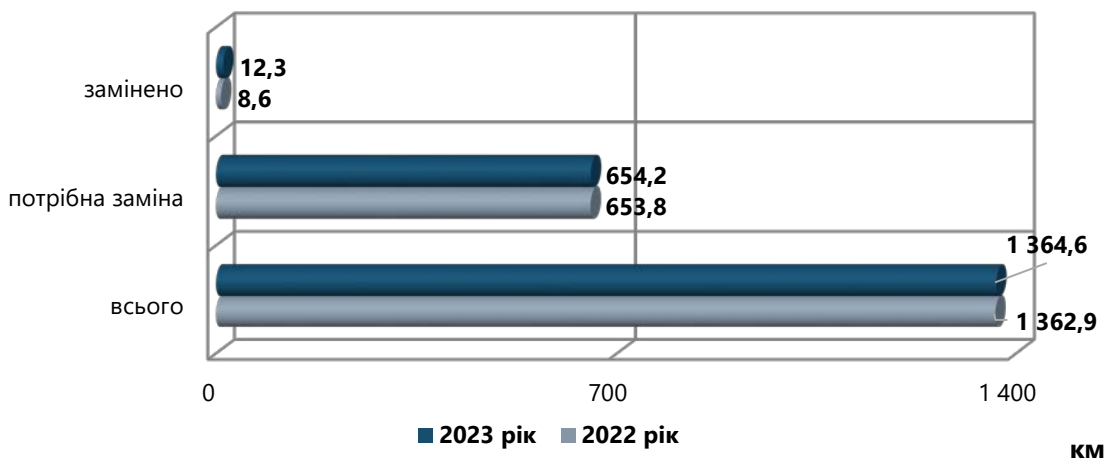

Рис. 5.19.4. Протяжність водопровідних мереж

Споруди для зберігання питної води в цілому по області налічували: резервуари чистої води - 44 з сумарним об'ємом - 60 тис. м³; водонапірні башти - 113 з сумарним об'ємом - 4,889 тис. м³. Нестача об'ємів споруд для зберігання питної води - 0,4 тис. м³.

Облік послуг з водопостачання. Показник оснащення будівель вузлами комерційного обліку протягом звітного року збільшився - з 55 до 61,8 %; квартир – не змінився - 97 %.

Системи централізованого водовідведення

У 2023 році загальні показники водовідведення області не змінились: питоме водовідведення на 1 людину становило: у містах - 95; у смт - 100; у сільських населених пунктах - 65 л/добу.

Обсяги стічних вод в системах водовідведення у 2023 році становили (рис. 5.19.5):

- ❖ реалізовано усім споживачам - 11,99 млн м³;
- ❖ відведено стічних вод - 17,3 млн м³;
- ❖ пройшло через очисні споруди - 17,3 млн м³ або 100 %;
- ❖ пройшло повне біологічне очищення – 15,58 млн м³ або 90,1 %;
- ❖ пройшло доочищення – 15,41 млн м³ або 83,9 %.

Найбільші обсяги стоків було відведено у містах – 16,49 млн м³ або 95,3 % від їх загальної кількості; у смт - 0,8 млн м³ або 4,6 %; у селах - 0,01 млн м³ або 0,1 %.

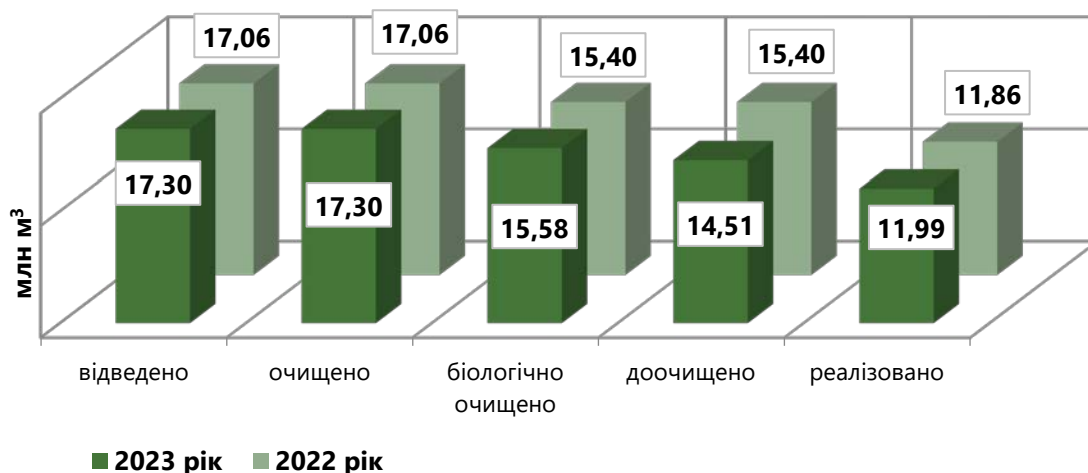

Рис. 5.19.5. Виробничі показники водовідведення

Насосні станції систем централізованого водовідведення та очисні споруди у 2023 році характеризувались такими показниками:

➤ 34 НС (загальна фактична потужність - 19,63 млн м³/рік); 83 одиниць насосного обладнання, з них потребували заміни 39 або 47 % насосів, було замінено протягом року - 2 або 5,1 % від потреби;

➤ 24 очисні споруди (загальна фактична потужність - 21,28 млн м³/рік), з них 9 потребували реконструкції; на 3 очисних спорудах було зроблено реконструкцію (рис. 5.19.6).

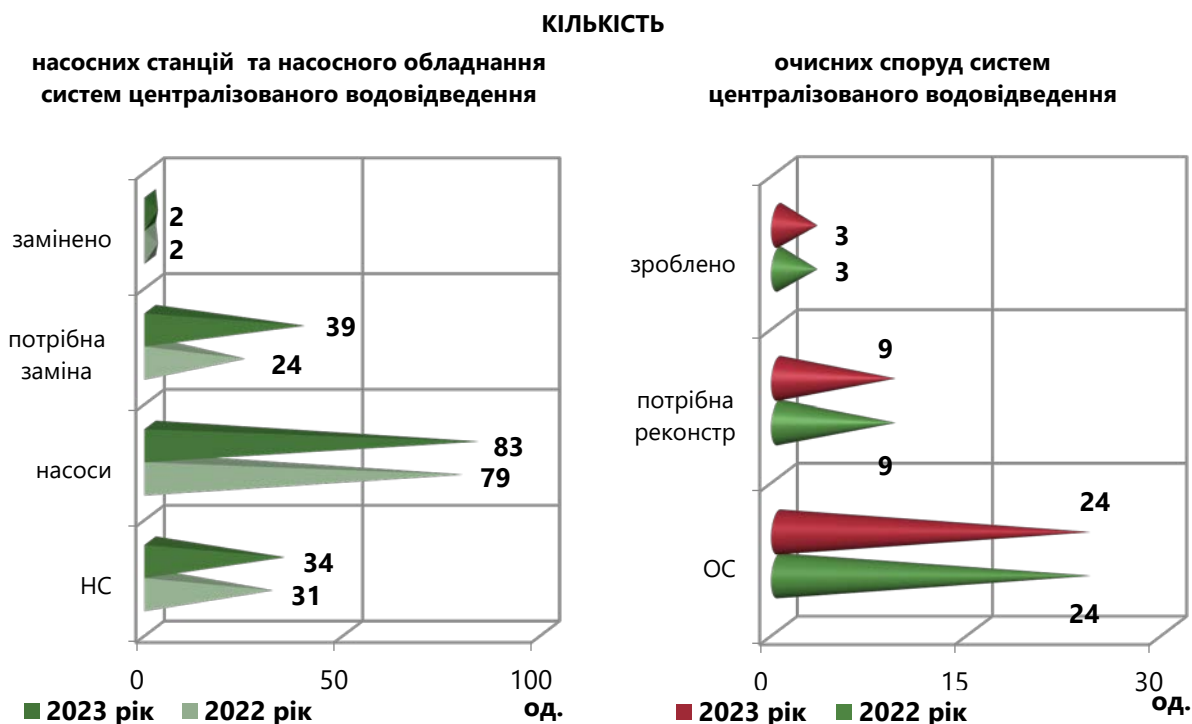

Рис. 5.19.6

Мережі централізованого водовідведення у 2023 році характеризувались такими показниками: загальна протяжність – 678,5 км, з них ветхих та аварійних - 279,4 км або 41,2 %; протягом року було замінено 4,08 км або 1,5 % від потреби (рис. 5.19.7). Показник аварійності мереж не змінився - 0,1 аварії на 1 км мережі.

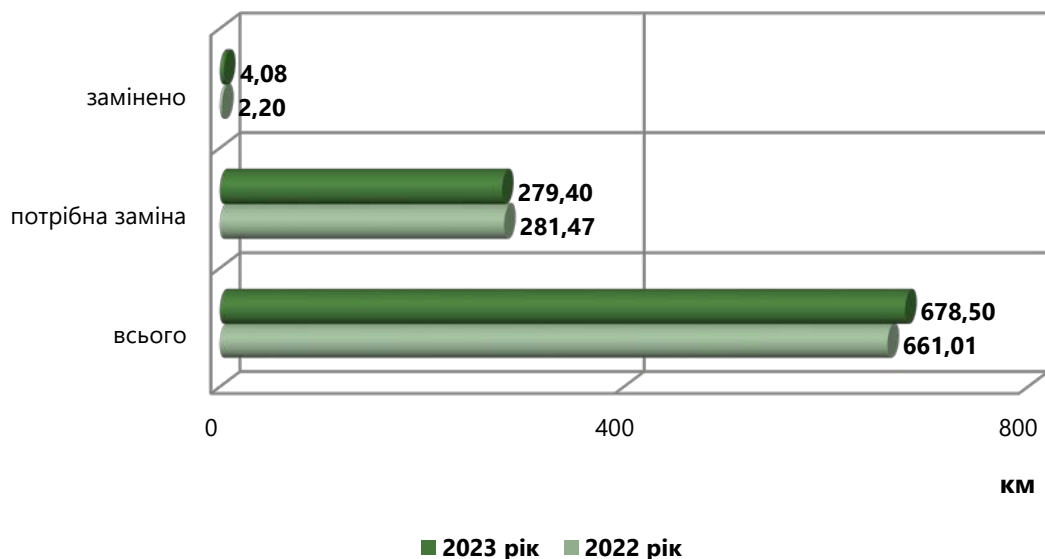

Рис. 5.19.7. Протяжність мереж централізованого водовідведення

Витрати електроенергії у системах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

У 2023 році витрати електроенергії порівняно з попереднім роком:

► у системах водопостачання зросли з 17,1 до 17,3 млн кВт-год/рік; питомі витрати – з 952 до 986 кВт год/1000 м³ води;

► у системах водовідведення зросли з 13,5 до 13,7 млн кВт-год/рік; питомі витрати – з 790 до 792 кВт год/1000 м³ стічної води.

Заборгованість за витрачену електроенергію збільшилась: у системах водопостачання - з 4 568,9 до 7 678,3 тис. грн; у системах водовідведення – з 2 414,4 до 3 845,9 тис. грн.

Фінансово-економічні показники

Найменування показника	водопостачання		водовідведення	
	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.
Тарифи на послуги, грн/м³				
<i>для промисловості</i>				
мінімальні	10,26	10,26	2,35	1,52
максимальні	38,16	38,16	32,1	30,60
<i>для населення</i>				
мінімальні	10,26	10,26	1,52	1,52
максимальні	38,16	38,16	30,6	30,6
Собівартість послуг, грн/м³				
мінімальна	6,64	11,54	9,4	6,87
максимальна	35,8	38,73	51	36,06
середня	19,2	25,15	17,2	21,4
Відшкодування вартості послуг, %				
<i>для промисловості</i>	100	100	100	100
<i>для населення</i>	90	90	90	90

Підприємства питного водопостачання та централізованого водовідведення

Послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в області надає 37 підприємств (у 2022 році - 37 підприємств), в тому числі 5 спеціалізованих комунальних, 32 багатогалузевих комунальних. До комунальної форми власності у 2023 році належало 35 підприємств; до іншої - 2.

Базове підприємство області - **КП «Тернопільводоканал»**.

Виробничі показники найбільших підприємств області

Показники	КП «Тернопільводоканал»	
	2022 р.	2023 р.
ВОДОПОСТАЧАННЯ		
Обсяги води, млн м³/рік		
<i>піднято</i>	13,71	13,3
<i>очищено</i>	3,52	6,71
<i>подано усім споживачам</i>	13,55	13,13
<i>реалізовано</i>	10,10	10,38
<i>втрати та витрати</i>	3,60	2,92

Показники	КП «Тернопільводоканал»	
	2022 р.	2023 р.
Водопровідні мережі, км		
<i>всього</i>	362,71	365,75
<i>ветхі та аварійні</i>	221,4	221,8
<i>замінено</i>	5,51	6,24
Витрати електроенергії, млн кВт-год/рік	9,08	9,08
Заборгованість за електроенергію, тис. грн	-	660,35
ВОДОВІДВЕДЕННЯ		
Обсяги стоків, млн м³/рік		
<i>реалізовано</i>	10,52	10,87
<i>відведено</i>	14,28	14,51
<i>очищено</i>	14,28	14,51
<i>біологічно очищено</i>	14,28	14,51
<i>доочищено</i>	14,28	14,51
Мережі централізованого водовідведення, км		
<i>всього</i>	295,93	297,5
<i>ветхі та аварійні</i>	172,8	173,4
<i>замінено</i>	0,63	1,28
Витрати електроенергії, млн кВт-год/рік	11,01	11,67
Заборгованість за електроенергію, тис. грн	-	747,35

Заходи з розвитку, здійснені у системах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

№	Назва заходу	Водопостачання	Водовідведення
1.	Продовження будівництва об'єктів	-	5,7
2.	Завершення будівництва об'єктів	-	6,19
Загальна вартість здійснених заходів, млн грн		-	11,89

Загальна вартість здійснених заходів з розвитку систем водопостачання та водовідведення ліцензіатом НКРЕКП - КП «Тернопільводоканал» у 2023 році складала: для систем водопостачання - 12,62 млн грн (13,08 млн грн у 2022 році), для систем водовідведення – 43,11 млн грн (4,04 млн грн у 2022 році).

Якість води джерел та систем питного водопостачання

№	Проби води, які не відповідали нормативам	% до загальної кількості	
		2022 р.	2023 р.
Джерела водопостачання			
1	усі джерела централізованого водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	10,4	15,1
	<i>бактеріологічні показники</i>	5,1	6,0
2	підземні джерела централізованого водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	-	-
	<i>бактеріологічні показники</i>	-	-
3	джерела децентралізованого водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	23,2	27,8
	<i>бактеріологічні показники</i>	22,2	20,0

№	Проби води, які не відповідали нормативам	% до загальної кількості	
		2022 р.	2023 р.
Системи водопостачання			
4	системи централізованого водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	10,4	15,1
	<i>бактеріологічні показники</i>	5,1	6,0
5	водопровідні мережі:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	-	-
	<i>бактеріологічні показники</i>	-	-
6	сільські системи водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	17,1	26,6
	<i>бактеріологічні показники</i>	14,7	15,3

У 2023 році якість питної води з систем централізованого водопостачання не відповідала встановленим нормативам у Чортківському, Кременецькому, Тернопільському районах за мікробіологічними та санітарно-хімічними показниками.

Охорона природних водойм

Таблиця 5.19.4

Найменування показника	2022 р.	2023 р.
Скинуто стічних вод в поверхневі водойми, млн м³/рік		
всього	28,06	28,58
нормативно чистих без очищення	10,84	11,65
нормативно очищених	15,15	15,26
недостатньо очищених	1,55	1,19
неочищених	0,52	0,48
в т.ч. комунальними підприємствами, млн м³/рік		
всього	16,51	16,74
нормативно чистих без очищення	-	-
нормативно очищених	14,68	15,17
недостатньо очищених	1,47	1,12
неочищених	0,36	0,45

Таблиця 5.19.5

Проби води, які не відповідали встановленим нормативам	2022 р.	2023 р.
Водойми I-ї категорії:		
<i>за санітарно-хімічними показниками</i>	-	-
<i>за мікробіологічними показниками</i>	-	-
Водойми II-ї категорії:		
<i>за санітарно-хімічними показниками</i>	1	4
<i>за мікробіологічними показниками</i>	-	-

Загальний стан питного водопостачання та централізованого водовідведення, заходи з реформування та розвитку

В області рішенням Тернопільської обласної ради від 26 травня 2021 р. № 186 затверджено обласну програму «Питна вода Тернопілля» на 2021–2025 роки.

У рамках підготовки об'єктів питного водопостачання та централізованого водовідведення до роботи в осінньо-зимовий період 2023/2024 року здійснено ремонт/заміну 28,8 км водопровідних та 5,6 км мереж централізованого водовідведення.

В області протягом 2020-2023 років реалізовувався проект «Розвиток міської інфраструктури-2» по модернізації систем водопостачання та водовідведення за рахунок кредиту Світового банку та Фонду чистих технологій загальною сумою 36,7 млн доларів. У рамках даного проєкту в місті Тернопіль реалізовано проєкт «Будівництво станції знезалізнення води з реконструкцією насосної станції третього підйому в м. Тернополі», вартістю 8,1 млн євро. На станції використовується найсучасніше обладнання італійської фірми Culligan та найновіша технологія, завдяки використанню нової технології знезараження води – установки виробництва змішаних оксидантів, забезпечено ретельне й швидке усунення великого числа мікроорганізмів з води, що подається споживачам, вміст заліза у воді, яка подається споживачу - повністю відповідає вимогам Державних санітарних норм та правил.

Протягом 2023 року в області також реалізовувались проєкти:

✓ Будівництво біологічних очисних споруд стічних вод м. Бучач Тернопільської області продуктивністю 300 м³/добу (коригування);

✓ Будівництво очисних споруд каналізації господарсько-побутових стоків в м. Борщів по вул. Нічлава (друга черга будівництва).

У 2023 році з метою покращення стану підприємств питного водопостачання та централізованого водовідведення області за рахунок місцевих бюджетів для забезпечення діяльності водопровідно-каналізаційного господарства виконано роботи на суму 23,567 млн грн та на заходи, пов'язані з поліпшенням питної води використано 466,844 тис. грн.

Руйнувань об'єктів питного водопостачання та централізованого водовідведення протягом 2023 року не зафіксовано.

5.20 Харківська область

Харківською обласною державною адміністрацією (Харківською обласною військовою адміністрацією) надано наступні дані щодо стану систем водопостачання та водовідведення у Харківській області у 2023 році.

Наведені дані, за інформацією обласної адміністрації, не включають території, які знаходяться під постійними обстрілами внаслідок агресії російської федерації.

Джерела питного водопостачання

Упродовж 2023 року з природних джерел області було відібрано 175,452 млн м³ води, що на 30,454 млн м³ більше, ніж у попередньому році. Загальний обсяг використаної води становив – 119,235 (більше на 4,001) млн м³, зокрема на господарсько–питні потреби – 72,638 (більше на 0,24) млн м³, на виробничі – 43,674 (більше на 3,443) млн м³. Для підземної води ці показники були такими: всього використано – 14,569 (більше на 2,239) млн м³ води, зокрема на господарсько–питні потреби – 9,902 (більше на 1,358) млн м³ (табл. 5.20.1, рис. 5.20.1).

Таблиця 5.20.1

№	Найменування показника	2022 р.	2023 р.	+/- до 2022 р.
1	Забір води з природних джерел, млн м³			
	всього	144,998	175,452	+30,454
	поверхневої	129,140	156,503	+27,363
	підземної	15,950	18,949	+2,999
2	Використання води, млн м³			
	всього	115,234	119,235	+4,001
	на господарсько–питні потреби	72,398	72,638	+0,24
	на виробничі потреби	40,231	43,674	+3,443
	на сільськогосподарські потреби	1,028	1,323	+0,295
	на зрошення	1,482	1,532	+0,05
на інші потреби	0,095	0,069	-0,026	
3	Використання підземних вод, млн м³			
	всього	12,330	14,569	+2,239
	на господарсько–питні потреби	8,544	9,902	+1,358
	на виробничі потреби	2,629	3,213	+0,584
	на сільськогосподарські потреби	0,921	1,216	+0,295
	на зрошення	0,210	0,228	+0,018
на інші потреби	0,026	0,009	-0,017	

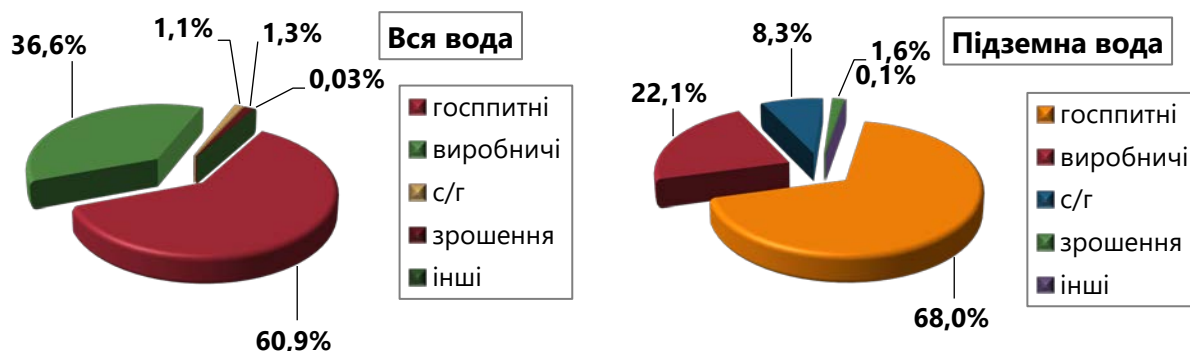

Рис. 5.20.1. Використання води на різні потреби у 2023 році

Для питного водопостачання області використовується вода з артезіанських свердловин та р. Сіверський Донець, Краснопавлівського водосховища.

На території області, відповідно до наданої інформації, станом на 2023 рік, населені пункти, які перебувають у маловодній місцевості, відсутні.

Забезпеченість населених пунктів та населення системами централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

За наданою інформацією, у 2023 році забезпеченість населених пунктів області була такою (табл. 5.20.2):

- **централізоване водопостачання** – усі 17 міст, 55 смт (91,7 %), 309 сіл (18,5 %). Централізоване водопостачання було відсутнє у 5 смт (Козача Лопань, Прудянка, Слатине, Манченки, Введенка) та у 1 365 селах;

- **централізоване водовідведення** – 16 міст (94,1 %), 39 смт (65 %), 37 сіл (2,2 %). Централізоване водовідведення було відсутнє у м. Південне, у 21 смт (Гути, Шарівка, Коломак, Старий Мерчик, Ков'яги, Кегичівка, Слобожанське, Дворічна, Білий Колодязь, Введенка, Зідьки, Козача Лопань, Прудянка, Слатине, Вільшани, Манченки, Хорошеве, Бабаї, Березівка, Коротич, Утківка) та у 1 637 селах.

Таблиця 5.20.2

Категорія населених пунктів	Кількість населених пунктів	Кількість населених пунктів, забезпечених:	
		централізованим водопостачанням	централізованим водовідведенням
міста	17	17	16
смт	60	55	39
села	1 674	309	37
Разом	1 751	381	92

Населення області було охоплено послугами таким чином (табл. 5.20.3):

- ✓ **централізованим водопостачанням**: у містах – 1 430,5 тис. осіб (94 %), у смт – 109,5 тис. осіб (47,2 %), у селах – 105,1 тис. осіб (31,5 %);

- ✓ **централізованим водовідведенням**: у містах – 1 267,6 тис. осіб (83,3 %), у смт – 49,5 тис. осіб (21,3 %), у селах – 18,0 тис. осіб (5,4 %).

Таблиця 5.20.3

Категорія населених пунктів	Чисельність населення, тис. осіб	Чисельність населення (тис. осіб), охопленого послугами:	
		централізованого водопостачання	централізованого водовідведення
міста	1 521,5*	1 430,5	1 267,6
смт	232,2*	109,5	49,5
села	333,4*	105,1	18,0
Разом	2 087,1*	1 645,1	1 335,1

* відповідно до наданої інформації районними військовими адміністраціями області

Системи централізованого питного водопостачання

У 2023 році загальні показники водопостачання області були наступними:

- цілодобове водопостачання – 99,45 % населених пунктів та 99,5 % населення;
- питоме водоспоживання на 1 людину: у містах – 130,6 (більше на 1,2); у смт – 76,9 (менше на 2,1); у сільських населених пунктах – 83,1 (менше на 11) л/добу;
- кількість вуличних колективних установок – 2 142 (менше на 153).

На частині деокупованих територій Ізюмського, Куп'янського, Чугуївського, Харківського районів у 2023 р. вода подавалася за графіком, від генераторів, у зв'язку з відсутністю електроенергії.

Привізна питна вода в області протягом звітного 2023 року застосувалась повністю або частково у 11 населених пунктах Ізюмського р-ну області (0,6 % від загальної кількості населених пунктів області із загальною чисельністю населення 792 особи (0,04 % від населення області). У 10 селах привізною водою користувалось усе населення, у с. Оскіл привізною водою користувалось 300 осіб, або 21 % від населення населеного пункту.

Водозабори. Загальна кількість централізованих водозаборів в області становила 283, з них поверхневих – 10; кількість свердловин – 702. Потреба у додатковій потужності водозаборів – 1,6 млн м³/рік.

Обсяги води в системах водопостачання у 2023 році становили (рис. 5.20.2):

- ❖ піднято води – 154,3 млн м³;
- ❖ очищено – 140,6 млн м³ або 91,1 % до обсягу піднятої води;
- ❖ подано усім споживачам – 145,2 млн м³ або 94,1 %;
- ❖ реалізовано – 85,4 млн м³ або 55,3 %;
- ❖ знезаражено – 136,8 млн м³ або 88,7 %;
- ❖ втрати та технологічні витрати – 68,9 млн м³ або 44,7 %.

За населеними пунктами обсяги піднятої води становили: міста – 148,1 млн м³ або 96 % від загального обсягу; смт – 4,6 млн м³ або 3 %; сільські н/п – 1,6 млн м³ або 1 %.

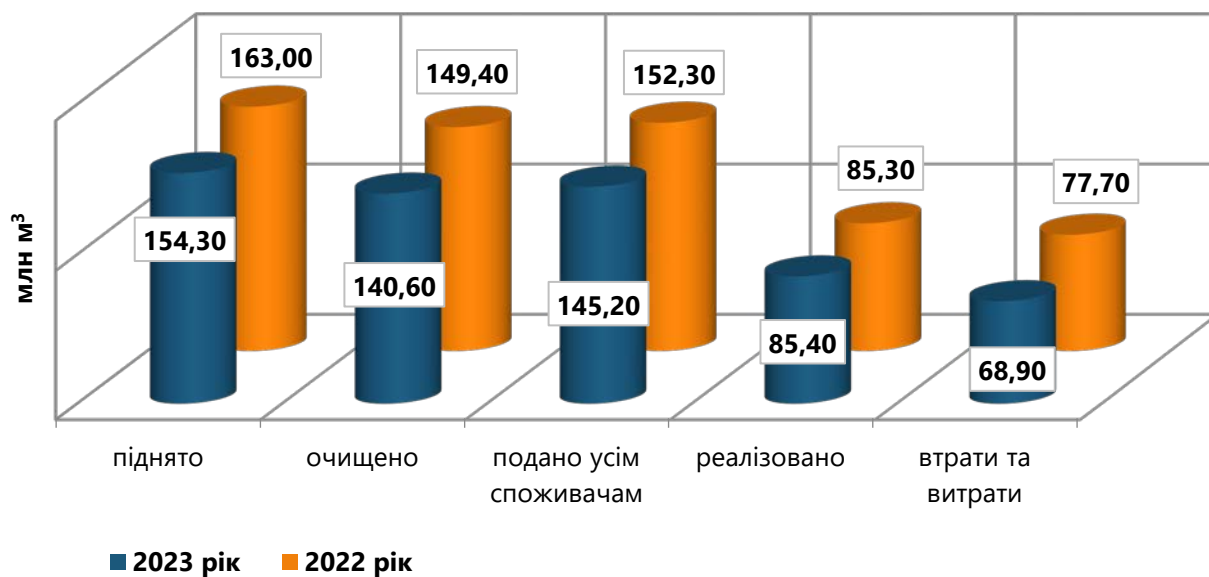

Рис. 5.20.2. Виробничі показники водопостачання

Середньодобова подача питної води становила: за категорією «усі споживачі» – 393,2; за категорією «населення» – 136,9 тис. м³/добу.

Водопровідні насосні станції у 2023 році характеризувались такими показниками: загальна кількість – 387 (фактична потужність – 281,4 млн м³/рік); встановлене насосне обладнання – 1 005 одиниць, з них заміни потребували 170 або 16,9 % насосів, було замінено протягом року – 145 або 85,3 % від потреби (рис. 5.20.3).

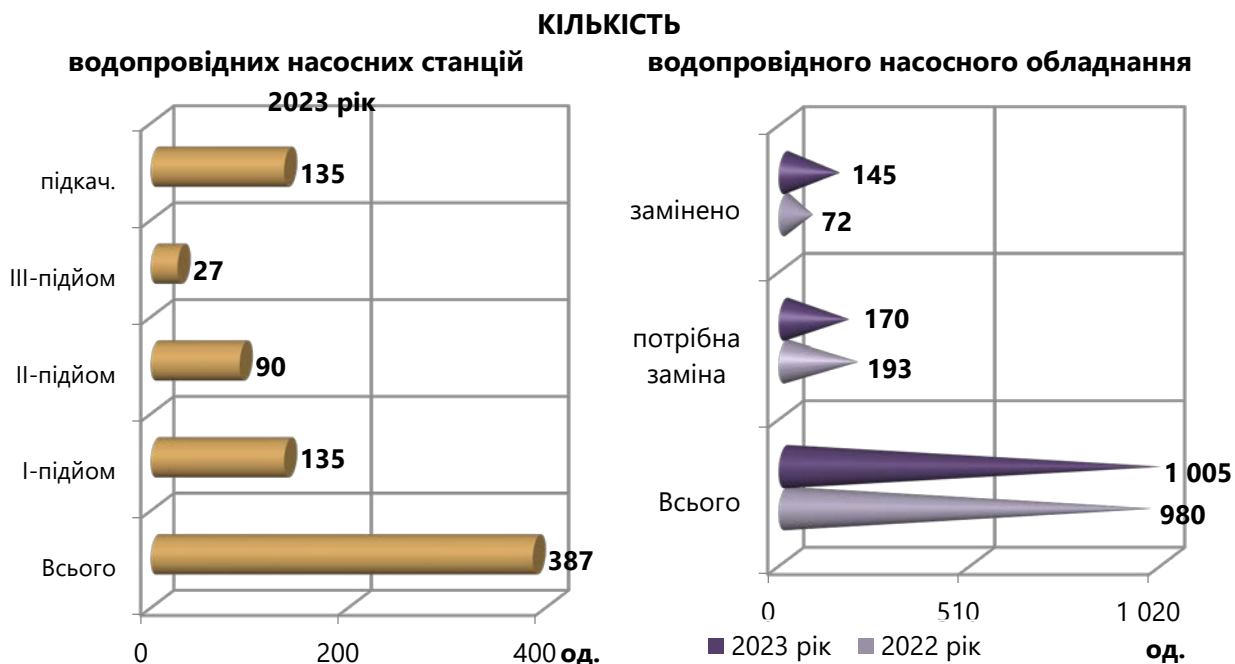

Рис. 5.20.3

Водопровідні мережі у 2023 році характеризувались такими показниками: загальна протяжність становила – 6 166,1 км, з них ветхих та аварійних – 3 168,5 км або 51,4 %; протягом року було замінено 62,1 км або 2 % від потреби (рис. 5.20.4). Показник аварійності мереж знизився з 1,91 до 1,84 аварій на 1 км мережі.

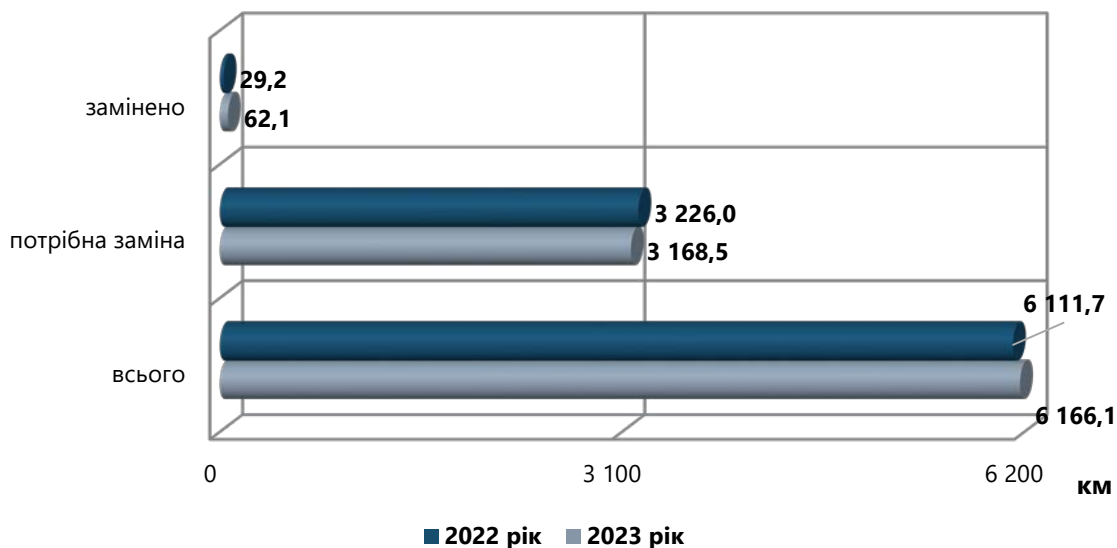

Рис. 5.20.4. Протяжність водопровідних мереж, км

Споруди для зберігання питної води в цілому по області налічували: резервуари чистої води – 149 з сумарним об'ємом – 543,0 тис. м³; водонапірні башти – 331 з сумарним об'ємом – 10,26 тис. м³. Нестача об'ємів споруд для зберігання питної води – 25,61 тис. м³.

Облік послуг з водопостачання. Показник оснащення будівель вузлами комерційного обліку протягом звітного року зріс – з 12,4 до 12,9 %; квартир – з 67,1 до 67,7 %.

Системи централізованого водовідведення

У 2023 році загальні показники водовідведення області були наступними:

➤ питоме водовідведення на 1 людину: у містах – 76,5 (менше на 8,8); у смт – 83,5 (більше на 9,0); у сільських населених пунктах – 52,8 (більше на 8,1) л/добу.

Обсяги стічних вод в системах водовідведення у 2023 році становили (рис. 5.20.5):

- ❖ реалізовано усім споживачам – 67,7 млн м³;
- ❖ відведено стічних вод – 137,7 млн м³;
- ❖ пройшло через очисні споруди – 137,2 млн м³ або 99,6 %;
- ❖ пройшло повне біологічне очищення – 133,1 млн м³ або 96,7 %.
- ❖ пройшло доочищення – 0,64 млн м³ або 0,5 %.

Найбільші обсяги стоків було відведено у містах – 134,6 млн м³ або 97,7 % від їх загальної кількості; у смт – 2,9 млн м³ або 2,1 %; у сільських н/п – 0,2 млн м³ або 0,1 %.

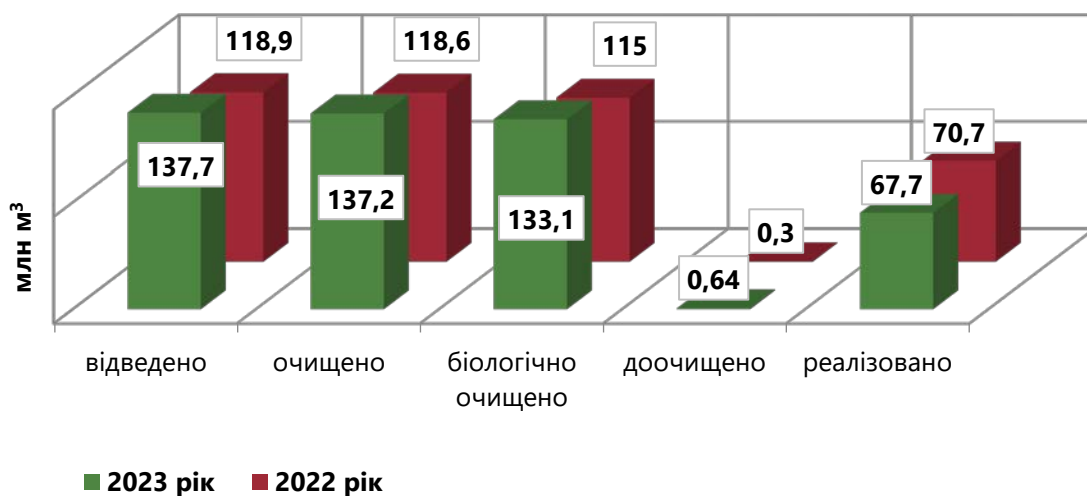

Рис. 5.20.5. Виробничі показники водовідведення

Насосні станції систем централізованого водовідведення та очисні споруди у 2023 році характеризувались такими показниками:

- 205 НС (загальна фактична потужність – 166,0 млн м³/рік); 411 одиниць насосного обладнання, з них потребували заміни 114 або 27,7 % насосів, було замінено протягом року – 23 або 20,2 % від потреби;

- 59 очисних споруд (загальна фактична потужність – 142,5 млн м³/рік), з них 52 потребували реконструкції; було реконструйовано протягом року – 3, або 16,7 % від потреби (рис. 5.20.6).

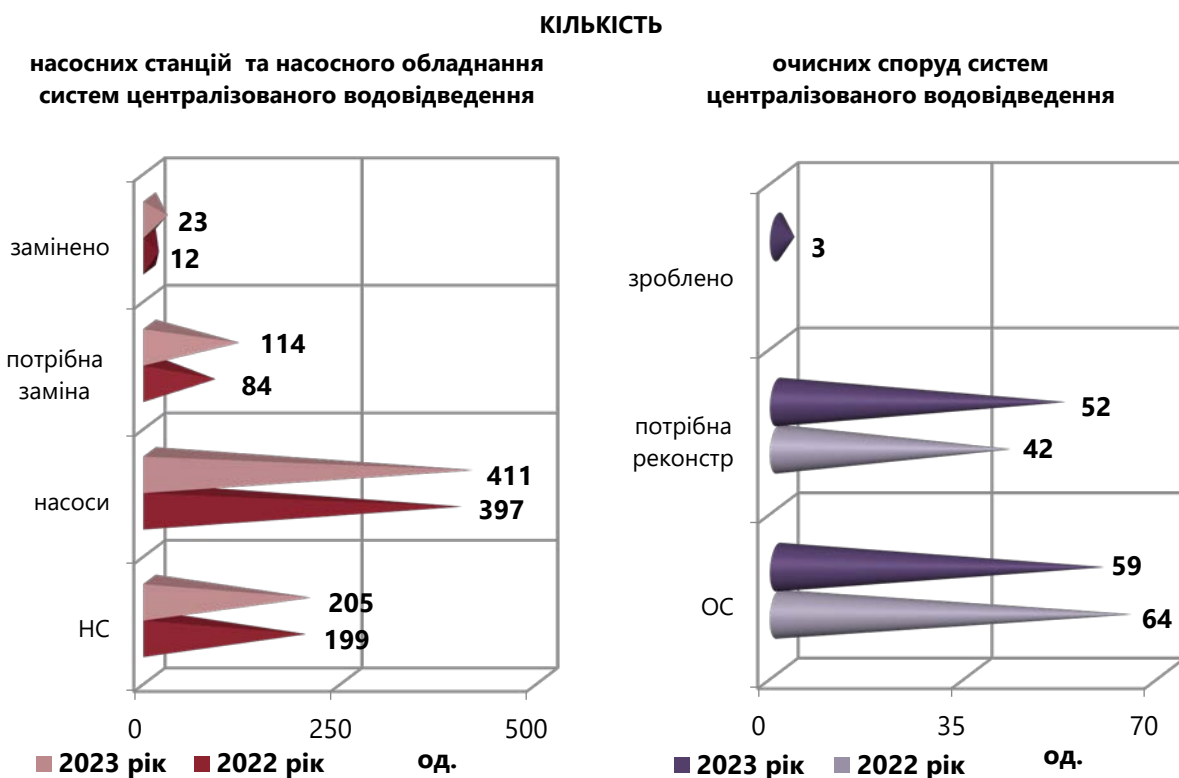

Рис. 5.20.6

Мережі централізованого водовідведення у 2023 році характеризувались такими показниками: загальна протяжність – 2 945,0 км, з них ветхих та аварійних – 1 861,3 км або 63,2 %; протягом року було замінено 4,7 км або 0,3 % від потреби (рис. 5.20.7). Показник аварійності мереж зріс з 0,39 до 0,46 аварій на 1 км мережі.

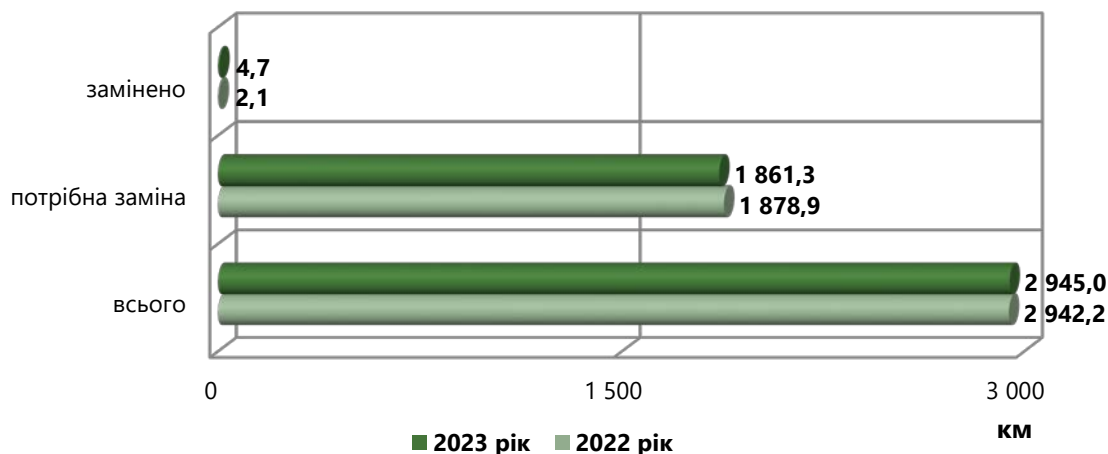

Рис. 5.20.7. Протяжність мереж централізованого водовідведення, км

Витрати електроенергії у системах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

У 2023 році витрати електроенергії порівняно з попереднім роком:

- ▶ у системах водопостачання знизились з 186,1 до 183,4 млн кВт-год/рік; питомі витрати – з 1 140,7 до 946,63 кВт год/1000 м³ води;
- ▶ у системах водовідведення зросли з 54,3 до 51,3 млн кВт-год/рік; питомі витрати знизились – з 456,4 до 372 кВт год/1000 м³ стічної води.

Заборгованість за витрачену електроенергію в системах водопостачання збільшилась з 1 238 699,7 до 2 095 358,9 тис. грн; у системах водовідведення – з 327 426,2 до 558 084,0 тис. грн.

Фінансово-економічні показники

Найменування показника	водопостачання		водовідведення	
	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.
Тарифи на послуги, грн/м³				
<i>для промисловості</i>				
мінімальні	8,10	16,49	5,59	10,57
максимальні	124,20	184,76	200,15	200,15
<i>для населення</i>				
мінімальні	5,00	5,00	3,19	1,03
максимальні	63,00	63,00	60,07	69,94
Собівартість послуг, грн/м³				
мінімальна	8,90	10,30	5,00	6,70
максимальна	77,90	99,80	96,40	135,60
середня	19,20	26,90	9,50	15,13
Відшкодування вартості послуг, %				
<i>для промисловості</i>	71,00	51,06	86,40	56,18
<i>для населення</i>	74,87	55,06	85,90	56,28

Підприємства питного водопостачання та централізованого водовідведення

Послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в області надає 145 підприємства (у 2022 році - 143 підприємства), в тому числі 40 спеціалізованих комунальних, 64 багатогалузевих комунальних, 16 відомчих. До комунальної форми власності у 2023 році належало 106 підприємства; до державної - 14; до іншої - 25. Базове підприємство ВКГ області – **КП «Харківводоканал»**.

Виробничі показники найбільших підприємств області

Показники	КП «Харків-водоканал»		Ізюмське КВВКП, м. Ізюм		КП «Куп'янський водоканал», м. Куп'янськ		КП «Чугуїв-вода», м. Чугуїв	
	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.
ВОДОПОСТАЧАННЯ								
Обсяги води, млн м³/рік								
<i>піднято</i>	148,8	139,67	0,69	1,1	1,3	0,7	0,1	0,085
<i>очищено</i>	147,43	138,2	-	-	-	-	-	-
<i>подано усім споживачам</i>	139,37	132,32	0,62	1,07	1,3	0,7	1,76	2,14
<i>реалізовано</i>	73,72	72,04	0,35	0,55	-	-	0,73	0,71
<i>втрати та витрати</i>	75,08	67,63	0,34	0,65	0,9	0,6	1,03	1,3
Водопровідні мережі, км								
<i>всього</i>	2741,03	2744,51	213,76	213,76	142	142	120,2	120,2
<i>ветхі та аварійні</i>	1780,34	1813,67	76,08	77,91	100,0	140,5	85,89	100,36
<i>замінено</i>	10,18	18,47	-	3,09	0,7	0,4	0,79	0,551
Витрати електроенергії, млн кВт-год/рік	168,746	164,04	0,88	1,793	1,9	1,6	0,2	0,211
Заборгованість за електроенергією, тис. грн	1 228 547,1	2 084 703,9	2 953,4	681,6	212,5		-	-
ВОДОВІДВЕННЯ								
Обсяги стоків, млн м³/рік								
<i>реалізовано</i>	63,21	60,3	0,16	0,223	1,54	0,58	0,4	0,44
<i>відведено</i>	110,82	129,51	0,26	0,441	1,54	0,4	0,4	0,44
<i>очищено</i>	110,82	129,51	0,26	0,441	1,54	0,49	0,4	0,44
<i>біологічно очищено</i>	110,82	129,51	0,26	0,441	1,54	0,049	0,4	0,44
<i>доочищено</i>	-	-	-	-	-	-	-	-
Мережі централізованого водовідведення, км								
<i>всього</i>	1 683,98	1 684,52	81,02	81,02	84,38	84,38	55,6	55,6
<i>ветхі та аварійні</i>	1 347,19	1 347,62	81,02	43,21	73	82,69	34,95	34,95
<i>замінено</i>	0,93	2,02	0	0,059	-	0,04	0,457	0,06
Витрати електроенергії, млн кВт-год/рік	44,145	43,77	0,21	0,523	2,01	0,6	0,29	0,36
Заборгованість за електроенергією, тис. грн	320 692,6	554 161,8	530,6	234,7	249,4		-	-
КП «Харківводоканал», - покупна вода 0,003 млн м ³ /рік (0,004 млн м ³ /рік у 2022 р.)								
КП «Чугуїввода» - покупна вода 1,66 млн м ³ /рік (2,06 млн м ³ /рік у 2022 р.)								

Заходи з розвитку, здійснені у системах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

№	Назва заходу	Водопостачання	Водовідведення
1.	Продовження будівництва об'єктів	4,09	-
2.	Реконструкція і модернізація об'єктів	1,32	1,00
3.	Капремонт і відновлення робочого стану об'єктів	10,98	15,09
4.	Розвиток виробничо-експлуатаційних баз	3,89	-
5.	Інші заходи	7,5	-
Загальна вартість здійснених заходів, млн грн		27,78	16,09

Заходи з розвитку ліцензіатом НКРЕКП - КП «Харківводоканал» у 2023 році не здійснювались (для систем водопостачання у 2022 році – 9,01 млн грн, для систем водовідведення у 2022 році – 1,18 млн грн).

Якість води джерел та систем питного водопостачання

Таблиця 5.20.4

№	Проби води, які не відповідали нормативам	% до загальної кількості	
		2022 р.	2023 р.
Джерела водопостачання			
усі джерела централізованого водопостачання:			
1	санітарно-хімічні показники	11,6	4,1
	бактеріологічні показники	3,5	3,3
підземні джерела централізованого водопостачання:			
2	санітарно-хімічні показники	7,1	3,7
	бактеріологічні показники	2,5	2,9
джерела децентралізованого водопостачання:			
3	санітарно-хімічні показники	60,0	42,9
	бактеріологічні показники	54,3	38,7
Системи водопостачання			
системи централізованого водопостачання:			
4	санітарно-хімічні показники	10,6	2,6
	бактеріологічні показники	3,2	3,0
водопровідні мережі:			
5	санітарно-хімічні показники	10,4	2,4
	бактеріологічні показники	3,2	3,0
сільські системи водопостачання:			
6	санітарно-хімічні показники	24,2	30,0
	бактеріологічні показники	18,8	12,5

Охорона природних водойм

Таблиця 5.20.5

Найменування показника	2022 р.	2023 р.
Скинуто стічних вод в поверхневі водойми, млн м³/рік		
всього	129,140	156,503
нормативно чистих без очищення	10,878	18,962
нормативно очищених	114,940	133,690
недостатньо очищених	2,839	3,363
неочищених	0,483	0,489
в т.ч. комунальними підприємствами, млн м³/рік		
всього	117,633	138,249

Найменування показника	2022 р.	2023 р.
нормативно чистих без очищення	2,886	4,193
нормативно очищених	112,208	131,031
недостатньо очищених	2,539	3,024
неочищених	-	-

Таблиця 5.20.6

№	Проби води, які не відповідали встановленим нормативам	2022 р.	2023 р.
1	Водойми I-ї категорії:		
	<i>за санітарно-хімічними показниками</i>	0	0
	<i>за мікробіологічними показниками</i>	0	0
2	Водойми II-ї категорії:		
	<i>за санітарно-хімічними показниками</i>	4	19
	<i>за мікробіологічними показниками</i>	86	219

Загальний стан питного водопостачання та централізованого водовідведення. заходи з реформування та розвитку

Харківська область є маловодним регіоном. Для водопостачання населених пунктів Харківської області використовуються три незалежних джерела:

- річка Сіверський Донець з Печенізьким водосховищем;
- Краснопавлівське водосховище;
- артезіанські свердловини.

Станом на 01 травня 2024 р. унаслідок ведення бойових дій в області зазнали пошкоджень 202 об'єкти питного водопостачання та централізованого водовідведення та 364,57 км мереж. На сьогодні відновлено 47 об'єктів та 222,3 км мереж). Серед пошкоджених об'єктів – 16 очисних споруд систем централізованого водовідведення, що складає 25 % від їх загальної кількості та одне з найбільших джерел водопостачання м. Харків, а також частини області – Печенізький гідровузол, який знаходиться в критичному стані. Шлюз Печенізької греблі, який є важливим елементом усієї споруди, тримається завдяки імпровізованим елементам, які виготовлені КП «Харківводоканал» із металобрухту і дерев'яних колод. На початку 2023 року КП «Харківводоканал» отримано проєкт на реконструкцію вказаного гідротехнічного обладнання. У жовтні 2023 року вказаний проєкт пройшов державну експертизу у ДП «Укрдержбуд-експертиза», термін дії якої становить 1 рік. Вартість реконструкції - близько 200 млн грн, джерела фінансування відсутні.

Рівень води у Краснопавлівському водосховищі складає 108,39 мБС (критичний 106,6 мБС), об'єм – 125,815 млн м³ води або 30,7 %. За попередніми оцінками наявних обсягів води вистачить на забезпечення водопостачання населених пунктів Харківської області орієнтовно на 7 місяців. Регламент експлуатації Краснопавлівського водосховища передбачає поповнення його водою з каналу Дніпро-Донбас 2 рази на рік (навесні та восени), яке здійснюється за рахунок коштів державного бюджету України. Останні поповнення водосховища були здійснені у 2022 року, але не в повному обсязі, через загрозу затоплення населених пунктів при можливому пошкодженні гідротехнічних споруд на греблі Краснопавлівського водосховища внаслідок збройної агресії РФ проти України. Питання наповнення Краснопавлівського водосховища є нагальним і потребує вирішення. Зниження рівня води у водосховищі ставить під загрозу

водопостачання регіону з усіма можливими наслідками санітарно-екологічного та техногенного характеру, що з цього випливають.

Орієнтовна вартість пошкодженого з початку активної фази російської агресії об'єктів питного водопостачання та централізованого водовідведення – 513,4 млн грн. Але кінцева сума вартості відновлення об'єктів буде визначена після проведення технічного обстеження, розробки проектно-технічної документації та проведення експертизи. На 01 травня 2024 р. вже витрачено на відновлення 91,4 млн грн.

5.21 Херсонська область

Херсонською обласною державною (військовою) адміністрацією надано наступні дані щодо стану систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у Херсонській області у 2023 році.

Джерела питного водопостачання

Протягом 2023 року з природних джерел області було відібрано 18,255 млн м³ води, що на 16,265 млн м³ більше, ніж у попередньому році. Загальний обсяг використаної води становив – 9,26 (більше на 8,79) млн м³, зокрема на господарсько-питні потреби – 8,55 (більше на 8,15) млн м³. Для підземної води ці показники були такими: всього використано – 9,26 (більше на 7,66) млн м³ води (табл. 5.21.1, рис. 5.21.1).

Таблиця 5.21.1

№	Найменування показника	2022 р.	2023 р.	+/- до 2022 р.
1	Забір води з природних джерел, млн м³			
	всього	1,99	18,255	+16,265
	поверхневої	-	-	-
	підземної	1,99	18,255	+16,265
2	Використання води, млн м³			
	всього	0,47	9,26	+8,79
	на господарсько-питні потреби	0,4	8,55	+8,15
	на виробничі потреби	-	0,34	+0,34
	на сільськогосподарські потреби	0,05	-	-
	на зрошення	0,02	0,37	+0,35
3	Використання підземних вод, млн м³			
	всього	1,6	9,26	+7,66
	на господарсько-питні потреби	1,6	8,55	+6,95
	на виробничі потреби	-	0,34	+0,34
	на сільськогосподарські потреби	-	-	-
	на зрошення	-	0,37	+0,37
	на інші потреби	-	-	-

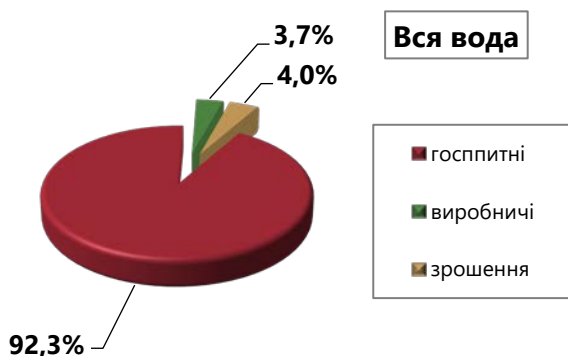

Рис. 5.21.1. Використання води на різні потреби у 2023 році

Для питного водопостачання області використовується вода підземних водоносних горизонтів.

Відповідно до наданої інформації на території області 12 населених пунктів або 5,3 % від загальної кількості населених пунктів області, перебувають у маловодній місцевості, з яких 1 місто, 1 смт та 10 сіл.

Забезпеченість населених пунктів та населення системами централізованого водопостачання та водовідведення

За наданою інформацією, у 2023 році забезпеченість населених пунктів області була такою (табл. 5.21.2):

- **централізоване водопостачання** – 2 міста, 11 смт (84,6 %), 163 села (76,5 %).
Централізоване водопостачання було відсутнє у 2 смт та у 50 селах;
- **централізоване водовідведення** – 2 міста, 8 смт (61,5 %), 4 села (1,9 %).
Централізоване водовідведення було відсутнє у 5 смт та у 209 селах.

Таблиця 5.21.2

Категорія населених пунктів	Кількість населених пунктів	Кількість населених пунктів, забезпечених:	
		централізованим водопостачанням	централізованим водовідведенням
<i>міста</i>	2	2	2
<i>смт</i>	13	11	8
<i>села</i>	213	163	4
Разом	228	176	14

Населення області було охоплено послугами таким чином (табл. 5.21.3):

- ✓ **централізованим водопостачанням**: у містах – 70,235 тис. осіб (98,9 %), у смт – 35,236 тис. осіб (86,9 %), у селах – 33,832 тис. осіб (74,7 %);
- ✓ **централізованим водовідведенням**: у містах – 69,735 тис. осіб (98,2 %), у смт – 9,78 тис. осіб (24,1 %), у селах – 3,442 тис. осіб (7,6 %).

Таблиця 5.21.3

Категорія населених пунктів	Чисельність населення, тис. осіб	Чисельність населення (тис. осіб), охопленого послугами:	
		централізованого водопостачання	централізованого водовідведення
<i>міста</i>	70,988	70,235	69,735
<i>смт</i>	40,569	35,236	9,78
<i>села</i>	45,270	33,832	3,442
Разом	156,827	139,303	82,957

Системи централізованого питного водопостачання

У 2023 році загальні показники водопостачання області були наступними:

- цілодобове водопостачання – 56-100 % населених пунктів та 56-100 % населення;
- питоме водоспоживання на 1 людину: у містах – 137 (менше на 53,0); у смт – 117 (менше на 33,0); у сільських н/п – 138 (більше на 5,0) л/добу;
- кількість вуличних колективних установок – 26.
- кількість колодязів – 85; відсоток населення, що споживає з них воду – 13,4 %.

Протягом 2023 року подача питної води з систем централізованого водопостачання здійснювалась за графіком у наступних населених пунктах.

Категорія населеного пункту	Кількість годин на добу	
	2022 р.	2023 р.
с.Зелений Гай, с.Барвінок	-	3
м. Берислав, смт Архенгельське, смт Кар'єрне с.Милове, с.Суханове, с.Червоний Яр, с.Качкарівка, с.Саблуківка, с.Михайлівка, с.Гаврилівка, с.Петропавлівка, с.Біляївка, с.Лозове, с.Новогредневе, с.Краснолюбецьк, с.Новополтавка, с.Бобровий Кут, с.Заповіт, с.Трифонівка, с.Нововасилівка, с.Нова Калуга, с.Нова Калуга 2, с.Буцівське, с.Червона Людмилівка, с.Твердомедове, с.Кам'яне, с.Білоусове 1, с. Старосілля, с.Новодмитрівка, с.Веселе, с.Криничанка, с. Чкалове, с. Вишневе, с. Щасливе, с. Степове, с.Кам'янка, с. Розівка, с. Світлівка, с. Микільське, с. Свободне, с.Краснівка, с.Нововознесенське, с.Зарічне, с.Мар'їне, с.Благодатне, с.Миколаївка, с.Тополине, с.Добрянка, с.Костирка, с. Вереміївка, с.Шавченівка, с.Миролюбівка, с.Новоскресенське, с.Любимівка, с.Петрівка, с.Ленінське, с.Зміївка, с.Тараса Шевченка, с.Томарине, с.Урожайне, с.Шляхове, с.Нова Кубань, с.Стариця, с.Чарівне, с.Дмитренка, с.Заможне, с.Максима Горького, с.Степне, с.Кошара, с.Бургунка, с.Високе, с.Львівські Отруби, с.Таврійське, с.Ольгівка, с.Вірівка	-	6
смт Нововоронцовка, смт Біла Криниця, смт Високопілля, смт Велика Олександрівка с.Дудчани, с.Нова Кам'янка, с.Новокаїри, с.Республіканець, с.Червоне, с.Новоолександрівка, с.Майське, с.Золота Балка, с.Українка, с.Андрієвка, с.Сухий Ставок, с.Українка, с.Андрієвка,с.Сухий Ставок, с.Новопавлівка, с.Давидів Брід, с.Мала Олександрівка, с.Токареве, с.Первомайське, , с.Білогірка, с.Білоусове, с.Довгове, с.Запоріжжя, с.Шостакове, с.Безводнє, с.Костромка, с.Іщенко, с.Брусинське, с.Наталине, с.Нова Шестірня, с.Новобратське, с.Рівнопілля, с.Кочубеївка, с.Пригир'я, с.Заградівка, с.Орлове, с.Новогригорівське, с.Ольгине, с. Федорівка, с. Іванівка, с. Потьомкине, с.Мала Шестірня, с.Князівка, с.Черешневе, с.Новомиколаївка, с.Новопетрівка, с.Блакитне, с.Хрещенівка, с.Осокорівка, с.Трудолюбівка, с.Новоберислав, с.Раківка, с.Новосілка, с.Першотравневе, с.Борозенське, с.Кучерське, с.Садок, с.Пятихатки, с.Костомарове, с.Красносільське, с.Новорайськ, с.Костирка, с.Червоний Маяк, с.Крупиця, с.Монастирське, с.Тягинка, с.Матросівка, с.Львове, с.Одрадокам'янка, с.Миколаївка	-	8
Смт Антонівка	-	5-7
с. Дніпровське, с. Янтарне	-	8 міс-по 4 год; 4 міс – по 2 год
с.Ульянівка	-	Два дні на тиждень

Водозабори. Загальна кількість свердловин в області становила – 528. Потужність водозаборів складала – 45,9млн м³/рік.

Обсяги води в системах водопостачання у 2023 році становили (рис. 5.21.2):

- ✓ піднято води – 18,115 млн м³;
- ✓ подано усім споживачам – 17,642 млн м³ або 97,4 %;
- ✓ реалізовано – 9,88 млн м³ або 54,4 %;
- ✓ знезаражено – 3,38 млн м³ або 18,7 %;
- ✓ втрати та технологічні витрати – 8,24 млн м³ або 45,5 %.

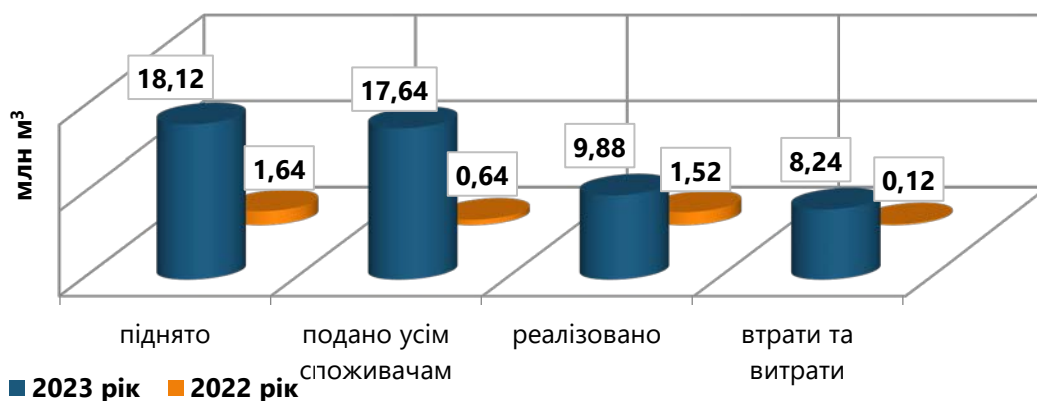

Рис. 5.21.2. Виробничі показники водопостачання

За населеними пунктами обсяги піднятої води становили: міста – 11,36 млн м³ або 62,7 % від загального обсягу; смт – 2,45 млн м³ або 13,5 %; сільські н/п – 4,305 млн м³ або 23,8 %.

Середньодобова подача питної води становила: за категорією «усі споживачі» – 26,391; за категорією «населення» – 24,064 тис. м³/добу.

Водопровідні насосні станції у 2023 році характеризувались такими показниками: загальна кількість – 217 (фактична потужність – 10,66 млн м³/рік); встановлене насосне обладнання – 330 одиниць, з них заміни потребували 10 або 3 % насосів, заміни насосів протягом року не було (рис. 5.21.3).

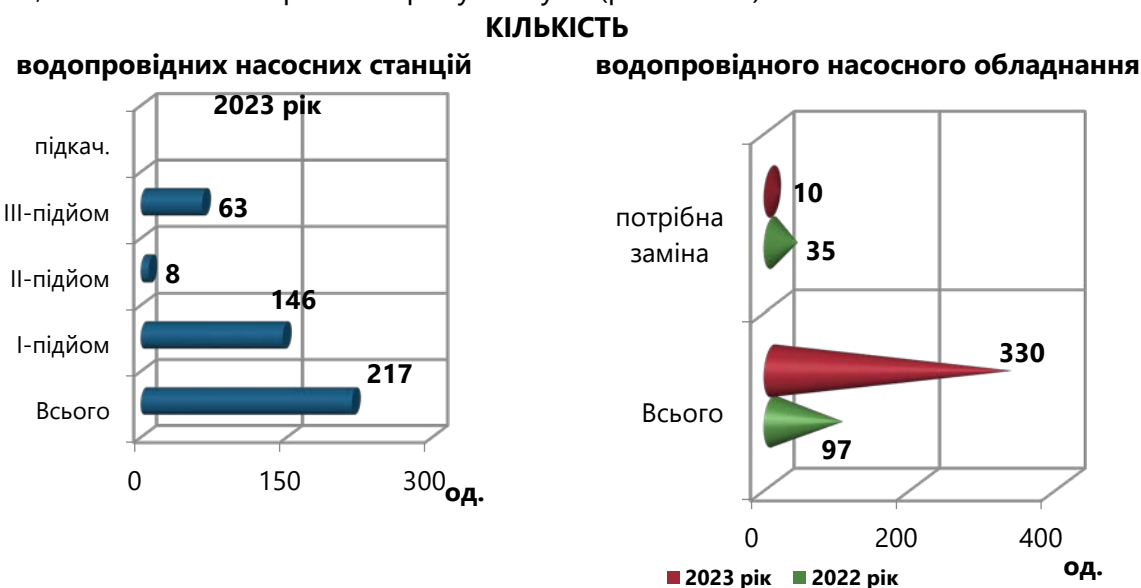

Рис. 5.21.3

Водопровідні мережі у 2023 році характеризувались такими показниками: загальна протяжність становила – 3 690 км, з них ветхих та аварійних – 1 459,2 км або 39,5 %; протягом року було замінено 9,998 км або 0,7 % від потреби (рис. 5.21.4). Показник аварійності мереж - 0,34 аварії на 1 км мережі.

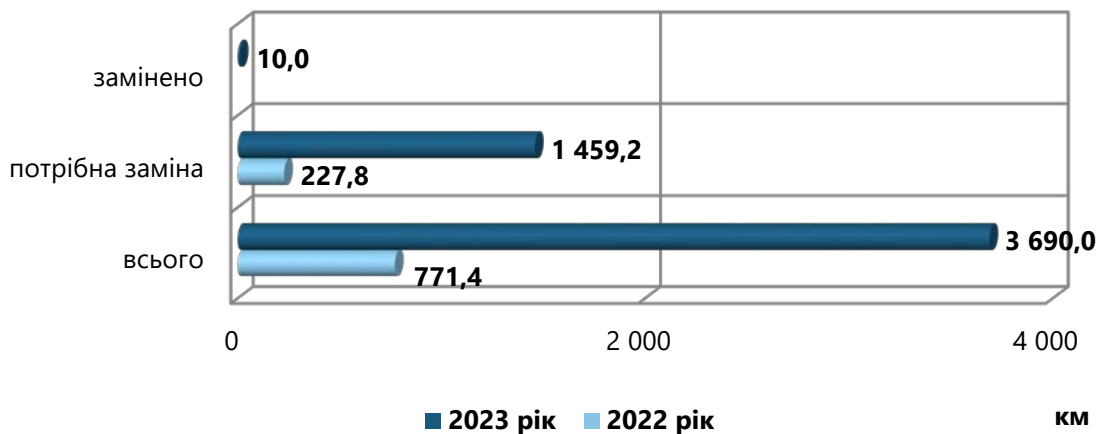

Рис. 5.21.4. Протяжність водопровідних мереж, км

Споруди для зберігання питної води в цілому по області налічували: резервуари чистої води - 16 з сумарним об'ємом - 42,0 тис. м³; водонапірні башти – 199. Нестача об'ємів споруд для зберігання питної води – 20,0 тис. м³.

Облік послуг з водопостачання. Показник оснащення будівель вузлами комерційного обліку у звітному році – 10,6 %.

Системи централізованого водовідведення

У 2023 році загальні показники водовідведення області були наступними:

➤ питоме водовідведення на 1 людину: у містах – 190; у смт – 150; у сільських н/п – 150 л/добу.

Обсяги стічних вод в системах водовідведення у 2023 році становили (рис. 5.21.5):

- ❖ реалізовано стічних вод – 4,79 млн м³;
- ❖ відведено стічних вод – 8,37 млн м³;
- ❖ пройшло через очисні споруди – 8,37 млн м³ або 100 %.
- ❖ пройшло повне біологічне очищення – 8,28 млн м³ або 98,9 %.

Найбільші обсяги стоків було відведено у містах – 8,28 млн м³ або 98,9 % від їх загальної кількості; у смт – 0,03 млн м³ або 0,4 %; у сільських н/п – 0,06 млн м³ або 0,7 %.

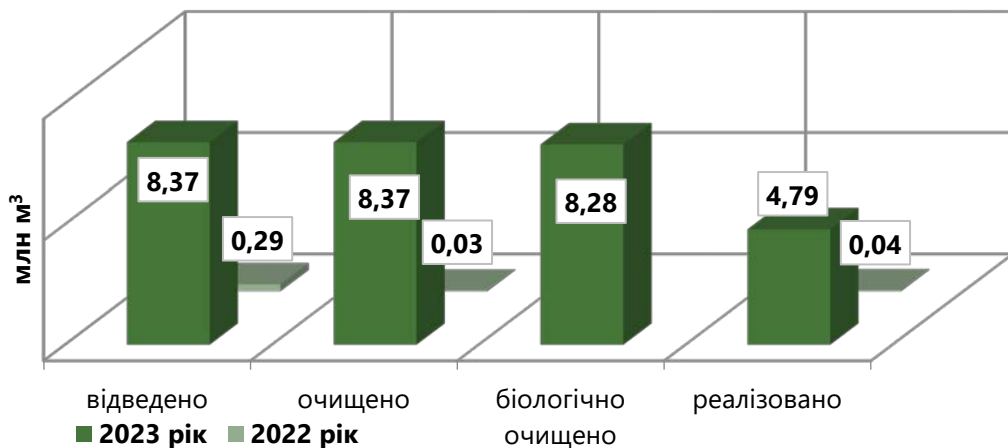

Рис. 5.21.5. Виробничі показники водовідведення

Насосні станції систем централізованого водовідведення та очисні споруди у 2023 році характеризувались такими показниками:

- 22 НС (загальна фактична потужність – 82,198 млн м³/рік); 69 одиниць насосного обладнання, з них потребували заміни 6 або 8,7 %, замінено 1 або 16,7 %;
- 2 очисні споруди (загальна фактична потужність – 8,248 млн м³/рік), з них 2 потребували реконструкції; реконструкція очисних споруд не проводилась

КІЛЬКІСТЬ

насосних станцій та насосного обладнання систем централізованого водовідведення

очисних споруд систем централізованого водовідведення

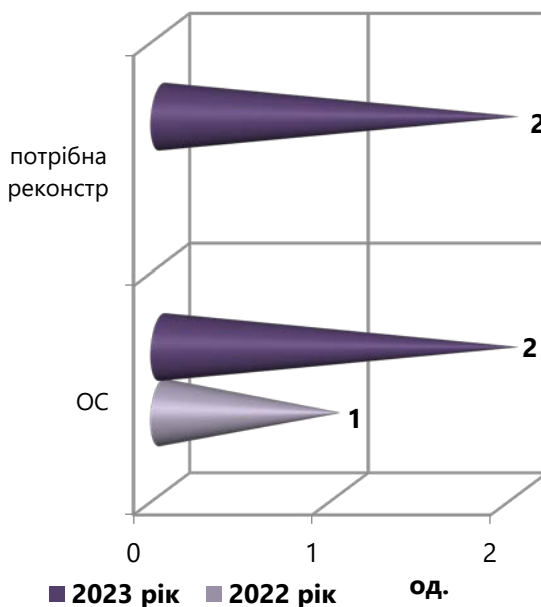
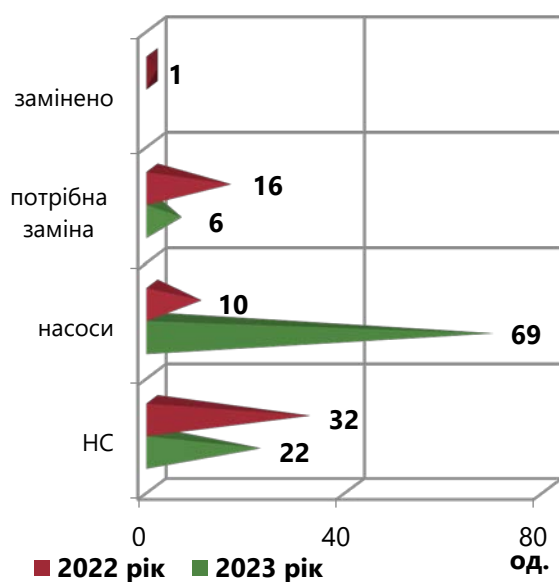

Рис. 5.21.6

Мережі централізованого водовідведення у 2023 році характеризувались такими показниками: загальна протяжність – 677,5 км, з них ветхих та аварійних – 415,87 км або 61,4 %; протягом року замінено 0,17 км або 0,04 % від потреби (рис. 5.21.7). Показник аварійності мереж зменшився з 0,29 до 0,04 аварії на 1 км мережі.

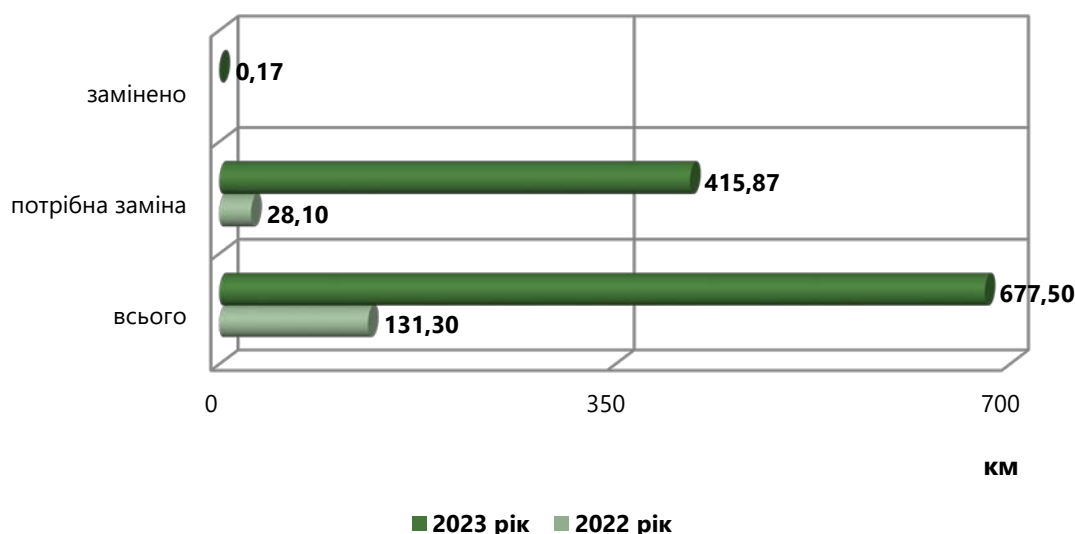

Рис. 5.21.7. Протяжність мереж централізованого водовідведення

Витрати електроенергії у системах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

У 2023 році витрати електроенергії порівняно з попереднім роком:

► **у системах водопостачання** зросли з 0,199-0,42 до 4,355 млн кВт·год/рік; питомі витрати – з 0,60 до 0,798 кВт год/1000 м³ води;

► **у системах водовідведення** зросли з 0,01-0,5 до 2,169 млн кВт·год/рік; питомі витрати – з 0,381 до 259,0 кВт год/1000 м³ стічної води.

Заборгованість за витрачену електроенергію в системах водопостачання збільшилась до 37 837,47 тис. грн; у системах водовідведення – до 17 955,3 тис. грн.

Фінансово-економічні показники

Найменування показника	водопостачання		водовідведення	
	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.
Тарифи на послуги, грн/м³				
<i>для промисловості</i>				
мінімальні	27,92	14,0	28,86	14,92
максимальні	27,92	28,69	28,86	33,32
<i>для населення</i>				
мінімальні	Від 19,19 до 55	11,0	Від 19,94 до 55,16	14,92
максимальні	Від 19,19	23,51	19,94	30,0
Собівартість послуг, грн/м³				
мінімальна	Від 9,13 до 95	10,98	Від 16,3	
максимальна	Від 15,68	42,5	Від 16,3	
середня	Від 10,58	28,0	Від 16,3 до 38,36	43
Відшкодування вартості послуг, %				
<i>для промисловості</i>	148,4	-	-	-
<i>для населення</i>	102	20-25	102	20-25

Підприємства питного водопостачання та централізованого водовідведення

Послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в області надає 65 спеціалізованих комунальних підприємств (у 2022 році - 25 підприємств). До комунальної форми власності у 2023 році належало 24 підприємства, до іншої - 1.

Базове підприємство області – **МКП «ВУВКГ м. Херсон»**.

Виробничі показники підприємств області

Показники	МКП «ВУВКГ м.Херсона» (м.Херсон)	
	2022 р.	2023 р.
ВОДОПОСТАЧАННЯ		
Обсяги води, млн м³/рік		
<i>піднято</i>	13,00	10,66
<i>очищено</i>	–	–
<i>подано усім споживачам</i>	12,66	10,33
<i>реалізовано</i>	5,49	3,08
<i>втрати та витрати</i>	0,34	0,33
Водопровідні мережі, км		
<i>всього</i>	14,3	928,8
<i>ветхі та аварійні</i>	0,6	504,3
<i>замінено</i>	-	2,21
Витрати електроенергії, млн кВт-год/рік	0,1	3,094
Заборгованість за електроенергію, тис. грн	0	32 813,1
ВОДОВІДВЕННЯ		
Обсяги стоків, млн м³/рік		
<i>відведено</i>	-	8,28
<i>очищено</i>	0,13	8,28
<i>біологічно очищено</i>	0	8,28
<i>доочищено</i>	0	0
Мережі централізованого водовідведення, км		
<i>всього</i>	40,6	297,6
<i>ветхі та аварійні</i>	0,2	171,27
<i>замінено</i>	0,1	0,17
Витрати електроенергії, млн кВт-год/рік	0,5	2,119
Заборгованість за електроенергію, тис. грн	0	17 955,3

Заходи з розвитку, здійснені у системах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

Реконструкція і модернізація об'єктів водопостачання – буріння нових свердловин; водовідведення у 2023 році - 17,78 млн грн.

Якість води джерел та систем питного водопостачання

Таблиця 5.21.4

№	Проби води, які не відповідали нормативам	% до загальної кількості	
		2022 р.	2023 р.
Джерела водопостачання			
1	усі джерела централізованого водопостачання:		
	санітарно-хімічні показники	-	74,6
	бактеріологічні показники	-	52,2
2	підземні джерела централізованого водопостачання:		
	санітарно-хімічні показники	-	76,3
	бактеріологічні показники	-	57,9
3	джерела децентралізованого водопостачання:		
	санітарно-хімічні показники	-	-
	бактеріологічні показники	-	-
Системи водопостачання			
4	системи централізованого водопостачання:		
	санітарно-хімічні показники	-	74,6
	бактеріологічні показники	-	52,2
5	водопровідні мережі:		
	санітарно-хімічні показники	-	76,3
	бактеріологічні показники	-	57,9
6	сільські системи водопостачання:		
	санітарно-хімічні показники	-	-
	бактеріологічні показники	-	-

У 2023 р. якість води з систем питного водопостачання не відповідала встановленим нормативам у наступних населених пунктах.

Категорія населеного пункту	За показниками
с. Музиківка	Мікробіологічні (загальні коліформи, <i>E. coli</i>) Санітарно-хімічні (загальна жорсткість, сульфати, хлориди, сухий залишок)
с. Східне, с. Загорянівка	Мікробіологічні (загальні коліформи, ентерококи) Санітарно-хімічні (загальна жорсткість, хлориди, сухий залишок, миш'як)
смт Архангельське, смт Нововоронцовка с. Давидів Брід, с. Мала Олександрівка, с. Борозенське, с. Трифонівка, с. Раківка, с.Тараса Шевченко, с. Першотравневе, с. Новорайськ, с. Костирка, с. Крупиця	Санітарно-хімічні (загальна жорсткість, сульфати, хлориди, сухий залишок)
с. Нововасилівка	Санітарно-хімічні (загальна жорсткість, хлориди, сухий залишок)
с. Кучерське	Санітарно-хімічні (загальна жорсткість, хлориди)

Охорона природних водойм

Таблиця 5.21.5

Найменування показника	2022 р.	2023 р.
Скинуто стічних вод в поверхневі водойми, млн м³/рік		
всього	-	8,28
нормативно чистих без очищення	-	-

Найменування показника	2022 р.	2023 р.
нормативно очищених	-	8,28
недостатньо очищених	-	-
неочищених	-	-
в т.ч. комунальними підприємствами, млн м³/рік		
всього	-	0,005
нормативно чистих без очищення	-	-
нормативно очищених	-	0,005
недостатньо очищених	-	-
неочищених	-	-

Загальний стан питного водопостачання та централізованого водовідведення, заходи з реформування та розвитку

У зв'язку з тимчасовою окупацією частини населених пунктів Херсонської області станом на 2023 рік і по сьогодні, інформація зібрана по деокупованій частині.

Внаслідок активних бойових дій та постійних обстрілів з боку РФ великих пошкоджень зазнали водопровідні мережі, об'єкти та будівлі. За 2023 рік за допомогою благодійних організацій, власних зусиль, фінансування місцевих бюджетів було здійснено відновлення мереж централізованого водопостачання у населених пунктах, де дозволяла безпекова ситуація.

Також великого негативного впливу отримали прибережні населені пункти Бериславського району, що зазнали обміління внаслідок підриву греблі Каховської ГЕС. Наразі для вирішення питання здійснюється буріння нових свердловин для забезпечення потреб населення питною водою.

5.22 Хмельницька область

Хмельницькою обласною державною адміністрацією (Хмельницькою обласною військовою адміністрацією) надано наступні дані щодо стану систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у 2023 році.

Джерела питного водопостачання

Упродовж 2023 року з природних джерел області було відібрано 104,545 млн м³ води, що на 7,62 млн м³ більше, ніж у попередньому році. Загальний обсяг використаної води становив – 82,889 (більше на 5,941) млн м³, зокрема на господарсько-питні потреби - 27,167 (більше на 0,522) млн м³, на виробничі – 53,423 (більше на 5,618) млн м³. Для підземної води всього використано 29,172 (більше на 0,749) млн м³ води (табл. 5.22.1, рис. 5.22.1).

Таблиця 5.22.1

№	Найменування показника	2022 р.	2023 р.	+/- до 2022 р.
1	Забір води з природних джерел, млн м³			
	всього	96,925	104,545	+7,62
	<i>поверхневої</i>	57,751	65,296	+7,545
	<i>підземної</i>	39,174	39,249	+0,075
2	Використання води, млн м³			
	всього	76,948	82,889	+5,941
	<i>на господарсько-питні потреби</i>	26,645	27,167	+0,522
	<i>на виробничі потреби</i>	47,805	53,423	+5,618
	<i>на сільськогосподарські потреби</i>	0,767	0,588	-0,179
	<i>на зрошення</i>	1,625	1,712	+0,087
3	Використання підземних вод, млн м³			
	всього	28,423	29,172	+0,749
	<i>на господарсько-питні потреби</i>	-	-	-
	<i>на виробничі потреби</i>	-	-	-
	<i>на сільськогосподарські потреби</i>	-	-	-
	<i>на зрошення</i>	-	-	-

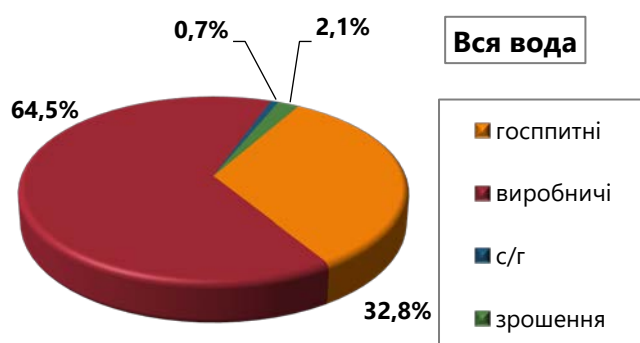

Рис. 5.22.1. Використання води на різні потреби у 2023 році

Для питного водопостачання області використовується вода з артезіанських свердловин та частково з поверхневих джерел – р. Дністер, р. Хомора.

На території області, відповідно до наданої інформації, станом на 2023 рік, населені пункти, які перебувають у маловодній місцевості, відсутні.

Забезпеченість населених пунктів та населення системами централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

За наданою інформацією, у 2023 році забезпеченість населених пунктів області була такою (табл. 5.22.2):

▪ **централізоване водопостачання** - усі 13 міст, усі 24 смт, 450 сіл (31,8 %).
Централізоване водопостачання було відсутнє у 964 селах;

▪ **централізоване водовідведення** - усі 13 міст, 15 смт (62,5 %), 12 сіл (0,8 %).
Централізоване водовідведення було відсутнє у 9 смт (Війтівці, Закупне, Вовковинці, Смотрич, Антоніни, Меджибіж, Базалія, Чорний Острів, Дунаївці) та у 1 402 селах.

Таблиця 5.22.2

Категорія населених пунктів	Кількість населених пунктів	Кількість населених пунктів, забезпечених:	
		централізованим водопостачанням	централізованим водовідведенням
<i>міста</i>	13	13	13
<i>смт</i>	24	24	15
<i>села</i>	1 414	450	12
Разом	1 451	487	40

Населення області було охоплено послугами таким чином (табл. 5.22.3):

✓ **централізованим водопостачанням**: у містах - 538,2 тис. осіб (84,5 %), у смт - 71,9 тис. осіб (85,6 %), у селах – 184,1 тис. осіб (36,4 %);

✓ **централізованим водовідведенням**: у містах - 457,3 тис. осіб (71,8 %), у смт - 30,2 тис. осіб (36 %), у селах - 5,8 тис. осіб (1,1 %).

Таблиця 5.22.3

Категорія населених пунктів	Чисельність населення, тис. осіб	Чисельність населення (тис. осіб), охопленого послугами:	
		централізованого водопостачання	централізованого водовідведення
<i>міста</i>	636,6	537,7	457,3
<i>смт</i>	84,0	71,8	30,2
<i>села</i>	506,0	183,3	5,8
Разом	1 226,6	792,8	493,3

Системи централізованого питного водопостачання

У 2023 році загальні показники водопостачання області були наступними:

- цілодобове водопостачання - 100 % населених пунктів та населення;
- питоме водоспоживання на 1 людину: у містах - 116; у смт - 37 л/добу;
- кількість вуличних колективних установок - 202 (менше на 14);
- кількість колодязів - 11 333 од.

Водозабори. Загальна кількість централізованих водозаборів в області - 180, з них поверхневих - 2. Кількість свердловин - 486. Потреба у додатковій потужності водозаборів - 0,2 млн м³/рік.

Обсяги води в системах водопостачання у 2023 році становили (рис. 5.22.2):

- ✓ піднято води - 37,6 млн м³;
- ✓ очищено – 11,67 млн м³ або 31 % до обсягу піднятої води;
- ✓ подано усім споживачам - 36,1 млн м³ або 96 %;
- ✓ реалізовано – 27,76 млн м³ або 73,8 %;
- ✓ знезаражено – 32,96 млн м³ або 87,7 %;
- ✓ втрати та технологічні витрати - 9,84 млн м³ або 26,2 %.

За населеними пунктами обсяги піднятої води становили: міста - 34,9 млн м³ або 92,8 % від загального обсягу; смт – 1,8 млн м³ або 4,8 %; сільські населених пунктів - 0,9 млн м³ або 2,4 %.

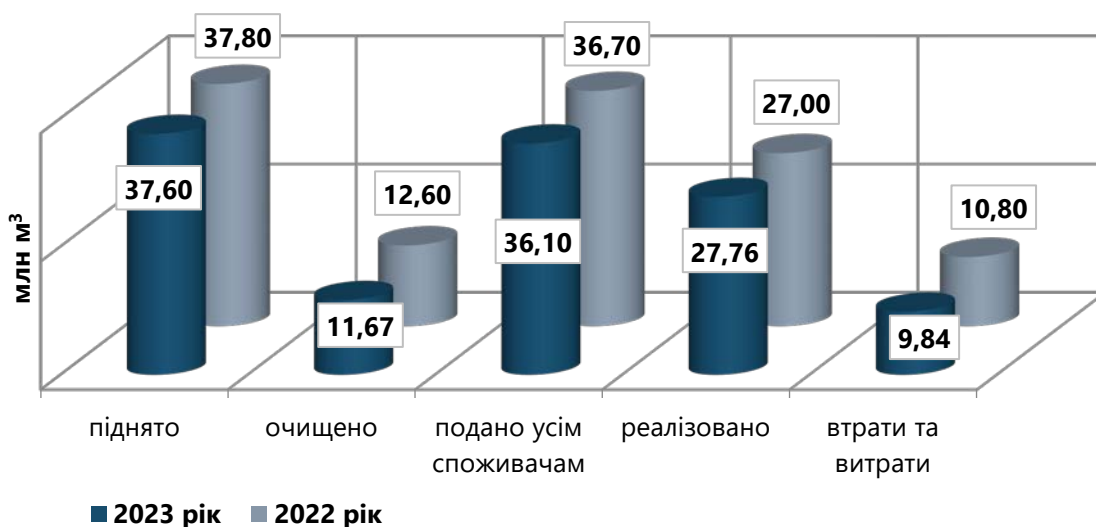

Рис. 5.22.2. Виробничі показники водопостачання

Середньодобова подача питної води становила: за категорією «усі споживачі» - 98,9; за категорією «населення» - 76,0 тис. м³/добу.

Водопровідні насосні станції у 2023 році характеризувались такими показниками: загальна кількість - 256 (фактична потужність - 37,6 млн м³/рік); встановлене насосне обладнання - 635 одиниць, з них заміни потребували 68 або 10,7 % насосів, було замінено протягом року - 22 або 32,4 % від потреби (рис. 5.22.3).

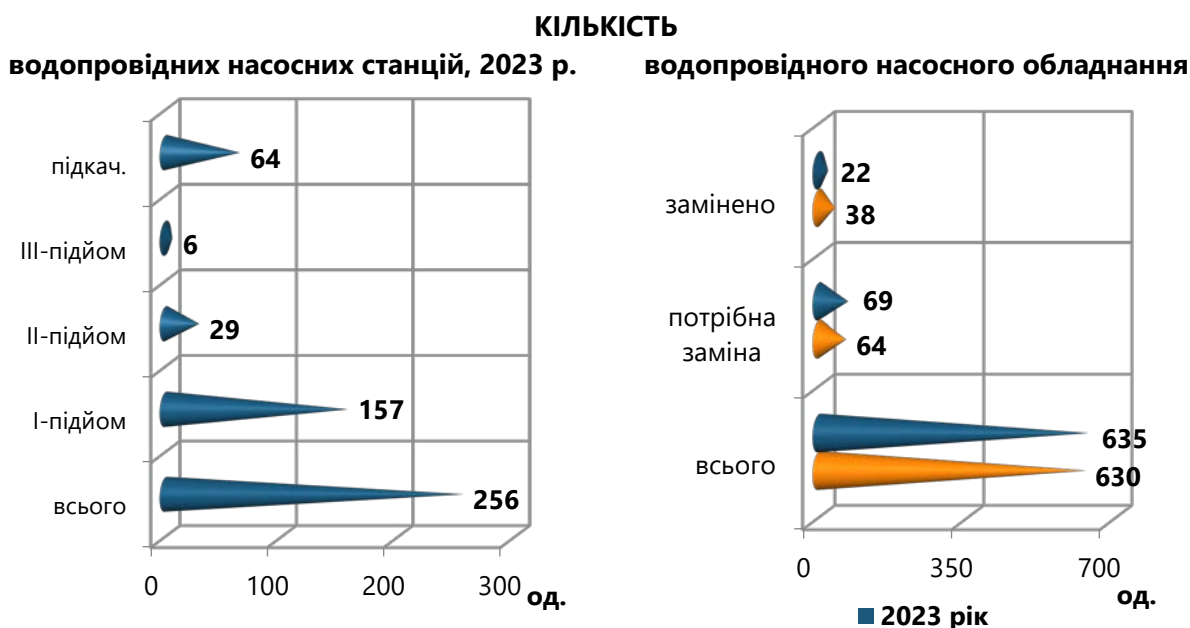

Рис. 5.22.3

Водопровідні мережі у 2023 році характеризувались такими показниками: загальна протяжність становила – 3 709,0 км, з них ветхих та аварійних – 1 130,7 км або 30,5 %; протягом року було замінено 53,7 км або 4,7 % від потреби (рис. 5.22.4). Показник аварійності мереж збільшився з 0,58 до 0,62 аварії на 1 км мережі..

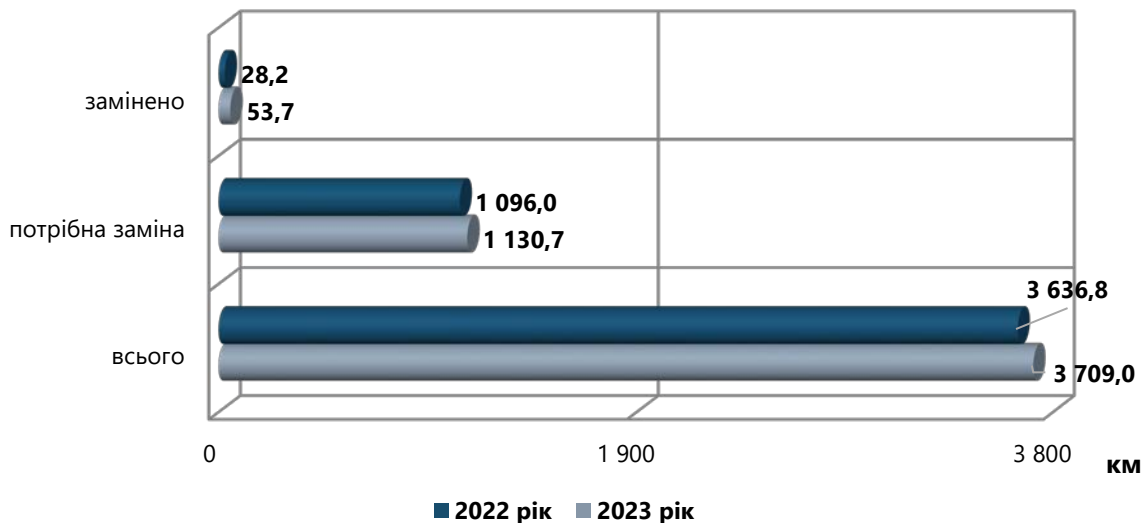

Рис. 5.22.4. Протяжність водопровідних мереж

Споруди для зберігання питної води в цілому по області налічували: резервуари чистої води - 68 з сумарним об'ємом - 141,8 тис. м³; водонапірні башти – 411. Нестача об'ємів споруд для зберігання питної води – 1,15 тис. м³.

Облік послуг з водопостачання. Показник оснащення будівель вузлами комерційного обліку протягом звітного року збільшився з 20,9 до 21,7 %; квартир – збільшився з 80,4 до 89,4 %.

Системи централізованого водовідведення

У 2023 році питоме водовідведення на 1 людину зменшилось: у містах - 96; у смт - 50 л/добу.

Обсяги стічних вод в системах водовідведення у 2023 році становили (рис. 5.22.5):

- ❖ реалізовано усім споживачам – 32,9 млн м³;
- ❖ відведено стічних вод – 32,9 млн м³;
- ❖ пройшло через очисні споруди – 32,9 млн м³ або 100 %.
- ❖ пройшло повне біологічне очищення – 32,9 млн м³ або 100 %;

Найбільші обсяги стоків було відведено у містах – 32,0 млн м³ або 97,3 % від їх загальної кількості; у смт - 0,7 млн м³ або 2,1 %; у селах - 0,2 млн м³ або 0,6 %.

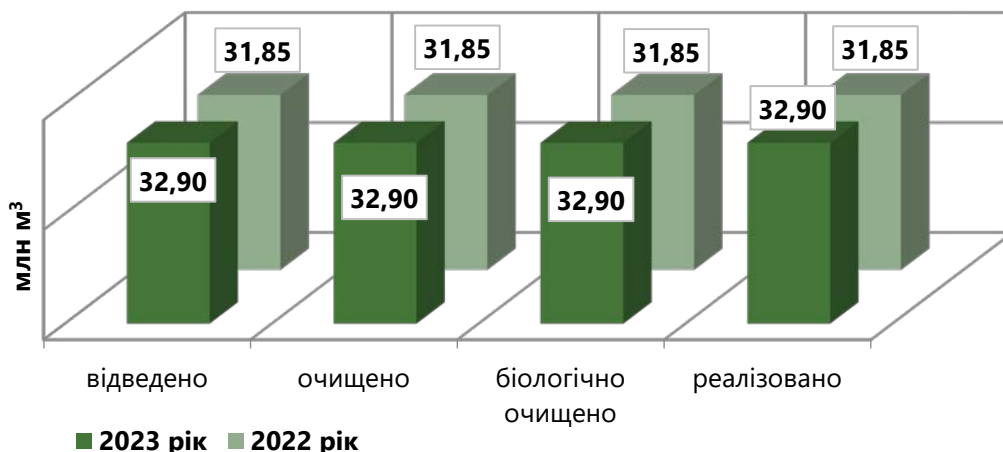

Рис. 5.22.5. Виробничі показники водовідведення

Насосні станції систем централізованого водовідведення та очисні споруди у 2023 році характеризувались такими показниками:

- 123 НС (загальна фактична потужність – 32,9 млн м³/рік); 346 одиниць насосного обладнання, з них потребували заміни 104 або 30,1 % насосів, було замінено протягом року - 26 або 25 % від потреби;
- 36 очисних споруд (загальна фактична потужність – 32,9 млн м³/рік), з них 24 потребували реконструкції; реконструкція очисних споруд не проводилась (рис. 5.22.6).

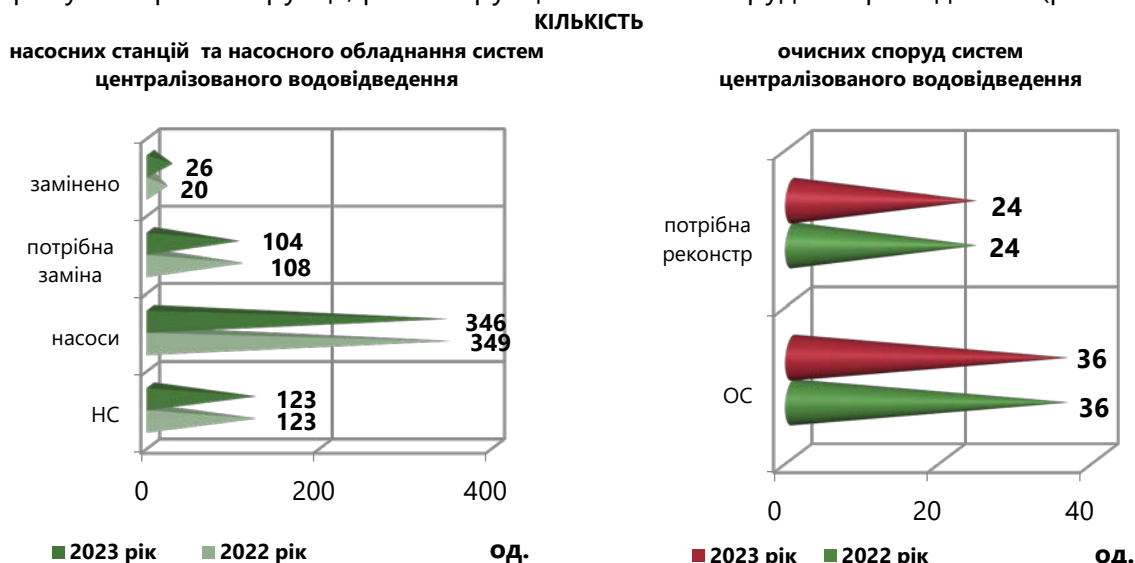

Рис. 5.22.6

Мережі централізованого водовідведення у 2023 році характеризувались такими показниками: загальна протяжність – 1 122,5 км, з них ветхих та аварійних – 455,1 км або 40,5 %; протягом року було замінено 10,3 км або 2,3 % від потреби (рис. 5.22.7). Показник аварійності мереж зріс з 0,24 до 0,31 аварії на 1 км мережі.

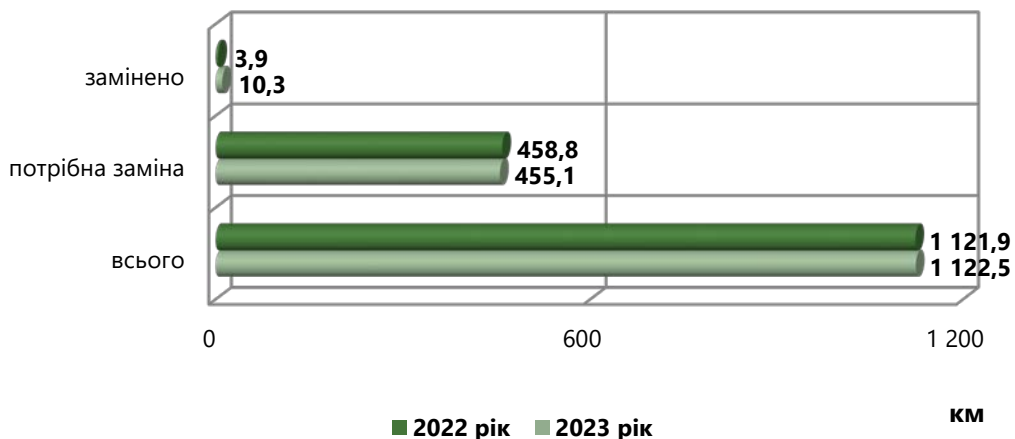

Рис. 5.22.7. Протяжність мереж централізованого водовідведення

Витрати електроенергії у системах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

У 2023 році витрати електроенергії порівняно з попереднім роком:

- ▶ **у системах водопостачання** знизились з 32,86 до 32,4 млн кВт·год/рік; питомі витрати - з 869 до 862 кВт год/1000 м³ води;
- ▶ **у системах водовідведення** зросли з 22,3 до 23,0 млн кВт·год/рік; питомі витрати знизились з 700 до 699 кВт год/1000 м³ стічної води.

Заборгованість за витрачену електроенергію в системах водопостачання збільшилась - з 16 587,5 до 28 113,5 тис. грн; в системах водовідведення - з 10 296,0 до 18 912,1 тис. грн.

Фінансово-економічні показники

Найменування показника	водопостачання		водовідведення	
	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.
Тарифи на послуги, грн/м³				
<i>для промисловості</i>				
мінімальні	12,77	12,77	12,0	12,02
максимальні	35,00	49,00	46,85	46,85
<i>для населення</i>				
мінімальні	8,81	8,81	6,0	9,25
максимальні	35,00	49,00	35,54	35,54
Собівартість послуг, грн/м³				
мінімальна	13,88	15,87	8,79	11,39
максимальна	63,46	66,08	48,71	56,09
середня	18,93	21,56	16,75	19,18
Відшкодування вартості послуг, %				
<i>для промисловості</i>	86,5	91,7	111,4	94,2
<i>для населення</i>	94,0	75,3	94,8	75,4

Підприємства питного водопостачання та централізованого водовідведення

Послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в області надає 47 підприємств (у 2022 році - 45 підприємств), в тому числі 16 спеціалізованих комунальних, 30 багатогалузевих комунальних, 1 відомче. До комунальної форми власності у 2023 році належало 46 підприємств, до державної - 1.

Базове підприємство області - **КП «Хмельницькводоканал»**.

Виробничі показники найбільших підприємств області

Показники	МКП «Хмельницьк-водоканал»		КП «Міськтепло-воденергія» м. К.Подільський		Славутське УВКГ		ШКПВКГ м. Шепетівка		КП «Водоканал», Старокостянтинів	
	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023р.	2022 р.	2023 р.
ВОДОПОСТАЧАННЯ										
Обсяги води, млн м³/рік										
<i>піднято</i>	17,4	17,3	8,36	8,13	1,355	1,36	1,056	1,11	1,088	1,07
<i>очищено</i>	0	0	5,9	5,66	1,2	1,22	1,056	1,115	0,009	0,007
<i>подано усім споживачам</i>	17,4	17,3	7,82	7,21	1,28	1,22	0,98	1,042	1,08	1,072
<i>реалізовано</i>	11,8	12,4	5,92	5,86	0,88	0,88	0,76	0,81	0,74	0,77
<i>втрати та витрати</i>	5,2	4,5	1,92	1,84	0,47	0,47	0,29	0,3	0,32	0,29
Водопровідні мережі, км										
<i>всього</i>	692,61	693,68	324,38	323,04	134,5	134,5	121,9	121,9	103,5	103,5
<i>ветхі та аварійні</i>	326,76	327,06	140,08	145,63	64,89	64,435	45,5	45,5	33,8	33,85
<i>замінено</i>	2,6	3,2	0,409	0,379	0,11	0,455	2,260	1,667	0,7	0,35
Витрати електроенергії, млн кВт-год/рік	9,56	8,60	9,56	8,60	1,449	1,488	1,460	1,302	1,08	1,1
Заборгованість за електроенергію, тис. грн	8 364,2	10 782,9	8 364,2	10 782,9	1 322,2	1 330,4	450,0	650,0	1 018,4	3 734,8
ВОДОВІДВЕННЯ										
Обсяги стоків, млн м³/рік										
<i>реалізовано</i>	11,8	12,4	5,28	5,2	0,661	0,709	0,815	0,823	0,78	0,797
<i>відведено</i>	17,1	16,9	6,48	7,15	0,661	0,709	0,862	0,907	1,036	1,03
<i>очищено</i>	17,1	16,9	6,48	7,15	0,661	0,709	0,862	0,907	1,036	1,03
<i>біологічно очищено</i>	17,1	16,9	6,48	7,15	0,061	0,709	0,862	0,907	1,036	1,03
Мережі централізованого водовідведення, км										
<i>всього</i>	404,88	405,45	158,3	158,3	76,13	76,29	54,5	54,5	57,9	57,9
<i>ветхі та аварійні</i>	181,38	181,98	97,4	100,1	3,6	3,6	20,92	20,92	16,6	16,5
<i>замінено</i>	0,1	2,6	0,77	0,02	0	0	0,050	0,310	0,5	0,6
Витрати електроенергії, млн кВт-год/рік	11,524	11,769	4,11	3,91	0,868	0,868	1,216	1,088	0,78	0,75
Заборгованість за електроенергію, тис. грн	5 988,96	9 888,0	2 893,2	3 129,3	881,4	886,9	350,0	578,6	1 063,0	3 510,7

Заходи з розвитку, здійснені у системах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

№	Назва заходу	Водопостачання	Водовідведення
1.	Будівництво нових об'єктів	13,4	1,5
2.	Продовження будівництва об'єктів	1,1	0,5
3.	Завершення будівництва об'єктів	14,3	21,9
4.	Реконструкція і модернізація об'єктів	18,5	3,1
5.	Капремонт і відновлення робочого стану об'єктів	13,5	12,3
6.	Науково-технічне і методичне забезпечення	-	0,1
7.	Розвиток виробничо-експлуатаційних баз	44,2	37,3
8.	Оснащення житлового фонду засобами обліку споживання води	0,05	-
9.	Інші заходи	5,4	0,1
Загальна вартість здійснених заходів, млн грн		110,4	76,8

Загальна вартість заходів з розвитку, здійснених ліцензіатами НКРЕКП у 2023 р. складала:

➤ КП «Хмельницькводоканал»: для систем водопостачання – 68,37 млн грн (у 2022 році – 16,2 млн грн), для систем водовідведення – 63,53 млн грн (у 2022 році – 23,79 млн грн);

➤ КП «Міськтепловоденергія» м. Кам'янець-Подільський: для систем водопостачання – 10,73 (у 2022 році - 0,83 млн грн), для систем водовідведення - 0,29 млн грн (у 2022 році – 0,51 млн грн).

Якість води джерел та систем питного водопостачання

№	Проби води, які не відповідали нормативам	% до загальної кількості	
		2022 р.	2023 р.
Джерела водопостачання			
усі джерела централізованого водопостачання:			
1	санітарно-хімічні показники	0,03	3,6
	бактеріологічні показники	0,01	2,7
підземні джерела централізованого водопостачання:			
2	санітарно-хімічні показники	-	3,1
	бактеріологічні показники	-	4,7
джерела децентралізованого водопостачання:			
3	санітарно-хімічні показники	-	9,9
	бактеріологічні показники	-	10,8
Системи водопостачання			
системи централізованого водопостачання:			
4	санітарно-хімічні показники	-	0,21
	бактеріологічні показники	-	0,27
водопровідні мережі:			
5	санітарно-хімічні показники	-	1,4
	бактеріологічні показники	-	1,4
сільські системи водопостачання:			
6	санітарно-хімічні показники	-	60,0
	бактеріологічні показники	-	3,8

Охорона природних водойм

Таблиця 5.22.4

Найменування показника	2022 р.	2023 р.
Скинуто стічних вод в поверхневі водойми, млн м³/рік		
всього	31,85	32,9
нормативно чистих без очищення	-	-
нормативно очищених	31,85	32,9
недостатньо очищених	-	-
неочищених	-	-
в т.ч. комунальними підприємствами, млн м³/рік		
всього	31,85	32,9
нормативно чистих без очищення	-	-
нормативно очищених	31,85	32,9
недостатньо очищених	-	-
неочищених	-	-

Загальний стан питного водопостачання та централізованого водовідведення, заходи з реформування та розвитку

Проблеми водопостачання населення та якість питної води мають стратегічне значення для області та потребують комплексного вирішення. Необхідність впровадження заходів обумовлена потенційною загрозою ускладнення санітарно-епідемічної ситуації внаслідок низької якості води в окремих населених пунктах, обмеженістю інвестицій та дефіцитом фінансових ресурсів, необхідних для розвитку та утримання у належному технічному стані систем питного водопостачання. Забезпечення населення питною водою гарантованої якості можливе лише за умови упровадження сучасних технологій, споруд, реагентів, матеріалів та обладнання, а також відновлення систем розподілу питної води.

До проблемних питань області, як і в цілому по Україні, відноситься питання очищення стічних вод. Нестача фінансових ресурсів стримує технічне переоснащення очисних споруд, їх реконструкцію та модернізацію. Зношеність основних фондів призводить до збільшення витрат енергоносіїв, кількості аварійних ситуацій на інженерних мережах, збільшення обсягів проведення капітальних та поточних ремонтів.

На сьогодні водопостачання та водовідведення - це один з найбільш недофінансованих комунальних секторів. Система водопостачання та водовідведення комплексна і прямо чи побіжно впливає на важливі процеси. Наявність сучасної, справної системи водопостачання та водовідведення є важливим критерієм для держави, жителів населених пунктів, працівників комунальної сфери та навколишнього природного середовища.

Слід зазначити що, організація Nefco у партнерстві з Європейським Союзом розробили та впроваджують Програму «Підвищення енергоефективності систем водопостачання та водоочищення». Одним із міст, у якому реалізація Програми знаходиться на завершальній стадії, є обласний центр. Назва проєкту – «Підвищення енергоефективності систем водопостачання та водоочищення: Реконструкція каналізаційних насосних станцій № 2, 7, 12 у місті Хмельницькому». Впровадження Проєкту забезпечить значну економію електроенергії; дозволить продовжити термін експлуатації станцій більш ніж на 20 років; нове сучасне механічне обладнання

забезпечить якіснішу очистку стоків від грубих домішок та сміття, що в свою чергу дозволить продовжити ресурс та надійність експлуатації насосного обладнання, забезпечить економію оборотних коштів на обслуговування та капітальні ремонти.

У зв'язку із початком повномасштабних військових дій з боку російської федерації переважна більшість запланованих заходів з будівництва та реконструкції об'єктів питного водопостачання та централізованого водовідведення відтерміновані. Головне завдання - це зберегти цілісність і надійність об'єктів питного водопостачання та централізованого водовідведення, їх експлуатаційне утримання та цілодобово надавати послуги населенню з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

5.23 Черкаська область

Черкаською обласною державною адміністрацією (Черкаською обласною військовою адміністрацією) надано наступні дані щодо стану систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у 2023 році.

Джерела питного водопостачання

Упродовж 2023 року з природних джерел області було відібрано 148,656 млн м³ води, що на 0,133 млн м³ менше, ніж у попередньому році. Загальний обсяг використаної води становив 118,383 (більше на 10,112) млн м³, зокрема на господарсько-питні потреби – 23,454 (більше на 0,273) млн м³, на виробничі – 68,232 (більше на 5,180) млн м³. Для підземної води ці показники були такими: всього використано – 19,944 (більше на 1,161) млн м³ води, зокрема на господарсько-питні потреби – 7,14 (більше на 0,58) млн м³ (табл. 5.23.1, рис. 5.23.1).

Таблиця 5.23.1

№	Найменування показника	2022 р.	2023 р.	+/- до 2022 р.
1	Забір води з природних джерел, млн м³			
	всього	148,789	148,656	-0,133
	<i>поверхневої</i>	124,856	123,363	-1,493
	<i>підземної</i>	23,933	25,294	+1,361
2	Використання води, млн м³			
	всього	108,271	118,383	+10,112
	<i>на господарсько-питні потреби</i>	23,181	23,454	+0,273
	<i>на виробничі потреби</i>	63,052	68,232	+5,180
	<i>на сільськогосподарські потреби</i>	-	-	-
	<i>на зрошення</i>	22,029	26,622	+4,593
<i>на інші потреби</i>	0,009	0,075	+0,066	
3	Використання підземних вод, млн м³			
	всього	18,783	19,944	+1,161
	<i>на господарсько-питні потреби</i>	6,56	7,14	+0,58
	<i>на виробничі потреби</i>	1,94	2,01	+0,07
	<i>на сільськогосподарські потреби</i>	8,66	9,34	+0,68
	<i>на зрошення</i>	-	-	-
<i>на інші потреби</i>	1,62	1,45	-0,17	

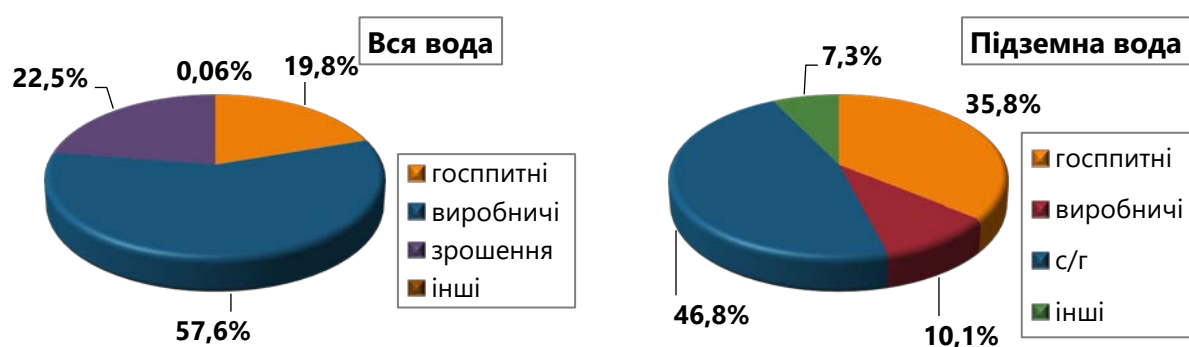

Рис. 5.23.1. Використання води на різні потреби у 2023 році

Для питного водопостачання області використовується вода з поверхневих джерел - р. Гнилий Тікич, р. Рось, Кременчуцьке водосховище та артезіанських свердловин.

На території області, відповідно до наданої інформації, станом на 2023 рік, у маловодній місцевості перебуває 23 населених пункти (2,7 % від загальної кількості населених пунктів області), з яких 2 міста (Шпола, Ватутіно), 1 смт (Лисянка) та 20 сіл (19 сіл Лисянської ТГ та 1 село Гальмязів).

Забезпеченість населених пунктів та населення системами централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

У 2023 році забезпеченість населених пунктів області, згідно до наданої інформації, була такою (табл. 5.23.2):

- **централізоване водопостачання** - усі 16 міст, 9 смт (60 %), 139 сіл (16,9 %). Централізоване водопостачання було відсутнє у 6 смт (Буки, Верхнячка, Єрки, Стеблів, Цвіткове, Цибулів) та у 685 селах;
- **централізоване водовідведення** - 15 міст (93,8 %), 7 смт (46,7 %), 24 села (2,9 %). Централізоване водовідведення було відсутнє у м. Шпола, 8 смт (Бабанка, Буки, Верхнячка, Вільшана, Стеблів, Цибулів, Цвіткове, Шрамківка) та у 800 селах

Таблиця 5.23.2

Категорія населених пунктів	Кількість населених пунктів	Кількість населених пунктів, забезпечених:	
		централізованим водопостачанням	централізованим водовідведенням
<i>міста</i>	16	16	15
<i>смт</i>	15	9	7
<i>села</i>	824	139	24
Разом	855	164	46

Населення області було охоплено послугами таким чином (табл. 5.23.3):

- ✓ **централізованим водопостачанням**: у містах – 509,9 тис. осіб (75,8 %), у смт – 15,5 тис. осіб (22,4 %), у селах – 27,9 тис. осіб (6,4 %);
- ✓ **централізованим водовідведенням**: у містах – 409,9 тис. осіб (60,9 %), у смт - 11,6 тис. осіб (16,8 %), у селах – 6,6 тис. осіб (1,5 %).

Таблиця 5.23.3

Категорія населених пунктів	Чисельність населення, тис. осіб	Чисельність населення (тис. осіб), охопленого послугами:	
		централізованого водопостачання	централізованого водовідведення
<i>міста</i>	672,7	509,9	409,9
<i>смт</i>	69,1	15,5	11,6
<i>села</i>	438,4	27,9	6,6
Разом	1 180,2	553,3	428,1

Системи централізованого питного водопостачання

У 2023 році загальні показники водопостачання області були наступними:

- цілодобове водопостачання – 24 % населених пунктів та 74 % населення;
- питоме водоспоживання на 1 людину: у містах – 80,0; у смт - 40,5; у сільських населених пунктах – 62,4 л/добу;
- кількість вуличних колективних установок – 298;
- кількість колодязів – 40.

Протягом 2023 року подача питної води з систем централізованого водопостачання здійснювалась за графіком у селі Поташ Маньківської селищної територіальної громади Уманського району - 6 годин на добу (як і у 2022 р.).

Водозабори. Загальна кількість централізованих водозаборів в області становила 79, з них поверхневих - 4; кількість свердловин – 493. Потреба у додатковій потужності водозаборів - 1,3 млн м³/рік.

Обсяги води в системах водопостачання у 2023 році становили (рис. 5.23.2):

- ✓ піднято води - 33,3 млн м³;
- ✓ очищено - 29,3 млн м³ або 88 % до обсягу піднятої води;
- ✓ подано усім споживачам – 32,5 млн м³ або 97,6 %;
- ✓ реалізовано – 24,9 млн м³ або 74,8 %;
- ✓ знезаражено – 30,5 млн м³ або 91,6 %;
- ✓ втрати та технологічні витрати – 8,4 млн м³ або 25,2 %.

За населеними пунктами обсяги піднятої води становили: міста – 31,7 млн м³ або 95,2 % від загального обсягу; смт - 0,5 млн м³ або 1,5 %; сільські населені пункти – 1,1 млн м³ або 3,3 %.

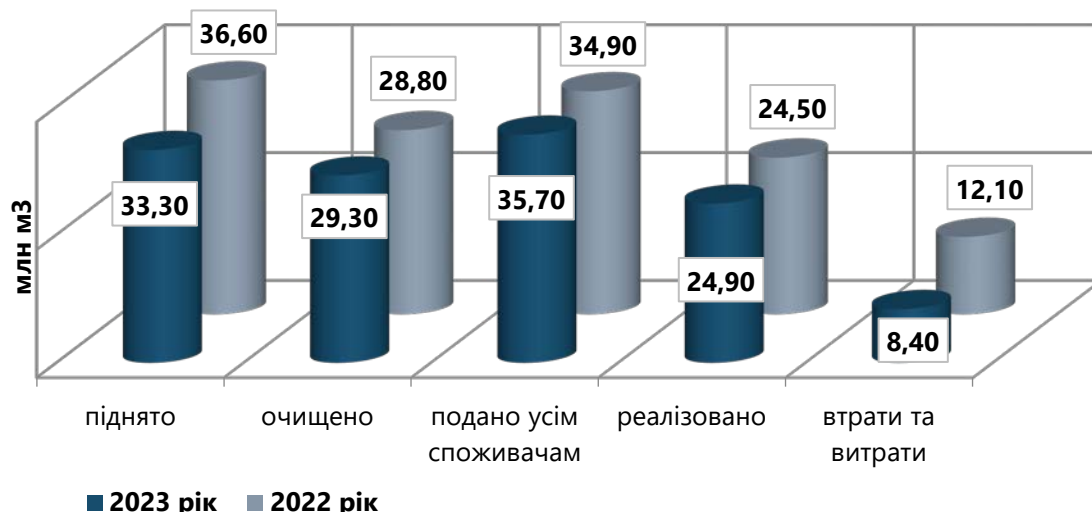

Рис. 5.23.2. Виробничі показники водопостачання

Середньодобова подача питної води становила: за категорією «усі споживачі» - 105,4; за категорією «населення» - 61,2 тис. м³/добу.

Водопровідні насосні станції у 2023 році характеризувались такими показниками: загальна кількість - 100 (фактична потужність – 80,7 млн м³/рік); встановлене насосне обладнання - 682 одиниць, з них заміни потребували 157 або 23 % насосів, було замінено протягом року - 70 або 44,6 % від потреби (рис. 5.23.3).

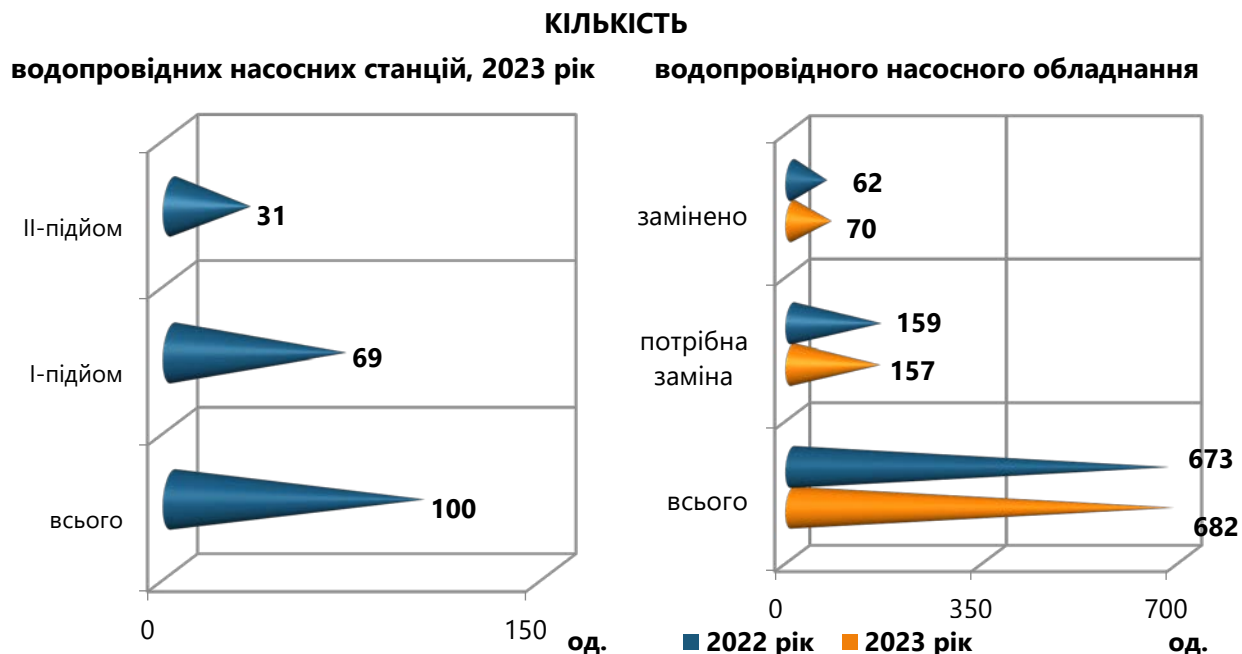

Рис. 5.23.3

Водопровідні мережі у 2023 році характеризувались такими показниками: загальна протяжність становила – 3 524,8 км, з них ветхих та аварійних – 1 285,9 км або 36,5 %; протягом року було замінено 30 км або 2,3 % від потреби (рис. 5.23.4). Показник аварійності мереж збільшився з 0,43 до 0,54 аварії на 1 км мережі.

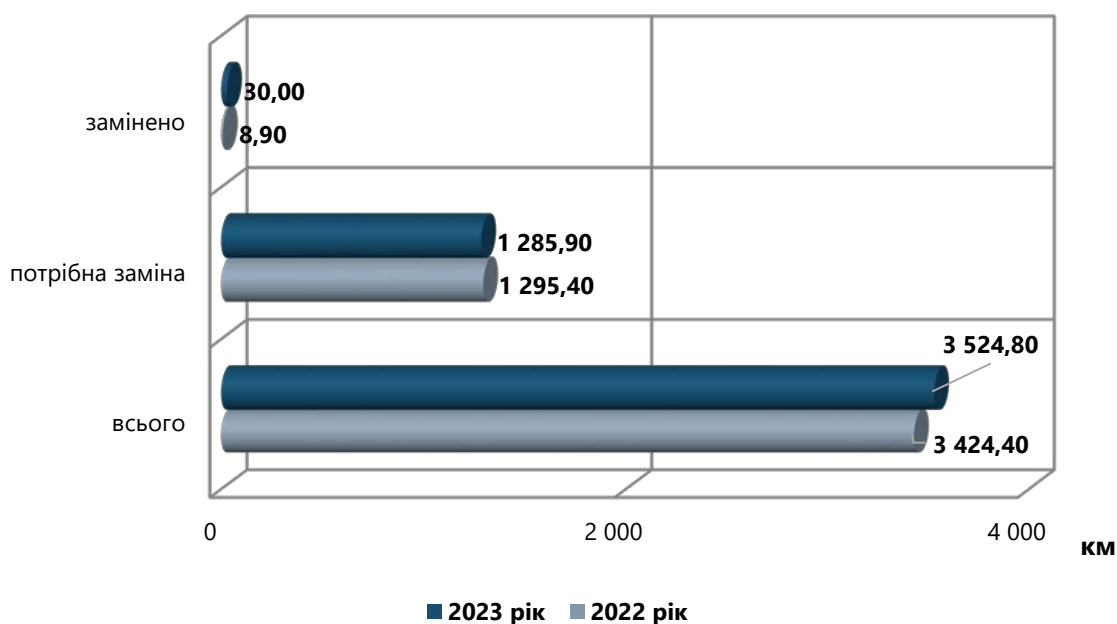

Рис. 5.23.4. Протяжність водопровідних мереж

Споруди для зберігання питної води в цілому по області налічували: резервуари чистої води - 83 з сумарним об'ємом - 151,3 тис. м³; водонапірні башти - 114 з сумарним об'ємом – 3,7 тис. м³. Нестача об'ємів споруд для зберігання питної води – 4,31 тис.м³.

Облік послуг з водопостачання. Показник оснащення будівель вузлами комерційного обліку збільшився з 18 до 22 %; квартир зменшився - з 83 до 82 %.

Системи централізованого водовідведення

Обсяги стічних вод в системах водовідведення у 2023 році становили (рис. 5.23.5):

- ❖ реалізовано усім споживачам – 24,7 млн м³;
- ❖ відведено стічних вод – 24,7 млн м³;
- ❖ пройшло через очисні споруди – 24,0 млн м³ або 97,2 %;
- ❖ пройшло повне біологічне очищення – 22,6 млн м³ або 91,5 %;
- ❖ пройшло доочищення – 21,1 млн м³ або 85,4 %.

Найбільші обсяги стоків було відведено у містах – 24,2 млн м³ або 98 % від їх загальної кількості; у смт - 0,4 млн м³ або 1,6 %; у сільських населених пунктах - 0,1 млн м³ або 0,4 %.

КП «Черкасиводоканал» не мають власних очисних споруд і передають стоки на очисні споруди ПрАТ «Азот».

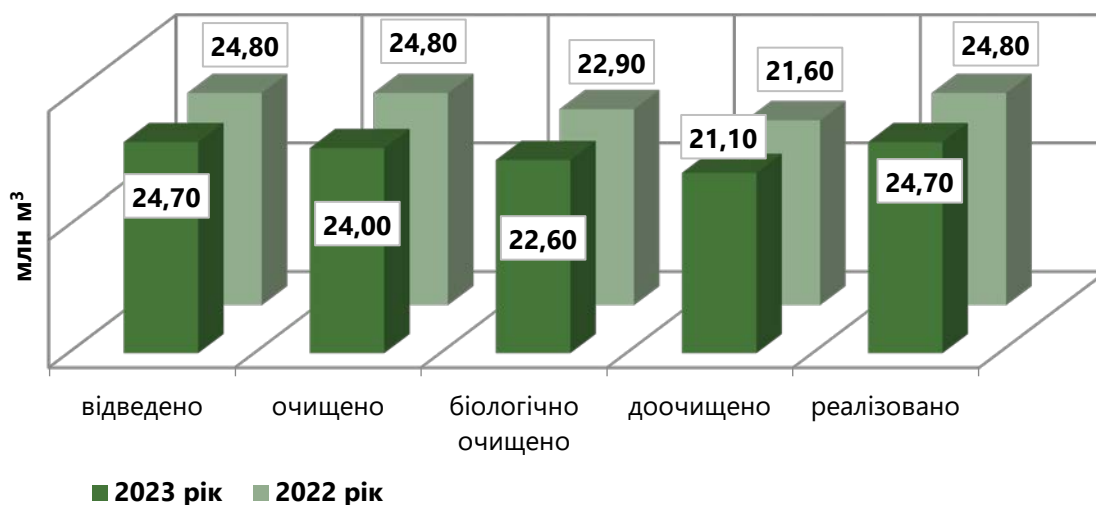

Рис. 5.23.5. Виробничі показники водовідведення

Насосні станції систем централізованого водовідведення та очисні споруди у 2023 році характеризувались такими показниками:

- 113 НС (загальна фактична потужність – 56,9 млн м³/рік); 274 одиниці насосного обладнання, з них потребували заміни 109 або 39,8 % насосів, було замінено протягом року - 12 або 11 % від потреби;
- 19 очисних споруд (загальна фактична потужність – 9,9 млн м³/рік), з них 9 потребували реконструкції; реконструкція очисних споруд не проводилась (рис. 5.23.6).

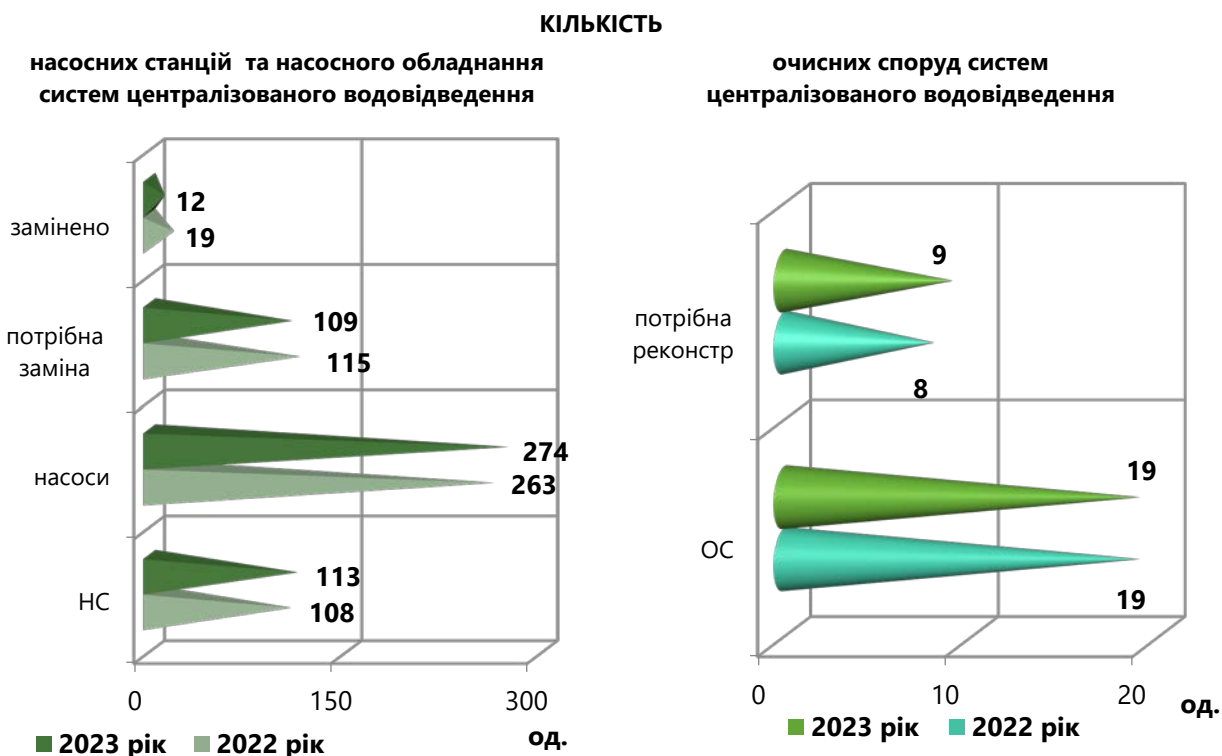

Рис. 5.23.6

Мережі централізованого водовідведення у 2023 році характеризувались такими показниками: загальна протяжність – 1 175,9 км, з них ветхих та аварійних – 346,8 км або 29,5 %; протягом року було замінено 2 км або 0,6 % від потреби (рис. 5.23.7). Показник аварійності мереж зменшився з 0,24 до 0,21 аварії на 1 км мережі.

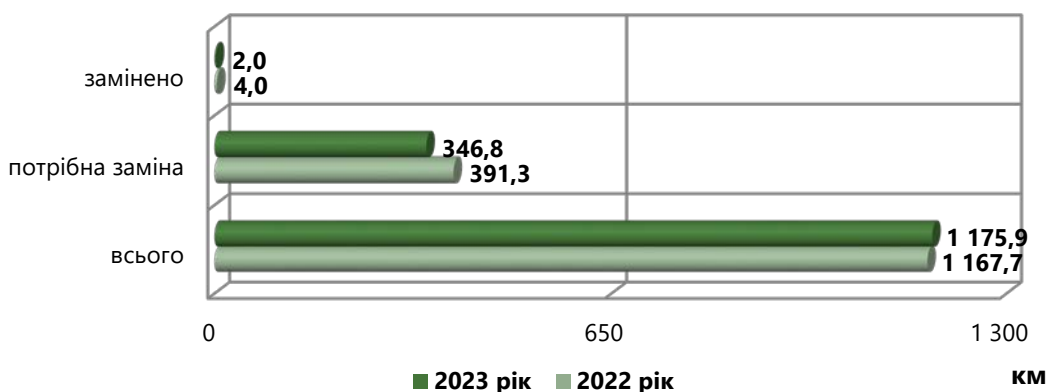

Рис. 5.23.7. Протяжність мереж централізованого водовідведення

Витрати електроенергії у системах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

У 2023 році витрати електроенергії порівняно з попереднім роком:

- ▶ у системах водопостачання знизилась з 22,2 до 21,2 млн кВт-год/рік; питомі витрати зросли - з 606,56 до 909,84 кВт год/1000 м³ води;

► у системах водовідведення – залишились на рівні 11,0 млн кВт-год/рік; питомі витрати зросли з 443,5 до 445,34 кВт год/1000 м³ стічної води.

Заборгованість за витрачену електроенергію в системах водопостачання збільшилась з 32 551,6 до 38 631,2 тис. грн; у системах водовідведення знизилась - з 17 527,9 до 16 872,5 тис. грн.

Фінансово-економічні показники

Найменування показника	водопостачання		водовідведення	
	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.
Тарифи на послуги, грн/м³				
<i>для промисловості</i>				
мінімальні	11,58	13,848	13,8	13,8
максимальні	67,94	67,94	80,58	80,58
<i>для населення</i>				
мінімальні	11,58	13,848	13,80	13,80
максимальні	67,94	67,94	50,01	52,97
Собівартість послуг, грн/м³				
мінімальна	11,61	15,00	10,53	11,07
максимальна	114,39	140,15	86,02	83,89
середня	35,72	42,86	32,25	36,02
Відшкодування вартості послуг, %				
<i>для промисловості</i>				
	87	80	95	91
<i>для населення</i>				
	81	73	90	86

Підприємства питного водопостачання та централізованого водовідведення

Послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в області надає 59 підприємств (у 2022 році - 55 підприємств), в тому числі 51 спеціалізоване комунальне, 8 багатогалузевих комунальних. До комунальної форми власності у 2023 році належало 54 підприємства, до державної - 2, до іншої - 3.

Базове підприємство ВКГ області - **КП «Черкасиводоканал»**.

Виробничі показники найбільших підприємств ВКГ області

Показники	КП «Черкаси-водоканал»		КП «ВодГео» м. Сміла		КП «УВКГ» м. Канів		КП «Умань-водоканал»	
	2022 р.	2023р.	2022 р.	2023 р.	2022р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.
ВОДОПОСТАЧАННЯ								
Обсяги води, млн м³/рік								
<i>піднято</i>	22,1	22,5	2,8	3	0,9	0,9	0,9	1,07
<i>очищено</i>	20,6	21,0	2,8	2,9	0	0	3,5	3,9
<i>подано усім споживачам</i>	20,6	21,0	2,7	2,9	0,9	0,9	4,3	4,3
<i>реалізовано</i>	15,8	16,1	1,4	1,4	0,7	0,7	2,2	2,3
<i>втрати та витрати</i>	4,7	6,3	1,3	1,4	0,2	0,2	2,2	2,7
Водопровідні мережі, км								
<i>всього</i>	472,72	472,85	182,7	182,7	100,8	100,8	412,9	412,8
<i>ветхі та аварійні</i>	181,7	181,6	47,1	45	39	39	179,9	299,8
<i>замінено</i>	0	0	0,4	2,1	0,8	0,75	0,6	1,35
Витрати електроенергії, млн кВт-год/рік	6,71	6,65	3,2	3,3	1,4	1,4	3,6	3,5

Національна доповідь про якість питної води та стан питного водопостачання та водовідведення в Україні у 2023 р. Черкаська область

Показники	КП «Черкаси-водоканал»		КП «ВодГео» м. Сміла		КП «УВКГ» м. Канів		КП «Умань-водоканал»	
	2022 р.	2023р.	2022 р.	2023 р.	2022р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.
Заборгованість за електроенергію, тис. грн	0	0	16 161,2	28 059,0	2 997,5	0	4 180,46	7 816,08
<i>КП «Уманьводоканал» - покупна вода 3,9 млн м³/рік (3,5 млн м³/рік у 2022 році)</i>								
ВОДОВІДВЕДЕННЯ								
Обсяги стоків, млн м³/рік								
<i>реалізовано</i>	14,4	14,5	1,1	1,04	0,8	0,9	2,3	2,4
<i>відведено</i>	17,5	16,8	1,1	1,5	0,8	0,9	2,3	2,4
<i>очищено</i>	-	-	1,1	1,5	0,8	0,9	2,3	2,4
<i>біологічно очищено</i>	-	-	1,1	1,5	-	-	2,3	2,4
<i>доочищено</i>	-	-	-	-	0,8	0,9	2,3	2,4
Мережі централізованого водовідведення, км								
<i>всього</i>	284,5	284,7	167	167	67,7	67,7	88,01	88,01
<i>ветхі та аварійні</i>	104,1	104,1	34,1	34,1	29,0	29,0	26,9	40,8
<i>замінено</i>	0,2	0	0,03	0,13	0,14	0	0,26	0,2
Витрати електроенергії, млн кВт-год/рік	2,5	2,4	0,9	0,9	0,5	0,5	3,5	3,7
Заборгованість за електроенергію, тис. грн	0	0	4 827,4	8 230,64	1 284,7	0	4 016,52	5 210,72

Заходи з розвитку, здійснені у системах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

№	Назва заходу	Водопостачання	Водовідведення
1.	Реконструкція і модернізація об'єктів	2,73	1,01
2.	Капремонт і відновлення робочого стану об'єктів	1,14	0,38
Загальна вартість здійснених заходів, млн грн		3,87	1,39

Загальна вартість здійснених заходів ліцензіатами НКРЕКП у 2023 році складала:

- ✓ КП «Черкаси-водоканал» - для систем водопостачання – 4,92 млн грн (9,97 млн грн у 2022 році), для систем водовідведення – 0,74 млн грн (0,2 млн грн у 2022 році);
- ✓ КП «Умань-водоканал» - для систем водопостачання – 0,2 млн грн (0,3 млн грн у 2022 році), для систем водовідведення – 0,19 млн грн (0,25 млн грн у 2022 році).

Якість води джерел та систем питного водопостачання

№	Проби води, які не відповідали нормативам	% до загальної кількості	
		2022 р.	2023 р.
Джерела водопостачання			
1	усі джерела централізованого водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	-	15,6
	<i>бактеріологічні показники</i>	-	5,2
2	підземні джерела централізованого водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	-	17,7
	<i>бактеріологічні показники</i>	-	4,2
3	джерела децентралізованого водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	-	35,7
	<i>бактеріологічні показники</i>	-	42,9
Системи водопостачання			
4	системи централізованого водопостачання:		

№	Проби води, які не відповідали нормативам	% до загальної кількості	
		2022 р.	2023 р.
	санітарно-хімічні показники	-	8,3
	бактеріологічні показники	-	3,8
	водопровідні мережі:		
5	санітарно-хімічні показники	-	17,7
	бактеріологічні показники	-	4,2
	сільські системи водопостачання:		
6	санітарно-хімічні показники	-	18,7
	бактеріологічні показники	-	6,9

У 2023 році якість питної води з систем централізованого водопостачання не відповідає встановленим нормативам у таких населених пунктах області.

Категорія населеного пункту	За показниками
м. Черкаси	Мікробіологічні (загальне мікробне число, ентерококи) Санітарно-хімічні (смак та присмак, забарвленість, сухий залишок, амоній, водневий показник, сульфати, залізо загальне, марганець)
м. Канів	Мікробіологічні (загальне мікробне число) Санітарно-хімічні (сухий залишок, хлориди, залізо загальне, марганець, перманганатна окиснюваність)
м. Умань	Санітарно-хімічні (каламутність, водневий показник, нітрати)

Охорона природних водойм

Таблиця 5.23.5

Найменування показника	2022 р.	2023 р.
Скинуто стічних вод в поверхневі водойми, млн м³/рік		
всього	68,749	73,967
нормативно чистих без очищення	30,104	28,953
нормативно очищених	34,978	37,378
недостатньо очищених	3,636	3,206
неочищених	0,031	0,360
в т.ч. комунальними підприємствами, млн м³/рік		
всього	7,029	7,435
нормативно чистих без очищення	1,628	1,489
нормативно очищених	2,643	2,833
недостатньо очищених	2,725	3,082
неочищених	0,031	0,031

Загальний стан питного водопостачання та централізованого водовідведення, заходи з реформування та розвитку

Для забезпечення централізованим водопостачанням населення області забір води здійснюється з поверхневих джерел та артезіанських свердловин. Водопостачання з поверхневих джерел здійснюється трьома підприємствами: КП «Водопостачання та водовідведення» Звенигородської міської ради, КП «Водоканал» Корсунь-Шевченківської міської ради, КП «Черкасиводоканал» Черкаської міської ради.

КП «Уманьводоканал» – єдиний надавач послуг з централізованого водопостачання в м. Умань, закуповує воду в ТОВ «Білоцерківвода». У свою чергу,

ТОВ «Білоцерківвода» здійснює забір з поверхневих вод р. Рось. Централізоване водопостачання м. Умань забезпечується через водогін Біла Церква-Умань протяжністю 134,9 км.

Централізоване водопостачання та водовідведення населених пунктів забезпечують 59 підприємств питного водопостачання та централізованого водовідведення.

Більшість сільських населених пунктів області забезпечено питною водою із власних артезіанських свердловин та колодязів.

Господарсько-побутові стічні води в м. Черкаси подаються для очистки на очисні споруди ПрАТ «Азот», стоки м. Звенигородка – на очисні споруди м. Ватутіне. Водовідведення міст Городище, Шпола, Жашків, Корсунь-Шевченківське, смт. Драбів здійснюються у вигрібні ями, з них спецавтотранспортом направляються на поля фільтрації та асенізаційні ділянки.

Загалом якість води, яка подається централізовано, відповідає нормам і залежить від якості води в джерелах водопостачання, ефективності її очищення та знезараження, санітарно-технічного стану споруд та водопровідних мереж.

Підприємства водопостачання та водовідведення області слідкують за показниками проб води та підтримують в межах норм запаси реагентів і реактивів для її знезараження.

У 2023 році для м. Ватутіне міжнародна допомога надавалась УВКБ ООН, а саме: дизель-генератор потужністю 160кВт -1шт., дизель-генератор потужністю 22 кВт -1шт.

Відповідно до плану організаційно-технічних заходів, направлених на підвищення ефективності роботи Жашківського виробничого управління житлово-комунального господарства протягом 2023 року виконано: ремонт площадки обслуговування насосного обладнання КНС №2; ремонт напірного колектора, ремонт електричних мереж на трансформаторній підстанції; ремонт та заміна системи управління двома каналізаційними насосами SE.1.800.265 на КНС №2; ремонт високовольтної підстанції на КНС; ремонт водогонів із заміною аварійних ділянок.

У 2023 році завершено роботи по капітальному ремонту водопровідних мереж в м. Звенигородка на суму 650,0 тис. грн. При ліквідації поривів, тільки окрема вулиця чи багатоквартирний будинок буде відключено від водопостачання, всі інші жителів міста будуть з водою, а підприємство буде мати менші втрати води.

КП «Водопостачання та водовідведення Звенигородської міської ради» проведено заміну насосного обладнання на насосній станції 1-го підйому води, підприємству було виділено кошти у сумі 3 575,0 тис. грн. Також встановлено загальнобудинкові лічильники води у 4 будинках на суму 520,0 тис.грн.

За 2023 рік КП «Черкасиводоканал» отримав обладнання на загальну суму 25 167 271,48 грн, що надійшло у вигляді гуманітарної допомоги від наступних організацій:

- ✓ ГО «ГОУЛОКАЛ» - генератори дизельні 35 кВа – 5 од., трансформатори потужність 125 - 400 кВа- 4 од., автомобіль Ford Focus Turnier – 1 од.;
- ✓ Державне агентство стратегічних резервів, Польща – генератори дизельні 1000 кВа – 2 од., генератори дизельні 6 кВа – 20 од.

За 2023 рік КП «Черкасиводоканал» безоплатно отримав матеріали та обладнання на загальну суму 17 255 915,16 грн. від наступних організацій:

- ✓ ЮНІСЕФ Україна – хлор рідкий в контейнерах 60,8 т, коагулянт (гідроксихлорид алюмінію) – 120 т, флокулянт полімерний – 1,2 т, пісок кварцевий – 330 т;
- ✓ Представництво Міжнародної організації з міграції – лабораторне обладнання для проведення хіміко-бактеріологічних аналізів - 14 од.

КП «Водоканал» Лисянської селищної ради за кошти державного бюджету проведено реконструкцію водогону на суму 1 726 667,18 грн.

У 2023 році КП «Комунальник-М» Маньківської селищної ради проведено поточний ремонт водонапірної башти, замінено частково труби водопостачання. Проведено ремонт засувок системи водопостачання. Проведено очистку та ремонт колодязів системи водопостачання та водовідведення, бетонування та заливка люків. Здійснено поточний ремонт насосних станцій водопостачання, автоматизовано роботу насосної станції. На даний час проводиться утеплення комунікацій. Проведено очистку вигребу насосної фекальної станції, встановлено фільтр (решітку) на збірному колодязі системи водовідведення. Проведено очищення переливних фільтруючих резервуарів насосних станцій.

Протягом 2023 року комунальним підприємством «ВодГео» Смілянської міської ради проводилася робота з модернізації (заміни) насосних агрегатів водопровідно-каналізаційних насосних станцій міста, заміни аварійних трубопроводів централізованого водопостачання та водовідведення, капітальних ремонтів будівельної частини виробничих об'єктів підприємства.

У 2023 році у м. Сміла, внаслідок руйнування водопровідних мереж, пошкоджено трубопроводи сталеві Д625мм, Д325мм, Д219мм загальною протяжністю L – 1185 м.п. Аварійно-відновлювальними роботами проведена заміна даних мереж на загальну суму 4 783,0 тис. грн.

Протягом 2023 року, для забезпечення споживачів якісними послугами з водопостачання та водовідведення та покращення функціонування підприємства, на КП «Уманьводоканал» була проведена наступна робота:

- ✓ виконано заміну аварійних ділянок вуличних водопровідних мереж загальною протяжністю – 395 м.п. та вуличних мереж водовідведення загальною протяжністю – 280 м.п.
- ✓ для забезпечення безперебійної подачі води в місто, проведено капітальний ремонт насосу NCB 150–315/B і електродвигуна та встановлено частотне керування. На ВНС 4-го підйому
- ✓ в с. Родниківка на фільтрувальній станції відновлено систему припливної та витяжної вентиляції. Виконано ремонтні роботи покрівлі приміщення лабораторії питної води;
- ✓ для забезпечення стабільного водопостачання у водопровідних мережах мікрорайону «Зарембова гребля» прокладено 152 м. труби d=110 мм ПЕ;
- ✓ виконано ремонт кабельної лінії 0,4 кВ від якої живляться дві свердловини
- ✓ на Кельманському водозаборі. Для забезпечення тиску на водопровідній мережі даного водозабору, було встановлено додатковий насос;
- ✓ виконана часткова реконструкція щита 0,4 кВ живлячого ВНС 2 підйому, що забезпечило більш надійне енергоживлення об'єкта;
- ✓ виконано ремонт кабельної лінії 0,4 кВ, для енергозабезпечення свердловини № 2;

- ✓ на Олександрівському водозаборі та встановлено частотне керування;
- ✓ для забезпечення споживачів КП «Уманьводоканал» безперебійним водопостачанням та водовідведенням, на випадок повного знеструмлення, встановлено 32 генератори різної потужності на об'єктах питного водопостачання та централізованого водовідведення;

- ✓ у разі відсутності технічної можливості для подачі води з м. Біла Церква планується використання води з власних свердловин, водопроводи від яких закільцьовані з міською водопровідною мережею. З цією метою було прокладено 152 м трубопроводу d=10 мм ПЕ та закільцьовано мережі від 24 підземних водозаборів з мережами по яких надходить в місто вода з м. Біла Церква;

- ✓ виконано ремонт 21 колодязя на мережах водопостачання та водовідведення (піднято в рівень з дорожнім покриттям, поновлено цегляну кладку, а також засипано колектор водовідведення, який було вимито поверхневими стічними водами (дощ) та укріплено земляний відкіс поблизу нього);

- ✓ проведено оглядово-ремонтні роботи насосного обладнання на насосних станціях водопостачання та водовідведення. На одній з ПНС замінено насосне обладнання, що забезпечує необхідний тиск в мережах багатоквартирних житлових будинків прилеглої мікрорайону;

Протягом 2023 року КП «Уманьводоканал» отримав міжнародну благодійну допомогу від:

- ✓ Агенції стратегічних резервів Польського уряду – генератори (6 шт.);
- ✓ Програми розвитку ООН – генератори (7 шт.);
- ✓ Благодійного фонду «Збережи Україну» – генератор (1 шт.);
- ✓ Черкаської обласної організації товариства червоного хреста України – генератори (15 шт.);
- ✓ ЮНІСЕФ Україна – матеріали та запчастини: засувки чавунні (14 шт.), комплект фланців (34 шт.)

5.24 Чернівецька область

Чернівецькою обласною державною адміністрацією (Чернівецькою обласною військовою адміністрацією) надано наступні дані щодо стану систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у 2023 році.

Джерела питного водопостачання

Упродовж 2023 року з природних джерел області було відібрано 61,102 млн м³ води, що на 0,641 млн м³ більше, ніж у попередньому році. Загальний обсяг використаної води становив – 32,512 (більше на 1,732) млн м³, зокрема на господарсько-питні потреби - 8,974 (більше на 0,173) млн м³, на виробничі - 22,700 (більше на 1,62) млн м³. Для підземної води ці показники були такими: всього використано 4,601 (більше на 0,007) млн м³ води (табл. 5.24.1, рис. 5.24.1).

Таблиця 5.24.1

№	Найменування показника	2022 р.	2023 р.	+/- до 2022 р.
1	Забір води з природних джерел, млн м³			
	всього	60,461	61,102	+0,641
	<i>поверхневої</i>	52,833	53,492	+0,659
	<i>підземної</i>	7,628	7,610	-0,018
2	Використання води, млн м³			
	всього	30,780	32,512	+1,732
	<i>на господарсько-питні потреби</i>	8,801	8,974	+0,173
	<i>на виробничі потреби</i>	21,080	22,700	+1,62
	<i>на сільськогосподарські потреби</i>	0,192	0,199	+0,007
	<i>на зрошення</i>	0,261	0,310	+0,049
3	Використання підземних вод, млн м³			
	всього	4,594	4,601	+0,007
	<i>на господарсько-питні потреби</i>	2,622	2,995	+0,373
	<i>на виробничі потреби</i>	1,806	1,441	-0,365
	<i>на сільськогосподарські потреби</i>	0,165	0,162	-0,003
	<i>на зрошення</i>	0,001	0,003	+0,002
	<i>на інші потреби</i>	-	-	-

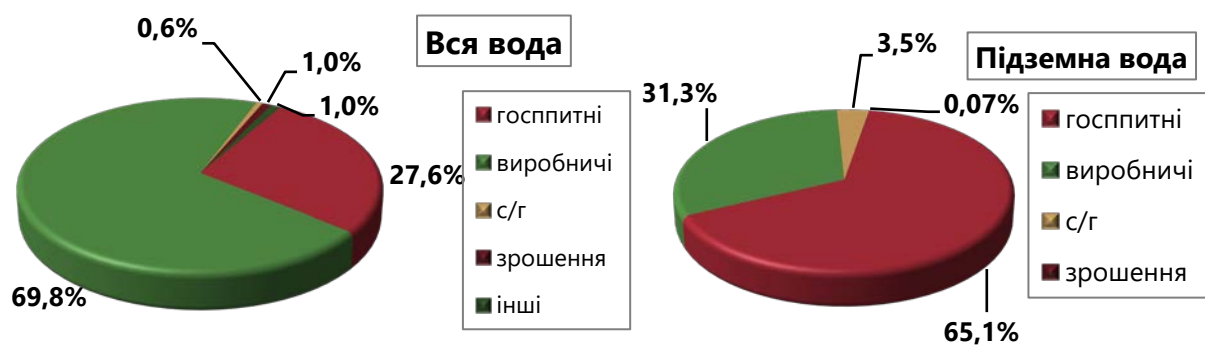

Рис. 5.24.1. Використання води на різні потреби у 2023 році

Для питного водопостачання області використовується вода з поверхневих джерел - ріки Прут, Сірет та Дністер, а також підземні води.

На території області відсутні населені пункти, які перебувають у маловодній місцевості, відповідно до наданої інформації.

Забезпеченість населених пунктів та населення системами централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

У 2023 році, відповідно до наданої інформації, забезпеченість населених пунктів області була такою (табл. 5.24.2):

▪ **централізоване водопостачання** - 10 міст (90,9 %), 7 смт (87,5 %), 16 сіл (4 %). Централізоване водопостачання було відсутнє у м. Вашківці, у смт Красноільськ та у 382 селах;

▪ **централізоване водовідведення** - 9 міст (81,8 %), 7 смт (87,5 %), 10 сіл забезпечено *локальним водовідведенням*. Централізоване водовідведення було відсутнє у 2 містах (Вашківці, Герца), у смт Красноільськ та у всіх 398 селах..

Таблиця 5.24.2

Категорія населених пунктів	Кількість населених пунктів	Кількість населених пунктів, забезпечених:	
		централізованим водопостачанням	централізованим водовідведенням
<i>міста</i>	11	10	9
<i>смт</i>	8	7	7
<i>села</i>	398	16	-
Разом	417	33	16

Населення області було охоплено послугами таким чином (табл. 5.24.3):

✓ **централізованим водопостачанням**: у містах - 273,2 тис. осіб (70,1 %), у смт - 34,8 тис. осіб (71,6 %), у селах - 17,2 тис. осіб (3,8 %);

✓ **централізованим водовідведенням**: у містах - 256,4 тис. осіб (65,8 %), у смт - 15,3 тис. осіб (31,5 %).

Таблиця 5.24.3

Категорія населених пунктів	Чисельність населення, тис. осіб	Чисельність населення (тис. осіб), охопленого послугами:	
		централізованого водопостачання	централізованого водовідведення
<i>міста</i>	389,8	273,2	256,4
<i>смт</i>	48,6	34,8	15,3
<i>села</i>	452,5	17,2	-
Разом	890,9	325,2	271,7

Системи централізованого питного водопостачання

У 2023 році загальні показники водопостачання області були наступними:

- цілодобове водопостачання - 99,3 % населених пунктів та 96,4 % населення;
- питоме водоспоживання на 1 людину не змінилось: у містах - 180; у смт - 135; у сільських населених пунктах - 65 л/добу;
- кількість вуличних колективних установок - 59 (не змінилась); відсоток населення, що споживає з них воду - 0,19 % (не змінився).

Протягом 2023 року подача питної води з систем централізованого водопостачання здійснювалась за графіком у наступних населених пунктах: м. Герца – 3 години на добу (у 2022 році - 3 год/добу); м. Сторожинець – 14 (субота, неділя – 18) годин на добу (у 2022 році - 14 год/добу).

Водозабори. Загальна кількість централізованих водозаборів в області становила 37, з них поверхневих - 5; кількість свердловин дорівнювала - 280. Потреба у додатковій потужності водозаборів - 31,3 млн м³/рік.

Обсяги води в системах водопостачання у 2023 році становили (рис. 5.24.2):

- ✓ піднято води - 26,11 млн м³;
- ✓ очищено – 15,45 млн м³ або 59,2 % до обсягу піднятої води;
- ✓ подано усім споживачам – 22,40 млн м³ або 85,8 %;
- ✓ реалізовано - 10,31 млн м³ або 39,5 %;
- ✓ знезаражено - 26,11 млн м³ або 100 %;
- ✓ втрати та технологічні витрати - 15,80 млн м³ або 60,5 %.

За населеними пунктами обсяги піднятої води становили: міста - 25,97 млн м³ або 99,5 % від загального обсягу; смт - 0,14 млн м³ або 0,5 %; сільські населені пункти - 0,10 млн м³ або 0,4 %.

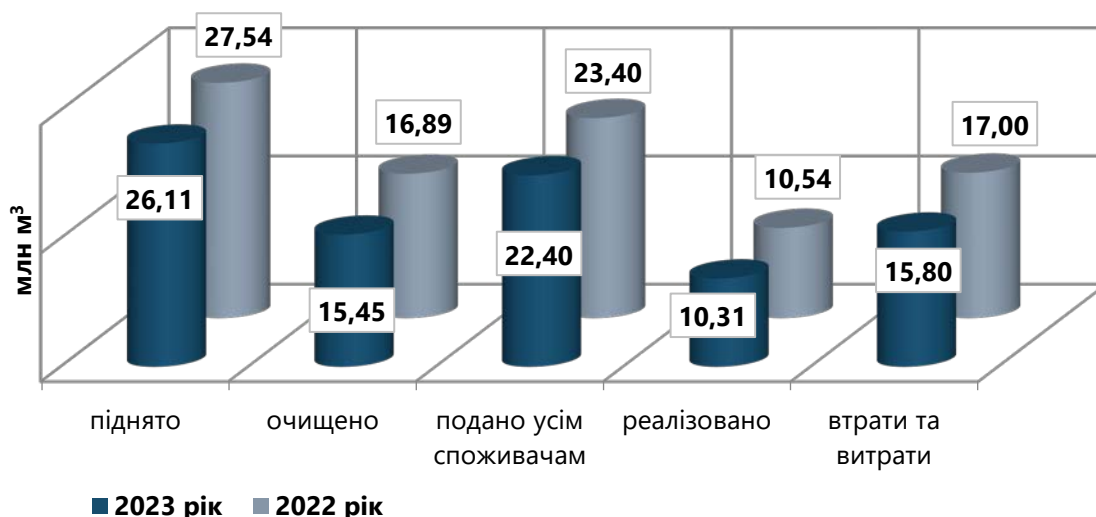

Рис. 5.24.2. Виробничі показники водопостачання

Середньодобова подача питної води становила: за категорією «усі споживачі» - 28,25; за категорією «населення» - 20,94 тис. м³/добу.

Водопровідні насосні станції у 2023 році характеризувались такими показниками: загальна кількість - 67 (фактична потужність - 201,6 млн м³/рік); встановлене насосне обладнання - 109 одиниць, з них заміни потребували 27 або 24,8% насосів, було замінено протягом року - 8 або 29,6 % від потреби (рис. 5.24.3).

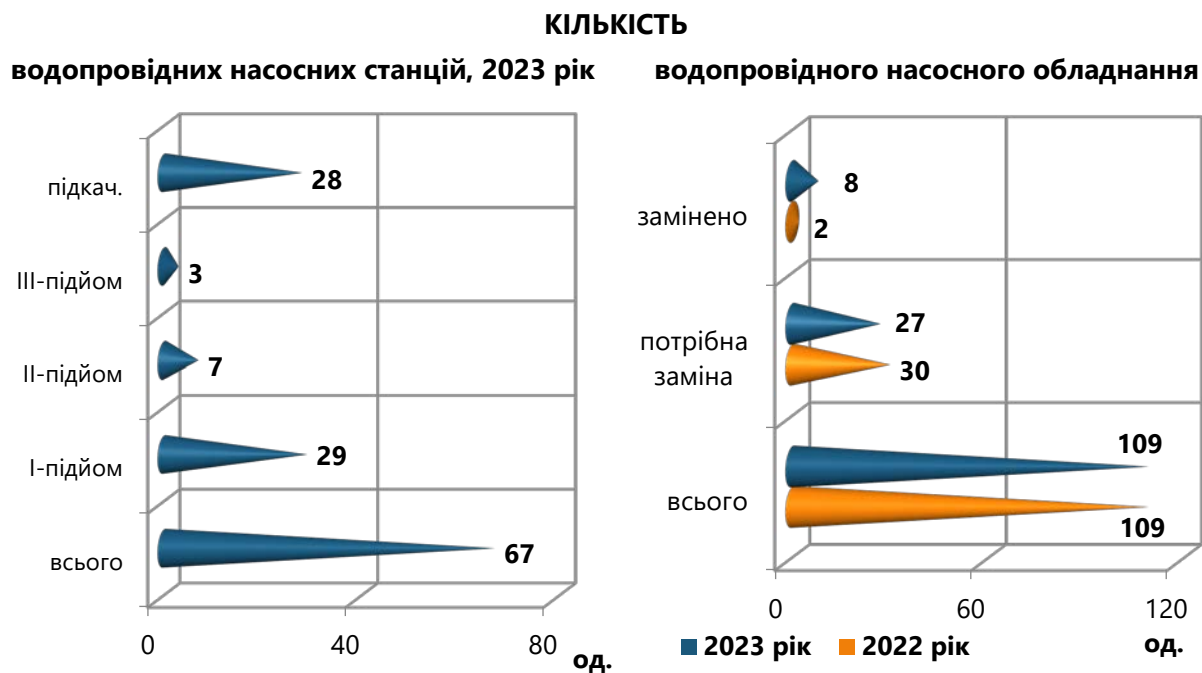

Рис. 5.24.3

Водопровідні мережі у 2023 році характеризувались такими показниками: загальна протяжність становила - 979,7 км, з них ветхих та аварійних – 212,5 км або 21,7 %; протягом року було замінено 14,429 км або 6,8 % від потреби (рис. 5.24.4). Показник аварійності мереж знизився з 3,41 до 3,40 аварії на 1 км мережі.

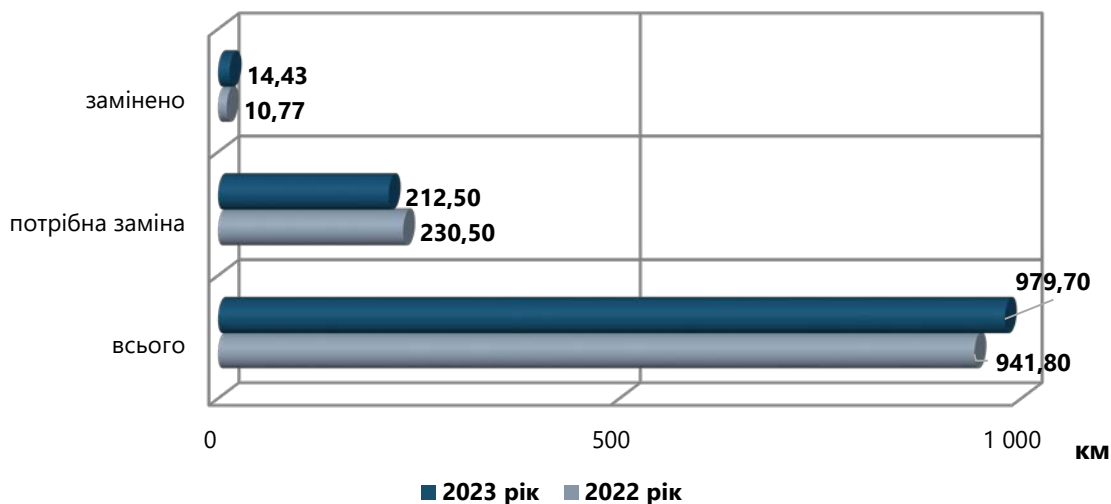

Рис. 5.24.4. Протяжність водопровідних мереж

Споруди для зберігання питної води в цілому по області налічували: резервуари чистої води - 24 з сумарним об'ємом - 101,18 тис. м³; водонапірні башти - 28 з сумарним об'ємом - 14,7 тис. м³. Нестача об'ємів споруд для зберігання питної води - 3,06 тис. м³.

Облік послуг з водопостачання. Показник оснащення будівель вузлами комерційного обліку протягом звітного року збільшився з 18,2 до 18,3 %; квартир – з 90,7 до 98,7 %.

Системи централізованого водовідведення

У 2023 році загальні показники водовідведення області були наступними:

➤ питоме водовідведення на 1 людину залишилось на рівні минулого року: у містах - 170; у смт - 130; у сільських населених пунктах - 60 л/добу.

Обсяги стічних вод в системах водовідведення у 2023 році становили (рис. 5.24.5):

- ❖ реалізовано усім споживачам – 9,9 млн м³;
- ❖ відведено стічних вод – 17,4 млн м³;
- ❖ пройшло через очисні споруди – 14,4 млн м³ або 82,8 %;
- ❖ пройшло повне біологічне очищення – 14,1 млн м³ або 81 %.

Найбільші обсяги стоків було відведено у містах – 17,1 млн м³ або 98,3 % від їх загальної кількості; у смт - 0,3 млн м³ або 1,7 %.

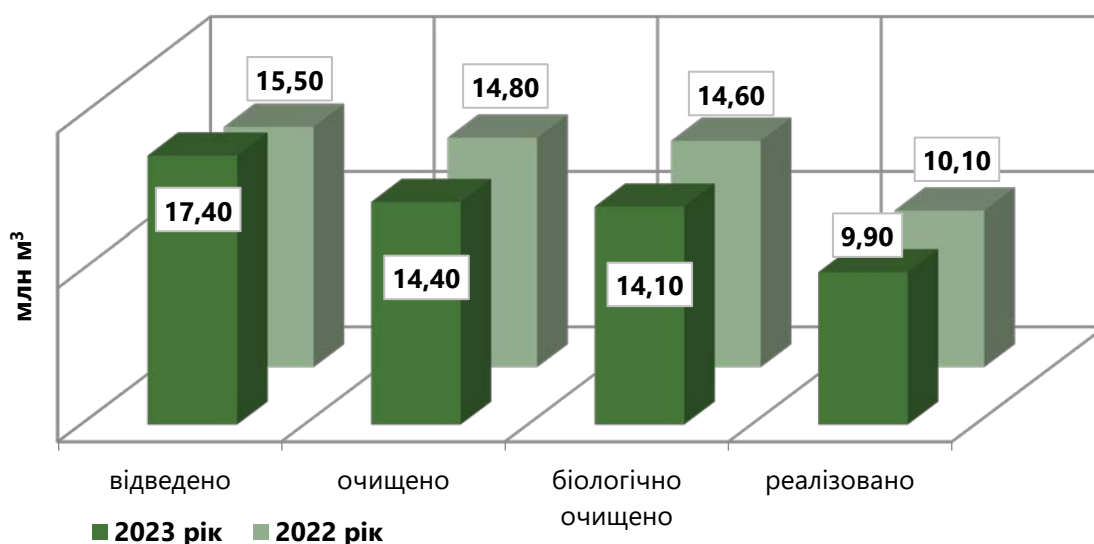

Рис. 5.24.5. Виробничі показники водовідведення

Насосні станції систем централізованого водовідведення та очисні споруди у 2023 році характеризувались такими показниками:

➤ 31 НС (загальна фактична потужність - 55,2 млн м³/рік); 69 одиниць насосного обладнання, з них потребували заміни 14 або 20,3 % насосів, було замінено протягом року - 2 або 14,3 % від потреби;

➤ 26 очисних споруд (загальна фактична потужність - 36,0 млн м³/рік), з них 6 потребували реконструкції; реконструкція очисних споруд не проводилась (рис. 5.24.6).

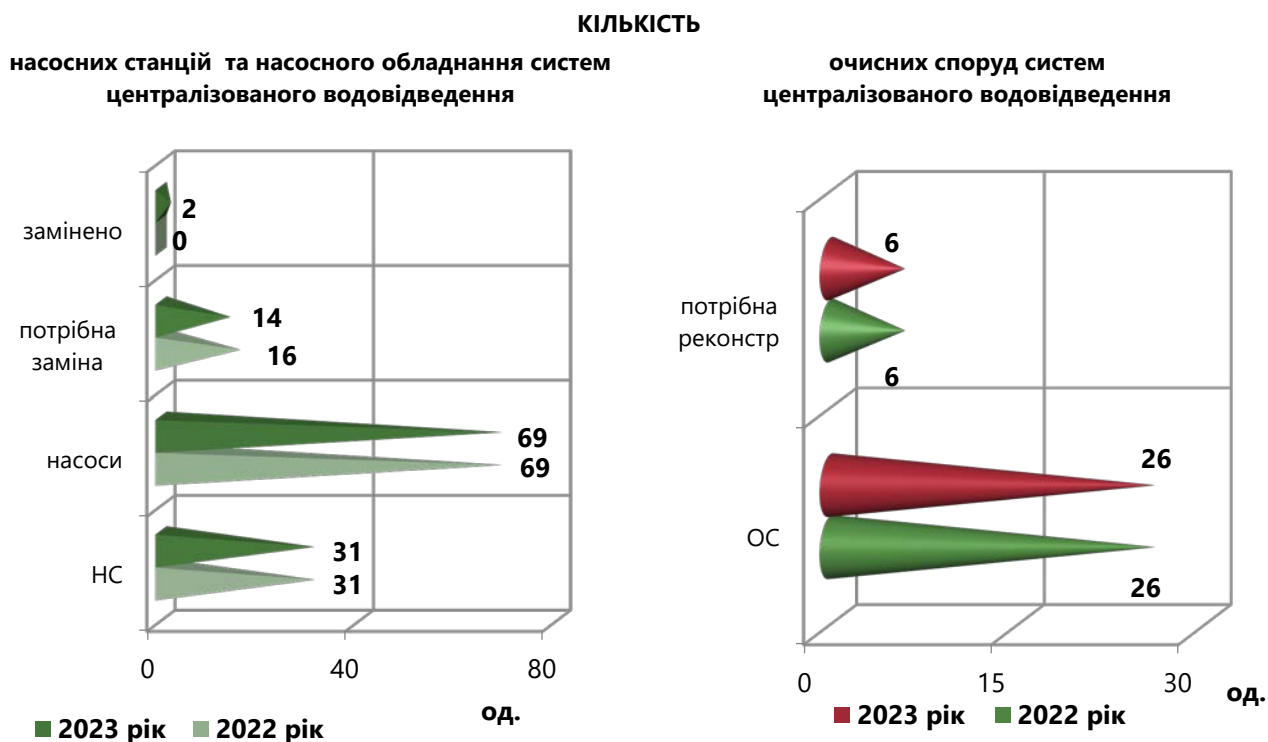

Рис. 5.24.6

Мережі централізованого водовідведення у 2023 році характеризувались такими показниками: загальна протяжність - 589,8 км, з них ветхих та аварійних - 180,6 км або 30,6 %; протягом року було замінено 8,465 км або 4,7 % від потреби (рис. 5.24.7). Показник аварійності мереж не змінився - 2,9 аварій на 1 км мережі.

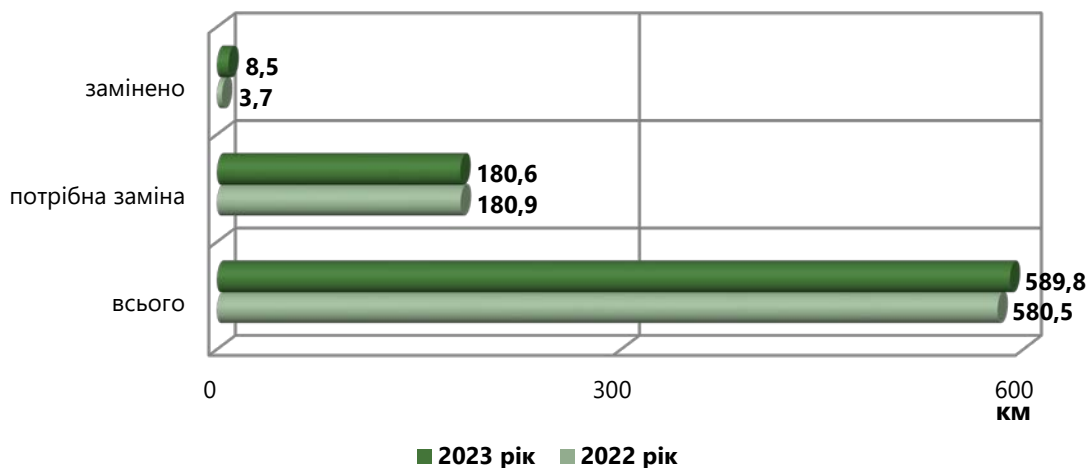

Рис. 5.24.7. Протяжність мереж централізованого водовідведення

Витрати електроенергії у системах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

У 2023 році витрати електроенергії порівняно з попереднім роком:

► **у системах водопостачання** зросли з 29,69 до 30,34 млн кВт·год/рік; питомі витрати - з 1 078,2 до 1 162,0 кВт год/1000 м³ води;

► у системах водовідведення зросли з 6,62 до 6,73 млн кВт-год/рік; питомі витрати знизились з 656,7 до 386,78 кВт год/1000 м³ стічної води.

Заборгованість за витрачену електроенергію в системах водопостачання зменшилась - з 37 723,3 до 34 380,7 тис. грн; в системах водовідведення – збільшилась з 7 053,6 до 17 796,6 тис. грн.

Фінансово-економічні показники

Найменування показника	водопостачання		водовідведення	
	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.
Тарифи на послуги, грн/м³				
<i>для промисловості</i>				
мінімальні	11,98	14,60	8,652	9,996
максимальні	53,37	53,56	47,70	47,70
<i>для населення</i>				
мінімальні	11,70	14,60	8,652	9,996
максимальні	47,56	48,11	39,10	47,70
Собівартість послуг, грн/м³				
мінімальна	12,99	13,06	8,62	9,14
максимальна	54,14	66,27	50,41	44,60
середня	26,43	30,96	9,98	11,46
Відшкодування вартості послуг, %				
<i>для промисловості</i>	65,1	55,9	95,9	84,5
<i>для населення</i>	63,7	54,5	92,5	82,8

Підприємства питного водопостачання та централізованого водовідведення

Послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в області надає 21 підприємство (у 2022 році - 21 підприємство), в тому числі 2 спеціалізованих комунальних, 19 багатогалузевих комунальних. До комунальної форми власності у 2023 році належало 20 підприємств; до державної - 1.

Базове підприємство області - КП «Чернівціводоканал».

Виробничі показники найбільших підприємств області

Показники	КП «Чернівці-водоканал»		КП «Хотинтепломережа Хотинської міської ради»		ДКП Управління «Тепловодоканал» м.Новодністровськ	
	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.
ВОДОПОСТАЧАННЯ						
Обсяги води, млн м³/рік						
<i>піднято</i>	25,7	24,5	0,293	0,241	0,377	0,312
<i>очищено</i>	16,5	15,2	0,273	0,221	-	-
<i>подано усім споживачам</i>	21,5	20,6	0,273	0,221	0,377	0,312
<i>реалізовано</i>	9,2	9,0	0,172	0,186	0,284	0,242
<i>втрати та витрати</i>	12,3	11,6	0,068	0,035	0,066	0,070
Водопровідні мережі, км						
<i>всього</i>	430,9	437,7	79,0	84,3	19,0	19,0
<i>ветхі та аварійні</i>	136,2	126,0	4,7	4,5	6,8	6,8
<i>замінено</i>	1,7	2,7	0,3	0,4	-	0,2

Показники	КП «Чернівецько-водоканал»		КП «Хотинтепломережа Хотинської міської ради»		ДКП Управління «Тепловодоканал» м.Новодністровськ	
	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.
Витрати електроенергії, млн кВт·год/рік	26,371	26,351	0,683	0,740	0,668	0,652
Заборгованість за електроенергію, тис. грн	33 055,6	30 410,1	285,4	340,4	2 418,8	1 317,9
ВОДОВІДВЕДЕННЯ						
Обсяги стоків, млн м³/рік						
<i>реалізовано</i>	9,0	9,0	0,05	0,07	0,25	0,24
<i>відведено</i>	14,4	16,4	0,06	0,07	0,27	0,24
<i>очищено</i>	14,8	13,6	0,06	0,07	0,27	0,24
<i>біологічно очищено</i>	13,9	13,9	0,06	0,07	0,27	0,24
<i>доочищено</i>	-	-	-	-	-	-
Мережі централізованого водовідведення, км						
<i>всього</i>	304,1	304,4	13,4	13,4	16,1	16,1
<i>ветхі та аварійні</i>	107,9	101,1	0,3	0,3	-	0,11
<i>замінено</i>	0,28	0,465	0,33	0,35	-	-
Витрати електроенергії, млн кВт·год/рік	6,11	6,29	0,004	0,003	0,268	0,232
Заборгованість за електроенергію, тис. грн	6 120,0	17 254,6	4,0	5,6	825,0	470,5

Заходи з розвитку, здійснені у системах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

№	Назва заходу	Водопостачання	Водовідведення
1.	Будівництво нових об'єктів	0	3,8
2.	Продовження будівництва об'єктів	9,8	3,3
3.	Завершення будівництва об'єктів	6,28	0
4.	Реконструкція і модернізація об'єктів	26,3	1,5
5.	Капремонт і відновлення робочого стану об'єктів	17,1	3,4
6.	Розвиток виробничо-експлуатаційних баз	5,2	0,07
7.	Інші заходи	2,4	0,749
Загальна вартість здійснених заходів, млн грн		67,08	12,819

Загальна вартість здійснених заходів ліцензіатом НКРЕКП – КП «Чернівецьководоканал» у 2023 році складала: для систем водопостачання – 14,1 млн грн (21,3 млн грн у 2022 році), для систем водовідведення – 4,1 млн грн (26,3 млн грн у 2022 році).

Якість води джерел та систем питного водопостачання

№	Проби води, які не відповідали нормативам	% до загальної кількості	
		2022 р.	2023 р.
Джерела водопостачання			
1	усі джерела централізованого водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	-	0,02
	<i>бактеріологічні показники</i>	0,06	0,03
2	підземні джерела централізованого водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	-	0,02
	<i>бактеріологічні показники</i>	0,06	0,03
3	джерела децентралізованого водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	3,7	2,3
	<i>бактеріологічні показники</i>	8,4	8,3
Системи питного водопостачання			
4	системи централізованого водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	0,1	0,2
	<i>бактеріологічні показники</i>	0,3	0,2
5	водопровідні мережі:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	0,3	0,5
	<i>бактеріологічні показники</i>	0,3	0,2
6	сільські системи водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	-	-
	<i>бактеріологічні показники</i>	-	0,5

У 2023 році якість питної води з систем централізованого водопостачання не відповідала встановленим нормативам у таких населених пунктах області: у м. Вишніця, м. Сокиряни, сел. Берегомет, сел. Кострижівка - за мікробіологічними; у м. Чернівці - за фізико-хімічними та мікробіологічними показниками.

Охорона природних водойм

Таблиця 5.24.4

Найменування показника	2022 р.	2023 р.
Скинуто стічних вод в поверхневі водойми, млн м³/рік		
всього	33,601	35,168
нормативно чистих без очищення	18,014	19,812
нормативно очищених	14,527	13,805
недостатньо очищених	0,573	0,898
неочищених	0,488	0,653
в т.ч. комунальними підприємствами, млн м³/рік		
всього	15,454	17,451
нормативно чистих без очищення	0,087	2,240
нормативно очищених	14,394	14,162
недостатньо очищених	0,491	0,789
неочищених	0,482	0,260

Таблиця 5.24.5

Проби води, які не відповідали встановленим нормативам	2022 р.	2023 р.
Водойми I-ї категорії:		
<i>за санітарно-хімічними показниками</i>	-	2,4
<i>за мікробіологічними показниками</i>	3,3	6,0
Водойми II-ї категорії:		
<i>за санітарно-хімічними показниками</i>	3,6	3,1
<i>за мікробіологічними показниками</i>	11,8	17,7

Загальний стан питного водопостачання та централізованого водовідведення, заходи з реформування та розвитку

Кожна п'ята водопровідна насосна станція та третина насосних агрегатів працює з повним амортизаційним зношенням, 38% водопровідних мереж експлуатуються понад 40 років, що негативно впливає на якість питної води.

Значною проблемою для області залишається стан систем водовідведення: кожна п'ята насосна станція та третина насосних агрегатів відпрацювали нормативний строк експлуатації, 38 % колекторів та мереж експлуатуються понад 40 років, із 15 очисних споруд 7 (46,6 %) знаходяться у незадовільному стані, зокрема у містах Сторожинець, Новоселиця, Хотин, Заставна та в селищах Глибока, Берегомет, Кострижівка. Особливо критична ситуація склалася у містах Сторожинець, Заставна та селищі Кострижівка, де стічні води без повного очищення скидаються в річки та водойми, що викликає забруднення навколишнього природного середовища.

Через відсутність фінансування основні завдання та заходи соціально-економічного розвитку на 2023 рік у галузі питного водопостачання та централізованого водовідведення виконано не в повному обсязі.

Разом з тим, у 2023 році виконано наступне.

Питне водопостачання

- ✓ Заміна аварійних ділянок водопровідних мереж 14,429 км, місцевий бюджет - 6,1 млн грн;
- ✓ Капітальний ремонт аварійних водопровідних мереж 2,4 км, місцевий бюджет - 13,7 млн грн;
- ✓ Заміна засувок на водопровідних мережах 4 шт., місцевий бюджет - 0,9 млн грн;
- ✓ Капітальний ремонт запірної арматури, кошти підприємств – 0,7 млн грн;
- ✓ Придбання 8 насосів, кошти підприємств – 0,5 млн грн;
- ✓ Капітальний ремонт 3 насосів, кошти підприємств – 1,9 млн грн;
- ✓ Поточний ремонт 9 водопровідних насосних станцій, місцевий бюджет - 11,3 млн грн;
- ✓ Капітальний ремонт приміщень РЧВ, місцевий бюджет - 0,48 млн грн;
- ✓ Капітальний ремонт магістральних водопроводів, місцевий бюджет - 2,71 млн грн.
- ✓ Реконструкція водогону, місцевий бюджет - 5,8 млн грн;
- ✓ Придбання водопровідного обладнання, місцевий бюджет - 5,2 млн грн;
- ✓ Проводяться підготовчі роботи з будівництва фабрики по виготовленню гіпохлориту натрію марки «А» в с. Вікно Чернівецького району, закуплено закордоном обладнання по виготовленню гіпохлориту натрію, перераховано авансовий платіж підрядної організації за рахунок міжнародних інвестицій - 9,8 млн грн.

Централізоване водовідведення

- ✓ Заміна аварійних ділянок мереж централізованого водовідведення 8,465 км, місцевий бюджет - 3,4 млн грн;
- ✓ Поточний ремонт 4 НС, місцевий бюджет -2,39 млн грн;
- ✓ Заміна 6 засувок на мережах централізованого водовідведення, кошти підприємств - 0,03 млн грн;
- ✓ Очищення мереж централізованого водовідведення 1,8 км, кошти підприємств - 0,039 млн грн;

- ✓ Капітальний ремонт 4 насосів, місцевий бюджет – 1,5 млн грн;
- ✓ Будівництво колектору водовідведення, місцевий бюджет - 3,8 млн грн;
- ✓ Прочищення колектору, місцевий бюджет - 0,09 млн грн;
- ✓ Придбання обладнання, місцевий бюджет - 0,07 млн грн.

Крім цього, на розвиток водопровідного господарства суттєво впливає впровадження інвестиційного проєкту «Реконструкція систем водопостачання у м. Чернівці» для проєкту муніципального водного господарства м. Чернівці, Стадія 1, відповідно до угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Федеративної Республіки Німеччина, Кредитною установою KfW – обсяг фінансування становить 17 млн євро. Бенефіціаром виступило КП «Чернівціводоканал».

Реалізація Проєкту дасть змогу зменшити використання електроенергії на 20-21 %, скоротити технологічні та невраховані втрати та витрати питної води на 24-25 %, передбачено заміну 25 % аварійних водопровідних та 15 % мереж централізованого водовідведення в м. Чернівці, внаслідок чого аварійність водопровідних мереж зменшиться на 9,8 %, знезараження та очищення води буде здійснено за стандартами ЄС (відмова від хлорування води дозволить 210,5 тис. споживачам (81,3 %) м. Чернівці користуватися якісною питною водою).

Для забезпечення технологічного обліку води активізовано процес оснащення комунальних підприємств питного водопостачання та централізованого водовідведення відповідними засобами обліку фактичного відпуску води в мережу. З необхідних 36 засобів обліку води в місцях її відпуску в мережу на комунальних підприємствах централізованого водопостачання встановлено 36 од. (100 %). Кількість наявних приладів технологічного обліку стічних вод складає 6 од. (66,7 %) при потребі 9 од.

Басейнове управління водних ресурсів річок Прут та Сірет, Новодністровське регіональне управління водних ресурсів експлуатації Дністровських водосховищ забезпечують контроль якості поверхневих вод у басейнах річок Дністер, Прут, Сірет та у Новодністровському водосховищі у місцях їх інтенсивного використання, скидів стічних вод та прикордонних ділянках за загально-санітарними, специфічними та радіологічними показниками.

Державною установою «Чернівецький обласний лабораторний центр контролю та профілактики хвороб Міністерства охорони здоров'я України», його районними структурними підрозділами та лабораторіями підприємств водопровідно-каналізаційного господарства здійснюється постійний контроль за якістю питної води відповідно до ДСанПіН 2.2.4-171-10.

В області створені нормативні запаси знезаражуючих засобів і реагентів для очищення та знезараження питної води.

У 2023 році руйнувань об'єктів питного водопостачання та централізованого водовідведення не було. Державне фінансування на розвиток галузі не здійснювалось, міжнародна фінансова допомога була надана у розмірі 246,6 тис. євро.

5.25 Чернігівська область

Чернігівською обласною державною адміністрацією (Чернігівською обласною військовою адміністрацією) надано наступні дані щодо стану систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у 2023 році.

Джерела питного водопостачання

Упродовж 2023 року з природних джерел області було відібрано 67,50 млн м³ води, що на 3,07 млн м³ більше, ніж у попередньому році. Загальний обсяг використаної води становив – 58,46 (більше на 2,88) млн м³, в тому числі на господарсько-питні потреби – 21,48 (більше на 2,09) млн м³, на виробничі – 31,20 (менше на 0,61) млн м³. Для підземної води ці показники були такими: всього використано – 27,41 (більше на 2,91) млн м³ води, в тому числі на господарсько-питні потреби – 21,47 (більше на 2,077) млн м³ (табл. 5.25.1, рис. 5.25.1).

Таблиця 5.25.1

№	Найменування показника	2022 р.	2023 р.	+/- до 2022 р.
1	Забір води з природних джерел, млн м³			
	всього	64,43	67,50	+3,07
	<i>поверхневої</i>	31,12	31,0	-0,12
	<i>підземної</i>	33,31	36,5	+3,19
2	Використання води, млн м³			
	всього	55,58	58,46	+2,88
	<i>на господарсько-питні потреби</i>	19,39	21,48	+2,09
	<i>на виробничі потреби</i>	31,81	31,20	-0,61
	<i>на сільськогосподарські потреби</i>	3,99	5,30	+1,31
	<i>на зрошення</i>	0,144	0,143	-0,001
<i>на інші потреби</i>	0,24	0,337	+0,097	
3	Використання підземних вод, млн м³			
	всього	24,50	27,41	+2,91
	<i>на господарсько-питні потреби</i>	19,393	21,47	+2,077
	<i>на виробничі потреби</i>	1,746	2,261	+0,515
	<i>на сільськогосподарські потреби</i>	3,066	3,239	+0,173
	<i>на зрошення</i>	0,061	0,101	+0,04
<i>на інші потреби</i>	0,234	0,339	+0,105	

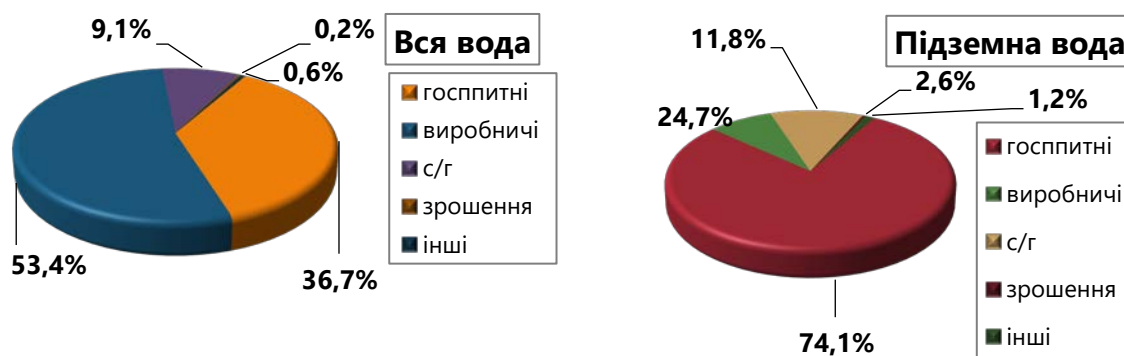

Рис. 5.25.1. Використання води на різні потреби у 2023 році

Для питного водопостачання області використовується вода з підземних водозаборів.

На території області відсутні населені пункти, які перебувають у маловодній місцевості, відповідно до наданої інформації.

Забезпеченість населених пунктів та населення системами централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

У 2023 році забезпеченість населених пунктів області, згідно до наданої інформації, була такою (табл. 5.25.2):

▪ **централізоване водопостачання** - усі 16 міст, 28 смт (96,6 %), 194 села (13,3 %).
Централізоване водопостачання було відсутнє у смт Радуль та у 1 270 селах;

▪ **централізоване водовідведення** - 15 міст (93,8 %), 15 смт (51,7 %), 11 сіл (0,8%).
Централізоване водовідведення було відсутнє у м. Батурин, у 14 смт (Березна, Дігтярі, Дмитрівка, Добрянкa, Линовиця, Лосинівка, Мала Дівиця, Михайло-Коцюбинське, Олишівка, Понорниця, Радуль, Седнів, Срібне, Холми) та у 1 453 селах.

Таблиця 5.25.2

Категорія населених пунктів	Кількість населених пунктів	Кількість населених пунктів, забезпечених:	
		централізованим водопостачанням	централізованим водовідведенням
<i>міста</i>	16	16	15
<i>смт</i>	29	28	15
<i>села</i>	1 464	194	11
Разом	1 509	238	41

Населення області було охоплено послугами таким чином (табл. 5.6.3):

✓ **централізованим водопостачанням**: у містах – 443,0 тис. осіб (77,2 %), у смт - 32,6 тис. осіб (34,9 %), у селах - 35,3 тис. осіб (12,1 %);

✓ **централізованим водовідведенням**: у містах – 325,8 тис. осіб (56,8 %), у смт - 25,5 тис. осіб (27,3 %), у селах - 3,6 тис. осіб (1,2 %).

Таблиця 5.25.3

Категорія населених пунктів	Чисельність населення, тис. осіб	Чисельність населення (тис. осіб), охопленого послугами:	
		централізованого водопостачання	централізованого водовідведення
<i>міста</i>	573,7	443,0	325,8
<i>смт</i>	93,5	32,6	25,5
<i>села</i>	292,1	35,3	3,6
Разом	959,3	510,9	354,9

Системи централізованого питного водопостачання

У 2023 році загальні показники водопостачання області були наступними:

➤ цілодобове водопостачання - 100 % населених пунктів та населення;

- питоме водоспоживання на 1 людину: у містах – 69,9; у смт - 65,5; у сільських населених пунктах - 62,8 л/добу - збільшилось порівняно з 2022 р.;
- кількість вуличних колективних установок - 850 (не змінилась);
- кількість колодязів - 775, відсоток населення, що споживає з них воду - 1,4 %.

Водозабори. Загальна кількість централізованих водозаборів в області становила 230; кількість свердловин - 691. Потреба у додатковій потужності водозаборів - 1,4 млн м³/рік.

Обсяги води в системах водопостачання у 2023 році становили (рис. 5.25.2):

- ✓ піднято води – 22,1 млн м³;
- ✓ очищено – 13,5 млн м³ або 61,1 % до обсягу піднятої води;
- ✓ подано усім споживачам – 22,1 млн м³ або 100 %;
- ✓ реалізовано – 17,9 млн м³ або 81 %;
- ✓ знезараження - відсутнє;
- ✓ втрати та технологічні витрати – 4,2 млн м³ або 19 %.

За населеними пунктами обсяги піднятої води становили: міста – 20,9 млн м³ або 94,6 % від загального обсягу; смт – 1,2 млн м³ або 5,4 %.

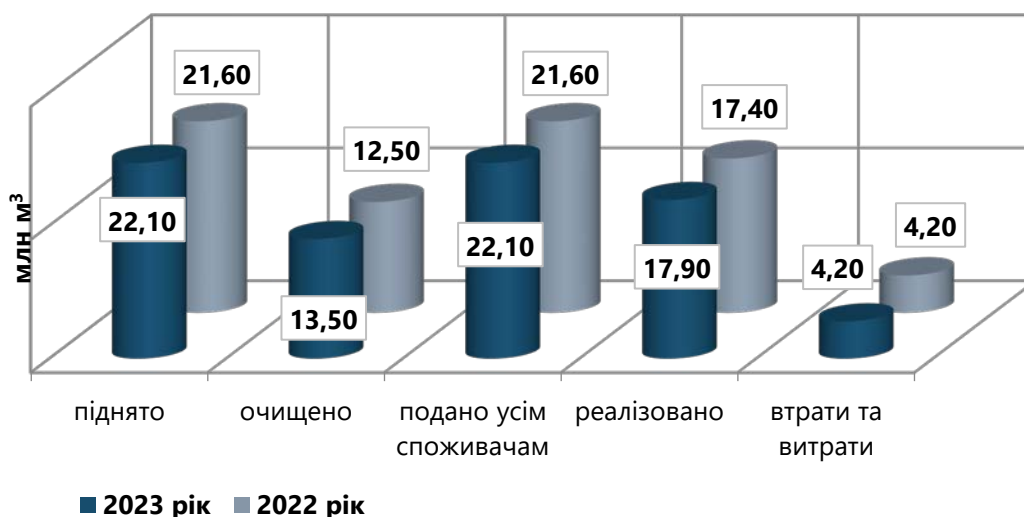

Рис. 5.25.2. Виробничі показники водопостачання

Середньодобова подача питної води становила: за категорією «усі споживачі» - 57,3; за категорією «населення» - 46,9 тис. м³/добу.

Водопровідні насосні станції у 2023 році характеризувались такими показниками: загальна кількість - 762 (фактична потужність - 41,73 млн м³/рік); встановлене насосне обладнання – 776 одиниць, потребували заміни 22 або 2,8 %, було замінено протягом року – 15 або 68,2 % насосів (рис. 5.25.3).

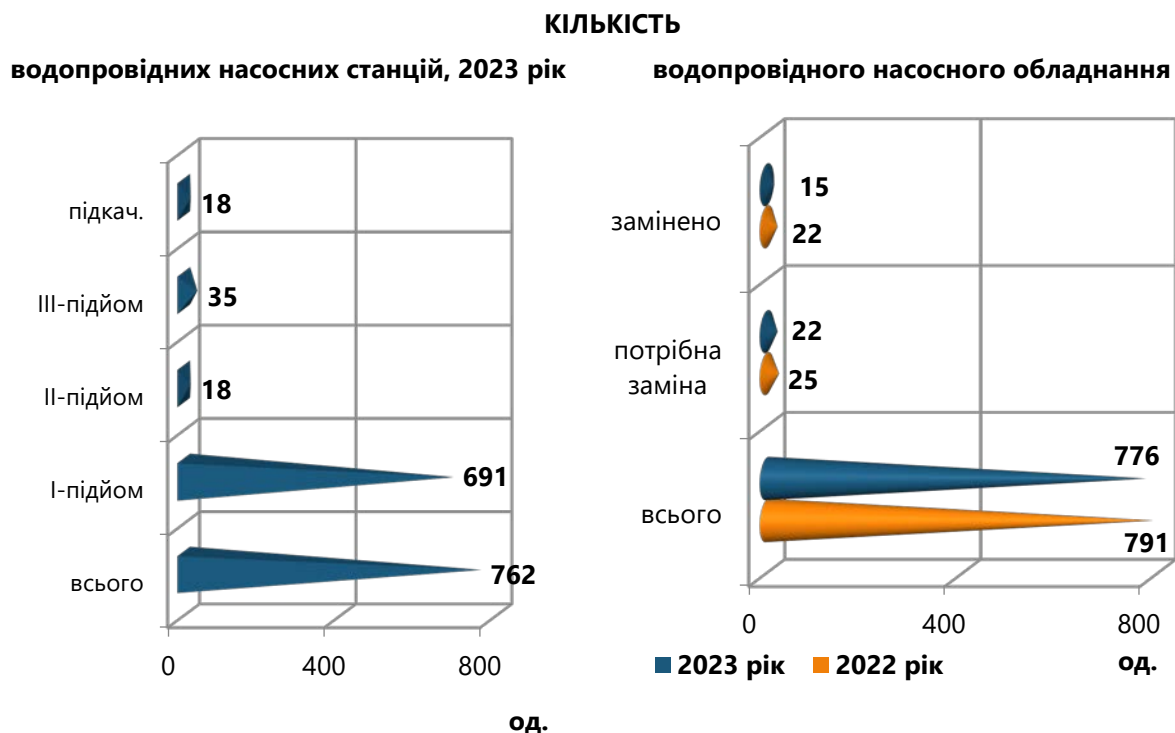

Рис. 5.25.3

Водопровідні мережі у 2023 році характеризувались такими показниками: загальна протяжність становила – 2 228,1 км, з них ветхих та аварійних – 925,7 км або 41,5 %; протягом року було замінено 9,8 км або 1,1 % від потреби (рис. 5.25.4). Показник аварійності мереж зріс з 0,8 до 0,96 аварій на 1 км мережі.

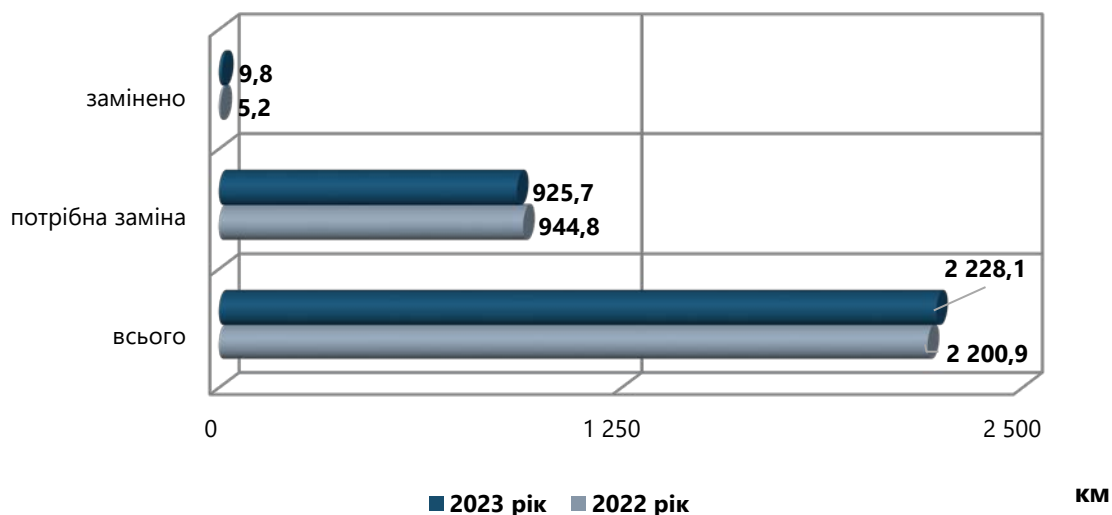

Рис. 5.25.4. Протяжність водопровідних мереж

Споруди для зберігання питної води в цілому по області налічували: резервуари чистої води - 30; водонапірні башти - 32 з сумарним об'ємом - 4,6 тис. м³.

Облік послуг з водопостачання. Показник оснащення будівель вузлами комерційного обліку протягом звітного року збільшився з 26,5 до 27,0 %; квартир – не змінився - 84,1 %.

Системи централізованого водовідведення

У 2023 році питоме водовідведення на 1 людину складало: у містах – 66,1 (більше на 1,9) л/добу; у смт – 63,7 л/добу (більше на 1,9); у сільських населених пунктах – 55,4 л/добу (більше на 1,6).

Обсяги стічних вод в системах централізованого водовідведення у 2023 році становили (рис. 5.25.5):

- ❖ реалізовано усім споживачам – 13,2 млн м³;
- ❖ відведено стічних вод – 13,2 млн м³;
- ❖ пройшло через очисні споруди – 13,2 млн м³ або 100 %;
- ❖ пройшло повне біологічне очищення – 12,7 млн м³ або 96,2 %.
- ❖ пройшло доочищення – 12,3 млн м³ або 93,2 %.

Найбільші обсяги стоків було відведено у містах – 13,0 млн м³ або 98,5 % від їх загальної кількості; у смт - 0,2 млн м³ або 1,5 %.

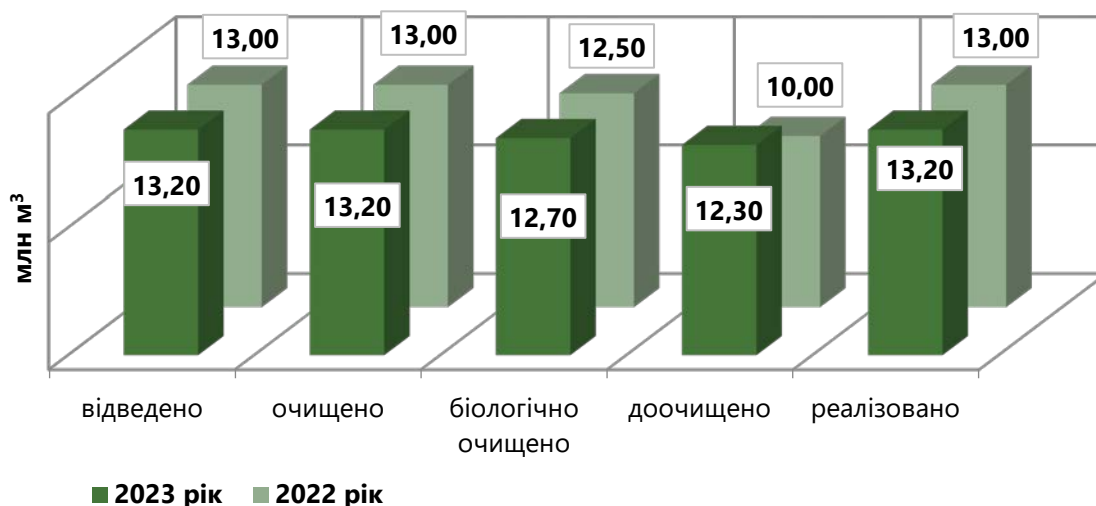

Рис. 5.25.5. Виробничі показники водовідведення

Насосні станції систем централізованого водовідведення та очисні споруди у 2023 році характеризувались:

- 106 НС (загальна фактична потужність - 26,4 млн м³/рік); 250 одиниць насосного обладнання, з них потребували заміни 21 або 8,4 % насосів, було замінено протягом року 6 або 28,6 % від потреби;
- 22 очисних споруд (загальна фактична потужність – 18,8 млн м³/рік), з них 11 потребували реконструкції; реконструкція очисних споруд не проводилась (рис. 5.25.6).

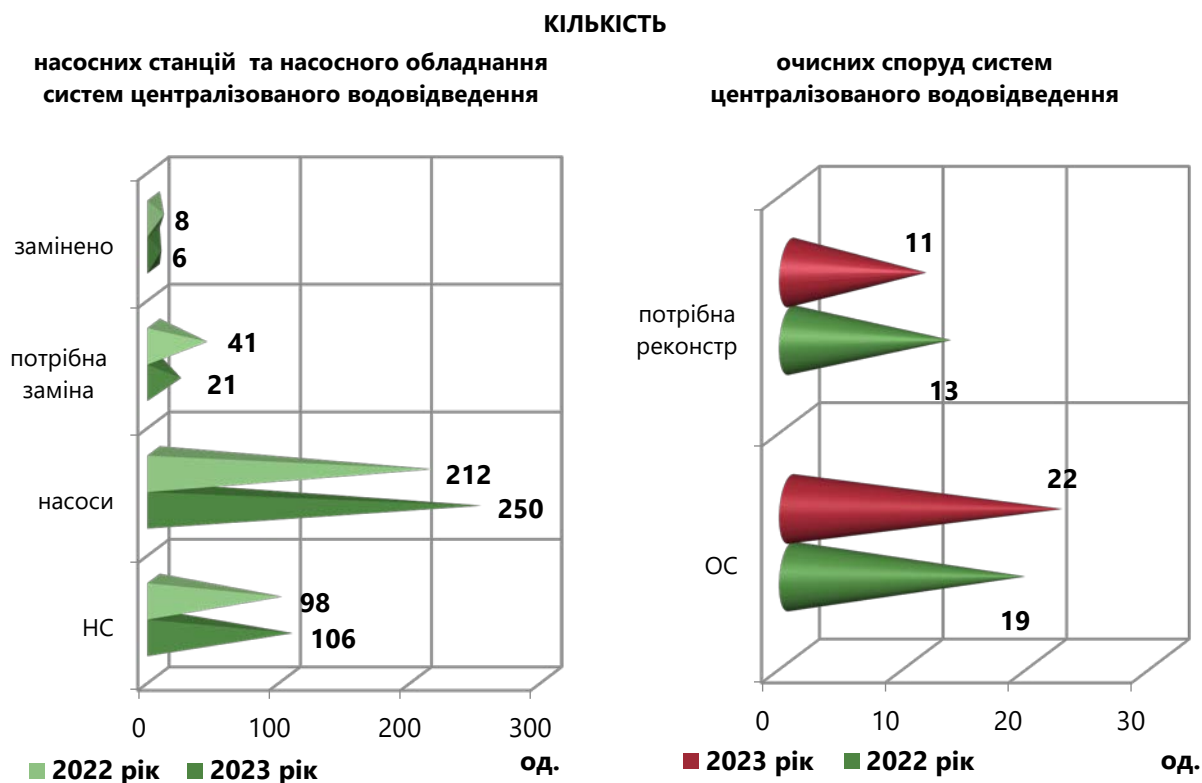

Рис. 5.25.6

Мережі централізованого водовідведення у 2023 році характеризувались: загальна протяжність - 804,5 км, з них ветхих та аварійних – 368,9 км або 45,9 %; протягом року було замінено 1,45 км або 0,4 % від потреби (рис. 5.25.7). Показник аварійності мереж зріс з 0,21 до 0,36 аварій на 1 км мережі.

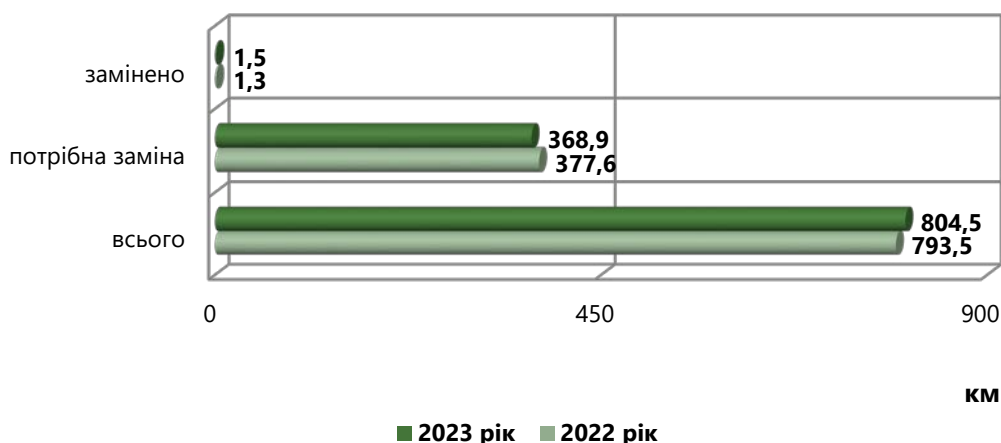

Рис. 5.25.7. Протяжність мереж централізованого водовідведення

Витрати електроенергії у системах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

У 2023 році витрати електроенергії порівняно з попереднім роком:

- ▶ у системах водопостачання зросли з 13,4 до 14,4 млн кВт-год/рік; питомі витрати зросли з 620,37 до 1 023,15 кВт год/1000 м³ води;

► у системах водовідведення зросли з 12,1 до 12,6 млн кВт-год/рік; питомі витрати зросли з 930,77 до 954,55 кВт год/1000 м³ стічної води.

Заборгованість за витрачену електроенергію в системах водопостачання зменшилась з 8 071,5 до 7 262,0 тис. грн; в системах водовідведення - з 6 689,4 до 6 317,4 тис. грн.

Фінансово-економічні показники

Найменування показника	водопостачання		водовідведення	
	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.
Тарифи на послуги, грн/м³				
<i>для промисловості</i>				
мінімальні	13,49	13,49	15,35	15,35
максимальні	32,91	62,66	74,16	158,18
<i>для населення</i>				
мінімальні	13,49	13,49	15,35	15,35
максимальні	32,91	62,66	74,16	158,18
Собівартість послуг, грн/м³				
мінімальна	12,13	13,48	13,65	14,25
максимальна	38,63	46,35	93,93	100,75
середня	16,42	17,84	19,24	19,94
Відшкодування вартості послуг, %				
<i>для промисловості</i>	84,2	78,3	89,4	87,7
<i>для населення</i>	86,0	85,0	84,3	84,6

Підприємства питного водопостачання та централізованого водовідведення

Послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в області надає 23 підприємства (у 2022 році - 23 підприємства), в тому числі 8 спеціалізованих комунальних, 15 багатогалузевих комунальних. До комунальної форми власності у 2023 році належало 20 підприємств; до іншої - 3.

Базове підприємство області - **КП «Чернігівводоканал»**.

Виробничі показники найбільших підприємств області

Показники	КП «Чернігів-водоканал»		КП «Ніжинське УВКГ»		КП «Прилуки тепло-водопостачання»	
	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.
ВОДОПОСТАЧАННЯ						
Обсяги води, млн м³/рік						
<i>піднято</i>	11,3	13,04	2,9	2,52	2,9	3,01
<i>очищено</i>	0,3	0,23	-	-	-	-
<i>подано усім споживачам</i>	11,2	13,04	2,9	2,52	2,9	3,0
<i>реалізовано</i>	9,6	11,24	2,2	1,81	2,0	2,07
<i>втрати та витрати</i>	1,7	1,7	0,7	0,7	0,9	0,9
Водопровідні мережі, км						
<i>всього</i>	560,3	558,49	274,5	274,5	198,6	198,6
<i>ветхі та аварійні</i>	260,1	278,34	134,9	136,6	76,6	76,6
<i>замінено</i>	1,0	2,56	0,36	1,27	0,35	0,82
Витрати електроенергії, млн кВт-год/рік	6,2	7,3	2,05	1,7	2,05	1,7

Національна доповідь про якість питної води та стан питного водопостачання та водовідведення в Україні у 2023 р. Чернігівська область

Показники	КП «Чернігів-водоканал»		КП «Ніжинське УВКГ»		КП «Прилуки тепло-водопостачання»	
	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.
Заборгованість за електроенергію, тис. грн	5 496,0	3 885	2 032,0	3 058,1	444,2	444,2
ВОДОВІДВЕДЕННЯ						
Обсяги стоків, млн м³/рік						
реалізовано	9,8	9,8	1,5	1,2	1,2	1,1
відведено	9,8	12,31	1,5	1,5	1,2	1,26
очищено	9,8	12,31	1,5	1,5	1,2	1,26
біологічно очищено	9,8	12,31	1,5	1,5	0,8	1,26
доочищено	9,8	12,31	-	-	-	-
Мережі централізованого водовідведення, км						
всього	346,4	348,99	76,2	76,2	122,7	122,7
ветхі та аварійні	162,4	183,63	53,1	53,9	49,2	49,2
замінено	0,14	0,06	0,3	0,14	0	0,05
Витрати електроенергії, млн кВт-год/рік	6,5	6,6	1,4	1,3	1,68	1,70
Заборгованість за електроенергію, тис. грн	4 719,0	3 908	1 534,0	2 214,4	365,8	365,8

Заходи з розвитку, здійснені у системах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

№	Назва заходу	Водопостачання	Водовідведення
1.	Будівництво нових об'єктів	-	17,71
2.	Реконструкція і модернізація об'єктів	190,8	16,98
3.	Капремонт і відновлення робочого стану об'єктів	0,32	0,73
4.	Науково-технічне і методичне забезпечення	0,23	-
Загальна вартість здійснених заходів, млн грн		191,4	35,42

Загальна вартість здійснених заходів ліцензіатом НКРЕКП - КП «Чернігівводоканал» Чернігівської міської ради у 2023 році складала: для систем водопостачання – 14,66 млн грн (у 2022 році – 1,9 млн грн), для систем водовідведення – 18,9 млн грн.

Якість води джерел та систем питного водопостачання

№	Проби води, які не відповідали нормативам	% до загальної кількості	
		2022 р.	2023 р.
Джерела водопостачання			
усі джерела централізованого водопостачання:			
1	санітарно-хімічні показники	28,0	28,8
	бактеріологічні показники	1,4	0,7
підземні джерела централізованого водопостачання:			
2	санітарно-хімічні показники	28,0	28,8
	бактеріологічні показники	1,4	0,7
джерела децентралізованого водопостачання:			
3	санітарно-хімічні показники	29,7	25,5
	бактеріологічні показники	17,7	23,2
Системи водопостачання			
4	системи централізованого водопостачання:		

Національна доповідь про якість питної води та стан питного водопостачання та водовідведення в Україні у 2023 р. Чернігівська область

№	Проби води, які не відповідали нормативам	% до загальної кількості	
		2022 р.	2023 р.
	санітарно-хімічні показники	13,5	14,3
	бактеріологічні показники	3,8	4,2
5	водопровідні мережі:		
	санітарно-хімічні показники	9,1	10,9
	бактеріологічні показники	4,1	5,1
6	сільські системи водопостачання:		
	санітарно-хімічні показники	20,1	16,6
	бактеріологічні показники	5,3	6,8

У 2023 році якість питної води з систем централізованого водопостачання не відповідала встановленим нормативам у таких населених пунктах області.

Категорія населеного пункту	За показниками
с. Смолигівка	Мікробіологічні (загальне мікробне число)
м. Ічня, м. Городня смт Макошино, смт Срібне, смт Куликівка с. Білошицька Слобода, с. Сядрине, с. Перелюб, с. Слобідка, с. Ліски, с. Купчичі, с. Гірськ, с. Понори, с. Українське, с. Харкове, с. Чернецьке, с. Карпилівка, с. Васьківці, с. Обухове, с. Горбове, с. Салтикова Дівиця, с. Смолигівка, с. Рудка	Мікробіологічні (загальні коліформи)
с. Печенюги	Мікробіологічні (загальне мікробне число, загальні коліформи)
смт Любеч с. Т. Шевченка	Мікробіологічні (загальні коліформи, ентерококи)
м. Бахмач с. Вересоч	Мікробіологічні (загальні коліформи, <i>E. coli</i> , ентерококи)
с. Пероволочна, с. Плугатар	Санітарно-хімічні (забарвленість)
с. Рибинськ, с. Бутівка	Санітарно-хімічні (каламутність)
с. Бреч, с. Величківка, с. Стольне, с. Хороше Озеро, с. Вороб'їв	Санітарно-хімічні (забарвленість, каламутність, залізо загальне)
смт Мала Дівиця	Санітарно-хімічні (забарвленість, каламутність, залізо загальне, амоній)
смт Линовиця	Санітарно-хімічні (каламутність, амоній, залізо загальне, марганець)
м. Остер смт Варва, смт Козелець, смт Гончарівське с. Брагінці, с. Воловиця, с. Іванівка, с. Вороб'ївка, с. Чайкине, с. Дідівці, с. Заїзд, с. Ряшки, с. Валки, с. Боршна, с. Новопетрівське, с. Дроздівка, с. Новий Білоус	Санітарно-хімічні (залізо загальне)
с. Хотіївка	Санітарно-хімічні (нітрати)
м. Прилуки	Санітарно-хімічні (фториди)
с. Дубовий Гай, с. Крутоярівка, с. Сергіївка	Санітарно-хімічні (загальна жорсткість)
смт Ладан	Санітарно-хімічні (амоній, фториди)
с. Товкачівка, с. Сухополова	Санітарно-хімічні (амоній, залізо загальне)
смт М.-Коцюбинське с. Ковчин, с. Андріївка, с. Брусилів (Ямал),	Санітарно-хімічні (каламутність, залізо загальне)

Національна доповідь про якість питної води та стан питного водопостачання та водовідведення в Україні у 2023 р. Чернігівська область

Категорія населеного пункту	За показниками
с. Зарічне, с. Піски, с. Пакуль, с. Редьківка, с. Роїще, с. Слабин, с. Снов'янка, с. Халявин, с. Хмільниця, с. Шестовиця	
с. Рівнопілля, с. Смолин	Санітарно-хімічні (органолептичні, залізо загальне)
с. Маціївка	Санітарно-хімічні (забарвленість, залізо загальне, амоній, фториди)
с. Єгорівка	Санітарно-хімічні (забарвленість, залізо загальне, фториди)
с. Манжосівка, с. Замістя, с. Смош	Санітарно-хімічні (забарвленість, залізо загальне, амоній)
м. Ніжин	Санітарно-хімічні (органолептичні показники, амоній, залізо загальне, сухий залишок, загальна жорсткість, хлориди, фториди)
смт Лосинівка	Санітарно-хімічні (органолептичні показники, залізо загальне, фториди)
с. Липів Ріг, с. Світанок	Санітарно-хімічні (органолептичні показники, залізо загальне, амоній)
с. Гужівка	Санітарно-хімічні (марганець, амоній)
м. Корюківка, м. Мена с. Охрамієвичі	Мікробіологічні (загальні коліформи) Санітарно-хімічні (забарвленість, каламутність, залізо загальне)
с. Ведильці	Мікробіологічні (загальні коліформи) Санітарно-хімічні (каламутність, залізо загальне)
с. Кулишівка	Санітарно-хімічні (забарвленість, залізо загальне)
с. Довгалівка	Санітарно-хімічні (амоній)
с. Бакланова Муравійка	Санітарно-хімічні (запах, забарвленість, каламутність, залізо загальне)
с. Киселівка	Санітарно-хімічні (запах, присмак, каламутність, залізо загальне)
с. Клочків	Санітарно-хімічні (каламутність, загальна жорсткість, залізо загальне)
с. Кувечичі	Санітарно-хімічні (запах, забарвленість, каламутність, загальна жорсткість, залізо загальне, марганець)
смт Дмитрівка с. Старі Боровичі, с. Суничне	Мікробіологічні (загальні коліформи) Санітарно-хімічні (органолептичні, залізо загальне)
с. Наумівка	Мікробіологічні (загальні коліформи) Санітарно-хімічні (забарвленість, каламутність)
с. Загребелля	Мікробіологічні (загальні коліформи) Санітарно-хімічні (забарвленість, каламутність, амоній)
смт Сосниця с. Спаське	Мікробіологічні (загальні коліформи) Санітарно-хімічні (каламутність)
м. Сновськ, м. Борзна смт Талалаївка с. Заріччя, с. Нові Боровичі, с. Виблі	Мікробіологічні (загальні коліформи) Санітарно-хімічні (залізо загальне)
м. Чернігів	Мікробіологічні (загальні коліформи, <i>E. coli</i> , ентерококи)

Категорія населеного пункту	За показниками
	Санітарно-хімічні (каламутність, залізо загальне)
с. Вербівка	Мікробіологічні (загальне мікробне число, <i>E. coli</i>) Санітарно-хімічні (органолептичні, залізо загальне)
с. Петрушин	Мікробіологічні (загальне мікробне число) Санітарно-хімічні (каламутність, залізо загальне)
с. Івангород	Мікробіологічні (загальні коліформи) Санітарно-хімічні (каламутність, залізо загальне, марганець, амоній)
сmt Парафіївка	Мікробіологічні (загальні коліформи) Санітарно-хімічні (забарвленість, каламутність, загальна жорсткість, залізо загальне, марганець, амоній)
с. Качанівка	Мікробіологічні (загальні коліформи) Санітарно-хімічні (каламутність, загальна жорсткість, залізо загальне, амоній)
с. Кухарка, с. Липове	Мікробіологічні (загальні коліформи) Санітарно-хімічні (забарвленість, залізо загальне)
с. Стара Талалаївка	Мікробіологічні (загальні коліформи) Санітарно-хімічні (забарвленість)

Охорона природних водойм

Таблиця 5.25.4

Найменування показника	2022 р.	2023 р.
Скинуто стічних вод в поверхневі водойми, млн м³/рік		
всього	41,63	44,04
нормативно чистих без очищення	27,28	27,15
нормативно очищених	13,61	16,24
недостатньо очищених	0,74	0,65
неочищених	-	-
в т.ч. комунальними підприємствами, млн м³/рік		
всього	13,18	15,92
нормативно чистих без очищення	-	-
нормативно очищених	12,54	15,27
недостатньо очищених	0,64	0,65
неочищених	-	-

Таблиця 5.25.5

Проби води, які не відповідали встановленим нормативам	2022 р.	2023 р.
Водойми I-ї категорії:		
за санітарно-хімічними показниками	4	4
за мікробіологічними показниками	1	4
Водойми II-ї категорії:		
за санітарно-хімічними показниками	12	22
за мікробіологічними показниками	13	16

Загальний стан питного водопостачання та централізованого водовідведення, заходи з реформування та розвитку

За результатами діяльності за 2023 рік підприємства питного водопостачання та централізованого водовідведення отримали збиток в розмірі 7,5 млн грн (за 2022 рік збиток становив 112,7 млн грн).

Загальна сума дебіторської заборгованості підприємств питного водопостачання та централізованого водовідведення порівняно з показниками 2022 року збільшилася на 42,1% і на 01 січня 2024 року становила – 127,5 млн грн.

Дебіторська заборгованість за реалізовані послуги станом на 01 січня 2024 р. становила 92,1 млн грн. Найбільша питома вага в структурі дебіторської заборгованості за послуги – це борги населення – 92,0 % (84,5 млн грн).

Загальна сума кредиторської заборгованості підприємств у порівнянні з показниками 2022 року збільшилась на 43,4 % і на 01 січня 2024 року становила 390,9 млн грн.

Через військову агресію РФ значних пошкоджень у 2022 році зазнали об'єкти КП «Чернігівводоканал» Чернігівської міської ради, а саме: 6 об'єктів водопостачання, 11 – водовідведення (у 2023 році не було руйнувань об'єктів підприємств питного водопостачання та централізованого водовідведення).

5.26 Місто Київ

Київською міською військовою адміністрацією надано наступні дані щодо стану систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у 2023 році.

Джерела питного водопостачання

Упродовж 2023 року з природних джерел для потреб міста відібрано 219,08 млн м³ води з природних джерел, що на 17,49 млн м³ більше, ніж у попередньому році (табл. 5.26.1).

Для питного водопостачання міста використовується вода з р. Дніпро та р. Десна, а також артезіанських свердловин Юрського та Сеноман-келовейського водоносних горизонтів.

Таблиця 5.26.1

Найменування показника	2022 р.	2023 р.	+/- до 2022 р.
Забір води з природних джерел, млн м³			
всього	201,59	219,08	+17,49
<i>поверхневої</i>	186,28	200,71	+14,43
<i>підземної</i>	15,31	18,37	+3,06

Системи централізованого питного водопостачання

Послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у м.Київ та кількох прилеглих населених пунктах надає спеціалізоване підприємство - **ПрАТ «АК «Київводоканал»** (табл. 5.26.2).

Таблиця 5.26.2

Категорія населених пунктів	Кількість населених пунктів	Кількість населених пунктів, забезпечених:	
		централізованим водопостачанням	централізованим водовідведенням
<i>міста</i>	5	3	5
<i>смт</i>	3	3	3
<i>села</i>	9	5	9
Разом	17	11	17

Чисельність населення у містах, яке у 2023 році користувалось послугами ПрАТ «АК «Київводоканал», становило: централізованого водопостачання - 2 494,248 тис. осіб; централізованого водовідведення - 2 469,061 тис. осіб.

У 2023 році загальні показники водопостачання були наступними:

- цілодобове водопостачання - 100 % населених пунктів та 100 % населення;
- питоме водоспоживання на 1 людину - 82,0 л/добу.

Водозабори. Загальна кількість централізованих водозаборів становила - 362, з них поверхневих - 5; кількість свердловин - 357.

Обсяги води в системі водопостачання у 2023 році становили (рис. 5.26.1):

- ✓ піднято води – 219,08 млн м³;
- ✓ очищено – 185,94 млн м³ або 84,9 % до обсягу піднятої води;
- ✓ подано усім споживачам – 204,09 млн м³ або 93,2 %;
- ✓ реалізовано – 152,26 млн м³ або 69,5 %;
- ✓ знезаражено – 219,08 млн м³ або 100 %;
- ✓ втрати та технологічні витрати – 66,82 млн м³ або 30,5 %.

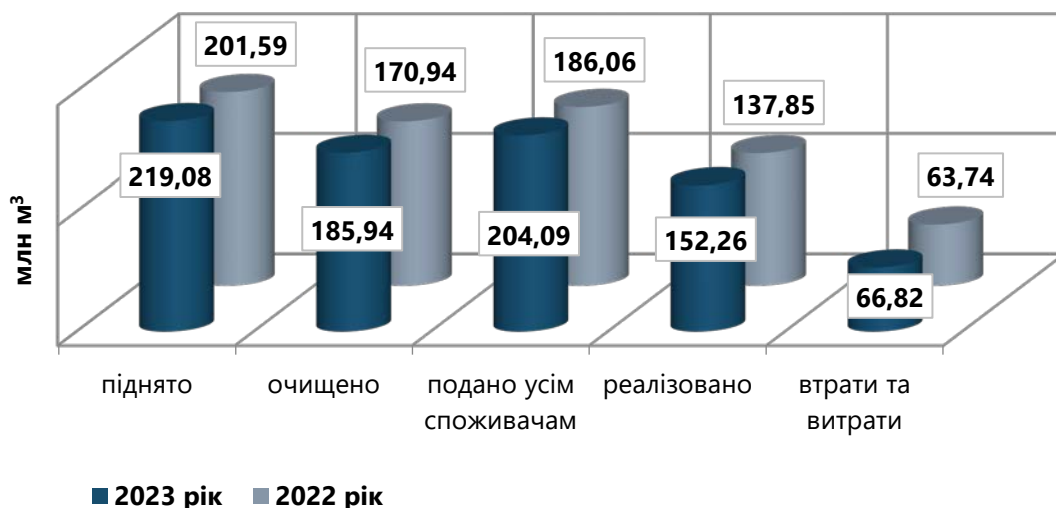

Рис. 5.26.1. Виробничі показники водопостачання

Водопровідні насосні станції у 2023 році характеризувались такими показниками: загальна кількість - 77 (фактична потужність – 1 534,7 млн м³/рік); встановлене насосне обладнання - 277 одиниць, з них заміни потребував 1 або 0,4 % насос, було замінено протягом року - 1 або 100 % від потреби (рис. 5.26.2).

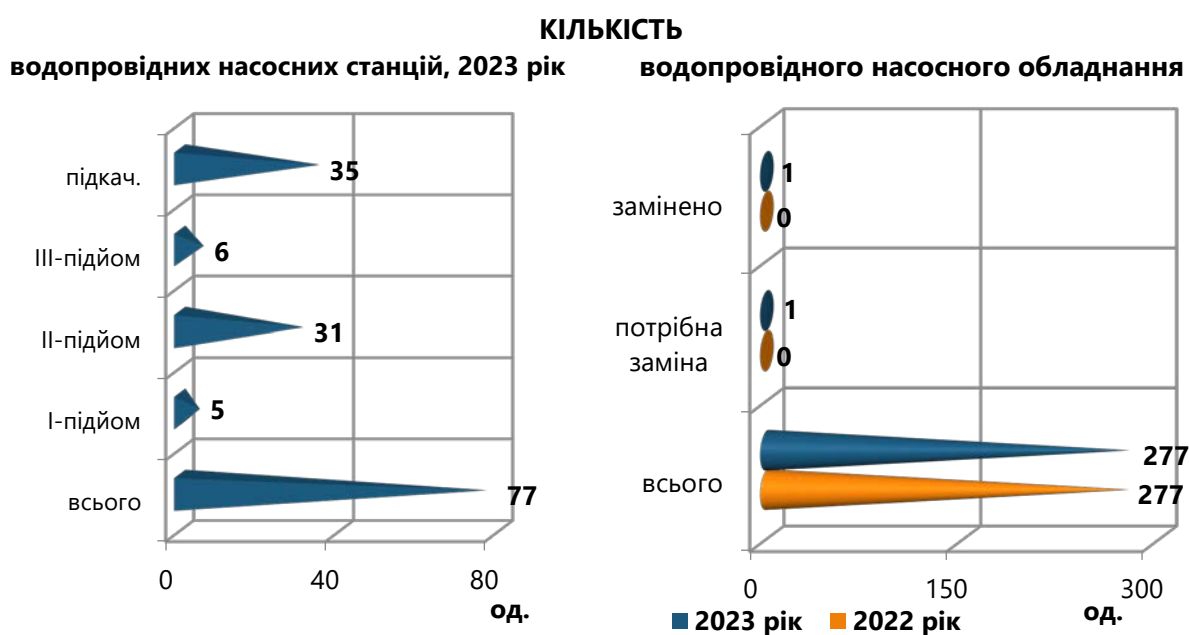

Рис. 5.26.2

Водопровідні мережі у 2023 році характеризувались такими показниками: загальна протяжність становила – 4 354,73 км, з них ветхих та аварійних – 2 165,84 км або 49,7 %; протягом року було замінено 6,65 км або 0,3 % від потреби (рис. 5.26.4). Показник аварійності мереж зріс з 0,42 до 0,5 аварії на 1 км мережі.

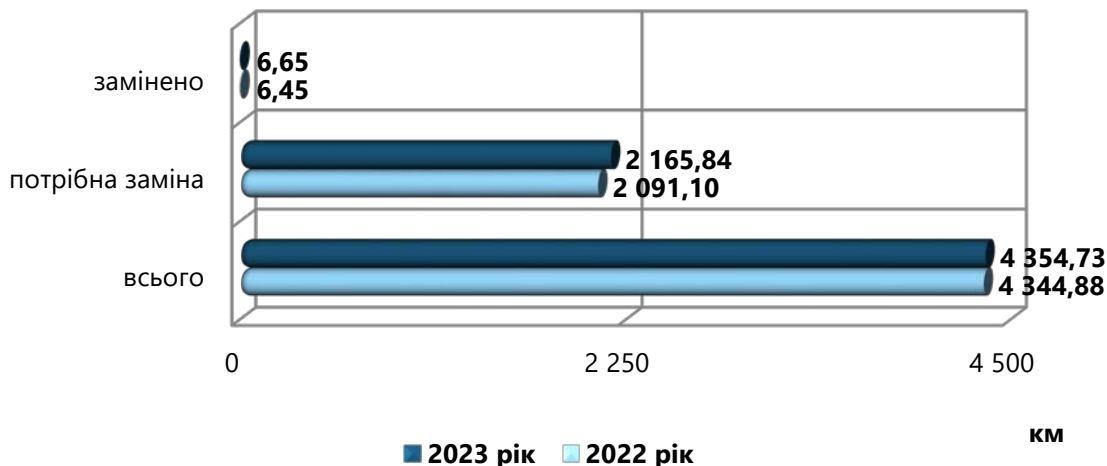

Рис. 5.26.3. Протяжність водопровідних мереж

Середньодобова подача питної води дорівнювала: за категорією «усі споживачі» - 559,14 тис. м³/добу; за категорією «населення» - 205,399 тис. м³/добу.

Споруди для зберігання питної води в цілому налічували: резервуари чистої води - 70 з сумарним об'ємом 425,7 тис. м³; водонапірні башти - 4 з сумарним об'ємом 0,6 тис. м³.

Облік послуг з водопостачання. Показник оснащення будівель вузлами комерційного обліку протягом звітного року залишився на рівні попереднього року - 87,0 %; квартири – збільшився з 88,0 до 89,0 %.

Системи централізованого водовідведення

У 2023 році питоме водовідведення на 1 людину збільшилось до 102 л/добу.

Обсяги стічних вод в системі водовідведення у 2023 році становили (рис. 5.26.4):

- ❖ реалізовано усім споживачам – 151,27 млн м³;
- ❖ відведено стічних вод – 229,33 млн м³;
- ❖ пройшло через очисні споруди - 229,33 млн м³ або 100 %;
- ❖ пройшло повне біологічне очищення - 229,33 млн м³ або 100 %.

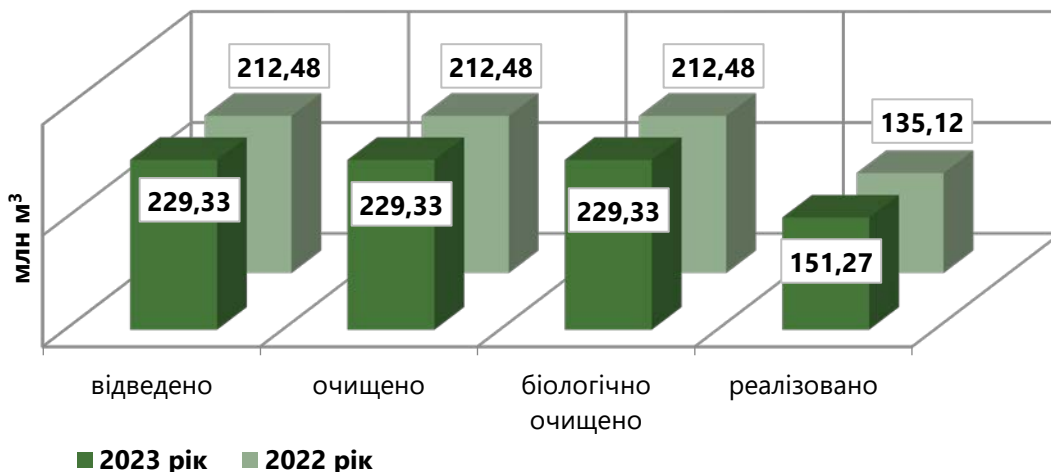

Рис. 5.26.4. Виробничі показники водовідведення

Насосні станції систем централізованого водовідведення та очисні споруди у 2023 році характеризувались такими показниками:

- 34 НС (загальна фактична потужність – 229,33 млн м³/рік); 137 одиниць насосного обладнання, з них потребували заміни 53 або 38,7 % насосів, було замінено протягом року 3 або 5,7 % від потреби (рис. 5.26.5);
- 1 очисна споруда (загальна фактична потужність – 229,33 млн м³/рік), яка потребує реконструкції.

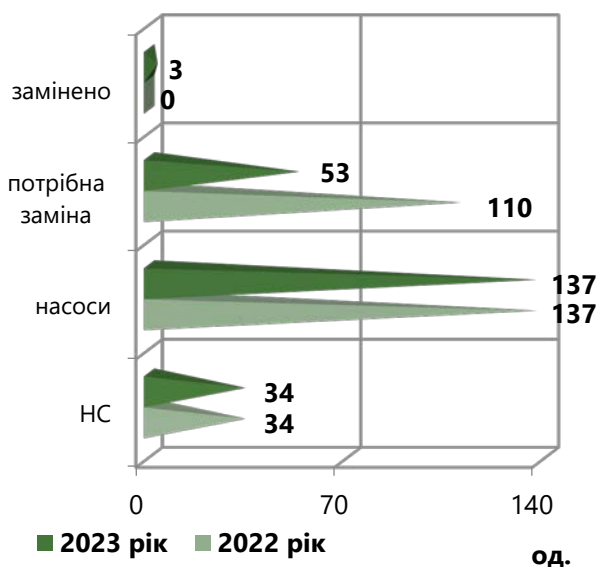

Рис. 5.26.5. Кількість насосних станцій та насосного обладнання систем централізованого водовідведення

Мережі централізованого водовідведення у 2023 році характеризувались такими показниками: загальна протяжність – 2 756,29 км, з них ветхих та аварійних - 822,55 км або 29,8 %; протягом року було замінено 3,15 км або 0,4 % від потреби (рис. 5.26.6). Показник аварійності мереж не змінився - 0,02 аварії на 1 км мережі.

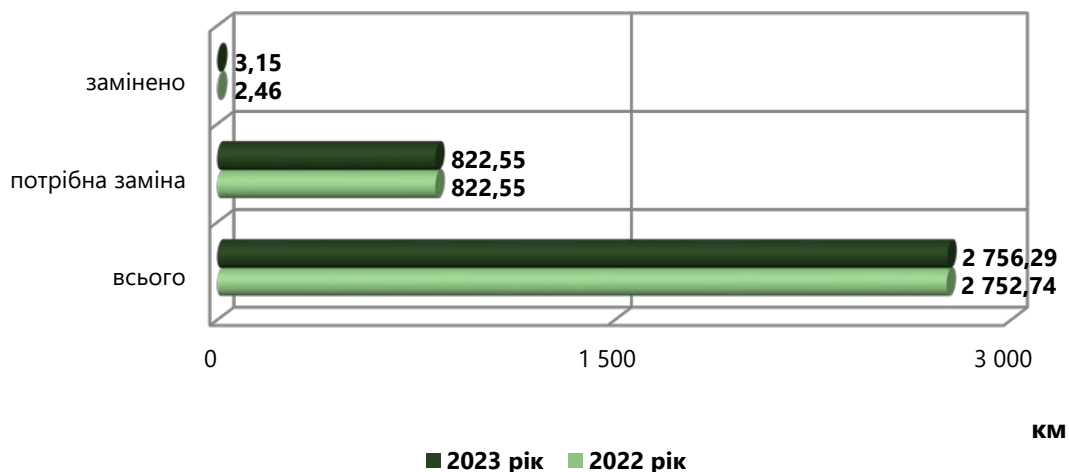

Рис. 5.26.6. Протяжність мереж централізованого водовідведення

Фінансово-економічні показники

Найменування показника	водопостачання		водовідведення	
	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.
Тарифи на послуги водопостачання, грн/м³				
для промисловості	16,164	16,164	14,22	14,22
для населення	16,164	16,164	14,22	14,22
Собівартість послуг з водопостачання, грн/м³				
середня	14,644	15,913	11,747	12,121
Рівень відшкодування вартості послуг з водопостачання, %				
для промисловості	90,48	83,79	80,60	78,82
для населення	88,23	81,27	100,87	97,76

Витрати електроенергії у системах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

У 2023 році витрати електроенергії порівняно з попереднім роком:

► у системі водопостачання зросли з 126,1 до 129,969 млн кВт-год/рік; питомі витрати - з 677,5 до 636,832 кВт год/1000 м³ води;

► у системі водовідведення зросли з 116,5 до 129,123 млн кВт-год/рік; питомі витрати - з 548,4 до 563,034 кВт год/1000 м³ стічної води.

Заборгованість за витрачену електроенергію в системах централізованого водопостачання зменшилась - з 84 895,0 до 72 770,6 тис. грн, у системах централізованого водовідведення збільшилась - з 77 009,0 до 84 942,6 тис. грн.

Заходи з розвитку для ПрАТ «АК «Київводоканал у 2023 р. складалі: для систем водопостачання – 89,58 млн грн (у 2022 р. – 99,07 млн грн), для систем водовідведення – 299,05 млн грн (у 2022 р. – 135,44 млн грн).

Охорона природних водойм

Таблиця 5.26.3

Найменування показника	2022 р.	2023 р.
Скинуто стічних вод в поверхневі водойми, млн м³/рік		
всього	227,68	242,23
нормативно чистих без очищення	-	-
нормативно очищених	212,48	229,3-3
недостатньо очищених	-	-
неочищених	15,2	12,9
в т.ч. комунальними підприємствами, млн м³/рік		
всього	227,68	242,23
нормативно очищених	212,48	229,33
неочищених	15,2	12,9

Загальний стан питного водопостачання та централізованого водовідведення, заходи з реформування та розвитку

У департаменті експлуатації водопровідного господарства протягом 2023 року 13 грудня 2023 року пошкоджено напірний водовід № 1 Д=1200мм від НС-І до ОВС Деснянської водопровідної станції (просп. Воскресенський, 18). Відновлено 18 грудня 2023 року.

В департаменті експлуатації каналізаційного господарства (далі – ДЕКГ) відсутні об'єкти каналізаційного господарства, які зазнали руйнувань в 2023 році і по яких проводяться роботи за бюджетні кошти.

В рамках гуманітарної допомоги м. Київ, ДЕКГ отримано потужний генератор в кількості 1 од., м. Тампере, Фінляндія.

6 СТАН ВІДОМЧИХ СИСТЕМ ПИТНОГО ВОДОПОСТАЧАННЯ ТА ВОДОВІДВЕДЕННЯ

6.1 За інформацією Міноборони України

Міністерством оборони України надано наступну інформацію щодо стану систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у Збройних Силах України у 2023 році.

Джерела питного водопостачання

Упродовж 2023 року з природних джерел для потреб відомства було відібрано 7,154 млн м³ води, що на 1,953 млн м³ більше, ніж у попередньому році. Загальний обсяг використаної води становив – 6,948 (більше на 0,984) млн м³, в т.ч. на господарсько-питні потреби – 5,987 (більше на 0,816) млн м³, на виробничі – 0,859 (більше на 0,122) млн м³. Для підземної води ці показники були такими: всього використано – 4,244 (більше на 0,285) млн м³ води, в т.ч. на господарсько-питні потреби – 4,044 (більше на 0,205) млн м³ (табл. 6.1.1).

Таблиця 6.1.1

Найменування показника	2022 р.	2023 р.	+/- до 2022 р.
Забір води з природних джерел, млн м³			
всього	5,201	7,154	+1,953
<i>поверхневої</i>	1,315	2,860	+1,55
<i>підземної</i>	3,886	4,730	+0,86
Використання природних вод, млн м³			
всього	5,964	6,948	+0,984
<i>на господарсько-питні потреби</i>	5,171	5,987	+0,816
<i>на виробничі потреби</i>	0,737	0,859	+0,122
<i>на сільськогосподарські потреби</i>	0,006	0,003	-0,003
<i>на інші потреби</i>	0,050	0,099	+0,049
Використання підземних вод, млн м³			
всього	3,959	4,244	+0,285
<i>на господарсько-питні потреби</i>	3,839	4,044	+0,205
<i>на виробничі потреби</i>	0,110	0,180	+0,07
<i>на сільськогосподарські потреби</i>	0	0,001	+0,001
<i>на інші потреби</i>	0,010	0,019	+0,009

Системи централізованого питного водопостачання

Згідно до наданих даних у 2023 році загальні показники водопостачання відомства не змінились та залишились на рівні 2022 року:

- міста - 96,36 % (населення - 98,72 %); смт - 85,05 % (населення - 85,05 %); сільські населені пункти - 90,78 % (населення - 90,78 %);
- цілодобове водопостачання - 94,2 % населених пунктів та 95,8 % населення;

Питоме водоспоживання на 1 людину: у містах - 190,2; у смт - 155,5; у сільських населених пунктах - 132,18 л/добу.

Водозабори. Загальна кількість централізованих водозаборів становила 319, їх сумарна потужність – 23,3 млн м³/рік; потреба у додатковій потужності водозаборів – 0,8 млн м³/рік.

Обсяги води в системах водопостачання у 2023 році становили (рис. 6.1.1):

- ✓ піднято води - 5,6 млн м³;
- ✓ очищено – 2,98 млн м³ або 53,2 % ;
- ✓ подано усім споживачам - 4,8 млн м³ або 85,7 %;
- ✓ реалізовано - 5,6 млн м³ або 100 %;
- ✓ знезаражено - 4,6 млн м³ або 82,1 %.

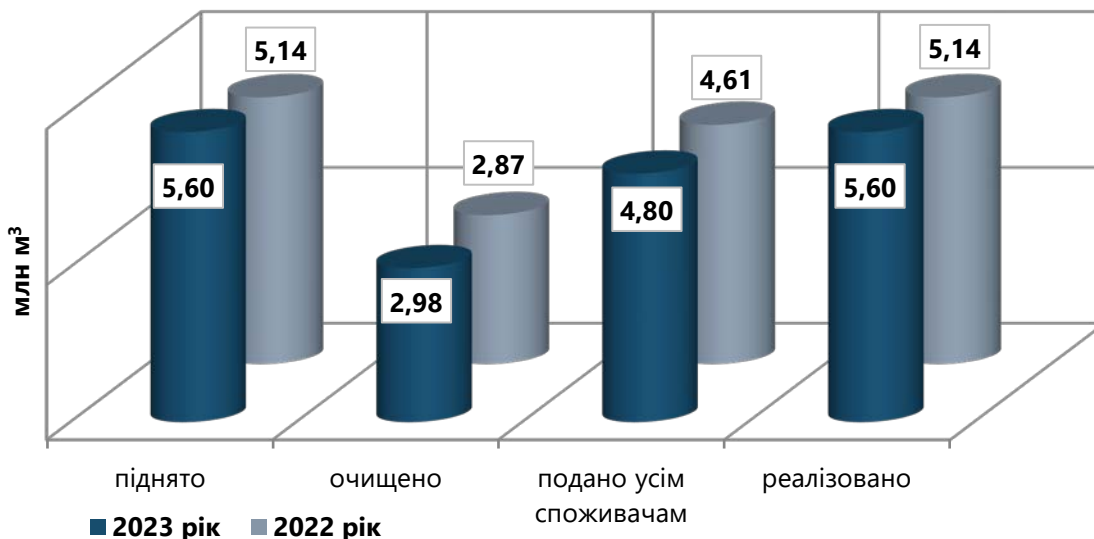

Рис. 6.1.1. Виробничі показники водопостачання

Середньодобова подача питної води у відомстві дорівнювала: за категорією «усі споживачі» - 16,3; за категорією «населення» - 12,18 тис. м³/добу.

Водопровідні насосні станції у 2023 році характеризувались наступним чином: загальна кількість - 334; встановлене насосне обладнання - 510 одиниць, з яких заміни потребували 116 або 22,7 % насосів, замінено протягом року - 14 або 12,1 % від потреби (рис. 6.1.2).

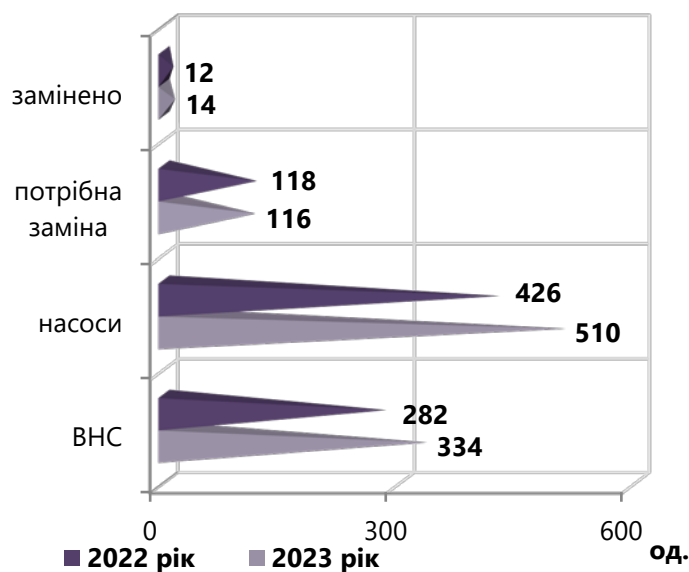

Рис. 6.1.2. Водопровідні насосні станції та насоси

Водопровідні мережі у 2023 році характеризувались наступним чином: загальна протяжність становила – 1 461,01 км, з них ветхих та аварійних - 288 км або 19,7 %; протягом року було замінено 22,16 км або 7,7 % від потреби (рис. 6.1.3). Показник аварійності мереж зріс з 1,41 до 1,65 аварії на 1 км мережі.

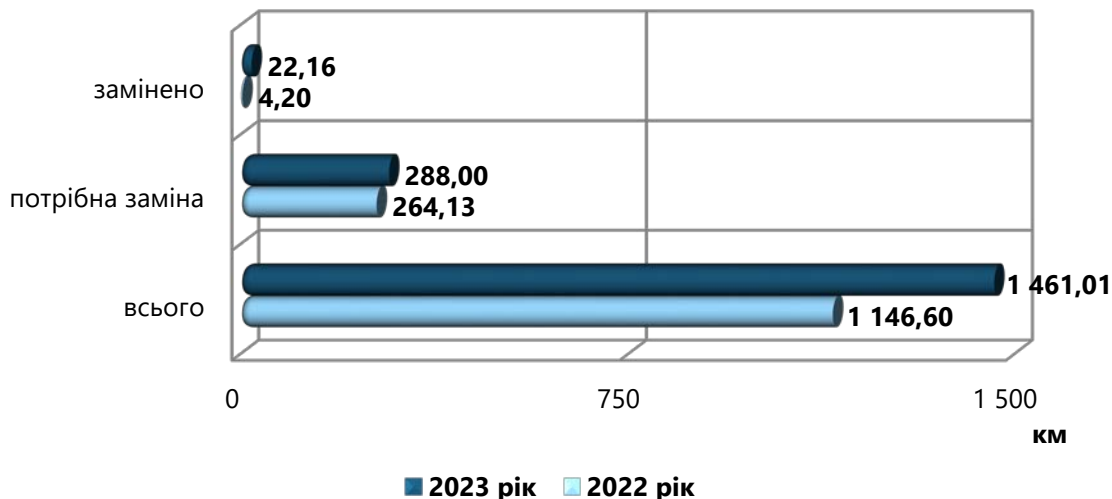

Рис. 6.1.3. Протяжність водопровідних мереж

Споруди для зберігання питної води у відомстві налічували: резервуари чистої води - 167; водонапірні башти - 100 з сумарним об'ємом - 0,5 тис. м³. Нестача об'ємів споруд для зберігання питної води - 48 тис. м³.

Облік послуг з водопостачання. Показник оснащення будівель вузлами комерційного обліку у 2023 році залишився на рівні 2022 р. та становив 67,2 %; квартир - 72,12 %.

Системи централізованого водовідведення

У 2023 році, згідно представлених даних, загальні показники водовідведення відомства були наступними:

- ✓ охоплення централізованим водовідведенням: міста - 92,5 % (населення - 94,6 %); смт - 82,7 % (населення - 89,4 %); сільські населені пункти – населення - 67,9 %;
- ✓ питоме водовідведення на 1 людину: у містах - 165,3; у смт - 110,0; у сільських населених пунктах - 122,5 л/добу.

Обсяги стічних вод в системах водовідведення у 2023 році становили (рис. 6.1.4):

- ✓ реалізовано – 6,85 млн м³;
- ✓ відведено стічних вод – 6,85 млн м³;
- ✓ пройшло через очисні споруди – 4,0 млн м³ або 58,4 %;
- ✓ пройшло повне біологічне очищення – 2,5 млн м³ або 36,5 %;
- ✓ доочищено – 0,4 млн м³ або 5,8 %.

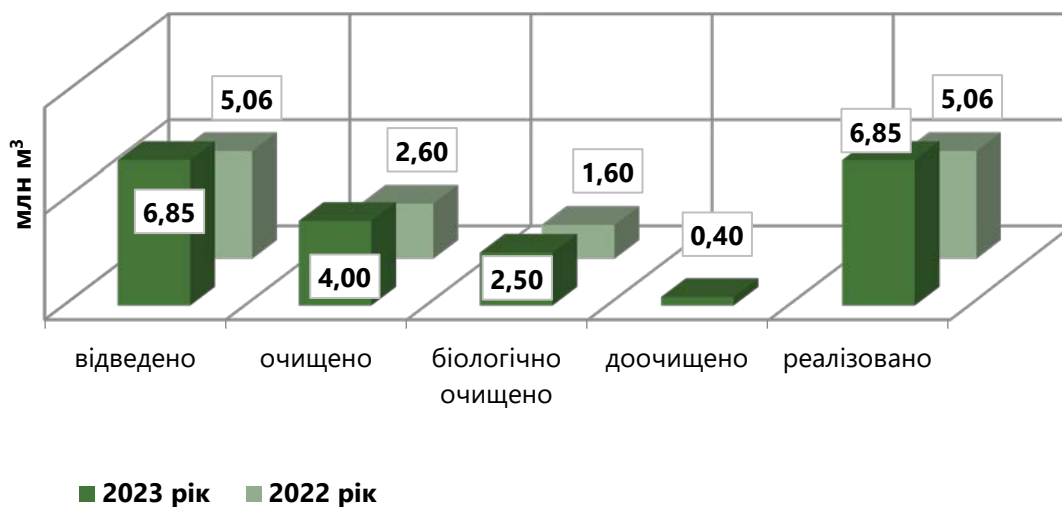

Рис. 6.1.4. Виробничі показники водовідведення

Насосні станції систем централізованого водовідведення та очисні споруди у 2023 році характеризувались такими показниками (рис. 6.1.5):

- ✓ 100 НС; 150 одиниць насосного обладнання, з них потребували заміни 55 або 36,7 % насосів, було замінено протягом року - 10 або 18,2 % від потреби;
- ✓ 50 очисних споруд, з яких 30 потребували реконструкції; реконструкція очисних споруд не проводилась.

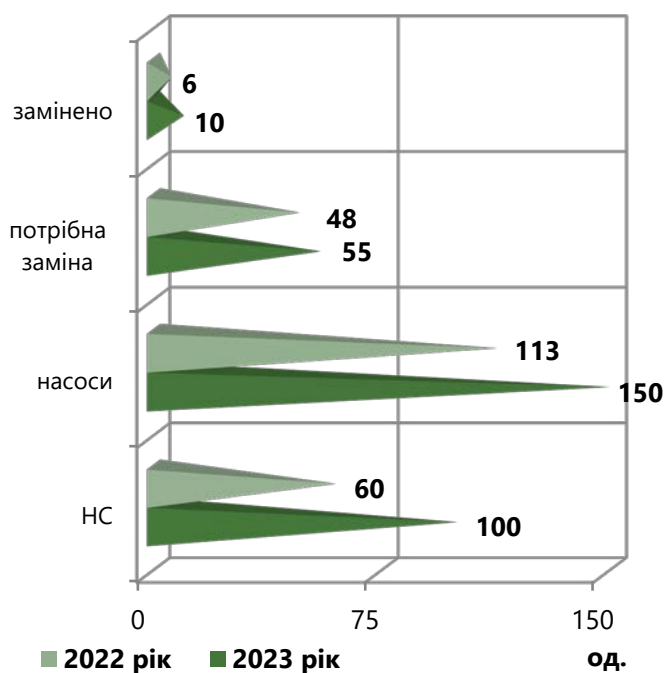

Рис. 6.1.5. Кількість насосних станцій та насосного обладнання систем централізованого водовідведення

Мережі централізованого водовідведення у 2023 році характеризувались такими показниками: загальна протяжність – 824,6 км, з них ветхих та аварійних - 140 км або 17 %; протягом року було замінено 8 км або 5,7 % від потреби (рис. 6.1.6). Показник аварійності зріс з 0,8 до 1,2 аварії на 1 км мережі.

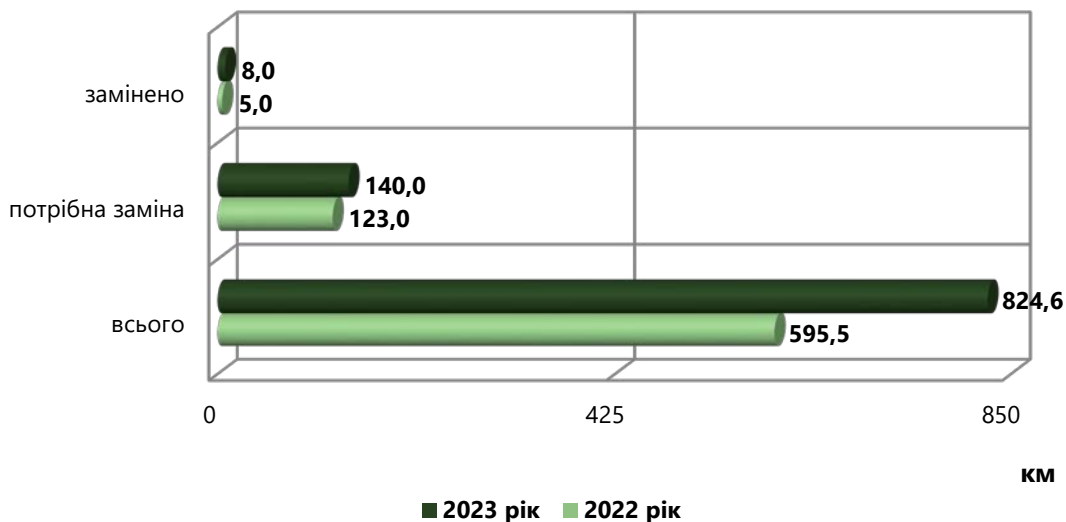

Рис. 6.1.6. Протяжність мереж централізованого водовідведення

Витрати електроенергії у системах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у 2023 році не змінилися порівняно з попереднім роком:

- ✓ у системах водопостачання – 1,25 млн кВт·год/рік;
- ✓ у системах водовідведення – 0,81 млн кВт·год/рік.

Фінансово-економічні показники

	водопостачання		водовідведення	
	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.
Тарифи на послуги, грн/м³				
<i>для населення</i>				
мінімальні	13,46	13,46	12,48	13,22
максимальні	33,30	39,77	31,10	35,37
<i>для інших споживачів</i>				
мінімальні	13,44	13,44	12,48	13,22
максимальні	33,30	39,77	31,10	35,37
Собівартість послуг, грн/м³				
мінімальна	11,5	15,00	10,45	16,50
максимальна	27,3	40,8	25,5	35,0
середня	19,4	27,9	19,11	25,75

У 2023 році спалахів інфекційних захворювань, що пов'язані з вживанням питної води, не зареєстровано.

Якість води джерел та систем питного водопостачання та питної води

Таблиця 6.1.2

№	Найменування показника	% до загальної кількості	
		2022 р.	2023 р.
1	Проби води з усіх джерел централізованого водопостачання, які не відповідали нормативам за:		
	<i>санітарно-хімічними показниками</i>	4	3
	<i>бактеріологічними показниками</i>	8	9
2	Проби води з підземних джерел централізованого водопостачання, які не відповідали нормативам за:		
	<i>санітарно-хімічними показниками</i>	14	9
	<i>бактеріологічними показниками</i>	17	15
3	Проби води з джерел децентралізованого водопостачання, які не відповідали нормативам за:		
	<i>санітарно-хімічними показниками</i>	18	38
	<i>бактеріологічними показниками</i>	16	36
4	Проби води з систем централізованого водопостачання, які не відповідали нормативам за:		
	<i>санітарно-хімічними показниками</i>	8	9
	<i>бактеріологічними показниками</i>	10	22
5	Проби води з водопровідних мереж, які не відповідали нормативам за:		
	<i>санітарно-хімічними показниками</i>	11	8
	<i>бактеріологічними показниками</i>	12	14

Загальний стан систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, заходи з їх розвитку

У Міністерстві оборони України стан об'єктів водопостачання та водовідведення, в основному, задовільний.

Суттєвих змін у стані водопостачання та водовідведення військових об'єктів у 2023 році порівняно з 2022 роком не відмічається. Заходи з будівництва нових та реконструкції існуючих водопровідних та очисних споруд систем централізованого водовідведення і мереж проводились відповідно до виділеного фінансового ресурсу.

Загальними недоліками, які впливають на стан водопостачання та водовідведення, а також забезпечення споживачів питною водою гарантованої якості, є:

- експлуатація водогінних та каналізаційних інженерних мереж понад встановлені норми експлуатації, внаслідок чого потрібні реконструкція або капітальний ремонт;
- недостатність фінансування на впровадження нових технологій щодо очистки та знезаражування питної води.

Для забезпечення споживачів питною водою гарантованої якості у 2023 році проводилась промивка, очищення та знезараження резервуарів запасу питної води, мереж водопостачання. Велась постійна робота з підтримання охоронних санітарних зон джерел водопостачання в належному стані.

Стан водопостачання та водовідведення військових частин (закладів), в яких спостерігалось порушення санітарних норм і правил, знаходився під посиленним контролем відповідних служб Міністерства оборони України.

6.2 За інформацією Мінінфраструктури України

Мінінфраструктури надано наступну інформацію щодо використання води і скиду стічних вод у природні водойми та стану відомчих систем водопостачання та водовідведення у 2023 році.

6.2.1 Залізничний транспорт (АТ «Укрзалізниця»)

У 2023 році для потреб відомства з природних джерел було відібрано 9,410 млн м³ води, в т.ч. підземної 6,177 млн м³ (табл. 6.2.1).

Таблиця 6.2.1

№	Найменування показника	2022 р.	2023 р.	+/- до 2022 р.
1	Забір води з природних джерел, млн м³			
	всього	9,718	9,410	-0,308
	<i>поверхневої</i>	3,439	3,233	-0,206
	<i>підземної</i>	6,278	6,177	-0,101
2	Використання природних вод, млн м³			
	всього	3,439	3,799	+0,36
	<i>на господарсько-питні потреби</i>	1,873	2,922	+1,049
	<i>на виробничі потреби</i>	1,566	0,760	-0,806
	<i>інше</i>	0	0,117	+0,117
3	Використання підземних вод, млн м³			
	всього	6,278	4,082	-2,196
	<i>на господарсько-питні потреби</i>	1,556	2,328	+0,772
	<i>на виробничі потреби</i>	1,706	0,151	-1,555
	<i>інше</i>	3,016	1,603	-1,413

Таблиця 6.2.2

Динаміка скиду стічних вод у природні водойми

№	Найменування показника	2022 р.	2023 р.	+/- до 2022 р.
1	Кількість об'єктів, що мали скиди стічних вод у водойми	25	27	2
2	Скинуто в поверхневі водні об'єкти, млн м³/рік			
	<i>всього</i>	2,632	2,667	+0,035
	<i>нормативно чистих без очищення</i>	0,196	0,438	+0,242
	<i>нормативно очищених</i>	2,165	2,227	+0,062
	<i>недостатньо очищених</i>	0,023	0,002	-0,021
	<i>неочищених</i>	0,248	0	-0,248

У 2023 році, згідно наданої інформації, загальні показники водопостачання та водовідведення в цілому по відомству характеризувались наступним чином (табл. 6.2.3-6.2.6).

Таблиця 6.2.3

Виробничі показники водопостачання

№	Найменування показника	2022 р.	2023 р.	+/-до 2022 р.
1	Кількість централізованих водозаборів	575	531	-44
2	Обсяги води, млн м³/рік, зокрема:			
	піднято	9,718	9,410	-0,308
	пройшло через очисні споруди	4,323	3,957	-0,366
	подано у мережу	11,621	10,940	-0,681
	реалізовано	8,498	8,274	-0,224
	зnezаражено	4,940	5,934	+0,994
3	Витрати електроенергії у водопостачанні, млн кВт·год/рік	15,577	14,912	-0,665
4	Водопровідні мережі			
	загальна протяжність, км	3 152,337	3 153,722	+1,385
	потребують заміни, км	449,053	588,361	+139,308
	замінено мереж, км	3,956	6,460	+2,504
	кількість аварій на 1 км мережі	0,40	0,43	+0,030

Таблиця 6.2.4

Виробничі показники водовідведення

№	Найменування показника	2022 р.	2023 р.	+/-до 2022 р.
1	Обсяги стічних вод, млн м³/рік, зокрема:			
	зібрано	5,850	5,705	-0,145
	пройшло через очисні споруди	2,145	2,590	+0,445
	пройшло повне біологічне очищення	2,145	2,590	+0,445
	пройшло доочищення	0	0	0
2	Кількість очисних споруд систем централізованого водовідведення, од.			
	усього	29	29	0
	потребують реконструкції	3	2	-1
3	Витрати електроенергії на відведення та очищення стічних вод, млн кВт·год/рік	1,187	2,271	1,084
4	Мережі централізованого водовідведення			
	загальна протяжність, км	616,026	616,026	0
	потребують заміни, км	14,480	18,520	+4,04
	замінено мереж, км	0,240	0,050	-0,19
	кількість аварій на 1 км мережі	0,06	0,08	+0,02

Таблиця 6.2.5

Фінансово-економічні показники

Найменування показника	водопостачання		водовідведення	
	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.
Тарифи на послуги, грн/м³				
<i>для населення</i>				
мінімальні	23,10	23,10	15,96	15,96
максимальні	23,10	23,10	15,96	15,96
<i>для інших споживачів</i>				
мінімальні	23,10	23,10	15,96	15,96
максимальні	23,10	23,10	15,96	15,96
Собівартість послуг, грн/м³	33,54	42,95	24,99	27,57

Таблиця 6.2.6

Охорона природних водойм

Найменування показника	2022 р.	2023 р.	+/-до 2022 р.
Кількість випусків стічних вод	37	27	-10
<i>без очищення</i>	5	0	-5
<i>недостатньо очищених</i>	3	1	-2
Скинуто в поверхневі водойми, млн м³/рік			
всього	2,632	2,667	+0,035
<i>нормативно чистих без очищення</i>	0,196	0,438	+0,242
<i>нормативно очищених</i>	2,165	2,227	+0,062
<i>недостатньо очищених</i>	0,023	0,002	-0,021
<i>неочищених</i>	0,248	0	-0,248

Загальний стан систем водопостачання та водовідведення

Системи водопостачання та водовідведення виробничих структурних підрозділів АТ «Українська залізниця» – це комплекс інженерних споруд, які забезпечують безперебійне водопостачання технологічного процесу перевезень пасажирів та вантажу, юридичних та фізичних осіб, а також забезпечення прийому і відведення стічних вод.

Господарство водопостачання протягом 2023 року забезпечило безперебійну подачу води та відведення стоків у повному обсязі згідно розрахунків підприємств залізничного транспорту. Також у повному обсязі, згідно укладених договорів, надано послуги з централізованого водопостачання та водовідведення іншим підприємствам, бюджетним установам та населенню.

Системи водопостачання та водовідведення протягом 2023 року знаходилися у робочому стані, але потребують капітального ремонту, а деякі – повної заміни. Загальна протяжність мереж водопостачання на кінець 2023 року становила 3 153,722 км. На протязі 2023 року у системах питного водоспоживання не фіксувалися випадки спалаху інфекційних захворювань та будь-які інші надзвичайні ситуації. Загальна протяжність каналізаційних мереж 616,026 км. Протягом 2023 року у системах водовідведення не фіксувалися випадки тяжких надзвичайних ситуацій та аварійних скидів забруднюючих речовин у природні водні об'єкти.

Впродовж 2023 року відповідно до інвестиційної програми у сфері централізованого водопостачання та водовідведення проведені часткові реконструкції насосних станцій систем централізованого водовідведення шляхом підбору та встановлення сучасного енергоефективного насосного обладнання, що відповідає гідравлічним параметрам системи водовідведення. Здійснена модернізація насосно-силового обладнання об'єктів водопостачання. Це дало можливість покращити якість питної води, підвищити ефективність технологічних процесів та роботи систем водопостачання, раціоналізувати розподіл водних потоків, оптимізувати тиски в розподільчій мережі, економити енергетичні ресурси та зменшити втрати води в системі, знизити реальні обсяги її подачі та перекачування.

На балансі підприємств АТ «Укрзалізниця» знаходяться 531 водозабір. На кожен свердловину є наявності паспорт (забезпеченість 100%). Всі діючі свердловини

обладнанні контрольно-вимірною технікою. Всі водозабори мають огорожені зони санітарної охорони суворого режиму.

По АТ «Укрзалізниця» в 2023 році забір води з власних джерел та купівля від місцевих водоканалів в сумі за 2023 рік зменшилася на 0,681 млн м³/рік та становить 10,940 млн м³/рік. Зменшення відбулося через зниження реалізації води у зв'язку зі збройною агресією російської федерації, в наслідок чого було окуповано частину Харківської, Донецької, Херсонської та Луганської областей, а також вимушеною еміграцією споживачів за кордон. У зв'язку зі зниженням водоспоживання відповідно зменшилась і реалізація послуг з водовідведення.

На балансі підприємств АТ «Укрзалізниця» знаходиться 29 од. очисних споруд. В 2023 році пройшло через власні очисні споруди 2,590 млн м³/рік стічних вод.

Технічний стан очисних споруд систем централізованого водовідведення задовільний. Проектний режим експлуатації очисних споруд систем централізованого водовідведення дотримується.

Тарифи на послуги водопостачання та водовідведення у 2023 році порівняно з 2023 роком не змінювалися: водопостачання складає - 23,10 грн/м³ (без ПДВ), а водовідведення складає - 15,96 грн/м³ (без ПДВ), постанова НКРЕКП від 16 грудня 2020 р. № 2499 «Про внесення змін до постанови НКРЕКП від 16.06.2016 № 1141».

Загалом системи водопостачання та водовідведення знаходяться в задовільному технічному стані, проте потребують капітальних інвестицій для подальшого підтримання і технічного вдосконалення наявних систем.

6.2.2 Морський транспорт (ДП «Адміністрація морських портів України»)

У 2023 році для потреб відомства з природних джерел було відібрано 0,106981 млн м³ води, в т.ч. підземної 0,092081 млн м³ (табл. 6.2.7).

Таблиця 6.2.7

№	Найменування показника	2022 р.	2023 р.	+/- до 2022 р.
1	Забір води з природних джерел, млн м³			
	всього	0,07742	0,106981	+0,029561
	поверхневої	-	0,0149	+0,0149
	підземної	0,07742	0,092081	+0,014661
2	Використання природних вод, млн м³			
	всього	0,07742	0,106981	+0,029561
	на господарсько-питні потреби	0,05272	0,064681	+0,011961
	на виробничі потреби	0,0225	0,0398	+0,0164
	інше	0,0022	0,0025	+0,0003
3	Використання підземних вод, млн м³			
	всього	0,07742	0,092081	+0,014661
	на господарсько-питні потреби	0,05272	0,064681	+0,011961
	на виробничі потреби	0,0225	0,0249	+0,0024
	інше	0,0022	0,0025	+0,0003

Таблиця 6.2.8

Динаміка скиду стічних вод у природні водойми

№	Найменування показника	2022 р.	2023 р.	+/- до 2022 р.
1	Кількість об'єктів, що мали скиди стічних вод у водойми	5	5	0
2	Скинуто в поверхневі водні об'єкти, млн м³/рік			
	всього	0,2856	0,4767	+0,1911
	нормативно чистих без очищення	-	0,2149	+0,2149
	нормативно очищених	0,0009	0,001	+0,0001
	недостатньо очищених	0,0861	0,1352	+0,0491
	неочищених	0,1986	0,1256	-0,073

У 2023 році, згідно наданої інформації, загальні показники водопостачання та водовідведення в цілому по відомству характеризувались наступним чином (табл. 6.2.9, 6.2.10).

Таблиця 6.2.9

Виробничі показники водопостачання

№	Найменування показника	2022 р.	2023 р.	+/- до 2022 р.
1	Кількість централізованих водозаборів	22	22	-
2	Обсяги води, млн м³/рік, зокрема:			
	піднято	0,07742	0,106981	+0,029561
	пройшло через очисні споруди	0,0176	0,019423	+0,00199
	подано у мережу	0,0743	0,100781	+0,026481
	реалізовано	0,0022	0,0025	+0,0003
	зnezаражено	0,0216	0,0234	+0,0018
3	Витрати електроенергії у водопостачанні, млн кВт·год/рік	0,382	0,594143	+0,212143
4	Водопровідні мережі			
	загальна протяжність, км	75,97	76,1	+0,13
	потребують заміни, км	4,04	6,95	+2,91
	замінено мереж, км	0,15	0,352	+0,202
	кількість аварій на 1 км мережі	1,18	0,5	-0,68

Таблиця 6.2.10

Виробничі показники водовідведення

№	Найменування показника	2022 р.	2023 р.	+/- до 2022 р.
1	Обсяги стічних вод, млн м³/рік, зокрема:			
	зібрано	0,33119	0,404981	+0,073791
	пройшло через очисні споруди	0,22049	0,270461	+0,049971
	пройшло повне біологічне очищення	0,22049	0,27	+0,04951
2	Кількість очисних споруд систем централізованого водовідведення, од.			
	усього	4	4	-
	потребують реконструкції	-	-	-

№	Найменування показника	2022 р.	2023 р.	+/- до 2022 р.
3	Витрати електроенергії на відведення та очищення стічних вод, млн кВт·год/рік	0,18956	0,273313	+0,083753
4	Мережі водовідведення			
	загальна протяжність, км	69,266	69,31	+0,044
	потребують заміни, км	0,38	2,47	+2,09
	замінено мереж, км	0,03	0,06	+0,03
	кількість аварій на 1 км мережі	1,13	0,5	-0,63

Таблиця 6.2.11

Охорона природних водойм

№	Найменування показника	2022 р.	2023 р.	+/- до 2022 р.
1	Кількість випусків стічних вод			
	<i>без очищення</i>	52	52	0
	<i>недостатньо очищених</i>	17	17	0
3	Скинуто в поверхневі водойми, млн м³/рік			
	<i>всього</i>	0,2856	0,4767	+0,1911
	<i>нормативно чистих без очищення</i>	-	0,2149	+0,2149
	<i>нормативно очищених</i>	0,0009	0,001	+0,0001
	<i>недостатньо очищених</i>	0,0861	0,1352	+0,0491
	<i>неочищених</i>	0,1986	0,1256	-0,073

Загальний стан систем водопостачання та водовідведення

ДП «АМПУ» здійснює водопостачання та водовідведення своїх об'єктів як із природних джерел, так і з мереж міських водопостачальних компаній. Мережі систем водопостачання та водовідведення, які знаходяться на балансі ДП «АМПУ», експлуатуються, у середньому, більше, ніж 30 років. На цих мережах постійно впродовж терміну експлуатації проводяться ремонти та інші заходи, що дозволяють підтримувати мережі в задовільному стані. У звітному році мережі водопостачання та водовідведення знаходились у задовільному стані.

6.2.3 ДУ «Держгідрографія»

У 2023 році для потреб відомства з природних джерел було відібрано 0,009 млн м³ води, з них підземної - 0,003 млн м³ (табл. 6.2.12).

Таблиця 6.2.12

№	Найменування показника	2022 р.	2023 р.	+/- до 2022 р.
1	Забір води з природних джерел, млн м³			
	<i>всього</i>	0,004	0,009	+0,005
	<i>поверхневої</i>	0,002	0,006	+0,004
	<i>підземної</i>	0,002	0,003	+0,001
2	Використання природних вод, млн м³			
	<i>всього</i>	0,002	0,006	+0,004
	<i>на господарсько-питні потреби</i>	0,002	0,006	+0,004
3	Використання підземних вод, млн м³			
	<i>всього</i>	0,002	0,003	+0,001
	<i>на господарсько-питні потреби</i>	0,002	0,003	+0,001

У 2023 році, згідно наданої інформації, загальні показники водопостачання в цілому по відомству характеризувались наступним чином (табл. 6.2.13).

Таблиця 6.2.13

Виробничі показники водопостачання

№	Найменування показника	2022 р.	2023 р.	+/-до 2022 р.
1	Кількість централізованих водозаборів	-	-	-
2	Обсяги води, млн м³/рік, зокрема:			
	піднято води	0,002	0,003	+0,001
	пройшло через очисні споруди	-	-	-
	подано у мережу	0,002	0,003	+0,001
	реалізовано	-	-	-
	зnezаражено	-	-	-
3	Витрати електроенергії у водопостачанні, млн кВт*год/рік	0,000596	0,000894	+0,000298
4	Водопровідні мережі	-	-	-

Власних систем водовідведення ДУ «Держгідрографія» не має. Більшість об'єктів установи забезпечено централізованим водовідведенням. На 13 берегових об'єктах філій ДУ «Держгідрографія» обладнано вигрібні ями, які регулярно вичищаються комунальними службами найближчих населених пунктів за договорами укладеними з ними.

ДУ «Держгідрографія» протягом 2022–2023 рр. не здійснювала аварійних скидів забруднюючих речовин у природні водні об'єкти.

Таблиця 6.2.14

Фінансово-економічні показники водопостачання та водовідведення

Найменування показника	водопостачання		водовідведення	
	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.
Тарифи на послуги, грн/м³				
<i>для населення</i>				
мінімальні	15,78	16,16	14,92	14,22
максимальні	17,92	17,92	17,24	17,24
<i>для інших споживачів</i>				
мінімальні	15,78	16,16	14,92	14,22
максимальні	17,92	17,92	17,24	17,24
Собівартість послуг з водопостачання, грн/м³	16,85	17,04	16,08	15,73

Загальний стан систем водопостачання та водовідведення

Стан систем водопостачання та водовідведення, до яких підключено об'єкти ДУ «Держгідрографія» задовільний. Водопостачання та водовідведення в 2022-2023 роках здійснювалося в повному обсязі.

6.2.4 АТ «ДАК «Автомобільні дороги України

У 2023 році для потреб відомства з природних джерел було відібрано 0,162512 млн м³ води, в тому числі підземної – 0,031169 млн м³ води (табл. 6.2.15).

Таблиця 6.2.15

№	Найменування показника	2022 р.	2023 р.	+/-до 2022 р.
1	Забір води з природних джерел, млн м³			
	всього	1,41668	0,162512	-1,254168
	поверхневої	0,6055	0,131343	-0,474157
	підземної	0,81118	0,031169	-0,78001
2	Використання природних вод, млн м³			
	всього	0,61168	0,131343	-0,480337
	на господарсько-питні потреби	0,60778	0,124892	-0,482888
	на виробничі потреби	0,0039	0,006451	+0,002551
	інше	0	0	0
3	Використання підземних вод, млн м³			
	всього	0,8204	0,031169	-0,78923
	на господарсько-питні потреби	0,00994	0,010741	-0,000801
	на виробничі потреби	0,80573	0,020228	-0,785502
	інше	0,00473	0,0002	-0,00453

Таблиця 6.2.16

Динаміка скиду стічних вод у природні водойми

№	Найменування показника	2022 р.	2023 р.	+/-до 2022 р.
1	Кількість об'єктів, що мали скиди стічних вод у водойми	2	0	-2
2	Скинуто в поверхневій водні об'єкти, млн м³/рік			
	всього	0,00326	0	-0,00326
	нормативно чистих без очищення	0	0	0
	нормативно очищених	0,003	0	-0,003
	недостатньо очищених	0	0	0
	неочищених	0,00026	0	0,00026

У 2023 році, згідно наданої інформації, загальні показники водопостачання в цілому по відомству характеризувались наступним чином (табл. 6.2.17).

Таблиця 6.2.17

Виробничі показники водопостачання

№	Найменування показника	2022 р.	2023 р.	+/-до 2022 р.
1	Кількість централізованих водозаборів	308	187	-121
2	Обсяги води, млн м³/рік, зокрема:			
	піднято	0,01985	0,014179	-0,005671
	пройшло через очисні споруди	0,00447	0,00191	-0,00256
	подано у мережу	0,005	0,01138	+0,00638

№	Найменування показника	2022 р.	2023 р.	+/- до 2022 р.
	реалізовано	0,01568	0,007183	-0,008497
	зnezаражено	0	0	0
3	Витрати електроенергії у водопостачанні, млн кВт·год/рік	0,00316	0,005646	+0,002486
4	Водопровідні мережі			
	загальна протяжність, км	1,4	1,228	-0,172
	потребують заміни, км	0,485	0,216	-0,269
	замінено мереж, км	0	0	0
	кількість аварій на 1 км мережі	5	0	-5

Таблиця 6.2.18

Виробничі показники водовідведення

№	Найменування показника	2022 р.	2023 р.	+/- до 2022 р.
1	Обсяги стічних вод, млн м³/рік, зокрема:			
	зібрано	0,9051	0,02	-0,8851
	пройшло через очисні споруди	0	0,0019	+0,0019
	пройшло повне біологічне очищення	0,0005	0	-0,0005
	пройшло доочищення	0	0	0
2	Витрати електроенергії у водовідведенні, млн кВт·год/рік	0	0,000007	+0,000007
3	Мережі водовідведення			
	загальна протяжність, км	1,2	1,56	+0,36
	потребують заміни, км	0,8	0,315	-0,485
	кількість аварій на 1 км мережі	8	0	-8

Таблиця 6.2.19

Охорона природних водойм

№	Найменування показника	2022 р.	2023 р.	+/- до 2022 р.
1	Кількість випусків стічних вод			
	<i>без очищення</i>	-	-	-
	<i>недостатньо очищених</i>	-	-	-
2	Скинуто в поверхневі водойми, млн м³/рік			
	<i>всього</i>	0,90350	0,018	-0,8855
	<i>нормативно очищених</i>	0,90350	0,018	-0,8855

Фінансово-економічні показники водопостачання та водовідведення

Найменування показника	водопостачання		водовідведення	
	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.
Тарифи на послуги, грн/м³				
<i>для населення</i>				
мінімальні	9,67	16,1	10,04	14,22
максимальні	9,67	38,2	10,04	25,58
Собівартість послуг, грн/м³	8,20	32,75	17,60	25,58

Загальний стан систем водопостачання та водовідведення задовільний.

6.2.5 ДП «ДержавтотрансНДІпроект»

Таблиця 6.2.20

Використання природних вод

Найменування показника	2022 р.	2023 р.	+/- до 2022 р.
Використання природних вод, млн м³			
всього	0,0032	0,0038	+0,0006
<i>на господарсько-питні потреби</i>	0,0023	0,0028	+0,0005
<i>на виробничі потреби</i>	0,0008	0,0009	+0,0001
<i>інше</i>	0,0001	0,0001	0

Таблиця 6.2.21

Динаміка скиду стічних вод у природні водойми

№	Найменування показника	2022 р.	2023 р.	+/- до 2022 р.
1	Кількість об'єктів, що мали скиди стічних вод у водойми	1	1	0
2	Скинуто в поверхневі водні об'єкти, млн м³/рік			
	всього	0,0040	0,0084	+0,0044
	<i>нормативно чистих без очищення</i>	0	0	0
	<i>нормативно очищених</i>	0,000055	0,000055	0
	<i>недостатньо очищених</i>	0	0	0
	<i>неочищених</i>	0,003945	0,008345	+0,0044

Фінансово-економічні показники водопостачання та водовідведення

Найменування показника	водопостачання		водовідведення	
	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.
Тарифи на послуги, грн/м³				
<i>для інших споживачів</i>				
Мінімальні з ПДВ	13,47	13,47	11,85	11,85
Максимальні з ПДВ	13,47	13,47	11,85	11,85

Таблиця 6.2.22

Охорона природних водойм

№	Найменування показника	2022 р.	2023 р.	+/- до 2022 р.
1	Кількість випусків стічних вод	2	2	0
	<i>без очищення</i>	2	2	0
	<i>недостатньо очищених</i>	-	-	-
2	Скинуто в поверхневі водойми, млн м³/рік			
	всього	0,0040	0,0084	+0,0044
	<i>нормативно чистих без очищення</i>	0	0	0
	<i>нормативно очищених</i>	0,000055	0,000055	0
	<i>недостатньо очищених</i>	0	0	0
	<i>неочищених</i>	0,003945	0,008345	+0,0044

Загальний стан систем водопостачання та водовідведення

Забір води з міського водопроводу в 2023 році в порівнянні з 2022 роком збільшився на 18,75%.

На господарсько-питні потреби в 2023 році в порівнянні з 2022 роком збільшилось на 21,74%.

На виробничі потреби в 2023 році в порівнянні з 2022 роком збільшилось на 12,5%.

Використання води на інші потреби в 2023 році в порівнянні з 2022 роком залишилось 0%.

Тарифи в 2023 році на послуги водопостачання в порівнянні з 2022 роком не змінились.

Тарифи в 2023 році на послуги водовідведення в порівнянні з 2022 роком не змінились.

6.3 За інформацією Держводагентства України

Відповідно до порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для першочергового забезпечення сільських населених пунктів централізованим водопостачанням, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 травня 2018 р. № 401 (далі - Порядок), Держводагентство є відповідальним виконавцем бюджетної програми КПКВК 2707090 «Першочергове забезпечення сільських населених пунктів централізованим водопостачанням».

Заходами з першочергового забезпечення централізованим водопостачанням сільських населених пунктів, що користуються привізною водою передбачено у сільській місцевості маловодних регіонів спорудження систем питного водопостачання (будівництво та реконструкція групових водопроводів, очисних споруд, магістральних водоводів, розвідних мереж), забезпечення розвитку систем водовідведення (будівництво каналізаційних мереж водовідведення), а також проведення паспортизації джерел водопостачання та об'єктів водовідведення, здійснення пошуку джерел підземних вод і штучного поповнення їх запасів, створення та реконструкція виробничих баз для експлуатації групових водопроводів, розроблення наукової документації та нормативних актів з питань водопостачання і водовідведення у сільських населених пунктах.

Включення робіт з будівництва та відновлення систем централізованого водопостачання сільських населених пунктів до плану заходів з першочергового забезпечення сільських населених пунктів централізованим водопостачанням здійснюється Держводагентством за пропозиціями водогосподарських організацій та відповідно до Порядку.

План заходів з першочергового забезпечення сільських населених пунктів централізованим водопостачанням на 2023 рік за КПКВК 2707090 затверджений наказом Держводагентства від 19 червня 2023 р. № 73.

У минулому році було виконано робіт на суму 25 334,40 млн гривень. За вказані кошти було завершено будівельні роботи з реконструкції Казанківського групового водопроводу Миколаївської області, однак не введено в експлуатацію 10,597 км водопроводу, що планується здійснити у поточному році. Продовжено роботи з будівництва Болградського групового водопроводу Одеської області, водопровідних мереж в населених пунктах Львівської області та реконструкцію донного водовипуску Софіївського водосховища Новобузького району Миколаївської області. Крім того, було виготовлено 8 проєктних робіт.

7. НАДЗВИЧАЙНІ СИТУАЦІЇ У СФЕРІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАСЕЛЕННЯ ПИТНОЮ ВОДОЮ ТА У СИСТЕМАХ ВОДОВІДВЕДЕННЯ

Державною службою України з надзвичайних ситуацій надано наступну інформацію щодо надзвичайних ситуацій на об'єктах водопостачання та водовідведення протягом 2023 року.

7.1 Загальна характеристика рівня техногенної та екологічної безпеки об'єктів водопровідно-каналізаційного господарства у 2023 році

З початку збройної агресії рф проти України відбувається постійна руйнація значної частини інфраструктури, житлових та промислових будівель та споруд, наносяться величезні матеріальні збитки.

Загрози та виклики техногенній безпеці становлять також аварії на об'єктах житлово-комунального господарства (в спорудах, конструкціях, обладнанні та інженерних мережах тепло- та водопостачання і водовідведення, системах водоочищення, у житлових будинках), які можуть статися через незадовільний технічний стан споруд, обладнання тощо.

Упродовж 2023 року на території України зареєстровано 5 надзвичайних ситуацій (далі – НС), пов'язаних з аваріями на системах забезпечення населення питною водою та на каналізаційних системах із скиданням забруднювальних речовин, які віднесено до місцевого рівня. Зазначені НС виникли на території Кіровоградської (4 НС) та Київської (1 НС) областей. У звітному році загинилих та постраждалих в цих НС не зареєстровано. Порівняно з 2022 роком кількість таких НС у 2023 році збільшилася на 25 % (у 2022 році на водопостачальних та каналізаційних мережах зареєстровано 4 НС).

Причинами виникнення НС на водопостачальних та каналізаційних мережах, як і в попередні роки, є незадовільний технічний стан споруд, конструкцій, обладнання й інженерних мереж та їх значна зношеність унаслідок закінчення нормативного строку експлуатації – нормативного ресурсу, невиконання нормативних обсягів планово-попереджувальних ремонтів, порушення регламенту експлуатації та недостатньої надійності функціонування в умовах екстремальних природних явищ.

7.2 Довідка про виникнення надзвичайних ситуацій на водопровідних мережах та мережах централізованого водовідведення у звітному році

Таблиця 7.1

№	Область, дата	Код та опис НС	Матеріальні збитки, тис. грн
Місцевий масштаб			
1	Кіровоградська, 11.01.2023	10830-НС унаслідок аварії в системах забезпечення населення питною водою 11 січня у м. Світловодськ Світловодської територіальної громади Олександрійського району внаслідок пошкодження запірної арматури на насосній станції другого підйому відбулось затоплення електродвигунів, що призвело припинення водопостачання міст Кропивницький,	-

№	Область, дата	Код та опис НС	Матеріальні збитки, тис. грн
		<p>Знам'янка, Олександрія та Світловодськ (близько 185 тис. абонентів).</p> <p>13 січня в ході проведення ремонтних робіт відновлено роботу двох насосів та забезпечено подачу води до міст Олександрія та Світловодськ, а також продовжені роботи щодо відновлення водопостачання до міст Кропивницький та Знам'янка.</p> <p>До ремонтних робіт залучено бригади водоканалу КП «Дніпро-Кіровоград». Від ДСНС залучено 4 особи та 1 од. техніки</p>	
2	Кіровоградська, 14.08.2023	<p>10830-НС унаслідок аварії в системах забезпечення населення питною водою</p> <p>О 22:00 сталося аварійне відключення водопостачання м. Кропивницький, м. Знам'янка та частково м. Олександрія через ремонтні роботи на водогоні діаметром 1200 мм між м. Олександрія та смт Пантаївка. Без водопостачання залишилось понад 100 тис. абонентів, орієнтовно 220 тис. мешканців та 250 об'єктів соціальної сфери.</p> <p>Протокольним рішенням регіональної комісії з питань ТЕБ та НС Кіровоградської ОВА дану ситуацію класифіковано, як НС місцевого рівня (протокол № 14 від 15 серпня 2023 р.)</p>	-
3	Кіровоградська, 23.08.2023	<p>10830-НС унаслідок аварії в системах забезпечення населення питною водою</p> <p>О 14:00 до ОКЦ ГУ ДСНС України в області надійшло повідомлення від диспетчера Інгульської шахти «Схід ГЗК» про аварійне відключення водопостачання 8 населених пунктів Кропивницького району Кіровоградської області. Без водопостачання залишилось понад 2 тис. мешканців у 8 населених пунктах Кропивницького району: Первозванівська територіальна громада (села Первозванівка, Кізельгур, Сонячне, Неопалимівка, Зоря), Великосеверинівська громада (села Підгайці, Велика Северинка) та частина мікрорайону Завадівка міста Кропивницького.</p> <p>Силами КП «Благоустрій» та КП «Єлісавета» забезпечується підвоз питної води мешканцям 8 населених пунктів Кропивницького району.</p> <p>Протокольним рішенням регіональної комісії з питань ТЕБ та НС Кіровоградської ОВА дану ситуацію класифіковано, як НС місцевого рівня (протокол № 16 від 24 серпня 2023 р.)</p>	-
4	Кіровоградська, 22.09.2023	<p>10810-НС унаслідок аварії в каналізаційній системі із скиданням забруднювальних речовин</p> <p>У м. Кропивницький у вересні - жовтні 2023 року зафіксовано аварійні ситуації на ділянках каналізаційних колекторів Кропивницького ВКГ ОКВП «Дніпро-Кіровоград», що можуть призвести до витoku неочищених стічних вод на територію міста та потрапляння до річки Інгул в обсязі понад 100 куб. метрів на годину, а саме:</p> <ul style="list-style-type: none"> - внаслідок руйнування та обвалу верхньої частини 	-

№	Область, дата	Код та опис НС	Матеріальні збитки, тис. грн
		<p>каналізаційного колектору Кропивницького ВКГ ОКВП «Дніпро-Кіровоград» (діаметр 1200 мм) на ділянці вул. Героїв України від АЗС «WOG» до вул. Героїв Рятувальників стався затор стоків у колекторі (зношеність колектора в лотковій частині 50 %, верхнього склепіння на 100 %, каналізаційні колодязі на 60-80 %, при подальшій експлуатації аварійного колектора існує висока ймовірність його обвалення, що призведе до витоку стоків на територію міста Кропивницького та порушення нормальних умов життєдіяльності понад 43 тис. осіб);</p> <ul style="list-style-type: none"> - виникли аварійні ситуації на ділянках каналізаційного колектору Кропивницького ВКГ ОКВП «Дніпро-Кіровоград»: - по вул. Кропивницького (діаметр колектору 1000 мм), - по вул. Пролетарській від вул. Михайлівської до вул. Архангельської (діаметр 400 мм), - по вул. Архангельській від вул. Пролетарської до пров. Водяного (діаметр 400 мм), - по вул. Херсонській від головної каналізаційної станції до вул. кульчицького (діаметр 1000 мм) (ділянки колектора знаходяться у критичному аварійному стані, існує ймовірність повторного обвалення в пікові години навантаження, що призведе до порушення нормальних умов життєдіяльності понад 180 тис. осіб). <p>За фактами аварій проведено позачергове засідання комісії з питань ТЕБ та НС Кропивницької міської ради (протоколи № 18 від 25 вересня 2023 р., № 21 від 05 жовтня 2023 р.), позачергове засідання регіональної комісії з питань ТЕБ та НС Кіровоградської ОВА (протокол № 22 від 12 жовтня 2023 р.)</p>	
5	Київська, 26.11.2023	<p>10810-НС унаслідок аварії в каналізаційній системі із скиданням забруднювальних речовин</p> <p>26 листопада сталося часткове руйнування головного центрального самопливного каналізаційного колектора на вході в КНС №-3 по бульвару Незалежності, 53/1 міста Бровари, що призвело до вимивання ґрунту і попадання його в грабельне відділення КНС. Це обумовило замулення та затоплення грабельного відділення та зупинку насосного обладнання. З метою недопущення виходу з ладу насосного обладнання та забезпечення перекачки стоків з колектора було організовано роботу по влаштуванню тимчасової станції перекачки стоків та тимчасово припинено водопостачання на частину міста. Під час виконання даної роботи каналізаційний колектор продовжував руйнуватись і весь ґрунт попадав до КНС.</p> <p>У зв'язку з тим, що потужності двох насосів, які встановлено на тимчасовій перекачці, не вистачало, з 8:00 27 листопада було знову припинено водопостачання на частини міста на</p>	-

№	Область, дата	Код та опис НС	Матеріальні збитки, тис. грн
		<p>10 годин. Паралельно виконується монтаж ще додаткового обладнання для збільшення можливості тимчасової перекачки. Також вживаються заходи по залученню підрядної організації для виконання промивки насосного обладнання та грабельного відділення КНС.</p> <p>Відповідно до протоколу від 27 листопада № 16, засіданням міської комісії ТЕБ та НС дану подію класифіковано як надзвичайну ситуацію місцевого рівня.</p>	

7.3 Довідка про розпорядження Кабінету Міністрів України щодо виділення коштів з резервного фонду державного бюджету у звітному році для ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій на водопостачальних мережах та мережах водовідведення

Державна служба України з надзвичайних ситуацій в межах повноважень інформує, що листом ДСНС від 20 червня 2023 р. № 02-11344/161-2 до Мінекономіки надано Експертний висновок ДСНС № 2-2023 про рівень надзвичайної ситуації, пов'язаної із наслідками підриву 6 червня 2023 р. російською федерацією греблі Каховської гідроелектростанції, яка розташована поблизу м. Нова Каховка на тимчасово окупованій території Херсонської області.

Зокрема, у червні 2023 року відповідно до підпунктів 2 та 5 пункту 4 Порядку класифікації надзвичайних ситуацій за їх рівнями, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 березня 2004 р. № 368, ДСНС класифіковано надзвичайну ситуацію техногенного характеру (11110 – НС унаслідок прориву греблі (дамби, шлюзу тощо) з утворенням хвилі прориву та катастрофічного затоплення) державного рівня (у Херсонській області – державного рівня, у Миколаївській області – регіонального рівня, у Дніпропетровській області - регіонального рівня).

Руйнування греблі Каховської ГЕС російськими збройними силами призвело також до порушення водопостачання у низці регіонів – як підконтрольних Україні, так і на територіях, тимчасово окупованих росією, виведено з ладу каналізаційну та дренажну системи, наслідком чого стала відсутність питного водопостачання та електричного струму у значній кількості цивільного населення.

ОСНОВНІ ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ

За результатами узагальнення інформації, представленої у Національній доповіді про якість питної води та стан питного водопостачання та водовідведення в Україні у 2023 році можна зробити наступні висновки.

З 2003 року Україна є стороною Протоколу про воду та здоров'я (Закон України від 09 липня 2003 р. № 1066-IV «Про ратифікацію Протоколу про воду та здоров'я до Конвенції про охорону та використання транскордонних водотоків та міжнародних озер 1992 року»). Україна виконала зобов'язання щодо звітування про прогрес впровадження Протоколу та підготувала [Короткий звіт щодо прогресу впровадження Протоколу про воду і здоров'я в Україні у 2019 – 2021 роках](#).

За інформацією Держводагентства у 2023 моніторинг якісного стану водних об'єктів України здійснювався відповідно до Програми державного моніторингу вод (у частині діагностичного та операційного моніторингу поверхневих вод), затвердженої наказом Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 17 січня 2023 р. № 27. Програмою передбачено виконання вимірювань якісного стану масивів поверхневих вод у 583 пунктах моніторингу, з них 96 – на масивах поверхневих вод, забір води з яких здійснюється для задоволення питних потреб населення. Держводагентством забезпечено виконання програми державного моніторингу вод з урахуванням військової ситуації. Моніторингом охоплено 84 % пунктів спостережень В умовах військових дій моніторинг масивів поверхневих вод виконано: у басейнах Дністра, Дунаю, Вісли та Південного Бугу – у повному обсязі; у басейнах Дніпра, Дону та Причорномор'я – частково, у зв'язку з обмеженим доступом внаслідок військових дій; у басейні річок Приазов'я – тимчасово не виконується, у зв'язку із тимчасовою окупацією території України. У масивах поверхневих вод, забір води з яких здійснюється для задоволення питних та господарсько-побутових потреб населення, виконання вимірювань здійснювалося за фізико-хімічними, пріоритетними та басейновими специфічними показниками.

У 2023 році з природних джерел забрано 5 666,995 млн куб. м води (прісної – 5 657,596 млн куб. м), з них 813,202 млн куб. м – з підземних водних джерел, у тому числі 203,631 млн куб. м шахтно-кар'єрних вод. За видами економічної діяльності у 2023 році основними водоспоживачами були підприємства секції E (Водопостачання; каналізація, поводження з відходами), якими забиралося 1 773,796 млн куб. м води або 31,3 % від загального забору по країні, секції D (Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря) – 1 711,2 млн куб. м води (30,2 %), секції A (Сільське господарство, лісове господарство та рибне господарство) – 1 606,299 млн куб. м води (28,34 %), секції C (Переробна промисловість) – 271,354 млн куб. м води (4,79 %), та іншими секціями – 304,346 млн куб. м води (5,37%).

У цілому, використання прісної води у 2023 році на різні потреби становило 3 572,905 млн куб. м, із них питної – 1 162,951 млн куб. м та технічної – 2 409,953 млн куб. м, 355,214 млн куб. м води питної якості використано на виробничі потреби, із них 94,059 млн куб. м із комунальних водопроводів (тобто, води спеціально підготовленої до питної якості).

За результатами узагальнення даних державного обліку водокористування у 2023 році у поверхневі водні об'єкти скинуто 3 198,805 млн куб. м стічних вод, у тому числі: забруднені складають 375,647 млн куб. м (11,74 %), нормативно-очищені –

1 089,091 млн куб. м (34,05 %) та нормативно-чисті без очистки – 1 734,067 млн куб. м (54,21%).

За інформацією МОЗ, моніторинг якості води поверхневих водойм свідчить про те, що їх екологічний стан за останні 3 роки не покращується. Питома вага досліджених проб води з водойм I-ої категорії, які не відповідали нормам, у 2023 році за хімічними показниками становила 35,3%, за мікробіологічними показниками – 27,6% – відмічається зростання показника невідповідності якості води.

У 2023 році ЦКПХ здійснювали моніторингові дослідження на 14 784 об'єктах централізованого водопостачання населення, з них на 4 530 комунальних, на 2 061 відомчих, на 3 556 сільських та на 2 542 локальних водопроводах; а також у 35 908 джерелах нецентралізованого водопостачання. На 34,3% об'єктах централізованого водопостачання населення за результатами лабораторних досліджень проби води не відповідали вимогам, у тому числі з комунальних водопроводів – 28,5%, сільських водопроводів – 42,5%, відомчих водопроводів – 34,4%, міжрайонних водопроводів – 20,4%, локальних – 39,7% водопроводів; у 35,8% об'єктів нецентралізованого водопостачання населення, на яких результати лабораторних досліджень не відповідають нормам.

У 2023 році через військову агресію РФ приділено більше уваги до моніторингу якості та безпечності питної води централізованого водопостачання, що подається населенню, особливо на деокупованих територіях країни, які проводились ЦКПХ відповідно до алгоритму, наведеного в листі МОЗ від 19 квітня 2022 р. № 26-04/8766/2-22, тому зареєстровано деяке зростання показника невідповідності якості питної води за рахунок збільшення загальної кількості досліджуваних проб питної води.

Найбільша кількість нестандартних проб питної води з централізованих систем водопостачання реєструється, як і раніше, на сільських та локальних водопроводах, найменша – на комунальних і міжрайонних. У 2022-2023 роках не було зареєстровано жодного спалаху, пов'язаного з вживанням недоброякісної питної води.

Зниження якості води є наслідком незадовільного технічного стану систем централізованого водопостачання та водовідведення.

Стан систем централізованого водопостачання та водовідведення. Для звітного 2023 року аналіз стану систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення здійснено для 23 областей та м. Київ (без урахування даних для Луганської області, АР Крим та м. Севастополь) у порівнянні з даними для цих же областей у 2022 році.

У 2023 році показник охоплення міст централізованим водопостачанням, порівняно з 2022 роком знизився: 347 (97,2 %) із 357 міст було забезпечено послугами з централізованого водопостачання. У 2022 році, за оновленими даними, 352 (98,1 %) із 359 міст було охоплено послугами з централізованого водопостачання. Охоплення селищ міського типу (далі - смт) централізованим водопостачанням в цілому по країні у 2023 році знизилось порівняно із даними 2022 року: 508 (89 %) із 571 смт було охоплено централізованим водопостачанням. Для сіл показник охоплення населених пунктів зріс: 6 399 (26,2 %) із 24 447 сіл було охоплено централізованим водопостачанням. 18 048 сіл не мали доступу до централізованого водопостачання. У 2022 році, за оновленими даними, показник охоплення послугами з централізованого водопостачання складав: 511 (90,8 %) із 563 смт та 6 358 (26,1 %) із 24 374 сіл.

Показник охоплення населених пунктів послугами з централізованого водовідведення у 2023 році знизився: 339 (95 %) із 357 міст були забезпечені послугами з централізованого водовідведення. У 2022 році, за оновленими даними, 343 (95,5 %) із 359 міст було охоплено послугами з централізованого водовідведення.

Охоплення смт централізованим водовідведенням у 2023 році практично не змінилось: 381 (66,7 %) із 571 смт було охоплено централізованим водовідведенням. Централізоване водовідведення було відсутнє у 190 смт в усіх областях, крім Миколаївської.

Для сіл показник охоплення населених пунктів послугами з централізованого водовідведенням практично не змінився: 429 (1,8 %) із 24 447 сіл. 24 018 сіл не мали доступу до централізованого водопостачання. У 2022 році показник охоплення населених пунктів послугами з централізованого водовідведення складала: 381 (67,7 %) із 563 смт та 423 (1,7 %) із 24 374 сіл.

Протягом 2023 року 68,7 % населення (22 180,061 із 32 292,931 тис. осіб) було забезпечено послугами з централізованого водопостачання та 53,4 % населення (17 224,267 із 32 267,741 тис. осіб) - послугами з централізованого водовідведення (без урахування чисельності населення Луганської області та АР Крим).

Для 2022 року, за оновленою інформацією, отриманою від областей, 68,2 % населення (22 208,626 із 32 583,334 тис. осіб) було забезпечено послугами з централізованого водопостачання та 53 % населення (17 250,456 із 32 557,992 тис. осіб) - послугами з централізованого водовідведення (без урахування чисельності населення Луганської області та АР Крим).

При оцінці як загального рівня забезпеченості населення послугами з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, так і у розрізі областей, чисельність внутрішньо переміщених осіб не враховувалась.

У 2023 році 806 населених пунктів або 3,2 % від загальної чисельності населених пунктів України перебував у маловодній місцевості у 10 областях України. Найбільша кількість вказаних населених пунктів і населення, як і у 2022 році, були у Одеській та Житомирській областях - 270 та 131 населений пункт. У маловодній місцевості перебувають переважно сільські населені пункти - 765 сіл або 94,8 % від населених пунктів, які перебувають у маловодній місцевості.

У 2023 році привізною питною водою забезпечувалось 280,94 тис. осіб (2,4 % від загальної чисельності населення тих областей, де використовувалась привізена вода, та 0,9 % від загальної чисельності населення в Україні (без урахування Луганської області) у 8 областях. У 2022 році привізною питною водою забезпечувалось 249,4 тис. осіб (2,1 % від загальної чисельності осіб тих областей, де використовувалась привізена вода, та 0,8 % від загальної чисельності населення в Україні без урахування населення Волинської, Луганської області) у 7 областях.

Найбільша кількість населених пунктів і населення, які забезпечувались привізною водою, у 2023 році, була у Дніпропетровській - 293 населених пункти (20,4 % від загальної кількості населених пунктів області) і 70,614 тис. осіб (2,1 % від загальної чисельності населення області), Запорізькій - 175 населених пунктів (48,9 % від загальної кількості населених пунктів області) і 41,756 тис. осіб (5,2 % від загальної чисельності населення області), Миколаївській - 154 населених пункти (16,9 % від загальної чисельності населення області) і 63,521 тис. осіб (5,8 % від загальної чисельності населення області).

Стосовно систем централізованого водопостачання, загальні показники по Україні, без урахування Луганської області та АР Крим, протягом 2023 року були такими: піднято 1 895,07 млн м³ води, з яких очищено – 1 245,66 млн м³ або 65,7 % до обсягу піднятої води, подано споживачам – 1 572,75 млн м³ або 83 %, знезаражено – 1 490,56 млн м³ або 78,7 %. Втрати та витрати води складають 707,76 млн м³ або 37,3 %. Порівняно з попереднім роком обсяги піднятої води зросли, рівень втрат та витрат води знизився – з 38,2 % до 37,3 %.

Загальна кількість водопровідного насосного обладнання у 2023 році, (без даних по Луганській області та АР Крим, становила – 14 097 насосів, з яких потребували заміни 2 593 або 18,4 %, протягом року було замінено 1 382 насоси або 53,3 % від потреби. У 2022 році, за оновленими даними, ці показники склали: 13 515 насоси; 2 582 або 19,1 %; замінено 1 078 або 41,8 % від потреби. Тобто, в цілому ситуація трохи покращилась.

Загальна протяжність водопровідних мереж складає (без урахування Луганської області та АР Крим), 108,801 тис. км, в т.ч. ветхих та аварійних – 39,674 тис. км або 36,5 %; протягом року було замінено 0,888 тис. км або 2,2 % від потреби. У попередньому 2022 році, за оновленими даними, протяжність аварійних мереж була меншою (37,162 тис. км або 36,1 %), частка замінених мереж була нижчою – 0,679 тис. км або 1,8 % замінених мереж від тих, що потребували заміни.

Загальна кількість споживачів (абонентів), нарахування за спожиту питну воду яким здійснюється за показаннями приладів обліку, за даними від регіонів у 2023 році складала 10,5 млн осіб.

Загальна кількість квартир, обладнаних приладами обліку за звітний 2023 рік складала 8,83 млн квартир, що можна вважати кількістю домогосподарств із доступом до централізованого питного водопостачання (термін «домогосподарство» вживається у визначенні Наказу Держстату від 12 липня 2012 р. № 278).

Щодо систем централізованого водовідведення, загальні показники по Україні протягом 2023 року були такими (без урахування Запорізької, Луганської, Сумської областей, для показника реалізації – по Дніпропетровській, Запорізькій, Київській, Луганській, Сумській областях даних не надано, тому вони не враховуються у загальному підсумку): протягом звітного року було реалізовано 638,33 млн м³ стічної води, відведено 1 136,29 млн м³ стічної води, з яких очищено – 1 126,92 млн м³ або 99,2 % до обсягу відведених стічних вод, біологічно очищено – 1 061,48 млн м³ або 93,8 %, доочищено – 90,48 млн м³ або 8 %. Порівняно з 2022 роком обсяги відведених стічних вод зросли.

Розрахунковий обсяг свіжеутвореного осаду від очисних споруд систем централізованого водовідведення по Україні складає 338 тис. тон/рік (при вологості 97 %). Загальний об'єм осадів накопичених на спорудах очищення стічних вод в Україні наразі невідомий, але за приблизною експертною оцінкою він може становити від 50 до 80 мільйонів кубічних метрів.

У 2023 році, за представленими даними, загальна чисельність очисних споруд систем централізованого водовідведення (без урахування Луганської області та АР Крим) становила – 717 од., з них 397 або 55,4 % потребували реконструкції; на 17 очисних спорудах (4,3 % від тих, що потребували реконструкції, та 2,4 % від загальної кількості очисних споруд) було зроблено часткову або повну реконструкцію. У 2022 році, за оновленими даними, загальна чисельність очисних споруд систем

централізованого водовідведення (без урахування Луганської області та АР Крим) становила – 724 од., з них 419 або 57,9 % потребували реконструкції; на 12 очисних спорудах або 2,8 % від тих, що потребували реконструкції, та 1,6 % від загальної кількості очисних споруд, було зроблено часткову або повну реконструкцію.

Щодо насосних станцій систем централізованого водовідведення, то, згідно представлених даних (без урахування Луганської області та АР Крим), у 2023 році перебувало 2 843 насосних станції із загальною фактичною потужністю – 1 731 млн м³/рік. Їх проєктна потужність становила 7 318 млн м³/рік, що перевищує потреби у 4,2 рази.

Кількість встановленого насосного обладнання систем централізованого водовідведення у 2023 році становила – 7 039 насосів, з яких потребували заміни 1 976 або 28,1 %, протягом року було замінено 294 одиниці насосного обладнання або 14,9 % від потреби. У 2022 році, за оновленими даними, ці показники склали: 7 064 насоси; 1 995 або 28,2 %; замінено 279 або 14 % від потреби. В цілому, ситуація покращилась.

Сумарна протяжність мереж централізованого водовідведення у 2023 році (без Луганської області та АР Крим) дорівнювала – 35,279 тис. км, в т.ч. ветхих та аварійних – 14,628 тис. км або 41,5 %; протягом року було замінено 0,105 тис. км або 0,7 % від потреби.

У 2022 році, відповідно до наданої інформації, у системах централізованого водопостачання було витрачено 2 276,25 млн кВт*год електроенергії (без урахування Луганської області), з яких: найбільше - у Донецькій – 987,62, Дніпропетровській – 264,10, Харківській – 183,4, у м. Київ – 129,7 млн кВт год/рік; найменше – у Чернігівській – 14,40, у Івано-Франківській – 13,40, Волинській – 12,32, у Херсонській – 4,36 млн кВт год/рік. У системах централізованого водовідведення було витрачено 763,15 млн кВт*год електроенергії (без урахування Луганської області), з яких найбільше – у Дніпропетровській – 162,07 та м. Київ – 129,12 млн кВт*год/рік.; найменше – у Чернівецькій – 6,73 млн кВт*год/рік та Херсонській – 2,17 млн кВт*год/рік – областях.

У 2023 р. в Україні питомий рівень енергоспоживання для централізованого водопостачання становив 1,01 кВт*год/м³ піднятої води, для централізованого водовідведення – 0,67 кВт*год/м³ відведеної стічної води.

Заборгованість за спожиту електроенергію у системах централізованого водопостачання та водовідведення складає близько 4,6 млрд грн.

За інформацією Держекоінспекції, відповідно до Методики розрахунку розмірів відшкодування збитків, заподіяних державі внаслідок порушення законодавства про охорону та раціональне використання водних ресурсів, затвердженої наказом Міністерства охорони навколишнього природного середовища України від 20 липня 2009 р. № 389, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 14 серпня 2009 р. за № 767/16783, розраховано збитки та пред'явлено 181 претензійно-позовний матеріал на загальну суму 71 691,113 тис. грн, з яких відшкодовано 257 на загальну суму 34 163,777 тис. грн.

Стан відомчих систем водопостачання та водовідведення, за інформацією Міноборони, Мінінфраструктури, у 2023 році практично не змінився. Суттєвих змін у стані водопостачання та водовідведення військових об'єктів у 2023 році порівняно з 2022 роком не відмічається.

Господарство водопостачання виробничих структурних підрозділів АТ «Укрзалізниця» протягом 2023 року забезпечило безперебійну подачу води та відведення стоків у повному обсязі згідно розрахунків підприємств залізничного транспорту. Також у повному обсязі, згідно укладених договорів, надано послуги з централізованого водопостачання та водовідведення іншим підприємствам, бюджетним установам та населенню. Системи водопостачання та водовідведення протягом 2023 року знаходилися у робочому стані, але потребують капітального ремонту, а деякі – повної заміни. Для інших відомчих організацій – загальний стан систем водопостачання та водовідведення задовільний.

План заходів з першочергового забезпечення сільських населених пунктів централізованим водопостачанням на 2023 рік за КПКВК 2707090 затверджений наказом Держводагентства від 19 червня 2023 р. № 73. У минулому році було виконано робіт на суму 25 334,40 млн гривень. За вказані кошти було завершено будівельні роботи з реконструкції Казанківського групового водопроводу Миколаївської області, однак не введено в експлуатацію 10,597 км водопроводу, що планується здійснити у поточному році. Продовжено роботи з будівництва Болградського групового водопроводу Одеської області, водопровідних мереж в населених пунктах Львівської області та реконструкцію донного водовипуску Софіївського водосховища Новобузького району Миколаївської області. Крім того, було виготовлено 8 проєктних робіт.

За інформацією Держпродспоживслужби *основними порушеннями на об'єктах централізованого водопостачання* за результатами проведених заходів залишаються, як і в попередні роки такі: відсутні проєкти організації зон санітарної охорони джерел водопостачання, проєкти санітарно-захисних смуг вздовж водогонів; незадовільний санітарно-технічний стан обладнання та приміщень водопровідних споруд; відсутні технологічні регламенти або інші документи з описом технологічного процесу виробництва питної води, робочі програми; недостатнє забезпечення засобами для знезараження; виробничий контроль безпечності та якості питної води здійснюється з порушенням вимог нормативних документів; технологія виробництва води питної не забезпечує необхідну якість питної води за вмістом суми тригалогенметанів та хлороформу, фізико-хімічними показниками; не вживаються заходи щодо встановлених обмежень у місцях водозаборів, 1-го поясу ЗСО; інформація про результати виробничого контролю безпечності та якості питної води, аварійні ситуації та відключення від енергопостачання не надається до Держпродспоживслужби, порушено терміни проходження періодичних медичних оглядів персоналу та ін.

Основні порушення нецентралізованого водопостачання: не оформлені санітарні паспорти на об'єкт водопостачання; не проведений благоустрій захисної зони, прилеглої території; не проведено ремонт та чистка споруд, дезінфекція води; не проводиться лабораторний контроль якості питної води; вода питна не відповідає гігієнічним вимогам за показниками епідемічної безпеки та санітарно-хімічними показниками.

Особливо гостро у 2023 році стояли питання щодо забезпечення якості питної води у місцях водозаборів, на водопровідних спорудах і мережах централізованого господарсько-питного водопостачання, зокрема в Житомирській, Миколаївській, Одеській, Сумській, Чернігівській, Харківській, Запорізькій, Херсонській областях та на деокупованих територіях.

Варто зазначити, що стан систем централізованого водопостачання та водовідведення погіршився у зв'язку із воєнною агресією російської федерації проти

України. Об'єкти водопостачання та водовідведення в областях України зазнали та продовжують зазнавати руйнувань та пошкоджень різного ступеня.

Вплив воєнних дій на стан водопостачання та водовідведення. Виходячи із аналізу вихідної інформації щодо стану об'єктів водопостачання та водовідведення, отриманої від обласних адміністрацій, зазнали пошкоджень та руйнувань протягом 2023 року об'єкти у 8 областях України.

Дніпропетровська область. Внаслідок руйнування Каховської ГЕС споживачі міст Кривий Ріг, Нікополь, Покров та Марганець та селищних громадах (Нікопольської, Марганецької, Покровської, Червоногригорівської громад) у 2023 році залишилися без доступу до питної води. На даний час водопостачання відновлено.

Донецька область. Внаслідок повномасштабної збройної агресії російської федерації проти України, в результаті активних бойових дій, що тривають в Донецькій області, на території, підконтрольній Україні, на сьогодні налічується загалом пошкоджених/зруйнованих 91 об'єкт водопровідно-каналізаційного господарства.

Запорізька область. Значний негативний вплив на стан водопровідно-каналізаційного господарства мають бойові дії, які тривають на території Запорізької області. Протягом 2023 року внаслідок ворожих обстрілів різних ступенів пошкоджень зазнали 80 об'єктів водопровідно-каналізаційного господарства: 1 очисні споруди системи централізованого водовідведення, 6 водопровідних насосних станцій та 9 насосних станцій систем централізованого водовідведення, 35 артезіанських свердловин, 22 водонапірні башти, 7 допоміжних та адміністративних споруд. Переважна більшість пошкоджених об'єктів знаходиться на території Василівського та Пологівського районів у зоні постійних щоденних обстрілів, через що виконання аварійно-ремонтних робіт не є можливим.

Луганська область. Внаслідок збройної агресії російської федерації проти України значна частина Луганської області є окупованою. Територія, яка підконтрольна українській владі, на цей час перебуває в зоні активних бойових дій. За цей період майно підприємств житлово-комунального господарства, зокрема водопровідно-каналізаційного господарства, зруйновано або зазнало значних пошкоджень, з початком бойових дій підприємства припинили свою діяльність та надання послуг. Через окупацію Луганської області та проведення активних бойових дій призупинився процес моніторингу, звітності та верифікації даних, що не дозволяє отримати достовірні та верифіковані дані про фактичний стан систем водопостачання та водовідведення в повному обсязі.

Миколаївська область. У період воєнного стану об'єкти водопровідно-каналізаційного господарства, перш за все на території Миколаївського та Баштанського районів зазнали пошкоджень внаслідок ворожих ударів.

За інформацією органів місцевого самоврядування та підприємств водопровідно-каналізаційного господарства за період воєнного стану зафіксовано 44 пошкодження об'єктів ВКГ, в тому числі: очисні споруди водопостачання – 1 од; насосні станції водопостачання – 5 од; артезіанські свердловини – 2 од; башти Рожновського – 9 од; мережі водопостачання – 15 ділянок/18,2 км; очисні споруди системи централізованого водовідведення – 2 од; насосні станції систем централізованого водовідведення – 8 од; мережі водовідведення – 2 ділянки/0,005 км.

Завдяки оперативним заходам, в тому числі після деокупації населених пунктів, відновлено 43 об'єкти (98 %). Для відновлення об'єктів задіяний матеріально - технічний ресурс міжнародних донорських організацій та вітчизняних благодійних фондів.

Внаслідок руйнування Каховської ГЕС на території Миколаївської області було підтоплено 7 артезіанських свердловин у населених пунктах Снігурівської територіальної громади, в тому числі: м. Снігурівка - 5 од.; с. Павлівка - 1 од.; с. Юріївка – 1 од. Належне водопостачання населених пунктів відновлено в повному обсязі.

Через несприятливу безпекову ситуацію на лінії зіткнення неможливо приступати до виконання робіт з відновлення водозабору на території Херсонської області для водозабезпечення споживачів м. Миколаєва, де ситуація з забезпеченням водою питної якості залишається найбільш складною. Через пошкодження внаслідок бойових дій основної та резервної ліній водоводу «Дніпро-Миколаїв» обласний центр - місто Миколаїв з 12 квітня 2022 року позбавлений централізованого водопостачання для питних потреб.

Одеська область. Руйнувань об'єктів водопровідно-каналізаційного господарства, в наслідок чого припинялося надання послуг, не мали місце протягом 2023 року. Невеликі пошкодження трубопроводів, внаслідок влучання, було ліквідовано власними силами підприємств.

Харківська область. Станом на 01 травня 2024 р., унаслідок ведення бойових дій, в області зазнали пошкоджень 202 об'єкти водопровідно-каналізаційного господарства та 364,57 км мереж. На сьогодні відновлено 47 об'єктів та 222,3 км мереж. Серед пошкоджених об'єктів: 16 очисних споруд систем централізованого водовідведення, що складає 25% від їх загальної кількості та одне з найбільших джерел водопостачання м. Харків, а також частини області – Печенізький гідровузол, який знаходиться в аварійному стані.

Херсонська область. Внаслідок активних бойових дій та постійних обстрілів з боку РФ значних пошкоджень зазнали водопровідні мережі, об'єкти та будівлі. Також, значного негативного впливу отримали прибережні населені пункти Бериславського району, що зазнали обміління внаслідок підриву греблі Каховської ГЕС. Наразі для вирішення питання здійснюється буріння нових свердловин для забезпечення потреб населення питною водою.

Чернігівська область. У 2023 році не було руйнувань об'єктів підприємств питного водопостачання та централізованого водовідведення. За оновленою інформацією, через військову агресію РФ значних пошкоджень у 2022 році зазнали об'єкти КП «Чернігівводоканал» Чернігівської міської ради, а саме: 6 об'єктів водопостачання, 11 – водовідведення.

Руйнувань об'єктів водопровідно-каналізаційного господарства протягом 2023 року не зафіксовано у наступних 9 областях: Вінницька, Волинська, Закарпатська, Івано-Франківська, Львівська, Рівненська, Тернопільська. Чернівецька, Чернігівська (пошкодження були у 2022 році) та м. Київ. Щодо решти 7 областей, то інформації щодо пошкоджень та руйнувань не надано (Житомирська, Київська, Кіровоградська, Полтавська, Сумська, Хмельницька, Черкаська).

Найбільшою катастрофою, спричиненою воєнними діями протягом 2023 року, можна вважати руйнування Каховської ГЕС.

За інформацією ДСНС, у червні 2023 року ДСНС класифіковано надзвичайну ситуацію техногенного характеру унаслідок прориву греблі з утворенням хвилі прориву

та катастрофічного затоплення державного рівня (у Херсонській області – державного рівня, у Миколаївській області – регіонального рівня, у Дніпропетровській області – регіонального рівня).

Руйнування греблі Каховської ГЕС російськими збройними силами призвело також до порушення водопостачання у низці регіонів – як підконтрольних Україні, так і на територіях, тимчасово окупованих РФ, виведено з ладу каналізаційну та дренажну системи, наслідком чого стала відсутність питного водопостачання та електропостачання у значної кількості цивільного населення.

Задля негайної ліквідації наслідків надзвичайної ситуації пов'язаної з руйнуванням Каховської ГЕС, Кабінетом Міністрів України прийнято постанову від 06 червня 2023 р. № 566 «Про виділення коштів з фонду ліквідації наслідків збройної агресії для реалізації експериментального проекту з будівництва магістральних водогонів у зв'язку з необхідністю ліквідації негативних наслідків, пов'язаних із знищенням Каховської гідроелектростанції», із змінами внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 22 серпня 2023 р. № 902.

Каховська ГЕС та Каховське водосховище мали велике значення для соціально-економічного розвитку України. Будівництво водосховища дозволило побудувати Каховський, Північно-Кримський та Олександрійський магістральні канали, водоводи Дніпро-Донбас, Дніпро-Інгулець, Дніпро-Кривий Ріг тощо, які забезпечували сталим питним водопостачанням населення Херсонської, Миколаївської, Дніпропетровської, Донецької та Запорізької областей та поливною водою системи зрошення на півдні та південному-сході України.

Каховська ГЕС була енергетичним об'єктом, який балансував енергосистему країни та дозволяв покривати пікові години її споживання. Крім того, підрив греблі Каховської ГЕС став загрозою для функціонування Запорізької атомної електростанції, оскільки руйнування Каховського водосховища «відрізає» джерело водопостачання для охолодження реакторів Запорізької АЕС.

Крім того, Каховське водосховище відіграло важливу роль у забезпеченні перевезень річковим транспортом, а його руйнування унеможливило транспортування вантажів по Дніпру нижче Запоріжжя, що негативно впливає на загальну пропускну спроможність українських морських портів.

Різкий викид понад 18 кубічних км води протягом 3-4 днів охопив майже 80 населених пунктів у Херсонській та Миколаївській областях, що безпосередньо торкнулось близько 100 тис. жителів. Наслідки зачепили до одного мільйона людей, які втратили доступ до питної води, 140 тис. населення були позбавлені електроенергії, було завдано масової шкоди навколишньому середовищу в заповідних та лісових районах, були пошкоджені підприємства критичної інфраструктури.

Більша частина пошкоджень інфраструктури складається з руйнування великих об'єктів централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, таких як насосні станції систем централізованого водовідведення, інженерні мережі централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, а також очисні споруди та об'єкти доочистки питної води. Також пошкоджено низку неглибоких і глибоких свердловин і септиків, які є критично важливими для функціонування систем централізованого водовідведення.

За даними оцінки Світового банку станом на 23 лютого 2023 р. завдано збитків більш ніж 2,2 млрд дол. США. І це тільки дані по 11 областях нашої держави. Потреба у

відновленні водопровідно-каналізаційної галузі становить більше 7 млрд дол. США (дані без урахування збитків, завданих підривом російською федерацією греблі Каховської ГЕС).

З метою здійснення ґрунтового аналізу необхідних заходів та орієнтовної потреби в коштах на їх реалізацію щодо досягнення показників питної води відповідно до ДСанПіН 2.2.4-171-10, Мінінфраструктури було опрацьовано матеріали, надані обласними державними адміністраціями. На реалізацію заходів лише із доведення якості питної води до нормативних вимог необхідно понад 1,5 млрд гривень.

Підприємства галузі зацікавлені у наданні якісних послуг населенню, але впродовж останніх років їм не вистачає коштів навіть на свою операційну діяльність.

Тарифи на централізоване водопостачання та централізоване водовідведення. Повноваження щодо встановлення тарифів на послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення розподілено між Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг і органами місцевого самоврядування. НКРЕКП встановлює тарифи тим суб'єктам господарювання, які підпадають під сферу регулювання НКРЕКП, для решти - тарифи встановлюються ОМС.

Сектор водопостачання страждає від хронічного недофінансування, покладаючись на тарифи, які часто не покривають операційні витрати.

Зміна вартості окремих компонентів структури тарифів на централізоване водопостачання та централізоване водовідведення зумовлюється факторами, які не залежать від діяльності підприємств. До них належать: зростання мінімальної заробітної плати, прожиткового мінімуму, податкових ставок, зборів і платежів, а також підвищення цін на електроенергію, реагенти та паливно-енергетичні ресурси, руйнування, спричинені воєнними діями.

Встановлення економічно обґрунтованих тарифів на централізоване водопостачання та водовідведення є об'єктивною та необхідною умовою для забезпечення стабільної роботи підприємств на принципах самофінансування, а також для гарантування безперебійного та якісного надання послуг.

У ситуації, що склалася, зважаючи на незадовільний стан систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, який до того ж посилюється руйнуваннями внаслідок атак на інфраструктуру, міжнародні фінансові організації, донорські організації, закордонні партнери надавали та продовжують надавати допомогу для підтримки підприємств галузі у забезпеченні водою та водовідведенням населення України.

Допомога міжнародних організацій. У звітному 2023 році допомога міжнародних партнерів для відновлення пошкоджених об'єктів водопостачання та водовідведення, забезпечення населення питною водою, включаючи жінок, дітей та осіб з інвалідністю, літніх людей, внутрішньо переміщених осіб, для підтримки підприємств водопостачання та водовідведення продовжувалась.

Така допомога надавалась та надається не тільки областям, де є суттєві руйнування, а і тим, які прийняли внутрішньо переміщених осіб, адже системи водопостачання та водовідведення по всій Україні фізично та морально зношені, тому варто враховувати їх можливий резерв. Допомога від міжнародних партнерів не припиняється, що дозволяє оперативну реакцію на вирішення проблем із водозабезпеченням та водовідведенням.

На реконструкцію та впровадження нових технологій водопідготовки та водовідведення також здійснюється залучення коштів міжнародних фінансових організацій:

- ✓ за рахунок коштів Міжнародного банку реконструкції та розвитку - проєкт «Проєкт розвитку міської інфраструктури – 2»;
- ✓ за рахунок коштів Європейського інвестиційного банку в Україні - проєкт «Розвиток системи водопостачання та водовідведення в місті Миколаїв»;
- ✓ в рамках спільного з Європейським інвестиційним банком проєкту «Програма розвитку муніципальної інфраструктури України» реалізується 2 субпроєкти в сфері централізованого водопостачання та водовідведення у містах Миколаїв та Луцьк.

Згідно попереднього плану відновлення України передбачено відновлення та модернізація систем водопостачання та водовідведення. Планом враховано 13 основних напрямків відбудови водопровідно-каналізаційного господарства. Основне це – забезпечення українців якісною питною водою.

Незважаючи на складну ситуацію, Україна не відступає від євроінтеграційного шляху.

Здобутки України на шляху євроінтеграції у сфері водопостачання та водовідведення.

Отримання Україною 23 червня 2022 р. статусу країни кандидата на членство в ЄС вимагає повного впровадження норм та стандартів ЄС.

✓ У 2023 році Міндовкілля спільно з іншими центральними органами виконавчої влади продовжувало роботу з впровадження в Україні положень Водної рамкової директиви, на виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони.

✓ У рамках розділу 27 «Навколишнє середовище» оцінка рівня відповідності у сфері водних ресурсів передбачає аналіз законодавства, зокрема щодо підготовки планів управління річковими басейнами. На даний час підготовлені перші проєкти ПУРБ для усіх 9 річкових басейнів України. Проєкти 9 ПУРБ оприлюднені на офіційних веб-сайтах Міндовкілля та Держводагентства для громадського обговорення. До кінця 2023 року проєкти ПУРБ будуть доповнені програмами заходів для досягнення «доброго» стану вод, включаючи заходи повоєнного відновлення. ПУРБ розробляються Держводагентством разом з Держгеонадра, ДСНС, центральними та місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування з урахуванням рішень відповідних басейнових рад та мають бути затверджені Урядом України у 2024 році.

✓ 12 січня 2023 р. Верховна Рада України прийняла Закон України «Про водовідведення та очищення стічних вод» на виконання вимог Директиви Ради 91/271/ЄЕС та у відповідність до Постанови Кабінету Міністрів України від 25 жовтня 2017 р. № 1106 «Про виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони».

✓ На виконання вимог Закону України «Про водовідведення та очищення стічних вод» розроблено, доповнюються та уточнюються більше як 27 нормативних документів технічного напрямку.

Впродовж 2023 року Урядом було прийнято постанову Кабінету Міністрів України від 07 листопада 2023 р. № 1170 «Про затвердження Порядку та умов узгодження суб'єктами господарювання у сферах централізованого водопостачання та/або централізованого водовідведення, ліцензування господарської діяльності яких здійснюють Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські державні адміністрації, з органами місцевого самоврядування запозичень від іноземних держав, банків та міжнародних фінансових організацій для реалізації інвестиційних проектів»;

✓ Мінінфраструктури розроблено та видано наказ від 08 листопада 2023 р. № 1025 «Про внесення змін до наказу Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 12 грудня 2018 р. № 341», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 22 грудня 2023 р. за № 2229/41285;

✓ Мінінфраструктури розроблено та видано: наказ від 13 грудня 2023 р. № 1134 «Про затвердження Змін до Правил приймання стічних вод до систем централізованого водовідведення та Порядку визначення розміру плати, що справляється за понаднормативні скиди стічних вод до систем централізованого водовідведення», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 02 лютого 2024 р. № 169/41514.

Для виходу із ситуації, відновлення спроможності та розвитку підприємств галузі, виходячи з проведеного аналізу, **рекомендовано:**

1. Посилити співпрацю з МФО, донорами, міжнародними партнерами щодо залучення інвестицій для модернізації водопровідних споруд та очисних споруд систем централізованого водовідведення та обміну досвідом.

2. Створити ефективні системи та плани реагування на надзвичайні ситуації, зокрема, логістичних ланцюгів поставки питної води у разі припинення водопостачання населенню, доставки необхідних реагентів для очищення води та стічних вод.

3. Забезпечити наявність стратегічних запасів реагентів для водопідготовки та очищення стічних вод, інших критично важливих матеріалів.

4. Впровадити енергоефективні заходи для модернізації підприємств питного водопостачання та централізованого водовідведення.

5. Розробити заходи для роботи під час відключення електроенергії, закупівля відповідного резервного та енергогенеруючого обладнання.

6. Модернізувати споруди очищення стічних вод з використанням сучасних технологій та обладнання для зниження рівня біогенних елементів у стічних водах.

7. Створити системи управління осадами очисних споруд з впровадженням прогресивних методів оброблення, відновлення та видалення.

8. Впровадити сучасні методи знезараження питної води (на заміну газоподібному хлору) з відповідним науковим обґрунтуванням.

9. Знизити рівня втрат та витрат питної води.

10. Агрегувати підприємства водопостачання та водовідведення.

11. Постійно підвищувати кваліфікацію працівників підприємств водопостачання та водовідведення, співпрацювати із закладами вищої, професійної (професійно-технічної) освіти щодо залучення кадрів у галузь, створити програми перенавчання жінок.

12. Забезпечити інформування населення про раціональне використання води, дії у разі надзвичайних ситуацій на об'єктах водопостачання та водовідведення.

Додаток «Населені пункти, що користувалися питною водою з відхиленнями за санітарно-хімічними та мікробіологічними показниками якості питної води за 2023 рік»

Область	Категорія населеного пункту	За показниками
Вінницька	м.Погребище, Погребищенська ТГ, Вінницький район, водогін, КП «Погребищekomунсервіс»; смт.Тиврів, Тиврівська ТГ, водогін Тиврівський комбінат комунальних підприємств; смт Оратів, Оратівська ТГ, Вінницький район, артсверловина ПП «Газводбудсервіс»; артсвердловина КП «Бохоничанка» Агрономічної сільської ради, с.Бохоники, вул. Незалежності, 43-А; КП «Хмільникводоканал», м. Хмільник, вул.Вугринівська,130, Хмільницька ТГ; КП «Калинівкаводоканал», с. Дружелюбівка, вул. Центральна, Калинівська ТГ	Мікробіологічні
	КП «Жмеринкаводоканал» Жмеринської МТГ, м. Жмеринка, вул. Декабристів (РЧВ №3)	Санітарно-хімічні
	м. Липовець, Липовецька ТГ, Вінницький район, водогін КП «Липовецьводоканал» Липовецької міської ради; с. Агрономічне, Вінницький район, КП «Вінницяоблводоканал» с. Зарванці, артсвердловина ; КП СКЕП «Сількомсервіс» Якушинецької сільської ради	Мікробіологічні та санітарно-хімічні
Дніпропетровська	с. Ганнівка, с. Правобережне, с. Водяне, с. Затишне, с. Малософіївка, с. Преображенка, с. Вітрівка	Мікробіологічні (загальне мікробне число)
	смт Гвардійське с. Ожинківка, Павлоградський р-н, с. Шевченківське, с. Михайлівка, с. Новоолександрівка	Мікробіологічні (загальні коліформи)
	смт Губиниха, смт Новомиколаївка с. Українське	Мікробіологічні (загальне мікробне число, загальні коліформи)
	смт Петропавлівка, смт Дніпровське с. Чернеччина	Санітарно-хімічні (забарвленість)
	с. Орлівщина, с. Знаменівка	Санітарно-хімічні (каламутність)
	смт Іларіонове с. Первомайське, с. Шахтарське, с. Варварівка, с. Раївка, с. Майське, с. Лубянка, с. Роздори, с. Зайцеве	Санітарно-хімічні (забарвленість, каламутність)

Національна доповідь про якість питної води та стан питного водопостачання та водовідведення в Україні у 2023 році

Область	Категорія населеного пункту	За показниками
	смт Солоне	Санітарно-хімічні (забарвленість, каламутність, марганець)
	м. Жовті Води	Санітарно-хімічні (каламутність, перманганатна окиснюваність)
	м. Верхньодніпровськ с. Придніпровське, Нікопольський район село Грушівка	Санітарно-хімічні (забарвленість, каламутність, перманганатна окиснюваність)
	м. Першотравенськ, м. Вільногірськ смт Аули, смт Кринички село Мар'янське	Санітарно-хімічні (забарвленість, перманганатна окиснюваність)
	м. П'ятихатки Марганецька міська територіальна громада Томаківська селищна територіальна громада Мирівська сільська територіальна громада	Санітарно-хімічні (загальна жорсткість, сухий залишок, хлориди, сульфати)
	с. Богинівка	Санітарно-хімічні (загальна жорсткість, сульфати)
	смт Межова	Санітарно-хімічні (каламутність, загальна жорсткість, сухий залишок)
	м. Новомосковськ смт Черкаське с. Орлівщина	Санітарно-хімічні (перманганатна окиснюваність)
	смт Гвардійське	Санітарно-хімічні (забарвленість, свинець, марганець)
	смт Магдалинівка	Санітарно-хімічні (свинець)
	м. Перещепине	Санітарно-хімічні (сухий залишок, хлориди)
	м. Верхівцеве с. Мишурин Ріг	Санітарно-хімічні (нітрати)
	смт Божедарівка с. Покровка	Санітарно-хімічні (загальна жорсткість, сухий залишок, хлориди)
	с. Вербівське	Санітарно-хімічні (загальна жорсткість, хлориди)
	с. Болтишка, с.Павлівка, с. Н-Григорівка, с. Олександрівка, с. Миролубівка, с. Великомихайлівка	Санітарно-хімічні (загальна жорсткість)
	с. Семенівка	Санітарно-хімічні (загальна жорсткість, нітрати)
	с. Кудашівка, с. Катеринопіль	Санітарно-хімічні (загальна жорсткість, сухий залишок)
	смт Царичанка село Бабайківка	Санітарно-хімічні (смак, хлориди, сухий залишок, фтор)

Національна доповідь про якість питної води та стан питного водопостачання та водовідведення в Україні у 2023 році

Область	Категорія населеного пункту	За показниками
	Васильківська територіальна громада Покровська територіальна громада смт Васильківка, смт Покровське с. Коломійці	Санітарно-хімічні (смак, загальна жорсткість, сухий залишок, хлориди, сульфати)
	Дубовиківська територіальна громада	Санітарно-хімічні (смак, загальна жорсткість, хлориди)
	смт Петриківка	Санітарно-хімічні (загальна жорсткість, сухий залишок, сульфати)
	с. Дерезувате	Санітарно-хімічні (загальна жорсткість, сухий залишок)
	смт Чаплине	Санітарно-хімічні (смак, загальна жорсткість, хлориди)
	м. Кривий Ріг	Санітарно-хімічні (забарвленість, каламутність, перманганатна окиснюваність, сухий залишок, загальна жорсткість, сульфати, хлориди, ТГМ (сума), дибромхлорметан, хлороформ)
	м. Кам'янське	Санітарно-хімічні (перманганатна окиснюваність, хлороформ)
	м. Нікополь	Санітарно-хімічні (перманганатна окиснюваність, хлороформ, каламутність, забарвленість, рН)
	м. Покров	Санітарно-хімічні (каламутність, перманганатна окиснюваність, хлороформ)
	м. Дніпро	Мікробіологічні (загальне мікробне число, бактерії групи кишкової палички) Санітарно-хімічні (забарвленість, каламутність, перманганатна окиснюваність, загальна жорсткість, алюміній)
	м. Павлоград	Мікробіологічні (загальне мікробне число, бактерії групи кишкової палички) Санітарно-хімічні (забарвленість, каламутність)
	с. Хороше	Мікробіологічні (загальне мікробне число, загальні коліформи) Санітарно-хімічні (загальна жорсткість, сухий залишок, сульфати)
	смт Червоногригорівка, Нікопольський район с. Пушкарівка	Мікробіологічні (загальне мікробне число, загальні коліформи) Санітарно-хімічні (забарвленість, каламутність, перманганатна окиснюваність)
	с.Покровське, Нікопольський район	Мікробіологічні (загальні коліформи) Санітарно-хімічні (забарвленість, каламутність, перманганатна окиснюваність)
	с. Червоноіванівка	Мікробіологічні (загальне мікробне число, загальні коліформи)

Національна доповідь про якість питної води та стан питного водопостачання та водовідведення в Україні у 2023 році

Область	Категорія населеного пункту	За показниками
		Санітарно-хімічні (забарвленість)
	с. Дружбівка	Мікробіологічні (загальне мікробне число, загальні коліформи) Санітарно-хімічні (загальна жорсткість, нітрати)
	м. Апостолове	Мікробіологічні (загальне мікробне число, бактерії групи кишкової палички) Санітарно-хімічні (забарвленість, каламутність, перманганатна окиснюваність, загальна жорсткість, сухий залишок, хлориди)
	м. Синельникове	Мікробіологічні (загальне мікробне число) Санітарно-хімічні (забарвленість, каламутність, перманганатна окиснюваність)
	с. Кислянка	Мікробіологічні (загальні коліформи) Санітарно-хімічні (забарвленість, каламутність, загальна жорсткість)
	смт Славгород	Мікробіологічні (загальні коліформи) Санітарно-хімічні (забарвленість, каламутність)
	смт Сад	Мікробіологічні (загальні коліформи) Санітарно-хімічні (загальна жорсткість, сухий залишок)
	с. Вільне	Мікробіологічні (загальні коліформи) Санітарно-хімічні (сухий залишок)
Донецька	м. Добропілля, м. Білицьке, м. Білозерське с. Олександрівка, с. Водянське, с. Святогорівка, с. Золотий Колодязь	Санітарно-хімічні (загальна жорсткість, сульфати, сухий залишок, залізо загальне, каламутність)
	м. Мирноград, м. Гірник, м. Селидове, м. Українськ, м. Новогродівка	Санітарно-хімічні (забарвленість, каламутність, сухий залишок, сульфати, загальна жорсткість)
	м. Лиман	Санітарно-хімічні (залізо загальне, амоній)
	смт Билбасівка	Санітарно-хімічні (сухий залишок, сульфати, загальна жорсткість)
	с. Софіївка	Санітарно-хімічні (сухий залишок, сульфати, хлориди, жорсткість загальна)
	с. Рубці, с. Лозове, с. Коровій Яр	Санітарно-хімічні (загальна жорсткість, сухий залишок, сульфати, хлориди)
	с. Тарасівка	Санітарно-хімічні (сухий залишок, сульфати, загальна жорсткість, нітрати)
	с. Червоне	Санітарно-хімічні (загальна жорсткість, сухий залишок, сульфати)
	с. Торець	Санітарно-хімічні (сульфати, загальна жорсткість)
	с. Маркове	Санітарно-хімічні (сульфати)
	с. Майське, с. Олександропілля, с. Стара Миколаївка	Санітарно-хімічні (нітрати)
с. Розкішне	Санітарно-хімічні (каламутність)	

Національна доповідь про якість питної води та стан питного водопостачання та водовідведення в Україні у 2023 році

Область	Категорія населеного пункту	За показниками
Житомирська	м. Овруч смт Попільня Попільнянська с.р.	Мікробіологічні (загальні коліформи)
	с. Вчорайше Вчорайшенська ТГ	Мікробіологічні
	с. Черепин, Коростенський район	Мікробіологічні (загальні коліформи, ентерококи)
	м. Олевськ смт Ружин с. Велика Хайча, с. Мала Хайча, с. Закусили Коростенський район с. Райки, с. Іванопіль, с. Краснопіль, с. Стетківці, с. Суслівка, с. Носівки, с. Молочки, с. Безпечна, с. Жеребки Краснопільська ТГ с. Крилівка Вчорайшенська ТГ с. Білилівка Ружинська ТГ с. Пединки Любарської с.р. с. Карпівці Вільшанська с.р.	Санітарно-хімічні (залізо загальне)
	м. Бердичів с. Грозине, Коростенський район с. Земля, Звягельський район с. Долинівка Брусилівська с.р.	Санітарно-хімічні (марганець)
	смт Пулини с. Новий Дорогинь, Коростенський район с. Водотії Брусилівська с.р.	Санітарно-хімічні (залізо загальне, марганець)
	с. Роставиця Вчорайшенська ТГ с. Березівка Березівська с.р. с. Березина Глибочицька с.р.	Санітарно-хімічні (забарвленість, залізо загальне)
	с. Садки Березівська с.р.	Санітарно-хімічні (забарвленість, залізо загальне, марганець)
	с. Потіївка Потіївської с.р.	Санітарно-хімічні (запах, забарвленість, каламутність, залізо загальне)
	м. Коростень	Санітарно-хімічні (водневий показник, марганець)
	смт Першотравенськ	Санітарно-хімічні (водневий показник, марганець, загальна жорсткість)
	с. Шоломки, Коростенський район	Санітарно-хімічні (запах, залізо загальне)
	с. Наталівка, Звягельський район	Санітарно-хімічні (залізо загальне, загальна жорсткість)
	м. Баранівка смт Нові Білокоровичі, Коростенський район	Санітарно-хімічні (водневий показник)

Національна доповідь про якість питної води та стан питного водопостачання та водовідведення в Україні у 2023 році

Область	Категорія населеного пункту	За показниками
	с. Дубовий Гай, Коростенський район	
Івано-Франківська	КП «Водоканал» Долинської міської ради	Мікробіологічні
	КП «Калуська енергетична компанія»	Санітарно-хімічні (залізо загальне)
	КП «Житловик» м.Бурштин	Санітарно-хімічні (загальна жорсткість)
Київська	м. Кагарлик, Кагарлицька МТГ с. Гоголів, с. Шевченково, с. Рудня, Великодимерська СТГ с. Нова Олександрівка, с. Усівка Згурівська СТГ с. Красилівка, Калинівська СТГ с. Заворичі, Калитянська СТГ с. Розважів, Іванківська СТГ с. Зелений Бір, Глевахівська СТГ	Мікробіологічні (загальні коліформи)
	с. В.Карашин, с. Копилів Макарівська СТГ	Мікробіологічні (загальні коліформи, <i>E. coli</i>)
	смт Гостомель, Гостомельська СТГ	Мікробіологічні (загальні коліформи, <i>E. coli</i> , ентерококи)
	смт Калита, Калитянська СТГ с. Світільня, Великодимерська СТГ с. Требухів, Броварська МТГ с. Петропавлівська Борщагівка, Борщагівська СТГ с. Вовчків, с. Луговики, с. Мар'янівка, Поліська СТГ с. Олива, с. Термахівка, с. Запрудка, с.Жміївка, Іванківська СТГ с. Катюжанка, с.Миколаївка, Димерська СТГ с. Великі Дмитровичі, с. Старі Безрадиці, Козинська СТГ с. Велика Бугаївка, Васильківська МТГ с. Кодаки, Васильківська МТГ с. Іванковичі, Феодосіївська СТГ с. Жуківці, Українська МТГ с. Триліси, Кожанська СТГ с. Данилівка, Калинівська СТГ	Санітарно-хімічні (залізо загальне)
	с. Нова Миронівка, Миронівська МТГ	Санітарно-хімічні (марганець)
	с. Вінницькі Стави, с. Пшеничне Гребінківська СТГ с. Малополовецьке, Кожанська СТГ с. Плесецьке, Калинівська СТГ с. Святопетрівське, Білогородська СТГ	Санітарно-хімічні (загальна жорсткість)

Національна доповідь про якість питної води та стан питного водопостачання та водовідведення в Україні у 2023 році

Область	Категорія населеного пункту	За показниками
	с. Мала Снітинка, Фастівська МТГ	
	м. Миронівка, Миронівська МТГ	Санітарно-хімічні (забарвленість)
	м. Тараща Таращанська ТГ м. Яготин, Яготинська МТГ смт Згурівка, Згурівська СТГ смт Чабани, Чабанівська СТГ с. Семиполки, Калитянська СТГ с. Дмитрівка, с. Шпитьки Дмитрівська СТГ с. Ходосівка, Феодосіївська СТГ с. Лишня, Бишівська СТГ с. Новосілки, Чабанівська СТГ	Санітарно-хімічні (каламутність, залізо загальне)
	смт Кодра, с.Колонщина, Макарівська СТГ смт Димер, Димерська СТГ с. Плоске, Великодимерська СТГ с. Березівка, с. Андріївка, с. Калинівка, Макарівська СТГ с. Мусійки, с. Обуховичі, Іванківська СТГ с. Підгірці, Козинська СТГ с. Кожухівка, Калинівська СТГ	Санітарно-хімічні (забарвленість, залізо загальне)
	м. Сквиря, Сквирська ТГ м.Ржищів, Ржищівська МТГ с. Мила, Дмитрівська СТГ с. Велика Вільшанка, с. Луб'янка, с. Погреби, Васильківська МТГ с. Хотів, Феодосіївська СТГ с. Соснівка, с. Томашівка Томашівська СТГ	Санітарно-хімічні (загальна жорсткість, залізо загальне)
	смт Макарів, Макарівська СТГ смт Іванків, Іванківська СТГ с. Софіївська Борщагівка, Борщагівська СТГ с. Білогородка, Білогородська СТГ с. Радинка, с. Максимовичі, Поліська СТГ с. Дитятки, с. Сукачі, Іванківська СТГ с. Креничі, Козинська СТГ с. Тарасівка, Боярська МТГ	Санітарно-хімічні (забарвленість, каламутність, залізо загальне)

Національна доповідь про якість питної води та стан питного водопостачання та водовідведення в Україні у 2023 році

Область	Категорія населеного пункту	За показниками
	м. Тетіїв Тетіївська МТГ	Санітарно-хімічні (забарвленість, каламутність, залізо загальне, загальна жорсткість)
	м. Вишневе, Вишнева МТГ с. Лісне, с. Бузова Дмитрівська СТГ с. Крюківщина, Вишнева МТГ с. Княжичі, Боярська МТГ	Санітарно-хімічні (каламутність, залізо загальне, загальна жорсткість)
	м. Бровари, Броварська ТГ	Санітарно-хімічні (забарвленість, каламутність, залізо загальне, хлороформ)
	с. Музичі, Білогородська СТГ	Санітарно-хімічні (каламутність, залізо загальне, амоній)
	м. Боярка, Боярська МТГ	Санітарно-хімічні (забарвленість, каламутність, загальна жорсткість, залізо загальне, амоній)
	с. Горенка, Гостомельська СТГ с. Залишани, Поліська СТГ с. Забір'я, Боярська МТГ с. Бишів, Бишівська СТГ	Санітарно-хімічні (забарвленість, каламутність, залізо загальне, амоній)
	смт Ворзель, Бучанська МТГ с. Святопетрівське, Білогородська СТГ	Санітарно-хімічні (залізо загальне, амоній)
	м. Переяслав, Переяславська МТГ	Санітарно-хімічні (каламутність, залізо загальне, хлориди, амоній)
	смт Борова, Фастівська МТГ	Санітарно-хімічні (каламутність, перманганатна окиснюваність, загальна жорсткість, залізо загальне, амоній)
	с. Русаки, Іванківська СТГ	Санітарно-хімічні (забарвленість, залізо загальне, амоній)
Кіровоградська	Бобринецька МТГ, м. Бобринець Компаніївська с.р. с. Червоновершка Великоандрусівська с.р., с. Велика Андрусівка	Мікробіологічні (загальні коліформи)
	Новопразька с.р., смт Нова Прага	Санітарно-хімічні (забарвленість, каламутність, загальна жорсткість, нітрати, залізо загальне)
	Попельнастівська с.р., с. Щасливе	Санітарно-хімічні (загальна жорсткість, залізо загальне, сухий залишок, каламутність)
	Попельнастівська с.р., с. Куколівка	Санітарно-хімічні (загальна жорсткість, нітрати, сухий залишок, сульфати)
	Онуфріївська ТГ, смт Онуфріївка	Санітарно-хімічні (загальна жорсткість, нітрати, сухий залишок, сульфати, залізо загальне)
	Онуфріївська ТГ, с. Деріївка	Санітарно-хімічні (сухий залишок, загальна жорсткість)

Національна доповідь про якість питної води та стан питного водопостачання та водовідведення в Україні у 2023 році

Область	Категорія населеного пункту	За показниками
	Приютівська с.р., с. Приютівка	Санітарно-хімічні (загальна жорсткість, нітрати)
	Онуфріївська ТГ, с. Попівка	Мікробіологічні (ентерококи) Санітарно-хімічні (загальна жорсткість)
Львівська	м. Дрогобич, м. Борислав, м. Броди (відомчий водопровід «Регіонального центру соціальної адаптації») сел. Східниця, сел. Розділ, сел. Немирів	Мікробіологічні
	м. Перемишляни, м. Бібрка	Санітарно-хімічні (загальна жорсткість)
	водопровід «Клепарів» на Львівській залізниці	Санітарно-хімічні (органолептичні, загальна жорсткість)
	м. Львів	Мікробіологічні Санітарно-хімічні (залізо загальне, загальна жорсткість)
	м. Трускавець (поверхневий)	Мікробіологічні Санітарно-хімічні (каламутність)
	м. Великі Мости	Мікробіологічні Санітарно-хімічні (органолептичні)
	сел. Красне (водопровід Львівської залізниці)	Мікробіологічні Санітарно-хімічні (органолептичні, залізо загальне)
Миколаївська	смт Підгородна с. Чаусове – 2, с. Болеславчик, с. Лиса Гора, с. Довга Пристань, с. Кінецьпіль, с. Чаусове – 1, с. Катеринка, с. Мічуріне, с. Лукашівка, с. Голоскове, с. Мар'ївка, с. Єрмолівка, с. Сергіївка, с. Безіменне, с. Киселівка, с. Максимівка, с. Гуляйгородок, с. Суворе, с.Новотимофіївка, с.Лиманці, с. Новокиївка, с. Єлизаветівка, с. Мурахівка	Санітарно-хімічні (загальна жорсткість)
	с. Новofедорівка	Санітарно-хімічні (хлориди)
	с. Коблеве, с. Піски, с. Маліївка, с. Новокондакове	Санітарно-хімічні (Загальна жорсткість, хлориди)
	с. Мигія, с. Степківка, селище Садибне, с. Софіївка	Санітарно-хімічні (загальна жорсткість, сухий залишок)
	м. Нова Одеса смт Воскресенське, смт Ольшанське, смт Єланець с. Галицинове, селище Горохівка, с. Новопетрівське, с. Себине, с. Радісний Сад, с. Павлівка, с. Євгенівка	Санітарно-хімічні (загальна жорсткість, сухий залишок, хлориди)
	с. Новопетрівка	Санітарно-хімічні (загальна жорсткість, сухий залишок, хлориди, нітрати)

Національна доповідь про якість питної води та стан питного водопостачання та водовідведення в Україні у 2023 році

Область	Категорія населеного пункту	За показниками
	с. Михайлівка	Санітарно-хімічні (загальна жорсткість, сухий залишок, хлориди, нітрати, сульфати)
	смт Арбузинка, смт Братське, смт Первомайське, смт Березнегувате с. Новогригорівка, с. Воєводське, с. Садове, с. Любоіванівка, с. Мішково – Погорілове, с. Пересадівка, селище Полігон, с. Шевченкове, с. Новоолександрівка, с. Новополтавка, с. Любине, с. Олександрівка	Санітарно-хімічні (загальна жорсткість, сухий залишок, хлориди, сульфати)
	с. Лимани	Санітарно-хімічні (водневий показник, загальна жорсткість, хлориди)
	с. Івано - Кепине	Санітарно-хімічні (сухий залишок, хлориди)
	м. Очаків	Санітарно-хімічні (амоній, сухий залишок, хлориди, залізо загальне, загальна жорсткість)
	с. Василівка	Санітарно-хімічні (амоній, сухий залишок, хлориди)
	м. Баштанка	Санітарно-хімічні (загальна жорсткість, перманганатна окиснюваність)
	с. Новомиколаївка	Санітарно-хімічні (загальна жорсткість, перманганатна окиснюваність, нітрати)
	м. Новий Буг	Санітарно-хімічні (загальна жорсткість, сухий залишок, сульфати, перманганатна окиснюваність)
	м. Снігурівка смт Казанка селище Галаганівка	Санітарно-хімічні (загальна жорсткість, сухий залишок, хлориди, сульфати, перманганатна окиснюваність, нітрати)
	с. Рибаківка	Санітарно-хімічні (сухий залишок, хлориди, залізо загальне)
	с. Куцуруб, с. Дмитрівка, с. Чорноморка	Санітарно-хімічні (сухий залишок, хлориди, залізо загальне, амоній)
	с. Кобзарці	Санітарно-хімічні (загальна жорсткість, сухий залишок, хлориди, перманганатна окиснюваність)
	с. Парутине	Санітарно-хімічні (забарвленість, каламутність, сухий залишок, амоній, загальна жорсткість, залізо загальне)
Одеська	м. Подільськ, м. Балта смт Ширяєво, Ширяївська ТГ с. Вигін, Шабівська ТГ с. Володимирівка, Старокозацька ТГ с. Петровівка, Петровівська ТГ с. Нові Маяки, с. Старі Маяки, с. Вікторівка, с. Миколаївка, с. Преображенка, с.Тимофіївка, Старомаяківська ТГ	Мікробіологічні (загальні коліформи)

Область	Категорія населеного пункту	За показниками
	с. Валентинівка, Чогодавірська ТГ с. Копійкове, Чогодарівська ТГ село Нова Долина, село Грибівка, село Кароліно-Бугаз, село Новоградківка, село Доброолександрівка, с. Малаївці, с. Качурівка, с. Будеї, с. Івашків	
	с. Калинівка, Коноплянська ТГ	Мікробіологічні (<i>E. coli</i>)
	смт Слобідка с. Козацьке	Мікробіологічні (ентерококи)
	м. Березівка, с. Вікторівка Березівська ТГ с. Ряснопіль, Новокальчевська ТГ с. Грабове	Мікробіологічні (загальні коліформи, <i>E. coli</i>)
	м. Кодима с. Чорна	Мікробіологічні (загальні коліформи, ентерококи)
	м. Кілія с. Р. Іванівка, Старокозацька ТГ с. Олексіївка, Маразліївська ТГ	Мікробіологічні (загальне мікробне число, загальні коліформи)
	с. Косівка с. Семенівка, с. Чистоводне Старокозацька ТГ	Мікробіологічні (загальне мікробне число, загальні коліформи, <i>E. coli</i>)
	смт Радісне с. Великий Буялик, Великобуялицька ТГ село Санжійка, с. Велізарове, с. Станіславка	Мікробіологічні (загальні коліформи, <i>E. coli</i> , ентерококи)
	м. Ананьїв смт Зеленогірське, смт Саврань с. Білолісся, с. Баштанівка, с. Спаське Татарбунарська ТГ с. Лукашево, с. Осички, с. Жеребково	Мікробіологічні (загальне мікробне число, загальні коліформи, <i>E. coli</i> , ентерококи)
	смт Затишшя с. Підгірне, Старокозацька ТГ с. Стара Царичанка, с. Нова Царичанка, с. Веселе, с. Гончарівка, с. Дільнічень, Старокозацька ТГ с. Долинівка, с. Монаші, с. Великомар'янівка, Маразліївська ТГ	Мікробіологічні (загальне мікробне число, загальні коліформи, ентерококи)
	с. Миколаївка – Новоросійська, Успенівська ТГ с. Сергіївка, Кулевчанська ТГ	Санітарно-хімічні (сухий залишок)

Національна доповідь про якість питної води та стан питного водопостачання та водовідведення в Україні у 2023 році

Область	Категорія населеного пункту	За показниками
	с. Ярославка, с. Молодове, с. Негрове, с. Благодатне Плахтіївська ТГ с. Широке, Маразліївська ТГ с. Северинівка, с. Адамівка Іванівська ТГ	
	с. Долинка, с. Михайлівка, Саратська ТГ с. Ново-Олексіївка, Татарбунарська ТГ село Дачне	Санітарно-хімічні (сухий залишок, сульфати)
	с. Мирнопілля, Саратська ТГ с. Шерове, Коноплянська ТГ с. Катерино-Платонівка, Знам'янська ТГ село Троїцьке	Санітарно-хімічні (сухий залишок, хлориди)
	с. Надьярне, Успенівська ТГ с. Великорибальське, Великорибальський психоневрологічний будинок – інтернат, відомчий водогін, Успенівська ТГ с. Дивізія, с. Морозліївка, Дивізійська ТГ	Санітарно-хімічні (сухий залишок, хлориди, сульфати)
	село Дальник	Санітарно-хімічні (сухий залишок, залізо)
	с. Жовтояри, Дивізійська ТГ с. Безименка, Тузлівська ТГ	Санітарно-хімічні (сухий залишок, хлориди, сульфати, амоній)
	с. Глибоке, Татарбунарська ТГ	Санітарно-хімічні (сухий залишок, хлориди, сульфати, водневий показник)
	с. Тузли, Тузлівська ТГ	Санітарно-хімічні (сухий залишок, хлориди, амоній)
	с. Садове, Тузлівська ТГ	Санітарно-хімічні (сухий залишок, хлориди, сульфати, нітрити)
	с. Бикоза, Мологівська ТГ	Санітарно-хімічні (амоній)
	с. Новоселівка, Раухівська ТГ	Санітарно-хімічні (хлориди)
	с. Черняхівське, Іванівська ТГ	Санітарно-хімічні (сухий залишок, хлориди, загальна жорсткість)
	с. Конопляне, Коноплянська ТГ	Санітарно-хімічні (сухий залишок, хлориди, залізо загальне)
	с. Михайлопіль, Коноплянська ТГ	Санітарно-хімічні (сухий залишок, хлориди, залізо загальне, загальна жорсткість)
	с. Весела Балка, Тузлівська ТГ	Санітарно-хімічні (забарвленість, каламутність, сухий залишок, хлориди, сульфати, нітрити)
	с. Степанівка	Санітарно-хімічні (запах, загальна жорсткість)

Національна доповідь про якість питної води та стан питного водопостачання та водовідведення в Україні у 2023 році

Область	Категорія населеного пункту	За показниками
	с. Чабанське, Сергіївська ТГ	Санітарно-хімічні (водневий показник, загальна жорсткість, хлориди)
	с. Борисівка, Татрбунарська ТГ	Санітарно-хімічні (амоній, сухий залишок, хлориди, сульфати)
	м. Болград, м. Арциз, смт Тарутино	Санітарно-хімічні (каламутність, забарвленість, сухий залишок, хлориди)
	с. Кубей	Санітарно-хімічні (каламутність, забарвленість, сухий залишок, хлориди, сульфати)
	смт Березине с. Весела Долина, с. Перемога, с. Єлізаветівка, с. Надрічне, с. Іванчанка, с. Слободка, с. Надєждівка, с. Ганнівка, с. Петрівськ Перший, с. Лісне, с. Лужанка, с. Рівне, с. Павлівка, с. Долинівка, с. Мирнопілля, с. Малоюрославець Другий, с. Красне, с. Виноградівка, с. Вишняки, с. Ярове, с. Вознесенка, с. Василівка, с. Нові Каплани, с. Підгірне, с. Червоне, с. Нове Тарутино, с. Вознесенка Друга, с. Садове, с. Роща, с. Теплиця, с. Веселий Кут, с. Вільне, с. Петрівка, с. Володимирівка, с. Богданівка, с. Рівне Болградський район	Санітарно-хімічні (каламутність, сухий залишок)
	с. Гудевичеве, Коноплянська ТГ	Санітарно-хімічні (сухий залишок, хлориди залізо загальне)
	смт Цебрикове с. Улянівка, с. Антонюки, с. Романівка с. Василівка Миколаївська с/р с. Андрієво-Іванівка, Андрієво-Іванівська с/р с. Шабельники, с. Григорівка, с. Стрюкове Стрюківська с/р, с. Олексіївка, С. Ставкове ТОВ «Раліївка», с. Ісаєво Ісаєвська ТГ, с. Понятівка, с. Бакалове, с. Надія, с. Нові Чобручі, с. Сухе с. Виноград, с. Заводівка Раухівська ТГ, с. Новокостянтинівка, с. Марківка, с. Гаївка, с. Яковлівка, с. Розалівка	Санітарно-хімічні (загальна жорсткість)
	с. Петрівка, Новокальчевська ТГ с. Амбарів, с. Переселенці, с. Новопетрівка, с. Гвоздавка Миколаївська с/р	Санітарно-хімічні (загальна жорсткість, хлориди)
	с. Новоселівка	Санітарно-хімічні (смак, водневий показник, загальна жорсткість, хлориди)
	смт Окни	Мікробіологічні (загальні коліформи, ентерококи) Санітарно-хімічні (нітрати)
	с. Попаздра, Сергіївська ТГ	Мікробіологічні (загальні коліформи)

Область	Категорія населеного пункту	За показниками
	с. Випасне, Мологівська ТГ с. Маразліївка, Маразліївська ТГ	Санітарно-хімічні (амоній)
	с. Гольма	Мікробіологічні (загальні коліформи) Санітарно-хімічні (каламутність)
	с. Петрівка, Старокозацька ТГ	Мікробіологічні (загальні коліформи) Санітарно-хімічні (запах, присмак, забарвленість)
	с. Крутоярівка, Старокозацька ТГ	Мікробіологічні (загальні коліформи) Санітарно-хімічні (водневий показник)
	с. Миколаївка Сергіївська ТГ с. Адамівка, Шабівська ТГ	Мікробіологічні (загальне мікробне число, загальні коліформи) Санітарно-хімічні (сухий залишок)
	с. Карналіївка, Старокозацька ТГ	Мікробіологічні (загальне мікробне число, загальні коліформи, <i>E. coli</i>) Санітарно-хімічні (сухий залишок)
	м. Білгород-Дністровський с. Вільне, Сергіївська ТГ с. Садове, Мологівська ТГ	Мікробіологічні (загальне мікробне число, загальні коліформи) Санітарно-хімічні (амоній)
	смт Сергіївка с. Софіївка, Шабівська ТГ с. Молога, Мологівська ТГ	Мікробіологічні (загальне мікробне число, загальні коліформи, ентерококи) Санітарно-хімічні (амоній)
	м. Татарбунари	Мікробіологічні (загальне мікробне число, загальні коліформи, <i>E. coli</i> , ентерококи) Санітарно-хімічні (сухий залишок, хлориди, сульфати, амоній)
	с. Шабо Шабівська ТГ	Мікробіологічні (загальне мікробне число, загальні коліформи, ентерококи) Санітарно-хімічні (сухий залишок, хлориди, сульфати, амоній)
	смт Затока	Мікробіологічні (загальне мікробне число, загальні коліформи, <i>E. coli</i> , ентерококи) Санітарно-хімічні (сухий залишок, хлориди, амоній)
	смт Сарата	Мікробіологічні (загальне мікробне число, загальні коліформи, <i>E. coli</i>) Санітарно-хімічні (сухий залишок, сульфати)
	с. Базар'янка, Тузлівська ТГ	Мікробіологічні (загальне мікробне число, загальні коліформи, <i>E. coli</i> , ентерококи) Санітарно-хімічні (сухий залишок, сульфати, хлориди, амоній)

Область	Категорія населеного пункту	За показниками
	с. Приморське, Сергіївська ТГ	Мікробіологічні (загальні коліформи, ентерококи) Санітарно-хімічні (амоній, сухий залишок)
	с. Бритівка, Шабівська ТГ	Мікробіологічні (загальне мікробне число, загальні коліформи, <i>E. coli</i> , ентерококи) Санітарно-хімічні (амоній, сухий залишок)
	с. Салгани, Шабівська ТГ с. Старокозаче, Старокозацька ТГ	Мікробіологічні (загальне мікробне число, загальні коліформи, ентерококи) Санітарно-хімічні (амоній, сухий залишок)
	с. Красна Коса, Старокозацька ТГ	Мікробіологічні (загальне мікробне число, загальні коліформи, ентерококи) Санітарно-хімічні (сухий залишок)
	с. Козацьке, Старокозацька ТГ с. Крива Балка, Успенівська ТГ	Мікробіологічні (загальне мікробне число, загальні коліформи, <i>E. coli</i>) Санітарно-хімічні (сухий залишок)
	с. Сухолужжя, Мологівська ТГ	Мікробіологічні (загальне мікробне число, загальні коліформи) Санітарно-хімічні (амоній)
	с. Андріївка, Мологівська ТГ	Мікробіологічні (загальне мікробне число, загальні коліформи) Санітарно-хімічні (забарвленість, сухий залишок, амоній)
	с. Розкішне, Мологівська ТГ	Мікробіологічні (загальні коліформи) Санітарно-хімічні (забарвленість, амоній, сухий залишок, хлориди)
	м. Вилкове	Мікробіологічні (загальне мікробне число, загальні коліформи) Санітарно-хімічні (забарвленість, каламутність)
	м. Роздільна	Мікробіологічні (загальні коліформи, <i>E. coli</i> , ентерококи) Санітарно-хімічні (загальна жорсткість, залізо загальне, запах)
	смт Велика Михайлівка	Мікробіологічні (загальне мікробне число, <i>E. coli</i>) Санітарно-хімічні (загальна жорсткість)
	смт Іванівка, Іванівська ТГ	Мікробіологічні (загальні коліформи) Санітарно-хімічні (загальна жорсткість, сухий залишок, хлориди)
	смт Петрівка, Великобуялицька ТГ	Мікробіологічні (загальні коліформи, ентерококи) Санітарно-хімічні (сухий залишок, загальна жорсткість, залізо загальне)
	смт Раухівка, Раухівська ТГ	Мікробіологічні (загальні коліформи, <i>E. coli</i>) Санітарно-хімічні (загальна жорсткість, хлориди)
	смт Миколаївка, Миколаївська с/р	Мікробіологічні (загальні коліформи, <i>E. coli</i>)

Національна доповідь про якість питної води та стан питного водопостачання та водовідведення в Україні у 2023 році

Область	Категорія населеного пункту	За показниками
		Санітарно-хімічні (загальна жорсткість)
	смт Великодолинське	Мікробіологічні (загальні коліформи, ентерококи) Санітарно-хімічні (забарвленість, каламутність, водневий показник)
	с. Успенівка, Успенівська ТГ	Мікробіологічні (загальне мікробне число, загальні коліформи) Санітарно-хімічні (сухий залишок, хлориди, сульфати)
	с. Введенка, Саратська ТГ с. Зоря, Саратська ОТГ	Мікробіологічні (загальне мікробне число, ентерококи) Санітарно-хімічні (сухий залишок, сульфати)
	с. Надежда, Плахтіївська ТГ	Мікробіологічні (загальні коліформи, ентерококи) Санітарно-хімічні (сухий залишок)
	село Холодна Балка	Мікробіологічні (загальні коліформи, <i>E. coli</i>) Санітарно-хімічні (сухий залишок, хлориди)
	село Прилиманське	Мікробіологічні (загальні коліформи, ентерококи) Санітарно-хімічні (забарвленість)
	с. Світлодолинське, Саратська ТГ	Мікробіологічні (загальні коліформи) Санітарно-хімічні (сухий залишок, хлориди, сульфати)
	с. Богунове, Коноплянська ТГ	Мікробіологічні (загальні коліформи) Санітарно-хімічні (загальна жорсткість, сухий залишок, хлориди, залізо загальне)
	с. Конопляне, Коноплянська ТГ	Мікробіологічні (загальні коліформи) Санітарно-хімічні (сухий залишок, хлориди, залізо загальне)
	с. Розівка, Кулевчанська ТГ	Мікробіологічні (загальне мікробне число, загальні коліформи, ентерококи) Санітарно-хімічні (сухий залишок, хлориди, сульфати)
	с. Плахтіївка, Плахтіївська ТГ	Мікробіологічні (загальні коліформи) Санітарно-хімічні (сухий залишок, сульфати)
	с. Новоселівка, Саратська ТГ	Мікробіологічні (загальні коліформи, ентерококи) Санітарно-хімічні (сухий залишок)
	с. Кулевча, Кулевчанська ТГ	Мікробіологічні (загальне мікробне число, загальні коліформи, ентерококи) Санітарно-хімічні (сухий залишок)
	с.Знам'янка, Знам'янська ТГ	Мікробіологічні (загальні коліформи, <i>E. coli</i>)

Національна доповідь про якість питної води та стан питного водопостачання та водовідведення в Україні у 2023 році

Область	Категорія населеного пункту	За показниками
		Санітарно-хімічні (сухий залишок, хлориди, загальна жорсткість, залізо загальне)
	с.Виноградне, Новокальчевська ТГ с. Маринове, Раухівська ТГ	Мікробіологічні (загальні коліформи, <i>E. coli</i>) Санітарно-хімічні (хлориди)
	с. Старастіне, с. Слобідка, с. Парканці	Мікробіологічні (загальні коліформи, <i>E. coli</i> , ентерококи) Санітарно-хімічні (загальна жорсткість)
Полтавська	м. Карлівка, м. Миргород смт Велика Багачка с. Вовнянка, с. Гаркушинці, с. Петрівці, с. Білики, с. Зубівка, с. Хомутець, с. Кибинці	Санітарно-хімічні (хлориди, фториди, сухий залишок)
	м. Лубни	Санітарно-хімічні (хлориди, фториди, залізо загальне)
	села Селещина, Сухоносівка, Новий Тагамлик, Абрамівка, Базилівщина Машівської ТГ	Санітарно-хімічні (забарвленість, каламутність, хлориди, фториди)
	села Хоружі, Шкурупівка, Лиман-II Решетилівської ТГ	Санітарно-хімічні (фториди)
Рівненська	Рівненський район, с. Городище, вул. Шкільна,7, Городищенський ліцей	Санітарно-хімічні (каламутність, залізо загальне)
	Сарненський район, смт Клесів, вул. Шкільна, 84а/9 (квартира)	Мікробіологічні (загальне мікробне число) Санітарно-хімічні (забарвленість, каламутність)
	Рівненський район, с. Нова Українка, вул. Лісова,3 9 (криниця)	Мікробіологічні (загальні коліформи) Санітарно-хімічні (водневий показник, залізо загальне)
	Рівненський район, м. Березне, вул. Цюлковського,10, КЗ «Березнівський ліцей-інтернат спортивного профілю»	Мікробіологічні (загальні коліформи) Санітарно-хімічні (забарвленість, залізо загальне)
Тернопільська	Чортківський, Кременецький, Тернопільський райони	Мікробіологічні Санітарно-хімічні
Сумська	м. Лебедин, с. Андріяшівка, с. Терешківка	Мікробіологічні
	м. Кролевець, м. Шостка смт Терни с. Юрівка, с. Попівка, с. Біжівка, с. Спаське, с. Чернеччина, с. Мартинівка, с. Заклимок, с. Гаї, с. Андріївка, с. Локня, с. Хоменці, с. Гудими, с. Панасівка, с. Семенівка, с. Борозенка, с. Верхня Сироватка, с. Сад, с. Косівщина, с. Новосуханівка, с. Кровне, с. Миколаївка, с. Хмелівка	Санітарно-хімічні
Херсонська	с. Музиківка	Мікробіологічні (загальні коліформи, <i>E. coli</i>)

Національна доповідь про якість питної води та стан питного водопостачання та водовідведення в Україні у 2023 році

Область	Категорія населеного пункту	За показниками
		Санітарно-хімічні (загальна жорсткість, сульфати, хлориди, сухий залишок)
	с. Східне, с. Загорянівка	Мікробіологічні (загальні коліформи, ентерококи) Санітарно-хімічні (загальна жорсткість, хлориди, сухий залишок, миш'як)
	смт Архангельське, смт Нововоронцовка с. Давидів Брід, с. Мала Олександрівка, с. Борозенське, с. Трифонівка, с. Раківка, с.Тараса Шевченко, с. Першотравневе, с. Новорайськ, с. Костирка, с. Крупиця	Санітарно-хімічні (загальна жорсткість, сульфати, хлориди, сухий залишок)
	с. Нововасилівка	Санітарно-хімічні (загальна жорсткість, хлориди, сухий залишок)
	с. Кучерське	Санітарно-хімічні (загальна жорсткість, хлориди)
Черкаська	м. Черкаси	Мікробіологічні (загальне мікробне число, ентерококи) Санітарно-хімічні (смак та присмак, забарвленість, сухий залишок, амоній, водневий показник, сульфати, залізо загальне, марганець)
	м. Канів	Мікробіологічні (загальне мікробне число) Санітарно-хімічні (сухий залишок, хлориди, залізо загальне, марганець, перманганатна окиснюваність)
	м. Умань	Санітарно-хімічні (каламутність, водневий показник, нітрати)
Чернівецька	м. Вижниця, м. Сокиряни, сел. Берегомет, сел. Кострижівка	Мікробіологічні
	м. Чернівці	Мікробіологічні, фізико-хімічні
Чернігівська	с. Смолигівка	Мікробіологічні (загальне мікробне число)
	м. Ічня, м. Городня смт Макошино, смт Срібне, смт Куликівка с. Білошицька Слобода, с. Сядрине, с. Перелюб, с. Слобідка, с. Ліски, с. Купчичі, с. Гірськ, с. Понори, с. Українське, с. Харкове, с. Чернецьке, с. Карпилівка, с. Васьківці, с. Обухове, с. Горбове, с. Салтикова Дівиця, с. Смолигівка, с. Рудка	Мікробіологічні (загальні коліформи)
	с. Печенюги	Мікробіологічні (загальне мікробне число, загальні коліформи)
	смт Любеч с. Т. Шевченка	Мікробіологічні (загальні коліформи, ентерококи)
	м. Бахмач с. Вересоч	Мікробіологічні (загальні коліформи, <i>E. coli</i> , ентерококи)
	с. Пероволочна, с. Плугатар	Санітарно-хімічні (забарвленість)
	с. Рибинськ, с. Бутівка	Санітарно-хімічні (каламутність)

Область	Категорія населеного пункту	За показниками
	с. Бреч, с. Величківка, с. Стольне, с. Хороше Озеро, с. Вороб'їв	Санітарно-хімічні (забарвленість, каламутність, залізо загальне)
	смт Мала Дівиця	Санітарно-хімічні (забарвленість, каламутність, залізо загальне, амоній)
	смт Линовиця	Санітарно-хімічні (каламутність, амоній, залізо загальне, марганець)
	м. Остер смт Варва, смт Козелець, смт Гончарівське с. Брагінці, с. Воловиця, с. Іванівка, с. Вороб'ївка, с. Чайкине, с. Дідівці, с. Заїзд, с. Ряшки, с. Валки, с. Боршна, с. Новопетрівське, с. Дроздівка, с. Новий Білоус	Санітарно-хімічні (залізо загальне)
	с. Хотіївка	Санітарно-хімічні (нітрати)
	м. Прилуки	Санітарно-хімічні (фториди)
	с. Дубовий Гай, с. Крутоярівка, с. Сергіївка	Санітарно-хімічні (загальна жорсткість)
	смт Ладан	Санітарно-хімічні (амоній, фториди)
	с. Товкачівка, с. Сухополова	Санітарно-хімічні (амоній, залізо загальне)
	смт М.-Коцюбинське с. Ковчин, с. Андріївка, с. Брусилів (Ямал), с. Зарічне, с. Піски, с. Пакуль, с. Редьківка, с. Роїще, с. Слабин, с. Снов'янка, с. Халявін, с. Хмільниця, с. Шестовиця	Санітарно-хімічні (каламутність, залізо загальне)
	с. Рівнопілля, с. Смолин	Санітарно-хімічні (органолептичні, залізо загальне)
	с. Маціївка	Санітарно-хімічні (забарвленість, залізо загальне, амоній, фториди)
	с. Єгорівка	Санітарно-хімічні (забарвленість, залізо загальне, фториди)
	с. Манжосівка, с. Замістя, с. Смош	Санітарно-хімічні (забарвленість, залізо загальне, амоній)
	м. Ніжин	Санітарно-хімічні (органолептичні показники, амоній, залізо загальне, сухий залишок, загальна жорсткість, хлориди, фториди)
	смт Лосинівка	Санітарно-хімічні (органолептичні показники, залізо загальне, фториди)
	с. Липів Ріг, с. Світанок	Санітарно-хімічні (органолептичні показники, залізо загальне, амоній)
	с. Гужівка	Санітарно-хімічні (марганець, амоній)
	м. Корюківка, м. Мена с. Охрамієвичі	Мікробіологічні (загальні коліформи) Санітарно-хімічні (забарвленість, каламутність, залізо загальне)
	с. Ведильці	Мікробіологічні (загальні коліформи) Санітарно-хімічні (каламутність, залізо загальне)
	с. Кулишівка	Санітарно-хімічні (забарвленість, залізо загальне)
	с. Довгалівка	Санітарно-хімічні (амоній)

Національна доповідь про якість питної води та стан питного водопостачання та водовідведення в Україні у 2023 році

Область	Категорія населеного пункту	За показниками
	с. Бакланова Муравійка	Санітарно-хімічні (запах, забарвленість, каламутність, залізо загальне)
	с. Киселівка	Санітарно-хімічні (запах, присмак, каламутність, залізо загальне)
	с. Клочків	Санітарно-хімічні (каламутність, загальна жорсткість, залізо загальне)
	с. Кувечичі	Санітарно-хімічні (запах, забарвленість, каламутність, загальна жорсткість, залізо загальне, марганець)
	смт Дмитрівка с. Старі Боровичі, с. Суничне	Мікробіологічні (загальні коліформи) Санітарно-хімічні (органолептичні, залізо загальне)
	с. Наумівка	Мікробіологічні (загальні коліформи) Санітарно-хімічні (забарвленість, каламутність)
	с. Загребелля	Мікробіологічні (загальні коліформи) Санітарно-хімічні (забарвленість, каламутність, амоній)
	смт Сосниця с. Спаське	Мікробіологічні (загальні коліформи) Санітарно-хімічні (каламутність)
	м. Сновськ, м. Борзна смт Талалаївка с. Заріччя, с. Нові Боровичі, с. Виблі	Мікробіологічні (загальні коліформи) Санітарно-хімічні (залізо загальне)
	м. Чернігів	Мікробіологічні (загальні коліформи, <i>E. coli</i> , ентерококи) Санітарно-хімічні (каламутність, залізо загальне)
	с. Вербівка	Мікробіологічні (загальне мікробне число, <i>E. coli</i>) Санітарно-хімічні (органолептичні, залізо загальне)
	с. Петрушин	Мікробіологічні (загальне мікробне число) Санітарно-хімічні (каламутність, залізо загальне)
	с. Івангород	Мікробіологічні (загальні коліформи) Санітарно-хімічні (каламутність, залізо загальне, марганець, амоній)
	смт Парафіївка	Мікробіологічні (загальні коліформи) Санітарно-хімічні (забарвленість, каламутність, загальна жорсткість, залізо загальне, марганець, амоній)
	с. Качанівка	Мікробіологічні (загальні коліформи) Санітарно-хімічні (каламутність, загальна жорсткість, залізо загальне, амоній)
	с. Кухарка, с. Липове	Мікробіологічні (загальні коліформи) Санітарно-хімічні (забарвленість, залізо загальне)
	с. Стара Талалаївка	Мікробіологічні (загальні коліформи) Санітарно-хімічні (забарвленість)